

**ZÁKLADNÁ ŠKOLA S
MATERSKOU ŠKOLOU
985 22 CINobaňa 60**

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM pre 1. a 2. stupeň ZŠ

Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program 1. a 2. stupňa základnej školy v Slovenskej republike
Názov ŠkVP	Ja, človek, súčasť prírody, „Poznám, chránim, tvorím, viem“
Stupeň vzdelania	Primárne a nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	ISCED 1 – 4 roky, ISCED 2 – 5 rokov
Vyučovací jazyk	slovenský
Študijná forma	denná
Druh školy	štátna
Predkladateľ	Základná škola
Názov školy	Základná škola s materskou školou
Adresa	985 22 Cinobaňa 60
IČO	378 315 77
Riaditeľ školy	RNDr. Stanislav Čop
Koordinátor pre tvorbu ŠVP	PaedDr. Ľubica Machavová
Zriaďovateľ	Obec Cinobaňa, Ing. Mária Švikruhová
Názov	Obec Cinobaňa
Adresa	Obec Cinobaňa 985222 Cinobaňa 299
Kontakty	047/4395112, riaditel@zscinobana.edu.sk 047/4395203, skola@zscinobana.edu.sk 047/4511733, obeccinobana@stonline.sk www.zscinobana.edu.sk
Platnosť dokumentu ISCED 1	01.09.2010 – 31.08.2011
Platnosť dokumentu ISCED 2	01.09.2010 – 31.08.2011

Dátum schválenia pedag.radou: 27. 08.2010
Dátum prejednávania v Rade školy: 30.08.2010

NDr. Stanislav Čop
riaditeľ školy

.....
Pečiatka a podpis

PaedDr. Ľubica Machavová, zástupkyňa riaditeľa
skola@zscinobana.edu.sk
tel: 047/ 4395 112
fax: 047/ 4395112

www.zscinobana.edu.sk
riaditel@zscinobana.edu.sk
tel: 047/4395 112
fax: 047/ 4395 203

I. Všeobecná charakteristika školy

1. Veľkosť školy

- Plnoorganizovaná základná škola s ročníkmi 1-4, ktorá má zriadené 3 špeciálne triedy so žiakmi s mentálnym postihnutím
- Počet žiakov – 239
- Počet tried 14
- Škola umiestnená na sídlisku, v blízkosti zdravotného strediska a materskej školy, s pekne upraveným školským dvorom, ihriskami a záhradou, zriadeným skleníkom, vlastným arborétom, kde sú vysadené rôzne dreviny, s kvetinovou výsadbou v priestoroch školského dvora.

2. Charakteristika žiakov

- Žiaci z rôzneho prostredia, takmer 43 % žiakov pochádza zo sociálne znevýhodneného prostredia a 33 % žiakov z rómskeho prostredia
- Žiaci dochádzajú z obcí – Cinobaňa, Katarínska Huta, Hrnčiarky, Turičky, Mládzovo, Točnica
- Škola eviduje a má v starostlivosti aj žiakov individuálne začlenených so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami, ktorí sú evidovaní v starostlivosti SPPP Poltár a SDIC Poltár, majú vypracovaný školský vzdelávací program, ktorý je súčasťou ŠkVP školy.

3. Charakteristika pedagogického zboru

- **Na škole pracuje pedagogický zbor, ktorý sa skladá z**
 - učiteľov v špeciálnych triedach a asistentov učiteľa
 - učiteľov primárneho vzdelávania
 - učiteľov nižšieho sekundárneho vzdelávania
 - školského špeciálneho pedagóga v rámci projektu vzdelávania – Premena školy tradičnej na modernú
 - výchovného poradcu
 - externého pedagóga – vyučujúceho náboženskú výchovu
 - koordinátorov – vzdelávacieho programu, koordinátora pre výchovu k manželstvu a rodičovstvu, koordinátora pre zdravotnú a environmentálnu výchovu, koordinátora prevencie drogových záležitostí, koordinátora informatiky, koordinátora Zelenej školy a koordinátora www stránky školy
- **Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov**
v príprave ďalšieho vzdelávania učiteľov sa škola riadi podľa plánu kontinuálneho vzdelávania, ktorý vychádza z vnútorných potrieb školy a podľa katalógu ponúkaných foriem vzdelávania vydaného hlavne MPC Banská Bystrica, ale konkrétne v tomto období aj ŠPÚ – štúdium cudzích jazykov na 1.

stupni ZŠ a UIPŠ – modernizácia vyučovacieho procesu prostredníctvom IKT a tiež plánom špecializovaných školení vychádzajúcich z úloh projektu vzdelávania – Premena školy tradičnej na modernú, do ktorého je škola zapojená.

4. Organizácia prijímania na školu

- Zabezpečené každý rok zápisom do 1. ročníkov v termíne danom POP, prípadne na individuálnu žiadosť rodičov s následným rozhodnutím riaditeľa školy. Na zápise je prítomný zástupca ZŠ – zástupkyňa riaditeľa, vyučujúce 1. stupňa, zástupca CPPP alebo iného poradenského zariadenia, zástupca MŠ

5. Dlhodobé projekty

- Enviroprojekt – dlhodobý projekt školy – od r. 2000, zameraný na environmentálne myslenie a konanie žiakov, koordinátor PaedDr. Ľ. Machavová
- Enviroprojekt 2009 – úspešný projekt MŠ SR, kde škola získala účelovo viazané finančné prostriedky na realizáciu úloh projektu, koordinátor PaedDr. Ľ. Machavová
- Zelená škola – medzinárodný environmentálny projekt, škola získala certifikát v šk. roku 2009/2010, koordinátor PaedDr. Ľ. Machavová
- Infovek – zriadenie učebne, prevádzkovanie, zavádzanie IKT do vyučovania, koordinátor – PaedDr. K. Lenhartová
- Zdravá škola – dlhodobý projekt zameraný na zdravý životný štýl – koordinátorka Mgr. Z. Weissová
- Projekt FSR- Pomoc slabším pomoc nám všetkým – od r. 2004, projekt zameraný na pomoc nezamestnaným a na spoluprácu s rómskou komunitou, koordinátor PaedDr. Ľubica Machavová
- OP Vzdelávanie – dlhobojší projekt v oblasti vzdelávania – Premena školy tradičnej na modernú, koordinátor Mgr. Iveta Gajdošová, PaedDr. Erika Zoková

6. Spolupráca s rodičmi a inými subjektami

- Na škole pôsobí rada rodičov, ktorej predsedkyňou je p. Silvia Očovánová a členmi triedni dôverníci jednotlivých tried
- Rada školy pracuje ako poradný orgán riaditeľa školy, zložený je z 11 členov, predsedkyňou je PaedDr. Erika Zoková
- Škola spolupracuje so zriaďovateľom - Obcou Cinobaňa
- Miestnymi organizáciami – SČK, SZPP, SZPB, rómsky spolok Roma
- Spolupráca je na dobrej úrovni aj s environmentálnymi organizáciami – CHKO Cerová vrchovina, Strom života, klub Borievka
- Spolupráca s poradenskými zariadeniami – CPPP Poltár, SDIC Poltár

7. Priestorové a materiálne – technické podmienky školy

- Plnoorganizovaná ZŠ – 14 tried s potrebným hygienickým vybavením

- 1 učebňa IKT – vybavená 9 žiackymi a 1 učiteľským počítačom, 1 TV prijímač, 1 videorekordér, 1 datavideoprojektor, 1 interaktívna tabuľa s doplnkami
- Triedy 1.-4.ročníka sú vybavené IKT technikou – notebook, multifunkčné zariadenie, dataprojektor, premietacie plátno
- 1 jazyková učebňa technicky vybavená
- 1 telocvičňa
- 2 viacúčelové ihriská
- Školská jedáleň a kuchyňa
- Kabinety
- Kotolňa
- Administratívne kancelárie
- Školská a žiacka knižnica
- Dielňa
- Sklady učebníc a školský archív
- Drevená prístavba

Škola naďalej pracuje na dovybavení učební, kabinetov, a to tak svojpomocne, ako aj vypracovaním investičných projektov.

7. Škola ako životný priestor

- Estetický vzhľad budovy školy bol dotvorený novou fasádou hlavnej budovy a výmenou časti okien
- V priestoroch školského dvora boli vysadené rôzne rastliny – kvety , stromky – zriadené vlastné arborétum
- V čase prázdnin boli vymaľované priestory tried, chodby, natreté lavice, tabule
- Upravená plocha ihriska
- Upravené priestory telocvične
- Novoupravené priestory školských dielní
- Na informovanie slúžia informačné tabule- v interiéri školy, aj vonkajšia vývesná tabuľa a audiovizuálny signalizačný systém pozostávajúci z rozhlasovej ústredne, bezpečnostného systému a ôsmich plne funkčných kamier
- Na budovanie lepšej atmosféry sú organizované rôzne akcie- Vianočná besiedka s burzou, Deň matiek, Deň Zeme, MDD, vysielanie školského rozhlasu, školský časopis, žiacky parlament a iné zaujímavé a podnetné akcie

8. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

- V priestoroch školy sú umiestnené hasiace prístroje aj povinné a dôležité značenia
- Zabezpečené sú pravidelné školenia zamestnancov z oblasti bezpečnosti zdravia a ochrany pri práci
- Žiaci sú pri všetkých hromadných akciách poučení o zásadách bezpečnosti a správania sa, o čom sú pravidelne vyhotovené písomné záznamy

- Pri hromadných akciách a súťažiach sú povinné informované súhlasy, ktoré podpisujú rodičia žiakov
- Zabezpečované sú pravidelné kontroly bezpečnosti a ochrany
- Uzatvorené zmluvy o úrazovom poistení pre žiakov, zamestnancov a tretie osoby nachádzajúce sa v škole počas vyučovacieho procesu

BOZP

Smernica BOZP na škole obsahuje:

- Zodpovednosť a právomoci
- Povinnosti zamestnávateľa
- Povinnosti vedúcich zamestnancov
- Základné povinnosti zamestnancov
- Technik BOZP, autorizovaný technik BOZP
- Zástupca zamestnancov pre BOZP
- Komisia pre BOZP
- Koncepcia politiky
- Posudzovanie rizík
- Poskytovanie osobných ochranných pracovných prostriedkov
- Traumatologický plán
- Požívanie alkoholu a iných omamných látok
- Výchova a vzdelávanie v oblasti BOZP
- Starostlivosť o zdravie zamestnancov
- Ochrana nefajčiarov
- Ručná manipulácia s bremenami
- Osobitné skupiny zamestnancov
- Pracovné podmienky žien, tehotných žien, matiek do konca 9. mesiaca a po pôrode
- Pracovné podmienky mladistvých osôb
- Súvisiace dokumenty a záznamy
- Záverečné ustanovenia

Požiarna ochrana

Požiarny štatút ZŠ obsahuje:

- Organizačné usporiadanie ochrany pred požiarmi
- Povinnosti jednotlivých organizačných zložiek
- Povinnosti štatutárneho orgánu
- Povinnosti vedúcich zamestnancov
- Povinnosti ostatných zamestnancov na zabezpečenie ochrany pred požiarmi
- Úlohy technika PO, protipožiarnych hliadok
- Spôsob a lehoty vykonávania kontrol
- Rozsah lehoty a organizácia školenia zamestnancov
- Spôsob zabezpečenia ochrany pred požiarmi v mimopracovnom čase, na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru, ako aj pri podujatiach, na ktorých sa zúčastňuje väčší počet osôb

Protipožiarna ochrana jednotlivých objektov ZŠ je zabezpečená ručnými hasiacimi prístrojmi a nástennými vodnými hydrantami, ktoré pravidelne jedenkrát ročne kontroluje firma NOVHAS.

II. Charakteristika školského vzdelávacieho programu

1. Pedagogický princíp školy

Hlavné ciele školy:

- **Cieľom našej školy je viesť žiakov k samostatnému a tvorivému mysleniu, prostredníctvom projektovej činnosti naučiť ich tímovo pracovať, posilňovať vzťah žiakov k životnému prostrediu, prírode, regiónu, odstraňovať prvky rasizmu, snažiť sa o to, aby každý žiak zažil pocit úspechu**
- Zabezpečovať primeranú starostlivosť žiakom so špecifickými poruchami učenia a žiakom individuálne začleneným, a to vo všetkých oblastiach výchovy, vzdelávania a starostlivosti
- Dosiahnuť zvýšenú gramotnosť v IKT - rozšírením IKT techniky, vzdelávaním pedagogických zamestnancov a zavádzaním predmetu Informatika do vyučovacieho i mimovyučovacieho procesu
- Zabezpečiť kvalitnú prípravu žiakov v cudzích jazykoch so zreteľom na možnosti školy a so zreteľom na schopnosti jednotlivých žiakov
- Vychovávať žiakov v duchu humanistických princípov, a to hlavne v spolupráci s rodičmi

Ďalšie ciele:

- posilniť úlohu a motiváciu učiteľov, ich profesijný a odborný rast,
- podporovať talenty, osobnosť a záujmy každého žiaka,
- skvalitniť spoluprácu s rodičmi, verejnosťou a inými školami aj zahraničnými
- zaviesť nové formy a metódy práce
- zapájaním sa do vyhlásených projektov získavať finančné prostriedky, a tým skvalitňovať prostredie a prácu v škole

2. Zameranie školy a stupeň vzdelania

Keďže sa naša škola dlhodobejšie zaoberá otázkami ekológie a environmentalistiky, rozhodli sme sa, že hlavným jej zameraním bude **environmentálna výchova v prepojení s regionálnou výchovou**, ktorú sme zaradili aj do učebného plánu 1., 2.,3 a 5., 6.,7. ročníka, v ostatných ročníkoch je zatiaľ chápaná, ako mimoškolská činnosť, alebo prvky environmentálnej a regionálnej výchovy zaraďujeme ako prierezové témy v ostatných predmetoch. Environmentálnu a regionálnu výchovu realizujeme na 1. stupni ako integrálnu účasť environmentálnej a regionálnej výchovy a na 2. stupni ako samostatné predmety – regionálna a environmentálna výchova.

Už 8. rok realizujeme na škole Enviroprojekt – Odpad, a čo s ním? S týmto konkrétnym projektom sme v roku 2000 vyhrali celoslovenskú súťaž a jeho úlohy sa snažíme plniť naďalej. Spolupracujeme s mimovládnyimi environmentálnymi organizáciami – Strom života, CHKO Cerová vrchovina, Živica. Spoločnosť priateľov Zeme, klub Borievka ... Naša škola získala v šk.r. 2009/2010 titul Zelená škola. Do tohto projekt sa zapojíme aj v šk. r. 2010/2011. Prostredníctvom environmentálneho krúžku – Veselý strom života realizujeme so žiakmi rôzne aktivity – Deň Zeme, brigády na skrášenie životného prostredia, vysádzanie stromčekov a iných okrasných rastlín, ekohry pre mladších spolužiakov. Spolupracujeme s Lesmi Slovenska. V šk. roku 2008/2009 sme sa zapojili do vyhláseného projektu Enviroprojekt 2009, kde sme boli úspešní a v ďalších rokoch budeme plniť úlohy, ktoré sme si v projekte stanovili.

V neposlednom rade je našim zameraním – **starostlivosť o individuálne začlenených, zdravotne oslabených a sociálne znevýhodnených žiakov**. Systém starostlivosti im zabezpečujeme prostredníctvom individuálneho začlenenia s požadovanou starostlivosťou, zriaďovaním špeciálnych tried, zavádzaním asistentov učiteľa.

Svoje zameranie smerujeme aj **k rozvoju IKT gramotnosti a jazykových schopností**, pretože sa snažíme prispôbovať týmto potrebám aj potrebné technické zariadenie- učebňu IKT a jazykovú učebňu.

Stupeň vzdelania – ISCED 1, ISCED 2

3. Profil absolventa

Aký je náš profil absolventa ako celku? Aké ciele chceme dosiahnuť ?

- našim poslaním nie je len sprostredkovanie vedomostí a následné skúšanie žiakov, či si učebnú látku zapamätali; chceme žiakov motivovať k aktívnemu učeniu, schopnostiam dôležitým pre život: učiť sa riešiť problémy, schopnostiam sociálneho rozvíjania, kritického myslenia, schopnostiam sebahodnotenia
- budeme otvorenou tvorivou školou pripravujúcou žiakov na celoživotné vzdelávanie
- postaráme sa o príjemnú klímu školy
- budeme vychovávať slušného, zdravo sebavedomého človeka, povedieme ho k zodpovednosti, spoľahlivosti, dôveryhodnosti, ale tiež k tolerancii a ohľaduplnosti k iným ľuďom, ich kultúram a duchovným hodnotám
- budeme učiť žiakov aktívne rozvíjať a chrániť fyzické a duševné zdravie a byť zaň zodpovední
- budeme u žiakov podporovať kladný vzťah k životu a k životnému prostrediu
- poskytneme žiakom príležitosť zažiť úspech a v prípade neúspechu mu pomôžeme nájsť správnu cestu
- budeme posilňovať komunikáciu v cudzích jazykoch a zvládnutie informačných a komunikačných technológií
- budeme viesť žiakov k voľbe povolania
- budeme viesť žiakov k plneniu stanovených pravidiel školského poriadku

Z toho vyplýva:

Profil absolventa 1. stupňa:

- Mal by svojim vystupovaním robiť dobré meno školy
- Mal by mať vytvorený vlastný názor a kladný vzťah k svojmu životnému prostrediu a regiónu, poznať vlastnú regionálnu kultúru zvyky a tradície, životné prostredie a podmienky života vo vlastnom regióne
- Vedieť hodnotiť a využívať pri učení rôzne zdroje informácií
- Mať sociálne cítenie a vedieť vytvárať dobré medziľudské vzťahy

Profil absolventa 2. stupňa:

- Pestovať u žiakov také vedomosti, zručnosti a spôsobilosti, s ktorými sa bude môcť uplatniť v ďalšom živote
- Absolvent by mal byť usilovný, čestný a samostatný človek
- Mal by mať vytvorený správny postoj k životu, prostrediu okolo seba, mať schopnosť presadzovať ekologické prístupy pri riešení problémov
- Mal by mať osvojené základné vedomosti o svojom regióne a pestovať kladný vzťah k svojmu užšiemu aj širšiemu regiónu a k svojej vlasti
- Mal by sa vedieť orientovať vo svete informácií a osvojiť si metódy štúdia a práce s informáciami
- byť schopný hodnotiť svoju úlohu v škole, v rodine a v spoločnosti
- dobre ovládať slovenský jazyk a sám sa starať o kultúru svojho písomného a ústneho vyjadrovania, ovládať dva svetové jazyky, mať schopnosť vnímať umenie, snažiť sa porozumieť mu

4. Pedagogické stratégie

- Podpora výučby pomocou didaktickej techniky
- Samostatné malé projekty
- Tímové projekty
- Blokovaná výučba
- Využitie IKT vo vyučovaní
- Podpora kritického a tvorivého myslenia
- Individuálny prístup ku žiakom so špecifickými poruchami učenia, nadaným a talentovaným žiakom a žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia
- Zapájanie sa do vyhlásených projektov – ekovýchovný program – Bocian, Enviroprojekt, Otvorená škola – oblasť športu, Jazykové laboratória, školské knižnice, vzdelávacie projekty zo štrukturálnych fondov, Zelená škola
- Orientácia na pozitívne hodnotenie žiakov, najmä slaboprosievajúcich, a to hlavne pre zvýšenie vnútornej motivácie
- Organizácia, a to aj s pomocou koordinátora a CPPP rôznych protidrogových aktivít
- Uplatňovanie prierezových tém vo vyučovaní, hlavne environmentálnej a regionálnej

výchovy

Kľúčové kompetencie

Úroveň kľúčových kompetencií získaných na základnej škole tvorí základ pre ďalšie celoživotné učenie a orientáciu v každodennom v praktickom živote.

	Kompetencie manuálnych zručností	
Kompetencie žiaka po ukončení šk. dochádzky	Kompetencie, činnosť a aktivity učiteľa	Metódy a formy práce
- Vie zaobchádzať s rôznymi nástrojmi a vybavením	- Žiakov podrobne zoznámi s materiálmi a nástrojmi tak, aby ich žiak vedel pomenovať a použiť vzhľadom k danému materiálu	- Individuálna aj skupinová práca, práca s informáciami, beseda, pozorovanie, pokus, praktické činnosti- skupinové aj individuálne
	- zvýšenú pozornosť v tejto oblasti venuje žiakom zo špeciálnych tried	
	- pomáha pri plánovaní pracovného postupu	
	- vedie žiakov k správnej organizácii práce	
	- pomáha zhodnotiť odvedenú prácu	
	- učí žiakov vyvodiť závery	
- snaží sa dodržiavať stanovené pravidlá	- vedie žiakov k poriadku na pracovisku	- výklad, práce s informáciami, beseda, didaktické hry, - ITV
	- dohliada na dodržovanie zásad hygieny a bezpečnosti práce	
	- učí žiakov vedieť poskytnúť prvú pomoc pri úraze	
- snaží sa plniť si svoje základné povinnosti	- motivuje žiakov	- vysvetľovanie, diskusia, projekt
	- vedie žiakov k zodpovednosti a samostatnosti,	
	- vyzdvihuje u žiakov kvalitne odvedenú prácu	
	- dohliada u žiakov na včasné odovzdanie úloh	
- dokáže sa prispôbiť pracovným podmienkam, ktoré sú mu dané	- učí žiakov vhodne vybrať správne pracovné postupy, pracovné podmienky a materiály	- problémové učenie, výklad, diskusia, kooperatívny prístup
	- pomáha aplikovať svoje schopnosti v konkrétnych situáciách	
- ako výsledok pracovnej činnosti je prvoradé - kvalita, funkčnosť a hospodárnosť	- vedie žiakov k zodpovednosti za svoju prácu	- diskusia, projekt, samostatná práca, učenie o životných situáciách
	- trvá u žiakov na kvalite odvedenej práce	
	- oboznamuje žiakov s praktickými životnými situáciami	
	- vedie žiakov k funkčnému plánovaniu práce	

Kompetencie manuálnych zručností		
Kompetencie žiaka po ukončení šk. dochádzky	Kompetencie, činnosť a aktivity učiteľa	Metódy a formy práce
- dbá na ochranu svojho zdravia	- pomáha žiakom pri definovaní pojmov zdravie a zdravý životný štýl	- výklad, vysvetľovanie, diskusia, práca s informáciami, beseda, - skupinová práca, projekt- Zdravá škola
	- podnecuje žiakov k zaujatiu zodpovedného prístupu k svojmu zdraviu	
	- rozvíja u žiakov schopnosť odhadnúť prípadné riziká	
- dbá na ochranu zdravia aj iných		- výklad, vysvetľovanie, diskusia, práce s informáciami, - beseda, skupinová práca
	- vedie žiakov k zodpovednosti za druhých	
- učí sa chrániť životné prostredie	- učí žiakov správne definovať životné prostredie a chápať väzby medzi človekom a jeho životným prostredím	- beseda, práca s internetom, diskusia, problémové učenie, ITV - názorno - demonstračné metódy, env. projekty, - mimoškolská činnosť
	- rozvíja u žiakov schopnosť objasniť príčiny znečistenia životného prostredia	
	- podnecuje žiakov ku konkrétnym činnostiam vedúcim k vylepšeniu životného prostredia	
- chápe význam kultúrnych a spoločenských hodnôt	- podporuje u žiakov vlastnú tvorivosť a tvorbu	- beseda, diskusia, projekt, brainstorming, - problémové učenie, práca s internetom, besedy
	- podporuje u žiakov schopnosť oceniť cudzí výkon	
	- podporuje u žiakov kladný vzťah ku kultúre ako takej s dôrazom na kultúry iných národov, podporuje kladný vzťah k vlastnému regiónu	
	- kladie dôraz na aktivity žiakov, ktoré sú dovolené	
	- rozvíja u žiakov schopnosť adekvátne odhadnúť svoje schopnosti a hranice	
- vie sa rozhodovať v otázkach svojho ďalšieho profesného života	- ponúka žiakom náhľad do problematiky jednotlivých profesných oblastí	- exkurzia, beseda, projekt, kritické myslenie, práca - s informáciami
	- poskytuje žiakom ľahký prístup k informáciám a podporuje u nich túžbu samostatne informácie vyhľadávať	
- chápe základnú podstatu, riziko a cieľ podnikania	- oznamuje žiakov s aktivitami potrebnými pre podnikanie (výpis z registra, financie)	
	- trvá na zodpovednom plnení žiakovej funkcie v triednej samospráve	

Kompetencie spoločenské a občianske		
Kompetencie žiaka po ukončení šk. dochádzky	Kompetencie, činnosť a aktivity učiteľa	Metódy a formy práce
- rešpektuje názory druhých ľudí	- zoznamuje žiakov s ľuďmi rôznych spoločností, náboženstva, kultúr; vyzdvihuje ich tradície, hodnoty	- vysvetľovanie, diskusia
	- rešpektuje odlišné názory svojich žiakov a kolegov a vedie k tomu tiež žiakov	- IKT, médiá, rôzne dokumenty
- váží si ich vnútorné hodnoty	- neodsudzuje nikoho podľa vzhľadu, príslušnosti k etniku a vedie k tomu aj žiakov	- slohové cvičenia (úvaha)
	- snaží sa na každom nájsť to najlepšie a prednosti každého vyzdvihuje	- diskusia, skupinová práca
- je schopný empatie	- vyhľadáva modelové situácie, pri ktorých je schopnosť empatie dôležitá	- dramatizácia, IKT, médiá, rôzne dokumenty
	- vyzdvihuje osobnosti ľudí, ktorí to dokážu	- projektová výuka
	- sám je schopný vcítiť sa do situácie druhých	- rozhovor, diskusia, beseda
	- problémové situácie rozoberá z viacerých uhlov pohľadu	- beseda
- odmieta šikanovanie slabších, uvedomuje si povinnosť postaviť sa proti psychickému a fyzickému násiliu	- vyzdvihuje osobnosti ľudí, ktorí to dokázali a dokážu	- rozhovor, diskusia
	- odmieta útlak a hrubé zaobchádzanie	- projektová výuka
	- dokáže sa postaviť proti násiliu	- osobný príklad
- chápe a dodržiava spoločenské normy správania	- spolupracuje pri vytváraní triednych a celoškolských pravidiel a vedie deti k ich dodržiavaniu	- tímová práca
	- zoznamuje žiakov so spoločenskými normami iných kultúr	- diskusia, referát
- pevne si stojí za svojimi právami v škole i mimo nej	- zoznamuje žiakov s ich právami a povinnosťami (školský poriadok, Deklarácia práv dieťaťa)	- žiacky parlament
	- dbá na dodržiavanie práv a plnenie povinností	- rozhovor, diskusia
	- učí žiakov zrozumiteľne vyjadrovať a obhajovať názory, jasne formulovať požiadavky	- slohové cvičenia (úvaha),
- rozhoduje sa zodpovedne podľa danej situácie	- rieši spoločne so žiakmi danú situáciu	- individuálny rozhovor, diskusia
	- rozoberá dôvody, počúva rôzne názory žiakov na danú situáciu	- dramatizácia, referát triednické hodiny
	- vysvetľuje a pomáha nájsť žiakom správne riešenie	
poskytne podľa svojich možností účinnú pomoc	- učí žiakov telefonné čísla pri ohrození života alebo zdravia	- médiá, IKT, internet

Kompetencie spoločenské a občianske		
Kompetencie žiaka po ukončení šk. dochádzky	Kompetencie, činnosť a aktivity učiteľa	Metódy a formy práce
	- vedie žiakov k aktivite, k zodpovednosti za ich činy	- príbeh, kresba
- správa sa zodpovedne v krízových situáciách	- rozoberá správanie sa žiakov	- triednické hodiny
- správa sa zodpovedne v situáciách ohrozujúcich život a zdravie človeka	- vedie žiakov k tomu, aby nefajčili a ide im v tomto smere príkladom	- filmy, prednášky, nákresy
	- pôsobí v oblasti protidrogovej prevencie	- príklady zo života, besedy, projekty
	- všíma si správanie žiakov	- individuálne rozhovory
	- správa sa tak, aby mal dôveru žiakov	- ilustrácia s tematikou proti fajčeniu
	- načúva problémom žiakov, radí im	- články s protidrogovou tematikou
	- pomáha im zdvihnúť sebavedomie v aktivitách im blízkych, a tak zažívať pocit úspechu	- nácvik divadelných predstavení, účasť na besiedkach, športových, speváckych súťažiach, olympiádach...
	- poučuje ich o nebezpečenstve pred začiatkom prázdnin	- besedy, premietanie DVD
	- učí žiakov dopravným predpisom	
- rešpektuje, chráni a oceňuje naše tradície, kultúrne aj historické dedičstvo, hlavne históriu a tradície vlastného regiónu	- zoznamuje žiakov s našou históriou, aj s históriou nášho regiónu	- exkurzie, vychádzky, výstavy
	- rôznymi zaujímavými akciami pomáha pochopiť naše tradície a korene	- účasť na projektoch
	- zoznamuje žiakov s pamiatkami, vysvetľuje ich hodnotu	- práca s textom
		- diskusia, prednáška, referát
- prejavuje pozitívny postoj k umeleckým hodnotám	- zoznamuje žiakov s vybranými umeleckými dielami a umelcami, osobitne umelcami z nášho regiónu	- ukážky umeleckých diel, výchovné koncerty, PPT
	- vedie žiakov k pochopeniu umenia a jeho zmyslu	- vlastná tvorba
	- oznamuje žiakov s rôznymi um. smermi ich východiskami, prejavmi a významnými umelcami	- rozbor, diskusia
	- buduje otvorenosť k um. dielam a snahu po pochopení	
- prejavuje zmysel pre kultúru a tvorivosť	- oceňuje tvorivý (živý, originálny, otvorený) prístup k činnostiam	- vlastná tvorba
	- podporuje osobitosť	- referát
	- informuje žiakov o dostupných a vhodných kultúrnych akciách a udalostiach a zabezpečuje účasť na takýchto akciách	Výchovné koncerty, kultúrne akcie
- aktívne sa zapája do kultúrneho diania v obci	- informuje žiakov o dianí v obci a podporuje ich záujem	
	- umožňuje žiakov prípravu akcií s účasťou verejnosti	- tradičné akcie, verejné vystúpenia
	- buduje vedomie obce ako komunity a školy ako jej súčasť	- účasť na súťažiach

Kompetencie spoločenské a občianske		
Kompetencie žiaka po ukončení šk. dochádzky	Kompetencie, činnosť a aktivity učiteľa	Metódy a formy práce
	- navštevuje so žiakmi kultúrne akcie	- referát
	- informuje o zaujímavých kultúrnych akciách, filmoch, div.predstaveniach.	
- aktívne sa zapája do športových akcií	- organizuje športové aktivity, vedie krúžky	- športový deň
	- podporuje a oceňuje účasť žiakov v súťažiach	- branné cvičenie, športové súťaže
	- podporuje mimoškolskú činnosť a informuje o nej	- súťaž
- chápe základné ekologické súvislosti	- vedie žiakov k vytvoreniu emociálneho vzťahu k prírodnému prostrediu	- vychádzka, exkurzia, ukážky
	- rozvíja cit. väzby k živým organizmom i neživej prírode	- diskusia, praktické činnosti v prírode,
	- svojím príkladom povzbudzuje a motivuje žiakov	
	- poukazuje na vhodné, nevhodné správanie	
	- vysvetľuje spätosť vzťahu človek - príroda	
	- učí využívať šetrne energet. zdroje	Projekt Zelená škola
	- oznamuje žiakov s možnosťami využívania obnoviteľných zdrojov v praxi (slnečné žiarenie, voda, vietor)	
- chápe enviromentálne problémy	- zaujíma sa o environmentál. problémy, vedie k tomu aj žiakov	- Enviroprojekt, prednáška, rozhovor, IKT, internet, médiá
	- poukazuje na previazanosť jednotlivých štátov k ekológii celosvetovo	- vychádzka, exkurzia, ukážka, vzdelávacie programy)Európska únia...)
	- ukazuje cestu,ako vnímať prírodu globálne	
	- buduje u žiakov povedomie o celosvet. ekolog. problémoch	- referát, mimoškolská činnosť- krúžky
	- vedie žiakov k estet. vnímaniu prírody, pozitívnemu cit. vzťahu k život. prostrediu vo svojom okolí a k prírode vôbec k pokore a úcte k hodnotám, ktoré nedokáže vytvoriť človek	Enviroprojekt, Zelená škola
- rešpektuje požiadavky na kvalitné životné prostredie	- informuje o najzákladnejších možnostiach jednotlivca k ochrane prírodného prostredia	Projekty, media
	- rozvíja zodpovednosť za kvalitu život. prostredia	Ind. a kolektívne projekty
	- vytvára návyky, rozvíja postoje vedúce k ochrane život. prostredia	Mimoškolská činnosť
	-	
	-	

Kompetencie žiaka po ukončení šk. dochádzky	Kompetencie, činnosť a aktivity učiteľa	Metódy a formy práce
- dokáže spolupracovať so skupinou	- sleduje a zabezpečuje zapojenie všetkých žiakov v skupine	- skupinová práca, komunitný kruh
- vytvára tímovú prácu	- definuje a formuluje pravidlá práce skupiny spolu so žiakmi	- skupinová práca, komunitný kruh
- snaží sa pozitívne ovplyvňovať vlastným pričinením kvalitu tímovej práce	- vedie žiakov k účelnému rozdeleniu úloh, spolupráci a zodpovednosti, učí ich vnímať pozíciu každého jedinca v skupine	- individuálna práca, práca vo dvojiciach, skupinová práca, projekt, práca s informáciami
- podieľa sa na utváraní príjemnej atmosféry v tíme	- učí žiakov voliť vhodné postupy k riešeniu problémov, učí žiakov prijať pozíciu a úlohu v skupine	- dramatizácia, komunitný kruh, diskusia
- snaží sa o to, aby v skupine prevládali dobré medziľudské vzťahy	- dbá na dodržiavanie zásad tolerancie a základných pravidiel spoločenského správania	- učenie dobrým príkladom, dramatizácia, metódy situačné, inscenačné
- aktívne sa zapája do skupinovej diskusie	- učí žiakov pravidlám diskusie (načúvanie, vyslovenie vlastného názoru, umenie prihlásiť sa bez obáv o slovo, obhájenie svojho názoru, diskusia na úrovni)	- komunitný kruh, dramatizácia, brainstorming
- chápe potrebu efektívne spolupracovať s druhými pri riešení danej úlohy	- dbá na využitie žiakových možností, schopností, a vedomostí, sleduje, aby sa žiak nepodceňoval ani nepreceňoval, posilňuje zdravé sebavedomie	- skupinová práca, komunitný kruh, práca s informáciami
- oceňuje skúsenosti druhých ľudí	- učí žiakov čítať skúsenosti nadobudnuté vekom a využívať životných skúseností v reálnom živote	- komunitný kruh, práca so životným príbehom
- rešpektuje názory iných	- vedie ich k rešpektovaniu a vypočutiu si rôznych názorov	- komunitný kruh, skupinová práca
- čerpá poučenie z toho, čo si ľudia myslia, hovoria a robia	- oceňuje žiakov poučenie sa a vyvodenie záveru z danej situácie	- komunitný kruh, diskusia
- vytvára si pozitívnu predstavu o sebe samom	- vedie žiakov k uvedomovaniu si svojich predností a nedostatkov, prípadne nedostatky im pomáha odstrániť - učí žiakov pracovať na rozvoji osobnosti.	- skupinová práca, komunitný kruh
- podporuje svoju sebadôveru a samostatný rozvoj	- posilňuje u žiakov sebadôveru, oceňuje jeho prednosti a klady a učí ho využívať to v reálnom živote	- komunitný kruh, skupinová práca
- ovláda a riadi svoje jednanie, aby dosiahol sebaúctu	- vedie žiakov k reálnemu sebahodnoteniu a sebakritike	- komunitný kruh, dramatizácia, skupinová práca

- poznatky z rôznych vzdelávacích oblastí Kompetencie k učeniu	- z iných predmetov	- uplatňovanie prierezových tém
Kompetencie žiaka po ukončení šk. dochádzky	Kompetencie, činnosť a aktivity učiteľa	Metódy a formy práce
- vyberá a využíva pre efektívne učenie vhodné spôsoby a metódy	- požaduje od žiakov výsledky úmerné ich schopnostiam a náročnosti	- forma individuálna
- spôsobom, ktorým si vytvára komplexnejší pohľad na matematické, prírodné, spoločenské a kultúrne javy	- učí žiakov utvárať si na základe získaných informácií a vzťahov medzi nimi vlastný názor	- samostatná práca
- vyberá a využíva pre efektívne učenie vhodné stratégie	- v priebehu učenia zoznami žiakov s viacerými možnosťami riešenia problémov a osvojenia si učiva	- kritické myslenie – každý má zadanú úlohu podľa svojich životných situácií
- samostatne pozoruje, a experimentuje, plánuje, organizuje a riadi vlastné učenie	- učí žiakov rozlišovať podstatné od nepodstatného	- práca s knihami (sám si vyhľadáva informácie, vyberá si pre neho zaujímavé, lepšie si ich pamätá)
- prejavuje ochotu venovať sa ďalšiemu štúdiu a pokračovať v učení	- učí žiakov obhájiť si vlastný názor, správne argumentovať	- práca s knihami (vyberá podstatné, aby sa nemusel učiť všetko)
- pokladá si za úlohu posudzovať získané výsledky	- učí žiakov organizovať si prácu, vedieť zareagovať aj v časovej tísni	- besedy s odborníkmi, navštevovanie výstav, inštitúcií
- vyvodzuje závery pre využitie v budúcnosti	- učí žiakov, že jeho názor musí byť podložený faktami	- práca s knihami (vyberá podstatné, aby sa nemusel učiť všetko)
- vyhľadáva, triedi a využíva informácie	- vedie žiakov k práci s rôznymi zdrojmi (encyklopedie, počítač, internet...)	- diskusia
- poznáva zmysel a cieľ učenia	- vedie k samostatnosti	- vysvetľovanie s diskusiou – čo je podstatné a prečo
- učí sa všetky získané informácie využívať v praxi	- podporuje u žiaka jeho záujmy	- dramatiizácia
- neprijíma výzvy a termíny, znakmi a symbolmi	- získané výsledky najskôr spracúva sám a ukazuje to žiakom	- metódy názorno-demonštrácie, pokusy
- posúdi vlastný pokrok, určí prekážky a problémy brániace učeniu a naplánuje si, akým spôsobom by ich zvládol	- spája učivo s praxou	- samostatná práca
- možnosť učenia sa odotvára do širších celkov	- dbá na to, aby si žiak pod symbolom, termínom alebo znakom predstavoval jeho VÝZNAM	- napodobňovanie
	- necháva žiakov sebahodnotiť	- dramatiizácia
	- využíva medzipredmetové vzťahy, odvoláva sa na učivo	- skupinová výučba (fáza zberu informácií)
		- samostatná práca
		- vysvetľovanie
		- diskusia
		- skupinová výučba
		- exkurzia
		- besedy s odborníkmi
		- demonštrácie, besedy
		- projektová výučba
		- výučba v životných situáciách
		- zostavenie inštruktážnych médií
		- učenie v životných situáciách
		- dramatiizácia bežných situácií s využitím aktuálneho príkladu
		- projektová výučba
		- individualizovaná výučba
		- skupinová práca
		- referáty a výzvy, slovné hry, sloveso-obrázokom porovnávanie
		- dramatiizácia a didaktická hra
		-
		- projektová výučba, ITV, prierezové témy

Kompetencie na rozvoj komunikačných schopností	-	-
	- rozvíja vizuálne myslenie (grafy, mapy, diagramy, prehľady)	
- rozumie rôznym typom obrazových materiálov	Kompetencie, činnosť a aktivity učiteľa	- metódy názorno demonštračné
Kompetencie žiaka po ukončení šk. dochádzky		Metódy a formy práce
- rozumie a používa rôzne gestá	- učí ich vzajomnej, nonverbalnej komunikácii a reagovať na pozíciu druhého	- dramtizácia, didaktické hry
- formuluje a vyjadruje svoje myšlienky a názory	- učí ich rozlišovať rôzne typy zvukov,	- kritické myslenie, rozhovor, diskusia
- rozumie rôznym typom zvukov v logickom slede	- učí ich reprodukovat' uloženu informáciu, aby žiak vedel	
- rozumie rôznym typom iných informačných a komunikačných prostriedkov, vie s nimi pracovať	- usporiadať informácie do systému	- samostatná práca, práca s médiami, PC
	- učí žiakov ospravedlňovať a prehodnotiť, vyvodit' informácie, vhodnou formou zaznamenať svoje myšlienky	- projektové vyučovanie
= vyjadruje sa kultúrne, súvisle a kultivovane	- vedie žiakov k jasnému, pravdivému vyjadrovaniu informácie z celého sveta a k bezpečnému výskytu pracovnej praxe	- práca s PC, IKT, médiá
- dokáže komunikovať v cudzom jazyku, a na komunikáciu so svetom využíva IKT	- učí žiakov správne používať IKT	- práca s textom, IKT, samostatná práca, skupinová práca
	- vedie žiakov k rozvíjaniu profesionálneho myslenia	- diskusia, beseda, slovné metódy, práca s textom
- vyjadruje sa výstižne, súvisle a kultivovane v ústnom prejave	- vedie žiakov ku kultúre reči	- diskusia, rozhovor, beseda, návšteva knižnice, súťaže
	- učí žiakov vyjadrovať sa vlastnými slovami	
	- učí žiakov vhodne klásť otázky	
	- vedie k rozvoju slovných zásob o nové pojmy	
	- vedie k zapamätaniu hovoreného	
- načúva čo hovoria iní ľudia	- učí žakov načúvať, nezasahovať do repliky hovoriaceho a nechať ho dokončiť myšlienku	- skupinová práca, didaktické hry, inscenačné metódy
- snaží sa porozumieť druhým ľuďom	- vede ich k toleranci	- vysvetľovanie, riešenie problémov, diskusia
	- učí ich ústretovo komunikovať	
- vhodne na nich reaguje	- učí ich dávať najavo svoje rozhodnutia s prihliadnutím k pravidlám etiky, rešpektovať názory druhých,	- diskusia, dramtizácia, komunitný kruh
- účinne sa zapája do diskusie	- učí ich identifikovať problém a jeho podstatu,	- dramtizácia, inscenačné metódy, skupinová metóda
	- učí aplikovať zákony a pravidlá	
- obhajuje svoj názor	- učí vhodne argumentovať, ujasniť si problém, vykonať analýzu	- problémové vyučovanie, vysvetľovanie, kritické myslenie
- rozumie rôznym typom textov a záznamov, napíše osnovu textu, výťah, zhrnie najdôležitejšie, dokáže emocionálne a esteticky vnímať slovesná umelecké diela	- učí poznať svoje práva a nebať sa na ne upozorniť,	- projektová metóda, skupinová práca, samostatná práca
-	- učí žiakov čitateľským schopnostiam a čitateľskej gramotnosti,	- práca s rôznou štruktúrou textov, práca s učebnicou, s príručkami ...

--

Kompetencie žiaka po ukončení šk. dochádzky	Kompetencie, činnosť a aktivity učiteľa	Metódy a formy práce
- vníma najrôznejšie problémové situácie v škole i mimo nej	- učí ich chápať problém, ako cestu k jeho vyriešeniu	- práce s textom, pozorovanie, diskusia, skup. práca, dramatické hry, brainstorming, kritické myslenie
- vyhľadá informácie vhodné k riešeniu problému	- učí ich získavať a triediť informácie	- práce s PC, didaktická technika, práca s textom, projektové vyučovanie, skupinová práca, rozhovor, myšlienkové - pojmové mapy
- rozpozná a pochopí problém	- vedie žiakov k premýšľaniu nad tým, čo spôsobuje neriešený problém	- rozhovor, diskusia, situačné hry, komunitný kruh
- premýšľa o príčinách	- učí rozpoznávať príčiny problémov	- brainstorming, diskusia, rozhovor, "problémová úloha"
- nachádza ich zhodné, podobné a odlišné znaky	- cvičí pozornosť, učí zachytiť odlišnosti (tabuľkou, grafom)	- pozorovanie, experiment
- využíva získané vedomosti k objavovaniu rôznych variant riešení a využíva vlastného úsudku	- pomáha vyberať vhodné postupy, pomáha pri organizácii práce	- samostatná práca, skupinová práca, projekty, riešenie životných situácií, simulačné hry, dramatizácia, domáce úlohy
- nenechá sa odradiť prípadným neúspechom a vytrvalo hľadá konečné riešenie problému	- podporuje zdravé sebedomie, nešetrí chválou	- didaktické hry, súťaže, rozhovor, komunitný kruh, kritické myslenie, situačné hry

- samostatne rieši problémy a volí vhodné spôsoby riešenia	- učí pracovať samostatne, vedie k hodnoteniu správnosti vlastného rozhodnutia	- samostatná práca, skupinová práca, projekty, výklad, rozhovor, diskusia, experiment
- overuje prakticky správnosť riešenia problému	- metódou pokusu a omylu vedie k overovanej si správnosti riešenia	- práca s textom, komunitný kruh, experiment, rozhovor, diskusia, média, IKT
- sleduje vlastný pokrok pri zdoľávaní problémov	- učí ku sebareflexii a sebahodnoteniu	- skupinová práca, rozhovor, diskusia,
- kriticky myslí	- učí zvažovať „za a proti“	- práca s textom, rôzne metódy kritického myslenia, tímová práca, rozhovor
- uskutočňuje uvážlivé rozhodnutia, je schopný obhajoby	- učí žiakov správne argumentovať a oponovať	- samostatná práca, skupinová práca, rozhovor, projekt, dramatizácia

Zdroj použitého materiálu : internet

Pomocný materiál: **ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM**

pro základní vzdělávání
Základní školy, Brno,
MUTĚNICKÁ 23

5. Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami

a) Žiaci so zdravotným znenvýhodnením

- Škola poskytuje vzdelanie všetkým žiakom – systém otvorenosť pre všetkých
- Škola vytvorila pre žiakov s rôznym stupňom mentálnej retardácie tri špeciálne triedy, kde im je poskytovaná odborná starostlivosť, majú vypracovaný samostatný ŠkVP
- Škola zabezpečuje starostlivosť o žiakov so špecifickými poruchami učenia starostlivosť formou individuálneho začlenenia, starostlivosť o individuálne začlenených je prílohou ŠkVP
- V rámci starostlivosti o týchto žiakov škola spolupracuje so zariadeniami výchovného poradenstva – CPPP a SDIC v Poltári
- V rámci starostlivosti o týchto žiakov je zabezpečená práca špeciálneho pedagóga na čiastočný úväzok, ktorý zabezpečuje predovšetkým administratívne záležitosti a tiež výchovného poradcu, ktorý sprostredkúva komunikáciu so zariadeniami výchovného poradenstva – CPPP a SDIC Poltár . Od Októbra 2009 pracuje na škole v rámci projektu ESF Modrnizácia vzdelávania samostatný špeciálny pedagóg, ktorý sa zaoberá prácou so žiakmi so špecifickými poruchami učenia a správania
- Pre vzdelávanie týchto žiakov sú každoročne z rozpočtu zabezpečované potrebné učebné a kompenzačné pomôcky
- Rodičia sú pravidelne prizývaní na konzultácie
- Pre žiakov sú vypracované individuálne výchovno – vzdelávacie programy a upravované učebné osnovy podľa potreby
- Hodnotenie žiakov je zabezpečené na základe Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov so špeciálno – pedagogickými potrebami v bežných základných školách
- Zákonný zástupca žiaka pri prijímaní žiaka podpisuje informovaný súhlas so zaradením žiaka / napr. k individuálnej integrácii, do špeciálnej triedy.../, v ktorom je rodič informovaný o spôsobe štúdia svojho dieťaťa a o možnostiach ďalšieho štúdia

b) Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia

- Častejšie konzultácie s rodinou
- Spolupráca asistenta učiteľa pri riešení problémov
- Zabezpečenie stravovania a školských pomôcok pre žiakov v hmotnej núdzi
- Individuálny prístup zo strany pedagógov a vychovávateľiek ŠKD
- Zavádzanie nultého ročníka pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, ktorí nedosiahli školskú zrelosť

c) Žiaci s nadaním

- Pri rozvíjaní talentovaných žiakov postupujeme individuálne
- Spolupráca s CPPP a SDIC v Poltári
- Spolupráca s rodičmi
- Zabezpečenie pomôcok a materiálu na prácu s talentovanými žiakmi
- Práca podľa individuálneho výchovno- vzdelávacieho programu

6. Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy sú zaradené do predmetov a uvedené sú v učebných osnovách jednotlivých predmetov, prípadne sú realizované prostredníctvom voliteľných predmetov, alebo formou realizácie projektu. Napr. dopravná výchova na 1. stupni je realizovaná prostredníctvom projektu, realizátorom ktorej je Autoškola Vítek a naša škola so všetkými žiakmi 1. stupňa patrí do cieľovej skupiny v realizovanom projekte dopravnej výchovy. Tento projekt sa realizuje v dvoch podobách – praktickej – výcvik na dopravnom ihrisku a teoretickej – prednáška lektorov určená cieľovej skupine- žiakom 1. stupňa. Prierezové témy environmentálnej a regionálnej výchovy v jednotlivých predmetoch tvoria prílohu ŠkVP.

Prierezové témy

OSOBNostný a sociálny rozvoj	
<ul style="list-style-type: none">➤ porozumieť sebe samému a druhým➤ zvládať vlastné správanie➤ prispievať k utváraniu dobrých medziľudských vzťahov v triede aj mimo ňu➤ rozvíjať základné schopnosti dobrej komunikácie a k tomu príslušné vedomosti➤ utvárať a rozvíjať základné zručnosti pre spoluprácu➤ získať základné sociálne zručnosti pri riešení zložitých situácií➤ osvojovať si študijné zručnosti➤ osvojovať si vedomosti týkajúce sa duševnej hygieny➤ utvárať si pozitívny /nezraňujúci/ postoj k sebe samému a k druhým➤ uvedomovať si hodnotu spolupráce➤ učiť sa zodpovednosti za svoju prácu, úcte k práci druhých➤ uvedomovať si hodnotu rôznosti ľudí, názorov, prístupov k riešeniu problémov➤ vedieť si obhájiť svoj názor, byť tolerantný k názorom druhých, dodržiavať pravidlá diskusie➤ uvedomovať si mravné rozmery rôznych spôsobov ľudského správania➤ predchádzať sociálno-patologickým javom a škodlivým spôsobom správania➤ vzdelávanie k ľudským právam a k rodinnej výchove➤ vedieť sa slušne správať pri stolovaní, rozvíjať sociálne spôsobilosti	
Multikultúrna výchova	
<ul style="list-style-type: none">➤ osvojiť si znalosti o rôznych etnických a kultúrnych skupinách žijúcich v slovenskej a európskej spoločnosti➤ zručnosti orientovania sa v pluralitnej spoločnosti a využívať interkultúrne kontakty k vzájomnému obohateniu seba i druhých➤ komunikovať a žiť v skupine s príslušníkmi odlišných sociokultúrnych skupín, uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva druhých, chápať a tolerovať odlišné záujmy, názory i schopnosti druhých➤ prijímať druhého ako jedinca s rovnakými právami, uvedomovať si, že všetky etnické skupiny a kultúry sú rovnocenné a žiadna nie je nadradená inej➤ rozvíjať schopnosť spoznávať a tolerovať odlišnosti iných národnostných, etnických, náboženských, sociálnych skupín a spolupracovať s príslušníkmi odlišných sociokult.skupín➤ rozvíjať schopnosti rozpoznať prejavy rasovej neznášanlivosti a napomáhať prevencii vzniku xenofóbie➤ uvedomovať si možné dopady svojich verbálnych i neverbálnych prejavov a pripravenosť niesť zodpovednosť za svoje správanie➤ osvojovať si znalosť niektorých základných pojmov multikultúrnej terminológie: kultúra, etnikum, identita, diskriminácia, xenofóbia, rasizmus, národnosť, netolerancia...➤ prostredníctvom informácií vytvárať postoje a rešpekt k odlišným sociokultúrnym skupinám, reflektovať zázemie príslušníkov ostatných sociokultúrnych skupín a uznávať ich➤ uvedomovať si vlastnú identitu, byť sám sebou, reflektovať vlastné sociokultúrne zázemie➤ stimulovať, ovplyvňovať a korigovať svoje správanie a svoj hodnotový systém, učiť sa vnímať odlišnosti ako príležitosti k obohateniu, nie ako zdroj konfliktu➤ uvedomovať si nezlučiteľnosť rasovej /náboženskej alebo inej/ intolerancie s princípmi života v demokratickej spoločnosti➤ angažovať sa pri potieraní prejavov intolerancie, xenofóbie, diskriminácie, rasizmu➤ vnímať seba ako občana, ktorý sa aktívne spolupodieľa na utváraní vzťahu spoločnosti k minoritným skupinám	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ osvojovať si schopnosti úspešne a samostatne sa zapojiť do mediálnej komunikácie ➤ rozvíjať schopnosť analytického prístupu k mediálnym obsahom a kritického odstupu od nich ➤ využívať potenciál médií ako zdrojov informácií, kvalitnej zábavy i naplnenia voľného času ➤ pochopiť ciele a stratégie vybraných mediálnych obsahov ➤ osvojovať si základné princípy vzniku významných mediálnych obsahov /zvlášť spravodajských/ ➤ získať predstavy o role médií v kľúčových spoločenských situáciách a v demokratickej spoločnosti vôbec /vrátane právneho kontextu/ ➤ vytvárať predstavu o úlohe médií v každodennom živote v regióne /v lokalite/ ➤ viesť k rozoznávaniu platnosti a významu argumentov vo verejnej komunikácii ➤ rozvíjať komunikačnú schopnosť, zvlášť pri verejnom vystupovaní a štylizácii písaného a hovoreného textu ➤ využívať vlastné schopnosti v tímovej práci i v redakčnom kolektíve ➤ prispôbiť vlastnú činnosť potrebám a cieľom tímu ➤ rozvíjať citlivosť voči stereotypom v obsahu médií i spôsobom spracovania mediálnych správ ➤ viesť k uvedomovaniu si hodnoty vlastného života /zvlášť voľného času/ a zodpovednosti za jeho naplnenie ➤ rozvíjať citlivosť voči predsudkom a zjednodušujúcim súdom o spoločnosti /zvlášť o menšinách/, o jednotlivcovi ➤ uvedomiť si možnosti slobodného vyjadrenia vlastných postojov a zodpovednosti za spôsob jeho formovania a prezentácie 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pochopiť význam a nevyhnutnosť udržateľného rozvoja ako pozitívne perspektívy ďalšieho vývoja ľudskej spoločnosti ➤ podnecovať aktivitu, tvorivosť, toleranciu, ústretovosť a ohľaduplnosť vo vzťahu k prostrediu ➤ prispievať k utváraniu zdravého životného štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia ➤ angažovať sa v riešení problémov spojených s ochranou životného prostredia ➤ vnímať a citlivo prístupovať k prírode a k prírodnému a kultúrnemu dedičstvu 	
mediálna výchova	

Ochrana človeka a zdravia	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ integrovať postoje, vedomosti a schopnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách, podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie ➤ pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza - nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode ➤ pripraviť žiakov na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami ➤ pripraviť žiakov zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu ➤ formovať vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí ➤ osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života ➤ rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného cítenia ➤ formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách 	

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

- naučiť sa prezentovať svoju prácu, vážiť si prácu iných, nepodceňovať ju
- rozvíjať u žiakov schopnosť komunikovať, argumentovať
- vedieť používať informácie a pracovať s nimi
- učiť sa riešiť problémy
- poznať sám seba a svoje schopnosti
- učiť sa spolupracovať v skupine
- vedieť prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine
- naučiť sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.
- učiť sa vytvoriť nejaký produkt - zamerať sa na postupnosť jednotlivých krokov a metodológiu tvorby projektu, ktorú budú môcť žiaci využívať v ostatných predmetoch alebo aj v mimoškolskej činnosti pri prezentácii svojej školy

Dopravná výchova

- pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- sformovať si mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v cestnej premávke,
- uplatňovať zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, a to ako chodec, korčuliar, cyklista, cestujúci (spolujazdec) a pod.,
- pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote,
- schopnosť zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli,
- schopnosť zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke,
- pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla,
- uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky
- simulovaním rôznych dopravných situácií osvojovať zásady bezpečného správania v cestnej premávke

KOMPETENCIE V OBLASTI PRIEREZOVÝCH TÉM

	Žiak:	Učiteľ:
Multikultúrna výchova	<ul style="list-style-type: none"> ▪ je empatický ▪ je solidárny ▪ ovláda cudzie jazyky ▪ rešpektuje kultúru iných 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ otvorene hovorí o medziľudských vzťahoch ▪ upozorňuje žiakov na multikultúrnú budúcnosť sveta a spolužitie s ľuďmi iného etnického pôvodu
Enviromentálna výchova	<ul style="list-style-type: none"> ▪ separuje odpadové suroviny ▪ zapája sa do zberu ▪ stará sa o školský areál ▪ spolupracuje pri výsadbe nových rastlín, kvetín a drevín v školskom areáli 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ oceňuje, vyzdvihuje každý pozitívny čin žiaka spojeného s ochranou prírody, životného prostredia ▪ zaujíma jednoznačný postoj k otázkam životného prostredia ▪ vie argumentovať
Regionálna výchova	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zaujíma sa o históriu svojho regiónu ▪ pozná základné historické fakty o histórii obce, školy, blízkeho i vzdialenejšieho regiónu ▪ pozná históriu a kultúru spoluobčanov obce, ktorí sú z iných kultúr - rómka 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pestuje vzťah žiakov k vlastnému regiónu ▪ sám ovláda a zaujíma sa o históriu a kultúru svojho užšieho aj širšieho regiónu a celej vlasti ▪ zaujíma správny postoj k ostatným kultúram, ktoré žijú v regióne
Mediálna výchova	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sleduje vekuprimerané relácie TV, DVD ▪ pracuje s počítačom (zmysluplne využíva internet na hľadanie informácií súvisiacich s učebným procesom) ▪ vie používať IKT na učenie sa ▪ uvedomuje si rozdiel medzi virtuálnym a reálnym svetom 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vedie rozhovory učiteľ-žiak (vplyv TV, IKT, internetu) ▪ odporučí učiteľom vhodné relácie, internetové stránky, literatúru ▪ využíva školské knižnice ▪ upozorní na zdravotné a psychické riziká spojené s využívaním internetu
Ochrana človeka a zdravia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uvedomelo ochraňuje zdravie ▪ uvedomuje si riziká v súčasnom životnom štýle (drogy...) ▪ vie zostaviť vhodný jedálny lístok ▪ uvedomuje si dôležitosť pohybu pre telesné zdravie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ definuje zdravotný štýl ▪ upozorňuje žiakov na negatíva spojené s užívaním drog, alkoholu, omamných látok

Osobnostný a sociálny rozvoj	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vie spolupracovať v skupine ▪ vie poskytnúť pomoc ▪ vie počúvať spolužiakov ▪ naučí sa vystupovať pred triedou 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vedie žiakov k vzájomnej pomoci ▪ vedie žiakov k práci v skupinách
Tvorba projektu, prezentácia zručnosti	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pracuje s rôznymi druhmi informácií (učebnice, knihy, encyklopédie, časopisy, internet) ▪ vie prezentovať projekt ako výsledok individuálnej úlohy alebo ako skupinovej práce ▪ vie realizovať vlastné nápady 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ využíva také vyučovacie metódy a formy, ktoré žiakov naučia tvoriť a prezentovať projekty ▪ umožňuje všetkým žiakom prezentovať svoju prácu (projekty) ▪ používa formatívne hodnotenie

Uplatňovanie prierezových tém environmentálnej a regionálnej výchovy v ŠkVP

I.stupeň – podľa ročníkov

1. ročník

Výtvarná výchova

Príbehová rozprávková a fantastická architektúra – rozhovor o domove, domovine, ochrane prírody, o zveľaďovaní vlastných príbytkov

Rozprávkový fantastický stroj – rozhovor o strojoch, ktoré nepoškodzujú prírodu, hra na architektov, dizajnérov

Rozprávkový fantastický nábytok – rozhovor o detských výmysloch, ktoré chránia a šetria prírodu

Dizajn a ľudské telo – rozhovor o folklóre, dedinských zvykoch (karneval, divadlo), o výrobe masiek z prírodných materiálov

Farbenie a vykrývanie – práca s ukážkami ľudových remesiel (modrotlač, kraslice,..) – návrat k starým ľudovým technikám, rozhovor o ľudových remeslách a remeselníkoch (Tibor Kobliček)

Veľkonočné pozdravy – význam recyklácie (použitie už použitých veľkonočných pozdravov) – ochrana lesa, ľudové remeslá

Základné operácie s počítačom – ochrana lesa, šetrenie papiera

Poznávanie a porovnávanie rôznych médií – práca so starými rodinnými fotografiami (úcta k svojim predkom), vzťah k rodičom – rodostrom, význam prírodných materiálov

Vzorkovníček (múzeum) – hra na botanika (vzťah človeka s jeho životným prostredím, ochrana životného prostredia)

Výtvarné stvárnenie nálady a rytmu hudobnej skladby – počúvanie skladby Štyri ročné obdobia – rozhovor o zmenách v prírode, hra na výtvarného umelca, prežívanie hudby

Synestetické podnety (hmat) – rozprávanie o energii v našich domácnostiach, hra na slepú babu, rozhovor o nevidomých ľuďoch, o pomoci, význam hmatu

Oživené písmená a čísla – rozhovor o poznávaní sveta, o ochrane prírody (sebareflexia), ja a príroda

Výtvarné reakcie na prostredie školy – rozhovor o ochrane okolia školy ako súčasti prírody, o skrášľovaní triedy, školy, životného prostredia

Kultúra krajiny – rozprávanie o krajine, o škole, o triede ako prostredí, šetrenie školských pomôcok, neznečisťovanie prírody

Obraz v galérii – modernizácia, zútlňovanie životného prostredia – rozhovor, hra

Výtvarné hry (stigmografické kreslenie) – rozprávanie o hrách, ktoré sa žiaci hrajú v prírode, rozhovor o ochrane prírody

Telesná výchova

Pri výuke pohybových hier, hier v prírode, turistických vychádzkach, OČP – realizácia prvkov ENV priamo v prírode (podľa prostredia a situácie)

Hudobná výchova

Spi dieťat'ko, spiže – rozhovor o domove, o mamičke, o prostredí domova, v ktorom žijeme, o ochrane prírody (žiaci rozprávajú o svojom byte, záhradke,..)

Mám ručníček, mám – rozprávanie žiakov o vlastných kamarátoch, o prírode (lúke), kde sa hrávajú, o ručníčku (z čoho je vyrobený – bavlna – ako a kde sa pestuje...), hra

Išla sova na tanec – rozhovor o lesných zvieratkách, ochrane lesa, prikrmovaní lesných zvierat počas zimy – hra na lesné zvieratká

Akvárium – rozprávanie zážitkov, ktoré žiaci zažili pri mori, rozprávanie o potôčikoch, o živote rýb, práca s obrázkom akvária – rozhovor o starostlivosti o akvárium

Fialôčka, fiala – rozhovor o rastlinách v byte, o kvitnúcich rastlinách, o fialke – o starostlivosti o rastliny, úžitku pre človeka

Prosil líšku vlčík – rozhovor o starostlivosti o vlastný chrup, o zubných pastách a kefkách, o lesných zvieratkách, práca s ilustráciou (vlk, líška), ochrana živej prírody

Haju, haju, hajušky – rozprávanie o tom, čo nám poskytuje domov, o láske matky k dieťat'u

Vršok, dolina – rozprávanie o krásach našej vlasti, o ochrane prírody, o ľudovom umení (kroje, výšivky,..)

Prší, prší – práca s ilustráciou, rozhovor: kolobeh vody v prírode, význam dažďa pre človeka

Vlak, Vlak sa rozbieha – železnice v krajine, rozhovor o tom, ako ľuďom pomáhajú, či nepoškodzujú životné prostredie (znečisťovanie starými lokomotívami), vývoj techniky – modernizácia – symbióza človeka a prírody

Zrelá fazuľa – zdravá výživa (strukoviny), starostlivosť o záhradu (vlastné zážitky žiakov pri pestovaní strukovín)

Maličká som – pomoc v rodine (pasenie husí), ochrana prírody, starostlivosť o trávniky, o zvieratá, pomoc rodičom, úcta k rodičom

Ťuki, ťuki, ťukalo – starostlivosť o mláďatká zvierat (rozhovor o domácich zvieratách, ich úžitku pre človeka)

Tanec kuriatok v škrupinkách – starostlivosť o zvieratá (vlastné zážitky), práca s ilustráciou

Pieseň o trúbke – rozhovor o hygiene vlastného tela, o upratovaní v detskej izbe, o pomoci rodičom, o čistote

Na dvore býva sliepočka naša – rozhovor o domácich zvieratách, o starostlivosti a úžitku pre človeka

Káčer na doline – starostlivosť o zvieratá, práca s pojmom šachorina (vlastné plavecké zážitky), rozhovor o čistej vode v potoku, jazere,..

My sme malí muzikanti – potreba a význam hudby pre človeka, rozhovor o ľudových kapelách z rôznych regiónov Slovenska, hra na muzikantov, improvizácia

Hymna SR – rozhovor o domove, o vlasti, o rodičoch, o rodákoch, o krásach rodného kraja, o láske a úcte k Slovensku, o ochrane prírody

Prírodoveda

Prvky ENV realizujem priebežne počas celého školského roka v jednotlivých tematických celkoch a zároveň na každej vyučovacej hodine, čo vyplýva z charakteru tohto predmetu.

Moja rodina – práca s ilustráciou (ľudské rasy), rozhovor o ľudských príbytkoch, o symbióze – človek – príroda, o mieste človeka v prírode

Môj čas

Môj školský deň – rozhovor o dennom režime, o jednotlivých domácnostiach, ich vybavení, o životnom prostredí, práca s ilustráciou, vlastný výtvarný prejav žiakov

Ja a moje zdravie

Čo a kedy jedávame – rozprávanie o zdravom životnom štýle, o vyváženej strave, o potrave z prírody, starostlivosti o vlastné zdravie, o význame vitamínov (ovocie, zelenina)

Vianoce u nás doma – význam lesa pre človeka (smrek, jedľa, borovica), ochrana lesa. Cesnak, med, ovocie – dary prírody – význam pre naše zdravie

Ja a veci okolo mňa – spoznávanie prírody zmyslovými orgánmi, ochrana prírody, boj proti znečisťovaniu prírody, nebezpečenstvo globálneho otepľovania

Ako sa príroda počas roka mení – realizácia ENV formou vychádzok a priameho pozorovania prírody, zážitkového učenia, zmyslového vnímania; práca s ilustráciou, rozhovor so žiakmi

Môj kalendár prírody – formou pozorovania zmien v prírode, pozorovania počasia, správania sa živočíchov, obliekania ľudí

Zvieratá a človek

Viem rozoznať zvieratá – žiaci rozprávajú o vlastných zážitkoch starostlivosti o zvieratá, práca s encyklopédiou zvierat – priame pozorovanie domácich zvierat v obci

Učíme sa pozorovať zvieratá – prezeranie obrázkov, priame pozorovanie doma, v prírode, premietanie filmu, zhotovenie skladačky

Rastliny okolo nás – vychádzka do okolia školy, pozorovanie rastlín v školskej záhrade, v okolitých záhradách, v domácom a školskom prostredí (izbové rastliny) – starostlivosť o ne, význam pre človeka – ochrana prírody

Od kvetu k plodu – pozorovanie, experimentovanie, pojmy: puk – kvet – nezrelý plod – zrelý plod (aj formou zážitkového učenia)

Voda v prírode – vychádzka k potoku, čistenie potôčika, pozorovanie zvierat, rastlín v blízkosti potoka, rozhovor o význame vody pre človeka

Potrebujeme čistú vodu – vychádzka k čistiarni odpadových vôd, priame pozorovanie s výkladom, rozhovor o ochrane vodných zdrojov, ako neplytváť pitnou vodou

Škola v prírode – zážitkové učenie, čistenie lesného chodníka, zber a triedenie odpadkov, ochrana prírody

Matematika

Str. 1 – ilustrácia:	- orechy – dary prírody, význam pre zdravú výživu
Str. 4	- jabĺčka, hrušky – zdroj vitamínov (rozhovor)
Str. 6	- starostlivosť o zvieratká v zime
Str. 7 – 10	- ochrana lesa, ochrana veveričiek
Str. 11	- zimné športy – vhodné oblečenie
Str. 12 – 23	- význam zimných športov, otužovanie, nebezpečenstvo úrazov
Str. 24 – 26	- zdravá výživa z prírody
Str. 27	- hokej, korčuľovanie, zdravé zimné športy
Str. 28 – 35	- starostlivosť o mláďatá zvierat
Str. 46 – 52	- význam liečivých rastlín pre naše zdravie, vitamíny v ovocí
Str. 53 – 54	- ochrana zvierat, význam vtákov, prikrmovanie v zime
Str. 55 – 60	- význam lúčnych kvetín
Str. 61 – 71	- význam letných športov pre naše zdravie
Str. 72	- význam včiel pre človeka, účinky medu na ľudský organizmus

Priebežne využívam prvky ENV pri slovných úlohách, kedy zadanie úloh smerujem priamo do prírody (žiaci sčítavajú, odčítajú napríklad zvieratká, kvety, stromy,).

Jazyk slovenský

- Str. 2 – 3 - práca s ilustráciou aj textom – rozhovor o autách (neumývať v prírode!), ochrana prírody
- Str. 4 - rozprávanie o bývaní (svetlý byt – zdravie)
- Str. 5 - rozprávanie o športe (turistika..), význam pobytu v prírode pre zdravie
- Str. 6 – 7 - rozhovor o ročných obdobiach (vhodné oblečenie v zime), o význame vody
- Str. 8 - rozhovor o detských hrách, význame pravidelného športovania pre zdravie človeka
- Str. 10 - 11 - ochrana lesa, ochrana prírody
- Str. 12 – 13 - rozhovor o vitamínoch, o ochrane zdravia
- Str. 14 – 15 - význam zimných športov pre zdravie, predchádzanie úrazom, ochrana prírody – práca s ilustráciou
- Str. 16 -17 - vzťah k zvieratkám, ochrana živej prírody (vlastné zážitky)
- Str. 18 - rozhovor o športovaní (bicyklovanie)
- Str. 22 - starostlivosť o zvieratká, ochrana prírody
- Str. 24 – 25 - Vysoké Tatry – naša pýcha, ochrana prírody, starostlivosť o živú prírodu
- Str. 28 – 29 - hygiena tela, pravidelné umývanie – rozprávanie vlastných zážitkov
- Str. 32 – 33 - rozhovor o zdravom ovocí (čerešniach), o športovaní
- Str. 35 - rozhovor o zimných športoch (lyžovanie, sánkovanie), o vhodnom oblečení
- Str. 36 - rozhovor o hokeji a hokejistoch, o nebezpečenstve úrazov (ľadová plocha poskytuje príroda)
- Str. 38 – 39 - rozhovor o zelenine a ovocí (počúvanie rozprávky Janko Hraško), zdravá výživa
- Str. 40 – 41 - cvičme každý deň pre svoje zdravie, starostlivosť o húsky – úžitku pre ľudí
- Str. 42 – 43 - Tatry – naša pýcha, význam kvetov, ochrana prírody
- Str. 44 – 45 - kolobeh vody v prírode
- Str. 46 – 47 - zdravé životné prostredie, posilňovňa
- Str. 48 – 49 - triedenie odpadu, ochrana prírody
- Str. 50 – 51 - ochrana životného prostredia, nebezpečenstvo chemikálií pre zdravie
- Str. 53 - užitočnosť žiab, potreba zachovať ich v prírode
- Str. 54 – 56 - užitočnosť ježka, d'atľa, dažďovky
- Str. 59 - v hruške je veľa vitamínov, ovocie jeme umyté
- Str. 60 – 62 - pobyt na chate – oddych, relax, zbieranie liečivých bylín, ochrana prírody, dary prírody
- Str. 63 – 79 - vychádzky do prírody, čerstvý vzduch, krásy prírody
- Str. 80 – 89 - veľkonočné zvyky, tradície, liahnutie mláďat – starostlivosť o ne, význam pitnej vody
- Str. 90 – 95 - rozhovor o krásach našej vlasti, ochrana prírody, vlastné zážitky žiakov

Etická výchova

-rešpektovanie jeden druhého, vzájomná pomoc, hovorenie pravdy, ochrana svojích vecí, sebaovládanie, prekonávanie prekážok – je to základ správania sa v kolektíve, kde každý žiak ja zodpovedný sám za seba a musí dbať na prácu v kolektíve, v ktorom je jedným z článkov. Žiaci sa naučia spolupracovať a vzájomne si pomáhať a rešpektovať sa.

2. ročník

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA:

hláska a písmeno - tvorenie slov na danú hlásku – téma príroda

rozlišovacie znamienka – používanie slov s rozlišov. znamienkami -
zvieratá

samohlásky – rozvoj slov. zásoby pri hre a dramatizácii- Koza odratá
a jež

samohlásky – rozvoj sl. zásoby – tvorenie slov na danú samohlásku-
súťaž

samohlásky – sloh – Nadpis – tvorenie nadpisu k príbehu: Cesta do
školy

dvojhásky – tvorenie slov – zvieratá a ich mláďatá (káča- kačiatko) **dvojhásky**
– práca v skupine – vytvorenie príbehu

spoluhlásky – delenie spoluhlások – tvorba slov na dané spoluhlásky
- precvičovanie spoluhlások pri dopĺňaní slov na tabuľu

tvrdé spoluhlásky – dopĺňanie **y,ý** do textu s témou príroda

- rozprávanie podľa obrázkov- ochrana prírody

- tvorenie viet na tematiku - zdravý vzduch

sloh – Ako sa dá rozprávať príbeh pomocou obrázkov – Malé psíča

mäkké spoluhlásky – vyhľadávanie slov s týmito spoluhláskami
(ďatelina, motýlik...)

vetý – tvorenie viet na tému – ochrana prírody, apríl mesiac lesov,
čistota životného prostredia

ČÍTANIE:

V tematickom celku **Slovensko – moja vlasť** - Utváranie národného povedomia v rôznych článkoch a básňach. Poznať históriu niektorých hradov a zámkov v okolí. Prehlbovať lásku k vlasti v článkoch: Demänovská jaskyňa, Šťastie, Krásne je žiť. Naučiť žiakov pojem - **slovenská ľudová tvorba** – Po nábreží koník beží, príslovia, porekadlá...

Aktívne sa podieľať na príprave programu Október – mesiac úcty k starším.

V tematickom celku **Svet rád chodí do prírody** sa žiaci oboznámili s rôznymi žánrami ľudovej slovesnosti -Kubov zajac, Rozprávka o hore, Ako vlk ťahal koňa do hory, Pávia kráľovná, Hruška a mravček.

V tematickom celku **Prišla jeseň** sme sa oboznámili s umelou a ľudovou piesňou, ľudové prirovnania, ľudová pranostika.

V tematickom celku **Keď sme boli malí** vedieť sa podeliť s inými deťmi o všetko – Najsladšia mandarínka (neodhadzovať odpadky v prírode), pomoc starším -Pohár vody.

V tematickom celku **Zavítala zima** zvyky a tradície k Vianociam, ochrana prírody,starostlivosť o zvieratká v zime – články – Najmenší Mikuláš, Mama pečie, Hádanky o zime, Vianočná rozprávka, V jasliach na slame.

V tematickom celku **Novoročné vinše** - zvyky a tradície -Na hrade, Naše hlavné mesto, Rozprávka o Košiciach - láska k vlasti, národné povedomie.

Starostlivosť o zvieratá v zime – Nezabudnite na vtáčatka, O sýkorke z kokosového domčeka, Srnka Cupilupka.

V tematickom celku **Veselo je cez fašiangy**- zvyky a tradície na Slovensku – Fašiangy, Turíce. Láska k domovine – Juraj Jánošík, Horí ohník, Jánošíkova výzbroj.

V tematickom celku **Kniha priateľ človeka** – šetrenie majetku osobného i školského – Knižka, Dom rozprávok.

V tematickom celku **Ukáž jar svoju tvár** – prebúdžajúca sa príroda, jej ochrana – Jar, Hádanka v zobáčiku, Kohút, Dievčatko a snežienky.

V tematickom celku **Medzi zvieratkami** - ochrana prírody -Strachoško, Ďateľ lekár našich hôr, Žirafa Veronika, Vrabec.

V tematickom celku **Svet ako farebný kvet** – ochrana životného prostredia – Maľujem Táninu izbu, Deň matiek.

V tematickom celku **Deti a ich rodičia** – starostlivosť o mláďatá – pomoc slabšiemu- Rozprávka o slávikovi, Meno pre bábätko, Žabiatko, Včely, Ako zajka uvítali doma.

V tematickom celku **Prichádza k nám leto** – zdravá a čistá príroda- naša životné prostredie- Zatúlaný zajko, O lesnej studničke, Kuriatko a obláčik.

V tematickom celku **Tešíme sa na prázdniny** -šetrenie prírody – Rozprávka o zvončeku.

MATEMATIKA:

–Slovné úlohy zamerané na ochranu prírody.

–Reťazové počítanie viacerých čísel – Ťahal dedko repku

–Doplňanie čísel v kalendári, Stupeň – porovnávanie teploty- pracovné listy so zameraním na ochranu životného prostredia

–Riešenie slovných úloh zameraných na ochranu prírody – sčítacie a odčítacie rodinky

PRÍRODOVEDA:

Environmentálna výchova sa prelína všetkými témami, ktoré sa školskom roku preberajú.

Jeseň – farby jesene, znaky jesene, správanie sa ľudí, **Vietor, kalendár** -príroda- ročné obdobia – ich znaky, dni, mesiace, týždne, (značenie znakov počasia)

Zelenina -zdravá strava, hygienické návyky, význam zeleniny v strave pre človeka.

Ovocie a ovocné stromy – poznať význam, vitamíny v strave pre človeka, delenie plodov, starostlivosť o svoje zdravie.

Včela medonosná – poznať význam včiel a zaujímavosti z ich života, rešpektovať okolitú prírodu a ochraňovať ju. Vytvorenie projektu – Včela medonosná.

Izbové rastliny – starostlivosť o rastliny- zdravé životné prostredie.

Vianočné sviatky -zvyky a tradície – vianočná výzdoba- šetrenie lesov, ochrana prírody.

Zvieratá okolo nás -starostlivosť o zvieratá v zime – pomoc slabším, kladný vzťah k prírode.

Zdravie a choroba -u lekára – ochrana zdravia, význam vitamínov, význam lekárskej služby aj pre zvieratá. Chrániť sa pred úrazmi.

Rastliny a živočíchy v lese – ochrana prírody, starostlivosť o prírodu.

VLASTIVEDA:

Aj v tomto predmete sa ENV prelína všetkými témami celý rok.

Škola a jej okolie -návrh plánu na zlepšenie okolia školy - beseda – význam čistého potoka v obci.

Objavujeme premeny okolo nás -ako sa mení príroda na jeseň – rešpektovať prírodu, jej zákonitosti a podieľať sa na jej ochrane.

Zvyky a tradície -Spomíname na predkov – pamiatka zosnulých -rodina ako základ spoločnosti – tvorba stromu rodiny.

Cesta do školy a domov -zásady bezpečného správania sa pri príchode a odchode zo školy – čistota chodníkov, neodhadzovať odpadky po chodníku – čistota životného prostredia.

Objavujeme premeny okolo nás -kalendárny a školský rok – vnímať zmeny prírody v jednotlivých ročných obdobiach – čistota a pohyb v prírode.

Zvyky a tradície - Vianoce – príprava domácnosti na tento sviatok – čisté životné prostredie, pomoc zvieratám v lese.

Objavujeme premeny okolo nás – zima a jej premeny – starostlivosť o zvieratá v zime, pozorovať stopy v snehu, vnímať krásu zimnej prírody- vychádzka.

Môj rodný kraj a čo sa v ňom deje -starostlivosť o zdravie – hygienické návyky, zdravý spôsob stravovania – chrániť sa pred chorobami.

Objavujeme premeny okolo nás -Jarné premeny – čo sa v prírode zmenilo, obnova života (zvieratá a ich mláďatá), aké bude počasie, čistenie lesných studničiek a prameňov.

Môj rodný kraj a čo sa v ňom deje – História obce – regionálna výchova – význam, moji predkovia.

Objavujeme premeny okolo nás – prírodné a ľudské výtvary – čo pre nás vytvorila príroda – ochrana prírody.

Objavujeme premeny okolo nás - životné prostredie, ako triedime odpad, ochrana prírody pred negatívnymi vplyvmi človeka.

ETICKÁ VÝCHOVA:

ENV sa prelína celoročným vyučovaním – žiaci sa učia správaniu, počúvať a vnímať jeden druhého, vedieť si navzájom pomáhať a rešpektovať sa, vedieť sa obdarovať, vychádzať si v ústrety, dokázať riešiť problémy – dbať na čistotu svojho pracovného prostredia.

HUDOBNÁ VÝCHOVA:

Rozvíjanie kamarátskych vzťahov- vedieť si pomáhať – Septembrová pesnička, Adam v škole nesedel, Krásna- krásna

Poznať ľudové hry, piesne a zvyky -Na slepú babu, Listové tajomstvo, Zebra – čistota a poriadok v parku, v prírode, ochrana prírody.

Poznať ľudové tradície a zvyky -koledy – Do hory ,do lesa valasi, Krbová, Dajže, ó Bože...

Ochrana prírody v piesňach - Zjedzte ma vlčky, zjedzte,Rýmy zimy,

Ochrana prírody – starostlivosť o zvieratá, čistota prírody – Snehuliak, Ženilo sa Motovidlo.

Poznať ľudové tradície a zvyky – Karneval, Bol jeden gajdoš, Uspávanky- Dobrú noc má milá, Riekanka o mamkách.

Ochrana prírody v piesňach - Smutný slimák, Medveď na lyžiach, Antilopy a korytnačky, Žabia škola, Pavúk

TELESNÁ VÝCHOVA:

Rozvoj telesných schopností a otužovanie sa, dbať o svoje zdravie – beh,, gymnastika, pohybové hry, atletika – celkovo rozvíjať fyzickú zdatnosť žiakov.

3.ročník

Matematika

- riešenie slovných úloh na násobenie a delenie ale aj sčítovanie aj odčítovanie s envirotematikou
- štvorec, obdĺžnik, kružnica, kruh- trávniky toho tvaru

Jazyk slovenský

- Vybrané slová- priamo slová súvisiace so životným prostredím a odvodené slová
- Slovné druhy- slová súvisiace so životným prostredím
- Abeceda – hláskovať slová s envirotematikou- abecedné čítanie
- Spisovná slovenčina –
- SLOH:
 - O vodníkoch na Železnej studienke
 - Tepovanie koberca
 - Otužilci vo fraku
 - Zemeguľa má deravý slnečník
 - Koľko stromov potrebuješ ty ?
 - Píšeme o svojich zážitkoch
 - Želám si- želám ti

Nemecký jazyk -témy

- Pod' sa s nami hrať
- Moja rodina
- Moja trieda, moja škola
- Časti tela
- Hráme divadlo
- Zvieratá

Výtvarná výchova

- Všetky témy na tematické kreslenie- lesy, život okolo nás, sviatky, obľúbené zvieratá, kvety, hračka, zátišia s ovocím a zeleninou, zbery úrody z polí, krajiny podľa ročných období, dopravné značky, rodina, jarne kvety, stromy, šport

Telesná výchova

- každá hodina- upevňovanie zdravia- telovýchova

Informatická výchova a práca s počítačom

- **Skicár + Baltík** - témy: Kvetinová lúka, Doprava, Život v mori, Veselé zvieratka, ZOO, Domček, Vianoce, V lese
- **Textový editor** – prepis básne s envirotematikou
- **3. +4. roč.-** vekuprimerané PPT prezentácie s envirotematikou

Prírodoveda:

Environmentálna výchova sa prelína všetkými preberanými témami a podtémami:

- Témy o ľudskom tele
- Témy o rastlinách
- Témy o živočíchoch
- Témy o ochrane životného prostredia, chránené rastliny a živočíchy

Využívané metódy a formy práce:

- Encyklopédie o prírode
- Práca s internetom
- PPT prezentácie
- DVD o prírode

Vlastiveda:

- Uplatňovanie prvkov environmentálnej výchovy v učive o našej krajine a obci
- Vytváranie kladného vzťahu ku krajine, v ktorej bývam
- Predstavenie najkrajších kútov blízkeho a vzdialenejšieho okolia
- Jaskyne a chránené oblasti Slovenska

Pracovná výchova

Dbáť o čistotu prostredia, v ktorom žiaci pracujú, dať pozor, aby nedošlo k úrazu, - ochrana školského majetku a svojho zdravia.

Prírodný a odpadový materiál – práca s papierom- význam lesa, druhotné suroviny- zber papiera, ekológia

Vlastnosti textilu – rastlinný a živočíšny – vzorkovnica látok

Príšívanie gombíka – dbať na bezpečnosť pri práci, neublížiť sebe a ni spolužiakovi

Tradície k Vianociam – vianočné ozdoby – výzdoba triedy -čistota prostredia, ochrana zdravia.

Základné stehy- vyšívanie -zvyky a tradície -bezpečnosť a čistota pri práci.

Výrobok podľa strihu – ihelníček -bezpečnosť pri práci s nožnicami a ihlou, - čistota pri práci, ochrana zdravia

Dvíhanie bremien – žeriav- pomocníci v technike -životné prostredie, poriadok a čistota v triede.

Kútik živej prírody – krajšie a zdravšie životné prostredie

Rozmnožovanie rastlín – starostlivosť o životné prostredie

Hudobná výchova

Poznať význam ľudovej tvorivosti a slovesnosti v hrách a ľudových piesňach – Ide, ide poštový panáček, Pieseň pre tvoje uši, My sme sestry veselé, Čie sú to kone, A ja som z Oravy debnár – ťažký život aj v iných regiónoch, odchod do cudziny za prácou – národné povedomie, láska k vlasti.

Spievanky, spievanky, Prší, prší, Dú valasi, dú, Sniežik – ochrana prírody, ľudová slovesnosť
Zvyky a tradície – koledy- Pásli ovce valasi, Čas radosti, veselosti, My tré králi prišli sme k vám, vianočné upratovanie – čistota životného prostredia

Zelená sa bučina, Uspávanka, skúsme to ináč – rozdelenie ľudových piesní do skupín-regionálna výchova – ťažký život v dávnych dobách.

Fašiangy, Turíce, Hela, Hela, Helička, Na zelených lúkach šibeničky, -zvyky a tradície-veselý i smutný život v dávnych dobách.- regionálna výchova.

Anglický jazyk

Sa tiež svojimi témami podieľa na obohacovaní environmentálnej výchovy. Ide o témy so zvieratkami: Nájdi slona, Šťastný hroch, Vidíš slona? Čia je to klieťka? alebo téma doprava: To je balón, Kaviareň pri rieke, Je to lietadlo?

4. ročník

Environmentálna výchova má dôležité postavenie v procese ovplyvňovania detí vo vzťahu k prírode, životnému prostrediu i k sebe samému. Žiaci by mali dosiahnuť základné minimum poznatkov o prírode, naučiť sa chápať vzťahy v prírode a následne potom i ekologicky myslieť. Je potrebné zvýšiť ekologické vedomie detí, získať väčšiu osobnú zodpovednosť za svoje správanie vo vzťahu k životnému prostrediu, zaujať a motivovať žiakov k riešeniu problémov životného prostredia a naznačiť im cesty, ktorými je možné tieto riešenia dosiahnuť. Východiskom by mohla byť aj integrácia environmentálnych tém do jednotlivých vyučovacích predmetov. Vo svojich predmetoch to vidím takto:

Slovenský jazyk

Uplatňovanie environmentálnej výchovy v slovenskom jazyku je náročné, no určitú príležitosť na výchovné pôsobenie v tejto oblasti umožňujú učivá gramatiky, slohovej výchovy a čítania v konkrétnych témach. Nachádzajú sa tu texty, ktoré by mohli napomáhať vytváraniu pozitívnych hodnotových postojov žiakov. Ide o nasledovné tematické celky:

Vybrané slová, Zvukovo podobné slová, Slovo tvorba, Návrat priamej reči, Spisovné a nespisovné slová, Podstatné mená, Prídavné mená, Slovesá, Syntax – holé a rozvítené vety, Slovosled vety.

Sloh

Čo prezrádza naše telo, Má aj zebra svoje rebrá?, Veda a technika žihľavou preniká, Krt obyčajný, Spoločníčky vo fraku, Zo života stromov, Poradme turistovi, Ako horár zachránil mláďa kuny.

Čítanie

Vlast', V tej našej dedinke, Pieseň o rodnej zemi, Ako ide rok, Vtáčie hádanky, Popoluška preberá hrach, Pokloniť sa hore, Tatranské víly, Povešť o tatranskom zlatom jeleňovi, O jablčkovej princeznej, Sadol komár na konár, Komár, Podsitnianska poľovačka, Stretli sa dve mulice, Matka Zem, Atómové elektrárne, Horská studnička, Prečo sa krtice vydávajú za krtov, Dvaja drevorubači a víla, Ako sa vtáci spriatelili, Smädná vrana, O pastierikovi, Z vianočných zvykov, Vianoce, Zimné pranostiky, Zákaz stavania snehuliakov, Na zimnom potoku, Pec, Bacilonosiči, Rolandova studňa, Najužší bratislavský dom, Buď blahoslavená Bratislava, Mačka s hrkálkami, Pytačky, Čierne striebro Fatima, Ja som sa nazdala, Horúčka, Záhradník a synovia, Jar, Jarnej zemi, Hore Váhom, Pyšný Váh, Rieka, Vodník a Zuzana, Staré veľkonočné zvyky, Ľudové hádanky, Narodil sa pod Oravskou priehradou, Voňavé ovce, Na cudzom mlieku, Kvety, Obor v ohrození, Máj, Sirôtka, Zem je čarovná, Liek na každú boľáčku, Svetelný lúč, Labuť šťuka a rak, Ako sa dá zmúdiť, Hôrne parádnice, Báseň o chlebových dierkach, Deti slnka, Príbeh o dlhom putovaní.

Matematika

Prepojenie environmentálnej výchovy v predmete matematika vidíme hlavne v učivách o sčítaní, odčítaní, násobení, delení, porovnávaní a usporiadaní, v odhadoch a zaokrúhľovaní, približných výpočtoch, predovšetkým námetmi jednoduchých a zložených slovných úloh a motiváciou pri zavedení určitých pojmov. V geometrickej časti ide o učivá jednotiek dĺžky, rovinné útvary, rysovanie štvorca a obdĺžnika, obvod a obsah štvorca, obdĺžnika a trojuholníka, v utváraní predstáv o pojmoch a ich porozumeniu prepojením s prírodou v činnostiach v prírode, čo je príkladom ako využiť matematiku v bežnom živote s ohľadom na env. výchovu.

Hudobná výchova

V hudobnej výchove je veľmi veľa možností využitia prvkov environmentálnej aj regionálnej výchovy. Hudobná výchova rozvíja citový svet žiakov prostredníctvom hudobného materiálu, ako sú piesne ľudové i umelé, piesne o prírode, napr. U susedov tam je topoľ, Išli tri panenky z Turca, o zvieratkách napr. Slonia pesnička, Ženích pre slečnu myšku, o ročných obdobiach a ich charakteristických znakoch, napr. Snehuliak, Fašiangy sa krátia, či piesne určené na počúvanie, napr. Aká si mi krásna, Keď sa vlci zišli, Let čmeliaka, Tanec kuriatok v škrupinke, Namrzený papagáj alebo skladby na počúvanie z výchovného koncertu Viktora Guľvaša. Radosť zo spevu, z pohybu, z tanca prebúdzajú lásku k ľuďom, k prírode a obohacujú tak poznanie a prežívanie žiakov.

Výtvarná výchova

Environmentálna výchova vo výtvarnej výchove má snáď najširšie uplatnenie. Je implementovaná do každej témy predmetu, či je to estetické osvojovanie prírody, zobrazovanie svojho vlastného postoja k prírode a spoločnosti vôbec, fantazijné zobrazovanie, výtvarné rozprávanie o ochrane a tvorbe životného prostredia, reálne zobrazovanie skutočnosti – prírodné zákony, farebná premenlivosť prírody v rôznych ročných obdobiach, práca s prírodnými materiálmi, modelovanie či využitie odpadového materiálu z domácnosti vo výtvarných činnostiach a pod.

Pracovné vyučovanie

V pracovnom vyučovaní má environmentálna výchova tiež nemalú možnosť k aplikácii. Žiaci sa prostredníctvom pracovných činností učia chápať podstatu javov, ich zákonitosti, využívanie prírodného bohatstva s ohľadom na racionálne zaobchádzanie, poznávajú vzťahy medzi živou a neživou prírodou. Učia sa pracovať efektívne, ekonomicky, zodpovedne, bezpečne, atď., pracujú s odpadovým materiálom. V pestovateľských prácach poznávajú úžitkové a okrasné rastliny a ich pestovanie, robia pokusy a pozorovania zdôvodňujúce pestovateľské postupy a vzťahy medzi živou a neživou prírodou a prácou človeka.

Etická výchova

Je ďalším predmetom, v ktorom environmentálna výchova má svoje opodstatnenie. Predmet pomáha podchytiť a rozvíjať záujem žiakov o prírodu a poznávanie vzťahov v nej prostredníctvom týchto etických tém:

Sloboda a zodpovednosť, Pozitívne a negatívne vplyvy TV, PC hier, Pozitívny vplyv ľudí na seba navzájom, Osobnostné kvality využívané pre dobro spoločnosti, Tvorivosť a iniciatíva pri riešení každodenných problémov, Podpora záujmov – rozvoj osobnostných kvalít na ochranu prírody, Práva a povinnosti, Iniciatíva pri poznávaní vlastného regiónu, Ekologické správanie, Vzťah k faune a flóre regiónu, Objavovanie tradícií.

Ak sú u detí rozvíjané kladné vzťahy k sebe, k ľuďom navzájom, ak sa naučia rešpektovať názory iných, ak sú orientované k prírode a nie od nej, tak to je najlepšia cesta k tomu, aby

nedošlo k úplnému odcudzeniu človeka k prírode, a tým postupne k likvidácii nenahraditeľných prírodných hodnôt.

Anglický jazyk

Mesiac	Environmentálna výchova	Regionálna výchova
September	<i>Farby prírody</i>	<i>Ako zdravíme</i>
Október	<i>Čo je v parku</i>	<i>Dediny a mestá</i>
November	<i>Čo urobíme s tým, čo si kúpime a nespotrebuje to</i>	<i>Obchody</i>
December	<i>Príroda v zime</i>	<i>Vianoce v regióne</i>
Január	<i>Kde sa čo v prírode nachádza</i>	<i>Zimné aktivity</i>
Február	<i>Pôvod potravín, ktoré jeme</i>	<i>Ako sa stravujeme</i>
Marec	<i>Čo robia zvieratká</i>	<i>Záhrada</i>
Apríl	<i>Počasie</i>	<i>Veľká noc</i>
Máj	<i>Krajiny a ich zvieratá</i>	<i>Príroda v regióne</i>
Jún	<i>Príroda v lete</i>	<i>Ako trávim prázdniny</i>

Nemecký jazyk

Téma: Zvieratá

Environmentálna výchova – poznávanie rozmanitosti živočíchov

- domáce zvieratá a starostlivosť o ne

Téma: Cirkus

Environmentálna výchova – zvieratá v cirkuse

- zvieratá a činnosti, ktoré sú pre ne typické

- ako môžu zvieratá pomáhať človeku (napr. slepecké psy)

- zvieratá v cirkuse majú svoje práva

- prirodzené prostredie zvierat, ktoré možno vidieť v cirkuse

Téma: Oslava narodenín

Regionálna výchova – porovnanie oslavy narodenín a rôznych iných sviatkov, zvykov a tradícií v Nemecku a na Slovensku

Téma: Škola

Regionálna výchova – porovnanie organizácie školského dňa, spôsobu výučby na Slovensku a v Nemecku

Prírodoveda:

- Vzťah medzi vesmírnou a pozemskou prírodou
- Vytváranie spoločných projektov na dané témy – Prírodné spoločenstvá, Podmienky života na Zemi, Chránené oblasti, Chránené rastliny, Problémy Zeme, Globálne problémy Zeme, ozónová diera,
- Práca s encyklopédiami, PPT projekty, práca s internetom

Vlastiveda:

- Vytváranie kladného vzťahu k histórii a dejinám vlastného národa – učivo o histórii Slovanov, učivo o Svätoplukovi, Cyrilovi a Metodovi ..., prvá Slovenská, Československá republika, 2. svetová vojna, jej dôsledky ...
- V učive o Slovensku vytvárať kladný vzťah k prírode na Slovensku
- Vyzdvihovať krásy Slovenska – príroda, historické pamiatky, mestá Slovenska...

II. stupeň – podľa predmetov

Prierezová téma- Environmentálna výchova- Slovenský jazyk a literatúra 5. ročník

September: Opakovanie zo 4. očníka

Ludové piesne

- Potreba priateľstva medzi ľuďmi
- Otepľovanie zemského povrchu, potreba šetrenia energie
- Pomoc ľuďom, prírode, zvieratám

- Prírodné prvky v ľud. piesňach

Zhovárame sa a diskutujeme:

- Prosociálne správanie a empatia

Október

Nonsens

- -Jesenná príroda- ochrana zveri pred zimou
- Človek sa spozná v bájkach ,

Krátke formy ľudovej slovesnosti

- Separujeme odpad
- Dôležitosť pomoci a vzájomnej spolupráce

November: Píšeme si so známymi-

- Informácie o prírode a životnom prostredí, udržiavanie kontaktov medzi ľuďmi
- interpretácia štatistických údajov o životnom prostredí

Rozprávky

- Medziľudské vzťahy a vzťahy medzi ľuďmi a zvieratami v rozprávkach

December Chceme byť informovaní-

- Udržiavanie kontaktov medzi ľuďmi- rozvoj sociálnych zručností, slušnosť naša každodenná

Podstatné mená

- Zimná príroda, živočíchy v zimnom období, vianočné zvyky

Január:

- správa o zásahoch ľudskej činnosti do životného prostredia v našej obci- čierne skládky
- Staráme sa o živé organizmy
- Spolužitie človeka a zvierat v bájach

I Informujeme včas a správne-

- Vplyv morí a oceánov- hodnotiť informácie o životnom prostredí z rozličných zdrojov- televízia, rozhlas, internet,..., význam vody pre život na Zemi

Február:

- zaznamenávať informácie o životnom prostredí, následná tvorivá práca- ekologické problémy miest, zber papiera,...
- príroda ako zdroj informácií našej minulosti

Dráma

- Bábková hra o živote v obci

Marec: Povesti

- Ochrana človeka, prírodného prostredia, rastlín, živočíchov a ich mláďat
- vplyv človeka na svoje okolie- úprava okolia školy
- Ochrana vzácnych rastlín

Apríl: Opisujeme svet vôkol nás-

- vzájomná závislosť jednotlivcov a životného prostredia- Deň Zeme
- cestujeme po svete, pozorujeme prírodu
Legendy
- tolerancia ľudí rôznych národností- veľkonočné sviatky
- význam prírodných zdrojov pre človeka

**Máj Tvoríme jednoduché príbehy
Náučná literatúra**

- ako sa vieme postarať o domácich miláčikov-
- - sociálne zručnosti; pracovať kooperatívne, v skupinách, vypočuť iných
- Zabezpečenie potrieb ľudí

Príbeh a opis patria k sebe

- Prirovnania, porekadlá- tradície našich predkov pretrvávajú do súčasnosti
- pozorovanie prejavov klimatických zmien

Jún: Zhotovujeme podľa návodu-

- Ako sa vysádzajú sadenice stromčekov -ekologická stabilita krajiny
- Poznávanie rastlín a živočíchov v rôznych médiách

Opakovanie učiva z 5. ročníka-

- formovanie postojov a kvality názorov žiakov

**Prierezová téma - Regionálna výchova 5. ročník Slovenský jazyk a literatúra- 5.ročník
September: Opakovanie zo 4. Ročníka-**

Ľudové piesne

- Dôležité otázky-Odkiaľ pochádzaš?Bývaš v Cinobani?
- Jozef Murgaš –Známe osobnosti nášho regiónu
- Ľudové piesne regiónu

Zhovárame sa a diskutujeme

- Interview- V Novohradskom múzeu

Október Povesti z Novohradu

November: Píšeme si so známymi-

- Výstavka pohľadníc nášho regiónu
- História Cinobane

Rozprávky

- Čo mi rozprávala stará mama

December: **Podstatné mená-**

- Miestne názvy, skloňovanie regionálnych názvov
- Vianočné sviatky a ich tradície

Január: **Správa, oznámenie,**

- Sledovanie miestnych kultúrnych podujatí
- Rozdiely slovenských rozprávok a rozprávok iných národov

Február: **Informujeme včas a správne**

- Fašiangy-pozvánka na karneval- tradície karnevalov v širšom okolí a v zahraničí
- Vizitka-formy zoznamovania v minulosti a súčasnosti rozdiely v zoznamovaní sa v rôznych krajinách

Dráma

- Bábková hra o živote v obci

Marec:

- Opakovanie skloňovania podstatných mien-Rozdiely medzi jednotlivými regiónmi nášho okresu

Povesti

- Povesti nášho regiónu

Apríl: **Legendy**

- Veľkonočné sviatky v minulosti a dnes
- Prídavné mená- Opisujeme obrázok, ilustráciu, fotografiu-Miestne religiózne pamiatky
- Opakovanie prídavných mien- Význam vedy a techniky na naše okolie-práca v regióne

Máj **Tvoríme jednoduché príbehy-**

- Príbehy mojich starých rodičov-rozličné regióny Slovenska

Náučná literatúra

- Región Vysokých Tatier ako symbol Slovenska
- Európska jar

Jún:

- Spisovný jazyk a nárečie-potreba zachovania nárečia pre budúce generácie ako odkaz generácií minulých

- **Prierezová téma- Environmentálna výchova- Slovenský jazyk a literatúra 6. ročník**

- **September: Opakovanie z 5. očníka**

September: **Opakovanie vedomostí z 5. ročníka**

- Vzťah človeka a životného prostredia
- Príroda- zdroj inšpirácie v ľudovej slovesnosti

Október : **Zhovárame sa a diskutujeme** Balady

- medziľudské vzťahy
- Problémy chovu psov v panelákochoch a znečisťovanie prostredia v ich okolí
- Svetový deň zvierat

November **ako tvoríme slová(pomenovania)**

- Dôstojný život ľudí

December **Svet je plný zaujímavých ľudí, vecí, javov, Báj**

- Zdravá výživa detí
- Vnímanie krásy prírody ako umeleckej inšpirácie
- Vplyv prostredia na život človeka

Január

- Osobnostný a sociálny rozvoj človeka
- Prírodná lyrika

Február **svet v pohybe**

- Ochrana ekosystémov
- Dôležitosť starostlivosti o životné prostredie pri organizovaní masových športových podujatí
- Vplyv prostredia na zdravie
- Triedenie odpadu

Marec **historická poviedka**

- Svetový deň vody- voda a kultúra

Apríl **príbehy zo života v prírode**

- Ochrana lesnej zveri
- Deň Zeme

Máj **nielen ľudia, aj vety tvoria príbehy**

- znižovanie rozdielov medzi ľuďmi
- spolužitie detí a zvierat

Jún **informujeme presne a pútavo**

- mesiac poľovníctva, -starostlivosť o mláďatá lesnej zveri

Prierezová téma - Regionálna výchova 6.ročník SJL

September **Opakovanie vedomostí z 5. ročníka**

- Možnosti trávenia voľného času v našom okolí
- Ľudová slovesnosť v minulosti a dnes

Október **Zhovárame sa a diskutujeme** Balady

- Možnosti propagácie našej obce
- Starostlivosť o starších občanov v obci

November **ako tvoríme slová(pomenovania)**

- pomenovania stavieb v obci a našom regióne

december **Svet je plný zaujímavých ľudí, vecí, javov , Báj**

- tradície sklárstva
- tradície Vianoc

január

- naši rodáci

február **svet v pohybe**

- svet spoznáva výrobky našej sklárne

marec **historická poviedka**

- školstvo v našej obci v minulosti a dnes-spomienky starých rodičov a rodičov
- možnosti dopravy v obci v minulosti a dnes

apríl **príbehy zo života detí**

- Majster Kobliček a jeho výrobky z dreva- známa osobnosť regiónu Cinobaňa
- Tradícia baníctva,cinobanské archeologické nálezisko
- Zábava detí v minulosti

Máj **Nielen ľudia, aj vety tvoria príbehy**

- Májové tradície
- Umelecká tvorba v regióne Poltár a Lučenec

Jún **informujeme presne a pútavo**

- tímová práca- projekt- odevy v minulosti a dnes

Slovenský jazyk a literatúra – 7. A

September: *List z prázdnin* – opakovanie nárečí pomocou rôznych textov.

Tvaroslovie – opakovanie na texte o lastovičkách.

Skladba – nácvičný diktát o hrade Šášov.

Literatúra: *J. Kostra : Slniečko septembra* – príroda na jeseň.

P.O. Hviezdoslav: Na výhone – rozhovor o spôsobe života našich predkov.

Október: *Opis. Rozprávanie* – žiaci opisujú páva obyčajného a majú prerozprávať príhodu so psom.

Slovná zásoba – vyvodenie historizmov na texte o hrade Šášov.

Tvorenie sloviac- cvičenie o tom, ako ľudia trávia voľný čas – priestor na diskusiu

Literatúra: Téma *Historický román* poskytuje žiakom priestor oboznámiť sa so životom našich významných histor. osobností.

November: *Zvieracie prídavné mená* – cvičenie s tematikou zvierat.

Prídavné mená – text na vyvodenie nového učiva hovorí o kvetoch.

Privlastňovacie prídavné mená- cvičenia – rôzne zvieracie rekordy a zvieracie naj...

Literatúra: *J. Hrušovský: Jánošík* – žiaci spoznávajú fakty zo života J. Jánošíka.

D. Defoe: Robinson Crusoe – len spoznanie zákonitostí prírody mu pomohlo prežiť na opustenom ostrove.

December: *Populárna pieseň* – prierez slovenskou populárnou scénou 80 – tých rokov.

Január: *Slovesá* – opakovanie – text nácvičného diktátu o živote v severských krajinách, opis prírody a podnebia.

Citoslovcia – zvuky zo zvieracej ríše.

Literatúra: A. Vášová: *Joja, Jojka, Tibor* – opis prostredia Počúvadla.

Február: *Opis pracovnej činnosti* – návod na výsadbu ihličnanov – vyvodenie nového učiva.

Literatúra: Š. Moravčík: *Slovenská matka, Sitnianski rytieri* – láska k rodnému kraju, reči, povesti a legendy viažúce sa k Slovensku.

Marec: *Druhové číslovky* – cvičenia o zdravej výžive.

Sklady – text o savane – vyhľadávanie priradovacích skladov.

Chceme byť informovaní – žiaci pripravia správu o činnosti kolégia Zelenej školy.

Literatúra: D. Kováč: *Prorok a snežný pes* – opis krásy tatranskej prírody.

Apríl: *Hlavné vetné členy* – text na vyvodenie nového učiva je o veľrybách.

Chceme byť informovaní – vzorová novinová správa je na tému prúdenia oceánskych prúdov.

Žiaci vymyslia vlastnú správu na tému Neznámy ostrov.

Dvojčlenné a jednočlenné vety – cvičenia na počasie počas jednotlivých ročných období.

Literatúra: J. G. Tajovský: *Do konca*, J. C. Hronský: *Sokoliar Tomáš* – žiaci pomocou ukážok spoznávajú spôsob života a zvyky našich predkov.

Máj: *Slohové postupy a útvary* – opis na tému Fuksia hybridná.

Jednoduchá veta a súvetie – cvičenia s témou prírody.

Jún: *Projekt* – žiaci robia projekt o ľudových zvykoch a odevoch, informácie získavajú z internetu, pracujú spoločne a verejne ho prezentujú.

Slovenský jazyk a literatúra 7.B

September **opakovanie učiva zo 6. ročníka, prírodná lyrika**

- Ľudia ovplyvňujú prostredie, prostredie ovplyvňuje ľudí
- Môj svet-náš svet
- Umelkyňa príroda

Október **múdre mudrovanie o slovách,**

- Okolie formuje jednotlivca, jednotliviec formuje okolie

November **každý tvar má svoju tvár, dobrodružná literatúra**

- Pomoc opusteným zvieratám
- Príroda ako zdroj inšpirácie
- Ochrana ohrozených druhov zvierat
- Estetická úloha kvetín
- Moje spoločenstvo v minulosti a dnes

December **populárna pieseň**

- Človek medzi ľuďmi
- miesto, kde sa cítim šťastný

január **dievčenský román**

- využitie prírodných materiálov miesto plastov
- budovanie zmyslu pre spoločenstvo ľudí

február **príbehy zo života detí**

- rozvoj medziľudských vzťahov- spolupráca a pomoc
- vzťahy medzi človekom a zvierat'om

marec

- Svetový deň vody- kolobeh vody, kyslé dažde
- Údaje o stave životného prostredia

Apríl **ako žijú vety a súvetia**

- Deň Zeme
- Slušnosť naša každodenná
- Znečisťovanie podzemných vôd
- Úloha lesa a odlesňovanie

Máj **literatúra faktu**

- Znečisťovanie ovzdušia, hluk
- Dá sa žiť bez áut?
- Znečisťovanie oceánov a morí-vplyv na našu planétu

Jún

- Čistota okolia školy
- Masmédiá a príroda

Slovenský jazyk a literatúra – 8.roč.

September: *Informácie okolo nás* – doplňovacie cvičenie o skúmaní jaskyne.

Opisujeme pracovnú činnosť – žiaci píšú sloh na tému Výroba kýmidla pre vtáčiky.

Náuka o slove – cvičenie o zdravom stravovaní.

Literatúra: *Ludová a pololudová lyrika* – múdrosť našich predkov.

Október: *Skladba* – rozbor viet s témou príroda.

Slová podľa pôvodu – spoznávanie iných krajín.

Poznámky. Koncept – nácvik učiva na textoch z učebnice prírodopisu.

Literatúra: J. Botto: *Kukučka* – ľudové umenie v štúrovskej poézii.

November: *Výťah* – vyvodenie učiva na texte o kozmickom výskume. Text Nebezpečné hranolčeky žiakov upozorňuje na nezdravé stravovanie.

Referát – žiaci pripravujú sloh o športovom dni, uvedomenie si zdravého životného štýlu.

Literatúra: M. Figuli: *Tri gaštanové kone* – lyrizovaná próza – opisy prírody ako jej základný znak (vyhľadávanie v texte).

December: *Tvorenie slov* – nácvičný diktát na tému Ríša zvierat.

Január: *Skracovanie slov* – vyvodenie nového učiva na texte o tučniakoch.

Prihláška – žiaci sa virtuálne prihlasujú do environmentálneho krúžku. Diskusia o popularnosti tohto slova a čo všetko zahŕňa.

Podstatné mená – vysvetlenie epanastrofy na básni Jeseň, žiaci tvoria vlastnú báseň.

Február: *Debata* – žiaci si rozdelia role a diskutujú na tému ochrana prírody.
Podst. mená ženského rodu – skloňovanie slova orchidea, pivónia, ľalia a hortenzia.

Marec: *Číslovky* – nácvičný diktát na tému Ľudské telo.
Diskusia – práca s novinovým článkom o Banskej Štiavnici a Bratislave – vyvodenie témy pre diskusiu o problémoch v našej obci.
Slovesá – text o zranenej srne – určovanie slovesných tvarov. Nácvičný diktát s témou vychádzka do prírody.
Prídavné mená. Zámená – text na vyvodenie nového učiva o Ľ. Štúrovi a A. Dubčekovi.
Literatúra: *M. Válek: Jesenná láska* – opis jesennej prírody.

Apríl: *Umelecký opis* – žiaci píšu 3. školskú úlohu na tému Jarná príroda.
Opakovanie tvaroslovia – žiaci skloňujú slová delfinárium, kozmos, píšu diktát o pestovaní ryže.
Slohové postupy a útvary – žiaci si precvičia zručnosti v určovaní jednotlivých druhov slohových postupov – texty o prírode.

Máj: *Jednoduchá veta* – vypisovanie viet z textu o Mikulášovi Galandovi, významnom slovenskom maliarovi.
Opakovanie slohu – práca s textom o vtáčikoch.
Literatúra: *Literatúra faktu* – dôraz na slávne osobnosti slovenskej histórie (M. Bel, Štúrovci)
Jún: *Projekt* – žiaci si vyberú slovenskú historickú osobnosť, vyhľadajú o nej informácie na internete a prednesú ako referát, pracujú v skupinách (dôraz na spoluprácu a rozdelenie úloh).

Slovenský jazyk a literatúra – 9. roč.

September – téma *Všetko o prozodických vlastnostiach reči* – žiaci nacvičujú správne využitie prozodických vlastností na texte s environmentálnou tematikou.
Všetko o interpunkčných znamienkach – cvičenie o správnej výžive (nácvik písania spojovníka).
Literatúra: *Štúrovská poézia* – dôkaz na opisy prírodných krás našej vlasti a našu slávnu minulosť (Jánošík, protiturecké boje).

Október – *Tvoríme rozprávací a umelecký opis* – žiaci tvoria opis na tému Jesenná príroda. Úloha zameraná na slovo zdravie.
V tematickou celku *Slovná zásoba* je priestor na mnoho cvičení súvisiacimi s ochranou prírody a globálnymi problémami ľudstva.
Literatúra: *Ivan Krasko: Otcova roľa* – hodnota dedovizne pre človeka, láska k rodnému kraju.

November: Téma *Zmeny v slovnej zásobe* je venovaná problémom ako skleníkový efekt, ekologické škody, emisia skleníkových plynov a pod.
Všetko o slovnej zásobe - poznatky žiaci zhrnú v cvičeniach, kde dominuje slovo jablko.
Podst. mená mužského rodu – žiaci robia návrh na známku s témou príroda.
Literatúra: *P.O.Hviezdoslav: Krvavé sonety* – báseň ovplyvnená I. svetovou vojnou – diskusia o vojne a jej dôsledkoch.
J. Jesenský : Slovenčine – láska k rodnému kraju a jazyku.

December: *Podst. mená ženského rodu* –vzor mať – žiaci pracujú s básňou venovanou matke – láska k rodnej reči a domovine, Cinobani.

Všetko o podst. menách – žiaci skloňujú slová ako Váh, psy, riečka a pod.

Literatúra: *Populárna pieseň* – prehľad slovenskej pesničkovej tvorby.

Január: Téma *Odborný opis* – základom vysvetľovania učiva je odborný článok o výskume vesmíru.

Číslovky – žiaci majú vyhľadať na internete rôzne pútavé štatistiky súvisiace s environmentálnou tematikou.

Február: Téma *Výklad* – žiaci pracujú s textom v učebnici na tému Faktory ovplyvňujúce životné prostredie organizmov a človeka a spracujú svoj vlastný materiál podľa učebnice prírodopisu .

Slovesá – cvičenia a diskusia na tému prírodopisné filmy.

Literatúra: Témou je historický román – žiakov viesť k poznaniu vlastnej histórie a pocitu hrdosti a patriotizmu.

Marec: *Úvaha* – téma ponúka námet na množstvo environmentálnych zamyslení, žiaci sebareflexívne uvažujú o svojom podiele na ochrane prírody, čo pre nich znamená domov a pod.

Predložky – doplňovacie cvičenie o lese, cvičenie o kompostovaní.

Všetko o spojkách, časticiach a citoslovciach – cvičenie Ľudia by mali odpúšťať ako zvieratá zamerané na úvahu a diskusiu.

Apríl: *Základné vetné členy* – text na vyvodenie nového učiva je o živote chrobákov.

Žiaci určujú vetné členy na mnohých vetách s témou príroda.

Literatúra: *R. Kaliský: Tragédia na Ďumbieri* – prírodná krása Tatier, ale aj ich nástrahy a nebezpečenstvo.

Máj: *Jednoduché súvetie* – vyvodenie učiva na texte o albatrosoch.

Zložené súvetie – text o pestovaní a využití zemiakov.

Slovosled a vetosled – nácvičný diktát na tému Himaláje a divoké kone.

Jún: *Používame rôzne slohové postupy* – vzorový text pre odborný opis je Fotosyntéza.

Nemecký jazyk – 5.ročník

Téma: Záluby

Environmentálna výchova – pestovanie rôznych rastlín, domáce zvieratá a starostlivosť o ne) - spoznávanie prírodných pamiatok

Regionálna výchova – pestovanie zdravého životného štýlu

Téma:Vianoce

Regionálna výchova – vianočné zvyky, obyčaje, tradície, porovnanie vianočných zvykov v Nemecku a na Slovensku

Téma:Prázdniny

Environmentálna výchova – prírodné a kultúrne pamiatky verus nákupné centrá a televízia

Téma:Bývanie

Environmentálna výchova – dedina – prostredie, v ktorom žijem (zloženie prostredia a jeho význam pre človeka, správanie sa k nemu)

- hospodárenie vodou, šetrenie pitnou vodou v domácnosti
- spotreba a šetrenie energie v domácnosti
- ochrana mestských pamiatok

Regionálna výchova – utváranie si vzťahu k miestu kde žijem, k histórii, tradíciám rodiska, regiónu, vlasti

- uvedomenie si príslušnosti a úcte k národu

Téma: Jedlo

Regionálna výchova – pestovanie zdravého životného štýlu (zdravé jedlo verus nezdravé), porovnanie nemeckej a slovenskej kuchyne

Nemecký jazyk – 6. ročník – 1. CJ

Téma: Prázdniny

Environmentálna výchova – prírodné a kultúrne pamiatky verus nákupné centrá a televízia

Téma: Bývanie

Environmentálna výchova – dedina – prostredie, v ktorom žijem (zloženie prostredia a jeho význam pre človeka, správanie sa k nemu)

- hospodárenie vodou, šetrenie pitnou vodou v domácnosti
- spotreba a šetrenie energie v domácnosti
- ochrana mestských pamiatok

Regionálna výchova – utváranie si vzťahu k miestu kde žijem, k histórii, tradíciám rodiska, regiónu, vlasti

- uvedomenie si príslušnosti a úcte k národu

Téma: Vianoce

Regionálna výchova – vianočné zvyky, obyčaje, tradície, porovnanie vianočných zvykov v Nemecku a na Slovensku

Téma: Jedlo

Regionálna výchova – pestovanie zdravého životného štýlu (zdravé jedlo verus nezdravé), porovnanie nemeckej a slovenskej kuchyne

Téma: Príroda

Environmentálna výchova – základné zložky životného prostredia - ovzdušie, voda, pôda - poznávanie rozmanitosti rastlín a živočíchov

- zásahy ľudskej činnosti do životného prostredia
- ochrana životného prostredia (druhy odpadu, triedenie pevného odpadu)

Nemecký jazyk - 6. Ročník - 2. CJ

Téma: Nemecko, európske štáty

Environmentálna výchova – prírodné pamiatky Nemecka a európskych štátov

- pravidlá správania sa v prírode

Regionálna výchova – kultúrne pamiatky

- porovnanie životného štýlu v Nemecku a na Slovensku, porovnanie zvykov, typických jedál...

Téma: Vianoce

Regionálna výchova – vianočné zvyky, obyčaje, tradície, porovnanie vianočných zvykov v Nemecku a na Slovensku

Téma: Rodina

Regionálna výchova – rozprávanie o rodine, zvyky a obyčaje v rodine, rodokmeň

Téma: Zvieratá

Environmentálna výchova – domáce zvieratá a spôsob starostlivosti o ne

Nemecký jazyk – 7. Ročník – 1. CJ

Téma: Ja a môj portrét

Regionálna výchova – porovnanie života žiakov na Slovensku a v Nemecku (trávenie voľného času, vreckové, hospodárenie s peniazmi, nákupy)

Téma: Rakúsko

Environmentálna výchova – prírodné pamiatky Rakúska

- pravidlá správania sa v prírode

Regionálna výchova – kultúrne pamiatky Rakúska

- porovnanie životného štýlu v Rakúsku a na Slovensku, porovnanie zvykov, typických jedál, možností zábavy a turistiky

Téma: Zvieratá

Environmentálna výchova – poznávanie rozmanitosti živočíchov

- zvieratá a činnosti, ktoré sú pre ne typické

- domáce zvieratá a starostlivosť o ne

- zvieratá nachádzajúce sa v ZOO a ich potreby, prirodzené prostredie týchto zvierat

- správanie sa človeka v ZOO

- zvieratá majú svoje práva (zabíjanie zvierat kvôli kožušine, koži; zvieratá v cirkuse...)

- zásahy ľudskej činnosti do životného prostredia živočíchov

- následky zásahov ľudskej činnosti do životného prostredia živočíchov

- organizácie bojujúce za práva zvierat (Greenpeace)

Téma: Bolesť, choroba

Environmentálna výchova – súvis medzi znečisteným životným prostredím a chorobami človeka

Téma: Portrét mesta

Environmentálna výchova – spôsoby znečisťovania životného prostredia vo veľkých mestách (dopravné prostriedky, továrne..)

Nemecký jazyk – 7. Ročník – 2. CJ

Téma: Nemecko, európske štáty

Environmentálna výchova – prírodné pamiatky Nemecka a európskych štátov

- pravidlá správania sa v prírode

Regionálna výchova – kultúrne pamiatky

- porovnanie životného štýlu v Nemecku a na Slovensku, porovnanie zvykov, typických jedál...

Téma: Vianoce

Regionálna výchova – vianočné zvyky, obyčaje, tradície, porovnanie vianočných zvykov v Nemecku a na Slovensku

Téma: Rodina

Regionálna výchova – rozprávanie o rodine, zvyky a obyčaje v rodine, rodokmeň

Téma: Zvieratá

Environmentálna výchova – domáce zvieratá a starostlivosť o ne

Téma: Ročné obdobia

Environmentálna výchova – príroda v jednotlivých ročných obdobiach, zmeny v prírode
- život zvierat v jednotlivých ročných obdobiach

Téma: Záľuby

Environmentálna výchova – pestovanie rôznych rastlín, domáce zvieratá a starostlivosť o ne)
- spoznávanie prírodných pamiatok

Regionálna výchova – pestovanie zdravého životného štýlu

Nemecký jazyk – 8. ročník

Téma: Prázdniny

Environmentálna výchova – prírodné a kultúrne pamiatky verzus nákupné centrá a televízia

Téma: Vianoce

Regionálna výchova – vianočné zvyky, obyčaje, tradície, porovnanie vianočných zvykov v Nemecku a na Slovensku

Téma: Bývanie

Environmentálna výchova – dedina – prostredie, v ktorom žijem (zloženie prostredia a jeho význam pre človeka, správanie sa k nemu)

- hospodárenie vodou, šetrenie pitnou vodou v domácnosti

- spotreba a šetrenie energie v domácnosti

- ochrana mestských pamiatok

Regionálna výchova – utváranie si vzťahu k miestu kde žijem, k histórii, tradíciám rodiska, regiónu, vlasti

- uvedomenie si príslušnosti a úcte k národu

Nemecký jazyk – 9. ročník

Téma: Rýchlostné rekordy

Regionálna výchova – pestovanie zdravého životného štýlu

Téma: Objavy a vynálezy

Environmentálna výchova – rôzne vynálezy a ich dopad na životné prostredie

- vynálezy, ktoré znečisťujú životné prostredie (automobil, lietadlá...)

- vynálezy, ktoré pomáhajú chrániť a udržiavať životné prostredie (solárne panely..)

- rôzne spôsoby ochrany životného prostredia (šetrenie pitnou vodou v domácnosti šetrenie energie v domácnosti...)

- auto budúcnosti

- vynálezy inšpirované prírodou (napr. vynálezca radaru sa inšpiroval netopiermi)

Téma: Typické jedlá nemeckej kuchyne

Regionálna výchova – porovnanie nemeckej a slovenskej kuchyne

- porovnanie spôsobu stolovania, rôznych zvykov
- rozhovor o spôsobe stolovania v rodinách žiakov

Téma: Zo života stromu

Environmentálna výchova – poznávanie rôznych stromov (stromy vyskytujúce sa v našom okolí)

- čo všetko možno zistiť z letokruhov
- rôzne vplyvy na stromy, lesy
- čo všetko škodí stromom
- spôsoby ochrany stromov, lesov
- na čo všetko nám slúžia stromy
- zvieratá žijúce v lesoch

Matematika – 5. roč.

Opakovanie a prehĺbenie učiva matematiky

Príklady a slovné úlohy zamerané na negatívne zásahy človeka do prírody a ich dôsledky na obmedzovanie rozmanitých foriem života. Hľadiská zachovania rozmanitosti života – ekonomické, estetické, etické a vedecké. Chránené rastliny a živočíchy na území Slovenskej republiky.

Násobenie a delenie v obore do 10 000

Slovné úlohy negatívne dôsledky odlesňovania na životné prostredie (úbytok rastlinných a živočíšnych druhov, zmena podnebia) a ničenie brazílskych dažďových pralesov – narušenie ekologickej rovnováhy Zeme

Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión

Rozpad ozónovej vrstvy a vznik ozónových dier v súčasnosti. Príčiny: znečisťovanie ovzdušia chemickými látkami z osviežujúcich sprejov, z náplní do chladničiek, z čistiacich a hasiacich prostriedkov a následky.

Počtové výkony s prirodzenými číslami

Význam lesa pre človeka. Negatívne dôsledky odlesňovania na životné prostredie (úbytok rastlinných a živočíšnych druhov, zmena podnebia) – využitie kruhového diagramu. Odlesňovanie – hlavná príčina zvetrávania pôdy. Aktívna ochrana lesov, výsadba lesných stromov. Ničenie brazílskych dažďových pralesov – narušenie ekologickej rovnováhy Zeme.

Geometria a meranie

Narušenie prírodného prostredia v dôsledku výstavby – výrub lesov, vysušanie močiarov, záber pôdy. Význam zachovania prírodného prostredia. Plánovitá výstavba, zachovanie pôvodných prírodných spoločenstiev, výsadzanie zelene, čistenie odpadových vôd, triedenie, zber a recyklovanie domového odpadu. Utváranie citového vzťahu k najbližšiemu prostrediu a k celej krajine. Starostlivosť o zeleň v okolí školy.

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúce špecifické matematické myslenie

Zhromažďovanie, usporadúvanie a grafické znázorňovanie údajov týkajúcich sa znečistenia ovzdušia, vody, pôdy. Význam ovzdušia pre živé organizmy. Znečisťovanie ovzdušia činnosťou človeka (priemysel, doprava, domácnosť). Negatívny vplyv znečisteného ovzdušia na životné prostredie a zdravie ľudí. Ochrana ovzdušia pred znečisťovaním. Význam vody pre život na Zemi. Vodné zdroje – povrchová a podzemná voda. Pitná, úžitková a odpadová voda. Čistenie odpadových vôd. Hospodárenie vodou, šetrenie pitnou vodou v domácnosti. Význam

pôdy pre život na Zemi. Znečisťovanie pôdy – odpadové skládky, priemysel, poľnohospodárstvo. Ochrana pôdy.

Matematika – 6. roč.

Počtové výkony s priradenými číslami

Význam lesa pre človeka. Negatívne dôsledky odlesňovania na životné prostredie (úbytok rastlinných a živočíšnych druhov, zmena podnebia) – využitie kruhového diagramu. Odlesňovanie – hlavná príčina zvetrávania pôdy. Aktívna ochrana lesov, výsadba lesných stromov.

Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami

Druhy energie, Slnko – najväčší zdroj energie na Zemi. Význam využívania obnoviteľných zdrojov energie (slnečná energia, voda, vietor) na ochranu životného prostredia. Šetrenie energetických zdrojov, využívanie druhotných surovín.

Desatinné čísla, počtové operácie s desatinnými číslami

Pozorovať znečistenie okolia školy a aktívne sa podieľať na ochrane prírody - problém odlesňovania, erózie pôdy, racionálneho využívania prírodných zdrojov, znečisťovania ovzdušia, vody, pôdy, kyslých dažďov, úbytku ozónovej vrstvy, skleníkového efektu, spotreby energie, odpadu a urbanizácie v našom regióne

Obsah obdĺžnika a štvorca

Slovné úlohy negatívne dôsledky odlesňovania na životné prostredie (úbytok rastlinných a živočíšnych druhov, zmena podnebia) a ničenie brazílskych dažďových pralesov – narušenie ekologickej rovnováhy Zeme

Kombinatorika v úlohách

Zhromažďovanie, usporadúvanie a grafické znázorňovanie údajov týkajúcich sa znečistenia ovzdušia, vody, pôdy. Význam ovzdušia pre živé organizmy. Znečisťovanie ovzdušia činnosťou človeka (priemysel, doprava, domácnosť). Negatívny vplyv znečisteného ovzdušia na životné prostredie a zdravie ľudí. Ochrana ovzdušia pred znečisťovaním. Význam vody pre život na Zemi. Vodné zdroje – povrchová a podzemná voda. Pitná, úžitková a odpadová voda. Čistenie odpadových vôd. Hospodárenie vodou, šetrenie pitnou vodou v domácnosti. Význam pôdy pre život na Zemi. Znečisťovanie pôdy – odpadové skládky, priemysel, poľnohospodárstvo. Ochrana pôdy.

Deliteľnosť prirodzených čísel

Rozpad ozónovej vrstvy a vznik ozónových dier v súčasnosti. Príčiny: znečisťovanie ovzdušia chemickými látkami z osviežujúcich sprejov, z náplní do chladničiek, z čistiacich a hasiacich prostriedkov a následky.

Objem a povrch kvádra a kocky

Význam lesa pre človeka. Negatívne dôsledky odlesňovania na životné prostredie (úbytok rastlinných a živočíšnych druhov, zmena podnebia) – využitie kruhového diagramu. Odlesňovanie – hlavná príčina zvetrávania pôdy. Aktívna ochrana lesov, výsadba lesných stromov. Ničenie brazílskych dažďových pralesov – narušenie ekologickej rovnováhy Zeme. Ochrana vody pred znečisťovaním. Význam vody pre život na Zemi. Vodné zdroje – povrchová a podzemná voda. Pitná, úžitková a odpadová voda. Čistenie odpadových vôd. Hospodárenie vodou, šetrenie pitnou vodou v domácnosti.

Matematika 7. roč. -

September : Temat. celok – Počtové výkony s priradenými číslami

- starostlivosť o prostredie v ktorom žijem
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom

Október : Temat. celok – Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami

- podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia
- záhrada –
- význam lesa pre človeka

November : Temat. celok – Desatinné čísla

- význam ovzdušia pre živé organizmy
- znečisťovanie ovzdušia činnosťou človeka (priemysel, doprava, domácnosť)

December : Temat. celok – Počtové operácie s desatinnými číslami

- voda – pitná, úžitková a odpadová
- význam vody pre život na Zemi

Január : Temat. celok – Počtové operácie s desatinnými číslami

- racionálne využívanie prírodných zdrojov – slnečná energia, voda, pôda, ovzdušie,
- ochrana živočíchov, rastlinstva, lesa, krajiny

Február : Temat. celok – Obsah obdĺžnika a štvorca

- pôda – závislosť života na Zemi od pôdy – rastlín, živočíchov
- erózia pôdy – zvetrávanie, ochrana pôdy

Marec: Temat. celok - Kombinatorika v úlohách

- štatistické údaje o životnom prostredí – získavanie, triedenie, interpretácia údajov,
- práca v skupinách, plánovanie a organizovanie aktivít
- formulovanie správneho názoru na jednotlivé environmentálne problémy a ich riešenie

Apríl: Temat. celok – Deliteľnosť prirodzených čísel

- spotreba energie – šetrenie energetických zdrojov,
- využívanie druhotných surovín

Máj: Temat. celok – Objem a povrch kvádra a kocky

- odpady a spôsoby likvidácie, čistenie odpadových vôd
- znečisťovanie ovzdušia, vody a pôdy

Jún: Temat. celok - Objem a povrch kvádra a kocky

- vážiť si životné prostredie – domov, kde žijeme, chrániť si ho
- starať sa o živé organizmy, rešpektovať aj názory iných

Matematika 8. roč.

September : Temat. celok – Opakovanie a prehĺbenie učiva 7. roč.

- racionálne využívanie prírodných zdrojov
- šetrenie energie
- spotreba energie

Október : Temat. celok – Mocniny a odmocniny

- urbanizácia
- znečisťovanie ovzdušia

November : Temat. celok – Pytagorova veta

- poznávanie a hodnotenie vzťahov človeka a životného prostredia
- starostlivosť o zeleň
- úprava prostredia

December : Temat. celok – Úprava algebraických výrazov

- zodpovednosť každého z nás za svoje rozhodnutia a činy
- starostlivosť o prostredie v ktorom žijem

Január : Temat. celok – Úprava algebraických výrazov

- každý deň rozhodujeme o spoločnej budúcnosti
- spolupráca s rôznymi organizáciami pri ochrane prírody

Február : Temat. celok - Kruh, kružnica

- úprava zelene – výsadba kvetinových záhonov
- bicykel – ekologický dopravný prostriedok

Marec: Temat. celok – Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc

- triedenie odpadov - význam v domácnosti
- odlesňovanie, kyslý dážď, erózia pôdy

Apríl: Temat. celok – Riešenie konštrukčných úloh – osová a stredová súmernosť

- drevené hudobné nástroje – ekologická výroba
- domáce keramické výrobky - zdobenie

Máj: Temat. celok – Funkcie

- klimatické podmienky ovplyvňujúce činnosť ľudí a živých organizmov
- hodnotenie vzťahov človeka a životného prostredia

Jún: Temat. celok – Kombinatorika a pravdepodobnosť

- spolupráca pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni
- odpady – triedenie, recyklácia

Matematika 9. roč.

September : Temat. celok – Opakovanie a prehĺbenie učiva 8. roč.

- každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu
- ochrana života a zdravia pri pobyte a pohybe v prírode

Október : Temat. celok – Úprava algebraických výrazov

- udržiavanie poriadku a čistoty na pracovisku a v domácnosti
- zodpovednosť za svoje konanie a činy

November : Temat. celok - Podobnosť trojuholníkov

- význam lesov, čistota ovzdušia
- voda – starostlivosť, šetrenie, čistota

December : Temat. celok - Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc

- objektívnosti informácií v médiách týkajúcich sa životného prostredia

- spolupráca v skupine, zodpovednosť za zverené úlohy

Január : Temat. celok - Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc

- znečisťovanie ovzdušia, vody a pôdy
- chemické prostriedky – pomoc alebo záťaž pre životné prostredie?

Február : Temat. celok – Goniometria ostrého uhla

- starostlivosť a úprava zelene
- lesy – pľúca Zeme

Marec: Temat. celok - Funkcie, lineárna funkcia

- vzťah človeka a životného prostredia
- úbytok ozónovej vrstvy
- kyslý dážď

Apríl: Temat. celok - Objemy a povrchy telies

- voda – základ života, studne
- racionálne využívanie prírodných zdrojov

Máj: Temat. celok – Kombinatorika, štatistika a pravdepodobnosť

- triedenie odpadov, skladovanie, spaľovanie odpadov
- cestná, lodná, letecká doprava – znečisťovanie prostredia

Jún: Temat. celok – Grafy goniometrických funkcií, podobné zobrazenia

- efektívne využívanie elektrickej energie
- výrobky z papiera – ekologický spôsob využívania

Dejepis – 5. ročník

V septembri v rámci témy *Priestor a čas* žiaci sledujú zmeny v mieste bydliska a diskutujú o zmenách aj v okolitej prírode, jej znečisťovaní a možnostiach ochrany prírody.

Mesiac október v téme *Historické pramene* dáva priestor na diskusiu o záhadách prírody, čo dokáže dlhé roky schovať a zachovať pre budúce generácie, postupne odkryť svoje tajomstvá rôznymi vykopávkami. Príklad – nálezisko kyjatickej kultúry v Cinobani.

Téma *Múzeum, archív, knižnica* – druhy múzeí – prírodovedné – ukážka bohatstva a krásy prírody. Návšteva obecnej knižnice.

V novembri žiaci navštívia pamätník v obci, všímajú si starostlivosť oň – výsadbu zelene a kvetín.

Priestor na mape – učivo o spoznávaní rozdielu medzi zemepisnou a dejepisnou mapou – farebné označovanie riek, hôr, pôd a pod.

December – v učive *Človek a pohyb* žiaci odhaľujú príčiny sťahovania ľudí, jednou z nich je aj zdravšie životné prostredie a lepšie prírodné podmienky.

Ako si človek zmenšoval svet – druhy dopravy a ich vplyv na životné prostredie.

V mesiaci január žiaci spoznávajú rôzne *Spôsoby obživy človeka* – roľnícky spôsob a jeho vplyv na prírodu je vhodným materiálom na diskusiu. Dôležité je upozornenie na narastajúce chemické prehnojovanie pôdy. Zmeny v Cinobani, následky pre naše zdravie.

Február v téme *Obchod* je potrebné žiakom zdôrazniť, že modernizácia a komfortnosť nášho života ukrája zo životného priestoru rastlín a živočíchov.

V marci všetky témy súvisia s environmentálnou výchovou, žiaci sa učia o prírodnej a umelej energii, dozvedia sa o nových zdrojoch energie, porovnávajú ich vplyv na životné prostredie, hodnotia nové vynálezy ľudstva.

Apríl – žiaci pri téme *Masmédiá* pracujú s časopismi a vyhľadávajú v nich aj texty s environmentálnou tematikou. Podobne pracujú aj s internetom (téma *Moderné dorozumievanie*).

Máj – téma *Legendy a mýty* – žiaci spoznávajú povesti zo svojho regiónu a v nich nachádzajú prírodné názvy okolia.

Jún – téma *Keď zlyhá komunikácia* – vojny a ich ničivé dôsledky na prírodu a okolie.

Dejepis - 6. ročník

September: Téma *Milióny rokov človeka* – žiaci sledujú obrázkový materiál o vývoji života – rôzne prírodné podmienky.

Pravekí lovci a zberači, Od lovca k roľníkovi – prírodné podmienky mali vplyv na vývoj človeka, jeho zmenu z lovca na roľníka, príroda mu uľahčuje život. Ľudia v praveku neničili prírodu, sledovali ju a chránili.

Október: *Doba bronzová* – nálezisko kyjatickej kultúry v Cinobani – archeologické vykopávky pomáhajú zmapovať život pravekých ľudí.

Praveké umenie – dôležité postavenie zvierat, sú hlavným námetom pravekého umenia.

Svet Mezopotámie – prírodné podmienky v údolí riek ovplyvňujú vznik prvých starovekých štátov.

November: *Staroveký Egypt* – balzamovanie pomáha spoznávať ľudské telo, človeka ako súčasť prírody.

Staroveké Grécko – opis prírodných podmienok Grécka, podnebie, typické plodiny a pod.

December: *Staroveké Grécko* – Olympijské hry – Gréci dbali o svoje zdravie a športovali.

Január: *Každodenný život Grékov* – život a prostredie v staroveku a dnes – diskusia so žiakmi.

Február: *Rímska ríša* – prírodné podmienky, podnebie, typické plodiny.

Marec: *Každodenný život Rimanov* – diskusia o rozdielnom prístupe k životu vtedy a dnes.

Dívy starovekého sveta – príroda ako zdroj materiálu pre nezabudnuteľné a obdivuhodné stavby.

Máj: *Každodenný život* – začiatky stredoveku – ľudia menia svoj hodnotový rebríček oproti staroveku, príroda je v úzadí, do popredia sa dostáva náboženstvo, je to určitý krok späť? Zamyslenie žiakov nad týmto problémom.

Dejepis – 7. Ročník

V mesiaci september v učive *Po stopách Vikingov* žiaci spoznávajú dôvody ich výbojných výprav – túžba po lepších prírodných podmienkach a pôde.

Téma *Pod znamením kríža* odhaľuje, ako kresťania objavovali nový spôsob života a zvyky moslimov, ich plodiny, prírodu.

Mesiac október – téma „ *V pote tváre sa budeš živiť*“ – obrábanie pôdy v minulosti, jej hnojenie, spôsob života spätý s prírodou. Priestor na diskusiu o dnešnom spôsobe života.

„ *Modli sa a pracuj*“ – učivo o živote stredovekých mníchov žiakov poučí o tom, že dobre poznali prírodu, liečivé rastliny, z ktorých vyrábali lieky a mastičky, modernizovali poľnohospodárstvo (trojpoľný systém), šľachtili nové odrody ovocných stromov a viniča. Výskyt liečivých rastlín vo svojom okolí.

„ *Mestský vzduch oslobodzuje*“ – porovnanie čistoty starovekých a stredovekých miest a následné dôsledky života v nich. Rozprávanie o živote v dnešných mestách – výhody, nevýhody.

November – *Slovania v stredoveku* – opis prírodných podmienok oblastí, kde žili Slovania.
 V mesiaci december učivá *Európania objavujú svet a Európania si podmaňujú svet* žiaci spoznajú rozdiel medzi prírodnými podmienkami a nerastným bohatstvom našich krajín a novoobjavenej Ameriky. Zistia, ktoré plodiny a zvieratá pochádzajú z týchto oblastí.
 V januári opakujú svoje poznatky o svetovom stredoveku, porovnávajú súčasné a vtedajšie mapy, rozloženie a názvy jednotlivých štátov a oblastí.
 Vo februári sa začínajú orientovať na slovenský stredovek a náš prvý štátny útvar Veľkú Moravu, jej rozloženie, prírodné podmienky, spôsob života našich predkov.
 Marec – téma *Hrady a hradiská* – využitie prírody na ochranu pred nepriateľmi.
 Téma *Vojny ničia krajinu* – jej názov napovedá o ničivom dôsledku vojen pre človeka a prírodu.
 Apríl – téma *Osídlenie Slovenska* sa venuje pozornosť prírodným podmienkam pre život a roľníctvo v rôznych častiach Slovenska.
Zlatá baňa Uhorska – nerastné bohatstvo a banské mestá.
 V mesiaci máj v téme *Chlieb náš každodenný* si žiaci môžu porovnať život obyčajných ľudí v minulosti a dnes. Priestor na diskusiu o skvalitnení života a zničení prírodného prostredia.
 Jún – *Poddaný, mešťan, šľachtic* – ako rôzne vrstvy obyvateľstva poznali a využívali prírodu, ich rôzne spôsoby života a hodnotový systém

Dejepis – 8. ročník

Téma : Európa na prahu veľkých zmien

- Hlad a bieda vo svete

Francúzska a Americká revolúcia

- Prehlbovanie ekonomickej a sociálnej nerovnosti medzi bohatým Severom a chudobným Juhom

Európa po páde Napoleona

- Militarizácia a nebezpečenstvo vojen

Počiatky modernej európy

- Dodržiavanie ľudských práv, dôstojná budúcnosť človeka

Slovensko v pohybe

- História evanjelického kostola v Cinobani a Turičkách
- Civilizačné choroby

Slovenská jar

- Životné prostredie, poľnohospodársky ekosystém

Čas nádejí a sklamaní

- Zkladné zložky životného prostredia

Nové storočie

- Problém rastu obyvateľstva a jeho výživ

Dejepis – 9. ročník

September – Prvá svetová vojna – porovnanie máp vtedajšieho sveta a dnes. Použitie chemických zbraní a ich dôsledky pre človeka a prírodu. Ničivé dôsledky vojny.

Október – Európa sa musí postupne spamätať z vojny – budovanie, modernizácia života, nové vynálezy, liečebné postupy, otázky výživy. Nástup automobilového a leteckého priemyslu – nové cesty ukrajujú z prírody, znečisťujú ovzdušie.

Téma *Zlaté dvadsiate roky* – ľudia sa venujú zdravému životnému štýlu, športujú.

November – Druhá svetová vojna – jej ničivé dôsledky pre ľudstvo, moderné zbrane. najmä jadrové- dôsledky ich použitia sú hrozbou do súčasnosti.

Rozdelenie Európy – zmeny na mape.

December – porovnanie spôsobu života vo východnom a západnom bloku, počiatky kozmického výskumu, modernizácia života a jeho následky pre prírodu a zdravý spôsob života.

Január – Slovensko 1914 – 1918 – jeho miesto v európskom priestore, dôsledky I. svetovej vojny pre naše územie.

Február – život Slovákov v Československej republike, voľný čas, problémy života roľníkov. Spomienky Cinobančanov.

Marec – *Kultúrny rozlet Slovenska* – film, televízia a rozhlas umožňujú informovať široké vrstvy obyvateľstva o rôznych problémoch a diskutovať o nich (napr. znečisťovanie ovzdušia, zaberanie úrodnej pôdy na výstavbu a pod.).

Apríl – Charakteristika Slovenského štátu – život jeho obyvateľov.

Téma *Slovenské národné povstanie* – príroda ochraňovala partizánov, znalosť prostredia využili vo svoj prospech. Spomienky účastníkov boja z Cinobane a okolia.

Máj – Slovensko po II. svetovej vojne – obnova života, výstavba, nové továrne – vplyv na ovzdušie, zlepšenie životnej úrovne – nové zdroje energie, nové vynálezy skvalitňujú život človeka. Priestor pre diskusiu – dôsledky pre prírodu.

Jún – *Na ceste k demokracii* – globálne problémy ľudstva a ich riešenie, žiaci diskutujú o tom, ako oni sami dokážu prispieť k zmene k lepšiemu.

Geografia – 5. ročník

Úvod do zemepisu

- globálne problémy ľudstva – skleníkový efekt, kyslý dážď, znečisťovanie ovzdušia
- dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia;
- rozdielne typy životného prostredia
- zásahy ľudskej činnosti do životného prostredia
- závislosť ľudského života a živobytia na životnom prostredí

Príroda Zeme

- erózia pôdy

Závislosť života na Zemi od pôdy – rastlín od pôdy, živočíchov od rastlín. Činnosť pôdných baktérií, húb a bezstavovcov – rozklad organického odpadu, prevzdušňovanie pôdy. Pôda – obnoviteľný prírodný zdroj za predpokladu starostlivosti o ňu. Ochrana pôdy. Úloha rastlín v ochrane pôdy pred zvetrávaním. Pôda nechránená rastlinným porastom – ničivá činnosť vetra a vody, odnášanie čiastočiek pôdy.

- znečisťovanie ovzdušia, vody, pôdy

Základné zložky životného prostredia – ovzdušie, voda, pôda. Význam ovzdušia pre živé organizmy. Znečisťovanie ovzdušia činnosťou človeka (priemysel, doprava, domácnosť). Negatívny vplyv znečisteného ovzdušia na životné prostredie a zdravie ľudí. Ochrana ovzdušia pred znečisťovaním. Význam vody pre život na Zemi. Vodné zdroje – povrchová a podzemná voda. Pitná, úžitková a odpadová voda. Čistenie odpadových vôd. Hospodárenie vodou, šetrenie pitnou vodou v domácnosti. Význam

pôdy pre život na Zemi. Znečisťovanie pôdy – odpadové skládky, priemysel, poľnohospodárstvo. Ochrana pôdy.

Človek na Zemi

- závislosť ľudského života a živobytia na životnom prostredí
- dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia
- konflikty, ktoré môžu vzniknúť na základe environmentálnych problémov
- vzájomnú závislosť jednotlivcov, skupín a národov na životnom prostredí
- lokálne, národné a medzinárodné opatrenia na ochranu a využívanie životného prostredia
- negatívne zásahy človeka do prírody a ich dôsledky na obmedzovanie rozmanitých foriem života.
- negatívne dôsledky odlesňovania na životné prostredie (úbytok rastlinných a živočíšnych druhov, zmena podnebia).
- ničenie brazílskych dažďových pralesov – narušenie ekologickej rovnováhy Zeme

Geografia - 6. ročník

Zemepis svetadielov a oceánov

Austrália a Oceánia

- narušenie prírodného prostredia v dôsledku nepôvodných organizmov, premnoženie kráľíka divého
- nedostatok vody a suchá spôsobujú veľké požiare a tým narušenie rovnováhy v prírode
- narušenie prírodného prostredia v dôsledku výstavby – výrub lesov, vysušanie močiarov, záber pôdy.
- negatívne dôsledky odlesňovania na životné prostredie (úbytok rastlinných a živočíšnych druhov, zmena podnebia)
- poznávanie rastlín a živočíchov v regióne, skúmanie rozmanitosti rastlinných a živočíšnych druhov
- národné parky na území Austrálie
- ozónová diera- Austrália má najvyšší výskyt kožnej rakoviny na svete.
- úbytok ozónovej vrstvy

Základné podmienky života na Zemi. Slnecná energia a viacvrstvový vzdušný obal Zeme – atmosféra. Zachytávanie škodlivej časti slnečných lúčov ochrannou ozónovou vrstvou. Rozpad ozónovej vrstvy a vznik ozónových dier v súčasnosti. Príčiny: znečisťovanie ovzdušia chemickými látkami z osviežujúcich sprejov, z náplní do chladničiek, z čistiacich a hasiacich prostriedkov. Následky:

- hynutie planktónu v moriach (potrava rýb),
- rastliny nevytvoria semená (vrátane obilnín),
- poškodenie kože a zraku človeka.
- Nevyhnutnosť zastaviť výrobu látok ničiacich ozón. Význam medzinárodnej spolupráce.

Amerika

- Poznávanie lesných rastlín a živočíchov.
- Vzájomné vzťahy lesných rastlín a živočíchov.
- Význam lesa pre človeka. Negatívne dôsledky odlesňovania na životné prostredie (úbytok rastlinných a živočíšnych druhov, zmena podnebia)
- Odlesňovanie – hlavná príčina zvetrávania pôdy.
- Aktívna ochrana lesov, výsadba lesných stromov.
- Ničenie brazílskych dažďových pralesov – narušenie ekologickej rovnováhy Zeme
- Národné parky na území Ameriky.

- erózia pôdy

Závislosť života na Zemi od pôdy – rastlín od pôdy, živočíchov od rastlín. Činnosť pôdných baktérií, húb a bezstavovcov – rozklad organického odpadu, prevzdušňovanie pôdy. Pôda – obnoviteľný prírodný zdroj za predpokladu starostlivosti o ňu. Ochrana pôdy. Úloha rastlín v ochrane pôdy pred zvetrávaním. Pôda nechránená rastlinným porastom – ničivá činnosť vetra a vody, odnášanie častíc pôdy.

Geografia - 7. ročník

Zemepis svetadielov a oceánov

Ázia

- vytrácanie Aralského jazera v dôsledku výstavby zavlažovacieho systému a vytvorenie novej púste, ktorá obsahuje toxické látky, ktoré spôsobujú rakovinu
- najväčšia detská úmrtnosť, podvyživenie, anémia, tuberkulóza
- odlesňovanie
- Poznávanie lesných rastlín a živočíchov. Vzájomné vzťahy lesných rastlín a živočíchov. Význam lesa pre človeka. Negatívne dôsledky odlesňovania na životné prostredie (úbytok rastlinných a živočíšnych druhov, zmena podnebia). Odlesňovanie – hlavná príčina zvetrávania pôdy. Aktívna ochrana lesov, výsadba lesných stromov. Ničenie čínskych dažďových pralesov – narušenie ekologickej rovnováhy Zeme.
- Národné parky na území Ázie

Amerika

- Poznávanie lesných rastlín a živočíchov.
- Vzájomné vzťahy lesných rastlín a živočíchov.
- Význam lesa pre človeka. Negatívne dôsledky odlesňovania na životné prostredie (úbytok rastlinných a živočíšnych druhov, zmena podnebia)
- Odlesňovanie – hlavná príčina zvetrávania pôdy.
- Aktívna ochrana lesov, výsadba lesných stromov.
- Ničenie brazílskych dažďových pralesov – narušenie ekologickej rovnováhy Zeme
- Národné parky na území Ameriky.
- erózia pôdy
- Závislosť života na Zemi od pôdy – rastlín od pôdy, živočíchov od rastlín. Činnosť pôdných baktérií, húb a bezstavovcov – rozklad organického odpadu, prevzdušňovanie pôdy. Pôda – obnoviteľný prírodný zdroj za predpokladu starostlivosti o ňu. Ochrana pôdy. Úloha rastlín v ochrane pôdy pred zvetrávaním. Pôda nechránená rastlinným porastom – ničivá činnosť vetra a vody, odnášanie častíc pôdy.

Krajina a životné prostredie

- znečisťovanie ovzdušia, vody, pôdy
- Základné zložky životného prostredia – ovzdušie, voda, pôda. Význam ovzdušia pre živé organizmy. Znečisťovanie ovzdušia činnosťou človeka (priemysel, doprava, domácnosť). Negatívny vplyv znečisteného ovzdušia na životné prostredie a zdravie ľudí. Ochrana ovzdušia pred znečisťovaním. Význam vody pre život na Zemi. Vodné zdroje – povrchová a podzemná voda. Pitná, úžitková a odpadová voda. Čistenie odpadových vôd. Hospodárenie vodou, šetrenie pitnou vodou v domácnosti. Význam pôdy pre život na Zemi. Znečisťovanie pôdy – odpadové skládky, priemysel, poľnohospodárstvo. Ochrana pôdy.

Zemepis – 8. ročník

Regionálna geografia Slovenska

- zachovanie biodiverzity – rozmanitosti

Poznávanie rastlín a živočíchov v regióne. Skúmanie rozmanitosti rastlinných a živočíšnych druhov. Negatívne zásahy človeka do prírody a ich dôsledky na obmedzovanie rozmanitých foriem života. Hľadiská zachovania rozmanitosti života – ekonomické, estetické, etické a vedecké. Chránené rastliny a živočíchy na území Slovenskej republiky.

- Národné parky Slovenska
- odlesňovanie

Poznávanie lesných rastlín a živočíchov. Vzájomné vzťahy lesných rastlín a živočíchov. Význam lesa pre človeka. Negatívne dôsledky odlesňovania na životné prostredie (úbytok rastlinných a živočíšnych druhov, zmena podnebia). Odlesňovanie – hlavná príčina zvetrávania pôdy. Aktívna ochrana lesov, výsadba lesných stromov.

- tragédia v Tatrách.

- erózia pôdy

Závislosť života na Zemi od pôdy – rastlín od pôdy, živočíchov od rastlín. Činnosť pôdných baktérií, húb a bezstavovcov – rozklad organického odpadu, prevzdušňovanie pôdy. Pôda – obnoviteľný prírodný zdroj za predpokladu starostlivosti o ňu. Ochrana pôdy. Úloha rastlín v ochrane pôdy pred zvetrávaním. Pôda nechránená rastlinným porastom – ničivá činnosť vetra a vody, odnášanie častíc pôdy.

- znečisťovanie ovzdušia, vody, pôdy

Základné zložky životného prostredia – ovzdušie, voda, pôda. Význam ovzdušia pre živé organizmy. Znečisťovanie ovzdušia činnosťou človeka (priemysel, doprava, domácnosť). Negatívny vplyv znečisteného ovzdušia na životné prostredie a zdravie ľudí. Ochrana ovzdušia pred znečisťovaním. Význam vody pre život na Zemi. Vodné zdroje – povrchová a podzemná voda. Pitná, úžitková a odpadová voda. Čistenie odpadových vôd. Hospodárenie vodou, šetrenie pitnou vodou v domácnosti. Význam pôdy pre život na Zemi. Znečisťovanie pôdy – odpadové skládky, priemysel, poľnohospodárstvo. Ochrana pôdy.

- vplyv cestovného ruchu na životné prostredie

- doprava a životné prostredie

- rozdiel medzi NP a CHKO

- pozorovať znečistenie okolia školy a aktívne sa podieľať na ochrane prírody

Miestna krajina

- pozorovať znečistenie okolia školy a aktívne sa podieľať na ochrane prírody
- problém odlesňovania, erózie pôdy, racionálneho využívania prírodných zdrojov, znečisťovania ovzdušia, vody, pôdy, kyslých dažďov, úbytku ozónovej vrstvy, skleníkového efektu, spotreby energie, odpadu a urbanizácie v našom regióne

Zemepis – 9. ročník

Vybrané oblasti a regióny sveta

- odlesňovanie

Poznávanie lesných rastlín a živočíchov. Vzájomné vzťahy lesných rastlín a živočíchov. Význam lesa pre človeka. Negatívne dôsledky odlesňovania na životné prostredie (úbytok rastlinných a živočíšnych druhov, zmena podnebia). Odlesňovanie – hlavná príčina zvetrávania pôdy. Aktívna ochrana lesov, výsadba lesných stromov. Ničenie brazílskych dažďových pralesov – narušenie ekologickej rovnováhy Zeme.

- erózia pôdy

Závislosť života na Zemi od pôdy – rastlín od pôdy, živočíchov od rastlín. Činnosť

pôdnych baktérií, húb a bezstavovcov – rozklad organického odpadu, prevzdušňovanie pôdy. Pôda – obnoviteľný prírodný zdroj za predpokladu starostlivosti o ňu. Ochrana pôdy. Úloha rastlín v ochrane pôdy pred zvetrávaním. Pôda nechránená rastlinným porastom – ničivá činnosť vetra a vody, odnášanie čistočiek pôdy.

- znečisťovanie ovzdušia, vody, pôdy

Základné zložky životného prostredia – ovzdušie, voda, pôda. Význam ovzdušia pre živé organizmy. Znečisťovanie ovzdušia činnosťou človeka (priemysel, doprava, domácnosť). Negatívny vplyv znečisteného ovzdušia na životné prostredie a zdravie ľudí. Ochrana ovzdušia pred znečisťovaním. Význam vody pre život na Zemi. Vodné zdroje – povrchová a podzemná voda. Pitná, úžitková a odpadová voda. Čistenie odpadových vôd. Hospodárenie vodou, šetrenie pitnou vodou v domácnosti. Význam pôdy pre život na Zemi. Znečisťovanie pôdy – odpadové skládky, priemysel, poľnohospodárstvo. Ochrana pôdy.

- úbytok ozónovej vrstvy

Základné podmienky života na Zemi. Slnčná energia a viacvrstvový vzdušný obal Zeme – atmosféra. Zachytávanie škodlivej časti slnečných lúčov ochrannou ozónovou vrstvou. Rozpad ozónovej vrstvy a vznik ozónových dier v súčasnosti. Príčiny: znečisťovanie ovzdušia chemickými látkami z osviežujúcich sprejov, z náplní do chladničiek, z čistiacich a hasiacich prostriedkov. Následky:

- hynutie planktónu v moriach (potrava rýb),
- rastliny nevytvoria semená (vrátane obilnín),
- poškodenie kože a zraku človeka.

- nevyhnutnosť zastaviť výrobu látok ničiacich ozón. Význam medzinárodnej spolupráce.

- kyslý dažď

Vznik kyslého dažďa – znečisťovanie ovzdušia plynmi, ktoré vznikajú najmä pri spaľovaní látok. Zlučovanie plynov s kvapôčkami vody v oblakoch. Zrážky: dažď, sneh – obsah škodlivých látok v nich pre život na Zemi. Znečisťovanie pôdy a vody v riekach a v jazerách kyslým dažďom – hynutie stromov, vodných rastlín a živočíchov.

Poškodzovanie budov a strojov. Opatrenia: obmedzenie znečisťovania ovzdušia získaním energie z elektrární na tuhé palivo, získanie energie z obnoviteľných zdrojov (voda, vietor, slnečná energia), šetrenie energiou, recyklovanie materiálov. Význam medzinárodnej spolupráce pri ochrane životného prostredia.

- skleníkový efekt

- spotreba energie

Druhy energie, Slnko – najväčší zdroj energie na Zemi. Význam využívania obnoviteľných zdrojov energie (slnečná energia, voda, vietor) na ochranu životného prostredia. Šetrenie energetických zdrojov, využívanie druhotných surovín. Výroba energie. Spotreba a šetrenie v domácnosti.

- odpadové suroviny

Pevný odpad. Vznik odpadu. Škodlivé vplyvy na životné prostredie: znečisťovanie, jedovaté látky v odpade, záber pôdy. Spôsoby likvidácie odpadu: skladovaním, spaľovaním, recyklovaním, kompostovaním organických látok v odpade.

- urbanizácia

Narušenie prírodného prostredia v dôsledku výstavby – výrub lesov, vysušenie močiarov, záber pôdy. Význam zachovania prírodného prostredia. Plánovitá výstavba, zachovanie pôvodných prírodných spoločenstiev, vysádzanie zelene, čistenie odpadových vôd, triedenie, zber a recyklovanie domového odpadu. Utváranie citového vzťahu k najbližšiemu prostrediu a k celej krajine. Starostlivosť o zeleň v okolí školy.

- populačná explózia

- 22.3. Svetový deň vody

- 23.3. Svetový meteorologický deň
- 1.4. Medzinárodný deň vtáctva a začiatok Mesiaca lesov
- 7.4. Svetový deň zdravia
- 18.4. Medzinárodný deň pamiatok a sídiel
- 22.4. Deň Zeme
- 5.6. Svetový deň životného prostredia
- 8.6. Svetový deň oceánov
- 17.6. Svetový deň zamedzenia dezertifikácie a sucha
- 6.8. Deň Hirošimy
- 16.9. Medzinárodný deň ochrany ozónovej vrstvy
- 3.10. Svetový deň zvierat
- 14.10. Medzinárodný deň redukcie katastrof
- 16.10. Svetový deň výživy
- 17.10. Medzinárodný deň odstraňovania chudoby
- 29.12. Medzinárodný deň biodiverzity

Občianska náuka – 5. ročník

Moja rodina, poslanie a funkcie rodiny

- zachovanie biodiverzity – rozmanitosti
Poznávanie rastlín a živočíchov v regióne. Skúmanie rozmanitosti rastlinných a živočíšnych druhov. Negatívne zásahy človeka do prírody a ich dôsledky na obmedzovanie rozmanitých foriem života. Hľadiská zachovania rozmanitosti života – ekonomické, estetické, etické a vedecké. Chránené rastliny a živočíchy na území Slovenskej republiky.
- Národné parky Slovenska
- odlesňovanie
Poznávanie lesných rastlín a živočíchov. Vzájomné vzťahy lesných rastlín a živočíchov. Význam lesa pre človeka. Negatívne dôsledky odlesňovania na životné prostredie (úbytok rastlinných a živočíšnych druhov, zmena podnebia). Odlesňovanie – hlavná príčina zvetrávania pôdy. Aktívna ochrana lesov, výsadba lesných stromov.
- tragédia v Tatrách.
- erózia pôdy
Závislosť života na Zemi od pôdy – rastlín od pôdy, živočíchov od rastlín. Činnosť pôdnych baktérií, húb a bezstavovcov – rozklad organického odpadu, prevzdušňovanie pôdy. Pôda – obnoviteľný prírodný zdroj za predpokladu starostlivosti o ňu. Ochrana pôdy. Úloha rastlín v ochrane pôdy pred zvetrávaním. Pôda nechránená rastlinným porastom – ničivá činnosť vetra a vody, odnášanie častíc pôdy.

Moja škola

- znečisťovanie ovzdušia, vody, pôdy
Základné zložky životného prostredia – ovzdušie, voda, pôda. Význam ovzdušia pre živé organizmy. Znečisťovanie ovzdušia činnosťou človeka (priemysel, doprava, domácnosť). Negatívny vplyv znečisteného ovzdušia na životné prostredie a zdravie ľudí. Ochrana ovzdušia pred znečisťovaním. Význam vody pre život na Zemi. Vodné zdroje – povrchová a podzemná voda. Pitná, úžitková a odpadová voda. Čistenie odpadových vôd. Hospodárenie vodou, šetrenie pitnou vodou. Význam pôdy pre život na Zemi. Znečisťovanie pôdy – odpadové skládky, priemysel, poľnohospodárstvo.

- vplyv cestovného ruchu na životné prostredie
- doprava a životné prostredie
- pozorovať znečistenie okolia školy a aktívne sa podieľať na ochrane prírody
- pozorovať znečistenie okolia školy a aktívne sa podieľať na ochrane prírody
- problém odlesňovania, erózie pôdy, racionálneho využívania prírodných zdrojov, znečisťovania ovzdušia, vody, pôdy, kyslých dažďov, úbytku ozónovej vrstvy, skleníkového efektu, spotreby energie, odpadu a urbanizácie v našom regióne.

Občianska náuka – 6. ročník

Aj v občianskej výchove /OBV/ sa žiaci v jednotlivých tematických celkoch podľa osnov a učebných plánov učia o svojom životnom prostredí, jeho ochrane a vplyvoch ľudskej činnosti na prírodu.

Oboznamujú sa s kultúrno-historickými a prírodnými pamiatkami nášho regiónu a vlasti.

V OBV sú vyučovacie témy hlavne v časti – Naša obec, mesto, región, vlasť v 6. roč.:

- životné prostredie a jeho zložky
- znečisťovanie ovzdušia, vody, pôdy
- miesto človeka v prírode
- chránené územia
- ochrana historických, kultúrnych a technických pamiatok
- na čo som hrdý v mojej obci a jej okolí

Občianska náuka – 7. ročník

Rozvoj osobnosti človeka o spoločnosti

- Človek ako súčasť prírody
- Využívanie voľného času – ochrana prírody

Človek a svet

- Formovanie názorov na svet
- Viesť žiakov k tolerancii medzi ľuďmi s rôznym svetonázorom

Kultúrno – sociálne aspekty dospievania

- Kultúra správania sa v období dospievania

Občianska výchova- 8. ročník

- človek, ako súčasť prírody
- ľudské práva a slobody
- boj proti fajčeniu, alkoholizmu, drogovej závislosti a ich vplyvy na ľudský organizmus a prírodu.

III. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia

1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

- Pri hodnotení a klasifikácii žiakov vychádzať z príslušných metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov
- Odlíšovať hodnotenie vzdelávacích výsledkov od hodnotenia správania sa žiakov
- Na základe nových právnych predpisov hodnotiť známku všetky ročníky
- Hodnotiť známku aj všetky výchovy, etickú a náboženskú podľa dohody a schválenia pedagogickej rady
- Pri klasifikácii brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon
- Zvoliť si hodnotiace portfólium žiakov:

Povinné práce hodnotiaceho portfólia:

- Hodnotenie vybraných písomných prác z jednotlivých predmetov
- Prezentácie ľubovoľných prác – formou napr. malých projektov na ľubovoľnú tému

Voliteľné práce hodnotiaceho portfólia:

- Symbol, logo školy, ale aj jednotlivých tried
- Školský a triedny poriadok
- Školský časopis
- Školský žiacky parlament
- Projekt – Školský enviroprojekt
- Výsledky súťaží
- Prezentácia školy a jednotlivých tried na www stránke školy

2. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

- Vypracovať systém kritérií na hodnotenie pedagogických zamestnancov**
- Vypracovať systém kritérií na hodnotenie nepedagogických zamestnancov**

Kritériá na hodnotenie pedagogických zamestnancov

- Založené sú na bodovom hodnotení
- Podliehajú schvaľovaniu odborovej organizácie, ako zástupcu zamestnancov
- Prerokované sú na zasadnutí Rady školy a Pedagogickej rady pri ZŠsMŠ Cinobaňa
- Na požiadanie sa predkladajú zriaďovateľovi – Obci Cinobaňa

P.č.	Kritérium	Minimum pridelených bodov	Maximum pridelených bodov
1.	Pozorovanie a výsledky z hospitácií - pripravenosť na vyuč. hodinu, použité metódy práce, aktivita na hodine, efektívnosť hodiny, výsledky žiakov	0 - 3	15
2.	Výsledky žiakov v danom predmete, triede		

	-prospech, žiacke súťaže, výsledky didaktických testov, úspešnosť prijímania žiakov na vyšší stupeň školy, spokojnosť rodičov, efektívnosť vyučovania predmetu	0 - 5	25
3.	Hodnotenie výsledkov pedag. zamestnancov -v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, efektívnosti a využitia vzdelávania v praxi, prípadne odovzdávania skúseností ostatným kolegom	0 - 5	25
4.	Hodnotenie mimošk. činnosti pedagogických zamestnancov - organizovanie akcií, práca mimo pracovnej doby v škole, sponzorstvo, dosahovanie dobrých výsledkov v súťažiach	0 - 5	25
5.	Hodnotenie pedagogických zamestnancov vedením školy - hodnotenie riaditeľom školy - hodnotenie priamym nadriadeným	0	15
6.	Vzájomné hodnotenia učiteľov - vzájomné hospitácie, otvorené hodiny, anonymné pridelenie bodov v rámci hodnotenia	5	25
7.	Hodnotenie učiteľov žiakmi - vyplňanie anonymných dotazníkov žiakmi školy, ktorý je zameraný na oblasť vzdelávania a vzájomných vzťahov	0	25
8.	Hodnotenie rodičmi žiakov - vzájomná spolupráca, ochota učiteľov spolupracovať s rodičmi, plnenie si triednických povinností	0	25
9.	Prezentovanie výsledkov školy na verejnosti - súťaže- výrazné úspechy, www, publikovanie v časopisoch a novinách, úspešné vedenie krúžkov – účasť na súťažiach, prezentovanie výsledkov práce krúžku na verejnosti	5	25
10.	Hmotná zodpovednosť učiteľov - za triedy, kabinety, odborné učebne, ...	0	15

3. Hodnotenie školy

Monitoring

- Pravidelné zverejňovanie výsledkov na www stránke školy, ktorá je dostupná všetkým žiakom, rodičom i verejnosti
- Zavedenie internetovej žiackej knihy
- Vypracovanie komplexnej správy o činnosti školy za jednotlivé školské roky, uverejnenie na www stránke školy
- Vypracovanie štvrtročných hodnotiacich správ o plnení plánu práce školy
- Monitorovanie podmienok na vzdelanie
- Monitorovanie úrovne spokojnosti s prácou učiteľov

- Prostredníctvom anonymných dotazníkov pre učiteľov a rodičov pravidelné monitorovanie spokojnosti práce s vedením školy
- Sledovanie pozitívnej klímy v škole
- Sledovanie priebehu vyučovania, zavádzanie nových foriem a metód do učenia a práce so žiakmi
- Sledovanie úrovne práce so žiakmi so špecifickými poruchami učenia, sledovanie práce so žiakmi zdravotne oslabenými a sociálne zaostalými
- Pravidelné zhodnocovanie úrovne výsledkov vzdelávania

Kritériá

- Spokojnosť žiakov, učiteľov, rodičov
- Kvalitné výsledky práce

Nástroje na zisťovanie úrovne

- Dotazníky pre žiakov, učiteľov a rodičov
- Hodnotiaci pedagogický rozhovor nadriadeného s podriadenými pedagogickými zamestnancami školy
- Analýza úspešnosti žiakov na súťažiach a pri prijímaní na školy
- Úspešnosť bývalých absolventov školy
- SWOT analýza

IV. Školský učebný plán

1. ročník

Zdravie a pohyb Vzdelávacia oblasť	Telesná výchova Prírodné vedy	2	Poznámky
Človek a hodnoty	Etická výchova/ náboženská výchova	0,5	
Jazyk SPOLU Kommunikácia	a	9 22 hodín	1 hod. v rámci voliteľného predmetu
Matematika a práca s informáciami	Matematika	5	1 hod. v rámci voliteľného predmetu
Príroda spoločnosť	a	1,5	1 hod. v rámci voliteľného predmetu
	Environmentálna výchova / regionálna výchova	1	Voliteľný predmet 1 hod.
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	2	1 hod. v rámci voliteľného predmetu
	Hudobná výchova	1	

Učebné plány vypracované podľa vzorového Školského vzdelávacieho programu pre 1. stupeň ZŠ- ISCED 1, platné od 1. septembra 2008

2. ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín	Poznámky
Jazyk komunikácia a	Slovenský jazyk	8	2 hod. v rámci voliteľného predmetu
Matematika a práca s informáciami s	Matematika	5	1 hod. v rámci voliteľného predmetu
	Informatická výchova	1	
Príroda spoločnosť a	Prírodoveda	1	Voliteľný predmet 1 hod.
	Vlastiveda	1	
	Environmentálna výchova / regionálna výchova	1	
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	2	1 hod. v rámci voliteľného predmetu
	Hudobná výchova	1	
Zdravie a pohyb	Telesná výchova	2	
Človek a hodnoty	Etická výchova / náboženská	1	

	výchova		
SPOLU		23 hodín	

Učebné plány vypracované podľa vzorového Školského vzdelávacieho programu pre 1. stupeň ZŠ- ISCED 1, platné od 1. septembra 2009

3. ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín	Poznámky
-------------------------------	-----------------	--------------------	-----------------

Jazyk komunikácia	a	Slovenský jazyk	8	2 hod. v rámci voliteľného predmetu
		Cudzí jazyk – ANJ/NEJ	3	
Matematika a práca informáciami	s	Matematika	5	2 hod. v rámci voliteľného predmetu
		Informatická výchova	1	
Príroda spoločnosť	a	Prírodoveda	1	Voliteľný predmet 1 hod.
		Vlastiveda	1	
		Environmentálna výchova / regionálna výchova	1	
Umenie a kultúra		Výtvarná výchova	1	
		Hudobná výchova	1	
Zdravie a pohyb		Telesná výchova	2	
Človek a hodnoty		Etická výchova / náboženská výchova	1	
SPOLU			25 hodín	

Učebné plány vypracované podľa vzorového Školského vzdelávacieho programu pre 1. stupeň ZŠ- ISCED 1, platné od 1. septembra 2010

4.ročník

Predmet	Počet hodín	Poznámky
Slovenský jazyk	9	
Cudzí jazyk- ANJ/NEJ	3	
Vlastiveda	2	
Prírodoveda	2	
Matematika	5	
Pracovné vyučovanie	1	
Výtvarná výchova	1	
Hudobná výchova	1	
Telesná výchova	2	
ETV/ NAV	1/1	
PSP	0,5	Nepovinný predmet
Spolu	27,5 hodín / 0,5 NP/	

Učebné plány č. 520/2003 – 41 zo dňa 14.mája 20003, platné od 1. septembra 2003, variant rozšíreného vyučovania jazykov

5. ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín	Poznámky
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk	5	
	Nemecký, anglický	4,5	1,5 hod. v rámci voliteľných pridaná
Matematika a práca s informáciami	Matematika	5	1,5 hod. v rámci voliteľných pridaná
	Informatika	0,5	Každý druhý týždeň 1 hod.
	Dejepis	1	Voliteľný predmet 1 hod.
	Regionálna výchova	1	
	Geografia	2	1 hod. pridaná - voliteľný predmet
	Občianska výchova	1	
Človek a príroda	Biológia	1	Voliteľný predmet 1 hod.
	Environmentálna výchova	1	
Človek a hodnoty	Etická výchova/náboženská výchova	1	
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1	
	Hudobná výchova	1	
Zdravie a pohyb	Telesná výchova a športová výchova	2	
SPOLU		27 hodín	

Učebné plány vypracované podľa vzorového Školského vzdelávacieho programu pre 2. stupeň ZŠ- ISCED 2, platné od 1. septembra 2008

6. ročník

Vzdelávacia oblasť	Slovenský jazyk	5	Poznámky
Jazyk a komunikácia			1 hod. pridaná - voliteľná

	Nemecký, anglický 1	3	
Matematika a práca s informáciami	Konverzácia v cudzom jazyku 1	1	1 hod. pridaná voliteľná
	Nemecký, anglický 2	1	
	Matematika	5	1 hod. v rámci voliteľných pridaná
	Informatika	0,5	Každý druhý týždeň 1 hod.
Človek a spoločnosť	Dejepis	1,5	0,5 pridané-voliteľné Voliteľný predmet 0,5hod. 0,5 pridaná - voliteľný predmet
	Regionálna výchova	0,5	
	Geografia	1,5	
	Občianska výchova	1	
Človek a príroda	Biológia	1,5	0,5 pridané-voliteľné Voliteľný predmet 1 hod.
	Fyzika	1	
	Chémia	0,5	
	Environmentálna výchova	1	
Človek a hodnoty	Etická výchova/ náboženská výchova	1	
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1	
	Hudobná výchova	1	
Zdravie a pohyb SPOLU	Telesná výchova a športová výchova	2	
		29 hodín	

Učebné plány vypracované podľa vzorového Školského vzdelávacieho programu pre 2. stupeň ZŠ- ISCED 2, platné od 1. septembra 2009

7. ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín	Poznámky
Jazyk a	Slovenský jazyk	5	1 hod. pridaná –

komunikácia			voliteľná
	Nemecký, anglický 1	3	
	Nemecký, anglický 2	1,5	0,5 hod. v rámci voliteľných pridaná
Matematika a práca s informáciami	Matematika	5	1,5 hod. v rámci voliteľných pridaná
	Informatika	0,5	Každý druhý týždeň 1 hod.
Človek a spoločnosť	Dejepis	1,5	0,5 pridané-voliteľné Voliteľný predmet 0,5hod. 0,5 pridaná - voliteľný predmet
	Regionálna výchova	0,5	
	Geografia	1,5	
	Občianska náuka	1	
Človek a príroda	Biológia	2	0,5 hod. pridané- voliteľné 0,5 pridané- voliteľné Voliteľný predmet 0,5 hod.
	Fyzika	1,5	
	Chémia	0,5	
	Environmentálna výchova	0,5	
Človek a svet práce	Svet práce	0,5	
	Technika	0,5	
Človek a hodnoty	Etická výchova/ náboženská výchova	1	
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1	
	Hudobná výchova	1	
Zdravie a pohyb SPOLU	Telesná výchova a športová výchova	2	
		30 hodín	

Učebné plány vypracované podľa vzorového Školského vzdelávacieho programu pre 2. stupeň ZŠ- ISCED 2, platné od 1. septembra 2009

8.roč.

Predmet	Počet hodín	Poznámky
Slovenský jazyk	4	
Cudzí jazyk- 1	3	
Cudzí jazyk- 2	2	
Dejepis	2	
Zemepis	2	
Občianska výchova	1	
Matematika	4	
Fyzika	2	
Chémia	2	
Prírodopis	2	
Technická výchova	1	
Výtvarná výchova	1	
Hudobná výchova	1	
Telesná výchova	2	
ETV/ NAV	1/1	
RMP	1	Nepovinný predmet
Spolu	31 / 1 NP/	

Učebné plány č. 520/2003 – 41 zo dňa 14.mája 2003, platné od 1. septembra 2003, variant rozšíreného vyučovania jazykov

9. roč.

Predmet	Počet hodín	Poznámky
Slovenský jazyk	5	
Cudzí jazyk- ANJ1	3	
Cudzí jazyk 2	2	
Dejepis	2	
Zemepis	1	
Občianska výchova	1	
Matematika	5	
Fyzika	2	
Chémia	2	
Prírodopis	1	
Technická výchova	1	
Výtvarná výchova	1	
Hudobná výchova	1	
Telesná výchova	2	
ETV/ NAV	1/1	
CJS	0,5	Rozširujúci predmet
RMP	0,5	Nepovinný predmet
Spolu	31 / 1RP,1NP/	

Učebné plány č. 520/2003 – 41 zo dňa 14.mája 20003, platné od 1. septembra 2003, variant 2

Príroda a spoločnosť	vecné učenie	1			
Vzdelávacia oblasť	Predmet	1. ročník		5. ročník	
Človek a hodnoty	etická výchova/náboženská	Povinné	Voliteľné	Povinné	Voliteľné
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	8	2	6,5	2
Matematika a práca s	matematika	4	1	4	1

ISCED 1 učebný plán pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským

	Informatická výchova			0,5	
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	1		4	
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1		1	
	hudobná výchova	1		1	
Zdravie a pohyb	telesná výchova	2		2	
Voliteľné hodiny	Environmentálna výchova		1		1
Spolu: povinná časť + voliteľné hodiny		22		26	

Učebný plán pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským 2302/98-4

Zložky výchovy	Ročník								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Slovenský jazyk	/	11	11	7	/	6	5	5	5
<i>Čítanie</i>	/	5	5	3	/	3	2	2	2
<i>Písanie</i>	/	2	2	2	/	-	-	-	-
<i>Vecné učenie</i>	/	2	2	2	/	-	-	-	-
<i>Prvky HY</i>	/	1	1	-	/	-	-	-	-
<i>Prvky VV</i>	/	1	1	-	/	-	-	-	-
<i>Gramatika</i>	/	-	-	2	/	2	2	2	2
<i>Sloh</i>	/	-	-	1	/	1	1	1	1
Vlastiveda	/	-	-	2	/	3	-	-	-
Občianska výchova	/	-	-	-	/	-	1	1	1
Dejepis	/	-	-	-	/	-	1	1	1
Zemepis	/	-	-	-	/	-	1	1	1
Matematika	/	5	5	5	/	5	5	5	5
Prírodopis	/	-	-	-	/	-	2	2	1
Fyzika	/	-	-	-	/	-	1	1	1
Chémia	/	-	-	-	/	-	-	-	2
Hudobná výchova	/	-	-	1	/	1	1	1	1
Výtvarná výchova	/	-	-	1	/	2	2	2	2
Pracovné vyučovanie	/	3	3	4	/	5	6	6	6
Telesná výchova	/	3	3	3	/	3	3	3	3
Spolu	/	22	22	23	/	25	28	28	29
ILS	/	2	2	1	/	1	-	-	-
Náboženská výchova	/	1	1	1	/	1	1	1	1
Etická výchova	/	-	-	-	/	1	1	1	1
Záujmové krúžky	/	1-2	1-2	1-2	/	1-2	1-2	1-2	1-2

ISCED 1 učebný plán pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským

Vzdelávacia oblasť	Predmet	1. ročník		5. ročník	
		Povinné	Voliteľné	Povinné	Voliteľné

Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	2		3	
	Rozvíjanie komunikačných	3		3	
	Rozvíjanie grafomotorických	1	1	1	1
Príroda a spoločnosť	vecné učenie	2		2	
Človek a hodnoty	etická /náboženská výchova			1	
Matematika a práca s informáciami	matematika	2	1	3	1
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	4		4	1
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1	1	1	
	hudobná výchova	1		1	
Zdravie a pohyb	telesná výchova	2		2	
Voliteľné hodiny	Environmentálna výchova		1		1
Spolu : povinná časť + voliteľné hodiny		22		25	

Učebný plán pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským 2302/98-4

Zložky výchovy	stupne									
	Nižší		Stredný				Vyšší		Pracovný	
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Zmyslová výchova	/	1	1	-	/	-	-	-	-	-
Rozumová výchova	/	8	8	11	/	11	10	10	10	10
Vecné učenie	/	2	2	2	/	2	2	2	3	3
Čítanie	/	2	2	3	/	3	3	3	3	3
Písanie	/	1	1	2	/	2	2	2	1	1
Počty	/	2	2	3	/	3	3	3	3	3
Rozvíjanie reči	/	1	1	1	/	1	-	-	-	-
Pracovná výchova	/	5	5	5	/	5	7	7	8	8
Estetická výchova	/	2	2	2	/	2	2	2	2	2
Telesná výchova	/	5	5	5	/	5	5	5	5	5
Rečová výchova	/	2	2	2	/	2	2	2	2	2
Spolu	/	23	23	25	/	25	26	26	27	27
Náboženská výchova	/	1	1	1	/	1	1	1	1	1
Etická výchova	/	-	1	1	/	1	1	1	1	1
Záujmové krúžky	/	2	2	2	/	2	2	2	2	2

ISCED 1 učebný plán pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským

Vzdelávacia oblasť	Predmet	1. ročník		5. ročník	
		Povinné	Voliteľné	Povinné	Voliteľné
Jazyk a komunikácia	Rozvíjanie komunikačných	4		3	
	Rozvíjanie sociálnych zručností	2		2	
	Rozvíjanie grafomotorických	2		1	1
Príroda a spoločnosť	Vecné učenie	1		1	

Matematika a práca s	Matematika	2		2	
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	2	1	3	1
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1	1	1	1
	Hudobná výchova	1		1	
Zdravie a pohyb	zdravotná telesná výchova	3		3	
Spolu : povinná časť + voliteľné hodiny		20		20	

Učebný plán pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským 2302/98-4

	I. STUPEN (nižší)	II. STUPEN (stredný)	III. STUPEN (vyšší)
Výchovno – vzdelávací A blok Sebaobsluha Motorika Vedomosti Sociálna komunikácia Pracovné zručnosti Relaxačný B blok Muzikoterapia Arteterapia Biblioterapia Zdravotné cviky, športové aktivity	Žiaci sú vzdelávaní podľa individuálneho vzdelávacieho programu. IVP Vychádza z aktuálneho stavu žiaka Vyučovacie hodiny, vzhľadom na psychické osobitosti žiakov, je potrebné členiť do kratších časových úsekov. Dĺžka časových úsekov sa stanovuje individuálne. Zmena organizácie vyučovania podlieha odsúhlaseniu pedagogickou radou. Vyučovací čas žiaka - 20 hodín týždenne		

Vzdelávacia oblasť	Predmet	1. ročník		2.ročník		5. ročník		6. ročník	
		Pov.	Vol.	Pov.	Vol.	Pov.	Vol.	Pov.	Vol.
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	2		2		3		3	
	Rozvíjanie komunikačných schopností	3		3		3		3	
	Rozvíjanie grafomotorických zručností	1	1	1	1	1	1	1	1

Príroda a spoločnosť	vecné učenie	2		2		2		2	
Človek a hodnoty	etická /náboženská výchova					1		1	
Matematika a práca s informáciami	matematika	2	1	3	1	3	1	3	1
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	4		4		4	1	4	1
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1	1	1	1	1		1	
	hudobná výchova	1		1		1		1	
Zdravie a pohyb	telesná výchova	2		2		2		2	
Voliteľné hodiny	Environmentálna výchova		1		1		1		1
Spolu : povinná časť + voliteľné hodiny		22		23		25		25	

Zložky výchovy	stupne					
	Nižší	Stredný	Vyšší		Pracovný	
	3.	4.	7.	8.	9.	10.
Zmyslová výchova	1	-	-	-	-	-
Rozumová výchova	8	11	10	10	10	10
<i>Vecné učenie</i>	2	2	2	2	3	3
<i>Čítanie</i>	2	3	3	3	3	3
<i>Písanie</i>	1	2	2	2	1	1
<i>Počty</i>	2	3	3	3	3	3
<i>Rozvíjanie reči</i>	1	1	-	-	-	-
Pracovná výchova	5	5	7	7	8	8
Estetická výchova	2	2	2	2	2	2
Telesná výchova	5	5	5	5	5	5
Rečová výchova	2	2	2	2	2	2
Spolu	23	25	26	26	27	27
Náboženská výchova	1	1	1	1	1	1
Etická výchova	1	1	1	1	1	1
Záujmové krúžky	2	2	2	2	2	2

V. Učebné osnovy

V ŠkVP uvádzame podrobne učebné osnovy predmetov vyučovaných v 1.,2.. a 5.,6. ročníku, ostatné predmety sa riadia stále platnými učebnými osnovami a budú sa postupne dopĺňať

UČEBNÉ OSNOVY

1. ROČNÍK , 2. a 3. ROČNÍK

1. ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín	Poznámky
Jazyk komunikácia a	Slovenský jazyk	9	1 hod. v rámci voliteľného predmetu
Matematika a práca s informáciami	Matematika	5	1 hod. v rámci voliteľného predmetu
Príroda a spoločnosť	Prírodoveda	1,5	1 hod. v rámci voliteľného predmetu
	Environmentálna výchova / regionálna výchova	1	Voliteľný predmet 1 hod.
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	2	1 hod. v rámci voliteľného predmetu
	Hudobná výchova	1	
Zdravie a pohyb	Telesná výchova	2	
Človek a hodnoty	Etická výchova / náboženská výchova	0,5	
SPOLU		22 hodín	

Učebné plány vypracované podľa vzorového Školského vzdelávacieho programu pre 1. stupeň ZŠ- ISCED 1, platné od 1. septembra 2008

2. ročník

Matematika a práca s informáciami	Matematika	5	1 hod. v rámci voliteľného predmetu
Jazyk komunikácia a	Slovenský jazyk / Informatická výchova	0 1	2 hod. v rámci voliteľného predmetu

Príroda a spoločnosť	Prírodoveda	1	Voliteľný predmet 1 hod.
	Vlastiveda	1	
	Environmentálna výchova / regionálna výchova	1	
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	2	1 hod. v rámci voliteľného predmetu
	Hudobná výchova	1	
Zdravie a pohyb	Telesná výchova	2	
Človek a hodnoty	Etická výchova / náboženská výchova	1	
SPOLU		23 hodín	

Učebné plány vypracované podľa vzorového Školského vzdelávacieho programu pre 1. stupeň ZŠ- ISCED 1, platné od 1. septembra 2009

3.ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín	Poznámky
Jazyk komunikácia	Slovenský jazyk	8	2 hod. v rámci voliteľného predmetu
	Cudzí jazyk – ANJ/NEJ	3	
Matematika a práca informáciami	Matematika	5	2 hod. v rámci voliteľného predmetu
	Informatická výchova	1	
Príroda spoločnosť	Prírodoveda	1	Voliteľný predmet 1 hod.
	Vlastiveda	1	
	Environmentálna výchova / regionálna výchova	1	
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1	
	Hudobná výchova	1	
Zdravie a pohyb	Telesná výchova	2	
Človek a hodnoty	Etická výchova / náboženská výchova	1	
SPOLU		25 hodín	

Učebné plány vypracované podľa vzorového Školského vzdelávacieho programu pre 1. stupeň ZŠ- ISCED 1, platné od 1. septembra 2010

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Časový rozsah výučby	9 hodín týždenne, 297 hodín ročne
Ročník	prvý
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovacia jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Základnou funkciou vyučovania slovenského jazyka na 1. stupni základnej školy je naučiť žiakov spisovnú podobu materinského jazyka, osvojiť si správny pravopis a gramatiku a najmä rozvíjať vyjadrovacie (komunikačné) schopnosti a to na úrovni ústnej i písomnej. Predmet slovenský jazyk a literatúra má komplexný charakter, pretože spája jazykovú, slohovú zložku, písanie, literárnu zložku a čítanie. Do literárnej výchovy ako integrujúci prvok možno zahrnúť tzv. tvorivé písanie. Považujeme ho i za prostriedok preniknúť do významovej a estetickéj hĺbky literárneho diela. Tvorivé písanie sa tak stáva pre žiaka zdrojom poznania v oblasti lexiky, syntaxe, štylistiky, noetiky a poetiky, v neposlednom rade aj čítania. Ide teda o akési spojené nádoby, kde vedomostná úroveň a zručnosti sa spätne využívajú v jednotlivých zložkách predmetu. V minulosti, chápeme tým obdobie posledných desaťročí, sa kládol v materinskom jazyku akcent najmä na zvládnutie jazykovej zložky predmetu, kde učiteľ zdôrazňoval potrebu ovládať pravopis jazyka (syntax, morfológiu, lexikológiu), pričom písomná a ústna komunikácia bola podhodnotená.

Jazyk slovenský ako vyučovacia jazyk má primárne a nezastupiteľné miesto vo vyučovacích predmetoch, pretože vytvára predpoklady na zvládnutie ďalších vyučovacích predmetov. Slovenčina je štátnym jazykom na území SR. Ovládanie štátneho jazyka na dobrej úrovni zabezpečuje žiakom možnosť nielen dobre zvládnuť školské vzdelávanie, ale i úspešné uplatnenie sa na trhu práce.

Je nesporné, že úroveň výsledkov vyučovania slovenčiny v praktickom živote nie je uspokojivá, ba ovládanie jazyka nie je na patričnej úrovni. Máme na mysli používanie spisovnej formy jazyka v úradoch, v televízii, v rozhlase, iných médiách a kultúrnych ustanovizniach. Príčin je hneď niekoľko. Jazyk musí žiak dobre poznať, aby ho mohol dobre využívať, aby ním mohol myslieť, cítiť. Bez jazyka niet komunikácie, je stavebným materiálom nášho konania, je pilierom vedomostí. Každá zložka jazyka vplýva na jazykový prejav žiaka a odráža sa v jeho myslení.

Jazyk slovenský v 1. ročníku základnej školy má prioritné a špecifické postavenie. Schopnosť čítať a písať je jedna zo základných životných kompetencií, ktorých základ žiaci získavajú práve v 1. ročníku ZŠ. Žiak si z predškolského obdobia prináša so sebou určité jazykové zručnosti a návyky, ktoré má následne rozvíjať z viacerých aspektov. K hlavným aspektom patrí rozvoj slovnej zásoby, získanie základov pravopisu a znalostí z oblasti literatúry, ktoré by mal zvládať na elementárnej úrovni. V rámci zložky čítanie a literárna výchova by sa mal dôraz klásť na čítanie s porozumením. Nezanedbateľnou je i emocionálna stránka jazykovej výchovy – vytváranie kladného vzťahu k čítaniu a knihám, a prostredníctvom nich k materinskému jazyku, ako nositeľovi národných tradícií

a formovania národného povedomia žiaka. Písanie je základným nástrojom gramotnosti a zároveň slúži aj ako prostriedok dorozumievací a komunikačný. Na hodinách písania sa žiaci učia písať predpísané tvary písmen a číslíc (latinka) s ohľadom na dodržiavanie hygienických a estetických zásad. V oblasti slohu sa učia žiaci vyjadrovať v krátkych ústnych prejavoch, odpovedajú na otázky, vedia sformulovať prosbu a poďakovanie, vedia sa ospravedlniť poblahoželať blízkym osobám, formulovať krátku správu.

Ciele predmetu

Cieľom jazykového vyučovania je naučiť žiakov nielen základné pojmy a poučky, ale naučiť ich myslieť v súvislostiach, komunikovať (ústne a písomne) na primeranej úrovni a naučiť ich rozumieť jazykovým prejavom z obsahovej stránky. Nezanedbateľnou je i literárna zložka jazyka. Prostredníctvom nej sa žiaci zoznamujú s literárnymi dielami a ich tvorcami a vytvárajú si k nim kladný vzťah.

Cieľom vyučovania slovenského jazyka na 1. stupni ZŠ je predovšetkým:

- osvojiť si základy písanej reči (čítania a písania)
- poskytovať bohaté skúsenosti s významom – komunikačnou a vzdelávacou funkciou písanej reči
- osvojiť si elementárne vedomosti v rovine lexikálnej, morfolologickej, syntaktickej a stylistickej
- osvojiť si základné pravidlá pravopisu a znalosť písma
- získať základné poznatky o zvukovej stránke jazyka
- osvojiť si návyky správnej výslovnosti
- poznávať jazykové prostriedky a vedieť ich využívať v jazykovom systéme
- prehlbovať si zručnosť jednoduchého a súvislého vyjadrovania sa
- jazykové prostriedky vedieť vzájomne prepájať v jazykovom systéme
- viesť žiakov k presnému mysleniu a jeho využitiu v oblasti komunikácie (ústnej aj písomnej)

Metódy a formy, ktoré vedú k dosiahnutiu cieľa, ktorým je spisovné ovládanie reči v ústnom i písomnom prejave sú rôzne a rôzni autori ich odporúčajú používať individuálne. Ide najmä o to, aby boli čo najúčinnjšie a najefektívnejšie pre daný druh učiva, s ohľadom na toho ktorého žiaka. Doteraz bola situácia taká, že mnohí učitelia (a je ich väčšina i dnes) žiadajú presné usmerňovanie, návody na vyučovanie, konkrétne odporúčania a to tak v metódach a formách ako i v učebných osnovách. Tak sme boli zvyknutí roky v učiteľskej praxi.. Bolo to násilné, ale pohodlné, bez akejkoľvek individuálnej zodpovednosti a najmä bez tvorivosti. Tvorivosť je ten prvok, ktorý sa má uplatňovať nielen v didaktike predmetu, ale rovnako u žiaka ako i učiteľa.

Výsledkom tvorivej spolupráce učiteľ – žiak je správne používanie jazyka a jeho uplatňovanie v praktickom živote aj v písomnom prejave. Tento proces by sa mal diať automaticky bez toho, aby si žiak uvedomoval zákonitosti stavby jazyka a jeho usporiadania.

Systematická spolupráca pôsobiaca v interakcii učiteľ – žiak sa bude smerovať k hlbšiemu poznaniu materinského jazyka, k väčšej hrdosti a úcte k jazyku, čo v praxi znamená, že žiaci budú svoj jazyk poznať, budú ho vedieť používať, budú ním tvorivo myslieť a bez ťažkosti sa budú ním aj písomne vyjadrovať.

Kompetencie, ktoré predmet rozvíja

1. Komunikačná:

Osvojiť si základy princípu zdvorilosti a kooperácie v každodennej komunikácii (pozdrav, oslovenie, vedieť prevziať slovo v dialógu v skupine, predstaviť sa, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie), základy neverbálnej komunikácie: nadviazať očný kontakt, vhodný postoj a gestá pri hovorení pred skupinou spolužiakov.

2. Kognitívna“

Analyzovať celok na časti a syntetizovať časti do celku (text- veta- slovo- slabika- hláska).

Formou hier s hláskami a písmenami, slovami a vetami rozvíjať fluenciu, flexibilitu a originalitu myslenia.

Učiť sa vyhľadávať informácie o jazyku v tlačených slovníkoch a encyklopédiách, aj v elektronických zdrojoch.

Získať bázovú gramotnosť, rozvíjať základy funkčnej gramotnosti.

3. Sociálna

Participovať na spoločnej komunikácii i na spoločnej činnosti.

1. ročník

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Počet hodín týždenne 8 + 1

Jazyk slovenský v 1. roč. ZŠ sa člení na dve základné zložky **čítanie** a **písanie**. To znamená, že jedna vyučovacia hodina obsahuje obidve zložky. Poradie a dĺžku týchto častí si určuje učiteľ sám v závislosti od náročnosti preberaného učiva a podľa aktuálnych potrieb triedy. Ak to učiteľ považuje za prospešné, môže fyzicky náročnejšie písanie rozdeliť v rámci jednej vyučovacej hodiny na dve kratšie časti.

Príklady variabilnosti členenia jednej vyučovacej hodiny jazyka slovenského v 1.ročníku:

1. čítanie – písanie

2. písanie – čítanie

3. písanie – čítanie – písanie

Ostatné zložky slovenského jazyka- **literatúra, jazyková výchova a sloh** sú organickou súčasťou týchto dvoch základných zložiek a preto na ne nie sú vyčlenené osobitné hodiny.

To znamená, že súbežne s osvojovaním čítania a písania plní učiteľ ďalšie úlohy vyplývajúce z týchto zložiek:

- rozvíja komunikačné a vyjadrovacie schopnosti žiakov so zameraním sa na kultúru jazyka

- rozširuje slovnú zásobu žiakov, najmä tým, že sa vo svojom vyjadrovaní neobmedzuje len na okruh slov doteraz deťom známym, ale postupne zaraďuje i výrazy, ktoré zatiaľ v slovníku detí chýbajú

- dbá na čistotu jazyka, najmä prostredníctvom vlastného vzorného vyjadrovania

- zoznamuje deti s pravopisnými javmi v rozsahu určenom v časti PÍSANIE.

- prostredníctvom vlastného hlasného čítania zoznamuje deti s rôznymi literárnymi útvarmi primeranými veku, najmä so zameraním na ich citové pôsobenie. Využíva k tomu predovšetkým texty zo šlabikára a čítanky a inú vhodnú detskú literatúru, najmä od slovenských autorov. Vedie so žiakmi rozhovory o prečítanom, kladie otázky, dbá na formovanie postojov k čítaniu s porozumením.

Obsah čítania a písania v 1. ročníku je rozčlenený do troch období:

Prípravné

Nácvičné /šlabikárové/

Čítankové

Prípravné obdobie

Dĺžka prípravného obdobia môže byť variabilná /3 – 5 týždňov/. V odôvodnených prípadoch i viac. Je závislá i od pregramotných (predčitateľských) skúseností detí, ktoré môžu výrazným spôsobom proces prípravy urýchliť. Dĺžka prípravného obdobia závisí od potrieb detí, ale aj od koncepcie, metód a obsahu prípravného obdobia v jednotlivých používaných učebniciach. Základným cieľom prípravného obdobia je však pripraviť deti na proces osvojovania si čítania a písania, bez ohľadu na zvolené učebnice a metódy. V rámci zachovania kontinuity vývinu je dôležité – v rámci možností - vychádzať z predškolských skúseností žiakov, nadväzovať na doterajšie vedomosti, uplatňovať ich v učení a ďalej ich rozvíjať.

ČÍTANIE

Prípravné obdobie

V súčasnosti sa na vyučovaní čítania v 1. ročníku používajú vzhľadom na **platné** používané učebnice dve základné metódy:

- hlásková analyticko – syntetická
- syntetická metóda

V súčasnosti sa vo vyučovaní elementárneho čítania uplatňujú dve metódy vychádzajúce z pôvodnej analyticko-syntetickej metódy. V pôvodnej analyticko-syntetickej metóde sa kladie dôraz na analytické činnosti s následnými syntetickými činnosťami. Druhá metóda by sa dala charakterizovať ako syntetická metóda s využitím niektorých najjednoduchších prvkov analytickej metódy. Preto zaradenie základného učiva v jednotlivých obdobiach nácviku čítania, **najmä jeho časové zaradenie**, si musí prispôbiť samotný učiteľ, podľa toho, ktorú metódu používa.

Prehľad základných tematických celkov prípravného obdobia podľa používaných metód.

Rozdielne obsahy prípravného obdobia, ktoré sú uvádzané pri jednotlivých metódach nepredstavujú súbor povinného učiva, ale ich treba chápať ako prostriedok týchto metód na dosiahnutie cieľa: naučiť sa čítať.

Pre hláskovú analyticko- syntetickú metódu :

1. Rozvoj komunikačných a vyjadrovacích schopností
2. Analytické činnosti: veta, slovo, slabika,
3. Grafické znázorňovanie vety
4. Grafické delenie slov na slabiky
5. Určovanie pozície hlások v slove
6. Detailná analýza slova na hlásky – určovanie pozície hlások v slove
7. Poznávanie písmen
8. Čítanie slov po písmenách

Pre syntetickú metódu:

1. Rozvoj komunikačných a vyjadrovacích schopností
2. Veta, slovo, slabika – len v praktických činnostiach
3. Analytické činnosti – len analýza slova na slabiky – v praktických činnostiach – rozlišovanie a určovanie prvej hlásky slova
4. Cvičenie sluchového a zrakového rozlišovania
5. Zoznamovanie sa s písmenami veľkej tlačenej abecedy prostredníctvom nápodobných obrázkov a sluchového rozlišovania hlások na začiatku slova
6. Sluchová syntéza hlások do slabiky
7. Písanie veľkých tlačených písmen – ako podpora pochopenia princípu čítania
8. Pokusné čítanie slabík a jednoduchých slov

Nácvičné /šlabikárové/ obdobie

Cieľom nácvičného obdobia je osvojovanie si čítania v týchto tematických celkoch:

1. Využívanie písmen veľkej tlačenej abecedy pri čítaní pre uľahčenie a urýchlenie chápania princípu čítania
2. Osvojovanie – čítanie písmen slovenskej abecedy - v závislosti na poradí ako sú uvedené v používaných platných učebniciach
3. Detailná analýza slov a určovanie pozície hlások v slove
4. Čítanie slabík, slov, viet a krátkych textov, ktoré obsahujú otvorené slabiky
5. Čítanie slabík, slov, viet a krátkych textov, ktoré obsahujú slabiky so spoluhláskovou skupinou
6. Čítanie slabík, slov, viet a krátkych textov, ktoré obsahujú viacnásobnú spoluhláskovú skupinu.
7. Čítanie slabík, slov viet a krátkych textov, ktoré obsahujú slabičné r - í, l – í.
8. Čítanie písaných písmen, slabík, slov, viet a krátkych súvislých textov

Ďalšie ciele plnené v rámci zložky čítanie:

1. V praktických činnostiach oboznámiť žiakov s funkciou týchto interpunkčných znamienok: bodka, čiarka, otáznik, výkričník, dvojbodka, úvodzovky, rozdeľovník
2. V praktických činnostiach rozumieť pojmom rozprávka, príbeh, báseň, text, nadpis, riadok, autor.

3. V praktických a hrových činnostiach viesť žiakov k uvedomovaniu si významu a špecifických funkcií čítania a písania v každodenných životných situáciách

Čítankové obdobie

Šlabikárovým obdobím je ukončený nácvik čítania a písania. Čítankové obdobie treba chápať ako obdobie zdokonaľovania nadobudnutých zručností (kompetencií), ale najmä obdobím ich využívania pri čítaní s porozumením v praktických i vzdelávacích činnostiach.

Ciele čítankového obdobia sú zamerané na:

1. Zdokonaľovanie techniky čítania
2. Čítanie s porozumením
3. Cvičenie správnej intonácie
4. Voľná reprodukcia prečítaného textu
5. Vyjadrenie pocitov vyvolaných prečítaným textom /smutné, zábavné, poučné.../ -
vnímanie umeleckých textov rôznych žánrov

4. Príprava na prechod k tichému čítaniu

1. čítať písmená abecedy a arabské číslice aj v súvislosti s učivom v matematike
2. odpísať alebo podľa diktovania napísať jednoduchý text a arabské číslice

I. Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

1. Zapamätať si základné informácie a vedieť ich použiť v praxi
2. V písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu určenú pre 1. ročník ZŠ

Analytické zručnosti

1. Fonologické schopnosti – analýza zvukovej roviny jazyka na úrovni vety, slova, slabiky, identifikácie rýmu a aliterácií
2. V prípravnej etape nácviku čítania vedieť analytickými činnosťami v spojení s využívaním sluchového rozlišovania hlások určiť prvú hlásku slova. Ovládanie detailnej analýzy slova podriadiť postupne sa rozširujúcim čitateľským schopnostiam žiakov v šlabikarovom /nácvičnom/ období a to v stúpajúcej náročnosti od slabík po jednoduché slová.

Tvorivé zručnosti

1. Porozprávať krátky príbeh (vlastný zážitok alebo vymyslený príbeh)
2. Porozprávať príbeh podľa predlohy (podľa obrázkov, podľa názvu)
3. Dokončiť rozprávanie alebo neukončenú rozprávku alebo iný literárny žáner
4. Zdramatizovať kratší prozaický alebo básnický text. Žiaci si rozdelia úlohy z textu a snažia sa zahrať krátky príbeh z textu. Dbáme na správny prednes, artikuláciu, gestikuláciu, pohyb.

Verejná prezentácia textu, verejný prejav

1. Pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu a spisovnú výslovnosť na (primeranej) úrovni žiaka 1. ročníka ZŠ.
2. Osvojiť si výslovnostnú normu s uplatnením suprasegmentálnych javov
3. Reprodukovať umelecký text (doslovne, podrobne, stručne). Ak učiteľ vidí, že žiak sa len veľmi ťažko naučí naspamäť básničku alebo iný text, môže ho vyzvať, aby sa ho naučil aspoň stručne alebo podrobne reprodukovať.

Informačné zručnosti

1. Naučiť žiaka poznať a používať jazykové slovníky a príručky (platí od 2. ročníka ZŠ a na primeranej úrovni)

II. Komunikačné zručnosti

1. Adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu
2. Vyjadrovať sa neverbálne a reagovať na neverbálnu komunikáciu
3. Naučiť žiaka verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor

Pojmy

Písanie:

samohlásky, dvojhlásky, spoluhlásky, arabské číslice
písmená: malé, veľké, písané, tlačené

Zvuková stránka jazyka

slabiky, slová, delenie hlások na samohlásky- spoluhlásky- dvojhlásky,
samohlásky: krátke – dlhé (rozdelenie a názvy len v 2. ročníku ZŠ, v 1. ročníku poznávať samohlásky len informatívne)

spoluhlásky: tvrdé – mäkké (podobne ako samohlásky)
dĺžeň, mäkčeň, vokáň, bodka, otáznik, výkričník, čiarka, zátvorka, dvojbodka
melódia vety: oznamovacej, opytovacej, rozkazovacej, želacej, zvolacej
slabikotvorné hlásky l, ľ, r, ř
výslovnosť a výskyt ä

Syntaktická/skladobná rovina:

jednoduchá veta, triedenie viet podľa obsahu na: oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, želacie a zvolacie

Sloh

pozdrav, oslovenie, tykanie/vykanie, predstavenie sa, privítanie, rozlúčenie, prosba /želanie, poďakovanie, ospravedlnenie – ústne, ospravedlnenie s vysvetlením, vyjadriť súhlas – nesúhlas, blahoželanie ústne/ písomne

Prierezové témy:

V prvom ročníku budeme využívať v predmete Jazyk slovenský a literatúra tieto prierezové témy :

- **Environmentálna výchova**- počas celého roka pri práci s ilustráciou
- **Mediálna výchova**- čítanie z detských časopisov v čítankovom období
- **Multikultúrna výchova**- spoznávanie iných kultúr v rozprávkach
- **Tvorba projektu a prezentačné zručnosti**- výstupy na konci čítankového obdobia

Využitie **medzipredmetových vzťahov** podľa povahy a charakteru učiva.

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

Žiak

- pozná a vie prečítať všetky písmená slovenskej abecedy
– v praktických činnostiach, pri čítaní vie spájať hlásky do slabík a vie prečítať všetky typy slabík vyskytujúcich sa v slovách
– pri čítaní dlhého menej obvyklého slova si vie pomôcť prečítaním po slabikách bez zbytočného opakovania slova a bez tichého hláskovania (tzv. dvojitého čítania)
– chápe význam prečítaného slova (priradí slovo k obrázku a naopak) – je potrebná tolerancia k deťom s iným materinským jazykom,
– chápe obsah prečítanej vety a krátkeho súvislého textu,
– v prípade zabudnutia menej frekventovaného písmena si vie poradiť vyhľadaním písmena pomocou nápovedného obrázka,
– pri čítaní rozlišuje pojmy: *text, riadok, článok, nadpis*,
– v praktických činnostiach pozná funkciu interpunkčných znamienok: *bodka, otáznik, výkričník, čiarka, spojovník*,
– intonačne správne číta izolované krátke oznamovacie a opytovacie vety
(Poznámka: Väčšina detí 1. ročníka číta niektoré vety v súvislých textoch čiastočne intonačne nesprávne kvôli neschopnosti predvídať koniec vety – najmä pri prvom čítaní textu. Táto schopnosť je závislá na technike a rýchlosti čítania, ktoré sa plne rozvinie až v ďalších ročníkoch.)

PÍSANIE

Prípravné obdobie

Obsah písania v prípravnom období je zameraný na získavanie a zdokonaľovanie predpokladov na konkrétne písanie v neskoršom - v nácvičnom období. Spočíva predovšetkým v plnení nasledujúcich cieľov:

1. *systémom uvoľňovacích cvikov zlepšovať predovšetkým predpoklady na: zlepšenie jemnej motoriky zápästia a prstov tak, aby žiak mohol v období nácviku písania zvládnuť nároky, ktoré naň písanie kladie.*
2. *nácvik písania prípravných cvikov, ktoré sú základnými prvkami písmen v postupnosti od jednoduchých po zložitejšie.*
3. *Rozvíjanie analytických schopností – schopností postrehnúť základné čiary a línie v jednotlivých písacích cvikoch, neskôr i v samotných písmenách, čo eliminuje často neprimerané množstvo cvičného písania.*

Nácvičné obdobie

Čítanie a písanie nemusí nutne prebiehať súčasne, v zmysle čo čítame, to píšeme. Vo vyučovacom procese je možné, najmä vtedy, keď je proces nácviku čítania podporovaný písaním veľkých tlačených písmen neviazať písanie na postup v čítaní, ktorý je prirodzene rýchlejší.

Cieľom písania v nácvičnom období je osvojovanie si písania v týchto tematických celkoch:

Poznámka: Jednotlivé tematické celky v tomto prípade neprebiehajú v časovom slede za sebou, ale súbežne?

1. Osvojovanie si písania písmen slovenskej abecedy v poradí závislom od používaných učebníc a písaniek
2. Spájanie písmen do slabík a slov
3. Odpis písaných písmen, slabík, slov a viet
4. Prepis tlačených písmen, slabík, slov a viet
5. Písanie slov a jednoduchých viet podľa diktovania
6. Podporovanie vlastného a tvorivého písania veľkou tlačenou abecedou

Pravopisné javy:

1. Správna skladba slova /týka sa vynechávania a zámeny hlások/.
2. Veľké písmeno na začiatku vety.
3. Ukončenie oznamovacej, opytovacej a rozkazovacej vety.
4. Písanie osobných mien.
5. Označovanie dlhej samohlásky.

Čítankové obdobie

Ciele písania v čítankovom období sú zamerané na:

1. Zdokonaľovanie techniky písania.
2. Odpis a prepis textu.
3. Písanie podľa diktovania.
4. Precvičovanie pravopisných javov predpísaných pre 1. ročník.
5. Vytváranie kompetencií samostatne sa písomne vyjadrovať.

Požiadavky na vedomosti a zručnosti:

Žiak vie používať písmená písanej abecedy a arabské číslice v nasledujúcich činnostiach:

– vie čitateľne napísať písmená písanej abecedy a arabských číslic

Alternatíva pre žiakov s poruchou jemnej motoriky:

Žiakom s oneskoreným vývinom a poruchou jemnej motoriky potvrdenou psychológom, umožňujeme vyjadrovať sa písomne pomocou veľkých tlačených písmen, ktoré kladú na jemnú motoriku ruky podstatne menšie nároky.

– dokáže správne spájať písmená v slovách

– vie z písanej predlohy čitateľne a správne odpísať slová a krátky primeraný text

– v praktických činnostiach /pri písaní/ vie členiť vety na slová, slová na slabiky

tak, aby výsledkom bolo správne napísané slovo alebo veta,

– dokáže podľa diktovania napísať slová bez vynechávania písmen

– dokáže podľa diktovania napísať jednoduché krátke vety

– vie k známemu obrázku napísať jeho pomenovanie (tzv. autodiktát), bez vynechávania písmen (ostatné chyby tolerujeme)

– vie správne umiestniť dĺžeň

– vlastné mená osôb píše s veľkým začiatočným písmenom

– na začiatku vety píše veľké písmeno

- pri písaní rozlišuje oznamovaciu, opytovaciu a rozkazovaciu vetu

Metódy a formy práce

Formy práce: skupinová, individuálna, samostatná práca, práca vo dvojici, v skupinách a v kmeňoch

Metódy práce: výklad, zážitkové učenie, riešenie problémov, didaktické hry, brainstorming, syntetická, analyticko- syntetická metóda

Učebné zdroje

Učebnice : Šlabikár I,II, Čítanka, Odborná literatúra- metodika, odborné časopisy, internet
Predpisové písankové zošity

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známkou podľa Metodických pokynov č. 7/2009- R – z 28. 4. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Časový rozsah výučby	9 hodín týždenne, 297 hodín ročne
Ročník	druhý
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

2. ročník

Počet hodín týždenne: 6+2

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Hláskoslovie a pravopis

Hláska a písmeno

Slovná zásoba

Delenie slov na slabiky

Gramatika

Spájanie slov do viet

Písanie veľkých písmen na začiatku vety a interpunkčných znamienok na konci vety.

Komunikačné schopnosti

Hovorenie

Počúvanie

Čítanie

Podrobnejšie rozpracované sú tieto témy v ďalšej časti tohto dokumentu OBSAH VZDELÁVANIA nasledone:

Hláskoslovie a pravopis

Hláska a písmeno

- Rozdelenie hlások: samohlásky- krátke a dlhé, dvojhlásky, samohláska ä, slabikotvorné r/ř- l/ĺ, spoluhlásky- tvrdé a mäkké
- i- y ako jedna hláska ale dve písmená, písanie i/í a y/ý po spoluhláskach
- Písanie spoluhlások đ, ť, ň, ľ s mäkčeňom a bez neho
- písanie veľkých písmen v menách osôb a zemepisných názvoch z blízkeho okolia

Slovná zásoba

Delenie slov na slabiky

- Formou hry so slovom viesť žiakov k pochopeniu, že slovo sa skladá zo slabík a hlások. Je prostriedkom na tvorbu vety.

Gramatika

Spájanie slov do viet

- Rozsypané slová vo vete, obmieňať poradie slov vo vete, rozširovať a znižovať počet slov vo vete, obmieňať tvary slov vo vete, dokončiť začatú vetu podľa svojej predstavy.

Písanie veľkých písmen na začiatku vety a interpunkčných znamienok na konci vety.

- Bodka, otáznik, výkričník, tri bodky.

Komunikačné schopnosti

Hovorenie

- Porozprávať o obrázku, vyjadriť súvislosť medzi ilustráciou a obsahom textu.
- Vyjadriť svoj názor na ilustráciu v knihe.
- Porozprávať svoj zážitok.
- Usporiadať obrázky podľa časovej a príčinnej súvislosti a porozprávať príbeh podľa obrázkov.

Počúvanie

- S porozumením počúvať inštrukcie učiteľa a vedieť ich sformulovať vlastnými slovami.
- Počúvať rozprávanie spolužiakov a vedieť sformulovať otázku.

Čítanie

- V prečítanom texte vedieť vyhľadať informáciu, ktorá je v ňom explicitne uvedená.
- V prečítanom texte vedieť vyhľadať informáciu, ktorá je v ňom uvedená synonymným spôsobom.
- Po prečítaní časti príbehu sformulovať svoju predstavu o pokračovaní textu.

Prierezové témy

Jazyk slovenský je špecifický predmet, a preto sa v ňom dajú využiť všetky prierezové témy, ktoré budú bližšie rozpracované v časovo-tematických plánoch.

Využitie **medzipredmetových vzťahov** podľa povahy a charakteru učiva.

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

Žiak vie:

- Rozdeliť hlásky na : samohlásky- krátke a dlhé, dvojhlásky, spoluhlásky- tvrdé a mäkké, rozlíšiť samohlásku ä.
- Rozlíšiť a použiť i- y ako jednu hlásku ale dve písmená, napísať i/í a y/ý po spoluhláskach.
- Písať spoluhlásky d, t, ň, l s mäkčeňom a bez neho.
- Písať veľké písmená v menách osôb a zemepisných názvoch z blízkeho okolia.
- Rozdeliť slovo na slabiky a hlásky.
- Zložiť vetu zo slov a naopak rozdeliť vetu na slová, slová na slabiky a hlásky.
- Utvoriť vetu z rozsypaných slov vo vete, obmieňať poradie slov vo vete, rozširovať a znižovať počet slov vo vete, obmieňať tvary slov vo vete, dokončiť začatú vetu podľa svojej predstavy.
- Písať veľké písmená na začiatku vety.
- Používať interpunkčné znamienka na konci vety(bodka, otáznik, výkričník, tri bodky.)
- Porozprávať o obrázku, vyjadriť súvislosť medzi ilustráciou a obsahom textu.
- Vyjadriť svoj názor na ilustráciu v knihe.
- Porozprávať svoj zážitok.

- Usporiadať obrázky podľa časovej a príčinnej súvislosti a porozprávať príbeh podľa obrázkov.
- S porozumením počúvať inštrukcie učiteľa a vedieť ich sformulovať vlastnými slovami.
- Počúvať rozprávanie spolužiakov a vedieť sformulovať otázku.
- V prečítanom texte vedieť vyhľadať informáciu, ktorá je v ňom explicitne uvedená.
- V prečítanom texte vedieť vyhľadať informáciu, ktorá je v ňom uvedená synonymným spôsobom.
- Po prečítaní časti príbehu sformulovať svoju predstavu o pokračovaní textu.

Metódy a formy práce

Formy práce: individuálna, skupinová, hra, práca vo dvojici, sebakontrola, prezentácia, kooperatívne učenie

Metódy práce: verbálne: induktívna, dopĺňanie chýbajúcich písmen do textu, vyhľadávanie a prepis, tvorivé metódy, problémové metódy (prešmyčky, výpusťky, osemšmerovky), riadený rozhovor, individuálna metóda (samostatná práca a projekt), opis zvierat'a a dieťaťa

Učebné zdroje

Učebnica slovenského jazyka, učebnica čítanka, pracovné zošity, písanie, encyklopédie, detské literárne časopisy, internet, pracovné listy vytvorené učiteľom

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známku podľa Metodických pokynov č. 7/2009- R – z 28. 4. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Časový rozsah výučby	8 hodín týždenne, 264 hodín ročne
Ročník	Tretí
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovacia jazyk	slovenský

3. ročník

Počet hodín týždenne: 6+2

Jazyková zložka

Abeceda

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

- ♦ tlačené a písané písmená abecedy, radenie slov podľa abecedy, názvy písmen, vyhľadávanie slov v slovníkoch podľa abecedy

Delenie slov na slabiky

- ♦ slovo, slabika, rozdeľovanie slov na slabiky, vytváranie slov prostredníctvom slabikotvorných slabík

Obojaké spoluhlásky

- ♦ rozdelenie spoluhlások na tvrdé, mäkké, obojaké; názvy obojakých spoluhlások, pravopis po obojakých spoluhláskach

Vybrané slová

- ♦ definícia vybraných slov, pravopis vybraných slov, príbuzné slová

Vybrané slová po b, m, p, r, s, v, z

- ♦ ovládanie vybraných slov po jednotlivých obojakých spoluhláskach, odvodzovanie a tvorenie príbuzných slov, pravopis vybraných a príbuzných slov

Ohybné slovné druhy

- ♦ **podstatné mená**- definícia podstatných mien, rozdelenie na všeobecné a vlastné, pravopis vlastných podstatných mien
- ♦ **slovesá** -definícia sloves, tvorba synonym ku slovesám
- ♦ **prídavné mená**- definícia prídavných mien, vyvodenie pojmu z akostných prídavných mien, tvorba antonym
- ♦ **zámená**- definícia zámen
- ♦ **číslovky**- definícia čísloviek, rozdelenie na základné a radové číslovky

Komunikačná zložka - sloh

Komunikačné schopnosti

- ◆ **List**- písomné členenie listu, oslovenie, úvod, jadro, záver, podpis, adresa
- ◆ **Rozprávanie ústne, písomné**- osnova, úvod, jadro, záver, časová postupnosť
- ◆ **Oznam, SMS, E- mail, korešpondenčný lístok** – písomné odovzdávanie informácií prostredníctvom mobilu, elektronicky, písomne
- ◆ **Inzerát**- vyhľadávanie inzerátov v tlači, písanie inzerátov
- ◆ **Reklama**- druhy reklamy, analýza reklamných textov, tvorba reklamných textov, reklamný plagát
- ◆ **Pozvánka**- písomná formulácia pozvánky, obsah pozvánky
- ◆ **Opis predmetu, opis obrazu, opis ilustrácie**- písanie opísanie konkrétneho predmetu, členenie na odseky, úvod, jadro, záver
- ◆ **Vizitka**- pojem vizitka, druhy vizitiek, obsah vizitiek- informácie o človeku, vytvorenie vlastnej vizitky

Čítanie a literárna výchova

- ◆ **Škola, jeseň- literatúra pre deti**
 - Texty zamerané na zvládnutie techniky čítania, na porozumenie prečítaného textu, témy s prírodným motívom, s jesenným dozrievaním a s tematikou školy
- ◆ **Rodina- poézia, próza, verš, odsek**
 - Texty s tematikou rodiny, rodinných vzťahov
 - Rozdelenie na poéziu a prózu
 - Oboznámenie s pojmom verš
- ◆ **Zima, zimné sviatky – Vianoce, tradície spojené so zimou- ľudová slovesnosť, pranostika, ľudová rozprávka, prirovnanie**
 - Krátke ľudové útvary, pojem pranostika, pojem prirovnanie, vyhľadávanie príkladov na prirovnanie
- ◆ **Autorská rozprávka- domáca a svetová tvorba, hlavná postava, vedľajšia postava**
 - Pojem autorská rozprávka
 - Mená svetových rozprávkárov, názvy rozprávok
 - Členenie rozprávky ako literárneho útvaru
- ◆ **Príslovia a porekadlá**
 - Výchovné využitie porekadla
- ◆ **Povešť- výber zo slovenských povestí, hlavná myšlienka**
 - Pojem povesť, druhy povestí

◆ Prierezové témy

Jazyk slovenský je špecifický predmet, a preto sa v ňom dajú využiť všetky prierezové témy, ktoré budú bližšie rozpracované v časovo- tematických plánoch.

Využitie **medzipredmetových vzťahov** podľa povahy a charakteru učiva.

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

Žiak vie:

- Pomenovať tlačenú a písomnú podobu abecedy
- Zoradiť slová v abecednom poradí
- Vyhľadať slovo podľa abecedy
- Rozdeliť slová na slabiky, zo slabík vie utvoriť slová
- Vytvoriť slabiku so slabikotvorným l, ľ, r, ř
- Rozoznať obojaké spoluhlásky, vymenovať ich

- Zadefinovať vybrané slová
- Rozoznávať vybrané a príbuzné slová
- Správne uplatniť pravopis vo vybraných a príbuzných slovách
- Zadefinovať podstatné mená ,sa na ne opýtať
- Nájsť podstatné mená v textoch
- Rozlíšiť všeobecné a vlastné podstatné mená
- Zadefinovať slovesá , sa na ne opýtať
- Nájsť slovesá v textoch
- Tvoriť synonymá
- Definovať prídavné mená , vyhľadať ich v texte
- Tvoriť antonymá
- Definovať zámená, vyhľadať ich v texte
- Vymenovať bežne používané zámená
- Definovať číslovky, hľadať základné a radové v texte
- Správne napísať číslovky do 1000
- Určiť časti listu
- Písomne zoštylizovať jednoduchý list
- Rozprávať udalosť alebo zážitok podľa osnovy
- Pri rozprávaní dodržiavať časovú postupnosť
- Napísať jednoduchý oznam prostredníctvom SMS správy, E- mailom , korešpondenčným lístkom
- Sformulovať správu so základnými informáciami
- Vyhľadať inzerát v časopise
- Sformulovať písomne krátky inzerát
- Vlastnými slovami charakterizovať pojem reklama
- Rozlíšiť druhy reklamy
- Sformulovať krátky reklamný text, posúdiť hodnovernosť reklamy
- Sformulovať písomne text pozvánky na podujatie
- Pozvánku primerane graficky ozvláštniť
- Opísať prvky, z ktorých sa predmet skladá
- Napísať funkciu a praktické využitie predmetu
- Opísať detskú ilustráciu
- Predstaviť sa prostredníctvom vizitky
- Vyrobiť vizitku sám
- Vymenovať knihy pre deti a mládež, autorov
- Porozprávať krátky dej z prečítanej knihy
- Rozoznať poéziu od prózy
- Identifikovať verš
- Rozoznať odseky v prozaickom útvare
- Vymenovať literárne útvary ľudovej slovesnosti
- Charakterizovať pranostiku
- Odlíšiť ľudovú rozprávku od autorskej
- Vyhľadať prirovnanie v texte
- Určiť členenie textu rozprávky a vie pomenovať jej výchovný cieľ
- Rozoznať a poznať hlavnú a vedľajšie postavy rozprávky
- Rozoznať príslovie a porekadlo, vyhľadať ich v čítanke
- Povedať výchovný cieľ príslovia
- Vie, že existuje viac druhov povestí, ovláda pojem povest'
- Určiť v povesti hlavnú myšlienku a výchovné využitie povesti

Metódy a formy práce

Formy práce: individuálna, skupinová, hra, práca vo dvojici, sebakontrola, prezentácia, kooperatívne učenie, práca s počítačom a mobilom,...

Metódy práce: verbálne: induktívna, dopĺňanie chýbajúcich písmen do textu, vyhľadávanie a prepis, tvorivé metódy, problémové metódy (prešmyčky, výpustky, osemšmerovky), riadený rozhovor, individuálna metóda (samostatná práca a projekt), ...

Učebné zdroje

Učebnica slovenského jazyka, učebnica čítanka, pracovné zošity, písanie, encyklopédie, detské literárne časopisy, internet, pracovné listy vytvorené učiteľom

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známkou podľa Metodických pokynov č. 7/2009- R – z 28. 4. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami
Názov predmetu	Matematika
Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne, 165 hodín ročne
Ročník	prvý
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovacý jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Učebný predmet matematika v 1.- 4. ročníku základnej školy je založený na realistickom prístupe k získavaniu nových vedomostí a na využívaní manuálnych a intelektových činností žiakov. Na rovnakom princípe sa pristupuje k aplikácii nových matematických vedomostí v reálnych situáciách. Takýmto spôsobom získané základné matematické vedomosti umožňujú získať matematickú gramotnosť novej kvality, ktorá by sa mala prelínať celým základným matematickým vzdelaním a vytvárať predpoklady pre ďalšie úspešné štúdium matematiky a pre celoživotné vzdelávanie.

Učebný predmet matematika na 1. stupni základnej školy zahŕňa:

- elementárne matematické poznatky, zručnosti a činnosti s matematickými objektmi
- rozvíjajúce kompetencie potrebné v ďalšom živote (osobnom, občianskom, pracovnom a pod.),
- vytváraním presných učebných návykov rozvoj žiackych schopností, presného myslenia a formovania argumentácie v rôznych prostrediach, rozvoj algoritmickeho myslenia,
- súhrn veku primeraného matematického a informatického poznania, ktoré tvoria východisko k všeobecnému vzdelaniu kultúrneho človeka,
- informácie dokumentujúce potrebu matematiky a informatiky pre spoločnosť.

Vzdelávací obsah matematiky v 1.- 4. ročníku základnej školy je rozdelený na päť tematických okruhov, čo sa zachováva aj pre ostatné stupne vzdelávania, pričom na každom stupni explicitne nemusí byť zastúpený každý tematický okruh:

Čísla, premenná a početové výkony s číslami,

Postupnosti, vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy,

Geometria a meranie ,

Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika

Logika, dôvodenie, dôkazy

Učivo v tematickom okruhu **Čísla, premenná a početové výkony s číslami** zastáva na 1. stupni ZŠ významné miesto pri vytváraní pojmu prirodzeného čísla, početových výkonov s týmito číslami a pri príprave zavedenia písmena (premennej) vo význame čísla.

V ďalšom tematickom okruhu **Postupnosti, vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy**, žiaci majú v realite objavovať kvantitatívne a priestorové vzťahy a určité typy ich systematických zmien.

Zoznamujú sa s veličinami a ich prvotnou reprezentáciou vo forme, tabuliek, grafov a diagramov. V jednoduchých prípadoch tieto aj graficky znázorňujú.

V tematickom okruhu **Geometria a meranie**, žiaci vytvárajú priestorové geometrické útvary podľa určitých pravidiel. Zoznamujú sa najznámejšími rovinnými útvarmi ako aj s ich rysovaním. Objasňujú základné vlastnosti geometrických útvarov. Učia sa porovnávať, odhadovať a merať dĺžku, zoznámia sa jednotlivými dĺžkovými mierami. Riešia primerané metrické úlohy z bežnej reality.

Ďalšou súčasťou matematického vzdelávania žiakov na 1. stupni ZŠ je **Kombinatorika, pravdepodobnosť a štatistika**. Tento tematický okruh na 1. stupni ZŠ sa objavuje len v podobe úloh. Žiaci takéto úlohy na 1. stupni ZŠ riešia manipulatívnou činnosťou s konkrétnymi objektmi, pričom vytvárajú rôzne skupiny predmetov podľa určitých pravidiel (usporadúvajú, rôzne zoskupujú). Pozorujú frekvenciu výskytu určitých javov, udalostí a zaznamenávajú ich.

Tematický okruh **Logika, dôvodenie, dôkazy** na 1. stupni ZŠ sa objavuje v len podobe úloh. Žiaci riešia úlohy v ktorých posudzujú z hľadiska pravdivosti a nepravdivosti primerané výroky z matematiky a zo životných situácií.

Ciele predmetu

Cieľom učebného predmetu matematika na 1. stupni základnej školy je rozvoj tých schopností žiakov, pomocou ktorých sa pripraví na samostatné získavanie poznatkov. Na dosiahnutie tohto cieľa, majú získať také skúsenosti, ktoré vyústia do poznávacích metód zodpovedajúcich veku žiakov.

Vyučovanie matematiky má smerovať k tomu, aby sa realizovali najmä tieto cieľové zámery a všeobecné požiadavky na rozvoj žiackej osobnosti:

- Vekupriméne presné použitie materinského a odborného jazyka a správna aplikácia postupne sa rozširujúcej matematickej symboliky, vhodné využívanie tabuliek, grafov a diagramov. Využívanie pochopených a osvojených pojmov, postupov a algoritmov ako prostriedkov pri riešení úloh.
- V súlade s osvojením matematického obsahu a prostredníctvom numerických výpočtov spamäti, písomne aj na kalkulačke, rozvíjať numerické zručnosti žiakov.
- Na základe skúseností a činností rozvíjanie orientácie žiakov v rovine a v priestore.
- Riešením úloh a problémov postupné budovanie vzťahu medzi matematikou a realitou. Na základe využitia indukčných metód získavania nových vedomostí, zručnosti a postojov rozvíjať matematické nazeranie, logické a kritické myslenie.
- Systematické vedenie žiakov k získavaniu skúseností s významom matematizácie reálnej situácie, tvorby matematických modelov a tým k poznaniu, že realita je zložitejšia ako jeho matematický model. Dostať sa bližšie k dennej praxi.
- Spolu s ostatnými učebnými predmetmi sa podieľať na primeranom rozvíjaní schopností
 - žiakov používať prostriedky IKT (kalkulátory, počítače) k vyhľadávaniu, spracovaniu a uloženiu informácií.
 - viesť žiakov k získaniu a rozvíjaniu zručností súvisiacich s procesom učenia sa, k aktivite na vyučovaní a k racionálnemu a samostatnému učeniu sa, k zabezpečeniu relevantných zdrojov informácií a vytvoreniu si optimálnych podmienok na učenie sa.
 - Systematickým, premysleným a diferencovaným riadením práce žiakov, podporiť a upevňovať kladné morálne a vôľové vlastností žiakov, ako je samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, sebakritickosť, kritickosť, cieľavedomá seba výchova a seba vzdelávanie, dôvera vo vlastné schopnosti a možnosti, systematickosť pri riešení úloh v osobnom aj verejnom kontexte.
 - Ochrana a zveľaďovanie okolitej prírody, starostlivosť o svoje zdravie, kladný vzťah ku všetkým ľudským a demokratickým hodnotám.
 - Vytvorenie a rozvíjanie kladného vzťahu žiakov k spoločným európskym hodnotám.
 - Permanentné poznávanie kultúrnych a iných hodnôt vytvorených európskymi štátmi, medzi inými aj našim Slovenskom.

Vyučovanie matematiky na 1. stupni ZŠ má smerovať k tomu, aby sa pri vzdelávaní žiakov v jednotlivých tematických okruhoch realizovali najmä vyššie uvedené ciele, vyplývajúce z kľúčovej kompetencie pre matematiku a celkovú výchovu a vzdelávanie žiakov.

Kompetencie, ktoré predmet rozvíja

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- vytvára jednoduché postupnosti z predmetov, z kresieb a čísel, rozoznáva a sám vytvára stúpajúcu a klesajúcu postupnosť čísel, objavuje pravidlo tvorby postupnosti a pokračuje v tvorení ďalších jej prvkov,
- usporiada údaje patriace k sebe v tabuľke, na základe objavenia súvislostí medzi týmito údajmi,
- interpretovaním, analýzou a modelovaním riešenia úloh a problémov rozvíja svoje schopnosti a kreativitu,
- kontrolou správnosti riešenia úloh zisťuje účinnosť svojej práce.

Dosiahnuté postoje pozoruje, hľadá a objavuje vzťahy medzi číslami a veličinami vidí potrebu samostatnosti pri objavovaní a slovnom vyjadrení výsledkov zistenia vidí potrebu postupného vytvárania primeraných názorov na vzťah matematiky a reality má záujem na zdokonaľovaní svojho logického myslenia, na jeho neustálom rozširovaní a prehľbovaní (triedenie, použitie elementárnych algoritmov, atď.) o prvky kritického myslenia je pozitívne motivovaný na vytváranie základov svojho osobnostného rozvoja. Geometria a meranie

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- rozozná, pomenuje, vymodeluje a opíše jednotlivé základné priestorové geometrické tvary, nachádza v realite ich reprezentáciu,
- pozná, vie opísať, pomenovať a narysovať základné rovinné útvary,
- rozozná a modeluje jednoduché súmerné útvary v rovine,
- pozná meracie prostriedky dĺžky a ich jednotky, vie ich samostatne používať aj pri praktických meraniach.

1. ročník

Počet hodín týždenne 4 + 1

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Prehľad tematických celkov a ich obsahu

I. Prirodzené čísla 1 až 20

Prirodzené čísla 0 – 20. Počítanie počtu vecí, ..., po jednom, po dvoch, utváranie skupín vecí, ...o danom počte. Porovnávanie čísel. Čítanie a písanie čísel 0 – 20. Riešenie úloh na porovnávanie (viac, menej rovnako). - **Environmentálna výchova** - pri prac. listoch s danou tematikou

II. Sčítanie a odčítanie

Sčítanie a odčítanie v obore do 20 bez prechodu cez základ 10. Propedeutika vzťahu medzi sčítaním a odčítaním. Slovné úlohy na sčítanie a odčítanie - **Multikultúrna výchova**- v slovných úlohách

III. Geometria - Dopravná výchova - pri prac.listoch s danou tematikou, pri práci s geometrickými tvarmi a telesami

Zoznámenie sa s niektorými priestorovými a rovinnými geometrickými tvarmi a manipulácia s nimi. Rozlišovanie priestorových útvarov očami, hmatom a na obrázku. Kreslenie otvorených a uzavretých krivých čiar, rysovanie priamych čiar.

IV. Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúce špecifické matematické myslenie

Získavanie skúseností s pravdivosťou a nepravdivosťou výrokov, negáciou výrokov.
Dichotomické triedenie premetov, vecí podľa jedného znaku (modré, nie sú modré). Tvorenie stúpajúcej (klesajúcej) postupnosti predmetov, čísel. Pozorovanie a zistenie pravidelnosti v týchto postupnostiach. Zber údajov a ich zoskupovanie. **Multikultúrna výchova** - v slovných úlohách

Pozorovanie istých udalostí, ako
aj možných ale neistých udalostí a nemožných udalostí.

Využitie medzipredmetových vzťahov – podľa charakteru a povahy jednotlivých tematických celkov.

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

Žiak vie:

- Určiť počet predmetov, vecí v obore 0-20.
- K danému číslu priradiť príslušný počet predmetov.
- Čítať a písať čísla 0-20.
- Porovnať dve čísla a výsledok porovnania zapísať znakmi $<$, $=$, $>$.
- Orientovať sa v číselnom rade 0- 20.
- Určiť poradie prvý, druhý,..., posledný.
- Spamäti vedieť základné spoje sčítania a odčítania v obore do 10.
- Spamäti vedieť základné spoje sčítania a odčítania v obore 10 – 20.
- Rozlíšiť geometrické tvary: trojuholník, kruh, štvorec, obdĺžnik, guľa, kocka, valec.
- Rysovať priame čiary.
- Kresliť a rozlišovať uzavretú a otvorenú čiaru.

Metódy a formy práce

Formy práce: individuálna, skupinová, práca v skupinách a vo dvojici, práca v kmeňoch.

Metódy práce: výklad, predĺžený výklad, riešenie problémov, brainstorming, pojmová mapa, projektové vyučovanie, zážitkové učenie.

Učebné zdroje

Pracovný zošit z matematiky pre 1. ročník, metodická príručka, odborná literatúra, internet.

Hodnotenie: klasifikácia známkou podľa Metodických pokynov č. 7 / 2009 - R z 28. 04. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami
Názov predmetu	Matematika
Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne, 165 hodín ročne
Ročník	druhý
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovacý jazyk	slovenský

2. ročník

Počet hodín: 4+1

Obsahový štandard - témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Prehľad tematických celkov a ich obsahu

- Sčítanie a odčítanie v obore do 20 s prechodom cez základ 10 / aj pomocou znázorňovania.
- Sčítanie dvoch alebo troch rovnakých sčítancov, počítanie spamäti, automatizácia spojov.
- Riešenie jednoduchých slovných úloh na sčítanie a odčítanie s prechodom cez základ 10 v obore do 20
- Jednoduché slovné úlohy na sčítanie typu: učenie súčtu, keď sú dané sčítance
- Jednoduché slovné úlohy na sčítanie typu: zväčšenie daného čísla o niekoľko jednotiek
- Jednoduché slovné úlohy na sčítanie typu: určenie jedného sčítanec, ak je daný súčet a druhý sčítanec
- Jednoduché slovné úlohy na sčítanie typu: zmenšenie daného čísla o niekoľko jednotiek
- Jednoduché slovné úlohy na sčítanie typu: porovnávanie rozdielom
- Zložená slovná úloha: $(a+b+c)$
- Riešenie nepriamo sformulovaných úloh. Tvorenie textov k numerickým príkladom.
- Prirodzené čísla 20 – 100.
- Predstavy o prirodzenom čísle do 100.
- Čítanie a písanie čísel 20 – 100.
- Dvojciferné číslo ako súčet desiatok a jednotiek v obore od 20 do 100.
- Určovanie počtu, ..., po jednom, po dvoch, desiatich, utváranie skupín vecí o danom počte.
- Porovnávanie čísel. Riešenie úloh na porovnávanie
- Slovné úlohy na porovnávanie.
- Bod, priamka, polpriamka, úsečka. Rysovanie priamok a úsečiek. Vyznačovanie úsečiek na priamke, polpriamke a na danom geometrickom útvere.
- Jednotky dĺžky – cm, dm, m. Meranie dĺžky úsečky. Porovnávanie úsečiek podľa ich dĺžky.
- Budovanie telies z kociek podľa vzoru alebo podľa obrázka. Stavba jednoduchých telies.
- Sčítanie a odčítanie v obore do 100.
- Sčítanie dvojciferného a jednociferného čísla bez prechodu a s prechodom cez základ 10 v obore do 100.

- Odčítanie jednociferného čísla od dvojciferného bez prechodu cez základ 10 a s prechodom cez základ 10 v obore do 100.
- Vlastnosti sčítania (komutatívnosť, asociatívnosť).
- Písomné sčítanie a odčítanie dvojciferných čísel. Počítanie spamäti a písomne.
- Vzťah medzi sčítaním a odčítaním, skúška správnosti.
- Riešenie jednoduchých, zložených úloh, ktoré vedú k zápisu $a + b + c$; $a + b - c$; $a - b - c$.
- Riešenie nepriamo sformulovaných úloh na sčítanie a odčítanie v obore do 100.
- Názorný úvod k učivu z logiky.
- Výroky a tvrdenia o činnostiach, obrázkoch a posúdenie ich správnosti.
- Dichotomické triedenie. Tvorba postupnosti podľa daného pravidla.
- Objavenie a sformulovanie pravidla tvorenia postupnosti predmetov, čísel.
- Riešenie nepriamo sformulovaných úloh.
- Úlohy na zbieranie a zoskupovanie údajov.
- Hľadanie všetkých možností usporiadania dvoch, troch predmetov, farieb, písmen, čísel.

Prierezové témy: Využitie námetu slovných úloh na rozvíjanie zdravotnej, ekologickej, rodinnej a vlasteneckej výchovy, výchova k šetrnosti. Rozvíjať pozorovaciu zovšeobecňujúcu a abstraktnú schopnosť, vytrvalosť, presnosť, systematickosť a kritické myslenie, hlavne pri skúške správnosti riešenia. Kriticky hodnotiť vlastnú prácu a prácu svojich spolužiakov, schopnosť obhajovať svoju pravdu.

Využitie medzipredmetových vzťahov – podľa charakteru a povahy jednotlivých tematických celkov.

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

Žiak vie:

- sčítovať a odčítovať s prechodom cez základ 10
- spamäti všetky spoje sčítania a odčítania s prechodom cez základ 10 v obore do 20
- vyriešiť jednoduchú slovnú úlohu na sčítanie typu: určí súčet, keď sú dané sčítance
- vyriešiť jednoduchú slovnú úlohu na sčítanie typu: Zväčši dané číslo o niekoľko jednotiek
- vyriešiť jednoduchú slovnú úlohu na sčítanie typu: určí jedného sčítanca, ak je daný súčet a druhý sčítanec
- vyriešiť jednoduchú slovnú úlohu na odčítanie typu: zmenšenie daného čísla o niekoľko jednotiek
- vyriešiť jednoduchú slovnú úlohu na odčítanie typu: porovnávanie rozdielom
- vyriešiť zloženú slovnú úlohu, ktorá vedie k zápisu $(a + b + c)$
- riešiť nepriamo sformulované slovné úlohy na sčítanie a odčítanie s prechodom cez základ 10 v obore do 20.
- Samostatne tvoriť k primeranej situácii (podnetu) príklad (slovnú úlohu) na sčítanie a odčítanie s prechodom cez 10 v obore do 20.
- Určiť počet predmetov v danej skupine a vyjadriť tento počet v obore do 100.
- Priradiť príslušný počet predmetov k danému číslu v obore do 100.
- Vedieť usporiadať čísla od 20 do 100.
- Vedieť čítať a písať čísla v obore do 100.
- Rozložiť dvojciferné číslo v obore do 100 (od 10 do 99) na desiatky a jednotky.
- Zapísať dvojciferné číslo v obore ako súčet desiatok a jednotiek a graficky to znázorniť.
- Porovnať a zapísať čísla v obore do 100 pomocou znakov $<$, $>$, $=$ (aspoň pomocou znázornenia).
- Vedieť sa orientovať v číselnom rade v obore do 100.

- Vedieť porovnať dvojčiferné čísla pomocou radu čísel.
- Porovnať pomocou znázornenia a zapísať dvojice dvojčiferných čísel v obore do 100 pomocou znakov $<$, $>$, $=$.
- Vedieť určiť správne poradie čísel a poznať vzťahy medzi číslami v obore do 100 (prvý, druhý, posledný, hneď pred, hneď za, atď.).
- Riešiť aspoň pomocou ilustračného obrázka jednoduchú slovnú úlohu (viac, menej, rovnako) a zapísať pomocou znakov.
- Vie vyznačovať body na priamke (úsečke) a v rovine (na útware). Označovať ich veľkým tlačeným písmom (písmenom A, B, C, atď.).
- Narysovať a označovať úsečku a priamku.
- Vedieť narysovať úsečku danej dĺžky (v cm) a označovať ju.
- Odmerať dĺžku úsečky v cm s presnosťou na centimeter.
- Porovnať úsečky podľa ich dĺžky.
- Zostaviť jednoduché stavby (teleso) podľa vzoru alebo podľa obrázka.
- Vytvárať a opísať jednoduché telesá z kociek.
- Vedieť sčítavať spamäti dvojčiferné a jednociferné čísla bez prechodu aj s prechodom cez 10 v obore do 100.
- Vedieť spamäti odčítať jednociferné číslo od dvojčiferného bez prechodu aj s prechodom cez základ 10 v obore do 100.
- Riešiť všetky typy príkladov na sčítanie a odčítanie dvojčiferných čísel spamäti (náročnejšie písomne).
- Poznať vlastnosti sčítania a vedieť ich správne použiť pri riešení príkladov (komutatívnosť, asociatívnosť).
- Vie urobiť skúšku správnosti pri riešení jednoduchých slovných úloh.
- Riešenie jednoduchých, zložených úloh, ktoré vedú k zápisu $a + b + c$; $a + b - c$; $a - b - c$.
- Riešenie nepriamo sformulovaných úloh na sčítanie a odčítanie v obore do 100.
- Vedieť riešiť jednoduché a zložené úlohy vedúce k zápisu $a + b + c$; $a + b - c$; $a - b - c$; v obore do 100.
- Vyriešiť nepriamo sformulované úlohy na sčítanie a odčítanie v obore do 100.
- Vedieť primerane rozlíšiť istý a nemožný jav (pravdivý, nepravdivý).
- Triediť predmety (veci, prvky) podľa jedného znaku (napr. podľa farby, tvaru, veľkosti a pod.).
- Vedieť nájsť jednoduché pravidlo postupnosti.
- Vedieť pokračovať vo vytvorenej postupnosti.
- Hľadanie všetkých možností usporiadania dvoch, troch predmetov, farieb, písmen, čísel.
- Vedieť vytvoriť systém pri hľadaní a všetky možnosti zapísať.
- Vedieť urobiť zo získaných a znázornených udalostí jednoduché závery.

Metódy a formy práce: výklad, predĺžený výklad, skupinová práca, práca vo dvojici, kooperatívne učenie, metóda názornosti, problémové úlohy, projektové úlohy, zážitkové učenie, učenie objavovaním, indukzívna, analytická, syntetická metóda, analógie, postupné dosadzovaním, frontálna a individuálna práca, didaktické hry

Učebné zdroje: učebnica, pracovný zošit, metodická príručka, internet, využitie IKT – učebné programy, rádové a stovkové počítadlo, drevené tyčinky, geometrické tvary, napodobeniny peňazí, kartičky s číslami a znakmi, milimetrový papier, kalkulačka, drevená metrová tyč

Hodnotenie:

Klasifikácia známkou podľa Metodických pokynov č. 7 / 2009 - R z 28. 04. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami
Názov predmetu	Matematika
Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne, 165 hodín ročne
Ročník	tretí
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovacý jazyk	slovenský

3. ročník

Počet hodín týždenne: 3 + 2

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

I. Násobenie a delenie prirodzených čísel v obore do 20

Zavedenie násobenia.

Súvislosť medzi násobením a sčítaním.

Nácvik násobenia v obore do 20.

Počítanie spamäti. Automatizácia spojov.

Riešenie slovných úloh na násobenie.

Propedeutika úloh na násobenie s kombinatorickou motiváciou.

Tvorenie slovnej úlohy k danému numerickému príkladu na násobenie v obore do 20. Riešenie nepriamo sformulovaných slovných úloh na násobenie v obore do 20.

Slovné úlohy na priamu úmernosť (ako propedeutika) v obore do 20.

Zavedenie delenia.

Propedeutika zlomkov (rozdeľovanie na polovice, tretiny,...)

Delenie, ako postupné odčítanie rovnakého čísla.

Nácvik delenia v obore do 20.

Počítanie spamäti. Automatizácia spojov.

Súvislosť medzi delením a násobením.

Riešenie slovných úloh na delenie.

Tvorenie slovnej úlohy k danému numerickému príkladu na delenie v obore do 20. Riešenie slovných úloh na násobenie a delenie.

II. Vytváranie prirodzených čísel v obore do 10 000

Vytváranie čísel.

Rozšírenie prirodzených čísel oboru do 10 000.

Zobrazovanie čísel na číselnej osi, porovnávanie čísel a ich zaokrúhľovanie na desiatky, stovky.

Propedeutika rozvoja prirodzeného čísla v desiatkovej sústave.

Číselná os.

Nerovnice (propedeutika).

Slovné úlohy na porovnávanie v obore do 10 000.

Tvorenie slovnej úlohy k danému príkladu na porovnávanie v obore do 10 000. Zavedenie jednotiek dĺžky: mm, km.

Jednotky dĺžky mm, cm, dm, m, km a ich premieňanie.

III. Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000

Pamäťové a písomné sčítanie a odčítanie prirodzených čísel.

Zoznámenie sa s kalkulačkou a jej displejom.

Sčítanie a odčítanie s využitím kalkulačky.

Riešenie jednoduchých a zložených slovných úloh.

Tvorenie textov k numerickým príkladom.

Riešenie nepriamo sformulovaných slovných úloh.

Riešenie slovných úloh s neprázdny m prienikom.

IV. Geometria

Meranie dĺžky úsečky v milimetroch a centimetroch

Meranie väčších vzdialeností:

- približne (napr. krokmi)

- s presnosťou na metre.

Odhad dĺžky:

- kratšej v centimetroch (milimetroch)

- dlhšej v metroch.

Rysovanie - základné zásady rysovania.

Rysovanie priamok a úsečiek.

Vyznačovanie úsečiek na priamke a danom geometrickom útvere.

Rysovanie rovinných útvarov v štvorcovej sieti.

Zväčšovanie, zmenšovanie rovinných útvarov vo štvorcovej sieti.

Stavba telies z kociek na základe plánu (obrázka).

Kreslenie plánu stavby z kociek.

V. Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Úlohy na propedeutiku kombinatoriky (vytváranie všetkých možných skupín predmetov z daného počtu predmetov po dvoch, troch, manipulatívnou činnosťou a symbolmi).

Vytváranie skupín podľa daného i objaveného pravidla.

Úlohy na propedeutiku pravdepodobnosti (pozorovanie istých udalostí, možných ale neistých udalostí a nemožných udalostí).

Nepriamo sformulované slovné úlohy.

Vytváranie tabuliek z údajov získaných ťiakmi.

Riešenie úloh na delenie s kombinatorickou motiváciou.

♦ Prierezové témy

Využitie námetu slovných úloh na rozvíjanie zdravotnej, ekologickej, rodinnej a vlasteneckej výchovy, výchova k šetrnosti. Rozvíjať pozorovaciu zovšeobecňujúcu a abstraktnú schopnosť, vytrvalosť, presnosť, systematickosť a kritické myslenie, hlavne pri skúške správnosti riešenia. Kriticky hodnotiť vlastnú prácu a prácu svojich spolužiakov, schopnosť obhajovať svoju pravdu.

Využitie medzipredmetových vzťahov – podľa charakteru a povahy jednotlivých tematických celkov.

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

Žiak vie:

Pohotovo počítat po 2, 3, 4, 5,

Pochopiť násobenie ako sčítanie rovnakých sčítancov.

Poznať znak násobenia (·).

Vedieť spamäti všetky spoje (príklady) násobenia v obore prirodzených čísel do 20.

Zväčšiť dané číslo násobením niekoľkokrát.

Vedieť násobiť číslom 1 a 0.

Pochopiť princíp násobenia v závislosti od poradia činiteľov.

V obore do 20 riešiť jednoduché slovné úlohy na násobenie typu:

1. určiť súčet rovnakých sčítancov,

2. zväčšiť dané čísla niekoľkokrát.

Matematizovať primerané reálne situácie.

Vedieť overiť správnosť riešenia (výsledku) a formulovať odpoveď.

Odčítat od daného čísla postupne niekoľko rovnakých čísel.

Pochopiť súvislosť medzi odčítaním a delením.

Poznať znak delenia (:). Vedieť spamäti všetky spoje (príklady) delenia v obore prirodzených čísel do 20.

Deliť číslom 1.

Vedieť, že nulou sa nedelí.

Zmenšiť dané číslo delením niekoľkokrát.

Vedieť deliť na rovnaké časti (rozdelenie na daný počet rovnakých častí), vedieť deliť podľa obsahu (delenie po, rozdelenie skupiny danej veľkosti).

V obore do 20 riešiť jednoduché slovné úlohy typu

- Rozdelenie daného čísla na daný počet rovnako veľkých častí (delenie na)
- Delenie podľa obsahu
- Zmenšenie daného čísla niekoľkokrát

Matematizovať primerané reálne situácie.

Vedieť overiť správnosť riešenia a formulovať odpoveď.

Riešiť slovné úlohy na násobenie a delenie.

Vedieť čítať a písať troj- a štvorciferné čísla.

Počítat po tisícoch, stovkách, desiatkach, jednotkách.

Rozložiť troj- a štvorciferné čísla na tisícky, stovky, desiatky a jednotky, aj opačne – t. j. vedieť zapísať pomocou jednotiek, desiatok, stoviek a tisícok troj- a štvorciferné čísla.

Zobrazovať a porovnávať čísla na číselnej osi i pomocou znakov >, <, =.

Riešiť v obore prirodzených čísel do 10 000 nerovnice typu: $x < 6\,150$, $x > 322$.

Získať prvotné poznatky o zaokrúhľovaní prirodzených čísel.

Vedieť zaokrúhľovať prirodzené čísla na desiatky, ovládať algoritmus pri zaokrúhľovaní čísel na desiatky.

Riešiť slovné úlohy na porovnávanie v obore do 10 000. (Slovné úlohy charakterizované vzťahmi viac, menej, rovnako.)

Vedieť porovnávať jednotky dĺžky.

Vedieť pohotovo premieňať jednotky dĺžky.

Vedieť sčítat a odčítat jednoduché príklady aj spamäti.

Ovládať algoritmus písomného sčítania a odčítania v obore do 10 000.

Pohotovo sčítat a odčítat prirodzené čísla v obore do 10 000.

Osvojiť si praktické sčítanie a odčítanie na kalkulačke v obore do 10 000.

Vedieť urobiť kontrolu správnosti.

Riešiť jednoduché slovné úlohy na sčítanie a odčítanie.

Riešiť jednoduché slovné úlohy na sčítanie typu:

- Určenie súčtu, keď sú dané dva sčítance,
- Dané číslo zväčšiť o... (o niekoľko viac).

Riešiť jednoduché slovné úlohy na odčítanie typu:

- Určenie jedného sčítanca, ak je daný súčet a druhý sčítanec.

- Dané číslo zmenšiť o.... (o niekoľko menej).
- Porovnávanie rozdielom.

Riešiť zložené slovné úlohy typu:

1. $a + b + c$
2. $a - b - c$
3. $a - (b + c)$
4. $(a + b) - c$
5. $a + (a + b)$
6. $a + (a - b)$

Riešiť nepriamo sformulované slovné úlohy na sčítanie a odčítanie v obore do 10 000.

Riešenie slovných úloh s neprázdny m prienikom v obore do 10 000.

Vedieť overiť správnosť riešenia (výsledku) a formulovať odpoveď.

Matematizovať primerané reálne situácie.

Odmerať dĺžku úsečky v mm a cm.

Odmerať a porovnať dĺžku vzdialenosti v triede a v teréne krokom a odmeraním v metroch.

Získať predstavu o dĺžke (vzdialenosti) - kratšej v cm, dlhšej v m a naučiť sa odhadnúť tieto vzdialenosti v metroch (v triede a v teréne).

Osvojiť si a používať pri rysovaní základné zásady (čistota, presnosť, vhodné rysovacie pomôcky, hygiena a bezpečnosť pri rysovaní).

Zdokonaľovať rysovanie úsečky danej dĺžky (v cm) a jej označovanie.

Vedieť narysovať úsečku danej dĺžky v mm.

Zdokonaľovať rysovanie priamok a ich označovanie.

Narysovať rovinné útvary v štvorcovej sieti.

Zväčšovať a zmenšovať rovinné útvary v štvorcovej sieti (štvorec, obdĺžnik).

Vedieť vytvárať (budovať) z kociek rôzne stavby telies podľa plánu (obrázka).

Nakresliť plán stavby z kociek.

Vytvárať rôzne skupiny predmetov po dvoch, troch manipulatívnu činnosťou i symbolmi na základe spoločnej /príp. rozdielnej/ charakteristiky, znaku, vlastnosti a pod.

Objaviť čo možno najviac pravidiel na vytváranie dvojíc, trojíc predmetov zo skupiny ...počtu predmetov.

Vedieť si vytvoriť systém pri vypisovaní možností.

Rozlišovať isté, neisté, možné a nemožné udalosti primerané veku.

Riešiť primerané nepriamo sformulované úlohy.

Získavať a zhromažďovať potrebné údaje.

Zo získaných údajov vedieť zostaviť a prečítať tabuľku.

Metódy a formy práce:

výklad, predĺžený výklad, skupinová práca, práca vo dvojici, kooperatívne učenie, metóda názornosti, problémové úlohy, projektové úlohy, zážitkové učenie, učenie objavovaním, indukčívna, analytická, syntetická metóda, analógie, postupné dosadzovaním, frontálna a individuálna práca, didaktické hry

Učebné zdroje:

učebnica, pracovný zošit, metodická príručka, internet, využitie IKT – učebné programy, rádové a stovkové počítadlo, drevené tyčinky, geometrické tvary, napodobeniny peňazí, kartičky s číslami a znakmi, milimetrový papier, kalkulačka, drevená metrová tyč

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známku podľa Metodických pokynov č. 7/2009- R – z 28. 4. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami
Názov predmetu	Informatika
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne
Ročník	druhý
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Informatická výchova

Charakteristika predmetu

Informatika má dôležité postavenie vo vzdelávaní, pretože podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, zovšeobecňovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémov a overovať ich v praxi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie. Na 1. stupni ZŠ sa budujú základy predmetu informatika a preto sa názov predmetu prispôbil na informatickú výchovu.

Poslaním vyučovania informatiky/informatickej výchovy je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémoch. Buduje tak informatickú kultúru, t.j. vychováva k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie s rešpektovaním právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov. Toto poslanie je potrebné dosiahnuť spoločným pôsobením predmetu informatika/informatická výchova a aplikovaním informačných technológií vo vyučovaní iných predmetov, medzipredmetových projektov, celoškolských programov a pri riadení školy.

Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov zabezpečí rovnakú príležitosť pre produktívny a plnohodnotný život obyvateľov SR v informačnej a znalostnej spoločnosti, ktorú budujeme.

Oblasť informatiky zaznamenáva mimoriadny rozvoj, preto v predmete informatika/informatická výchova je potrebné dôkladnejšie sa zamerať na štúdium základných univerzálnych pojmov, ktoré prekračujú súčasné technológie. Dostupné technológie majú poskytnúť vyučovaniu informatiky/informatickej výchovy široký priestor na motiváciu a praktické projekty.

Ciele predmetu

Cieľom informatickej výchovy na 1. stupni ZŠ je zoznámenie sa s počítačom a možnosťami jeho využitia v každodennom živote.

Prostredníctvom aplikácií obsahom aj ovládaním primeraných veku žiakov získať základné zručnosti v používaní počítača. V rámci medzipredmetových vzťahov si žiaci pomocou rôznych aplikácií precvičujú základné učivo z matematiky, slovenského a cudzieho jazyka, získavajú vedomosti za

podpory edukačných programov z prírodovedy a vlastivedy a rozvíjajú svoju tvorivosť a estetické cítenia v rôznych grafických editoroch.

Dôraz klásť pri tom nie na zvládnutie ovládania aplikácie, ale na pochopenie možností, ktoré môžeme využiť pri každodenných činnostiach. Najvhodnejšie sa javí využitie programov určených špeciálne pre žiakov, prostredníctvom ktorých by sa zoznámili s najbežnejšími činnosťami vykonávanými na počítači (aplikácie určené pre dospelých nie sú vhodné kvôli ich prílišnej komplexnosti).

Kompetencie, ktoré predmet rozvíja

Základným zámerom informatickej výchovy je rozvíjať **klúčové kompetencie** tak, aby žiak:

- Dokázal vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry.
- Rozvíjal sociálne komunikačné kompetencie.
- Dokázal riešiť problémy.
- Dokázal učiť sa učiť sa.

2. ročník

Počet hodín týždenne: 1

Obsahový štandard- témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Vzdelávací obsah informatiky v Štátnom vzdelávacom programe je rozdelený na päť tematických okruhov:

- **Informácie okolo nás**
- **Komunikácia prostredníctvom IKT**
- **Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie**
- **Princípy fungovania IKT**
- **Informačná spoločnosť**

Princípy fungovania IKT

- Oboznámenie sa počítačom a periférnymi zariadeniami.
- Získať prvé zručnosti pri kreslení v grafickom prostredí, naučiť sa tvorivo využívať grafické editory.

Informácie okolo nás

- Oboznámenie sa s prostredím grafického editora.
- Oboznámenie sa s prostredím grafického editora, ovládanie klávesnice a tlačiarne.
- Oboznámenie sa s fungovaním tlačiarne.

Komunikácia prostredníctvom IKT

- Využívanie internetu ako zdroja zábavy a poznatkov. Bezpečnosť na internete.
- Využívanie e-mailovej pošty.

Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie

- Získanie základov algoritmického myslenia formou PC hry

Informačná spoločnosť

- Ovládanie jednoduchých hier a výukových programov
- PC hry, precvičovanie učiva v niektorom edukačnom programe- **prepojenie s SJL, PRÍ, MAT, VLA,...**
- **Environmentálna výchova** pri jednotlivých edukačných programoch zameraných na prírodovedu a vlastivedu.
- **Mediálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj , Ochrana života a zdravia, Projektové vyučovanie a prezentačné činnosti-** sa budú využívať počas celého šk. Roka vo všetkých tematických okruhoch.

Výkonový štandard- požiadavky na výstup

Žiak je schopný:

- vymenovať z akých základných častí sa skladá počítač,
- samostatne zapnúť a vypnúť počítač,
- pracovať s myšou, klávesnicou,
- minimalizovať a maximalizovať pracovné okno, zatvoriť ho,
- pracovať s jednoduchými hrami ovládateľnými myšou a klávesnicou,
- chápať rozdiel medzi ťahaním a klikaním myšou, rozdiel medzi dvojklikom a jedným kliknutím, stláčaním pravého a ľavého tlačidla,
- sa orientovať v prostredí jednoduchého grafického editora,
- samostatne pracovať s jednotlivými nástrojmi v grafickom editore,
- samostatne, ale i podľa návodu, nakresliť obrázok, vytvoriť návod a využiť jednotlivé nástroje,
- samostatne s obrázkom pracovať a používať operácie (kopírovanie, prilepenie, otáčanie, prevrátenie),
- nakresliť efektívne obrázok pomocou geometrických tvarov,
- obrázok uložiť a otvoriť,
- upraviť alebo dotvoriť obrázok v jednoduchom grafickom editore,
- sa orientovať v jednoduchých hrách a hypertextoch na internete,
- s pomocou učiteľa si založiť vlastnú e-mailovú schránku,
- e-maily posielat' a prijat',
- používať jednoduché zásady písania e-mailov, pozná nebezpečenstvo zverejňovania vlastných údajov,
- rozpoznať vhodné detské webové stránky – vzdelávacie, zábavné, náučné. Je oboznámený s neblahým vplyvom stránok, propagujúcich násilie a s erotickým zameraním,
- napísať v správnom tvare internetovú adresu webovej stránky,
- si samostatne spustiť hru z internetu,
- získať základy algoritmickeho myslenia – príkazy v priamom režime,
- riešiť jednoduché algoritmy v detskom programovacom prostredí,
- pracovať v prostredí jednoduchého textového editora,
- samostatne napísať, prepísať jednoduchý text,
- samostatne text uložiť a otvoriť,
- upravovať text – kopírovanie, mazanie, presúvanie,
- vysvetliť zásady správneho písania klávesnicou – medzera za slovami, veľké písmená, malé písmená, dĺžne, mäkčene,
- upraviť veľkosť písma, typ písma, farbu písma, farba, efekty,
- používať nástroje na úpravu textov,
- vytvoriť pozvánku, oznam, plagát, príbeh, reklamu,
- ovládať zásady správneho sedenia pri počítači, psychohygienu,
- samostatne o svojom konaní a správaní sa rozprávať a odpovedať na kladené otázky,
- pracovať samostatne a v skupine na projekte,

- samostatne prezentovať pred spolužiakmi svoju prácu – projekt,
- dokončiť začatú prácu.

Metódy a formy práce

Formy práce: samostatná práca, práca v skupinách, vo dvojiciach

Metódy práce: demonštrácia, riadený rozhovor, priebežná demonštrácia postupov učiteľom cez dataprojektor, samostatná práca žiakov s internetovým prehliadačom, ...

Učebné zdroje

Odborná literatúra k použitému softvéru, PZ žiakov, multimedialne encyklopédie, CD/DVD,...

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známku podľa Metodických pokynov č.7/2009 – R- na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami
Názov predmetu	Informatika
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne
Ročník	tretí
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovacý jazyk	slovenský

3. ročník

Počet hodín týždenne: 1

Obsahový štandard- témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Vzdelávací obsah informatiky v Štátnom vzdelávacom programe je rozdelený na päť tematických okruhov:

- **Informácie okolo nás**
- **Komunikácia prostredníctvom IKT**
- **Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie**
- **Princípy fungovania IKT**
- **Informačná spoločnosť**

Princípy fungovania IKT

- Práca s tlačiarňou a skenerom
- USB- pamäťový kľúč, CD mechanika
- Ukladanie informácií, súbor, meno súboru

Informácie okolo nás

- Oboznámenie sa s prostredím textového editora
- Dodržiavanie základných zásad písania textu
- Kombinácia textu a obrázka
- Prezentovanie výsledkov vlastnej práce
- Kreslenie v grafickom prostredí- úprava obrázkov- kopírovanie, otáčanie

Komunikácia prostredníctvom IKT

- www, webový prehliadač, webová stránka, vyhľadávanie na webe
- bezpečnosť správanie sa v prostredí internetu- ochrana osobných údajov
- Využívanie e-mailovej pošty.
- Detské webové stránky- rozprávky, obrázky, on- line hry, zásady správanie sa na portáloch

Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie

- Získanie základov algoritmického myslenia formou PC hry
- Skladanie podľa návodov
- Detský programovací jazyk, elementárne príkazy, program

Informačná spoločnosť

- Objavovanie a využívanie rôznych typov edukačných programov pre rôzne predmety
- Voľný čas a IKT- PC hry, hudba filmy
- **Environmentálna výchova** pri jednotlivých edukačných programoch zameraných na prírodovedu a vlastivedu, grafický a textový editor
- **Mediálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj , Ochrana života a zdravia, Projektové vyučovanie a prezentačné činnosti-** sa budú využívať počas celého šk. roka vo všetkých tematických okruhoch.

Výkonový štandard- požiadavky na výstup

Žiak je schopný:

- Skenovať za pomoci učiteľa
- Správnym spôsobom uchopiť a spustiť DVD a CD
- Pracovať s jednoduchými hrami ovládateľnými myšou a klávesnicou
- Vytlačiť dokumenty na tlačiarňu
- Spustiť CD, DVD cez tento počítač
- Pracovať s USB kľúčom, kopírovať dokumenty, obrázky
- Samostatne s obrázkom pracovať a používať operácie- kopírovanie, prilepenie, otáčanie, prevrátenie
- Uložiť a otvoriť obrázok
- Vložiť obrázok cez schránku
- Orientovať sa v jednoduchých hrách a hypertextoch na internete
- Samostatne si nájsť a prečítať informáciu n internete
- S pomocou učiteľa si založiť vlastnú e- mailovú schránku
- E-maily posielat' a prijat'
- Používať jednoduché zásady písanie e- mailov

- Rozpoznať vhodné detské webové stránky- vzdelávacie, zábavné a náučné
- Napísať v správnom tvare internetovú adresu webovej stránky
- Samostatne si spustiť hru z internetu
- Na internete vyhľadávať obrázky, ukladať ich, kopírovať do priečinka a upravovať ich vo vhodnom prostredí
- Pracovať v prostredí jednoduchého textového editora
- Samostatne napísať, prepísať jednoduchý text
- Samostatne text otvoriť a uložiť
- Upravovať text- kopírovanie, mazanie, presúvanie
- Upraviť veľkosť písma, typ písma, farbu písma, efekty
- Vkladať obrázky do textu cez schránku
- Vytvoriť pozvánku, príbeh, oznam, plagát, reklamu

Metódy a formy práce

Formy práce: samostatná práca, práca v skupinách, vo dvojiciach

Metódy práce: demonštrácia, riadený rozhovor, priebežná demonštrácia postupov učiteľom cez dataprojektor, samostatná práca žiakov s internetovým prehliadačom, ...

Učebné zdroje

Odborná literatúra k použitému softvéru, PZ žiakov, multimedialne encyklopédie, CD/DVD,USB,...

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známku podľa Metodických pokynov č.7/2009 – R- na hodnotenie žiakov základnej školy.

Charakteristika predmetu

Predmet Prírodoveda predstavuje úvod do systematizácie a objektivizácie spontánne nadobudnutých prírodovedných poznatkov dieťaťa. Predmet integruje viaceré prírodovedné oblasti ako je biológia, fyzika, chémia a zdravotveda. Oblasť sú integrované predovšetkým preto, lebo cieľom predmetu nie je rozvíjanie obsahu samostatných vedných disciplín, ale postupné oboznamovanie sa s prírodnými javmi a zákonitosťami tak, aby sa u dieťaťa zároveň s prírodovedným poznaním rozvíjala aj procesuálna stránka samotného poznávacieho procesu.

Vyučovanie je postavené na pozorovacích a výskumných aktivitách, ktorých cieľom je riešenie čiastkových problémov, pričom východiskom k stanovovaniu vyučovacích problémov sú aktuálne detské vedomosti, ich minulé skúsenosti a úroveň ich kognitívnych schopností. Samotné edukačné činnosti sú zamerané na iniciáciu skúmania javov a udalostí, ktoré sú spojené s bezprostredným životným prostredím dieťaťa a s dieťaťom samým. Prostredníctvom experimentálne zameraného vyučovania si deti rozvíjajú pozitívny vzťah k prírode, ale aj k samotnej vede.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom predmetu je rozvíjať poznanie dieťaťa v oblasti spoznávania prírodného prostredia a javov s ním súvisiacich tak, aby bolo samostatne schopné orientovať sa v informáciách a vedieť ich spracovávať objektívne do takej miery, do akej mu to povoľuje jeho kognitívna úroveň. Cieľ je možné bližšie špecifikovať; prírodoveda má deti viesť k:

- spoznávaniu životného prostredia, k pozorovaniu zmien, ktoré sa v ňom dejú, k vnímaniu pozorovaných javov ako častí komplexného celku prírody.
- rozvoju schopnosti získavať informácie o prírode pozorovaním, skúmaním a hľadaním v rôznych informačných zdrojoch.
- rozvoju schopnosti pozorovať s porozumením prostredníctvom využívania všetkých zmyslov a jednoduchých nástrojov, interpretovať získané informácie objektívne.
- opisovaniu, porovnávaní a klasifikácii informácií získaných pozorovaním.
- rozvoju schopnosti realizovať jednoduché prírodovedné experimenty.
- nazeraniu na problémy a ich riešenia z rôznych uhlov pohľadu.
- tvorbe a modifikácii pojmov a predstáv, ktoré opisujú a vysvetľujú základné prírodné javy a existencie.
- uvedomeniu si potreby prírodu chrániť a k aktívnemu zapojeniu sa do efektívnejšieho využívania látok, ktoré príroda ľuďom poskytuje.
- poznaniu fungovania ľudského tela, k rešpektovaniu vlastného zdravia a k jeho aktívnej ochrane prostredníctvom zdravého životného štýlu.

Čiastkové ciele predmetu

Jedným z parciálnych cieľov predmetu je efektívny a postupný **rozvoj myslenia** dieťaťa. Dieťa, ktoré ešte nie je schopné abstraktne myslieť a jeho logické myslenie je zatiaľ nasmerované na konkrétnu realitu (empíriu) je systematicky vedené tak, aby získalo čo najviac empirického materiálu o všeobecných prírodných javoch a aby sa na týchto konkrétnych javoch postupne učilo základným logickým operáciám. Prvý a druhý ročník Prírodovedy je preto zameraný najmä na aktívnu manipuláciu s materiálmi, s ktorými sa deti bežne stretávajú. Deti sú vyučovaním usmerňované k skúmaniu čiastkových aspektov bežných situácií tak, aby:

- sa rozvíjala ich schopnosť pozorovať detaily vzhľadom na celok (s čím neskôr súvisí schopnosť syntézy),
- sa naučili porovnávať (s čím neskôr súvisí schopnosť dedukcie),
- sa naučili identifikovať premenné skúmanej situácie (s čím neskôr súvisí schopnosť tvorby testov hypotéz a predpokladov),
- vedeli identifikovať podstatné znaky objektov a ich premenlivé znaky (s čím neskôr súvisí schopnosť identifikovať výnimku alebo pravidlo),

sa učili zovšeobecňovať vyslovovaním záveru z niekoľkonásobných pozorovaní (s čím neskôr súvisí schopnosť aplikovať osvojené vysvetlenie na podobné javy a modifikovať ho, ale aj schopnosť indukcie),

sa naučili vyjadrovať svoje predstavy o javoch slovom a obrazom (s čím neskôr súvisí schopnosť modifikácie predstáv abstraktnou manipuláciou – analýzou javu s imaginárnym druhým ja – využitie egocentrickej reči ako prostriedku myslenia),

si rozvíjali schopnosť argumentácie s využívaním kauzality (s čím neskôr súvisí schopnosť tvoriť hypotézy opodstatnené vlastnou teóriou),

dokázali zdieľať svoje predstavy s vrstovníkmi v pracovnej skupine (s čím neskôr súvisí schopnosť efektívnej kooperácie).

Tretí a najmä štvrtý ročník sú v Prírodovede zamerané obsahovo a činnostne tak, aby bolo možné dosiahnuť rozvoj kognitívnych schopností, ktoré sú uvedené v zátvorkách.

Rozvoj kognitívnych schopností dieťaťa je prvoradým cieľom, s ktorým sa neoddeliteľne spája **rozvoj poznatkového systému** dieťaťa v oblasti prírodných vied. Deti sú vedené vo vzdelávacom procese tak, aby

si správne naplnili a vzájomne poprepájali základné prírodovedné pojmy, ktoré charakterizujú bežne pozorované skutočnosti pochopiteľné v ich veku (s čím neskôr súvisí schopnosť flexibilnejšieho používania pojmov) – napríklad čo je koreň, stonka, list, kvet – ako spolu súvisia a prečo,...

si osvojili vybrané vedecké pojmy, na ktorých je možné rozvíjať prírodovedné schopnosti (s čím neskôr súvisí schopnosť abstrakcie) – napríklad čo je to magnetizmus, svetlo, zvuk, farba,...

si osvojili základy vedeckej terminológie a vedeli ju odlíšiť od bežnej, nevedeckej komunikácie (s čím neskôr súvisí chápanie vedeckej systematiky), napríklad názvy rôznych druhov rastlín a živočíchov, ...

si osvojili vedomosti o vzťahoch živej a neživej prírody (s čím neskôr súvisí chápanie ekologických a environmentálnych problémov), napríklad potravinové reťazce, eko systematické vzťahy,...

si modifikovali obsahy vybraných pojmov, ktoré majú v bežnom živote nevedecký obsah (s čím neskôr súvisí lepšia schopnosť modifikovať obsahy iných pojmov ako aj schopnosť rozširovať a naopak zužovať aplikovateľnosť pojmov na javy a predmety) – napríklad pojmy rozpúšťanie a roztápanie, hmotnosť, príťažlivosť, ...

Spolu s rozvojom poznatkového systému a spôsobov jeho obohacovania a modifikácie súvisí aj **rozvoj špecifických postojov**, ktoré vedú dieťa k uvedomejšiemu využívaniu svojich vedomostí. Učiteľ svojim správaním a najmä spôsobom myslenia vplýva na postoje dieťaťa. U dieťaťa sa tak v postojovej oblasti rozvíjajú nasledovné charakteristiky:

Dieťa dokáže vnímať spojitosť jeho prírodovedných poznatkov a vedy ako takej (prejaví sa najmä motiváciou k poznávaniu).

Dieťa chápe význam vedy pre každodenný život a objektívne posudzuje pozitívne a negatívne vplyvy vedy a jej produktov na prírodu a celkové životné prostredie (prejaví sa najmä dokonalejším chápaním vedeckej práce).

Dieťa citlivo pristupuje k živej prírode (prejaví sa najmä praktickým prístupom k živým organizmom).

Dieťa vie, že každá skutočnosť je vysvetliteľná (prejaví sa najmä ústupom fantázie a preferenciou logických princípov myslenia).

Dieťa dokáže meniť svoje predstavy o skutočnosti, ak je ovplyvňované logickou argumentáciou (prejaví sa najmä rozvážnosťou a zdravým úsudkom v diskusiách).

Rozvoj poznatkového systému, rozvoj spôsobov nadobúdania a modifikácie poznatkov a rozvoj špecifických postojov majú v edukačnom pôsobení učiteľa vzájomne ekvivalentnú hodnotu a postavenie. Dieťa nezískava len poznatky, ale postupne sa stáva prírodovedne gramotným.

Kompetencie, ktoré predmet rozvíja

- Rozvíjať schopnosť učiť sa. Osvojiť si primerané spôsoby práce. Pri osvojovaní poznatkov uplatňovať rôzne techniky učenia.
- Uvedomovať si význam vytrvalosti a iniciatívy pre vlastný pokrok.
- Vedieť získavať informácie z rôznych zdrojov, pracovať s nimi, triediť ich, spracovávať ich a prezentovať pred spolužiakmi
- Porozumieť premenám v krajine, ktoré sa dejú, snažiť sa ich vysvetliť.
- Vymenovať tie, ktoré podmieňuje človek svojou činnosťou.
- Získavať schopnosti a zručnosti, ktoré možno využiť pri praktickom pobyte v prírode.
- Vnímať okolie, ktoré umožňuje zvoliť motív pre vlastné výtvarné, literárne, hudobné alebo iné spracovanie. Žiak si zvolí vyjadrovacie prostriedky a médiá, pomocou ktorých stvárni zvolený zážitok, vnem.
- Vedieť využiť témy prírodovedy na celoškolské krátkodobé aj dlhodobé projekty. Tu sa aplikujú poznatky z viacerých predmetov.
- Vážiť si ľudí aj v iných oblastiach sveta.
- Diskutovať, argumentovať, rozprávať sa so spolužiakmi o prírodných a kultúrnych zaujímavostiach. Vnímať jedinečnosť zmien v prírode.

1. ročník

Počet hodín týždenne 0,5 + 1

Obsahový štandard–témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

- Zmeny v prírode: cyklus stromu
kalendár prírody
- Osobná hygiena a psychohygiena: denný poriadok žiaka
jedálny lístok
zdravá výživa a zásady zdravej výživy.
- Čas a jeho trvanie, hodiny.
- Zvieratá: voľne žijúce zvieratá
domáce zvieratá
domáce vtáky
- Rodina: moja rodina, členovia rodiny.
- Voda: voda a rastliny
voda a človek
- Rastliny a semená
- Hmota.

Environmentálna výchova - prelína sa počas celého školského roka.

Mediálna výchova - v témach Osobná hygiena a psychohygiena, Zvieratá, Hmota.

Osobnostný a sociálny rozvoj, multikultúrna výchova - v téme Rodina

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti - v každej téme počas roka primerané schopnostiam prváka.

Ochrana života a zdravia - v témach Jedálny lístok, Zdravá výživa a zásady zdravej výživy.

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

- Porovnať listy jednotlivých stromov, porovnať druhy stromov podľa listov.
- Vedieť zaznamenávať počasie podľa znakov : vietor, dážď, slnečno.
- Uviesť ako sa menia ročné obdobia, počasie.
- Rozpoznať druhy ovocia a zeleniny.
- Poznať pravidlá pravidelného stravovania.
- Vysvetliť dôvody striedania práce a odpočinku.
- Vysvetliť význam osobnej hygieny.
- Uviesť príklady zdravých potravín.
- Poznať celé hodiny.

- Klasifikovať domáce zvieratá podľa znakov.
- Vymenovať členov rodiny.
- Vedieť sa postarať o rastliny v zime.
- Vysvetliť dôležitosť pitného režimu.
- Vedieť zasadiť semeno, pozorovať ako klíči.
- Určiť rôzne hmoty podľa zmyslových vnemov.

Metódy a formy práce

Formy práce: individuálna, skupinová práca, práca vo dvojici a v kmeňoch.

Metódy práce: zážitkové učenie, projekty, riešenie problémov, pojmová mapa, did. hry.

Učebné zdroje

Pracovný zošit na prírodovedu pre 1. ročník, metodika, odborná literatúra, encyklopédie, internet a prírodniny.

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známku podľa Metodického pokynu č. 7/ 2009 – R z 28.4.2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Názov predmetu	Prírodoveda
Časový rozsah výučby	1,5 hodín týždenne, 49,5hodín ročne (1 hodina pridaná ako voliteľný predmet)
Ročník	druhý
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

2. ročník

Počet hodín týždenne: 1

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Hmota: Jeseň a vzduch. Ako dlho trvá stavba domu.- **environmentálna výchova, osobnostný a sociálny rozvoj**

Zelenina a ovocie: Ovocie, čo ukrýva plod? Zelenina - **ochrana života a zdravia, environmentálna výchova**

U lekára: Úraz a choroba. U lekára. Teplomer. Lekári špecialisti. Chrup. Správna životospráva.- **osobnostný a sociálny rozvoj**

Práca a odpočinok: Práca a zábava. Projekt: zostrojenie kalendára. Kam pôjdem na prázdniny. Ako využívam svoj voľný čas. – **multikultúrna výchova**

Voda: Voda. Voda a jej znečistenie. Projekt: zdavá voda.- **environmentálna výchova**

Cyklus stromu: V parku. V lese. Rastliny v lese a parku.- **environmentálna výchova**

Rastliny a semená: Živá a neživá príroda. Rastliny v mojom okolí. Projekt: Kde sa stratili listy spadnuté zo stromov? Prečo nerastú rastliny pod mohutnými stromami? **environmentálna výchova**

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

Žiak má vedieť:

- Vedieť pripraviť experiment, ktorým dokáže, že vzduch je hmota.
- Opísať, čím je zaujímavý vietor na jeseň a porovnať ho s vetrom v iných ročných obdobiach.

- Vymodelovať domček podľa rozprávky.
- Vedieť roztriediť ovocie podľa semien.
- Schematicky zakresliť zloženie plodu.
- Vytvoriť pojmovú mapu: plody, zelenina, ovocie.
- Pozorovať a zapisovať zmenu plodu semena počas štyroch týždňov, urobiť závery z pozorovania.
- Roztiediť zeleninu.
- Rozpoznať rozdiely a súvislosti v pojmoch úraz a choroba.
- Vymenovať úrazy a choroby.
- Poznať základný obsah lekárničky.
- Vedieť opísať návštevu u lekára.
- Zmerať teplotu teplomerom.
- Vedieť odmerať teplotu vody, zostrojiť teplomer.
- Diskutovať o lekárskej ambulancii, vyhľadať informácie v odbornej literatúre a na internete.
- Opísať správne čistenie ústnej dutiny.
- Osvojiť si správne hygienické návyky.
- Vedieť sa orientovať v kalendári.
- Pripraviť experiment :Akú chuť má voda? Čo sa vo vode rozpustí, čo nerozpustí?
- Uviesť návrh ako zabrániť znečisteniu vody
- Navrhnuť riešenie na ochranu parku. Rozoznať ihličnaté a listnaté stromy. Určovať stromy podľa atlasu rastlín.
- Diskutovať, čo nám dáva les, ako sa máme správať v lese.
- Zdôvodniť, či potrebujú rastliny vodu a vzduch. Vyhľadať informácie z encyklopédie alebo internetu. Pripraviť prezentáciu záverov dlhodobých pozorovaní a experimentov.
- Zakresliť rastlinu a jej časti. Pozorovať a zapísať dlhodobý rast rastliny.
- Poznať vybrané rastliny vo svojom okolí. Určiť rastliny podľa atlasu rastlín.
- Vyhľadať informácie v odbornej literatúre alebo na internete. Pripraviť prezentáciu záverov dlhodobých pozorovaní a experimentov v elektronickej podobe alebo vo forme posteru.

Metódy a formy práce

Metódy: pozorovanie, pokusy, rozhovor, experiment, práca s encyklopédiou, porovnávanie, priradovanie, modelovanie, montáž a demontáž, práca so stavebnicou, triedenie

Formy práce: diskusia, individuálne pokusy, demonštračné pokusy, skupinová práca, rozhovor, výklad učiteľa, hra, práca v dvojiciach, vychádzka

Učebné zdroje

Učebnica, pracovný zošit, detská encyklopédia, kniha O troch prasiatkach, metodická príručka

Hodnotenie

Klasifikácia známku podľa Metodických pokynov č.7/2009- R z 28.4.2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Názov predmetu	Prírodoveda
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 34 hodín ročne
Ročník	tretí
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

3. ročník

Počet hodín týždenne: 1

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Veci okolo nás, vlastnosti látok, meranie vlastností látok, voda, vzduch

Triedenie a rozpoznávanie látok podľa ich vlastností - Vlastnosti látok podľa zmyslových vnemov

Zmeny vlastností látok

Voda – vlastnosti vody

Vzduch - čistota, pohyb vzduchu

Porovnávanie a meranie - Meranie kvapalín, odmerný valec, filter na vodu, hmotnosť,

Medzinárodné jednotky fyzikálnych veličín.

Meranie objemu kvapalín podľa valca

Meranie hmotnosti

Fyzikálne veličiny. Hmotnosť, čas, objem, teplota, sila

Meranie fyzikálnych veličín meradlami, zápis do tabuliek

Technika, technické objavy

Technika okolo nás

Jednoduché stroje - Páka, kladka, naklonená rovina,

Projekty: premiestňovanie nákladu

Ako Egypťania stavali pyramídy

Prevody ozubených kolies v domácnosti

Vytvor svetelný pútač pre ...

Elektrická energia

Živé organizmy

Človek - Hlavné vonkajšie časti ľudského tela. Podmienky pre život človeka

Živočíchy - Vonkajšie časti živočíchov, pohyb živočíchov podmienky života živočíchov,

Prierezové témy

Environmentálna výchova - prelína sa počas celého školského roka, hlavne v časti Živé organizmy, ale aj v časti Technika upozorňujeme žiakov na spätosť a dôležitosť uplatňovania environmentálnej výchovy vo svete techniky

Mediálna výchova - v témach Človek, Živočíchy, Technika, technické objavy – využívanie výučbových programov, PPT, portály pre učiteľov- www.zborovna.sk ...

Osobnostný a sociálny rozvoj, multikultúrna výchova - v téme Človek – upozorňovanie na rovnosť pohlaví, národností, rás, kultúr...

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti - v každej téme počas roka primerané schopnostiam žiakov – práce skupinové aj individuálne

Ochrana života a zdravia – Veci okolo nás, Technika, technické objavy, Živé organizmy – uplatňovanie témy vzhľadom na vekové osobitosti detí

Využitie medzipredmetových vzťahov – podľa charakteru a povahy jednotlivých tematických celkov.

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

Žiak vie:

Určiť vlastnosti látok podľa zmyslových vnemov

Vedieť zdôvodniť zmeny vlastnosti látok -topenie, tuhnutie, vyparovanie, kondenzácia

Odmerať objem kvapalín podľa odmerného valca

Odmerať hmotnosť

Odmerať teplotu vody a vzduchu laboratórnym teplomerom

Odmerať teplotu ľudského tela lekárskeho teplomerom

Odmerať silu silomerom

Zosumarizovať výsledky merania do tabuľky

Pripraviť experiment na zistenie podmienok zmeny látok

Porovnávať vlastnosti látok, sily, hmotnosti žiakov v triede

Zostrojiť filter na čistenie vody

Poznať jednotky objemu a hmotnosti

Poznať meradlo času

Poznať jednotku teploty, rozumieť znamienku : + a – pri označovaní teploty

Uviesť tri príklady pôsobenia sily v našom živote

Poznať meradlo sily, jej jednotku a značku

Zdôvodniť význam techniky v našom živote

Poznať princíp fungovania jednoduchých strojov

Zostrojiť pri modelovaní funkčný model zariadení, ktoré obsahujú jednoduché stroje

Vysvetliť význam elektrickej energie

Zostaviť jednoduchý elektrický obvod

Vyhľadávať informácie

Poznať pojmy, hlava, telo, atď...schematicky to znázorniť

Vysvetliť vzťah človek, voda, vzduch, pôda

Poznať vonkajšie časti živočíchov

Metódy a formy práce:

Formy práce: individuálna, skupinová práca, práca vo dvojici a v kmeňoch, kooperatívne učenie,

Metódy práce: výklad, predĺžený výklad, zážitkové učenie, projekty, riešenie problémov, učenie objavovaním, pojmová mapa, didaktické hry

Učebné zdroje:

učebnica, pracovný zošit, metodická príručka, internet, využitie IKT – učebné programy

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známku podľa Metodických pokynov č. 7/2009- R – z 28. 4. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Názov predmetu	Vlastiveda
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 34 hodín ročne (voliteľný predmet)
Ročník	druhý
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovacia jazyk	slovenský

VLASTIVEDA

Charakteristika predmetu

Vlastiveda je predmet, ktorý zahŕňa oblasť vzdelania venovanú poznávaniu svojej vlasti, svojho kraja, regiónu a samotnej obci.

Vlastiveda na 1.stupni ZŠ je obsahovo naplnená emotívnym (dobrodružným) poznávaním, pozorovaním a hodnotením javov a celkovo dojmov z rodnej krajiny (okolie školy a bydliska). S tým súvisí aj poznanie seba samého, svojho miesta v rodine a v komunite, či už školy alebo partie kamarátov. Poznanie svojej krajiny v časových premenách jednotlivých ročných období s dôrazom na starostlivosť o bezpečnosť a zdravie vytvára predpoklady pre vnímanie vzájomného vzťahu človeka a prírody. Človek aj príroda sa mení v čase a práve preto vnímanie svojej obce, regiónu ale aj celej republiky musí byť spojené s poznaním histórie. Vlastiveda (Objavujeme Slovensko) je rozdelená na dve veľké časti, a to Príroda Slovenska a Slovensko v minulosti a dnes. V časti Príroda Slovenska je základom spoznanie vybraných prírodných krás (napr. pohoria, jaskyne) najmä prostredníctvom povestí, rozprávání na základe obrázkov a i. Slovensko v minulosti a dnes sú príbehy historického rázu. Zakladá sa na spoznaní významných udalostí v histórii Slovákov, o ich zaradení v správnom časovom slede. (Cestujeme po Slovensku) žiaci spoznávajú najvýznamnejšie a najatraktívnejšie prvky, časti regiónov. Realizácia je prostredníctvom „výletov“, jeden výlet po Slovensku je zameraný na jeden vybraný región. Dôraz je na práci s príbehmi a obrázkami, každý z nich znázorňuje jeden významný prvok regiónu a na čítaní zjednodušenej mapy.

Ciele predmetu

Prostredníctvom príbehov, rozprávok, piesní, rozprávání, pozorování, skúmaní, žiaci získavajú vzťah k rodnému kraju – kraju, v ktorom žijú. Vo vyučovaní vlastivedy v 2. ročníku je cieľom, aby žiaci vedeli rozprávať o svojom rodnom kraji (krajine svojho okolia). Pomenovať jeho jednotlivé prvky – časti. Primerane veku odlišiť vzťahy, väzby (prírodného a spoločenského rázu) v krajine svojho okolia, vo svojej obci, doma i v škole. Žiaci majú dokázať pomenovať a odlišiť, čo vytvorila príroda a čo človek. Rozprávať o premenách prírody počas roka. Vyhľadať v kalendári významné dni. Orientovať sa v rodnom kraji pomocou svetových strán a významných objektov. Veku primerane charakterizovať svoju obec. Po objavnom spoznaní rodného kraja sa žiaci pútavou formou oboznámia so zaujímavými časťami Slovenska. Žiaci majú pomocou obrázkov opísať pojmy, krajinu, pamiatky, ktoré už nie sú z ich bezprostredného okolia.

- Získavať vzťah k rodnému kraju.

- Zoznámiť sa pomocou príbehov, rozprávok, piesní s históriou našej vlasti- stručne prerozprávať dej týchto príbehov.
- Rozprávať o svojom rodnom kraji, o obci, oľudoch, ktorí tu žili a žijú. O tom, čo vytvorili, čím sú známi.
- Primerane veku odlíšiť vzťahy prírodného a spoločenského rázu vo svojej obci, doma a v škole.
- Využívať poznatky so svojich pozorovaní a skúseností v ďalšom vzdelávaní a vyhľadávaní informácií.
- Vyhľadávať v kalendári významné dni.
- Orientovať sa v rodnom kraji pomocou svetových strán, významných objektov, orientačného plánu obce a mapy.

Kompetencie, ktoré predmet rozvíja

Učebný predmet vedie žiakov k rozvíjaniu:

- komunikatívnej kompetencie tým, že umožňuje prezentáciu slovnú alebo písomnú navštívenej oblasti na Slovensku alebo interpretácii prečítanej alebo vypočutej povesti, piesne, básne viažucej sa k regiónu alebo ku Slovensku.
- Rozvíjať schopnosť učiť sa. Osvojiť si primerané spôsoby práce, pritom uplatňovať rôzne techniky učenia.
- Interpretovať prečítaný text.
- Rozvíjať čitateľskú gramotnosť reprodukovaním povestí a rozprávok, ich prezentáciou pred spolužiakmi a opisom obrázkov a kresieb.
- Rozvíjať kultúrne kompetencie v súvislosti s čítaním umeleckých textov.
- Ceniť si kultúrne a historické dedičstvo a ľudové tradície.
- Učením rozvíjať podmienky pre celoživotné učenie. Využívať získané poznatky.
- Témy vlastivedy využiť na celoškolské krátkodobé aj dlhodobé projekty. Týmto spôsobom aplikovať poznatky z viacerých predmetov.
- Získavať informácie z rôznych zdrojov, pracovať s nimi, triediť ich, spracovávať ich a prezentovať pred spolužiakmi.

2. ročník

Počet hodín týždenne: 1

Obsahový štandard–témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

- I. Škola a okolie
- II. Cesta do školy a domov
- III. Objavujeme premeny okolo nás
- IV. Môj rodný kraj a čo sa v ňom deje
- V. Zvyky a tradície
- VI. Čo sa mi v našom kraji najviac páči

Hlavné témy:

Môj rodný kraj – kraj, kde žijem

Škola a jej okolie. Moja trieda. Obec, v ktorej žijem. Spoznávanie, opis, charakteristika a rozprávanie o rodnom kraji, o kraji v ktorom žiaci žijú. Premeny prírody rodného kraja počas roka. Príroda, ľudia, kultúra, doprava, pamätihodnosti a zaujímavosti z okolia. Hodnota práce a peňazí. Starostlivosť o svoje prostredie Náčrt cesty do školy.- **multikultúrna, environmentálna výchova, osobnostný a sociálny rozvoj**

Môj rodný kraj – kraj, kde žijem

Škola a jej okolie. Moja trieda. Začíname s vlastivedou . Prvá vlastivedná vychádzka.

- Environmentálna výchova, multikultúrna výchova

Objavujeme premeny okolo nás

Čo vytvorila príroda a čo človek. Čím je zaujímavý kalendárny rok a čím školský rok

- Environmentálna výchova

Cesta do školy a domov

Poznávanie cesty do školy Môj tieň smeruje na sever (svetové strany). Okolie školy a bydliska (orientácia v okolí). – **dopravná výchova, ochrana života a zdravia**

Nakreslím si cestu do školy povrch, lesy, lúky, polia, záhrady a parky okolia .Čo rastie v našom okolí) . rieka, potok. Pozorujeme oblohu (pranostiky, počasie a predpoveď počasia). Pozorujeme oblohu (slnko, Mesiac a hviezdy sú na oblohe). Ako sa staráme o naše okolie (a o životné prostredie)..

Environmentálna výchova

Čo a ako sa deje v našom okolí

Kalendár – jeseň, zima, jar, leto - **Environmentálna výchova**

Moje mesto alebo moja dedinka (miesto, kde žijem). **Environmentálna výchova**

Ľudia v mojom okolí (aj o úcte k starším obyvateľom) . Pripomíname si našich predkov. Čím sa pýši naša obec (príbehy o rodákoch, pamätné miesta, sochy a i.) história, povesti, piesne, šport a kultúra) Kam volať o pomoc a kto nám pomáha (tiesňové linky).- **multikultúrna výchova**

Zvyky a tradície

Vianočný čas (Aké sú tajomstvá Vianoc, Silvestra, Nového roka a Troch kráľov). Tešíme sa na prázdniny. - **Osobnostný a sociálny rozvoj, multikultúrna výchova**

Čo sa mi v našom kraji najviac páči – Environmentálna výchova

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

Žiak má vedieť:

- Opísať prostredie triedy a školy.
- Zakresliť na plánik rozloženie tried na chodbe, v triede rozloženie stolov, tabule a pod.
- Vyhodnotiť miesta v triede, určiť pravidlá správania sa pre vlastnú bezpečnosť a bezpečnosť spolužiakov.
- Nakresliť schému cesty do školy, vyznačiť na nej objekty, zakresliť na ceste priechody, křižovatky, dopravné značky.
- Opísať prostredie školy, určiť, čo sa nachádza pred školou, za školou- budovy, stromy, bodky,...
- Opísať podľa vlastných záznamov z prieskumu, čo rastie v okolí školy, v obci, aké rastliny, stromy, vedieť ich porovnať v čom sa líšia.
- Podľa obrázkov popísať rastliny, urobiť si atlas z fotografií alebo kresieb alebo listov stromov. Tvoriť zbierku, analyzovať, triediť.
- Vyhodnotiť miesta v obci alebo v škole, ktoré sú znečistené a navrhnúť vylepšenie stavu.
- Na základe vlastného prieskumu zistiť, v ktorých častiach obce sú zdevastované lavičky, cesty, zničené a pokreslené budovy, vyrúbané stromy.
- Rozpoznať, ktoré časti krajiny vytvorila príroda, ktoré človek.
- Zakresliť do náčrtu alebo plánu obce budovy.
- Orientovať sa na náčrte obce, ktoré domy sú na akej ulici.
- Vytvoriť zbierku informácií o významných ľuďoch obce.
- Opísať spôsob života obyvateľov obce, povedať názov svojej obce (i presnú adresu).
- Vysvetliť zásady slušného správania sa na ulici a k obyvateľom obce.

- Poznať čísla pre záchranu (112). Vypracovať zoznam nebezpečenstiev a ako sa pred nimi chrániť- neznámi ľudia, prírodné nebezpečenstvá- blesk, búrka, silné slnečné žiarenie.
- Vymenovať známe sviatočné dni na rozhraní kalendárnych rokov, opísať aké tradície sa k nim viažu v ich rodine, ich obci.
- Napísať, nakresliť príbeh na tému: Čo sa mi v našej obci páči a čo sa mi nepáči.

Metódy a formy práce

Formy práce: rozhovor, individuálna a skupinová práca, pozorovanie

Metódy práce: praktické činnosti, pozorovanie, vysvetlenie, priradovanie a triedenie, práca s atlasom

Učebné zdroje

Učebnice, Pracovné zošity, atlas pre deti, atlas sveta pre deti, encyklopédie,...

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známku podľa Metodických pokynov č.7/2009- R z 28.4.2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Názov predmetu	Vlastiveda
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 34 hodín ročne (voliteľný predmet)
Ročník	tretí
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovacia jazyk	slovenský

3. ročník

Počet hodín týždenne: 1

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

I. Slovensko na obrázkoch

Slovensko v rozprávkach, na CD a DVD
 Slovensko v knihách – encyklopédiách
 Slovensko na internete
 Slovensko na obrázkoch – moje okolie, moja obec
 Plán obce a jeho význam
 Mapa a Slovensko na mape

II. Za tajomstvami prírody Slovenska

Kde sa Slovensko nachádza?
 Pohoria na Slovensku
 Najznámejšie naše rieky
 Jaskyne – podzemné kráľovstvá
 Lesy – ich význam a čo v nich nájdeme

III. Cestujeme v čase – Slovensko v minulosti a dnes

Plynutie času a jeho zaznamenávanie – časová priamka
 Prečo sa ľudia usadili na našom území?
 Ako sa uchovala a uchovávala minulosť
 Významné osobnosti v našej histórii: Svätopluk, Mária Terézia, Ľudovít Štúr, Milan Rastislav Štefánik
 Naša súčasnosť
 Štátne symboly a vznik slovenskej hymny

IV. Naše starobylé pamiatky a ich krása

Povesti, historické a kultúrne pamiatky najznámejších a starých miest Slovenska: Bratislava, Trnava, Košice, Kežmarok, Nitra, Trenčín, Banská Bystrica, Levoča, ...
 Hrady a zámky – ako a prečo vznikali a povesti o nich (výber najznámejších)

Svetoznáme pamiatky Slovenska (UNESCO):

obce a mestá,

budovy – kostoly, kaštiele, hrady, zámky

prírodné výtvyry – jaskyne

Projekt: navštívené mestá, obce, hrady, zámky, pamiatky, jaskyne ..., spracované vo forme mapy s popisom navštíveného miesta

Prierezové témy

Environmentálna a regionálna výchova - prelína sa počas celého školského roka vo všetkých témach – osobitene v téme Za tajomstvami prírody a Naše starobylé pamiatky a ich krása

Mediálna výchova – vedieť pracovať a vyberať si vhodné CD, DVD pre svoje potreby. Bezpečne pracovať s internetom a vedieť, ktoré informácie môžeme využiť na skvalitnenie svojho života - využívanie výučbových programov, internetových stránok, encyklopédie a práca s nimi, PPT

Osobnostný a sociálny rozvoj - vytrvalosť, rozvíjanie záujmu, spolupráca, rozvoj osobnosti pre zodpovedný život, orientácia v obci podľa plánu a poznanie obce, jej významných objektov

Vlastenecká výchova – pestovať hrdosť k obci, národu a Slovensku ako vlasti a rodisku

Dopravná výchova – bezpečne sa pohybovať po ceste a uliciach v obci

Tvorba projektov a prezentačné zručnosti - v témach počas roka primerané schopnostiam žiakov

Ochrana života a zdravia – v tematickom celku - Za tajomstvami prírody Slovenska

Využitie medzipredmetových vzťahov – podľa charakteru a povahy jednotlivých tematických celkov s prírodovedou, environmentálnou a regionálnou výchovou, slovenským jazykom, výtvarnou výchovou, hudobnou výchovou

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

Žiak vie:

Prerozprávať počutú a videnú rozprávku

Hľadať informácie v knihách

Orientovať sa v knihách podľa obsahu

Vybrať základné informácie z textu

Vyhľadať informácie o Slovensku na internete cez webový vyhľadávač

Vymenovať významné prírodné, kultúrne a historické objekty v obci

Pracovať s fotoaparátom

Čo je plán

Zhotoviť v skupine plán obce

Na čo slúži mapa

Pozná niektoré druhy máp

Metódy a formy práce:

Formy práce: individuálna, skupinová práca, práca vo dvojici a v kmeňoch, kooperatívne učenie, vychádzka,

Metódy práce: výklad, predĺžený výklad, zážitkové učenie, aktívne počúvanie, aktívne pozeranie, rozbor, rozhovor, vyhľadávanie a zaznamenávanie informácií, praktické činnosti, pozorovanie, práca s obrázkami - usporadúvanie, fotografovanie, usporadúvanie fotografií, zostavenie plánu, projekty, riešenie problémov, učenie objavovaním, pojmová mapa, didaktické hry.

Učebné zdroje:

učebnica pre 3. ročník, pracovný zošit, Atlas sveta pre deti, Atlas pre deti: Svet a človek metodická príručka, encyklopédie, fotografie, obrazový materiál, CD a DVD, rozprávkové knihy, rôzne druhy máp, mapa rodného kraja, plán obce, internet, využitie IKT – učebné programy

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známkou podľa Metodických pokynov č. 7/2009- R – z 28. 4. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Názov predmetu	Environmentálna výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 34 hodín ročne (voliteľný predmet)
Ročník	prvý
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovacia jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

V 1.- 3. ročníku ZŠ sa environmentálna výchova delí do dvoch tematických celkov– Život v, regióne a Život v prírode. Umožňuje chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím, prostredníctvom svojej najbližšej prírody, regiónu, priamym pobytom v prírode. V tematickom celku Regionálna výchova sa používajú prvky už existujúcich predmetov – prírodoveda, hudobná a výtvarná výchova. Tematické celky sa budú pravidelne striedať .

Cieľ predmetu

Vytvárať u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, staviteľstva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov, poznávanie krás prírody, zásady ochrany prírody a starostlivosti o životné prostredie

1. ročník

Počet hodín týždenne: 1 hod.

I. Život v regióne

Obsahový štandard

Tematické okruhy:

1. Príroda a historické pamätihodnosti mojej obce

Časová dotácia – 8 hodín

- *Návšteva historickej budovy – evanjelický kostol*
 - návšteva kostola aj s výkladom p. farárky / presbytera/– 1 hod.
 - rozhovor o návšteve, rozšírenie vedomostí o poznatky z iných zdrojov – 1 hod.
 - výtvarné vyjadrenie danej témy – výstavka spolu s fotografickým materiálom – 2 hod.
- *Spoznávanie prírody vo svojom regióne, využitie poznatkov vo vyučovacom procese*
 - vychádzka do školského parku, poznávanie stromov a rastlín – 1 hod.
 - vychádzka do školského parku – starostlivosť o estetiku a úpravu prostredia – 1 hod.
 - vychádzka do vzdialenejšieho okolia – blízky les a lúka, poznávanie a porovnávanie rastlín – 2 hod.

2. Rozvíjanie citu ku kráse ľudového umenia

Časová dotácia - 9 hodín

- **Stretnutie s pamätníkmi na besede o pamätihodnostiach a minulosti obce**
 - stretnutie so starším občanom obce, ktorý porozpráva žiakom niečo o minulosti obce, o ľudových zvykoch a tradíciách – 1 hod.
 - porovnanie rozprávaného s kronikou obce, návšteva na OcÚ – 2 hod.
 - výtvarné stvárnenie danej témy aj s výstavkou získaných fotografií, ľudových piesní, zvykov, ... z regiónu – 2 hod.
- **Umelecké stvárnenie danej témy**
 - oboznámenie sa s regionálnym hudobným a tanečným umením – 1 hod.
 - hudobné stvárnenie získaných poznatkov – spev, tanec – 1 hod.
 - výtvarné stvárnenie predstáv žiakov o dobe minulej – zhotovenie predmetu – vianočná, veľkonočná ozdoba ... 2 hod.

II. Život v prírode

Obsahový štandard:

Tematické okruhy:

1. Význam vody v prírode

Časová dotácia - 4 hodiny

- **Voda- základ života**
 - základné teoretické poznatky o potrebe vody pre človeka – kolobeh vody v prírode – 1 hod.
 - vychádzka ku potoku a čističke odpadových vôd- význam čistej vody pre život – 1 hod.
 - zostavenie malého obrázkového projektu o význame vody pre človeka – 2 hod.

2. Životné prostredie a jeho ochrana

Časová dotácia – 8 hodín

- **Ekohry a didaktické hry so zameraním na životné prostredie**
 - Hry zamerané na ochranu rastlín a zvierat v prírode – 1 hod.
 - Hry zamerané na ochranu životného prostredia, čistota, zbieranie odpadkov v prírode – 1 hod.
 - Vypracovanie pracovných listov s environmentálnou tematikou – 1 hod.
 - Práca s počítačom – rôzne obrázkové prezentácie na internete s témou životného prostredia – 2 hod.
- **Ohrozené a chránené druhy rastlín a živočíchov**
 - práca s encyklopédiami – vyhľadávanie informácií – 1 hod.
 - zostavenie malého projektu – zozbierané informácie, obrázky ..., PPT – 2 hod.
 -

3. Význam lesa pre človeka

Časová dotácia 5 hodín

- **Čistý vzduch**
 - význam lesov pre čistý vzduch – základné teoretické vymedzenie – 1 hod.
 - vychádzka do lesa – ekohry v prírode – relaxácia – 1 hod.
 - pracovné listy – tematika – les a čistý vzduch – 1 hod.
 - vytvorenie malého obrázkového projektu – Vzduch, ktorý dýchame , význam lesov – 2 hod.

Prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

- **Multikultúrna výchova** – poznávanie kultúry národa a regiónu, rovnosť pohlaví, rás, národností...
- **Mediálna výchova** – vytvoriť si obraz o daných veciach prostredníctvom internetu a iných médií, práca s encyklopédiami
- **Tvorba projektu** – v záverečných fázach každej témy zhrnutie učiva prostredníctvom malých environmentálnych projektov

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

- Poznať základné charakteristiky vlastného regiónu
- Poznať prírodu v regióne
- Výtvarne stvárniť predstavy o minulosti regiónu
- Vytváranie kladného vzťahu k ľudovým zvykom a tradíciám obce
- Umelecké (výtvarné, hudobné a tanečné) stvárnenie získaných poznatkov z ľudovej kultúry regiónu
- Uvedomiť si význam vody v prírode
- Uvedomiť si význam starostlivosti o životné prostredie
- Uvedomiť si význam lesov a čistého vzduchu pre život človeka
- Zostavovať za pomoci učiteľky malé environmentálne projekty k danej téme

Metódy a formy práce:

- Pozorovanie v prírode
- Tvorba projektov
- Práca s internetom a počítačom
- Ekohry
- Zážitkové učenie

Učebné zdroje:

- Odborná literatúra
- Infovek a ostatné internetové stránky
- Pracovné listy
- Encyklopédie
- Učebnice Prírodovedy – 3. a 4. ročník
- www stránky o prírode
- výučbové programy
- publikácie rôznych environmentálne zameraných organizácií / CHKO Cerová vrchovina, Špirála, Strom života .../

Hodnotenie predmetu :

–sebahodnotením, voľná burza názorov – brainstorming, klasifikácia známku, podľa Metodických pokynov č. 7 /2009- R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy

Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Názov predmetu	Environmentálna výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 34 hodín ročne (voliteľný predmet)
Ročník	druhý
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

V 1.a 2. ročníku ZŠ sa environmentálna výchova delí do dvoch tematických celkov– Život a región a Život v prírode. Umožňuje chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím, prostredníctvom svojej najbližšej prírody, regiónu, priamym pobytom v prírode. V tematickom celku Život v regióne sa používajú prvky už existujúcich predmetov – prírodoveda, hudobná a výtvarná výchova. Tematické celky sa budú pravidelne striedať a svojimi úlohami a obsahom nadväzovať na 1. ročník.

Cieľ predmetu

Vytvárať u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, staviteľstva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov, poznávanie krás prírody, zásady ochrany prírody a starostlivosti o životné prostredie, oboznamovať sa so základnými pojmami v rámci environmentálnej výchovy a pracovať s nimi s prihliadnutím na vekové osobitosti žiakov 2. ročníka.

2. ročník

Počet hodín týždenne: 1 hod.

I. Život v regióne

Obsahový štandard

Tematické okruhy:

1. Prírodné pamätihodnosti v regióne a blízkom okolí

Časová dotácia : 3 hod.

- **Kultivovanie prostredia školy a blízkeho okolia**
 - poznávanie rastlín a drevín v okolí, význam starostlivosti o zeleň – 1 hod.
 - spolupráca s odborníkmi v danej oblasti – vyhľadávanie informácií na internete – 1 hod.
 - poznávanie chránených drevín v regióne a blízkom okolí, podmienky pre vyhlásenie dreveniny za chránenú – PPT – 1 hod.

2. Moja obec a jej 730 - ročná história

Časová dotácia : 5 hod.

- **Moja obec**
 - základné historické fakty o našej obci – 1 hod.
 - výstupný materiál vo forme projektu – na tému Moja obec – 1 hod.
- **Moja škola, ako súčasť obce**
 - základné historické fakty o našej škole – 1 hod.
 - výstupný materiál vo forme projektu na tému – moja škola – 1 hod.
 - zhrnutie poznatkov o obci a škole, výsledný produkt- PPT prezentácia, nástenka, projekt – 1 hod.

3. História rómskej kultúry v našej obci, ako jej súčasť

Časová dotácia: 5 hod.

- **História Rómov na Slovensku a v Európe, priblíženie histórie etnika**
 - najzaujímavejšie fakty o Rómoch vo svete - 1 hod.
 - najzaujímavejšie fakty o Rómoch v Európe a na Slovensku – 1 hod.
- **História a život Rómov v našej obci**
 - život Rómov v Cinobani prostredníctvom hraných modelových situácií – 1 hod.
 - tradičná rómska rodina v Cinobani, jej zvyky a kultúra – 1 hod.
 - rómsky výchovný koncert v podaní rómskeho spolku Roma Cinobaňa – 1 hod.

4. Kultúra v obci a súčasné osobnosti regiónu, ktoré ju predstavujú

Časová dotácia : 4 hod.

- **zachovávanie ľudových zvykov a tradícií v obci**
 - stretnutie so starším občanom obce, rozprávanie o zvykoch a tradíciách
 - zhotovenie / s pomocou členky SČK/ tradičnej ozdoby – vianočnej
- **poznávanie súčasnej osobnosti obce v oblasti ľudovej kultúry**
 - majster Koblíček z Turičiek
 - oboznámenie sa s tvorbou a životom majstra, knižná publikácia, hľadanie informácií na internete

II. Život v prírode

Obsahový štandard

Tematické okruhy:

Životné prostredie

1. Znečisťovanie ovzdušia

Časová dotácia: 4hod.

- **zásahy ľudskej činnosti do životného prostredia**
 - opatrenia na ochranu životného prostredia – 2 hod.
 - návrhy na zlepšovanie životného prostredia, vlastné návrhy – projekty – 2hod.

2. Odpad

Časová dotácia :6 hod.

- **racionálne využívanie prírodných zdrojov**
 - význam recyklácie a zberu papiera a iných surovín – 2 hod.
 - separácia odpadu- vysvetlenie pojmu, výroba ozdobného predmetu z odpadového materiálu – 4 hod.

3.Odlesňovanie

Časová dotácia: 7 hod.

- **poznávame les**
 - rastliny a živočíchy v lese – 1 hod.

- typy lesov, ich význam - 1 hod.
- pobyt v prírode – v lese 1 hod.
- **Ochrana lesov**
 - ochrana lesov, vysádzanie stromčekov – 1 hod.
 - negatívne dôsledky olesňovania – 1 hod.
 - vysádzanie stromčekov, starostlivosť o ne - 2 hod.

Prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

- **Multikultúrna výchova** – poznávanie kultúry národa, národností a regiónu, hlavne v tematickom okruhu - História rómskej kultúry v našej obci, ako jej súčasť
- **Mediálna výchova** – vytvoriť si obraz o daných veciach prostredníctvom internetu a iných médií, vedieť ich použiť pri vyhľadávaní nových informácií – vo všetkých tematických okruhoch
- **Tvorba projektu** – v záverečných fázach každej témy zhrnutie učiva prostredníctvom malých environmentálnych projektov, výrobkov z prírodného materiálu
- **Osobný a sociálny rozvoj** – prostredníctvom úloh env. a reg. výchovy rozvíjame osobný a sociálny potenciál žiakov, rozvíjame vzťahy nielen k prostrediu a regiónu, ale aj medziľudské vzťahy
- **Ochrana života a zdravia** – integrovanie postojov, vedomostí a schopností žiakov zameraných na ochranu života a zdravia, a to prostredníctvom:
 - pohybu a pobytu v prírode
 - starostlivosti o zdravé životné prostredie

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

- Poznať základné charakteristiky vlastného regiónu, rozšíriť poznatky o základné historické udalosti v rámci obce a školy
- Poznať prírodu v regióne, jej význam, rozšíriť vedomosti o poznávanie prírody a chránených druhoch drevín v širšom okolí - Novohrad
- Umelecky stvárňovať a vytvárať si predstavy o minulosti, tradíciách a zvykoch v obci
- Vytvárať kladný vzťah k ľudovým zvykom a tradíciám obce, poznávať súčasných ľudových umelcov a remeselníkov v našej obci a okolí
- Uvedomiť si význam starostlivosti o životné prostredie, jeho ochranu
- Uvedomiť si význam lesov a čistého vzduchu pre život človeka, starostlivosť o lesy, zalesňovanie
- Zostavovať za pomoci učiteľky malé environmentálne projekty k danej téme, vyhľadávať samostatne informácie z rôznych zdrojov a vedieť ich primerane veku použiť

Metódy a formy práce:

- Pozorovanie v prírode, exkurzie a vychádzky v prírode
- Tvorba projektov – projektové učenie
- Práca s internetom a počítačom
- Ekohry v prírode
- Práca s encyklopédiami
- Zážitkové učenie
- Praktická práca s prírodným a odpadovým materiálom
- Diskusia a rozhovor na danú tému
- Rozprávanie a vysvetľovanie

Učebné zdroje:

- Odborná literatúra, brožúry a bulletiny
- Infovek a ostatné internetové stránky
- www.zborovna.sk

- www.medvede.sk
- Pracovné listy
- Encyklopédie
- Učebnice Prírodovedy – 3. a 4. ročník
- [www stránky o prírode](#)
- výučbové programy s prírodovednou tematikou
- publikácie rôznych environmentálne zameraných organizácií / CHKO Cerová vrchovina, Špirála, Strom života .../

Hodnotenie predmetu :

- klasifikácia známku, podľa Metodických pokynov č. 7 /2009- R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy

–sebahodnotením, voľná burza názorov – brainstorming,

Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Názov predmetu	Environmentálna výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 34 hodín ročne (voliteľný predmet)
Ročník	tretí
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

V 1. - 3. ročníku ZŠ sa environmentálna výchova delí do dvoch tematických celkov – Život v regióne a Život v prírode. Umožňuje chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím, prostredníctvom svojej najbližšej prírody, regiónu, priamym pobytom v prírode. V tematickom celku Život v regióne sa používajú prvky už existujúcich predmetov – prírodoveda, vlastiveda, hudobná a výtvarná výchova. Tematické celky sa budú pravidelne striedať a svojimi úlohami a obsahom nadväzovať na 1.a 2. ročník. V tematickom celku Život v prírode sa priamo nadväzuje na oblasti z prírodovedy, ktoré sú jej obsahom.

Cieľ predmetu

Vytvárať u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, staviteľstva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov, poznávanie krás prírody, zásady ochrany prírody a starostlivosti o životné prostredie, oboznamovať sa so základnými pojmami v rámci environmentálnej výchovy a pracovať s nimi s prihliadnutím na vekové osobitosti žiakov 2. ročníka.

3. ročník

Počet hodín týždenne: 1 hod.

I. Život v regióne

Obsahový štandard

Tematické okruhy:

1. Historické pamätihodnosti regiónu, v ktorom žijem

Časová dotácia – 9 hodín

- **Môj rodný kraj, kraj kde žijem**
 - Moja obec, moja škola – upevnenie už získaných historických poznatkov, rozšírenie obzoru - 2 hod.
 - Moje okresné mesto, región Novohrad – rozšírenie základných vedomostí o najbližšom okolí, vzťah k vlastnému regiónu, rodnému kraju – 2 hod

- Príbehy o slávnych rodákoch – T. Kobliček, F. Kreutz ... – 1 hod.
- **Turisticky a historicky atraktívne miesta nášho regiónu**
 - Nálezisko Kyjatickej kultúry v Cinobani - 2 hod.
 - Poznávanie stavebných pamiatok v regióne Novohrad – Divinský hrad,
 - Haličský zámok, Šomoška ... – 2 hod.

2. Rozvíjanie citu ku kráse prírody a ľudového umenia v rodnom regióne

Časová dotácia - 8 hodín

- **Najbližšie okolie – prírodné a historické skvosty regiónu**
 - Okolie regiónu Novohrad – 2 hod.
 - Prírodné a kultúrne bohatstvo regiónu – 1 hod.
 - Povesti, zvyky a tradície – 2 hod.
- **Zhrnutie poznatkov, tvorba projektov o regióne**
 - Zozbieranie materiálu – informačný, obrázkový... – 1 hod.
 - Výsledný produkt – malý kolektívny projekt – Príroda a história regiónu – 2 hod.

II. Život v prírode

Obsahový štandard

Tematické okruhy:

1. Rastliny a živočíchy

Časová dotácia: 4hod.

- **Vzájomné vzťahy v ekosystéme**
 - Divadlo na lúke – potravinový reťazec – 2 hod.
 - Liečivé rastliny, ich význam – 1 hod.
 - Chránené rastliny a živočíchy – 1 hod.

2. Les

Časová dotácia :4 hod.

- **Vzájomné vzťahy v ekosystéme lesa**
 - Zákony spolunažívania v lesnom ekosystéme - 1 hod.
 - Hry zamerané na pochopenie zákonitosti spolunažívania v ekosystéme lesa – 1 hod.
 - **Zákony ochrany lesa a prírody**
 - Vytvorenie si vlastných zákonov prírody – 1 hod.
 - Strom prianí – spoločný projekt – 1 hod.
 -

3. Pôda

Časová dotácia: 4 hod.

- **Ochrana pôdy a jej význam pre človeka**
 - Význam pôdy pre život na Zemi – 1 hod.
 - Význam a spôsob starostlivosti o pôdu – 1 hod.
 - Vysádzanie a starostlivosť o rastliny – 2 hod.

4. Životné prostredie

Časová dotácia: 5 hod.

- **Znečisťovanie životného prostredia**
 - Odpad, separovanie, recyklácia odpadu – 2 hod.
 - Znečisťovanie ovzdušia, vody, pôdy ... – 2 hod.
- **Racionálne využívanie prírodných zdrojov**

- Kam sa stratila príroda- didaktická hra – 1 hod.
- Vlastné projekty na danú tému – 2 hod.

Prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

- **Multikultúrna výchova** – poznávanie kultúry národa, národností a regiónu, hlavne v tematických okruhoch zameraných na históriu a kultúru národa
- **Mediálna výchova** – vytvoriť si obraz o daných veciach prostredníctvom internetu a iných médií, vedieť ich použiť pri vyhľadávaní nových informácií – vo všetkých tematických okruhoch
- **Tvorba projektu** – v záverečných fázach každej témy zhrnutie učiva prostredníctvom malých environmentálnych projektov, materiál použitý z internetu, encyklopédií, vlastnoručne vyrobený materiál
- **Osobný a sociálny rozvoj** – prostredníctvom úloh env. a reg. výchovy rozvíjame osobný a sociálny potenciál žiakov, rozvíjame vzťahy nielen k prostrediu a regiónu, ale aj medziľudské vzťahy
- **Ochrana života a zdravia** – integrovanie postojov, vedomostí a schopností žiakov zameraných na ochranu života a zdravia, a to prostredníctvom:
 - pohybu a pobytu v prírode
 - starostlivosti o zdravé životné prostredie

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

- Poznať základné charakteristiky vlastného regiónu, rozšíriť poznatky o základné historické udalosti v rámci obce a školy, región Novohrad
- Poznať prírodu v regióne, jej význam, rozšíriť vedomosti o poznávanie prírody a chránených druhoch drevín v širšom okolí - Novohrad
- Umelecky stvárňovať a vytvárať si predstavy o minulosti, tradíciách a zvykoch v obci
- Vytvárať kladný vzťah k ľudovým zvykom a tradíciám obce, poznávať súčasných ľudových umelcov a remeselníkov v našej obci a okolí, poznávať významné osobnosti regiónu
- Uvedomiť si význam starostlivosti o životné prostredie, jeho ochranu
- Uvedomiť si význam lesov a čistého vzduchu pre život človeka, starostlivosť o lesy, zalesňovanie
- Zostavovať za pomoci učiteľky malé environmentálne projekty k danej téme, vyhľadávať samostatne informácie z rôznych zdrojov a vedieť ich primerane veku použiť
- Vytvoriť si základný postoj a vlastný názor k téme- prírodné zdroje a ich šetrné využívanie v praxi – šetrenie vodou, elektrinou...

Metódy a formy práce:

- Pozorovanie v prírode, exkurzie a vychádzky v prírode
- Tvorba projektov – projektové učenie
- Práca s internetom a počítačom
- Ekohry v prírode
- Práca s encyklopédiami
- Zážitkové učenie
- Praktická práca s prírodným a odpadovým materiálom
- Diskusia a rozhovor na danú tému
- Rozprávanie a vysvetľovanie

Učebné zdroje:

- Odborná literatúra, brožúry a bulletiny
- Infovek a ostatné internetové stránky
- www.zborovna.sk
- www.medvede.sk

- Pracovné listy
- Encyklopédie
- Učebnice Prírodovedy – 3. a 4. ročník
- www stránky o prírode
- výučbové programy s prírodovednou tematikou
- publikácie rôznych environmentálne zameraných organizácií / CHKO Cerová vrchovina, Špirála, Strom života .../

Hodnotenie predmetu :

- klasifikácia známku, podľa Metodických pokynov č. 7 /2009- R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy

–sebahodnotením, voľná burza názorov – brainstorming,

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Názov predmetu	Výtvarná výchova
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne (1 hodina pridaná ako voliteľný predmet)
Ročník	prvý
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Výtvarná výchova je predmet, ktorý prostredníctvom autentických skúseností získaných výtvarnou činnosťou – intenzívnych zážitkov dobrodružstva tvorby a sebavyjadrovania – rozvíja osobnosť žiaka v úplnosti jej cítenia, vnímania, intuície, fantázie i analytického myslenia – vedomých i nevedomých duševných aktivít. Týmto VV naplňa svoje jedinečné poslanie v celom edukačnom procese.

Výtvarné aktivity predstavujú širokú škálu činností, ktorú na jednej strane vymedzuje prirodzený detský záujem, duševný, citový rozvoj a rozvoj schopnosti vyjadrovať svoje predstavy – a na druhej strane bohatosť vyjadrovacích foriem (jazyka), ktorú ponúkajú rôzne druhy vizuálnych umení súčasnosti.

Na primárnom stupni **výtvarná výchova** plynulo nadväzuje na prirodzený záujem dieťaťa o výtvarné vyjadrovanie svojich predstáv, na bohatosť detskej fantázie a obrazotvornosti, zvedavosť a príťažlivosť objavovania nových možností, pretože výtvarné činnosti predstavujú pre väčšinu detí hravú činnosť a priamy prostriedok materializácie vlastných predstáv.

Edukačný proces VV, ako proces tvorivý, zvyšuje nárok na vedomú operatívnosť s vyjadrovacími prostriedkami (používanie jazyka) v priebehu postupného dospievania žiaka: vedie žiaka od detskej spontánnosti k svojbytnému vyjadrovaniu – formuje vlastné spôsoby sebavyjadrovania (štýl) a vlastné postoje a hodnotiace názory.

Edukačný proces pozostáva zo zložky vyjadrovacej a interpretačnej, výchovnej a vzdelávacej. Tieto zložky sa vo VV prelínajú, nemožno ich chápať ako izolované. Uplatňujú sa tak, že jedna vyplýva z druhej. Výtvarné činnosti predstavujú zároveň poznávanie umenia a chápanie jeho zmyslu. Otvárajú tak žiakovi možnosti zaradiť sa do kultúrnej tradície na úrovni súčasného myslenia, možnosti jeho aktívneho začleňovania sa do kultúry.

Ciele predmetu

Ciele výtvarnej výchovy na úrovni primárneho vzdelávania sú:

Kognitívne ciele

Poznávať jazyk vizuálnych médií. Učiť ho poznať používať jazykové prostriedky, základné kompozičné princípy, vybrané techniky a procesy vizuálnych médií. Rozumieť im a tak zvyšovať uvedomelosť reflexie vizuálnej kultúry. Poznávať a vedieť pomenovať pôsobenie (výraz) umeleckých diel, svoj zážitok z nich.

Senzomotorické ciele

Rozvíjať tvorivosť. Umožniť žiakovi rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť a fantáziu,

podporovať a podnecovať jeho nápaditosť a tvorivú sebarealizáciu, prekonávanie konvenčných schém a inovovanie naučených myšlienkových a zobrazovacích vzorcov. Prostredníctvom výtvarnej výchovy rozvíjať tvorivosť v jej základných, všeobecne uplatniteľných princípoch. Formovať a rozvíjať gramotnosť (zručnosti) žiaka v oblasti vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami prostredníctvom vybraných médií, nástrojov a techník.

Socioafektívne ciele

Formovať kultúrne a postoje. Vychovávať žiaka smerom k vytváraniu si primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií; cez zážitok aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel uvádzať ho do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícií, ale na úrovni aktuálneho vnímania problematiky vyjadrovania sveta umením. Formovať celistvú osobnosť. Prístupovať k osobnosti žiaka v jej úplnosti – rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie, a taktiež formovanie a aktívne používanie zručností – to všetko prostredníctvom činnostného a zážitkového vyučovania.

Kompetencie, ktoré predmet rozvíja

Obsah predmetu tvorí sústava edukačných tém. Každá z tém zodpovedá riešeniu určitého výtvarného problému. Témy sú zoradené v metodických radoch. Metodický rad predstavuje riešenie príbuzných výtvarných problémov. Zoradenie edukačných tém v rámci jedného ročníka umožňuje učiteľovi sledovať motivačné nadväznosti, prípadne ich zgrupovať a tvoriť z nich edukačné projekty. Takto koncipovaná sieť edukačných tém predstavuje model, s ktorým môže učiteľ dynamicky pracovať – podľa potreby preraďovať témy v časovom pláne. Niektoré edukačné témy sú alternatívne.

Hlavnou kompetenciou je tvorivý prístup. Žiak je vedený k tomu, aby pri každej edukačnej téme volil iniciatívne svoje vlastné, teda autentické riešenie, a postupne formuloval svoj estetický (vkus) i hodnotiaci názor. Formovanie takéhoto prístupu je dôležitým momentom edukácie, ktorý vyvažuje prevažne propozičné a konvergentné myslenie.

Výtvarná výchova u žiaka formuje tieto postoje:

- otvorenosť voči experimentovaniu s farbou, hmotou, tvarom, technikou, postupom, motívom a témou,
- otvorenosť voči hľadaniu analógií (tvarových, materiálových, výrazových),
- v nižších ročníkoch spontánne výtvarné riešenia,
- náklonnosť k uvedenému hľadaniu vlastných riešení, odklon od vyjadrovacích schém – inovovanie grafických stereotypov na základe podnetov fantázie a (primerane veku) vlastného názoru (myslenia),
- tolerancia voči rôznym typom vyjadrovania, vkusu iných ľudí,
- aktívny prístup ku svojmu prostrediu, citlivá reflexia jeho hodnôt – jeho poznávanie a pretváranie.

1. ročník

Počet hodín týždenne: 1+1

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Obsah predmetu tvorí sústava edukačných tém. Každá z tém zodpovedá riešeniu určitého výtvarného problému.

výtvarný jazyk /základné prvky výtvarného vyjadrovania

- škvrna a tvar /vyhľadávanie a dopĺňanie/
- obrys /pozorovanie a výtvarné vyjadrenie obrysov rôznych tvarov/
- farba /lokálny tón, zoznámenie s farbami a farebnou hmotou/

výtvarný jazykokompozičné princípy a možnosti kompozície

- plocha a tvar /vyhľadávanie zvoleného tvaru v neartikulovanej textúre/
- vytváranie kompozície z tvarov písmen
- uvedomenie si formátu
- mierka: zmenšovanie

podnety výtvarného umenia

- akčná maľba

podnety výtvarného umenia /výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

- inšpirácia pravekým umením / témami, procesmi, technikami a materiálmi / alt.: inšpirácia umením prírodných národov

podnety filmu a videa

- pohyblivý obraz – akcia a atrakcia

podnety dizajnu

- dizajn a ľudské telo / telo a jeho doplnky, maska/

porovnávacie, kombinačné a súhrnné cvičenia

- poznávanie a porovnávanie rôznych médií

podnety hudby

- výtvarné stvárnenie nálady a rytmu hudobnej skladby

synestetické podnety

- hmat /tvar, povrch, vo vzťahu navzájom a k motívu/

tradícia a identita /kultúrna krajina

- výtvarná reakcia na prostredie školy

škola v galérii /galéria v škole

- portrét v galérii / výraz tváre/

Prierezové témy:

Dopravná výchova

- spôsobilosť pozorovať a vedieť výtvarne zachytiť svoje V učive VV sa prelínajú tieto prierezové témy:

Multikultúrna výchova

Osnovy VV podporujú medzipredmetové väzby, interdisciplinárnosť vyučovania, pri zachovaní špecifik spôsobu poznávania sveta. Zapájajú citovosť, afektivitu, expresivitu a obrazovú konceptualizáciu, ktoré sú vlastné výtvarnému vyjadrovaniu, do vzťahu aj s inými, prevažne kognitívnymi predmetmi.

okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti

Environmentálna výchova

- schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí, pričom zároveň chápe potrebu ochrany životného prostredia na celom svete.
- prostredníctvom projektov a vychádzok pomáhať životnému prostrediu, mať kladný vzťah k domácim zvieratám, zvieratám v prírode, starať sa o svoje okolie a pod.

Osobnostný a sociálny rozvoj

- rozvíjať sebareflexiu, spoznávať sám seba, svoje dobré ale aj slabé stránky, rozvíjať si sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebazdelávanie
- naučiť uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných.
- pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne spôsobilosti potrebné pre osobný a sociálny život a spoluprácu

Ochrana života a zdravia

- ochranu života a zdravia pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie

Tvorba projektov a prezentačné zručnosti

- komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, poznať sám seba a svoje schopnosti, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine, vytvoriť nejaký produkt
- naučia sa prezentovať svoju prácu

Mediálna výchova

- lepšie poznať a chápať pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, primerane veku sa v ňom orientovať
- formovať schopnosť detí primerane veku posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať

Využitie medzipredmetových vzťahov – podľa charakteru a povahy jednotlivých tematických celkov.

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

Žiak prvého ročníka vie:

- základné vedomosti o farbách, charakteroch tvarov, základných priestorových vzťahoch,
- vedomosti o vlastnostiach a možnostiach používania výtvarných nástrojov a materiálov (ceruzky, fixy, štetce, nožnice, pastózne a vodové farby, suché a voskové pastely, mäkké modelovacie hmoty, podkladové materiály, jednoduchšie úkony vo výtvarných programoch počítača ...),
- prvé vedomosti o vzniku filmu – o pohybe obrazu, akcii, filmovej postave,
- vedomosti o krajine svojho okolia, obci, regióne a ich vizuálnych a estetických kvalitách (typy, tvary, kolorit, usporiadanie, prírodniny, prírodné a kultúrne reálie, remeselné tradície).

Zručnosti a spôsobilosti

Formálne zručnosti

Žiak dokáže:

- tvoriť spontánne i cielene vedené stopy – cieľavedomé významové usmernenie gesta a akcie realizovať rôzne typy stôp (rôzne druhy línií, škvrín, odtlačkov, bodov, textúr) na ploche i v modelovacej hmote v závislosti od rôznych nástrojov, rôznych spôsobov ich použitia (smer pohybu, gesto, hravá aktivita a pod.) a rôznych materiálov (pastózna farba, tekutá farba, mäkký a tvrdý kresliaci materiál, rôzne druhy podkladu, rôzne modelovacie hmoty a pod.),
- vyjadriť plošný a priestorový tvar a obrys podľa fantázie, predstavy, i (voľne) podľa videnej skutočnosti – s nárokmi na približnú proporcionalitu, obsažnosť prvkov (detailov) a prevažne spontánny výraz; dokázať operovať s tvarmi (doplňať neúplné tvary, zmnožovať tvary kreslením voľnou rukou, kopírovaním, vytiahnutím podľa šablóny, hravo manipulovať s rozmnoženinou, priradovať príbuzné tvary, transformovať predmetný tvar na iný predmetný tvar, písmo na predmetný tvar, geometrický a organický tvar, skladať tvar z rozmanitých prvkov, konštruovať novotvar, narábať s pozitívom a negatívom tvaru - figúra a pozadie,
- vyjadriť lokálny farebný tón zobrazeného tvaru, predmetu vo vzťahu k videnej skutočnosti aj podľa predstavy a fantázie, používať základné farebné kontrasty (kontrast svetlých a tmavých, doplnkových, teplých a studených farieb), materiálové kontrasty (tvrdý, mäkký materiál), kontrasty textúry povrchov (drsňá, hladká, vzorovaná ...),
- komponovať – vedome umiestňovať tvar (motív) v rôznych častiach plochy formátu,
- vyjadriť rytmus a pohyb prostriedkami kresby, maľby, grafiky, priestorového vytvárania (objekt, model),
- vyjadriť základnú vizuálnu symetriu a asymetriu,
- zvládnuť základné operácie s mierkou / veľkosťou zobrazených tvarov (vzťah väčšie – menšie, vedľa seba – za/pred sebou); vyjadriť priestor prostredníctvom mierky zobrazovaných prvkov,
- pokúšať sa o štylizáciu (vlastné poňatie zobrazenia motívu).

Technické zručnosti

Žiak dokáže:

- zvládnuť základné motorické úkony (narábanie) s rôznymi nástrojmi (ceruza, štetec, pero, fixy, uhlík, drievko, nožnice, šablóna),
- vytvárať stopy alebo tvary priamym telesným dotykcom (rukou, prstami,
- kresliť prostredníctvom linky a jednoduchého šrafovania,
- zvládnuť technické základy usporiadania a miešania farieb na palete i na obraze; vyfarbovať tvar, plochu viacerými spôsobmi prostredníctvom štetcového rukopisu (napr. roztieranie, zapúšťanie,)
- zvládnuť jednoduché konštrukčno - technické úkony s materiálmi (krčenie, zohýbanie, trhanie, strihanie, skladanie, vrstvenie a pod.), spájanie materiálov v koláži a v asambláži (vkladanie, lepenie, spínanie, viazanie, drôtovanie a pod.)
- zvládnuť jednoduché techniky otláčania (frotáž, dekalk, monotypia),
- zvládnuť základy modelovania predmetných tvarov, otláčania do modelovacej hmoty a jednoduchého odlievania reliéfu do sadry,
- zvládnuť techniku skladania a spájania priestorových tvarov (architektúr) z modulov (skladačka, stavebnica) a improvizovaných materiálov,
- zvládnuť základné operácie na počítači: s kresliacimi a maliarskymi nástrojmi (ceruza, guma, štetec, pečiatka, označenie výberu)

Mentálne spôsobilosti

Rozvoj schopností a získavanie zručností v oblasti vnímania skutočnosti a prežívania zážitku, vyjadrovania fantázie, predstáv a nápadov, rozumového posudzovania, konvergentného a divergentného myslenia.

Žiak dokáže:

- primerane veku pomenovávať postupy a výsledky vlastnej výtvarnej činnosti – motorické akcie, gestá a procesy (trhanie, krčenie, skladanie, strihanie, rezanie, lepenie, rôzne druhy kreslenia čiary, maľovania plochy, modelovania tvaru,
- primerane veku voliť motívy na vyjadrenie zadaných (zvolených) námetov,
- interpretovať psychickú charakteristiku výrazu zobrazeného motívu (smutný, veselý, nahnevaný, sklamaný, dráždivý, ľahostajný a pod.),
- kategorizovať predmety podľa základných znakov (veľkosť, farebnosť, účel, tvarová podobnosť, príslušnosť k významovej množine a pod.),
- priradovať, zmnožovať, preskupovať, spájať a rozpájať prvky na základe zvolených kritérií
- cieľavedome umiestňovať zobrazované prvky vo formáte za účelom vyjadrenia príbehu (myšlienky, ilustrácia)
- analyticky-synteticky posudzovať rozdielnosti a príbuznosti farieb (tónov a odtieňov), tvarov, materiálov, mierky,
- vedome hľadať a pokúšať sa charakterizovať synestetické vzťahy (farba a tvar voči tónom hudby, chutiam, vôňam a pachom),

Metódy a formy práce

výklad, skupinová práca, práca vo dvojici, kooperatívne učenie, metóda názornosti, problémové úlohy, projektové úlohy, zážitkové učenie, učenie objavovaním, skúsenostné metódy analytická, syntetická metóda, frontálna a individuálna práca, didaktické hry, rôzne výtvarné techniky, fotomontáž, doplnovačky, kombinované techniky, tvorivý prístup, autentické riešenie, experiment, spontánne výtvarné riešenie, tvorba projektov, vychádzka, zážitkové učenie, práca s využitím IKT

Učebné zdroje

Metodická príručka, metodický materiál, odborná literatúra a časopisy o výtvarnom umení, encyklopédie umenia, zborníky, galéria, edukačné DVD, CD nahrávky o umení, digitálny fotoaparát, reprodukcie umeleckých diel, výučbové programy v PC, internet

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známkom podľa Metodických pokynov č. 7 / 2009 – R z 28. 04. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Názov predmetu	Výtvarná výchova
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne (1 hodina pridaná ako voliteľný predmet)
Ročník	druhý
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

2. ročník

Počet hodín týždenne: 1+1

Obsahový štandard - témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Línia – hravé pokusy s rôznymi typmi liniek, ich vzťahmi a charakterom – **environmentálna výchova**

Línia, plocha, tvar – kresba tvarov prostredníctvom línií z rôznych materiálov a rôznymi nástrojmi

Farba, výraz farby – **environmentálna výchova**

Kompozícia – umiestňovanie vo formáte – **dopravná výchova**

Tvar a priestor – plastické tvary

Rytmus a pohyb – arytmia a nehybnosť- **dopravná výchova**

Symetria a asymetria tvarov, farieb, plôch, objektov- **mediálna výchova**

Land art – výtvarné hry v krajine- **environmentálna výchova**

Surrealizmus – fantastický portrét

Inšpirácia archaickými písmami – hieroglyfy, piktogramy, transformácie zobrazujúceho znaku na symbol, tajná abeceda

Koláž – montáž z fotografií - **multikultúrna výchova**

Filmová postava, filmový kostým, filmové herectvo- **multikultúrna výchova**

Architektúra ako skladačka – stavebnica, stavba, konštrukcia, hra

Pohyblivá hračka

Telový dizajn – dizajn tváre, dokonponovanie časti tela

Klobučníctvo – vytváranie objektu na kopyte

Hry s písmom a s textom na počítači - **mediálna výchova**

Triedenie – zobrazenie predmetov podľa kategórií, porovnávanie

Miešanie (hybridácia) tvarov – ľudí, zvierat, vecí

Kresbový prepis rôznych rytmov

Poznávanie a porovnávanie rôznych médií - **mediálna výchova**

Výtvarné stváranie nálady a rytmu hudobnej skladby - **osobnostný a sociálny rozvoj**

Hmat vo vzťahu k priestoru a plasticite – tvar, povrch vo vzťahu navzájom a k motívu

Podnety prvouky – časti tela – **environmentálna výchova**

Výtvarná reakcia na prírodniny z okolia, prostredia školy – **environmentálna výchova**

Socha v galérii – živá socha - **multikultúrna výchova**

Hravá výtvarná tvorba na základe diktovania činností

Portrét v galérii – výraz tváre- **osobnostný a sociálny rozvoj**

Využitie medzipredmetových vzťahov – podľa charakteru a povahy jednotlivých tematických celkov.

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

Žiak dokáže:

• **formálne zručnosti**

- tvoriť spontánne i cielene vedené stopy
- realizovať rôzne typy stôp (rôzne druhy línií, škvŕn, odtlačkov, bodov, textúr) na ploche i v modelovacej hmote
- vyjadriť plošný a priestorový tvar a obrys podľa fantázie, predstavy, i (voľne) podľa videnej skutočnosti
- vyjadriť lokálny farebný tón zobrazeného tvaru, predmetu vo vzťahu k videnej skutočnosti aj podľa predstavy a fantázie, zosvetliť a stmaviť farebné tóny miešaním farebných hmôt,
- komponovať – vedome umiestňovať tvar (motív) v rôznych častiach plochy formátu
- vyjadriť rytmus a pohyb prostriedkami kresby, maľby, grafiky, priestorového vytvárania (objekt, model),
- vyjadriť základnú vizuálnu symetriu a asymetriu,
- zvládnuť základné operácie s mierkou / veľkosťou zobrazených tvarov (vzťah väčšie – menšie, vedľa seba – za /pred sebou); vyjadriť priestor prostredníctvom mierky zobrazovaných prvkov,
- pokúšať sa o štylizáciu (vlastné poňatie zobrazenia motívu).

• **technické zručnosti**

- zvládnuť základné motorické úkony (narábanie) s rôznymi nástrojmi
- vytvárať stopy alebo tvary priamym telesným dotykom (rukou, prstami),
- kresliť prostredníctvom linky a jednoduchého šrafovania,
- zvládnuť technické základy usporiadania a miešania farieb na palete i na obraze;
- vyfarbovať tvar, plochu viacerými spôsobmi prostredníctvom štetcového rukopisu (napr. roztieranie, zapúšťanie,)
- zvládnuť jednoduché konštrukčno-technické úkony s materiálmi (krčenie, zohýbanie, trhanie, strihanie, skladanie, vrstvenie a pod.), spájanie materiálov v koláži a v asambláži (vkladanie, lepenie, spínanie, viazanie,)
- zvládnuť jednoduché techniky otláčania (frotáž, dekalk, monotypia, papierorez,)
- zvládnuť základy modelovania predmetných tvarov, otláčania do modelovacej hmoty a jednoduchého odlievania reliéfu do sadry,
- zvládnuť techniku skladania a spájania priestorových tvarov (architektúr) z modulov (skladačka, stavebnica) a improvizovaných materiálov,
- zvládnuť základné operácie na počítači: typograficko-textové, s kresliacimi a maliarskymi nástrojmi (ceruza, guma, štetec, pečiatka, označenie výberu, základné filtre).

• **mentálne spôsobilosti**

- pomenovať postupy a výsledky vlastnej výtvarnej činnosti – motorické akcie, gestá a procesy (trhanie, krčenie, skladanie, strihanie, rezanie,
- lepenie, spínanie, viazanie, vkladanie, balenie ... rôzne druhy kreslenia čiary, maľovania plochy, modelovania tvaru, jednoduchej grafickej tlače);
- voliť motívy na vyjadrenie zadaných (zvolených) námetov,
- interpretovať psychickú charakteristiku výrazu zobrazeného motívu (smutný, veselý, nahnevaný, sklamaný, dráždivý, ľahostajný a pod.),
- vedome používať významové kontrasty motívov (napr. interpretácia zlého a dobrého tvaru, figurácie a pod.),
- kategorizovať predmety podľa základných znakov (veľkosť, farebnosť, účel, tvarová podobnosť)
- priradovať, zmnožovať, preskupovať, spájať a rozpájať prvky na základe zvolených kritérií

- cieľavedome umiestňovať zobrazované prvky vo formáte za účelom vyjadrenia príbehu (myšlienky), radenie vo vývojovom rade (pohyb, komiks, ilustrácia, filmová rozkresba),
- analyticko-synteticky posudzovať rozdielnosti a príbuznosti farieb (tónov a odtieňov), tvarov, materiálov, mierky,
- vedome hľadať a pokúšať sa charakterizovať synestetické vzťahy (farba a tvar voči tónom hudby, chutiam, vôňam a pachom),
- hľadať tvarové a funkčné analógie medzi živými organizmami a architektúrou, dizajnom.

Metódy a formy práce

výklad, skupinová práca, práca vo dvojici, kooperatívne učenie, metóda názornosti, problémové úlohy, projektové úlohy, zážitkové učenie, učenie objavovaním, skúsenostné metódy analytická, syntetická metóda, frontálna a individuálna práca, didaktické hry, rôzne výtvarné techniky , fotomontáž, dopĺňovačky, kombinované techniky

Učebné zdroje

metodický materiál, odborná literatúra a časopisy o výtvarnom umení, encyklopédie umenia, zborníky, galéria, edukačné DVD, CD nahrávky o umení, digitálny fotoaparát, reprodukcie umeleckých diel, výučbové programy v PC, internet

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známku podľa Metodických pokynov č. 7 / 2009 – R z 28. 04. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Názov predmetu	Výtvarná výchova
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne (1 hodina pridaná ako voliteľný predmet)
Ročník	tretí
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Výtvarná výchova

Počet hodín týždenne: 1

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Výtvarný jazyk

- plošné geometrické tvary /figúra, vecné zobrazenie, zobrazenie z geometrických tvarov – **environmentálna výchova**
- priestorové geometrické tvary /3D objekt z geometrických tvarov – **dopravná výchova**
- farba /zosvetľovanie a stmavovanie, svetlostná škála jednotlivých farieb, /tóny sivej farby - **environmentálna výchova**
- tvar/ komponovanie novotvaru na základe prienikov rôznych obrysov /kumulácie tvarov
- komponovanie predmetov vo vzťahoch k priestoru a navzájom
- mierka /zoskupovanie predmetných tvarov v rôznych variáciách -**environmentálna výchova**

Podnety výtvarného umenia

- paketáž /tvar ako obal – **osobnostný a sociálny rozvoj**
- materiálový reliéf /otlačanie do hliny, odlievanie do sádry - **osobnostný a sociálny rozvoj**
- copy art/ výtvarné hry s kopírkou- **osobnostný a sociálny rozvoj**
- inšpirácia gréckym umením / témami, procesmi, technikami a materiálmi- **osobnostný a sociálny rozvoj**

Podnety fotografie

- doplnenie častí fotografie /kresbou, maľbou, reliéfom, kolážou – **mediálna výchova**

Podnety filmu a videa

- priestor filmu, rám, filmová scénografia – **mediálna výchova** -

Podnety architektúry

- výraz architektúry /architektonický výraz a prostredie / mimikry, historické a pamiatk. prostredie –**multikultúrna výchova**

Podnety dizajnu

- grafický dizajn /symbol, znak
- novotvar/skladanie tvaru objektu z iných konkrétnych tvarov

Podnety tradičných remesiel

- bábkarstvo /tvorba bábok - **osobnostný a sociálny rozvoj**

Elektronické médiá

- kreslenie prostredníctvom počítača – **mediálna výchova**

Porovnávacie, kombinačné a súhrnné cvičenia

- zbierka/vlastný atlas- **osobnostný a sociálny rozvoj**
- syntéza textu a obrazu- **osobnostný a sociálny rozvoj**

Podnety hudby

- zvuková performancia -**environmentálna výchova**

Syntetické podnety

- vôňa, farba, tvar/vo vzájomnom vzťahu k motívu- **environmentálna výchova**

Podnety rôznych oblastí poznávania sveta

- podnety prírodovedy: zmeny látok a ich výtvarné využitie- **environmentálna výchova**

Tradícia a identita

- výtvarná reakcia na charakter okolia krajiny -**environmentálna výchova**

Výtvarné hry

- kreslenie na pokračovanie - **osobnostný a sociálny rozvoj**
- spoločenská hra - **osobnostný a sociálny rozvoj**

Využitie **medzipredmetových vzťahov** podľa povahy a charakteru učiva.

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

Žiak dokáže:

- ♦ tvoriť spontánne i cielene vedené stopy (faktúry) – cieľavedomé významové usmernenie gesta a akcie, za účelom výrazu (nezobrazujúceho, primárneho výrazu samotnej stopy alebo výrazu stopou zobrazeného motívu), realizovať rôzne typy stôp (rôzne druhy línií, škvŕn, odtlačkov, bodov, textúr) na ploche i v modelovacej hmote v závislosti od rôznych nástrojov, rôznych spôsobov ich použitia (prítlak, rýchlosť a smer pohybu, gesto, hravá aktivita a pod.) a rôznych materiálov (pastózna farba, tekutá farba, mäkký a tvrdý kresliaci materiál, rôzne druhy podkladu, rôzne modelovacie hmoty a pod.),
- ♦ vyjadriť plošný a priestorový tvar a obrys podľa fantázie, predstavy, i (voľne) podľa videnej skutočnosti – s nárokmi na približnú proporcionalitu, obsažnosť prvkov (detailov) a prevažne spontánny výraz; dokázať operovať s tvarmi (doplňať neúplné tvary, zmnožovať tvary kreslením voľnou rukou, kopírovaním, vytiahnutím podľa šablóny, hravo manipulovať s rozmnoženinou, priradovať príbuzné tvary, transformovať predmetný tvar na iný predmetný tvar, písmo na predmetný tvar, geometrický a organický tvar, skladať tvar z rozmanitých prvkov, konštruovať novotvar, narábať s pozitívom a negatívom tvaru – figúra a pozadie,
- ♦ vyjadriť lokálny farebný tón zobrazeného tvaru, predmetu vo vzťahu k videnej skutočnosti aj podľa predstavy a fantázie, zosvetliť a stmaviť farebné tóny miešaním farebných hmôt, vytvárať farebné postupnosti, používať základné farebné kontrasty (kontrast svetlých a tmavých, doplnkových, teplých a studených farieb),

mentálne spôsobilosti

- ♦ komponovať – vedome umiestňovať tvar (motív) v rôznych častiach plochy formátu, vyjadriť rytmus a pohyb prostriedkami kresby, maľby, grafiky, priestorového vytvárania (objekt, model), vyjadriť základnú vizuálnu symetriu a asymetriu
- ♦ zvládnuť základné operácie s mierkou / veľkosťou zobrazených tvarov (vzťah väčšie – menšie, vedľa seba – za /pred sebou); vyjadriť priestor prostredníctvom mierky zobrazovaných prvkov,

Žiak dokáže:

- ◆ primerane veku pomenovávať postupy a výsledky vlastnej výtvarnej činnosti – motorické akcie, gestá a procesy (trhanie, krčenie, skladanie, strihanie, lepenie, spínanie, viazanie, vkladanie, balenie ... rôzne druhy kreslenia čiary, maľovania plochy, modelovania tvaru, jednoduchej grafickej tlače ...); schopnosť opísať jednoduché technické postupy a znalosť ich výsledného výrazu,
- ◆ primerane veku voliť motívy na vyjadrenie zadaných (zvolených) námetov,
- ◆ interpretovať psychickú charakteristiku výrazu zobrazeného motívu (smutný, veselý, nahneváný, sklamaný, dráždivý, ľahostajný a pod.),
- ◆ vedome používať významové kontrasty motívov (napr. interpretácia zlého a dobrého tvaru, figurácie a pod.),
- ◆ kategorizovať predmety podľa základných znakov (veľkosť, farebnosť, účel, tvarová podobnosť, príslušnosť k významovej množine a pod.),
- ◆ priradovať, zmnožovať, preskupovať, spájať a rozpájať prvky na základe zvolených kritérií
- ◆ cieľavedome umiestňovať zobrazované prvky vo formáte za účelom vyjadrenia príbehu (myšlienky), radenie vo vývojovom rade (pohyb, komiks, ilustrácia, filmová rozkresba),
- ◆ analyticky-synteticky posudzovať rozdielnosti a príbuznosti farieb (tónov a odtieňov), tvarov, materiálov, mierky,
- ◆ vedome hľadať a pokúšať sa charakterizovať synestetické vzťahy (farba a tvar voči tónom hudby, chutiam, vôňam a pachom),

- ◆ hľadať tvarové a funkčné analógie medzi živými organizmami a architektúrou, dizajnom.

Metódy a formy práce

Metódy práce: zážitkové a skúsenostné metódy, metódy názornej ukážky z časopisov, demonštračné metódy, hľadanie individuálneho riešenia a následná interpretácia

Formy práce: beseda, individuálna práca, práca vo dvojiciach alebo skupinách

Učebné zdroje

Knihy: Námet vo výtvarnej výchove, Techniky vo výtvarnej výchove, Symboly a ich skrytý význam, učebnica výtvarnej výchovy, internet, odborné časopisy, encyklopédie umenia, reprodukcie umeleckých diel, televízne kanály,...

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známku podľa Metodických pokynov č. 7/2009- R – z 28. 4. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Názov predmetu	Hudobná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 34 hodín ročne
Ročník	prvý
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovacia jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Hudobná výchova v základnej škole je predmetom činnostným a zážitkovým, kde na báze hudobných hrových činností sa žiaci učia orientovať vo svete hudby, prebúdzajú sa v nich záujem o elementárne muzicírovanie a postupne aj záujem o hlbšie vzdelanie z oblasti hudby a umenia (napr. ZUŠ).

Na primárnom stupni vzdelávania sa prirodzene a plynule nadväzuje na posilňovanie vrodených a prirodzených predpokladov detí a ich sklonov k hravosti, spontánnosti, na ich schopnosť celostného vnímania obrazov a modelov okolitého sveta.

Spoločná úloha vzdelávacieho okruhu Umenie a kultúra je sprostredkovať národné a svetové kultúrne dedičstvo a prispieť k položeniu základov všeobecnej vzdelanosti národa. Východiskom tohto poznávania má byť vždy samotná hudba a hudobné aktivity žiakov.

Hudba má byť pre žiakov *súčasne hrou a predmetom detského experimentovania, zdrojom objaviteľských prístupov* k hudobnému poznávaniu, a to s realizovaním komplexne chápaných hudobných činností, so zámerom všestranne zapojiť žiakov do hudobno-výchovného procesu. Dobre známa *sústava hudobných činností* je rozšírená o hudobno-dramatické činnosti, ktoré majú integrujúci charakter, spájajú v sebe hudobné činnosti, ako aj skúsenosti, zručnosti a vedomosti z literárnej, dramatickej, etickej, výtvarnej a telesnej výchovy na báze zážitkového učenia. Hudobné činnosti predstavujú najrozmanitejšie formy styku žiaka s hudbou, dávajú možnosť spájať hudbu so slovom, pohybom, hrou na detských hudobných nástrojoch. Tvoria základný prostriedok na rozvíjanie všeobecných a hudobných schopností žiakov. Hudobné činnosti nemôžu byť izolované, ale sa majú vzájomne dopĺňať a podporovať. V prvých ročníkoch primárneho vzdelávania majú prevahu hudobné prejavy: vokálno-intonačné, hudobno-pohybové, inštrumentálne (interpretačné a tvorivé), podporené perцепčnými a hudobno-dramatickými činnosťami. Hudobné činnosti učiteľ usmerňuje tak, aby prinášali radosť, aby sa každý žiak prejavil v jemu blízkych hudobných prejavoch tak, aby sa zvyšovalo jeho sebavedomie a sebaúcta. Prostredníctvom individuálneho prístupu pri vedení hudobno-výchovného procesu by sa mali zapájať do jednotlivých hudobných činností všetky skupiny žiakov bez strachu z osobného zlyhania. Každá hudobná činnosť musí byť zmysluplná, zameraná na splniteľnosť, stimuláciu najschopnejších žiakov, povzbudzovanie menej nadaných a podporovanie najslabších žiakov.

V primárnom vzdelávaní je potrebné dodržiavať postup: od hudobných zážitkov k vedomostiam a cez ne k transferu pri aktívnom vnímaní a obsahovom sprístupňovaní umeleckých diel. Hudobná výchova pomáha rozvíjať citový svet žiakov v otvorenej atmosfére radosti a lásky, formou partnerského dialógu učiteľa so žiakmi – bez mentorovania, autoritárstva a tlaku na hromadené vedomosti. Výsledok hudobno-výchovnej práce významne ovplyvňuje erudovaný a zanietený učiteľ, ktorý je schopný

naplniť požiadavky školského vzdelávacieho programu flexibilne a optimálne tak, aby aj prostredníctvom hudby formoval celistvú osobnosť žiakov. Odporúčame, aby tento učebný predmet vyučoval učiteľ so špecializáciou hudobná výchova pre primárne alebo sekundárne vzdelávanie.

Ciele predmetu

Cieľom je prostredníctvom:

- poznania a precítenej interpretácie slovenských ľudových piesní, pochopením úlohy ľudovej piesne v živote človeka a spoločnosti *si osvojiť hudobný materinský jazyk* a takto prispieť rozvíjaniu kultúrnych kompetencií žiakov,
- poznania slovenského zvykoslovia, vlasteneckých piesní, umeleckého spracovania ľudových piesní hudobnými skladateľmi, minulej a súčasnej podoby ľudových piesní získať základy národnej identity a vlastenectva,
- postupného poznávania umeleckých artefaktov ich chápať ako prirodzenú súčasť svojho života.

Kognitívne ciele

- poznávať svet zvukov a hudby na báze a princípoch detskej hry a jej rôznych foriem (senzomotorická, napodobňujúca, námetová, funkčná, fantastická a pod.),
- prostredníctvom hudobných aktivít postupne získať elementárne základy hudobných vedomostí, hudobného jazyka, výrazových prostriedkov, učiť sa s nimi tvorivo pracovať a využívať ich ako prostriedok komunikačný a sebaujadrovací bez nároku na definíciu pojmov,
- prispievať k rozvoju osobnosti žiaka, k rozvíjaniu hudobnosti (hudobných schopností) prostredníctvom komplexných, navzájom prepojených a nadväzujúcich hudobných činností,
- zvládnuť postupný prechod od spontánnych a napodobňujúcich hudobných hier k hrám s pravidlami, k zámernej práci s hudobným materiálom,
- poznávať zákonitosti tvorby hudobných diel, vybrané umelecké diela tak, aby vzhľadom na mieru svojich skúseností žiaci chápali, rozpoznávali a interpretovali výpovede predložených veku primeraných umeleckých diel,
- získať základy hudobného myslenia, elementárne základy hudobno-estetického vedomia v sústave hudobných vedomostí a vkusových postojoch.

Socioafektívne ciele

- uvedomovanie si a rozlišovanie mravných a estetických hodnôt, otvorenosť a tvorivosť,
- empaticky pristupovať k precíteniu a pochopeniu umeleckých diel a asertívne vyjadrovať vlastné názory a postoje,
- bez predsudkov pristupovať k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt rôznych kultúr,
- získať schopnosti spolupracovať v tíme, vedieť plánovať, propagovať, realizovať i prezentovať vlastnú prácu i skupinové projekty,
- chápať umenie v jeho mnohorakých podobách a súvislostiach nielen ako ušľachtilý spôsob vyplňania voľného času, ale aj ako prostriedok skvalitnenia a skultúrnenia svojho života.

Psychomotorické ciele

- na základe získaných zručností žiaci dokážu na primeranej úrovni realizovať svoje hudobné predstavy v súčinnosti s výtvarnými, pohybovými a literárnymi a integrovať ich v individuálnych alebo skupinových projektoch,
- dokázať zostavovať auditívne, vizuálne i dramatické prvky.

Kompetencie, ktoré predmet rozvíja:

Základným zámerom hudobnej výchovy je rozvíjať **klúčové kompetencie** tak, aby sa:

- rozvíjal citový svet žiakov,

- formovali mravné vzťahy žiakov k prostrediu v škole a v rodine, pozitívne vzťahy k prírode, ku všetkým prejavom života,
- vychovali žiaci hrdí na vlastné slovenské kultúrne bohatstvo a históriu, s kladným vzťahom ku kultúrnemu životu spoločnosti a podieľaním sa na ňom,
- vhodne a nenásilne spájala hudba s prejavmi iných umení – s poéziou, výtvarnými dielami, tancom,
- vychovali vnímaví, aktívni poslucháči, tolerantní k iným kultúram a názorom, bez nekritického podliehania módnym vlnám, reklame a subkultúre.

1.ročník

Počet hodín týždenne: 1

Obsahový štandard- témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Rozdelenie do ročníkov

V 1. – 3. ročníku primárneho stupňa vzdelávania učivo nie je rozdelené do tematických celkov.

V 4. ročníku sú odporúčané dva tematické okruhy:

- Ľudová pieseň v živote človeka a spoločnosti
- Poslanie hudby v našom živote

Vokálne činnosti

- základy speváckeho dýchania, držanie tela, nasadenie tónu, tvorba tónu, artikulácia, dynamické odlíšenie, hlasová hygiena, rozširovanie hlasového rozsahu,
- jednohlas,
 - **environmentálna výchova** v piesňach o ročných obdobiach,...
 - **dopravná výchova** v piesňach o dopr. prostriedkoch, značkách, semafore,..
 - **multikultúrna výchova** v inonárodných piesňach s rozmanitou deťom primeranou tematikou
- práca s hlasom, kultivácia speváckeho a hovoreného prejavu prostredníctvom uplatňovania a upevňovania správnych speváckych návykov,
- melodická ozvena, melodická otázka, melodizácia textu, mien, riekaniiek, tvorivé hudobné hry,
- hudobný rytmus a metrum – spev v 2/4, 3/4 , 4/4 takte,
- používanie taktovacích gest,
- orientácia v grafickom zázname jednoduchej melódie –určovanie rytmu, tempa, dynamiky.

Inštrumentálne činnosti

- hra na detských hudobných nástrojoch a ich využívanie počas hudobnej reprodukcie i produkcie,
- hra na detských hudobných nástrojoch, štylizácia charakteristických zvukov a javov z prírody a okolitého prostredia, sveta rozprávok,
 - environmentálna výchova, osobnostný a sociálny rozvoj**

Hudobno-pohybové činnosti

- reagovanie na hudbu a stvárňovanie hudby pomocou pohybu, tanca, gesta,
 - **mediálna výchova**
- pohybové vyjadrenie rytmu a charakteru piesne, hudobnej skladby (krok, chôdza, dopredu, dozadu, na mieste, poklus, beh),
- vytváranie jednoduchých ostinátnych sprievodov hrou na tele (tlieskanie, plieskanie, podupy podľa hudby),
- pohybové vyjadrenie vzťahov vysoko, nízko, stúpanie, klesanie melódie, silno, slabo, pomaly, rýchlo,
- pohybové stvárnenie a vyjadrenie hudobného výrazu a nálady.

Percepčné činnosti

- aktívne vnímanie a prežívanie hudby, počas ktorej žiak poznáva hudbu vo všetkých jej žánrových, štýlových a funkčných podobách, učí sa hudbu analyzovať a interpretovať,
- **mediálna výchova**
- rozlíšenie zvukov okolitého sveta (zvuk, tón, reč, spev),
- rozlíšenie tónov podľa výšky, sily, druhu tempa,
- pozorné počúvanie piesní a hudobných skladieb, rozlišovanie známych piesní ľudových, umelých, jednohlasných, dvojhlasných (kánon), melódie, sprievodu,
- sluchové rozoznávanie predohry, medzihry, dohry, tém, motívov, hudobných fráz,
- sluchové rozlíšenie kontrastu, návratu, opakovania, variačnej zmeny,
- využitie vhodných miest v skladbách na spoluúčasť so spevom, inštrumentálnou hrou, pohybom; vizualizácia, verbalizácia zážitku, sformulovanie názoru o hudobnej ukážke.

Výkonový štandard- požiadavky na výstup

Žiak má:

Vokálno- intonačné činnosti

- Získať základné spevácke zručnosti a návyky.
- Detské a ľudové piesne spievať čisto a rytmicky presne.
- Chápať poslanie ľudovej hudobnej kultúry v živote človeka.
- Poznať hodnoty nôt (celá, polová), husľový kľúč.
- Podľa fonogestiky vedieť zaspievať jednoduché durové melódie.
- Vedieť správne zaspievať 20 detských a ľudových piesní, hier so spevom.
- Vedieť zaspievať hymnu SR.

Inštrumentálne činnosti

- Poznať jednoduché rytmické nástroje, sluchovo rozoznať.
- Vedieť vytvoriť a realizovať najjednoduchšie sprievody k piesňam, rytmické motívy.

Hudobno- pohybové činnosti

- Vedieť správne chodiť a pochodovať podľa hudby, reagovať na zmeny tempa a dynamiky.
- Pohybom vyjadriť náladu hudby, správne reagovať na hudbu.

Percepčné činnosti

- Poznať krátke vekuprimerané hudobné skladby.
- Poznať hudbu rôzneho typu, domácu, regionálnu.
- Poznávať a vážiť si hudobnú kultúru svojho národa.
- Po viacnásobnom vypočutí poznať min. 2 hudobné skladby a ich autorov.

Hudobno- dramatické činnosti

- Pripraviť si jednoduché hudobno- dramatické vystúpenie.

Metódy a formy práce

Formy práce: skupinové, projektové, diferencované vyučovanie; návštevu hudobných podujatí, besedy,

Metódy práce: zážitkové, kognitívne, skúsenostné metódy, dialóg a diskusiu, metódy hrania rol, špecifické metódy: intonačná metóda s použitím relatívnej solmizácie, imitačná a kombinovaná metóda osvojovania piesní, riadené objavovanie hudby, informačno-receptívna metóda, improvizácia.

Učebné zdroje

Učebnica, metodický materiál, metodická príručka, audiovizuálna technika, jednoduché hudobné nástroje, internet.

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známku podľa Metodických pokynov č. 7/2009-R z 28.4. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Názov predmetu	Hudobná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 34 hodín ročne
Ročník	druhý
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovacý jazyk	slovenský

2. ročník

Počet hodín týždenne: 1

Obsahový štandard- témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Obsah predmetu

- hudobný materiál (detské, umelé a ľudové piesne z folklórnych oblastí Slovenska – **multikultúrna výchova**)
- inonárodné piesne s rozmanitou deťom primeranou tematikou, hudobné rozprávky – **multikultúrna výchova**
- príbehy, ľudové a umelé detské hudobno-pohybové (tanečné) hry, hudobný materiál zameraný na jednotlivé ročné obdobia, zvykoslovie a rôzne sviatky, sústava hudobných činností vokálnych, inštrumentálnych, percepčných, hudobno-pohybových, hudobno-dramatických. – **osobnostný a sociálny rozvoj**

Vokálne činnosti

- základy speváckeho dýchania, držanie tela, nasadenie tónu, tvorba tónu, artikulácia, dynamické odlíšenie, hlasová hygiena, rozširovanie hlasového rozsahu, jednohlas - **osobnostný a sociálny rozvoj**
- práca s hlasom, kultivácia speváckeho a hovoreného prejavu prostredníctvom uplatňovania a upevňovania správnych speváckych návykov,
- jednohlas, jednoduchý dvojhlas
 - **environmentálna výchova** v piesňach o ročných obdobiach,...
 - **dopravná výchova** v piesňach o dopr. prostriedkoch, značkách, semafore,..
 - **multikultúrna výchova** v inonárodných piesňach s rozmanitou deťom primeranou tematikou
- intonácia diatonických postupov v durových a molových tóninách, melodická ozvena, melodická otázka, melodizácia textu, mien, riekaniek, tvorivé hudobné hry,
- hudobný rytmus a metrum – spev v 2/4, 3/4, 4/4 takte,
- orientácia v grafickom zázname jednoduchej melódie – čítanie nôt (celá, polová, štvrt'ová nota) , určovanie rytmu, tempa, dynamiky.

Inštrumentálne činnosti

- hra na detských hudobných nástrojoch a ich využívanie počas hudobnej reprodukcie i produkcie,

- hra na detských hudobných nástrojoch, štylizácia charakteristických zvukov a javov z prírody a okolitého prostredia, sveta rozprávok

- environmentálna výchova, osobnostný a sociálny rozvoj

- hra jednoduchých ostinátnych sprievodov k piesňam, tvorba jednoduchých sprievodov v 2/4, 3/4, 4/4 takte k piesňam a hudobným hrám,
- tvorivá rytmizácia k jednoduchým piesňam, improvizácia predvetia, závetia, *tvorba malých celkov a jednoduchej formy.*

Hudobno-pohybové činnosti

- reagovanie na hudbu a stvárňovanie hudby pomocou pohybu, tanca, gesta,
- pohybové vyjadrenie rytmu a charakteru piesne, hudobnej skladby (krok, chôdza, dopredu, dozadu, na mieste, poklus, beh),
- vytváranie jednoduchých ostinátnych sprievodov hrou na tele (tlieskanie, plieskanie, podupy podľa hudby),
- pohybové vyjadrenie vzťahov vysoko, nízko, stúpanie, klesanie melódie, silno, slabo, pomaly, rýchlo
- používanie taktovacích gest v 2/4, 3/4, 4/4 takte,
- pohybové stvárnenie a vyjadrenie hudobného výrazu a nálady.

- osobnostný a sociálny rozvoj

Percepčné činnosti

- aktívne vnímanie a prežívanie hudby, počas ktorej žiak poznáva hudbu vo všetkých jej žánrových, štýlových a funkčných podobách, učí sa hudbu analyzovať a interpretovať,
- rozlíšenie zvukov okolitého sveta (zvuk, tón, reč, spev),
- rozlíšenie tónov podľa výšky, sily, druhu tempa,
- pozorné počúvanie piesní a hudobných skladieb, rozlišovanie známych piesní ľudových, umelých, jednohlasných, dvojhlasných (kánon), melódie, sprievodu

- mediálna výchova

- sluchové rozoznávanie predohry, medzihry, dohry, tém, motívov, hudobných fráz

- mediálna výchova

- sluchové rozlíšenie kontrastu, návratu, opakovania, variačnej zmeny,

- mediálna výchova

- využitie vhodných miest v skladbách na spoluúčasť so spevom, inštrumentálnou hrou, pohybom; vizualizácia, verbalizácia zážitku, sformulovanie názoru o hudobnej ukážke.

Hudobno-dramatické činnosti

- využitie všetkých činností pri predvedení dramatického príbehu.

- osobnostný a sociálny rozvoj

Výkonový štandard- požiadavky na výstup

Žiak má:

Vokálno- intonačné činnosti

- Získať základné spevácke zručnosti a návyky.
- Detské a ľudové piesne spievať čisto a rytmicky presne.
- Chápať poslanie ľudovej hudobnej kultúry v živote človeka.
- Poznať hodnoty nôt (celá, polová, štvrt'ová), husľový kľúč.
- Podľa fonogestiky vedieť zaspievať jednoduché durové melódie.
- Rozoznať sluchom durové a molové melódie.
- Vedieť správne zaspievať 20 detských a ľudových piesní, hier so spevom.
- Vedieť zaspievať hymnu SR.

Inštrumentálne činnosti

- Poznať jednoduché rytmické nástroje a ovládať techniku hrania na nich, sluchovo rozoznať.
- Vedieť vytvoriť a realizovať jednoduché sprievody k piesňam, rytmické motívy.

Hudobno- pohybové činnosti

- Vedieť správne chodiť a pochodovať podľa hudby, reagovať na zmeny tempa a dynamiky.
- Pohybom vyjadriť náladu hudby, správne reagovať na hudbu.

Percepčné činnosti

- Poznať krátke vekuprímerané hudobné skladby a vedieť verbalizovať hudobný zážitok, veieť ho vizualizovať a vyjadriť pohybom.
- Sluchom rozoznať kontrast v hudbe totožné, podobné a odlišné motívy.
- Poznať hudbu rôzneho typu, domácu, regionálnu, iných národov z hľadiska spoločenského.
- Poznávať a vážiť si hudobnú kultúru svojho národa.
- Po viacnásobnom vypočutí poznať min. 4 hudobné skladby a ich autorov.

Hudobno- dramatické činnosti

- Vytvoriť jednoduchý príbeh s integráciou vokálnej a nástrojovej improvizácie.
- Pripraviť si jednoduché hudobno- dramatické vystúpenie.

Metódy a formy práce

Formy práce: skupinové, projektové, diferencované vyučovanie; návštevu hudobných podujatí, besedy,

Metódy práce: zážitkové, kognitívne, skúsenostné metódy, dialóg a diskusiu, metódy hrania rol, špecifické metódy: intonačná metóda s použitím relatívnej solmizácie, imitačná a kombinovaná metóda osvojovania piesní, riadené objavovanie hudby, informačno-receptívna metóda, improvizácia.

Učebné zdroje

Učebnica, metodický materiál, metodická príručka, audiovizuálna technika, jednoduché hudobné nástroje, internet.

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známku podľa Metodických pokynov č. 7/2009-R z 28.4. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Názov predmetu	Hudobná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 34 hodín ročne
Ročník	tretí
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

3. ročník

Počet hodín týždenne: 1

V 3. ročníku sú na dôležitom mieste *hudobno-pohybové a inštrumentálne činnosti*, ktoré vhodne aktivizujú žiakov a zároveň by mali plniť aj relaxačnú a regeneračnú funkciu pri uvoľňovaní napätia, ktoré vzniká u žiakov počas náročného a pomerne dlhého pobytu v škole, kde musia často nepohodne sedieť. Veľkým pozitívom týchto hudobných činností je, že umožňujú deťom experimentovanie s hudbou. Hudobno-pohybová výchova v 3. ročníku popri tanečno-pohybových hrách a jednoduchých ľudových tancoch počíta aj s pohybovou reakciou na počúvanú hudbu, čo „odľahčuje“ a zefektívňuje rozvíjanie hudobného myslenia. Detské hudobné nástroje poskytujú deťom radosť zo sebarealizácie, z individuálneho a kolektívneho elementárneho muzicírovania. Utvárajú atmosféru pesničky, sú vhodné využité na elementárnu tvorivosť aj ako prostriedok výchovy k uvedomenému počúvaniu hudby.

Prostredníctvom *percepčných činností* žiaci 3. ročníka pri tvorivo zameranom počúvaní hlbšie prenikajú do štruktúry veku primeraných hudobných diel. Toto práve optimalizuje zapojenie pohybu a detských hudobných nástrojov do počúvania (napr. „podporenie“ dôležitej hudobnej myšlienky prostredníctvom detského hudobného nástroja).

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

I. Slovenské ľudové piesne (najmä detské, tanečné, žartovné), piesne susedných národov, detské tanečné piesne súčasných autorov v rozsahu c¹ – d². Krátke hlasové, intonačno-rytmické a sluchové cvičenia, hudobné hry (hra na ozvenu, otázka – odpoveď, reťazová hra, rytmické a melodické doplnovačky).

♦ Vokálno - intonačné činnosti

Zvládnuť základy speváckeho dýchania, správne nasadenie tónu, artikuláciu spoluhlások a koncoviek, Vedieť zaspievať dvojhlasný kánon a jednoduchý ostinátny dvojhlas. Poznať a správne realizovať hodnoty nôt vyskytujúcich sa v piesňach, realizovať rytmické tvorenie. Dokázať určiť náladu a hlavnú myšlienku piesní, vyvodíť charakteristické výrazové prostriedky. Intonácia v priestore 1. – 8. (bez 7. stupňa) a dolného 5. stupňa podľa fonogestiky a písmenkových nôt, elementárne tvorenie v tomto priestore.

II. Sprievody k piesňam, jednoduché rytmické hry a cvičenia.

♦ Inštrumentálne činnosti

Uvedomene rozlišovať rytmické hodnoty a ich vzťahy v takte. Vedieť tvoriť ostinátne sprievody zodpovedajúce charakteru piesní. Zdokonaľovať sa v technike hry na detských hudobných nástrojoch

III. Jednoduché tance.

◆ Hudobno-pohybové činnosti

Vedieť zatancovať jednoduchú, dvojkročku, mazúrku, základný polkový krok, zostaviť z krokov jednoduchý tanec, rešpektujúc formu piesne a kultivované telesné pohyby. Dokázať vyjadriť obsah piesní a skladieb pohybom. Elementárna pohybová improvizácia na hudbu. Taktovať 2- a 3-dobý takt.

IV. Inštruktívne skladby skladateľov 20. a 21. storočia.

◆ Percepčné činnosti

Poznať kontrast, návrat, totožnosť, podobnosť a odlišnosť hudobných myšlienok v hudobnej skladbe. Dokázať verbalizovať, výtvarne vyjadriť hudobné zážitky.

V. Hudobno-dramatické etudy, hry, jeden hudobno-dramatický celok.

◆ Hudobno-dramatické činnosti

Prežívaním modelových situácií pociťovať spojenie hudobno-dramatického prejavu s reálnymi životnými situáciami. Rešpektovať názory iných a stáť si za svojimi riešeniami. Vedieť transformovať v hudobných činnostiach získané vedomosti a skúsenosti pri realizácii improvizácie v hudobno-dramatických etudách a celkoch.

Prierezové témy

environmentálna výchova v piesňach o ročných obdobiach, o krásach slovenskej prírody. tradície

dopravná výchova v piesňach o dopr. prostriedkoch,

multikultúrna výchova v inonárodných piesňach s rozmanitou deťom primeranou tematikou

osobnostný a sociálny rozvoj pohybové stvárnenie a vyjadrenie hudobného výrazu a nálady,

pozorné počúvanie slovenských ľudových, detských, tanečných, žartovných piesní a hudobných skladieb, rozlišovanie známych piesní

mediálna výchova počúvanie ľudových, umelých, jednohlasných, dvojhlasných (kánon), melódií, sprievodu

Využitie medzipredmetových vzťahov – podľa charakteru a povahy jednotlivých tematických celkov.

Výkonový štandard- požiadavky na výstup

Žiak má:

Vokálno- intonačné činnosti

Vedieť čisto a so správnym výrazom zaspievať minimálne 15 piesní, ktoré sú základom ovládania hudobného materinského jazyka. Intonovať podľa ruky diatonické durové postupy.

Inštrumentálne činnosti

Vedieť zahrat jednoduché sprievody k piesňam, správne zvoleným detským hudobným nástrojom zdôrazniť dôležité hudobné myšlienky v počúvanej skladbe.

Hudobno- pohybové činnosti

Vedieť zatancovať jednoduchý čardáš, mazúrku.

Pohybom správne reagovať na hudbu.

Percepčné činnosti

Podľa sluchu poznať minimálne 6 hudobných skladieb, dokázať vystihnúť ich náladu a odhaliť dominujúce výrazové prostriedky.

Hudobno- dramatické činnosti

Realizovať minimálne 1 hudobno-dramatickú etudu (celok).

Metódy a formy práce

Formy práce: skupinové, projektové, diferencované vyučovanie; návštevu hudobných podujatí, besedy,

Metódy práce: zážitkové, kognitívne, skúsenostné metódy, dialóg a diskusiu, metódy hrania rol, špecifické metódy: intonačná metóda s použitím relatívnej solmizácie, imitačná a kombinovaná metóda osvojovania piesní, riadené objavovanie hudby, informačno-receptívna metóda, improvizácia.

Učebné zdroje

Učebnica, metodický materiál, metodická príručka, audiovizuálna technika, jednoduché hudobné nástroje, internet.

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známku podľa Metodických pokynov č. 7/2009-R z 28.4. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb
Názov predmetu	Telesná výchova
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne
Ročník	prvý
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovacia jazyk	slovenský

Charakteristika učebného predmetu

Zameranie telesnej výchovy v primárnej edukácii je dominantne na telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie, čím sa prispieva k upevňovaniu zdravia, zdravotne orientovanej zdatnosti a pohybovej výkonnosti. Telesná výchova poskytuje elementárne teoretické a praktické vzdelanie z oblasti pohybu a športu, významne prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, prispieva k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj významnú kompenzačnú funkciu v procese edukácie.

Svojím zameraním má telesná výchova výnimočné a špecifické postavenie v rámci vzdelávania žiakov mladšieho školského veku. Využíva predovšetkým široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prostredníctvom pohybu - pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje zdravotný stav žiakov.

Ciele učebného predmetu

Ciele telesnej výchovy v primárnej edukácii vychádzajú zo všeobecných cieľov vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ platných pre celú školskú telesnú výchovu a zároveň postupné plnenie cieľov primárnej edukácie prispieva k naplneniu týchto všeobecných cieľov.

Všeobecné ciele vzdelávacej oblasti sú:

- stimulovať reč a myslenie počas telovýchovných činností,
- podporovať procesy sebazpoznávania a sebakontroly pri aktívnej pohybovej činnosti,
- podporovať aktivitu, fantáziu a kreativitu žiakov pri pohybových aktivitách,
- formovať pozitívny vzťah k telesnej výchove, pohybovým aktivitám, športu,
- kultivovať pohybový prejav s akcentom na správne držanie tela,
- vytvárať podmienky pre optimálny rozvoj zdravotne orientovanej zdatnosti,
- podporovať získavanie poznatkov o otázkach vplyvu pohybu na zdravie,
- uplatňovať zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybovej činnosti.

Hlavným cieľom telesnej výchovy v primárnej edukácii je pozitívna stimulácia vývinu kultúrnej gramotnej osobnosti prostredníctvom pohybu s akcentom na zdravotne orientovanú zdatnosť a radosť z prežívania pohybovej činnosti.

Ďalšie ciele sú:

Cieľ zameraný na osobnostný rozvoj

Mať vytvorenú elementárnu veku primeranú predstavu o vlastných pohybových možnostiach a pohybovou činnosťou prispievať k optimálnemu stupňu rozvoja osobnosti ako celku i po stránke kognitívnej, emocionálnej, sociálnej, morálnej.

Cieľ zameraný na zdravie

Vnímať zdravie a pohybovú aktivitu ako jeho nevyhnutnú súčasť pri formovaní vlastného zdravého životného štýlu a jeho uplatňovaní v každodennom živote. Formovať osobnú zodpovednosť za vlastné zdravie.

Cieľ zameraný na motoriku

Mať osvojené elementárne pohybové zručnosti a vytvorené pohybové návyky súvisiace so základnými lokomóciami, mať optimálne primerane veku rozvinuté pohybové schopnosti, preukazovať elementárne vedomosti a poznatky z telesnej výchovy a športu pri realizácii pohybových činností.

Cieľ zameraný na postoje

Prejavovať záujem o pohybové činnosti, prezentovať pozitívny vzťah k ich pravidelnej realizácii, aplikovať ich v každodennom živote.

Kompetencie, ktoré predmet rozvíja

- má vytvorený základný pojmový aparát na veku primeranej úrovni prostredníctvom poznatkov z realizovaných pohybových aktivít, aktuálnych skúseností a športových záujmov,
- dokáže v pohybových činnostiach uplatňovať princípy fair - play, je tolerantný k súperom pri súťažiach, vie kooperovať v skupine, akceptuje práva a povinnosti účastníkov hry, súťaže a svojim správaním prispieva k nerušenému priebehu športovej akcie,
- má osvojené elementárne vedomosti a zručnosti z telesnej výchovy, vie ich aplikovať a tvorivo rozpracovať v pohybových aktivitách v škole i vo voľnom čase,
- má na veku primeranej úrovni rozvinuté pohybové schopnosti, ktoré vytvárajú predpoklad pre optimálnu zdravotne orientovanú zdatnosť,
- dokáže v každodennom živote uplatňovať zásady hygieny, bezpečnosti a ochrany vlastného zdravia,
- pozná a uvedomuje si význam pohybu pre zdravie a dokáže svoje zdravie upevňovať prostredníctvom každodenného pohybu.

Špecifikácia kompetencií, ktoré si má žiak rozvíjať v kontexte s kľúčovými kompetenciami a ich prepojenie so vzdelávacou oblasťou a učebným predmetom

Komunikácia v materinskom jazyku a v cudzích jazykoch:

- vyjadrovať sa veku primeranou športovou terminológiou,
- vyjadrovať svoje názory, vedomosti a pocity súvisiace s realizovanými pohybovými aktivitami,
- interaktívne a kreatívne reagovať na otázky súvisiace so športovou činnosťou,
- dokázať komunikovať o aktuálnych športových udalostiach v škole, obci, regióne ale i významných športových súťažiach a sviatkoch (OH, MS, ME ap.).

Matematická kompetencia a základné, kompetencie v oblasti vedy a techniky:

- pri rozvoji matematických modelov myslenia využívať vyjadrovanie telom a pohybom,
- rozvíjať priestorové myslenie prostredníctvom pohybových aktivít,
- rozvíjať logické myslenie prostredníctvom taktických úloh v pohybových činnostiach,
- využívať poznatky o tele človeka, jeho pohyboch a účinkoch.

Digitálna kompetencia:

- využívať informačné technológie na vyhľadávanie potrebných informácií súvisiacich so športovými aktivitami.

Naučiť sa učiť:

- aktívne využívať informácie zo školskej telesnej výchovy vo voľnom čase
- mať záujem (byť motivovaný) o ďalšie vzdelávanie sa v oblasti športu.

Spoločenské a občianske kompetencie:

- vytvoriť si vlastnú identitu (nájsť si svoje miesto) pri aktívnej športovej činnosti – svojej účasti na nej v rámci skupiny, tímu ap.,
- vedieť rešpektovať práva i povinnosti (svoje i iných) pri realizovaných športových aktivitách,
- vedieť kooperovať pri športových aktivitách,
- byť tolerantný pri iných názoroch na riešenie aktuálneho problému súvisiaceho so športovou aktivitou a zároveň asertívny pri nastoľovaní svojich požiadaviek a formulovaní svojich názorov.

Iniciatívnosť a podnikavosť:

- vedieť s kamarátmi realizovať aj vo voľnom čase naučené pohybové hry a športové aktivity v rôznom prostredí
- byť iniciatívny pri aplikácii pohybových činností do svojho vlastného denného režimu

Kultúrne povedomie a vyjadrovanie:

- mať motorickú gramotnosť (ako výsledok pohybového vzdelávania), ktorá je súčasťou kultúrnej gramotnosti človeka.

1.ročník

Počet hodín týždenne: 2

Obsahový štandard- témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Základné okruhy sú:

1. základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti,
2. manipulačné, pohybové a prípravné športové hry,
3. kreatívne a estetické pohybové činnosti,
4. psychomotorické cvičenia a hry,
5. aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti.

Začlenenie prierezových tém:

Osobnostný a sociálny rozvoj:

- rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebaúctu, sebadôveru
- prevziať zodpovednosť za svoje konanie a osobný život

Environmentálna výchova

- rozvíjať si spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu a svojmu zdraviu
- vnímať zdravie a život ako najvyššiu hodnotu

Ochrana života a zdravia

- formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách
- získať poznatky a zručnosti na poskytnutie prvej pomoci pri stavoch ohrozujúcich život a zdravie človeka
- pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza, neustále poznávanie prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode, formovať vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí, tiež k sebaochrane.
- formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

- dokázať vhodným spôsobom projektovať a prezentovať nacvičenú pohybovú štruktúru v rámci individuálnej, resp. skupinovej pohybovej činnosti

Dopravná výchova

- uplatňovaná pri vychádzkach, turistike, cvičení v prírode

Časová dotácia

Tematický celok (TC)	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník
<i>Základné lokomócie a nelokomočné pohyb.zručnosti</i>	30%	30%	30%	30%
<i>Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry</i>	30%	30%	30%	30%
<i>Kreatívne a estetické pohybové činnosti</i>	15%	15%	15%	15%
<i>Psychomotorické cvičenia a hry</i>	15%	15%	15%	15%
<i>Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti</i>	10%	10%	10%	10%

Výkonový štandard

Prostredníctvom neštandardných pojmov prejsť od spontánnej k organizovanej telovýchovnej činnosti. Žiak by mal na konci školského roka :

- prejavovať radosť z pohybu a záujem o vyučovací predmet TV,
- poznať, že v telesnej výchove nejde len o pohyb, hru, zábavu, ale aj o povinnosť – o učenie,
- prejavovať emocionálny vzťah, radosť a aktivitu pri plnení povinností v TV,
- mať primerane osvojené pohybové návyky a zručnosť v základných činnostiach zameraných na správne držanie tela, ale aj elementárne poznatky o význame správneho držania tela,
- mať primerane osvojené pohybové zručnosti v ďalších činnostiach základného učiva,
- vedieť správne reagovať na dohovorené signály, organizačné pokyny a základné povely učiteľa,
- vedieť sa samostatne pripraviť na vyučovaciu hodinu,
- poznať a v praxi dodržiavať najzákladnejšie zásady hygieny a bezpečnosti v telovýchovnom procese.

Metódy a formy práce

Metódy a formy, ktoré vedú k dosiahnutiu cieľa: opis a vysvetľovanie, demonštrácia cvičenia, zadávanie problémových úloh, hodnotenie dosiahnutých výsledkov, priamy rozhovor, riadený rozhovor, riadený rozhovor v praxi, riadená hra, pozorovanie ukážky, skupinová práca,

Učebné zdroje

Metodická príručka Telesná výchova pre I. stupeň ZŠ.

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známku podľa Metodických pokynov č. 7/2009 – R – z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb
Názov predmetu	Telesná výchova
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne
Ročník	Druhý
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	Denná
Vyučovacia jazyk	slovenský

2. ročník

Časová dotácia týždenne: 2

Obsahový štandard–témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Základné okruhy sú:

1. základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti,
2. manipulačné, pohybové a prípravné športové hry,
3. kreatívne a estetické pohybové činnosti,
4. psychomotorické cvičenia a hry,
5. aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti.

Začlenenie prierezových tém:

Osobnostný a sociálny rozvoj:

- rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebaúctu, seba dôveru
- prevziať zodpovednosť za svoje konanie a osobný život

Environmentálna výchova

- rozvíjať si spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu a svojmu zdraviu
- vnímať zdravie a život ako najvyššiu hodnotu

Ochrana života a zdravia

- formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách
- získať poznatky a zručnosti na poskytnutie prvej pomoci pri stavoch ohrozujúcich život a zdravie človeka
- pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza, neustále poznávanie prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode, formovať vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí, tiež k sebaochrane.
- formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

- dokázať vhodným spôsobom projektovať a prezentovať nacvičenú pohybovú štruktúru v rámci individuálnej, resp. skupinovej pohybovej činnosti

Dopravná výchova

– uplatňovaná pri vychádzkach, turistike, cvičení v prírode

Tematický celok (TC)	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník
<i>Základné lokomócie a nelokomočné pohyb.zručnosti</i>	30%	30%	30%	30%
<i>Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry</i>	30%	30%	30%	30%
<i>Kreatívne a estetické pohybové činnosti</i>	15%	15%	15%	15%
<i>Psychomotorické cvičenia a hry</i>	15%	15%	15%	15%
<i>Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti</i>	10%	10%	10%	10%

Výkonový štandard

Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti

- Správne pomenovať základné lokomócie, základné nelokomočné pohyby, základné atletické disciplíny, základné cvičenia z akrobacie a poradové cvičenia realizované vo výučbe.
- Ukázať správne technické predvedenie základných lokomócií i základných akrobatických cvičení v rôznych obmenách.
- Uplatniť základné lokomócie, poradové cvičenia i gymnastické zručnosti v hrách, súťažiach a iných pohybových činnostiach.

Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry

- Pomenovať a poznať základné herné činnosti jednotlivca, poznať názvy hier realizovaných vo výučbe.
- Aplikovať v hre dohodnuté pravidlá a rešpektovať ich.
- Ukázať a uplatniť správnu techniku manipulácie s náčiním.
- Ukázať a uplatniť správnu techniku herných činností jednotlivca v hrách realizovaných vo výučbe.
- Využiť naučené zručnosti z hier v rôznom prostredí (telocvičňa, príroda, voda) a aplikovať ich aj v bežnom živote (vo voľnom čase).

TC: Kreatívne a estetické pohybové činnosti

- Správne pomenovať základné gymnastické cvičenia, tanečné kroky a činnosti realizované vo výučbe.
- Ukázať správne technické predvedenie rytmických cvičení, tanečných krokov, motívov v rôznych obmenách realizovaných vo výučbe.
- Zladiť pohyby, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom, hudbou.
- Uplatniť prvky rytmiky a tanca v hudobno – pohybových, tanečných a dramatických hrách, no i pri iných pohybových činnostiach.

TC: Psychomotorické cvičenia a hry

- Správne pomenovať základné polohy tela, druhy realizovaných cvičení z oblasti psychomotoriky.
- Ukázať správne základné polohy tela a primerane svojim schopnostiam vykonávať psychomotorické cvičenia v rôznych obmenách.
- Uplatniť prvky psychomotoriky a psychomotorických hier a prežívať pocity radosti z pohybu a hry.
- Poznať jednoduché testy na posudzovanie svojej flexibility, držania tela, dýchania.

TC: Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

- Správne pomenovať základné pohybové činnosti vo výučbe realizovaných druhov sezónnych pohybových aktivít.
- Ukázať správne technické predvedenie elementárnych pohybových zručností vo výučbe realizovaných sezónnych pohybových činností v rôznych obmenách.
- Uplatniť prvky sezónnych pohybových činností v hrách, súťažiach ap. v škole i vo voľnom čase.

Metódy a formy práce

Metódy a formy, ktoré vedú k dosiahnutiu cieľa: opis a vysvetľovanie, demonštrácia cvičenia, zadávanie problémových úloh, hodnotenie dosiahnutých výsledkov, priamy rozhovor, riadený rozhovor, riadený rozhovor v praxi, riadená hra, pozorovanie ukážky, skupinová práca, súťaže jednotlivcov, družstiev, organizácia hromadno- skupinová, individuálna forma nácviku, prípravné hry.

Učebné zdroje

Metodická príručka Telesná výchova pre I. stupeň ZŠ.

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známku podľa Metodických pokynov č. 7/2009 – R – z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb
Názov predmetu	Telesná výchova
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne
Ročník	Tretí
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	Denná
Vyučovací jazyk	slovenský

3. ročník

Počet hodín týždenne: 2

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Tematické celky sú:

1. základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti,
2. manipulačné, pohybové a prípravné športové hry,
3. kreatívne a estetické pohybové činnosti,
4. psychomotorické cvičenia a hry,
5. aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti.

I. Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti

Mať primerane veku a svojim schopnostiam osvojené základné lokomócie (ako elementárne predpoklady pre zvládnutie **základných atletických disciplín**), **poradové cvičenia** (ako predpoklady účelnej organizácie pohybových činností v priestore) a elementárne zručnosti z **akrobacie** (ako predpoklady pre zvládnutie **základných gymnastických zručností**), poznať ich možnosti aplikácie a vnímať ich význam pre život a šport.

Postoje:

- pozitívne vnímať základné lokomócie a nelokomočné zručnosti ako potrebnú a nevyhnutnú súčasť pohybového prejavu človeka a prostriedku na upevňovanie si zdravia,
- správne vnímať význam poradových cvičení pre účelnú organizáciu, bezpečnosť, efektívnejšiu komunikáciu využitie času na cvičenie a športovanie,
- prejavovať snahu o sebazdokonaľovanie v týchto aktivitách

II. Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry

Byť aktívny pri úlohách vyplývajúcich z pravidiel hry, prejavovať schopnosť spolupracovať, dodržiavať dohodnuté pravidlá, technicky správne manipulovať s náčiním a pohybovať sa s ním, odhadovať pohyb náčinia a prispôbiť mu vlastný pohyb v rôznych situáciách a obmenách, prejavovať pozitívny postoj k herným činnostiam, uplatňovať zásady kultúrneho správania sa na športových podujatiach.

Postoje:

- pozitívne vnímať rôzne hry ako významnú súčasť pohybových aktivít človeka,
- dodržiavať zásady fair – play pri realizovaných hrách,
- adekvátne povzbudzovať pri hrách ako ich aktér i ako divák,
- adekvátne reagovať pri víťazstve i prijať prehru s uznaním kvalít súpera.

III. Psychomotorické cvičenia a hry

Mať primerane veku rozvinuté základné senzorické, motorické (pohybové), intelektuálne, kultúrno – umelecké a tvorivé schopnosti, vedieť ich primerane aplikovať v živote i športe prostredníctvom kultivovaného prirodzeného pohybu.

Postoje:

- pozitívne vnímať spojenie slova, hudby a pohybu ako potrebnú súčasť pohybových činností človeka,
- pozitívne reagovať na partnerov v tanci i hre a upevňovať sociálne vzťahy v skupine,
- prejavovať snahu o sebazdokonaľovanie a dokázať vnímať a precítiť pohyb.

IV. Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

Mať primerane veku osvojené správne držanie a vnímanie svojho tela pri pohybových činnostiach, vedieť aplikovať širokú škálu cvičení zameraných na vnímanie vzájomného pôsobenia psychiky a pohybu, relaxáciu, dýchanie, flexibilitu ako základ sebazpoznania, sebaakceptácie, dôvery vo vlastné sily.

Postoje:

- pozitívne vnímať prejavy svojho tela pri pohybe, ako potrebnú súčasť pohybu človeka,
- formovať pozitívne vzťahy v skupinách, empatiu.

V. Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

Mať primerane veku osvojené základné zručnosti z turistiky, korčuľovania, lyžovania, bicyklovania a i., vedieť ich primerane aplikovať v živote i športe.

Postoje:

- pozitívne vnímať pohybové aktivity v prírode ako potrebnú súčasť pohybu človeka,
- pozitívny vzťah k prírode, pohybovým aktivitám v rôznom prírodnom prostredí, ochrana prírody.

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj:

- rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebaúctu, sebadôveru
- prevziať zodpovednosť za svoje konanie a osobný život

Environmentálna výchova

- rozvíjať si spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu a svojmu zdraviu
- vnímať zdravie a život ako najvyššiu hodnotu

Ochrana života a zdravia

- formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách
- získať poznatky a zručnosti na poskytnutie prvej pomoci pri stavoch ohrozujúcich život a zdravie človeka
- pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza, neustále poznávanie prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode, formovať vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí, tiež k sebaochrane.
- formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

- dokázať vhodným spôsobom projektovať a prezentovať nacvičenú pohybovú štruktúru v rámci individuálnej, resp. skupinovej pohybovej činnosti

Dopravná výchova

- uplatňovaná pri vychádzkach, turistike, cvičení v prírode

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

Žiak vie:

I.

- základné lokomócie – poznať, vedieť pomenovať,
- poradové cvičenia – poznať základné a vedieť ich pomenovať,
- elementárna terminológia (názvoslovie) gymnastických polôh, pohybov a cvičení,
- význam základných lokomócií, poradových a gymnastických cvičení,
- základné pravidlá atletických a gymnastických súťaží,
- zásady bezpečnosti a hygieny pri týchto cvičeniach.

II.

- základné herné činnosti jednotlivca v MH, PH, PŠH- poznať a vedieť pomenovať,
- základné informácie o hrách a súťažiach, význame súťaživosti v športe,
- správna technika základných herných činností jednotlivca,
- poznatky o správnej manipulácii s herným náčiním,
- poznatky o základných pravidlách realizovaných hier,
- poznatky o zásadách kultúrneho správania sa na športových podujatiach,
- zásady bezpečnosti a hygieny pri hrách.

III.

- poznať a vedieť pomenovať jednotlivé druhy cvičení a hier, pohybových výrazových prostriedkov tvorivej dramatiky, rytmiky, tanca,
- poznať správnu techniku jednoduchých cvičení, pohybov i nadväzovaných pohybových motívov tanca, rytmiky a tvorivej dramatiky,
- poznať správne držanie tela, polohy tela a jeho častí, pohyby tela a jeho častí v kontexte so slovným alebo hudobným podnetom.

IV.

- elementárne poznatky o ľudskom tele (časti tela, vnútorné orgány) pri pohybovej činnosti,
- správne držanie tela, polohy tela a jeho častí, pohyby tela a jeho častí - poznať a vedieť pomenovať,
- zásady bezpečnosti, hygieny a psychohygieny pre zdravie

V.

- turistika a pohyb v letnej prírode – elementárne poznatky o význame turistiky, jej druhoch a spôsoboch, pešia turistika a pobyt v prírode – základné zručnosti, cykloturistika a p., informácie o možnostiach aplikácie turistiky vo voľnom čase,
- lyžovanie a pohyb v zimnej prírode – aktivity a hry so sánkami, klzákmi, hry so snehom a na snehu, elementárne poznatky o význame lyžovania, základné pohybové zručnosti z lyžovania, informácie o možnostiach aplikácie lyžovania vo voľnom čase,
- korčuľovanie a pohyb na ľade – kĺzanie a hry na ľade, elementárne poznatky o význame korčuľovania, základné pohybové zručnosti z korčuľovania, informácie o možnostiach aplikácie korčuľovania vo voľnom čase,
- bicyklovanie – elementárne poznatky o význame bicyklovania, základné pohybové zručnosti z bicyklovania, informácie o možnostiach bicyklovania vo voľnom čase

Metódy a formy práce:

Metódy a formy, ktoré vedú k dosiahnutiu cieľa: opis a vysvetľovanie, demonštrácia cvičenia, zadávanie problémových úloh, hodnotenie dosiahnutých výsledkov, priamy rozhovor, riadený rozhovor, riadený rozhovor v praxi, riadená hra, pozorovanie ukážky, skupinová práca, súťaže jednotlivcov, družstiev, individuálna forma nácviku, prípravné hry, OČP, turistická vychádzka

Učebné zdroje:

Metodická príručka Telesná výchova pre I. stupeň ZŠ.

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známku podľa Metodických pokynov č. 7/2009- R – z 28. 4. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Názov predmetu	Etická výchova
Časový rozsah výučby	0,5 hodiny týždenne, 17 hodín ročne
Ročník	Prvý
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	Denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Poslaním povinne voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Etická výchova sa prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností /otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných.../ ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

Ciele učebného predmetu

Cieľom etickej výchovy ako povinne voliteľného predmetu je:

- viesť žiakov k sebaúcte, k autonómnemu cíteniu a mysleniu,
- naučiť žiakov hodnotiť, zaujímať stanoviská, rozlišovať dobro od zla
- naučiť ich spoznať prvky efektívnej komunikácie, dôvody a prvky prosociálneho správania primerané veku,
- umožniť žiakom spoznať zásady dobrých medziľudských vzťahov,
- umožniť žiakom, aby sa v nich zvnútorňovali prosociálne hodnoty, postoje a sociálne normy,
- podporovať u žiakov rozvoj sociálnych zručností,
- formovať spolupracujúce spoločenstvo žiakov.

Cieľom etickej výchovy je vychovávať osobnosť, ktorá:

- má svoju vlastnú identitu, je sama sebou a pritom táto identita zahŕňa v sebe aj prosociálnosť,
- má pozitívny vzťah k životu a ľuďom spojený so zdravou kritickosťou,
- jej správanie je určované osobným presvedčením a interiorizovanými etickými normami, vyplývajúcimi z univerzálnej solidarity a spravodlivosti, a preto je do istej miery nezávislá od tlaku spoločnosti,

- má zrelý morálny úsudok opierajúci sa o zovšeobecnené zásady, preto je schopná správne reagovať aj v neočakávaných a zložitých situáciách,
- charakterizuje ju spojenie správneho myslenia a správneho konania,
- koná v súlade so svojimi zásadami, ale aj s citovou zaangażovanosťou - súlad medzi emóciami a chcením – nekoná len z povinnosti a bez nadšenia s pocitom sebaľústi,
- prijíma iných v ich rozdielnosti, akceptuje ich názory a je ochotná na prijateľný kompromis, ktorý ale nie je v rozpore so všeľudskými hodnotami,
- je ochotná a schopná spolupracovať a iniciovať spoluprácu.

Dosahovanie týchto cieľov ráta s aktivizáciou a rozvojom nonkognitívnych funkcií osobnosti, ktoré uvádza profesor M. Zelina v systéme KEMSAK:

K – kognitivizácia, ktorej cieľom je naučiť človeka poznávať, myslieť, riešiť problémy

E – emocionalizácia, cieľom je naučiť človeka cítiť a rozvíjať jeho kompetencie pre cítenie, prežívanie, rozvíjať jeho city

M – motivácia, cieľom je rozvinúť záujmy, potreby, túžby, chcenia osobnosti, jej aktivity

S – socializácia, jej cieľom je naučiť človeka žiť s druhými ľuďmi, naučiť ich komunikovať, tvoriť progresívne medziľudské vzťahy

A – axiologizácia, ktorej cieľom je rozvíjať progresívnu hodnotovú orientáciu osobnosti, učiť hodnotiť

K – kreativizácia, cieľom tejto funkcie je rozvíjať v osobnosti tvorivý štýl života.

Kompetencie, ktoré predmet rozvíja

Komunikačné kompetencie

- naučiť sa počúvať s porozumením a primerane reagovať
- osvojiť si komunikáciu na vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, s učiteľmi a rodičmi
- rozumieť bežne používaným prejavom verbálnej a neverbálnej komunikácie

Kompetencia učiť sa učiť

- osvojiť si základy rôznych techník učenia

Kompetencia riešiť problémy

- vnímať, sledovať a snažiť sa porozumieť problémovým situáciám vo svojom najbližšom okolí

Osobnostné, sociálne a občianske kompetencie

- osvojiť si základy sebadôvery a pozitívneho sebahodnotenia
- osvojiť si prosociálne hodnoty a postoje
- uvedomiť si vlastné potreby, ale i potreby iných ľudí
- odhadnúť silné a slabé stránky svojej osobnosti
- odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov
- uvedomiť si vlastné práva a povinnosti
- osvojiť si základné princípy spolupráce v skupine
- prichádzať s novými nápadmi a postupmi pri spoločnej práci
- uvedomiť si význam priaznivej atmosféry v triede a svojím konaním prispievať k dobrým medziľudským vzťahom

Kompetencia vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- osvojiť si zásady tolerantného a empatického vnímania prejavov vlastnej kultúry, ako aj iných kultúr

1. ročník

Počet hodín týždenne: 0,5

Obsahový štandard- témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Obsah etickej výchovy je orientovaný na atribúty, ktoré treba v dieťati rozvíjať, aby sme dosiahli výchovné ciele. Tieto atribúty sa premietajú v tematických celkoch učebných osnov.

Ide o tzv. desať základných tém a šesť aplikačných tém:

1. otvorená komunikácia
2. dôstojnosť ľudskej osoby, sebaúcta, pozitívne hodnotenie seba
3. pozitívne hodnotenie iných
4. tvorivosť a iniciatíva
5. vyjadrovanie citov
6. empatia
7. asertivita
8. reálne a zobrazené vzory
9. prosociálne správanie – pomoc, darovanie, delenie sa, spolupráca, priateľstvo
10. komplexná prosociálnosť
11. etika – hľadanie koreňov prosociálneho správania
12. etika a ekonomické hodnoty
13. etika a náboženstvá – tolerancia a úcta
14. rodina, v ktorej žijem
15. výchova k manželstvu a rodičovstvu
16. ochrana prírody a životného prostredia.

Výchovný cieľ: viesť k sebaúcte, autonómii cítenia a myslenia dieťaťa. Vytvárať prosociálne spoločenstvo detí. Osvojovať si sociálne zručnosti potrebné v sociálnych kontaktoch s inými ľuďmi.

1. Postoje a zručnosti medziludských vzťahov

- ponúknuť žiakom víziu spolupracujúceho spoločenstva ako základu pre dobré spoluzitie (jeho jednoduché a viditeľné komponenty – sedenie v kruhu, formulovanie pravidiel typu mať právo byť vypočutý, právo nevyjadriť sa, mať vzájomnú úctu a dôveru – nevysmievať sa, hovoriť pravdu, chrániť veci svoje i iných...), prvé kontakty v triede a v škole (zoznamovanie, oslovovanie, pozdrav),

-multikultúrna výchova

- komunikácia zameraná na sebaaprezentáciu a sociálne vzťahy,

- osobnostný a sociálny rozvoj

- pravidlá podporujúce spoluzitie v skupine (po istom čase možno pravidlá prehodnocovať, dopĺňať).

- multikultúrna a mediálna výchova

2. Prvky prosociálneho správania v detskom kolektíve

- vzájomná úcta pri komunikácii (pekne sa oslovovať, pozdraviť sa, počúvať sa navzájom...),

- osobnostný a sociálny rozvoj

- úcta k vzájomným požiadavkám, vďačnosť za vykonané dobro (prosím, ďakujem),

- osobnostný a sociálny rozvoj

- vzájomná pomoc medzi spolužiakmi i členmi rodiny.

- osobnostný a sociálny rozvoj

3. Ľudská dôstojnosť a sebaúcta:

- uvedomovanie si vlastnej hodnoty (rozdiel medzi mnou a ostatným svetom),

- multikultúrna výchova

- poznanie a postupné zvnútorňovanie povedomia jedinečnosti a nedotknuteľnosti,

- osobnostný a sociálny rozvoj

- vedenie k sebaovládaniu a znášaniu námahy pri prekonávaní prekážok.

- osobnostný a sociálny rozvoj

4. Pozitívne hodnotenie iných

- človek a jeho hodnota - spoznávanie pozitívnych vlastností svojich najbližších v rodine, v triede, v škole, v rovesníckych vzťahoch... (Čo sa mi najviac páči na mojej mamičke, ockovi, starkých...),

- multikultúrna výchova

- verbálne vyjadrovanie pozitívneho hodnotenia druhých,

- prehodnocovanie negatívnych skutočností (dobro – zlo, napr. branie si vecí navzájom, posudzovanie a ponižovanie, urážanie menej zdatných detí v oblasti intelektu a prejavov - spevu, kreslenia, pohybu, oblečenia, rodinnej situácie..., klamanie a žalovanie...),
- **osobnostný a sociálny rozvoj**
- postoj k ľuďom, ktorí sú nám nesympatickí, spôsobujú nám alebo druhým zlo (úmyselne, neúmyselne).
- **multikultúrna výchova**

5. Naša rodina

- uvedomovanie si hodnoty rodiny pre jednotlivca i pre spoločnosť (Čo sa mi na našej rodine najviac páči?)
- príbuzenské vzťahy (S kým z rodiny si najviac rozumiem...? Čo by som mohol urobiť pre lepšie vzťahy v našej rodine, ktoré z rodinných pravidiel sa mi najťažšie dodržiavajú...),
- rodičovská láska a jej význam v živote dieťaťa (konkrétne emocionálne prejavy, prejavy starostlivosti, pomoci...),
- úcta, komunikácia a pomoc medzi členmi rodiny (Koho rád pozorujem pri práci? Čo by som rád vedel ako moji blízki...),
- význam blízkeho človeka pre život jednotlivca.
- **multikultúrna výchova – celá téma**

Výkonový štandard- požiadavky na výstup

- Mať vzájomnú úctu a dôveru voči spolužiakom
- Vedieť osloviť a pozdraviť
- Poznať pravidlá podporujúce spolužitie v skupine
- Vedieť sa navzájom počúvať, pekne sa oslovovať
- Využívať čarovné slovíčka prosím a ďakujem
- Vedieť si navzájom pomôcť medzi spolužiakmi a aj členmi rodiny
- Uvedomiť si svoje pozitíva aj negatíva
- Dokázať sa sebaovládať a znášať námahu pri prekonávaní prekážok
- Vedieť pozitívne ohodnotiť druhých
- Vedieť rozpoznať dobro a zlo, klamanie a žalovanie, ponižovanie a urážanie
- Vedieť zaujať postoj k ľuďom, ktorí sú im nesympatickí
- Uvedomiť si hodnotu rodiny pre jednotlivca a spoločnosť
- Vedieť určiť príbuzenské vzťahy
- Vysvetliť význam rodičovskej lásky v živote dieťaťa

Metódy a formy práce

Metódy práce: zážitkové učenie, didaktické hry, riešenie problémov, rodostrom

Formy práce: skupinová, kolektívna, individuálna práca

Učebné zdroje

Pracovné listy pre 1. roč., metodický materiál, internet

Hodnotenie:

Klasifikácia známku podľa Metodického pokynu č.7/2009 – R z 28.4.2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Názov predmetu	Etická výchova
Časový rozsah výučby	0,5 hodiny týždenne, 17 hodín ročne
Ročník	Druhý
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	Denná
Vyučovací jazyk	slovenský

2.ročník

Počet hodín týždenne: 1

Obsahový štandard- témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Obsah etickej výchovy je orientovaný na atribúty, ktoré treba v dieťati rozvíjať, aby sme dosiahli výchovné ciele. Tieto atribúty sa premietajú v tematických celkoch učebných osnov. Ide o tzv. desať základných tém a šesť aplikačných tém:

1. otvorená komunikácia
2. dôstojnosť ľudskej osoby, sebaúcta, pozitívne hodnotenie seba
3. pozitívne hodnotenie iných
4. tvorivosť a iniciatíva
5. vyjadrovanie citov
6. empatia
7. asertivita
8. reálne a zobrazené vzory
9. prosociálne správanie – pomoc, darovanie, delenie sa, spolupráca, priateľstvo
10. komplexná prosociálnosť
11. etika – hľadanie koreňov prosociálneho správania
12. etika a ekonomické hodnoty
13. etika a náboženstvá – tolerancia a úcta
14. rodina, v ktorej žijem
15. výchova k manželstvu a rodičovstvu
16. ochrana prírody a životného prostredia.

Výchovný cieľ: Rozvíjať a posilňovať komunikačné zručnosti – učiť sa vyjadrovať city. Prežívať radosť z napĺňania potreby byť akceptovaný inými a mať rád iných. Poznávať svoje práva a povinnosti.

1. Postoje a spôsobilosti medziľudských vzťahov:

- pripomenutie si tém a z nich vyplývajúce správanie z prvého ročníka,
 - počúvanie iných ako prvý predpoklad úspešnej spolupráce,
 - sebaovládanie pri prijímaní informácií o sebe od iných,
 - základy spolupráce v skupinách (uvedomovanie si práv a povinností).
- **multikultúrna výchova, mediálna výchova, osobnostný a sociálny rozvoj**

2. Tvorivosť

- objavovanie vlastných daností - talentu - pozitívnych stránok (V čom som výnimočný, čo viem dobre robiť, čo mi ide dobre...),
- rozvoj fantázie a pozorovacích schopností,
- tvorivosť, ktorú od nás prijímajú, očakávajú iní (Vymysliť darček pre súrodencov, rodičov, starých rodičov...),
- tvorivosť iných, ktorá nás obohacuje (Ako dobre nám padne, keď nás iní prekvapia niečím novým, zaujímavým – napr. mama novým jedlom...),
- využitie tvorivosti v živote triedy (tvorba pravidiel správania sa v triede, ak si ich pamätáme z minulého ročníka, treba ich však prehodnotiť).

- **multikultúrna výchova, mediálna výchova, osobnostný a sociálny rozvoj**

3. Iniciatíva

- iniciatíva v sebapoznání (Kto som? Aký vplyv má fungovanie môjho tela na moje prežívanie, pohodu, či nepohodu? Prečo reagujem tak, ako reagujem?),
- iniciatíva vo vzťahu k iným,
- hľadanie možností ako vychádzať v ústrety iným ľuďom (v rodine, v triede, v kruhu kamarátov...) a ich realizácia,
- iniciatíva, ktorá nie je prijatá inými, a iniciatíva iných, ktorá je pre mňa neprijateľná (riešenie problémov – navádzanie na klamstvo, podvádzanie, kradnutie, ohováranie...), iniciatíva, ktorá ohrozuje moje zdravie a osobnú bezpečnosť (fajčenie, alkohol, drogy, sexuálne zneužívanie detí).

- **multikultúrna výchova, mediálna výchova, osobnostný a sociálny rozvoj, environmentálna výchova, dopravná výchova**

4. Vyjadrovanie citov

- vyjadrenie vďačnosti, ochoty, láskavosti, obdivu verbálne aj neverbálne (Ako si vzájomne vyjadrujeme city v rodine, vo vzťahoch s priateľmi, spolužiakmi?),
- úcta k žene – matke, sestre, spolužiačke... (Čo sa mi páči a čo sa mi nepáči na ženách a dievčatách?),
- úcta k mužovi – otcovi, bratovi, spolužiakovi... (Čo sa mi páči, a čo sa mi nepáči na mužoch a chlapcoch?),
- kultivované vyjadrovanie negatívnych citov (hnev, vzdor, smútok...),
- akceptovanie citov iných.

- **multikultúrna výchova, mediálna výchova, osobnostný a sociálny rozvoj**

5. Naša trieda – spoločenstvo detí

- správanie sa medzi sebou, vzťahy medzi chlapcami a dievčencami – slušnosť, ohľaduplnosť, čestnosť, pomoc slabším, rešpektovanie inakosti (Čo sa mi v našej triede najviac páči? Som tu spokojný? Sú iní spokojní so mnou?),
- kamarátstvo a priateľstvo - úprimné a falošné priateľstvo (Čo je dôležité pre priateľstvo? Mám v našej triede priateľov?),
- dodržiavanie pravidiel správania v triede – podpora vzájomnosti, spokojnosti, tolerancie a spolupráce (Môžem niečo zmeniť na sebe, aby sa so mnou v našej triede lepšie žilo? Mám dajaký návrh na vylepšenie našich vzťahov?).

- **multikultúrna výchova, mediálna výchova, osobnostný a sociálny rozvoj, environmentálna výchova, dopravná výchova**

Výkonový štandard- požiadavky na výstup

Žiak má:

- Vedieť vysvetliť dôležitosť počúvania pre spoluprácu.
- Poznať svoje práva a povinnosti v rámci školskej triedy.
- Vedieť vysvetliť, čo je tvorivosť, zapája sa do tvorivých úloh prostredníctvom pozorovacích schopností a fantázie.
- Vedieť vysvetliť súvislosti medzi fantáziou, úsilím a fantáziou a tvorivosťou.
- Dokázať vymenovať konkrétne produkty tvorivosti v rámci rodiny a školy.

- Dokázať preukázať sebaovládanie a trpezlivosť pri spoločnom riešení úloh.
- Uvedomovať si rozdiel medzi pozitívnou iniciatívou a tou, ktorá ohrozuje jeho zdravie a osobnú bezpečnosť.
- Prejavovať aktívnejšiu účasť na riešení problémov v triede.
- Chápať dôležitosť kultivovaného vyjadrovania, negatívneho prežívania u seba i iných.
- Vedieť verbálne i neverbálne identifikovať a vyjadriť city vďačnosti, ochoty, láskavosti a obdivu, hnevu, smútku, odporu, prekvapenia.
- Naučiť sa akceptovať prežívanie citov u druhých.
- Dokázať rôznymi spôsobmi prispievať k vytváraniu dobrej nálady a pohody v triede.
- Dokázať uvedomovať si potrebu rešpektovania odlišnosti iných.
- Chápať túžbu nájsť dobrého priateľa a byť dobrým priateľom.
- Vedieť rozlíšiť dobrú a zlú klímu v rámci triedy.

Metódy a formy práce

Formy práce: práca vo dvojiciach, práca žiakov v skupinách, individuálna práca, ...

Metódy práce: rozhovor, vysvetľovanie, didaktické hry, ...

Učebné zdroje

Pracovné zošity, metodický materiál, internet, odborná literatúra, pracovné listy vyrobené učiteľom,...

Hodnotenie

Klasifikácia známku podľa Metodických pokynov č.7/2009-R z 28.4.2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Názov predmetu	Etická výchova
Časový rozsah výučby	0,5 hodiny týždenne, 17 hodín ročne
Ročník	Tretí
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	Denná
Vyučovací jazyk	slovenský

ETICKÁ VÝCHOVA

Počet hodín týždenne 1

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Postoje a spôsobilosti medziľudských vzťahov

- dodržiavanie dohodnutých pravidiel správania
- kvalita otvorenej komunikácie - pravdivosť, objektívnosť, prijímanie pravdy o sebe aj o iných
- asertívne správanie ako súčasť efektívnej komunikácie, nácvik bezpečného správania sa v rizikových situáciách (odmietnutie zla, postavenie sa proti šikanovaniu, vedieť povedať nie na negatívne ponuky).

Vcítanie sa do prežívania iných – empatia

- hľadanie dôvodov na radosť a smútok u seba a u iných
- pochopenie situácie iných ľudí prostredníctvom vlastných zážitkov (u spolužiakov, a členov rodiny...)
- odovzdávanie radosti a zmiernenie smútku najbližších, záujem o zdravotne postihnutých, starých a chorých ľudí.

Riešenie konfliktov - výchova k zmierlivosti:

- právo na omyl a možnosť náprav
- význam odpúšťania v medziľudských vzťahoch, rozvíjanie sebaovládania a jeho upevňovanie – prehlbovanie vzájomnosti i sebaúcty
- súťaživosť a kooperácia.

Pomoc, darovanie, delenie sa

- vnímanie a prežívanie prosociálnosti (základy starostlivosti o prírodu, ochrana zvierat)
- zámerné robenie dobra iným, rozdiel medzi psychickou a materiálnou pomocou
- podelenie sa a darovanie v rámci rodiny a žiackeho kolektívu
- príprava žiakov na možné neprijatie dobra inými.

Naša škola

- poznávanie kvalít a predností školy (Čo by som porozprával o našej škole priateľovi zo zahraničia?)

- rozvíjanie povedomia a príslušnosti k svojej škole – osobnosti, prostredie, atmosféra, učebné predmety (Čo sa mi na našej škole najviac páči?)

- účasť žiakov na živote a úspechoch školy (Podieľam sa na vytváraní dobrej atmosféry na našej škole? Ktoré problémy na našej škole ma znepokojujú? Čo môžem urobiť ja pre vylepšenie života na našej škole?).

Prierezové témy

Multikultúrna – v témach: Postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch, Vcítanie sa do prežívania iných, Riešenie konfliktov, Výchova k zmierlivosti, Pomoc, darovanie, delenie sa **Ochrana života a zdravia** – v témach: Postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch Riešenie konfliktov , Naša škola

Environmentálna- v témach: Vcítanie sa do prežívania iných, Riešenie konfliktov, Výchova k zmierlivosti, Naša škola

Podrobnejšie budú rozpracované v tematicko- výchovných plánoch

Využitie **medzipredmetových vzťahov** podľa povahy a charakteru učiva.

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

Žiak:

- ◆ chápe zmysel a podstatu otvorenej komunikácie
- ◆ rozumie dôvodom ako sa správať v rizikových situáciách
- ◆ v komunikácii badať snahu o objektívnosť a pravdivosť
- ◆ vie sa postaviť voči negatívnym javom (šikanovanie..)
- ◆ odoláva príjemným zvodom na zlé, badať snahu povedať nie
- ◆ uvedomuje si význam vlastných zážitkov ako prostriedku pre pochopenie situácií druhých
- ◆ učí sa vnímať situáciu chorých, starých a zdravotne postihnutých
- ◆ prejavuje pochopenie voči spolužiakom a chorým, zdravotne postihnutým a ľuďom v núdzi
- ◆ chápe súvislosti medzi súťaživosťou a kooperáciou
- ◆ chápe skutočnosť viny a odpustenia
- ◆ rozumie významu odpúšťania a práva na omyl
- ◆ pri konflikte je ochotný diskutovať, vnímať dôvody druhej strany
- ◆ vie požiadať o odpustenie a vie odpustiť
- ◆ vie ohodnotiť situácie, kedy prijal rôzne druhy pomoci a je ochotný pomáhať
- ◆ badať jasnú snahu k spolupráci
- ◆ vidí problémy druhých, vie pomáhať a podeliť sa o dobro
- ◆ je pripravený reagovať na neprijatie pomoci
- ◆ poznáva kvality a prednosti školy a teší sa z nich
- ◆ vie prispieť k prezentácii školy
- ◆ má záujem o aktívnu účasť na živote školy

Metódy a formy práce

Formy práce: práca vo dvojiciach, práca žiakov v skupinách, individuálna práca, ...

Metódy práce: rozhovor, vysvetľovanie, didaktické hry, ...

Učebné zdroje

Pracovné zošity, metodický materiál, internet, odborná literatúra, pracovné listy vyrobené učiteľom,...

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známkou podľa Metodických pokynov č.7/2009-R z 28.4.2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Názov predmetu	Náboženská výchova
Časový rozsah výučby	0,5 hodiny týždenne, 17 hodín ročne
Ročník	Prvý
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	Denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Náboženstvo ako skutočnosť, ktorá sa nás dotýka, je súčasťou nášho životného procesu, je ústredným stavebným kameňom nášho interpretačného modelu a tiež jeho identity. Náboženská výchova je utváraná ako predchádzajúce rozhodnutie pre dobro dieťaťa, pre rozvoj najhlbších dimenzií jeho osobnosti.

Predmet náboženská výchova je jedným z povinne voliteľných predmetov na prvom stupni základnej školy. Náboženská výchova evanjelická a.v., má dôležitú úlohu pri formovaní osobnosti dieťaťa a jeho myslenia. Rozvíja duchovný svet žiakov a prostredníctvom zvesti zákona a evanjelia umožňuje spoznávať žiakom Trojjediného Boha zjaveného v Písme Svätom.

Prostredníctvom procesu náboženskej socializácie a interiorizácie biblického posolstva napomáha procesu objavovania možností a nutnosti individuálnych zmien žiakov, ktoré vedú v procese posvätenia k osvojovaniu si pozitívnych morálnych hodnôt a postojov, čím výrazne prispieva k spoločenskej inklúzii a kohézii.

Základné biblické znalosti a poznávanie pôsobenia Trojjediného Boha v dejinách sa stáva pre žiaka základným interpretačným kľúčom k uvedeniu do kultúrnych výtvorov minulých generácií, bez pochopenia ktorých nemožno úplne pochopiť ani súčasnú generáciu, ako i kľúčom k pochopeniu a interpretácii každodenných rituálov a tradícií. Ich pochopenie a tvorivé uchopenie uspôsobuje žiaka k tvorivému hľadaniu riešení problémov jeho budúcnosti. Tým sa stáva významným nástrojom v tvorbe identity žiaka.

Poslaním tohto predmetu je napomôcť žiakom v hľadaní správnej cesty v živote, hľadaní jeho zmyslu a aktívnemu poznaniu Božieho plánu záchrany vo viere v Pána Ježiša Krista.

Žiaci na prvom stupni základnej školy sa na hodinách náboženskej výchovy predovšetkým oboznamujú so základnými biblickými pojmami a biblickými príbehmi. Pomocou biblických príbehov a konkrétnych vedomostí z Božieho slova si budujú vlastné poznanie Božej existencie, ktoré im umožňuje aktívne participovať na živote Božieho ľudu a pod pôsobením Slova a Ducha stvárať svoj život.

Náboženská výchova prvého stupňa základných škôl má po obsahovej stránke ponúknuť základný prehľad kresťanského učenia vychádzajúceho z Božieho slova – Biblie. Vedie žiakov k správnym postojom v živote kresťana vychádzajúcim z poznania Božieho slova, osobného vzťahu k Pánu Bohu, k spoločenstvu ľudí a k svetu, v ktorom žije. Dôležitú úlohu zohráva hodnotová orientácia žiakov a osvojenie si správnych postojov. Získané vedomosti a zručnosti sú veľmi dôležité pre praktický život. Pomáhajú pri správnej orientácii v súčasnosti, pomáhajú pri humanizácii, pri vytváraní priaznivej klímy v škole a spoločnosti, buduje kladné charakterové vlastnosti žiakov.

Ciele predmetu:

Evanjelická a.v. náboženská výchova má duchovný charakter a z toho vychádza aj jej zameranie. Cieľom evanjelickej a.v. náboženskej výchovy ako povinne voliteľného predmetu na 1. stupni základnej školy je:

- osvojiť si základné biblické pojmy
- získať základný prehľad zvesti Biblie, biblických príbehov
- poznať biblické postavy, ktorých osobnosť formuje viera
- viesť žiakov k pochopeniu vlastnej hodnoty a postavenia v spoločenstve
- aktívne prispieť v procese hľadania vlastnej identity k budovaniu zrelej kresťanskej osobnosti
- učiť žiakov rozlišovať medzi dobrým a zlým
- získavať a rozvíjať základné komunikačné zručnosti
- vštepovať základy kresťanskej viery
- budovať živý a aktívny vzťah k Trojjedinému Bohu Otcu, Synovi a Duchu Svätému
- aktívne rozvíjať vzťah k cirkvi, povzbudzovať k participácii na jej živote
- poznať zákon a evanjelium
- viesť k osvojeniu základného učenia evanjelickej cirkvi
- poznať Trojjediného Pána Boha ako Otca, Syna a Ducha Svätého
- vzbudiť záujem o Božie slovo, modlitbu a duchovné hodnoty
- vychovávať ako Božie dieťa s vedomím Božej milosti
- viesť žiakov k viere v Pána Ježiša Krista a pre večný život
- viesť k poznaniu Božej existencie a k viere v Trojjediného Pána Boha ako Stvoriteľa, Spasiteľa a Posvätiťeľa
- pomôcť budovať osobný vzťah k Pánu Bohu
- byť súčasťou spoločenstva kresťanov, pomáhať ho vytvárať a osvojovať si základné kresťanské pojmy a postoje
- poznať biblické postavy, ktorých viera formuje osobnosť človeka
- získať blízky vzťah k Biblii ako Božiemu slovu, ktoré je prameňom viery

Kompetencie, ktoré predmet rozvíja

Poznanie Božej existencie, upevňovanie viery v Trojjediného Pána Boha, budovanie osobného vzťahu k Pánu Bohu, uvedomovanie si seba samého ako súčasť spoločenstva kresťanov, vytváranie a osvojovanie si základných kresťanských pojmov a postojov, poznanie biblických postáv, získanie blízkeho vzťahu k Biblii ako Božiemu slovu – prameňu viery.

1. ročník

Počet hodín týždenne: 0,5

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Na prvom stupni sa žiakom odovzdávajú základné vedomosti a poznatky o Bohu a pravdách viery. Uskutočňujú sa tu prvé kroky praktizovania kresťanskej viery a kresťanského života.

Vzdelávanie v tejto oblasti smeruje k utváraniu a rozvíjaniu schopností a spôsobilostí žiakov a vedie ich k:

- sebaúcte, k autonómnejmu cíteniu a mysleniu
- hodnoteniu, zaujímaniu stanovísk, rozlišovaniu dobra od zla
- spoznávaniu efektívnej komunikácie, dôvodov a prvkov prosociálneho správania primeraného veku
- spoznávaniu zásad dobrých medziľudských vzťahov
- zvnútorňovaniu prosociálnych hodnôt, postojov a sociálnych noriem
- rozvíjaniu sociálnych zručností
- formovaniu spoločenstva žiakov
- rozvíjaniu a reflexii v otázkach Boha, významu sveta, zmyslu a hodnoty života

- a noriem pre konanie človeka a dávaniu odpovede na základe zjavenia a viery cirkvi
- oboznamovaniu so skutočnosťou viery a s poslanstvom, na ktorom sa viera zakladá a napomáhaniu prostredníctvom uvažovania rozumom zdôvodniť vieru
- prijímaniu osobných rozhodnutí vo vzťahu k iným konfesiam a náboženstvám,
- k svetonázorom a ideológiám a podpore pochopenia a tolerance voči rozhodnutiam druhých
- motivácii k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

- Človek a spoločenstvo
- Moja rodina – ja a môj svet
- Môj domov
- Moja rodina
- Nebeský domov
- Boh a Jeho stvorenie – Boží svet
- Boh, Stvoriteľ
- Človek, Božie dielo
- Hriech a Boží trest
- Záchranca pre svet
- Pán Ježiš prichádza
- Ježiš a Jeho moc
- Najlepší učiteľ
- Pán Ježiš sa obetoval
- Viera mení životy ľudí
- Prichádza Pomocník
- Boží dar viery
- Božia rodina – cirkev
- Evanjelický kostol a spoločenstvo v chráme
- Som Božie dieťa – krst svätý
- Modlitba – rozhovor s Pánom Bohom

Osobnostný a sociálny rozvoj

Osobnostný a sociálny rozvoj

Osobnostný a sociálny rozvoj

Osobnostný a sociálny rozvoj

Mediálna výchova

Multikultúrna výchova

Environmentálna výchova

Environmentálna výchova

Dopravná výchova

Osobnostný a sociálny rozvoj

Environmentálna výchova

Dopravná výchova

Mediálna výchova

Environmentálna výchova

Osobnostný a sociálny rozvoj

Uplatnenie medzipredmetových vzťahov podľa charakteru a povahy učiva.

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

Žiak vie:

- vyjadriť, čo je to domov, čo pre neho znamená, pozná rôzne domovy ľudí
- definovať čo je to rodina
- vyjadriť rodinné vzťahy
- 4. Božie prikázanie
- byť vďačný Pánu Bohu za domov
- zhodnotiť, čo poskytuje rodina a spoločenstvo
- poznať vlastnú úlohu vo svojej rodine
- rozlíšiť pozemský a nebeský domov
- poznať Ježišovo pozvanie do Božieho kráľovstva
- chápať význam nebeského domova pre jeho život
- poznať príbeh stvorenia
- kto je stvoriteľ
- 1. Božie prikázanie
- ďakovať za stvorenie
- poznať úlohu, ktorú dal Boh človeku
- chápať, že je Božím stvorením
- chápať význam manželstva
- poznať pôvod hriechu
- slovné vyjadriť rozdiel medzi dobrom a zlom na konkrétnych prípadoch
- oceňovať dobro, konať dobro, odmietat' zlo

- príbeh o narodení Pána Ježiša
- pochopiť potrebu narodenia Pána Ježiša
- uvedomovať si význam Vianoc
- vyrozprávať Ježišove divy
- uvedomovať si význam Ježišových mocných skutkov
- poznať Ježišove podobenstvá, vie vyrozprávať a vysvetliť podobenstvo
- poznať príbeh ukrižovania a vzkriesenia Pána Ježiša
- uvedomiť si význam ukrižovania Pána Ježiša pre súčasný aj večný život
- kto je Pomocník
- poznať obrazy Ducha Svätého
- chápať súvislosti medzi Božou svätou Trojicou
- chápať dôležitosť Ducha Svätého v cirkvi
- rozpoznať rozdiely medzi veriacim a neveriacim človekom
- chápať potrebu viery v živote človeka
- dokáže porozprávať o svojom kostole
- si uvedomiť význam krstu svätého
- chápať význam a potrebu modlitby
- modlitbu rannú, pred obedom, večernú, pred a po vyučovaní
- sa sám pomodliť
- modlitbu Otčenáš
-

Metódy a formy práce:

Výklad, predĺžený výklad, heuristická metóda, brainstorming, frontálne vyučovanie, práca vo dvojici, práca v skupine, práca s ilustráciou, práca s omaľovánkou, samostatná práca, spätná väzba, vypracovanie projektov a ich prezentácia

Učebné zdroje:

Biblia, Detská Biblia

Učebnica náboženskej výchovy Pramienok pre I. a II. ročník ZŠ

Detské časopisy s náboženskou tematikou

Omaľovánky s náboženskou tematikou

Odborná literatúra – metodické príručky

Hodnotenie predmetu: klasifikácia známku podľa Metodických pokynov č. 7/2009 – R z 28. 04. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy

Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Názov predmetu	Náboženská výchova
Časový rozsah výučby	0,5 hodiny týždenne, 17 hodín ročne
Ročník	Druhý
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	Denná
Vyučovací jazyk	slovenský

2. ročník

Počet hodín týždenne: 1

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

- Kniha života
 - Biblia a jej ľudia
 - Strom života
 - Vzťah medzi Bohom a človekom
 - Noach – Dúha pre nás
 - Abrahám – Veriaci pútnik
 - Izák – Božia rodina
 - Jákob – Božie požehnanie pre život
 - Jozef – Odpustenie v rodine
 - Mojžiš – Prečo ja?
 - Józua – Boží bojovník
 - Gideon – Hfštka proti armáde
 - Rút – Nový domov
 - Samuel – Slúžiť Bohu
 - Dávid – Boží pomazaný
 - Šalamún – Múdrost' od Boha
 - Eliáš – Boh sa o mňa stará
 - Elízeus – Najlepšie dedičstvo
 - Jonáš - Božie odpustenie
 - Daniel – V Božích rukách
 - Biblické postavy Novej zmluvy – Pán Ježiš mení život ľudí
 - Ján Krstiteľ – Hlas na púšti
 - Zacheus – Pán Ježiš u nás doma
 - Mária Magdaléna - Milovať Pána Ježiša
 - Peter – Pán Ježiš odpúšťa
 - Pavol – Ježiš mení náš život
 - Filip – Hovoriť o Pánu Ježišovi
- Multikultúrna výchova**
Environmentálna výchova
Mediálna výchova
Environmentálna výchova
Dopravná výchova
Osobnostný a sociálny rozvoj
- Multikultúrna výchova**
Environmentálna výchova
- Multikultúrna výchova**
- Multikultúrna výchova**
Environmentálna výchova
Osobnostný a sociálny rozvoj
- Osobnostný a sociálny rozvoj**

Prepojenie s inými predmetmi podľa povahy a charakteru učiva.

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

Žiak vie:

- čo je Biblia
- chápať dôležitosť a význam Biblie
- vidieť v príbehoch ľudí Biblie, dnešný život
- pochopiť, prečo sme stratili prístup k stromu života
- chápať dôležitosť poznania života biblických postáv Starej zmluvy a poučiť sa z neho
- porovnávať dôsledky poslušnosti a neposlušnosti voči Pánu Bohu
- uvedomovať si význam Božieho požehnania
- chápať dôležitosť poznania života postáv Novej zmluvy
- uvedomovať si potrebu stretávania sa s Pánom Ježišom aj dnes
- poznať príbehy biblických postáv
- poznať biblické postavy Starej zmluvy
- poznať biblické postavy Novej zmluvy
- poznať príbeh Adama a Evy

Metódy a formy práce:

Výklad, predĺžený výklad, heuristická metóda, brainstorming, frontálne vyučovanie, práca vo dvojici, práca v skupine, práca s ilustráciou, práca s omaľovánkou, samostatná práca, spätná väzba, tvorba projektov a ich prezentácia

Učebné zdroje:

Biblia, Detská Biblia

Učebnica náboženskej výchovy Pramienok pre I. a II. ročník ZŠ

Detské časopisy s náboženskou tematikou

Omaľovánky s náboženskou tematikou

Odborná literatúra – metodické príručky

Hodnotenie predmetu: klasifikácia známku podľa Metodických pokynov č. 7/2009 – R z 28. 04. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy

Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Názov predmetu	Náboženská výchova
Časový rozsah výučby	0,5 hodiny týždenne, 17 hodín ročne
Ročník	Tretí
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	Denná
Vyučovacia jazyk	slovenský

3. ročník

Počet hodín týždenne: 1

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Tematické celky sú:

1. V Koho verím

- ◆ Prvý článok Všeobecnej viery kresťanskej (VVK – Krédo)

- žiak sa zoznámí s VVK/celé/ - žiak sa učí hlavne 1. článok. - vysvetliť žiakom pojem viera na základe deťom známeho biblického príbehu /možno zopakovať Abraháma/ - viesť deti k tomu, aby prostredníctvom stvorenstva objavovali Pána Boha a boli vďační za svet a ľudí okolo nás

- ◆ Druhý článok VVK – Pán Ježiš – zasľúbený prorokmi, syn Jozefa a Márie, Syn Boží, Pán

- predstaviť žiakom 2.článok, viesť ich k postupnému osvojovaniu - osobu Pána Ježiša predstaviť aj v niektorých prorockých predpovediach; zdôrazniť Ježišov božský pôvod a zároveň vysvetliť žiakom, kto boli Jeho rodičia, zopakovať so žiakmi príbeh narodenia

- ◆ Druhý článok VVK – Pán Ježiš – trpiaci, ukrižovaný a vzkriesený

- priblížiť žiakom príbeh utrpenia, smrti a vzkriesenia Pána Ježiša - poukázať na Spasiteľa, ktorý za nás trpí, aby nás zbavil hriechu - poslušnosť Pána Ježiša voči nebeskému Otcovi a Jeho obetavá láska k ľuďom - predstaviť žiakom Pána Ježiša ako víťaza nad smrťou a hriechom

- ◆ Druhý článok VVK – Pán Ježiš – ako vyvýšený Pán na Božej pravici, náš Ochranca a zároveň Sudca.

- vysvetliť žiakom udalosti Ježišovho vstúpenia na nebo aj v súvislosti s misijným príkazom - zdôrazniť žiakom istotu Ježišovej prítomnosti pri nás prostredníctvom prisľúbenia Radcu – Ducha Svätého - na základe Mt 25,31-45 vysvetliť žiakom podľa akých kritérií bude Pán Ježiš súdiť ľudí.

- ◆ Tretí článok VVK - Zoslanie Ducha Svätého – Podoby / Obrazy Ducha Svätého - Pôsobenie Ducha Svätého - **Environmentálna výchova**

- predstaviť deťom príbeh zoslania Ducha Svätého (vietor, ohnivé jazyky, holubica pri krste Pánovom)
- povedať im prečo Pán Ježiš posla Ducha Svätého - vysvetliť, ako Duch Boží môže meniť naše životy – ovocie Ducha v nás – láska, pokoj,... (G 5, 22-24)

- ◆ Tretí článok VVK - Verím v cirkev – spoločenstvo veriacich

- predstaviť deťom cirkev ako spoločenstvo veriacich ľudí, do ktorej patrí každý pokrstený - vysvetliť, že v cirkvi je každý človek vítaný a môže tam slúžiť svojimi darmi

- ◆ Tretí čl. VVK Verím v : -odpustenie hriechov - v tela zmŕtvych vzkriesenie - život večný /Uzdravenie ochrnutého Mk 2; Ježišovo vzkriesenie/

- dieťa je oboznámené s príbehom uzdravenia ochrnutého človeka - význam nielen telesného ale v prvom rade duchovného zdravia - na príbehu Ježišovho vzkriesenia zdôrazniť myšlienku večného života ako veľkú nádej pre veriaceho človeka

2. Boh nám dáva svoje Slovo

- ◆ Boh dáva človeku návod na život -Biblia - **Environmentálna výchova**

-žiak si zopakuje učivo predchádzajúceho roč. o Biblii - zdôrazniť že Biblia je Božie slovo, ktoré nás usmerňuje a chce nás viesť tak, aby sme žili šťastný život

- ◆ Práca s Bibliou

- žiak sa učí vyhľadávať dané biblické texty- výber podľa uváženia vyučujúceho - praktické používanie Biblie

3. Dekalóg

- ◆ Nové dosky zákona / 5Mojžišova 10 / Pravidlá pre život - **Environmentálna výchova**

- vysvetliť žiakom, že Mojžiš musel znova ísť pre dosky zákona - dosky boli obsahom rovnaké ako tie prvé - dôležitosť poznania Božej vôle a poslušnosti v živote jednotlivca i celého národa - žiak sa dozvie o zákone ktorý Boh dal Mojžišovi na Sinaji - žiak sa učí porozumieť Božím prikázaniam a naučí sa ich spamäti - dozvie sa o rozdelení prikázaní

- ◆ Prvé a druhé Božie prikázanie (Zlaté teľa – 2M 32 a Horiaci krík – 2M 3)

- dieťa na základe biblických príbehov o modle, ktorú si Izraelci postavili počas Mojžišovej neprítomnosti a stretnutím Mojžiša s Hospodinom – Jahvem pri horiacom kríku si zopakuje súvis príbehov s 1. a 2. prikázáním.

- ◆ Tretie a štvrté Božie prikázanie (12-ročný Ježiš v chráme – L 2,41-52)

- poukázať na nedeľu ako deň sviatočného odpočinku a na potrebu poslušnosti a úcty voči rodičom zopakovaním príbehu o 12-ročnom Ježišovi v chráme.

- ◆ Piate a šieste Božie prikázanie (Kain a Ábel) (Dávid a Batšeba)

- zopakovať príbehy Kain a Ábel a Dávid a Batšeba - pri 5. prikázaní – viesť deti k úcte ku každej forme života, vyzdvihnúť ochranu trpiacich a chorých; - vysvetliť deťom, čo všetko ich ohrozuje (šikanovanie, závislosti, nepozornosť, neopatrnosť) - viesť deti k úcte k svojmu telu, povzbudiť ich k odmietnutiu, toho, čo ich ohrozuje

- ◆ Siedme prikázanie – Ézav a Jákob a ôsme prikázanie – Použiť niektorý príbeh: *Jákob klame svojho otca Izáka *Bratia klamú otcovi Jákobovi o Jozefovej smrti *falošní svedkovia svedčia proti Pánovi Ježišovi na súde

- na odporúčaných príbehoch deťom vysvetliť tieto prikázania. - zdôrazniť nesebecký prístup k iným, vedieť sa podeliť s tými, ktorí majú nedostatok - vedieť byť skromný a netúžiť po veciach iných - zdôrazniť pravdovravnosť, poukázať na následky klamstva

- ◆ Deviate a desiate prikázanie (Použiť tento alebo ďalšie odporúčané príbehy: *Gechází - 2.Kráľ. 5,15-29 *Nábotova vinica 1Kr 21,1-29 - **Environmentálna výchova**

- na príbehu Elízeovho sluhu Gecházího vysvetliť deťom, že chamtivosť je zlá a podvodom získané bohatstvo neprináša trvalé šťastie. - viesť žiakov k správne postoju k veciam súkromným a spoločným.

- ◆ Medený had

- pozná príbeh o reptaní Izraelcov proti Mojžišovi, o Božom hneve a treste i o záchrane, ktorú posielal Pán Boh prostredníctvom medeného hada

4. Pane, nauč nás modliť sa !

- ◆ Ježišov učeník sa rád modlí Modlitba Pánova

- vysvetliť žiakom Ježišov postoj k modlitbe - kedy a kde sa modlil - zopakovať modlitbu, ktorú nás naučil /Modlitba Pánova/ - žiak si zopakuje Modlitbu Pánovu ktorú sa naučil v 1. ročníku - chápe ju ako vzor modlitieb ktorá v sebe zahŕňa všetko základné, o čo človek Boha žiada - dozvie sa o rozdelení tejto modlitby podľa prosieb a čo konkrétne, ktorá prosba znamená

- ◆ Prvá prosba Posväť sa meno tvoje! (Božie meno je sväté Horiaci krík- 2M 3, 1 – 15)

- žiak sa dozvie, aké Božie mená sa spomínajú v Biblii - je vedené k tomu, aby tieto Božie mená nepoužíval ľahkovážne, ale s úctou a rešpektom

- ◆ Druhá prosba Príd' kráľovstvo Tvoje! (Použiť niektoré z týchto podobenstiev: - Mt 13 - *O horčičnom zrne a o kvase *O poklade a perle)

-žiak spoznáva hodnoty Božieho kráľovstva (láska, radosť, pokoj,...) -dieťa sa učí, že kráľovstvo Božie ku nám prichádza prostredníctvom Ducha Svätého, Božieho slova, sviatostí, modlitieb a cirkvi.

- ◆ Tretia prosba Buď vôľa Tvoja ako v nebi, tak i na zemi! (Ježiš v Getsemane)

- pozná príbeh o Ježišovom utrpení v Getsemane - čo Pán Ježiš prežíval a o čo prosil svojho nebeského Otca - **Environmentálna výchova**

- ◆ Štvrtá prosba Chlieb náš každodenný daj nám dnes! (Nasýtenie zástupcov – J 6,1-15)

- pozná príbeh o nasýtení mnohopočetného zástupu Pánom Ježišom - zdôrazniť potrebu pokrmu a to, že nie je samozrejmosťou - učí sa ďakovať za jedlo i ostatné potrebné veci nášho života -
Environmentálna výchova

- ◆ Piata prosba Odpusť nám viny naše (Zacheus – L 19,1-10)

- pozná príbeh o Zacheovi a jeho zmene po stretnutí s Ježišom - učí sa, ako sa táto zmena prejavila na správaní a živote Zachea

- ◆ Piata prosba ...ako aj my odpúšťame vinníkom svojim! (Nemilosrdný sluha – Mt 18,21-35)

- na tomto príbehu vysvetliť žiakom, aká dôležitá je schopnosť odpúšťať a túžba, aby nám bolo odpustené

- ◆ Šiesta prosba I neuvod' nás do púštie! (Pokúšanie na púšti – Mt 4,1-11)

-pozná príbeh pokúšania a na púšti - učí sa, akým spôsobom diabol pokúšal Pána Ježiša

- ◆ Siedma prosba Ale zbav nás zlého! (Kúkol' medzi pšenickou – Mt 13,24 - 30)

- na podobenstve z Mt 13 poukázať na prítomnosť zla vo svete, v medziľudských vzťahoch - poukázať na našu povinnosť šíriť dobro, pokoj, lásku a bojovať s Božou pomocou proti zlému - zdôrazniť konečné víťazstvo dobra - Pán Ježiš – víťaz nad zlom, smrťou, nepravosťou

- ◆ Záver modlitby Pánovej: Lebo Tvoje je kráľovstvo i moc i sláva naveky . . .

- pri vysvetľovaní hodnôt Božieho kráľovstva zopakovať podobenstvá o kráľovstve Božom (O horčičnom zrne, O kvase, O poklade a perle) - dieťa si uvedomuje dôležitosť Božieho kráľovstva

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj:

- rozvíja sa vo všetkých tematických celkoch

Ochrana života a zdravia

- rozvíja sa vo všetkých tematických celkoch

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – v závere tematických celkov

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

Žiak vie:

- vnímať Boha ako všemohúceho Otca, Stvoriteľa neba i zeme - 1.čl. VVK
- uvedomovať si potrebu viery pre svoj život
- chápať, čo majú spoločné všetci kresťania
- chrániť prírodu a prechovávať úctu k Stvoriteľovi.
- naspamäť 2.čl.VVK - rozumie jeho obsahu
- uvedomiť si, že Ježiš je zároveň Božím synom a zároveň sa narodil ako malé dieťa v Betleheme - pozná mená niektorých prorokov a ich predpovede o Ježišovi Kristovi ako zaslúbenom Mesiášovi
- naspamäť 2.čl.VVK - rozumie jeho obsahu
- si uvedomiť, že Ježiš je zároveň Božím synom a zároveň sa narodil ako malé dieťa v Betleheme - pozná mená niektorých prorokov a ich predpovede o Ježišovi Kristovi ako zaslúbenom Mesiášovi
- si uvedomiť, že napriek fyzickej neprítomnosti je Pán Ježiš stále s nami a môžeme s ním komunikovať prostredníctvom našich modlitieb
- chápať, že Pán Ježiš posielal Pomocníka - Ducha Svätého - na základe učiva o poslednom súde, žiak vie, aké správanie sa páči Bohu a čo od nás očakáva.
- že dieťa sa vníma ako súčasť cirkvi – veľkej Božej rodiny - dieťa pozná význam slova kresťan - uvedomuje si, že v cirkvi môže slúžiť Pánu Bohu i svojim bratom a sestram

- že odpustenie a pokoj v srdci je prvoradé o čo máme vo svojich modlitbách prosiť - dieťa si uvedomuje, že horšie ako choroba je hriech v srdci človeka - dieťa chápe a prijíma, že Pán Ježiš nám dáva nádej - napriek realite smrti každý, kto verí v neho bude večne žiť.
- získať zručnosť a vie sa orientovať v Biblii
- chápať príčinu Božieho hnevu - učí sa rozoznávať kedy človek porušuje prvé a druhé prikázanie a aké to má dôsledky pre jeho život. - je vedené k úctivému používaniu Božieho mena
- navštevovať Služby Božie, kde môže budovať a rozvíjať spoločenstvo s Hospodinom aj s inými veriacimi ľuďmi. Je usmerňovaný k rešpektu a poslušnosti k rodičom, starým rodičom a učiteľom a vedený ku konkrétnym prejavom vďačnosti a modlitbám za rodinu.
- uvedomiť si dôležitosť ochrany zdravia a zachovania života - má pozitívny vzťah k svojmu telu, učí sa odmietnuť to, čo ho ohrozuje, neubližuje ostatným – sú mu cudzie praktiky šikanovania a zastáva sa slabších - chápe význam manželskej vernosti pre šťastný život v rodine
- vážiť svoje osobné veci, ale aj majetok iného, nepoškodzuje ho, správa sa s rešpektom k cudzím veciam, požičané vráti, neprivlastňuje si to, čo mu nepatrí. - učí sa hovoriť pravdu, aj keď nie je vždy príjemná; chápe význam pravdovravnosti v každej situácii života, napomáha riešeniu konfliktov v triede prostredníctvom pravdovravnosti
- čo je to chamtivosť a závisť - učí sa odolávať pokušeniu mať všetko, na čo si zmyslí - má správny postoj k majetku svojmu aj iných a svedomito s ním nakladá
- na základe príbehu poslúchať Boha - chápať Boží hnev, ale zároveň získavať istotu Božej záchranu;
- vie, že tak, ako medený had bol záchranou pre Izrael, tak Kristov kríž je záchranou pre celý svet.
- chápať dôležitosť modlitby ako základného komunikačného prostriedku s Pánom Bohom a Pánom Ježišom
- kedy a akým spôsobom sa môže modliť - vie Modlitbu Pánovu naspamäť, vie vymenovať prosby tejto modlitby podľa poradia - učí sa viesť pravidelný modlitebný život - buduje si vzťah k Pánu Bohu a Pánovi Ježišovi
- Božie mená a ich význam - vie ich vymenovať - vie, v akých situáciách je vhodné použiť Božie meno a kedy nie
- vymenovať prostredníctvom koho a čoho prichádza Božie kráľovstvo k nám - uvedomuje si vzácnosť a rast Božieho kráľovstva - dieťa túži po kráľovstve Božom, chce prijímať jeho hodnoty a šíriť ich ďalej.
- pochopiť, že aj Ježiš prežíval strach ako každý bežný človek, ale napriek tomu bol pripravený a ochotný poslúchnuť svojho Otca a splniť svoje poslanie
- si vážiť každodenné bežné veci, ktoré potrebuje pre život; -má súcit s tými, ktorí nemajú dostatok, vie sa rozdeliť s inými; - má záujem modliť sa za iných, ktorí trpia hladom, nedostatkom.
- pochopiť že Ježiš mení životy ľudí k lepšiemu - kto v Ježiša naozaj verí, chce byť lepší a snaží sa o nápravu vo svojom živote
- uvedomiť si, že nestačí len túžiť po odpustení, ale treba vedieť odpúšťať, aj keď to nie je vždy ľahké. - Pán Ježiš nám dáva silu odpustiť
- uvedomiť si Ježišovu poslušnosť voči Pánu Bohu - chápe zmysel ovládania Božieho slova pre svoj život najmä vo chvíľach pokušenia . - vie poprosiť o silu a pomoc v pokušeniach
- žiť dobrým a spravodlivým životom, vyvarovať sa zla vo svojom myslení a konaní - chrániť dobro a odmietat' zlo aj vo svojom okolí a vzťahoch –
- pomenovať negatívne javy vo svojom okolí, premýšľať, akým spôsobom sa postaviť voči zlu
- vymenovať niektoré hodnoty kráľovstva Božieho – chápe sa ako jeho súčasť - podieľa sa na jeho tvorbe a šírení vo svojom okolí
- že skutočná sláva a moc patrí Pánu Bohu - vie, čo znamená slovo „amen“

Metódy a formy práce:

Výklad, predĺžený výklad, heuristická metóda, brainstorming, frontálne vyučovanie, práca vo dvojici, práca v skupine, práca s ilustráciou, práca s omaľovánkou, samostatná práca, spätná väzba, tvorba projektov a ich prezentácia

Učebné zdroje:

Biblia, Detská Biblia

Učebnica náboženskej výchovy Pramienok pre I. a II. ročník ZŠ

Pracovný zošit
Detské časopisy s náboženskou tematikou
Omaľovánky s náboženskou tematikou
Odborná literatúra – metodické príručky

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známku podľa Metodických pokynov č. 7/2009- R – z 28. 4. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

UČEBNÉ OSNOVY

5. ROČNÍK, 6. a 7. ROČNÍK

5. ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín	Poznámky
Jazyk komunikácia	Slovenský jazyk	5	
	Nemecký, anglický	4,5	1,5 hod. v rámci voliteľných pridaná
Matematika a práca s informáciami	Matematika	5	1,5 hod. v rámci voliteľných pridaná
	Informatika	0,5	Každý druhý týždeň 1 hod.
Človek a spoločnosť	Dejepis	1	Voliteľný predmet 1 hod. 1 hod. pridaná - voliteľný predmet
	Regionálna výchova	1	
	Geografia	2	
	Občianska výchova	1	
Človek a príroda	Biológia	1	Voliteľný predmet 1 hod.
	Environmentálna výchova	1	
Človek a hodnoty	Etická výchova/ náboženská výchova	1	
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1	
	Hudobná výchova	1	
Zdravie a pohyb	Telesná výchova a športová výchova	2	
SPOLU		27 hodín	

Učebné plány vypracované podľa vzorového Školského vzdelávacieho programu pre 2. stupeň ZŠ- ISCED 2, platné od 1. septembra 2009

6. ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín	Poznámky
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk	5	1 hod. pridaná – voliteľná
	Nemecký, anglický 1	3	
	Konverzácia v 1. cudzom jazyku	1	1 hod. pridaná – voliteľná
	Nemecký, anglický 2	1	
Matematika a práca s informáciami	Matematika	5	1 hod. v rámci voliteľných pridaná
	Informatika	0,5	Každý druhý týždeň 1 hod.
Človek a spoločnosť	Dejepis	1,5	0,5 pridané – voliteľné
	Regionálna výchova	0,5	Voliteľný predmet 0,5hod.
	Geografia	1,5	0,5 pridaná – voliteľný predmet
	Občianska výchova	1	
Človek a príroda	Biológia	1,5	0,5 pridané – voliteľné
	Fyzika	1	
	Chémia	0,5	
	Environmentálna výchova	1	Voliteľný predmet 1 hod.
Človek a hodnoty	Etická výchova/ náboženská výchova	1	
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1	
	Hudobná výchova	1	
Zdravie a pohyb	Telesná výchova a športová výchova	2	
SPOLU		29 hodín	

Učebné plány vypracované podľa vzorového Školského vzdelávacieho programu pre 2. stupeň ZŠ- ISCED 2, platné od 1. septembra 2008

7. ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín	Poznámky
Jazyk komunikácia a	Slovenský jazyk	5	1 hod. pridaná – voliteľná
	Nemecký, anglický 1	3	
	Nemecký, anglický 2	1,5	0,5 hod. v rámci voliteľných pridaná
Matematika a práca s informáciami s	Matematika	5	1,5 hod. v rámci voliteľných pridaná
	Informatika	0,5	Každý druhý týždeň 1 hod.
Človek spoločnosť a	Dejepis	1,5	0,5 pridané- voliteľné
	Regionálna výchova	0,5	Voliteľný predmet 0,5hod.
	Geografia	1,5	0,5 pridaná - voliteľný predmet
	Občianska náuka	1	
Človek príroda a	Biológia	2	0,5 hod. pridané- voliteľné
	Fyzika	1,5	0,5 pridané- voliteľné
	Chémia	0,5	
	Environmentálna výchova	0,5	Voliteľný predmet 0,5 hod.
Človek a svet práce	Svet práce	0,5	
	Technika	0,5	
Človek hodnoty a	Etická výchova/ náboženská výchova	1	
Umenie a kultúra a	Výtvarná výchova	1	
	Hudobná výchova	1	
Zdravie a pohyb	Telesná výchova a športová výchova	2	
SPOLU		30 hodín	

Učebné plány vypracované podľa vzorového Školského vzdelávacieho programu pre 2. stupeň ZŠ- ISCED 2, platné od 1. septembra 2009

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne, 165 hodín ročne
Ročník	piaty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu slovenský jazyk a literatúra

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra má v systéme školského vzdelávania centrálnu postavenie, pretože vytvára predpoklady pre zvládnutie ostatných vyučovacích predmetov. Slovenčina je štátnym jazykom v Slovenskej republike. Slovenčina je pre väčšinu obyvateľov Slovenskej republiky národným jazykom s dlhou históriou, je pestrým, vnútorne bohato štruktúrovaným médiom, ktoré mu umožňuje komunikovať o najrozmanitejších javoch ľudského bytia a vedomia. Kvalitné poznanie a praktické ovládanie zákonitostí slovenského jazyka podmieňuje pohotovú, funkčne primeranú a kultivovanú komunikáciu jeho nositeľov. Prostredníctvom uvedomenia si miesta slovenského jazyka v našej spoločnosti si jednotlivci zároveň uvedomujú a vnímajú svoju národnú identitu a štátnu príslušnosť. Úroveň poznania a praktického ovládania slovenského jazyka je tak zároveň zrkadlom každého príslušníka slovenského národa i národa ako celku. Slovenčina je štátnym jazykom v Slovenskej republike, preto kultivované ovládanie slovenčiny zabezpečuje občanom tejto republiky nielen úspešné zvládnutie školského vzdelávania, ale následne aj ich plnohodnotné uplatnenie v pracovnom zariadení. Jazyk je fenomén, ktorý sprevádza človeka v písomnej alebo ústnej podobe po celý život. Tvorí integrálnu zložku jeho myslenia, je prostriedkom na poznávanie vonkajšieho i vnútorného sveta, na verbálne vyjadrovanie myšlienok, pocitov a nálad, slúži na kontakt a dorozumievanie sa s inými nositeľmi jazyka, pomáha vnímať krásu umeleckého diela. Zároveň reprezentuje svojich nositeľov, predovšetkým ich intelektuálnu, citovú a mravnú vyspelosť. Jazykové znalosti, štylistické a komunikatívne zručnosti a čitateľské a literárne zručnosti ako súčasť jazykovej kultúry predstavujú základné znaky vyspelosti absolventa základného vzdelania. Žiaci nadobúdajú také schopnosti a zručnosti, aby sa dokázali orientovať v akejkoľvek komunikatívnej situácii, vedeli sa vhodne vyjadrovať a svoje poznatky uplatňovali v praktickom živote. Schopnosti, ktoré žiaci získajú v predmete slovenský jazyk a literatúra sú potrebné nielen pre kvalitné jazykové vzdelávanie, ale sú dôležité aj pre úspešné osvojovanie si poznatkov v ďalších oblastiach vzdelávania. Ovládanie slovenského jazyka a literatúry či v ústnej a písomnej forme umožňuje žiakovi nielen poznať a pochopiť spoločensko-kultúrny vývoj našej spoločnosti, orientovať sa v prostredí, v ktorom žijú, vnímať okolie i seba, vytvárať predpoklady k efektívnej medziludskej komunikácii, interpretovať svoje reakcie a pocity a dokázať pochopiť svoje postavenie v rozličných komunikatívnych situáciách. Vzdelávacie obsahy slovenského jazyka a literatúry tvoria tri oblasti: Jazyková komunikácia, Komunikácia a sloh, Čítanie a literatúra. V oblasti Jazyková komunikácia žiaci nadobúdajú schopnosti, vedomosti, zručnosti a kompetencie potrebné k osvojovaniu si spisovnej podoby slovenského jazyka. Jazyková komunikácia vedie žiakov k presnému a logickému mysleniu, ktoré je

základným predpokladom jasného, presného a zrozumiteľného vyjadrovania. Žiaci nadobúdajú zručnosti na základe vlastných schopností, napr. dokázať porovnávať javy, ich vzájomné podobnosti a odlišnosti, triediť ich podľa určitých hľadísk a napokon dospieť k ich zovšeobecneniu. Žiaci vhodnou motiváciou dokážu informácie získavať, poznávať a porovnávať. V oblasti Komunikácia a sloh sa žiaci učia vnímať a chápať rozličné jazykové informácie, čítať s porozumením, kultivovane písať, rozprávať a na základe prečítaného alebo počutého textu samostatne sa rozhodovať, nadobúdajú kompetencie text analyzovať a kriticky hodnotiť. Vo vyšších ročníkoch získavajú kompetencie text posudzovať po stránke jazykovej, kompozičnej a výstavbovej. V literárnom vzdelávaní na druhom stupni základnej školy sa žiak prostredníctvom literárnych ukážok zoznamuje s literatúrou všeobecne, konkrétne s literárnymi druhmi, literárnymi žánrami, kompozíciou literárnych diel, štylistikou literárneho textu, získava informácie o autoroch, ich živote a ďalších dielach. Počas literárneho vzdelávania žiaci poznávajú prostriedky čítania, základné literárne druhy a žánre, učia sa vnímať ich špecifické znaky, chápať autorove umelecké zámery a formulovať vlastné názory o prečítanom diele. Získavajú kompetencie rozlišovať fiktívny príbeh od skutočného. Postupne nadobúdajú čitateľské zručnosti, schopnosti reprodukovať prečítaný literárny text a samostatne tvoriť nový umelecký text. Žiaci sa oboznamujú s významnými slovenskými predstaviteľmi tvorby pre deti a mládež. Žiaci nadobúdajú poznatky, ktoré pozitívne ovplyvňujú ich postoje, životnú hodnotovú orientáciu, empatiu, prosociálne správanie, obohacujú ich duchovne a nadobúdajú etické kompetencie. Žiak má získať také intelektuálne zručnosti, ktoré z neho robia vzdelaného čitateľa, ktorý v literatúre nachádza zábavu, poučenie, vie sa v nej orientovať a intelektuálne a duchovne sa vzdelávať.

Slovenský jazyk a literatúra 2. stupeň ZŠ	5. roč.	6.roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.	Spolu
Štátny vzdelávací program	5	4	4	5	5	23
Jazyk	3	2	2	3	3	13
Literatúra	2	2	2	2	2	10
Školský vzdelávací program-jazyk	-	1	1	-	-	2

Ciele predmetu slovenský jazyk a literatúra

Všeobecné ciele

Cieľom vzdelávania v oblasti slovenského jazyka a literatúry je dosiahnuť takú úroveň rečových zručností v príslušnom jazyku, aby žiaci zvládli každú komunikatívnu situáciu či už hovorovú alebo odbornú v rozsahu odbornosti všetkých vzdelávacích oblastí a primerane a vhodne z hľadiska jazykového štýlu, s príslušnou gramatickou a pravopisnou normou v ústnom i písomnom prejave.

Cieľom vyučovania slovenského jazyka je:

- viesť žiakov k spoznávaní jazyka ako vnútorne štruktúrovaného a uceleného systému. viesť ich k poznaniu bohatosti jazykových prostriedkov na jednotlivých rovinách jazykového systému, k odhaľovaniu vzťahov významu a formy a vzťahov medzi jednotlivými rovinami jazykového systému.
- zameriavať sa na funkčné využitie jazykových a mimojazykových prostriedkov písaných a ústnych prejavov. To napomáha žiakovi chápať zložitost' a vzájomnú súvislosť javov okolitého sveta, orientovať sa vo svete, prijímať nové informácie a odovzdávať vlastné

- poznatky a skúsenosti, formovať si svoje postoje k svetu a životu, spoznávať zákonitosti súčasného života, pochopiť históriu a inšpirovať sa do budúcnosti.
- Rozvíjať komunikačné schopnosti a návyky žiakov, aby získali kvalitnú jazykovú kompetenciu, t. j. schopnosť primerane reagovať v rozličných jazykových situáciách. Tento cieľ je determinovaný získaním správnych ortografických a ortoepických návykov a zručností, ale aj zručností v štylizácii príslušnej vety či textu.
 - Pestovať v žiakoch lásku k materinskému jazyku a vedomie jazykovej príslušnosti k istému etniku, pocit jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami. Prostredníctvom ovládania normy spisovného jazyka viesť žiakov k zvyšovaniu jazykovej kultúry ich verbálnych prejavov, ústnych i písaných.
 - Prostredníctvom jazyka viesť žiakov k spoznávaniu histórie vlastného národa a vážiť si ľudí, ktorí sa zaslúžili o rozvoj a poznanie slovenského jazyka.
 - Prehlbovať estetické cítenie žiakov a tak im umožniť vnímať a precítiť krásu umeleckého slova či diela.
 - Rozvíjať etické cítenie žiakov založené na empatii a asertivite, viesť ich k prosociálnemu správaniu, aby si dokázali uvedomiť podstatu a význam ľudských hodnôt.
 - Zoznámiť žiakov so súborom diel slovenskej a základnej svetovej literatúry, ktorá svojou štruktúrou i spôsobom tematizácie sveta zodpovedá dosiahnutému stupňu psychického i fyzického vývinu žiakov.
 - Viesť žiakov od základnej gramotnosti k získaniu čitateľských návykov, orientovať sa na knihu, vzbudiť záujem o čítanie, a pozitívne prijímať literatúru a kultúru.
 - Pochopiť umeleckú literatúru ako nejednoznačný, otvorený pohľad na svet a jeho zobrazenie.

Čiastkové ciele

Z celkového cieľa vyučovania slovenského jazyka na 2. stupni základnej školy vyplývajú i čiastkové ciele

- Žiaci sa učia analyzovať text s dôrazom na vyhľadávanie jazykových javov, ich triedenie a usúvzťažňovanie. Učia sa syntetizovať získané poznatky.
- Získavajú prehľad o jednotlivých rovinách jazykového systému, o základných jazykových prostriedkoch na týchto rovinách, o jazykových kategóriách na rôznom stupni zovšeobecnenia.
- Cvičia sa v pravopisnej norme a učia sa správne vyslovovať a ústne realizovať text aj s uplatnením suprasegmentálnych javov.
- Spoznávajú základné údaje z histórie jazyka a jazykovedy.
- Odhaľujú zmysel základných lingvistických termínov.
- Poznávajú štylistickú hodnotu jednotlivých jazykových javov.
- Učia sa uplatňovať poznatky o jazykovom systéme pri tvorbe vlastných textov.
- Cvičia sa v osvojovaní si štylisticky primeranom používaní jazykových javov. Nacvičujú zvládnutie rôznych jazykových situácií. Precvičujú si písomnú aj ústnu podobu jazykových prejavov. Učia sa pracovať s konceptom a robiť korekciu textu s využívaním korektorských značiek.
- Získavajú základnú orientáciu v jednotlivých slohových postupoch, v žánroch a útvaroch jednotlivých štýlov. Získavajú aj základnú predstavu o štýle.
- Spoznávanie, tvorivé využívanie a kultivovanie slovenského jazyka sa tak stáva prostriedkom všeobecného vzdelávania žiaka – človeka v najširšom zmysle, pretože rozvíja žiakovu osobnosť v rovine poznávacej, estetickéj, etickej a najmä komunikatívnej.
- Vnímajú a prijímajú literárny text, prostredníctvom ktorého nadobúdajú čitateľské zručnosti, učia sa pochopiť a porozumieť textu.
- Získavajú systém vedomostí o literatúre, t. j. základné identifikačné znaky druhov a žánrov a elementárne charakteristiky literatúry ako umeleckého druhu.

Kompetencie, ktoré predmet rozvíja

Cieľom vzdelávania je rozvíjať kľúčové kompetencie tak, aby žiaci:

- pochopili vzdelávanie v príslušnom jazyku ako svojbytný historický jav, v ktorom sa odráža historický a kultúrny vývoj národa a zároveň ako významný zjednocujúci činiteľ národného spoločenstva a ako dôležitý prostriedok celoživotného vzdelávania,
- nadobudli a rozvíjali pozitívny vzťah k materinskému jazyku a pochopili jeho potenciálne zdroje pre svoje osobné a kultúrne bohatstvo,
- vnímali a postupne osvojovali si jazyk ako bohatý mnohotvárný prostriedok k získavaniu a odovzdávaniu informácií, k vyjadrovaniu vlastných postojov a názorov,
- rozvíjali komunikatívne schopnosti a návyky, aby získali kvalitnú jazykovú kompetenciu, t. j. schopnosť primerane reagovať v rozličných jazykových situáciách,
- zvládli základné pravidlá medzilidskej komunikácie daného kultúrneho prostredia a nadobudli pozitívny vzťah k jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie,
- samostatne získali informácie z rozličných zdrojov a zvládli práce s jazykovými a literárnymi textami,
- nadobudli sebedomie pri vystupovaní na verejnosti a kultivovaný prejav ako prostriedok presadenia samého seba,
- nadobudli etické cítenie založené na empatii a asertivite, naučili sa prosociálne správať, aby si dokázali uvedomiť podstatu a význam ľudských hodnôt,
- nadobudli vzťah a dokázali individuálne prežiť slovesné umelecké dielo, mali vlastné čitateľské zážitky, rozvíjali svoj pozitívny vzťah k literatúre a k ďalším druhom umenia vychádzajúcich z umeleckých textov a rozvíjali svoje emocionálne a estetické cítenie a vnímanie.

5.ročník

Počet hodín týždenne: 5

**Zložky predmetu: Slovenský jazyk
Literatúra**

**počet hodín týždenne: 3, ročne 99
počet hodín týždenne: 2, ročne 66**

Štruktúra predmetu slovenský jazyk a literatúra

I. JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA

Zvuková stránka jazyka a pravopis
Lexikológia
Morfológia
Syntax
Dejiny jazyka a jazykoveda

II. KOMUNIKÁCIA A SLOH

Komunikácia ako zdroj informácií
Ústny a písomný prejav
Rozprávanie príbehov a zážitkov
Vlastné tvorivé písanie
Subjektívna a objektívna komunikácia

III. LITERATÚRA

Všeobecne o literatúre
Základné literárne druhy
Základné literárne žánre
Kompozícia literárneho diela

Obsahové štandardy slovenského jazyka- časť jazyk

Obsahový vzdelávací štandard vymedzuje sústavu *poznávacích a rečových kompetencií* a súbor *jazykovedných termínov*, ktoré v časovom úseku vymedzenom týmto vzdelávacím štandardom musia byť **povinne zaradené** do obsahu vzdelávania na každej škole tohto typu v Slovenskej republike.

Súbor jazykovedných termínov obsahuje aj všetky jazykovedné pojmy, ktoré boli štandardizované pre 1. stupeň základnej školy (sú zvýraznené osobitným typom písma). Tieto pojmy sú už trvalou zložkou obsahu vzdelávania, a preto sa pri nich neuvádza nijaká časová hranica na zaradenie do obsahu vyučovania na 2. stupni. Sú len informáciou pre učiteľov tohto stupňa základnej školy.

Poznávacie a rečové kompetencie

Verejná prezentácia textu, verejný prejav

- 1) Pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu, spisovnú výslovnosť a správne uplatňovať suprasegmentálne javy.
- 2) Pri ústnom prejave primerane uplatňovať mimojazykové prostriedky.
- 3) Reprodukovať umelecký aj vecný text (doslovne, podrobne, stručne).

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

- 1) Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
- 2) Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
- 3) Na základe indukcie a zovšeobecnenia odvodiť charakteristiky (definície) nových javov.
- 4) Usporiadať známe javy do tried a systémov.
- 5) Aplikovať jazykovedné vedomosti na vecné a umelecké texty.
- 6) Pri písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu.

Analytické a syntetické zručnosti

- 1) Uskutočniť jazykovú analýzu textu a vytvárať jazykový systém.
- 2) Odlíšiť medzi sebou umelecký a vecný text.
- 3) Odlíšiť medzi sebou texty z hľadiska jazykového štýlu, slohových postupov a slohových útvarov/žánrov.

Tvorivé zručnosti

- 1) Vytvoriť vlastný text na základe dodržiavania stanoveného slohového útvaru/žánru, slohového postupu, jazykového štýlu.
- 2) Ústne prezentovať vlastný text.
- 3) Napísať krátky príbeh (vlastný zážitok alebo vymyslený príbeh).
- 4) Dokončiť rozprávanie alebo neukončené prozaické dielo.
- 5) Zdramatizovať kratší prozaický alebo básnický text.

Informačné zručnosti

- 1) Používať jazykové príručky a slovníky, korigovať podľa nich vlastné texty.
- 2) Vyhľadávať, spracúvať a používať informácie z literárnych prameňov a internetu.

Komunikačné zručnosti

- 1) Adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu.
- 2) Vyjadrovať sa neverbálne a chápať neverbálnu komunikáciu.
- 3) Verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor.

Témy

Zvuková rovina jazyka a pravopis

- spojovník
- pomlčka
- výslovnosť: splývavá výslovnosť
- znelé, neznelé a nepárové (zvučné) spoluhlásky
- prestávka

počet hodín: 15

- sila hlasu
- hlavný slovný prízvuk
- dôraz

Významová rovina jazyka

počet hodín: 15

- jednovýznamové a viacvýznamové slová
- synonymá
- antonymá
- slovník: synonymický
- príslovie
- porekadlo
- pranostika
- prirovnanie
- spisovný jazyk – nárečie

Tvarová rovina jazyka

počet hodín: 30

- podstatné mená
- vzory: chlap hrdina, dub, stroj
- životnosť – neživotnosť
- žena, ulica, dlaň, kosť
- mesto, srdce, vysvedčenie, dievča
- prídavné mená
- akostné prídavné mená
- stupňovanie
- pekný, cudzí
- osobné zámená: základné, privlastňovacie
- číslovky: základné, radové
- tykanie/vykanie
- pomocné sloveso byť
- väzba s pádom

Skladobná rovina

počet hodín: 6

- veta: želacia, zvolacia
- slovosled

Sloh

počet hodín: 33

pohľadnica

- súkromný list
- jednoduché rozprávanie
- opis: predmetu, obrázka/ilustrácie, osoby
- opis pracovného postupu
- rozprávanie s prvkami opisu
- krátke správy: SMS, e-mail/mejl
- oznámenie
- správa
- pozvánka
- plagát
- vizitka
- inzerát
- reklama
- interview
- adresa
- adresa odosielateľa

- osnova
- odsek
- úvod, jadro, záver
- argument
- kľúčové slová
- poznámky/konspekt
- koncept
- hlavná myšlienka
- téma

Literatúra

Všeobecne o literatúre

počet hodín: 6

- Autor/spisovateľ, čitateľ/divák, text/ ilustrácia, kniha/ knižnica, časopis, noviny

poézia

počet hodín: 10

- ľudové piesne, koleda
- nonsens

próza

počet hodín: 38

- krátke formy ľudovej slovesnosti- príslovie, porekadlo, pranostika, hádanka
- rozprávky
- povesti
- legenda
- komiks
- encyklopédia
- príbehy zo života detí

dráma

počet hodín: 8

- filmová a televízna rozprávka
- bábkové divadlo

Kompozícia literárneho diela

počet hodín: 4

- poézia, rým, prirovnávanie, zdobenina, rytmus, verš, strofa

Témy, prostredníctvom ktorých rozvíjame kompetencie

Prepojenie vzdelávacích oblastí s kľúčovými kompetenciami a konkretizácia kľúčových kompetencií v jednotlivých vzdelávacích oblastiach.

Komunikácia v materinskom jazyku:

Vedieť:

- sa vyjadrovať a tlmočiť svoje myšlienky, pocity a názory ústnou a písomnou formou;
- interaktívne a kreatívne reagovať primeraným spôsobom v rôznych spoločenských a kultúrnych súvislostiach, vo vzdelávaní a v odbornej činnosti;
- klásť otázky a dokázať správne odpovedať;
- rozvíjať si slovnú zásobu, vedieť správne používať gramatické javy a jazykové funkcie;
- rozlišovať spisovné a nespisovné výrazy a texty;
- správne používať rôzne jazykové štýly;
- vyhľadávať, zhromažďovať a spracovávať informácie a vedieť presvedčivým spôsobom argumentovať;
- viesť kritický a konštruktívny dialóg, dokázať hodnotiť literárne texty a oceňovať estetické kvality;
- sa správať empaticky a používať jazyk pozitívnym a sociálne zodpovedným spôsobom.

Komunikácia v cudzích jazykoch:

Vedieť:

- využiť komunikačné zručnosti nadobudnuté v cudzích jazykoch v materinskom jazyku;
- si uvedomovať kultúrne rozmanitosti so zameraním na medzikultúrnu komunikáciu.

Matematická gramotnosť a kompetencie v oblasti prírodných vied a technológií:

Vedieť:

- používať matematické myslenie v logických morfológických a syntaktických operáciách;
- napísať, prečítať a používať arabské a rímske číslice;
- používať matematické modely myslenia (logické a priestorové myslenie) a vzorce, grafy, tabuľky a pod. vo vyučovacích jazykoch.

Kompetencia v oblasti informačnej a komunikačnej technológie:

Vedieť:

- vyhľadávať, zhromažďovať a spracovávať informácie;
- sa písomne dorozumieť prostredníctvom informačno-komunikačných technológií;
- používať jazykové príručky a slovníky a korigovať podľa nich vlastné texty;
- sa orientovať v školskej a verejnej knižnici.

Učiť sa učiť:

Vedieť:

- si efektívne zorganizovať vlastné učenie;
- spracovávať a prispôbovať nové vedomosti a zručnosti z oblasti vyučovacích jazykov;
- nadobudnuté vedomosti v škole a životné skúsenosti uplatňovať v rôznych spoločenských a kultúrnych súvislostiach, vo vzdelávaní a v odbornej činnosti.

Sociálne a občianske kompetencie:

Vedieť:

- porozumieť multikultúrnym a sociálno-ekonomickým rozmerom európskych spoločností a spôsobu, akým je národná kultúrna identita prepojená s európskou identitou;
- konštruktívne komunikovať v rozličných prostrediach, byť tolerantný, vyjadrovať odlišné stanoviská, porozumieť im, rokovať a vyjednávať so schopnosťou vytvárať dôveru a cítiť empatiu;
- účinne, asertívne komunikovať s inými ľuďmi vo verejnej sfére s prejavom solidarity, vzájomnej spolupatričnosti národností lokality, krajiny a národov Európskej únie.

Podnikateľské kompetencie:

Vedieť:

- individuálne aj v tímoch prezentovať svoju prácu;
- plánovať, organizovať;
- riadiť, komunikovať;
- analyzovať,
- oznamovať, hodnotiť a zaznamenávať.

Kultúrne kompetencie:

Vedieť:

- kreatívne vyjadrovať myšlienky, skúsenosti a emócie prostredníctvom umenia, literatúry a médií;
- využiť vedomosti o literatúre a kultúre národného a kultúrneho dedičstva v rôznych spoločenských a kultúrnych súvislostiach, vo vzdelávaní a v odbornej činnosti;
- využiť základné vedomosti o významných kultúrnych dielach vrátane súčasnej ľudovej kultúry;
- chápať kultúrnu a jazykovú rozmanitosť v Európe a iných oblastiach sveta, mať potrebu chrániť ju a chápať význam estetických faktorov v každodennom živote;
- oceniť, vyjadriť úctu k umeleckým dielam svojho národa, i k dielam iných národov a národností v danej krajine a celej Európe;
- nadobudnuté kreatívne zručnosti a vedomosti preniesť do rôznych profesionálnych súvislostí;

- pochopiť vlastnú kultúru a zmysel pre identitu ako základ otvoreného postoja vo vzťahu k rozmanitosti kultúrneho vyjadrovania a jeho rešpektovania.

Mať:

- pozitívny postoj, kreativitu a snahu o kultiváciu estetických schopností formou umeleckého vyjadrovania vlastných pocitov a myšlienok a prostredníctvom zapájania sa do kultúrneho života.

Prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

multikultúrna výchova : upozorňovať žiakov na multikultúrnu budúcnosť sveta a spolužitie s ľuďmi iného etnického pôvodu

mediálna výchova : rozhlasová hra, televízna hra -vplyv TV, internetu

osobnostný a sociálny rozvoj: balady, poviedky o deťoch –vzájomná pomoc žiakov, práca v skupinách

environmentálna výchova -ochrana prírody, životného prostredia

regionálna výchova –vzťah k vlastnému regiónu, správny postoj k iným kultúram v regióne

ochrana človeka a zdravia –zdravý životný štýl

tvorba projektu, prezentácia zručnosti- prezentácia prác žiakov, kooperácia

Slovenský jazyk a literatúra sú úzko prepojené s dejepisom, občianskou výchovou, matematikou, cudzím jazykom, geografiou, etickou výchovou, biológiou i ostatnými predmetmi vyučovanými v základnej škole.

Výkonový štandard- požiadavky na výstup- časť slovenský jazyk

Základom koncepcie pedagogického dokumentu sa stávajú komunikačné jazykové kompetencie - čítanie s porozumením, písanie a hovorenie (počúvanie je integrovanou súčasťou hovorenia), ktoré členia obsah učiva (pojmový štandard) a výkon (výkonový štandard) do relatívne uzavretých celkov na základe definovaných spôsobilostí .

Spôsobilosti majú činnostný charakter a sú napĺňané zručnosťami a obsahovým vymedzením učiva, t. j. pojmi a kontextom. Pojmy uvádzané v pedagogickom dokumente sú presne vymedzené v obsahovom vzdelávacom štandarde pre predmet slovenský jazyk a literatúra a predstavujú znalosti, ktoré žiak musí nadobudnúť pri dosiahnutí jednotlivých spôsobilostí. Kontext je priestor, v ktorom sa preberajú a utvrdzujú nadobudnuté znalosti a spôsobilosti. Tento priestor je ohraničený slohovými útvarmi, ktoré sú vymedzené v obsahovom vzdelávacom štandarde pre predmet slovenský jazyk a literatúra. K obsahovému vymedzeniu učiva sa priamo viažu poznávacie spôsobilosti, ktoré vychádzajú zo všeobecne akceptovaných taxonómií. Predstavujú odstupňované kognitívne operácie, ktoré by mal žiak uplatňovať pri nadobúdaní vedomostí a zručností.

Posledný stĺpec predstavuje výkon, ktorý je definovaný dvoma úrovňami, a to optimálnou (najvyššou – výborný) a minimálnou (najnižšou merateľnou – dostatočný) úrovňou.

Komunikačné jazykové kompetencie

Čítanie s porozumením Spôsobilosti	Písanie	Hovorenie
I. Zamerať svoje čítanie podľa potreby	I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum	I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum
II. Pochopiť význam textu	II. Organizovať text z hľadiska kompozície	II. Organizovať a rozvíjať svoje myšlienky v súlade s komunikačnou situáciou
	III. Zosúladiť štylistickú úroveň	III. Používať informácie

III. Pochopiť formálnu stránku textu	s cieľom písania a čitateľmi	<i>a textové pasáže z iných zdrojov, napr. humorný príbeh a materiál z iných médií</i>
IV. Odlíšiť vetu a text	IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia	
	V. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov, napr. humorný príbeh a materiál z iných médií	IV. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku
V. Pochopiť zmysel umeleckého a vecného textu vzhľadom na využitie	VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého	V. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia v texte
	VII. Opakované čítanie a oprava konceptu textu so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis	VI. Rešpektovať jazykové pravidlá
VI. Pochopiť význam lexikálnych jednotiek	VIII. Revidovať a editovať koncept s využitím spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov	
	IX. Rešpektovať jazykové pravidlá	VIII. Využívať pri komunikácii jazykové a mimojazykové prostriedky

Čítanie s porozumením

I. Zameriť svoje čítanie podľa potreby	Vybrať text podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie. Nahlas, ticho a opakovane prečítať text.
II. Pochopiť význam textu	Pochopiť umelecký a vecný text s využitím explicitných informácií. Pochopiť text podľa implicitných informácií. Tvoriť a overiť navrhnuté hypotézy. Reprodukovať umelecký a vecný text na základe chronologickej alebo logickej postupnosti.
III. Pochopiť formálnu stránku textu	Rozoznať všeobecné usporiadanie textu – odseky, nadpisy atď. Rozpoznať a pomenovať rozličné texty a určiť ich horizontálnu štruktúru.
IV. Odlíšiť vetu a text	Vyhľadať prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré slúžia na plynulý prechod medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí. Určiť časovú a logickú postupnosť pri rozvíjaní témy.
V. Pochopiť zmysel umeleckého a vecného textu vzhľadom na využitie	✓ interpunkčných znamienok ✓ gramatických kategórií (rod, číslo, pád, osoba, číslo, čas)
VI. Pochopiť význam lexikálnych jednotiek	Porozumieť významu slov v umeleckých a vecných textoch. Overiť si význam slova. Porozumieť štruktúre slova a jeho častiam, napr. slabikám a hláskam. Rozoznať sémantické vzťahy medzi slovami, skupinami slov jednovýznamové – viacvýznamové slová.

Písanie

I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum	Sformulovať tému adekvátnu cieľu komunikácie. Vybrať vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania.
II. Organizovať text z hľadiska kompozície	Zostaviť osnovu, koncept. Zoradiť motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti. Prispôbiť formálnu úpravu textu vybranému žánru.
III. Zosúladiť štylistickú úroveň s cieľom písania a čitateľmi.	Zosúladiť slovnú zásobu s cieľom komunikácie. Využívať bohatstvo lexiky, spisovný jazyk, resp. nárečie. Overiť si v jazykovedných príručkách vhodnosť a správnosť použitých

	slov.
	Využívať primerané štylistické prostriedky.
IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia	Utvoriť jednoduché holé a rozvité vety: <ul style="list-style-type: none"> ✓ používanie interpunkčných znamienok vo vetách; ✓ využívanie gramatických jednotiek vo vetách; ✓ používanie lexikálnych jednotiek vo vetách.
V. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov, napr. humorný príbeh a materiál z iných médií	Vybrať a použiť slová, frázy, jazykové štruktúry.
VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého	Identifikovať rozdielnosti jednotlivých útvarov/žánrov. Vytvoriť modifikovaný text.
VII. Opakované čítanie a oprava konceptu textu so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis	Revidovať a editovať koncept textu s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu.
VIII. Revidovať a editovať koncept s využitím spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov	Revidovať koncept textu s cieľom: <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozvíjať a zlepšovať organizáciu myšlienok; ✓ realizovať zmeny štruktúry, obsahu s cieľom eliminovať gramatické chyby, zlé formulácie viet a pod.; ✓ upraviť text po formálnej stránke.
IX. Rešpektovať jazykové pravidlá	Vo vlastných jazykových prejavoch dodržiavať pravidlá a požiadavky ortografie, morfológie a syntaxe.

Hovorenie

I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum	Sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii. Zosúladiť jazykové prvky s cieľom komunikácie. Zvoliť vhodný spoločenský tón komunikácie v súlade s jej cieľom a prostredím. Začať a ukončiť komunikáciu na určitú tému. Analyzovať kvalitu ústneho prejavu.
II. Organizovať a rozvíjať svoje myšlienky v súlade s komunikačnou situáciou	Sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť. Pomocou kontrolných otázok zhodnotiť, či ostatní porozumeli prejavu. Kriticky zhodnotiť prehovor niekoho iného.
III. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov, napr. humorný príbeh a materiál z iných médií vo vlastnej tvorbe	Vybrať slová, frázy, jazykové štruktúry z iných zdrojov a použiť ich vo vlastnom prejave.
IV. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku	Využívať jazykovú pestrosť a variabilitu komunikácie aplikovaním spisovných, nárečových a slangových prvkov s ohľadom na situáciu a komunikačných partnerov.
V. Štylizovať jednoduché holé a rozvité vety v texte	Utvoriť jednoduché holé a rozvité vety. Uplatňovať logickú nadväznosť vytvoreného textu.
VI. Rešpektovať jazykové pravidlá	✓ Jazykové pravidlá: ortoepické, lexikologické, morfológické.
VII. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky	Uplatňovať plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu. Využívať gestikuláciu, mimiku, proxemiku a haptiku.

Edukačné ciele predmetu slovenský jazyk a literatúra, časť: slovenský jazyk

Poznávacia (kognitívna) kompetencia
--

Spôsobilosť používať kognitívne operácie.

Spôsobilosť učiť sa sám aj v skupine.
Spôsobilosť kritického myslenia.
Spôsobilosť formulovať a riešiť problémy.
Schopnosť tvorivého myslenia a spôsobilosť uplatniť jeho výsledky.
Komunikačná kompetencia
Spôsobilosť tvoriť, prijať a spracovať informácie.
Zručnosť vyhľadávať a odosielať informácie.
Spôsobilosť formulovať svoj názor a argumentovať.
Schopnosť verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city.
Interpersonálna (sociálna) kompetencia
Spôsobilosť akceptovať skupinové hodnoty.
Schopnosť tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín.
Spôsobilosť kooperácie.
Schopnosť empatie.
Intrapersonálna (osobnostná) kompetencia
Vytvárať a reflektovať vlastnú identitu.
Vytvárať vlastný hodnotový systém.
Schopnosť sebaregulácie a ochrany vlastného života.

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

I. Zamerať svoje čítanie podľa potreby

Vybrať text podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie. Nahlas, ticho a opakovane prečítať text

Optimálny

I

1.1 Žiak dokáže vybrať a posúdiť texty z obsahového i formálneho hľadiska.

1.2 Žiak vie odôvodniť správnosť vybraného textu v konkrétnej situácii.

1.3 Žiak dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch: pohľadnica; súkromný list; opis predmetu, ilustrácie/obrázka, osoby; jednoduché rozprávanie; krátke správy: SMS, e-mail/mejl; oznámenie; správa; pozvánka; plagát; vizitka, inzerát; reklama; rozprávanie s prvkami opisu, opis pracovného postupu a interview.

1.4 Žiak dokáže rozlíšiť umelecký text od vecného.

2.1 Žiak vie samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôsobiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie spracovať informácie.

2.2 Žiak vie správne intonovať všetky druhy viet a uplatňovať správny slovný a vetný prízvuk.

2.3 Žiak vie vysvetliť pojmy prestávka, sila hlasu, dôraz, splyvavá výslovnosť, spodobovanie, znelé, neznelé a znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky.

2.4 Žiak pri čítaní dodržiava správne dýchanie.

2.5 Žiak vie správne artikulovať a spisovne výslovnosť slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li; dodržiavať správnu dĺžku slabika držiavať pravidlá spodobovania.

2.6 Žiak pri čítaní uplatňuje primeranú silu hlasu a dodržiava správnu melódiu

Minimálny

1.1 Žiak dokáže vybrať text a odôvodniť správnosť výberu na základe subjektívnych pocitov.

1.2 Žiak vie definovať pojmy: pohľadnica; súkromný list; opis predmetu, ilustrácie/obrázka, osoby; jednoduché rozprávanie; krátke správy: SMS, e-mail/mejl; oznámenie; správa; pozvánka; plagát; vizitka, inzerát; reklama; rozprávanie s prvkami opisu, opis pracovného postupu a interview.

1.3 Žiak vie z navrhovaného súboru slohových útvarov/žánrov s pomocou učiteľa vybrať žáner zodpovedajúci téme: pohľadnica; súkromný list; opis predmetu, ilustrácie/obrázka, osoby; jednoduché rozprávanie; krátke správy: SMS, e-mail/mejl; oznámenie; správa; pozvánka; plagát; vizitka, inzerát; reklama; rozprávanie s prvkami opisu, opis pracovného postupu a interview.

2.1 Žiak vie s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam.

2.2 Žiak vie správne intonovať oznamovacie vety.

2.3 Žiak vie reprodukovať definície pojmov: prestávka, sila hlasu, dôraz.

2.4 Žiak vie spisovne vyslovovať slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li a dodržiavať správnu dĺžku slabík.

II. Pochopiť význam textu

Pochopiť umelecký a vecný text s využitím explicitných informácií, podľa implicitných informácií. Tvoríť a overiť navrhnuté hypotézy. Reprodukovať umelecký a vecný text na základe chronologickej alebo logickej postupnosti.

Optimálny

1.1 Žiak vie vyhľadať explicitne vyjadrené informácie v texte: vie úplne a správne vyhľadať v texte rôzne údaje (miesto, čas, názov); vie presne a správne vyhľadať v texte fakty vzťahujúce sa na tému textu; vie správne spojiť čiastkové údaje, fakty, do komplexnej informácie.

1.2 Žiak vie: vyvodíť záver na základe zistených súvislostí medzi informáciami v texte; porovnať dve a viac informácií; analyzovať príčiny; vyvodíť čiastkové témy.

1.3+2.1 Žiak vie veku primerane vyhľadať explicitne i implicitne vyjadrené informácie v texte a na základe nich analyzovať text: vie vyhľadať kľúčové slová v texte; vie sa orientovať v postavách.

1.4+2.2 Žiak dokáže samostatne na základe explicitných, ale aj implicitných informácií: charakterizovať správanie postáv, hodnotiť ich konanie, určiť ich vzájomný vzťah;

1.5+2.2 Žiak vie opísať prostredie, v ktorom sa príbeh odohráva.

1.6 +2.3 Žiak vie vyjadriť autorský zámer – pointu (explicitne alebo implicitne vyjadrenú).

1.7+2.4 Žiak vie vybrať zaujímavú myšlienku z textu a rozobrať ju.

1.8+2.5 Žiak dokáže na obhajobu svojho stanoviska použiť ako argumenty niektoré poznatky získané analýzou textu.

1.9+2.6 Žiak sa vie pohotovo zorientovať v deji textov primeraných jeho skúsenostiam.

1.10+2.7 Žiak vie identifikovať v texte ustálené slovné spojenie, príslovie, porekadlo, pranostiku, prirovnanie.

3.1 Žiak dokáže na základe kontextu alebo pri jazykovej a štylistickej analýze textu odhadnúť význam slov a overiť si ich v jazykovedných slovníkoch.

4.1 Žiak vie vytvoriť z textu na základe čiastkových informácií z textu hypotézu o jeho závere a svoju hypotézu overiť v diskusii.

4.2 Žiak vie vecne argumentovať – zdôvodniť úsudok s odkazom na text.

4.3 Žiak vie vyvodíť záver na základe zistených súvislostí medzi informáciami tak, aby: bol správny a výstižný, mal logickú súvislosť s porovnávanými informáciami.

Žiak vie usporiadať informácie podľa: ich dôležitosti a nadväznosti v texte.

4.5 Žiak vie: prerozprávať prečítaný text so zachovaním časovej a príčinnej postupnosti a s prípadnými individuálnymi obmenami; dokončiť začatý príbeh.

4.6 Žiak vie vyjadriť názor na prečítaný text – jasne sformulovať svoj čitateľský dojem, vyjadriť svoje estetické *zážitky* z prečítaného textu i emocionálneho prežívania.

Minimálny II.

1.1+2.1 Žiak vie vyhľadať vo veku primeranom texte explicitne i implicitne vyjadrené informácie: vie vyhľadať kľúčové slová, dokáže rozlíšiť hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať správanie postáv na základe explicitných informácií, vie stručne opísať prostredie, v ktorom sa príbeh odohráva, vie s pomocou učiteľa jednoducho pomenovať tému prečítaného textu, vie vyjadriť na základe subjektívnych pocitov svoje estetické zážitky z prečítaného textu.

4.1 Žiak vie s pomocou učiteľa usporiadať informácie podľa ich dôležitosti v texte;

4.2 Žiak vie: prerozprávať s pomocou učiteľa prečítaný text so zachovaním časovej a príčinnej postupnosti, dokončiť s pomocou učiteľa začatý príbeh

III. Pochopiť formálnu stránku textu

Rozoznať všeobecné usporiadanie textu – odseky, nadpisy atď.

Rozpoznať a pomenovať rozličné texty a určiť ich horizontálnu štruktúru

Optimálny

1.1 Žiak chápe formálnu stránku textu a dokáže ju vyjadriť hlasovými prostriedkami – prestávka, sila hlasu, dôraz, melódia vety: želacia, zvolacia.

1.2 Žiak dokáže interpretovať súvislosť nadpisu s obsahom textu.

2.1 Žiak vie identifikovať odlišné, resp. spoločné znaky nasledujúcich slohových útvarov/žánrov: pohľadnica; súkromný list; opis predmetu, ilustrácie/obrázka, osoby; jednoduché rozprávanie; krátke správy: SMS, e-mail/mejl; oznámenie; správa; pozvánka; plagát; vizitka, inzerát; reklama; rozprávanie s prvkami opisu, opis pracovného postupu a interview.

Minimálny

1.1 Žiak chápe formálnu stránku textu a po príprave a s pomocou učiteľa ju dokáže vyjadriť hlasovými prostriedkami.

1.2 Žiak vie vyjadriť súvislosť medzi nadpisom a obsahom v textoch, v ktorých je tento vzťah explicitne vyjadrený.

2.1 Žiak vie definovať spoločné a odlišné znaky jednotlivých žánrov/útvarov: pohľadnica; súkromný list; opis: predmetu, ilustrácie/obrázka, osoby; jednoduché rozprávanie; krátke správy: SMS, e-mail/mejl; oznámenie; správa; pozvánka; plagát; vizitka, inzerát; reklama; rozprávanie s prvkami opisu a opis pracovného postupu; interview.

IV. Odlíšiť vetu a text

Vyhľadať prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré slúžia na plynulý prechod medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí.

Určiť časovú a logickú postupnosť pri rozvíjaní témy.

Optimálny

1.1 Žiak vie identifikovať slová, skupiny slov, ktoré slúžia na plynulý prechod.

1.2 Žiak dokáže posúdiť význam spôsobov nadväzovania v texte medzi vetou a vetnými celkami a správnosť ich použitia: **fonetické prostriedky** – prestávka, melódia, dôraz;

grafické prostriedky – interpunkčné znamienka, ktoré členia text – typ písma (napr. kurzíva, tučné), zarážky; **asociované výrazy** – gradácia adjektív; **konektory**- osobné základné zámená

2.1 Žiak vie posúdiť správnosť použitia slovesných časov v texte vzhľadom na časovú postupnosť.

Minimálny

1.2 Žiak vie pomenovať s pomocou učiteľa *spôsoby* nadväzovania v texte medzi vetou a vetnými celkami: **grafické prostriedky** – interpunkčné znamienka, **konektory** -osobné základné zámená.

2.1 Žiak vie s pomocou učiteľa posúdiť správnosť použitia slovesných časov v texte vzhľadom na časovú postupnosť.

V. Pochopiť zmysel umeleckého a vecného textu vzhľadom na využitie

interpunkčných znamienok, gramatických kategórií (rod, číslo, pád, osoba, číslo, čas)

Optimálny

1.1 Žiak vie posúdiť správnosť interpunkcie v jednoduchej vete a v želacej a zvolacej vete.

1.2 Žiak chápe dôležitosť (funkciu) sloviess v rozprávaní a význam prídavných mien v opise.

1.3 Žiak chápe dôležitosť gramatickej zhody medzi prídavnými a podstatnými menami pre porozumenie textu.

1.4 Žiak vie vysvetliť funkciu stupňovania prídavných mien v texte.

1.5 Žiak chápe význam čísloviek (magické čísla) v umeleckom texte.

Minimálny

1.1 Žiak vie rozlíšiť želáciu a zvoláciu vetu.

1.2 Žiak vie s pomocou učiteľa vysvetliť vysokú frekvenciu sloviess v rozprávaní a prídavných mien v opise.

1.3 Žiak vie s pomocou učiteľa vysvetliť význam stupňovania prídavných mien v texte.

VI. Pochopiť význam lexikálnych jednotiek

Porozumieť významu slov v umeleckých a vecných textoch. **Overiť** si význam slova.

Porozumieť štruktúre slova a jeho častiam, napr. slabikám a hláskam. **Rozoznať** sémantické vzťahy medzi slovami, skupinami slov jednovýznamové – viacvýznamové slová.

Optimálny

1.1 Žiak vie vyhľadať odvodené, viacvýznamové slová, synonymá a antonymá v danom texte.

1.2+4.1 Žiak vie vysvetliť lexikálny význam viacvýznamových slov, synonym a antonym v danom texte.

1.3 Žiak vie vyhľadať, určiť druh a vysvetliť lexikálny význam ustálených slovných spojení – prísloví, porekadiel, pranostiek a prirovnaní v danom texte.

2.1 Žiak si vie overiť význam neznámych slov v jazykovedných príručkách.

3.1 Žiak vie členiť slová na slabiky a určiť predponu v slove v rámci daného textu.

Minimálny

VI.

1.1 Žiak vie vyhľadať viacvýznamové slová, synonymá a antonymá v danom texte.

1.2 Žiak vie vysvetliť lexikálny význam antonym v danom texte.

1.3 Žiak vie s pomocou učiteľa vyhľadať a vysvetliť lexikálny význam ustálených slovných spojení – prísloví a prirovnaní v danom texte.

2.1 Žiak si vie overiť význam neznámych slov v jazykovedných príručkách.

3.1 Žiak vie členiť slová na slabiky.

PÍSANIE

I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum

Sformulovať tému adekvátnu cieľu komunikácie.

Vybrať vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania.

Optimálny

1.1 Žiak vie navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania.

2.1 Žiak vie rozlíšiť, porovnať a vysvetliť pojmy: pohľadnica; súkromný list; opis predmetu, ilustrácie/obrázka, osoby; jednoduché rozprávanie; krátke správy: SMS, e-mail/mejl; oznámenie; správa; pozvánka; plagát; vizitka, inzerát; reklama; rozprávanie s prvkami opisu, opis pracovného postupu a interview.

2.2 Žiak vie na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner, ktorý zosúladí s témou písania a svoje rozhodnutie vie zdôvodniť.

Minimálny

1.1 Žiak si vie z navrhovaného súboru tém vybrať tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania.

2.1 Žiak vie definovať pojmy: pohľadnica; súkromný list; opis predmetu, ilustrácie/obrázka, osoby; jednoduché rozprávanie; krátke správy: SMS, e-mail/mejl; oznámenie; správa; pozvánka; plagát; vizitka, inzerát; reklama; rozprávanie s prvkami opisu, opis pracovného postupu a interview.

2.2 Žiak vie z navrhovaného súboru žánrov s pomocou učiteľa vybrať útvar/žáner zodpovedajúci téme: pohľadnica; súkromný list; opis: predmetu, ilustrácie/obrázka, osoby; jednoduché rozprávanie; krátke správy: SMS, e-mail/mejl; oznámenie; správa; pozvánka; plagát; vizitka, inzerát; reklama; rozprávanie s prvkami opisu, opis pracovného postupu a interview

II. Organizovať text z hľadiska kompozície

Zostaviť osnovu, koncept.

Zoradiť motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti.

Prispôbiť formálnu úpravu textu vybranému žánru.

Optimálny

1.1 Žiak vie vysvetliť pojmy konsept, osnova, koncept.

1.2 Žiak vie vysvetliť pojmy úvod, jadro, záver.

1.3 Žiak vie vysvetliť pojem adresa, vizitka.

1.4 Žiak vie vytvoriť konsept, osnovu, koncept pre pripravovaný text.

1.5 Žiak vie napísať adresu a adresu odosielateľa na obálku.

1.6 Žiak vie napísať adresu na pohľadnicu.

1.7 Žiak vie vytvoriť vlastnú vizitku.

2.1 Žiak vie vytvoriť text pohľadnice v súlade s cieľom komunikácie.

2.2 Žiak vie vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému súkromný list.

2.3 Žiak vie vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému SMS a krátky e-mail/mejl.

2.4 Žiak vie vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému oznámenie a správu.

2.5 Žiak vie vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému pozvánku a plagát.

2.6 Žiak vie vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému inzerát a reklamu.

2.7 Žiak vie vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelené rozprávanie s dodržaním delenia na úvod, jadro, záver.

2.8 Žiak vie vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému opis: predmetu, ilustrácie/obrázka, osoby.

2.9 Žiak vie vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelené rozprávanie s prvkami opisu s dodržaním časovej postupnosti.

2.10 Žiak vie vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému komplexný opis pracovného postupu s dodržaním logickej postupnosti.

2.11 Žiak vie členiť text na odseky.

2.12 Žiak vie vytvoriť a uskutočniť interview na zadanú alebo voľnú tému.

Žiak vie stanoviť tému interview. Žiak vie vybrať osobu, ktorá je v súlade s témou interview.

Žiak vie samostatne vytvoriť otázky v súlade s témou interview. Žiak vie zoradiť otázky podľa logickej postupnosti. Žiak vie správne klásť otázky, dodržiava pravidlá splývavej výslovnosti, spodobovania a správne intonuje. Žiak vie získať potrebné informácie s cieľom priblížiť spracovanú problematiku čitateľovi. Žiak vie zaznamenať odpovede a vytvoriť písomnú verziu interview.

3.1 Žiak vie charakterizovať rozdiely vo formálnej úprave nasledujúcich slohových útvarov/žánrov: pohľadnica; súkromný list; opis predmetu, ilustrácie/obrázka, osoby; jednoduché rozprávanie; krátke správy: SMS, e-mail/mejl; oznámenie; správa; pozvánka; plagát; vizitka, inzerát; reklama; rozprávanie s prvkami opisu, opis pracovného postupu a interview.

3.2 Žiak vie aplikovať znalosti o formálnej úprave nasledujúcich slohových útvarov/žánrov počas tvorby: pohľadnica; súkromný list; opis predmetu, ilustrácie/obrázka, osoby; jednoduché rozprávanie; krátke správy: SMS, e-mail/mejl; oznámenie; správa; pozvánka; plagát; vizitka, inzerát; reklama; rozprávanie s prvkami opisu, opis pracovného postupu a interview

Minimálny

2.1 Žiak vie vytvoriť text pohľadnice v súlade s cieľom komunikácie.

2.2 Žiak vie s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému súkromný list, pokiaľ má dostatočný čas na prípravu.

2.3 Žiak vie vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému SMS a krátky e-mail/mejl.

2.4 Žiak vie s pomocou učiteľa a podľa vzoru vytvoriť na zadanú tému oznámenie a správu.

2.5 Žiak vie vytvoriť s pomocou učiteľa a podľa vzoru na zadanú tému pozvánku a plagát.

2.6 Žiak vie vytvoriť s pomocou učiteľa a podľa vzoru na zadanú tému inzerát a reklamu.

2.7 Žiak vie s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému rozprávanie, pokiaľ má dostatočný čas na prípravu.

2.8 Žiak vie s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému opis: predmetu, ilustrácie/obrázka, osoby, pokiaľ má dostatočný čas na prípravu.

2.9 Žiak vie vytvoriť jednoduché rozprávanie s malou mierou využitia opisu.

2.10 Žiak vie s pomocou učiteľa vytvoriť opis jednoduchého pracovného postupu.

2.11 Žiak vie s pomocou učiteľa vytvoriť text interview na zadanú tému, pokiaľ má dostatočný čas na prípravu.

3.1 Žiak vie odôvodniť formálnu úpravu: pohľadnice; súkromného listu; opisu: predmetu, ilustrácie/obrázka, osoby; jednoduchého rozprávania; krátkej správy: SMS, e-mailu/mejlu; oznámenia; správy; pozvánky; plagátu; vizitky, inzerátu; reklamy; rozprávania s prvkami opisu, opisu pracovného postupu a interview

III. Zosúladiť štylistickú úroveň s cieľom písania a čitateľmi.

Zosúladiť slovnú zásobu s cieľom komunikácie.

Využívať bohatstvo lexiky, spisovný jazyk, resp. nárečie.

Overiť si v jazykovedných príručkách vhodnosť a správnosť použitých slov.

Využívať primerané štylistické prostriedky.

Optimálny

1.1 Žiak vie vysvetliť pojmy: odvodené slovo, synonymum, antonymum, ustálené slovné spojenie – príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie a uviesť konkrétne príklady.

1.2 Žiak vie vysvetliť pojmy spisovný jazyk a nárečie, jednovýznamové a viacvýznamové slová a uviesť konkrétne príklady.

2.1 Žiak vie prispôbiť lexiku textu cieľu písania a komunikačnej situácii a pri tvorbe vlastného textu využíva čo najširšiu slovnú zásobu s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie.

2.2 Žiak vie pri tvorbe vlastného textu aplikovať znalosti o synonymách, čím sa vyhýba častému opakovaniu niektorých slov vo svojom prejave.

3.1 Žiak pozná funkciu jednotlivých jazykovedných príručiek a vie si vybrať a používať vhodnú jazykovednú príručku.

4.1 Žiak vie v súlade s cieľom komunikácie využívať vo svojom texte ustálené slovné spojenia – príslovia, porekadlá, pranostiky, prirovnania.

4.2 Žiak vie zdôvodniť výber a použitie jednotlivých ustálených slovných spojení – prísloví, porekadiel, pranostík, prirovnaní

Minimálny

1.1 Žiak vie reprodukovať definície pojmov: odvodené slovo, synonymum, antonymum, ustálené slovné spojenie – príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie.

1.2 Žiak vie reprodukovať definície pojmov spisovný jazyk a nárečie, jednovýznamové a viacvýznamové slová.

2.1 Žiak pri tvorbe textu využíva obmedzenú lexiku, často opakuje slová v rámci textu.

3.1 Žiak si vie na základe odporúčania učiteľa vybrať vhodnú jazykovednú príručku a skontrolovať správnosť, vhodnosť a význam slov použitých v texte.

4.1 Žiak v malej miere využíva ustálené slovné spojenia – príslovia, porekadlá, pranostiky, prirovnania.

IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia

1. **Utvoriť** jednoduché holé a rozvité vety:

- ✓ používanie interpunkčných znamienok vo vetách;
- ✓ využívanie gramatických jednotiek vo vetách; používanie lexikálnych jednotiek vo vetách.

Optimálny

1.1 Žiak vie samostatne tvoriť jednoduché holé a rozvité vety, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka.

1.2 Žiak vie rozlíšiť želáciu a zvoláciu vetu.

1.3 Žiak vie vytvoriť želáciu a zvoláciu vetu a použiť správne interpunkčné znamienka.

1.4 Žiak vie roztriediť podstatné a prídavné mená podľa gramatického rodu.

1.5 Žiak vie aplikovať svoje vedomosti o skloňovaní podstatných mien (vzory: *chlap, hrdina, dub, stroj, žena, ulica, dlaň, kosť, mesto, srdce, vysvedčenie, dievča*) a prídavných mien (*pekný, cudzí*) vo vlastnom texte.

1.6 Žiak vie správne použiť akostné prídavné mená vo svojom texte a správne ich vystupňovať.

1.7 Žiak vie vysvetliť funkciu stupňovania vo svojom texte.

1.8 Žiak vie rozoznať základné a radové číslovky vo svojom texte.

1.9 Žiak vie aplikovať vedomosti o skloňovaní základných a radových čísloviek v texte a dodržiava ich pravopis.

1.10 Žiak vie aplikovať znalosti o časovaní slovesa byť vo vlastnom texte.

1.11 Žiak dodržiava správne predložkové väzby pri tvorbe slovných spojení, viet a celých textov.

1.12 Žiak vie vysvetliť funkciu synonym vo vlastnom texte.

Minimálny

1.1 Žiak vie samostatne tvoriť jednoduché holé a jednoduché rozvité vety.

1.2 Žiak vie roztriediť podstatné mená podľa gramatického rodu.

1.3 Žiak vie definovať vzory podstatných mien: *chlap, hrdina, dub, stroj, žena, ulica, dlaň, kosť, mesto, srdce, vysvedčenie, dievča*.

1.4 Žiak vie definovať vzor pekný.

1.5 Žiak vie s pomocou učiteľa stupňovať akostné prídavné mená.

1.6 Žiak ovláda písanie interpunkčných znamienok pri radových číslovkách napísaných číslicou.

1.7 Žiak vie vyčasovať sloveso byť a použiť ho vo vetách.

V. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov, napr. humorný príbeh a materiál z iných médií

Výber a použitie slov, fráz, jazykových štruktúr

Optimálny

1.1 Žiak vie v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie, resp. textové prvky súvisiace s obsahom jeho textu a zapísať si ju. Žiak si systematicky tvorí poznámky, zaznamenáva kľúčové slová a dokáže ich následne uplatniť vo vlastnom texte.

1.2 Žiak vie rozlíšiť význam získaných informácií a textových prvkov a na základe toho rozhodnúť o ich využití v rámci svojho textu.

1.3 Žiak vie zdôvodniť výber a použitie rozličných informácií a textových prvkov z iných zdrojov vo svojom texte.

Minimálny

1.1 Žiak vie v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie, resp. textové prvky súvisiace s obsahom textu.

1.2 Žiak vie s pomocou učiteľa využiť získané informácie alebo textové prvky vo svojom texte.

VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého

Identifikovať rozdielnosti jednotlivých útvarov/žánrov. **Vytvoriť** modifikovaný text.

Optimálny

1.1 Žiak vie odlišiť a porovnať: pohľadnicu; súkromný list; opis predmetu, ilustrácie/obrázka, osoby; jednoduché rozprávanie; krátke správy: SMS, e-mail/mejl; oznámenie; správu; pozvánku; plagát; vizitku, inzerát; reklamu; rozprávanie s prvkami opisu, opis pracovného postupu a interview od iných jemu známych/neznámych slohových útvarov /žánrov.

2.1 Žiak vie samostatne aplikovať svoje vedomosti o jednotlivých žánroch/útvoroch pri transformácii z jedného žánru do druhého (*pohľadnicu; súkromný list; opis predmetu, ilustrácie/obrázka, osoby; jednoduché rozprávanie; krátke správy: SMS, e-mail/mejl; oznámenie; správu; pozvánku; plagát; inzerát; reklamu, rozprávanie s prvkami opisu, opis pracovného postupu, interview*

Minimálny

1.1 Žiak vie s pomocou učiteľa a podľa vopred stanovených kritérií porovnať slohové útvary/žánre: pohľadnicu; súkromný list; opis predmetu, ilustrácie/obrázka, osoby; jednoduché rozprávanie; krátke správy: SMS, e-mail/mejl; oznámenie; správu; pozvánku; plagát; inzerát; reklamu; rozprávanie s prvkami opisu, opis pracovného postupu a interview.

1.2 Žiak vie s pomocou učiteľa transformovať jeden žánr do druhého žánru (*pohľadnica; súkromný list; opis: predmetu, ilustrácie/obrázka, osoby; jednoduché rozprávanie; krátka správa: SMS, e-mail/mejl; oznámenie; správa; pozvánka; plagát; inzerát; reklama, rozprávanie s prvkami opisu, opis pracovného postupu, interview*).

VII. Opakované čítanie a oprava konceptu textu so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis

Revidovať a editovať koncept textu s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu.

Optimálny

1.1 Žiak vie bez vyzvania učiteľa formou tichého čítania skontrolovať svoj text s cieľom identifikovať jednotlivé chyby a následne ich opraviť, pričom pri oprave svojho textu aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu.

1.2 Žiak vie opraviť texty vytvorené niekým iným.

Minimálny

1.1 Žiak vie na podnet a s pomocou učiteľa identifikovať niektoré chyby vo svojom texte.

VIII. Revidovať a editovať koncept s využitím spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov

Revidovať koncept textu s cieľom: rozvíjať a zlepšovať organizáciu myšlienok, realizovať zmeny štruktúry, obsahu s cieľom eliminovať gramatické chyby, zlé formulácie viet a pod, upraviť text po formálnej stránke.

Optimálny

1.1 Žiak vie nahlas plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôbuje tempo svojho prejavu poslucháčom.

1.2 Žiak vie prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa) a následne zapracovať identifikované chyby s cieľom zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok, opraviť jednotlivé chyby a formálnu úpravu textu.

1.3 Žiak vie zdôvodniť, prečo niektoré pripomienky nezpracoval vo svojom texte. Pri obhajobe svojho názoru sa vie citovo a spoločensky *ovládať*.

1.4 Žiak vie zhodnotiť texty produkované niekým iným a svoje hodnotenie vie zdôvodniť.

1.5 Žiak vie napísať čistopis so zapracovanými a opravenými chybám

Minimálny
1.1 Žiak vie po príprave nahlas prečítať svoj text.

1.2 Žiak vie napísať čistopis a s pomocou učiteľa zapracovať identifikované chyby v kontext

IX. Rešpektovať jazykové pravidlá

Vo vlastných jazykových prejavoch **dodržiavať** pravidlá a požiadavky ortografie, morfológie a syntaxe.

Optimálny

1.1 Žiak vie aplikovať v texte nadobudnuté vedomosti z ortografie, lexikológie, morfológie, syntaxe:

- žiak vie správne rozdeliť slová na konci riadka a dodržať pravidlá delenia pri slovách so slabičnou a neslabičnou predponou,- žiak dodržiava pravidlá písania veľkých písmen v korešpondencii (pohľadnica, e-mail/mejl, súkromný list, pozvánka),

- žiak dodržiava pravidlo o rytmickej krátení, žiak rozlišuje spisovnú slovnú zásobu od nárečia,

- žiak vie správne skloňovať a časovať slová vo vetách, žiak pri tvorbe viet a textu používa správny slovosled a interpunkciu.

Minimálny

1.1 Žiak vie s pomocou učiteľa aplikovať v texte nadobudnuté vedomosti z ortografie, lexikológie, morfológie, syntaxe: žiak vie správne rozdeliť slová na konci riadka, žiak rozozná spisovnú slovnú zásobu od nárečia, žiak vie správne skloňovať a časovať slová vo vetách.

HOVORENIE

I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum

Sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii.

Zosúladiť jazykové prvky s cieľom komunikácie.

Zvoliť vhodný spoločenský tón komunikácie v súlade s jej cieľom a prostredím.

Začať a ukončiť komunikáciu na určitú tému.

Analyzovať kvalitu ústneho prejavu

Optimálny

1.1 Žiak vie samostatne zvoliť a sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii.

1.2 Žiak vie samostatne pohoťovo sformulovať základné myšlienky na tému a vysloviť ich výstižne, zrozumiteľne, plynulo a jasne.

1.3 Žiak vie samostatne sformulovať súvislý text na danú tému.

1.4 Žiak vie podľa logickej postupnosti usporiadať svoju výpoveď.

2.1 Žiak vie použiť vhodné jazykové prvky v súlade s komunikačnou situáciou.

3.1 Žiak vie v danej komunikačnej situácii použiť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia uskutočňuje.

3.2 Žiak vie v interview použiť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa táto komunikácia uskutočňuje.

3.3 Žiak v komunikácii zvláda hlasovú a zvukovú stránku prejavu.

4.1 Žiak vie začať a ukončiť komunikáciu a vie pritom použiť správne výrazové prostriedky.

5.1 Žiak vie zhodnotiť kvalitu ústneho prejavu: sformulovať tému podľa cieľa komunikácie, zosúladiť jazykové prvky podľa cieľa komunikácie,

vhodne prispôbiť spoločenský tón komunikácie, ktorý je v súlade s cieľom a prostredím,

Minimálny

1.1 Žiak si vie z ponúknutých komunikačných tém vybrať tému,

1.2 Žiak vie sformulovať myšlienky na vopred určenú tému,

1.3 Žiak vie sformulovať krátky text na danú tému,

1.4 Žiak vie podľa pokynov učiteľa usporiadať slová v texte,

1.5 Žiak vie s pomocou učiteľa upraviť chyby v logickom usporiadaní svojej výpovede

2.1 Žiak vie použiť nárečové prvky zo svojho regiónu v danej komunikačnej situácii.

- 3.1 Žiak vie použiť taký spoločenský tón, ktorý je v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa táto komunikácia uskutočňuje.
- 3.2 Žiak vie na základe písomnej prípravy zvoliť vhodný spoločenský tón, ktorý je v súlade s cieľom a prostredím komunikácie.
- 4.1 Žiak vie začať a ukončiť komunikáciu v známom prostredí so známymi ľuďmi.
- 4.2 Žiak vie použiť tie výrazy, ktoré si osvojil vo vyučovacom procese.

II. Organizovať a rozvíjať svoje myšlienky v súlade s komunikačnou situáciou

Sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť.

Pomocou kontrolných otázok **zhodnotiť**, či ostatní porozumeli prejavu.

Kriticky **zhodnotiť** prehovor niekoho iného.

Optimálny

- 1.1 Žiak vie pri obhajobe vlastného názoru použiť výrazové prostriedky na vyjadrenie vlastného názoru.
- 1.2 Žiak vie na obhajobu vlastného názoru použiť vhodne sformulované presvedčivé argumenty primerané komunikácii (vie presvedčivo argumentovať).
- 1.3 Žiak vie svoj názor kultivovaným spôsobom obhájiť.
- 2.1 Žiak vie správne a spoločensky vhodne sformulovať otázky, aby si preveril a prekontroloval, ako poslucháči porozumeli jeho výpovedi.
- 3.1 Žiak vie posúdiť z hľadiska jazykovej správnosti a spoločenského tónu vyjadrenie partnerov danej komunikácie.
- 3.2 Žiak vie zhodnotiť obsahovú stránku prijatého prehovoru a vysloviť protiargumenty.

Minimálny

- 1.1 Žiak vie jednoduchým spôsobom, veľmi stručne vyjadriť svoj vlastný názor na určitú tému.
- 1.2 Žiak sa usiluje na základe subjektívneho hodnotenia (subjektívnych dôvodov) sa usiluje obhájiť vlastný názor.
- 2.1 Žiak vie sformulovať jednoduché otázky, aby si preveril a prekontroloval, ako poslucháči porozumeli jeho výpovedi.
- 3.1 Žiak vie jednoduchými vetami vyjadriť svoj nesúhlas s obsahom komunikácie.

III. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov, napr. humorný príbeh a materiál z iných médií vo vlastnej tvorbe

Vybrať slová, frázy, jazykové štruktúry z iných zdrojov **a použiť** ich vo vlastnom prejave

Optimálny

- 1.1 Žiak vie vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.
- 1.2 Žiak vie vhodne vo vlastnom prejave využiť humorné alebo zaujímavé prvky komunikácie z literárnych textov, médií, internetu.

Minimálny

- 1.1 Žiak vie vo vlastnom prejave s pomocou učiteľa vhodne využiť informácie alebo zaujímavé, humorné jazykové výrazové prostriedky získané z rôznych informačných zdrojov.
- 1.2 Žiak vie na základe pokynov učiteľa použiť vopred pripravené slová, slovné spojenia a ustálené slovné spojenia vo svojom prejave.

IV. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku

Využívať jazykovú pestrosť a variabilitu komunikácie aplikovaním spisovných, nárečových a slangových prvkov s ohľadom na situáciu a komunikačných partnerov

Optimálny

- 1.1 Žiak vie v danej komunikačnej situácii využívať vhodné slová, slovné spojenia, jazykové prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou s ohľadom na regionálnu oblasť a sociálne prostredie.
- 1.2 Žiak sa vie vyjadrovať spisovne a nárečie používa s ohľadom na cieľovú a obsahovú stránku textu

Minimálny

- 1.1 Žiak vie používať jazykové prostriedky bez odlišenia spisovných, nárečových a slangových jazykových prostriedkov

V. Štylizovať jednoduché holé a rozvité vety v texte

Utvoriť jednoduché holé a rozvité vety.

Uplatňovať logickú nadväznosť vytvoreného textu.

Optimálny

1.1 Žiak vie samostatne tvoriť jednoduché holé vety, jednoduché rozvité vety, želacie a zvolacie vety, pričom dodržiava pravidlá slovosledu a intonácie.

1.2 Žiak vie na základe okamžitého zhodnotenia svojej výpovede alebo v prípade nepochopenia zo strany komunikačných partnerov opraviť, rozvíť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi.

2.1 Žiak vie samostatne utvoriť logicky usporiadaný súvislý text s jednoduchými holými a rozvitými vetami.

2.2 Žiak vie na základe analýzy ústneho prehovoru komunikačného partnera zhodnotiť správnosť použitého žánru/útvoru a uplatnenie časovej a logickej postupnosti

Minimálny

1.1 Žiak vie samostatne tvoriť jednoduché holé vety a jednoduché rozvité vety a správne intonovať oznamovacie vety.

2.1 Žiak vie začať, ukončiť a vytvoriť rozprávanie.

2.2 Žiak vie s pomocou učiteľa vytvoriť krátky text (opis predmetu, opis ilustrácie/obrázka, opis osoby, opis pracovného postupu).

2.3 Žiak vie vytvoriť krátke oznámenie, správu a pozvanie

VI. Rešpektovať jazykové pravidlá

Ortoepické, lexikologické, morfológické

Optimálny

1.1 Žiak vie správne vyslovovať slová, v ktorých nastáva spodobovanie.

1.2 Žiak vie správne intonovať oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie a zvolacie vety.

1.3 Žiak vie správne vo vete použiť prestávku, dať dôraz.

2.1 Žiak sa vie správne spisovne vyjadrovať.

3.1 Žiak vie v komunikačnej situácii používať ohybné slovné druhy: podstatné mená a ich gramatické kategórie (rod, číslo, pád), akostné prídavné mená a ich stupňovanie, slovesá a ich gramatické kategórie (osoba, číslo, čas), neplnovýznamové sloveso byť, základné a radové číslovky, osobné základné a privlastňovacie zámená, vie správne používať tykanie a vykanie

Minimálny

1.1 Žiak vie správne vyslovovať slová, v ktorých nastáva spodobovanie.

1.2 Žiak vie správne intonovať oznamovacie vety.

3.1 Žiak vie v komunikačnej situácii používať ohybné slovné druhy: podstatné mená a ich gramatické kategórie (rod, číslo, pád), akostné prídavné mená a ich stupňovanie, slovesá a ich gramatické kategórie (osoba, číslo, čas), neplnovýznamové sloveso byť, základné a radové číslovky, osobné základné a privlastňovacie zámená, vie správne používať tykanie a vykanie.

VII. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky

Uplatňovať plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu.

Využívať gestikuláciu, mimiku, proxemiku a haptiku.

Optimálny

1.1 Žiak sa vie v primeranej komunikačnej situácii plynule a zrozumiteľne vyjadrovať.

1.2 Žiak vie uplatňovať správnu intonáciu viet.

2.1 Žiak vie v komunikačnej situácii: primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujať spoločensky vhodný postoj a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim, vhodne sa pohybovať a používať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim, dodržiavať pravidlá haptiky

Minimálny

1.1 Žiak vie prispôbiť tempo reči komunikačnej situácii.

2.1 Žiak vie v komunikačnej situácii primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujať spoločensky vhodný postoj a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim, vhodne sa pohybovať a používať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim, dodržiavať pravidlá haptiky.

Obsahové štandardy literárnej výchovy

Poznávacie a čitateľské kompetencie. Technika čítania a verejná prezentácia textu

- 1) Plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýchať, artikulovať a dodržiavať spisovnú výslovnosť.
- 2) Recitovať prozaické a básnické diela. Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu, frázovať básnický aj prozaický text v zhode s vlastným chápaním jeho významu.
- 3) Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní. Modulovať hlas podľa zmyslu textu.

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

- 1) Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
- 2) Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
- 3) Usporiadať známe javy do tried a systémov.
- 4) Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou (jednoduchý transfer).

Analytické a interpretačné zručnosti

- 1) Prerozprávať obsah prečítaného diela.
- 2) Odlíšiť epické, lyrické a dramatické texty.
- 3) Vytvoriť dejovú osnovu prečítaného diela, vyhľadať kľúčové slová.
- 4) Určiť hlavné a vedľajšie postavy diela.
- 5) Abstrahovať a sformulovať hlavnú myšlienku prečítaného diela, vrátane lyrickej básne.
- 6) Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela, interpretovať význam diela.
- 7) Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.

Tvorivé zručnosti

- 1) Zdramatizovať básnický alebo prozaický text (rozprávka, bájka, povesť).
- 2) Ilustrovať umelecký text.
- 3) Napísať kratší prozaický útvar (bájka, rozprávka), básnický text, scenár.
- 4) Inscenovať kratší dramatický text.

Informačné zručnosti 1) Orientovať sa v školskej a verejnej knižnici.

- 2) Pracovať s knižným fondom vo forme kartotéky a v elektronickej podobe.
- 3) Vedieť získať informácie z integrovaného informačného systému a internetu.
- 4) Budovať si vlastnú knižnicu.

ŠTRUKTÚRA KOMPETENCIÍ ROZVÍJANÝCH VYUČOVANÍM LITERÁRNEJ VÝCHOVY

Kognitívne kompetencie	Komunikačné kompetencie	Interpersonálne kompetencie	Intrapersonálne kompetencie
Spôsobilosť používať kognitívne operácie.	Spôsobilosť prijať, vyhľadávať, spracovať a tvoriť informácie.	Spôsobilosť akceptovať skupinové hodnoty a rozhodnutia	Schopnosť vytvárať a reflektovať vlastnú identitu.
Spôsobilosť učiť sa sám aj v skupine	Spôsobilosť odovzdať vlastné poznatky a skúsenosti.	Schopnosť kooperovať v skupine	Schopnosť vytvárať si vlastný hodnotový systém.
Spôsobilosť kriticky myslieť	Spôsobilosť formulovať svoj názor a argumentovať.	Schopnosť tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín.	Schopnosť sebaregulácie a ochrany vlastného života.
Spôsobilosť kriticky myslieť	Spôsobilosť verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city	Schopnosť empatie.	
Spôsobilosť myslieť tvorivo a spôsobilosť uplatniť výsledky tvorivého myslenia			

Obsahové a výkonové štandardy

Kľúčové kompetencie	Obsahový štandard
<p>Poznávať štylistickú hodnotu jednotlivých útvarov.</p> <p>Vedieť sa vhodne vyjadrovať a svoje poznatky uplatňovať v praktickom živote.</p>	<p>Všeobecné pojmy</p> <p>A. OPAKOVANIE A UPEVŇOVANIE VEDOMOSTÍ Z PREDCHÁDZAJÚCICH ROČNÍKOV</p> <p>Autor/spisovateľ Čitateľ/divák Text/ ilustrácia Kniha/ knižnica Časopis, noviny</p> <p>B. ČÍTANIE A INTERPRETÁCIA TEXTU</p> <p>Technika čítania. <u>Metódy čítania (informačné, selektívne, orientačné).</u></p> <p>Téma textu.</p> <p>Súvislosti medzi textom a ilustráciou.</p> <p>Reprodukcia prečítaného textu.</p> <p>Čítanie ako prostriedok sebarozvoja človeka: učenie sa novým poznatkom, komunikácia o získaných poznatkoch, tvorby vlastného systému hodnôt</p>

VÝKONOVÝ VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Maximálna úroveň výkonu (výborný)	Minimálna úroveň výkonu (dostatočný)
<p><u>Autor/spisovateľ, čitateľ/divák, text/ ilustrácia</u></p> <p>Žiak vie správne vysvetliť na neznámom texte rozdiel medzi autorom (článku v novinách, v časopise) a spisovateľom (umeleckej literatúry).</p> <p>Vie vysvetliť rozdiel medzi umeleckým textom (v beletrii) a textom v dennej tlači. Vie analyzovať ilustráciu v súvislosti s textom.</p>	<p><u>Autor/spisovateľ, čitateľ/divák, text/ ilustrácia</u></p> <p>Žiak vie vysvetliť rozdiel medzi autorom a spisovateľom.</p> <p>Vie rozlíšiť umelecký text od textu v dennej tlači, v časopise.</p>
<p><u>Kniha/ knižnica</u></p> <p>Žiak vie v školskej (miestnej, mestskej) knižnici vybrať knihu podľa katalógu.</p> <p>Vie vyhľadať informácie v knihe (knižnici) a použiť pri učení, riešení konkrétneho problému.</p>	<p><u>Kniha/ knižnica</u></p> <p>Žiak vie s pomocou v školskej (miestnej, mestskej) knižnici vybrať knihu podľa katalógu.</p> <p>Vie s pomocou vyhľadať informácie v knihe (knižnici) a použiť pri učení, riešení konkrétneho problému.</p>

<p><u>Časopis, noviny</u> Žiak vie vysvetliť rozdiel medzi novinami a časopisom. Vie použiť časopis na vlastnú prácu a prehlbovanie vedomostí. Vie vysvetliť zameranie detského časopisu a uviesť 1 príklad. Vie vymenovať názvy aspoň 3 denníkov.</p>	<p><u>Časopis, noviny</u> Žiak vie vysvetliť rozdiel medzi novinami a časopisom. Vie vysvetliť zameranie detského časopisu a uviesť 1 príklad.</p>
--	--

Kľúčové kompetencie	Obsahový štandard
<p>Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti.</p> <p>Rozvíjanie a posilňovanie čitateľskej gramotnosti: vyhľadávať, zhromažďovať a spracovávať informácie.</p> <p>Verejná prezentácia textu. Aplikácia - tvorba ústnej výpovede.</p>	<p>Poézia</p> <p>1.1 Všeobecné pojmy patriace k poézii</p> <p>A. OPAKOVANIE A UPEVNĎOVANIE VEDOMOSTÍ Z PREDCHÁDZAJÚCICH ROČNÍKOV</p> <p>Poézia ako všeobecný pojem pre viazanú reč. Vonkajšia kompozícia literárneho diela – verš, strofa ako prostriedky viazanosti umeleckej reči. Nadpis ako vonkajšia kompozícia básne. Rým ako metrická vlastnosť poézie - poznať ako zvukovú zhodu slabík (slov) na konci verša. Prirovnávanie ako štylistický prostriedok, ktorý využíva na porovnávanie spoločné znaky vecí, javov. Zdrobnenina ako štylistický prostriedok, zjemňujúci význam, ktorým sa vyjadruje kladný vzťah k niekomu, niečomu.</p> <p>B. VYVODENIE NOVÝCH LITERÁRNYCH POZNATKOV</p> <p><u>Rytmus</u> ako metrická vlastnosť, rytmická zviazanosť reči na princípe striedania <u>prízvučných a neprízvučných slabík</u>. <u>Personifikácia/zosobnenie</u> –ako spôsob štylizácie textu.</p> <p>C. ČÍTANIE A INTERPRETÁCIA TEXTU</p> <p>Technika čítania (plynulé čítanie, správne dýchanie, správna artikulácia a spisovná výslovnosť). Analýza vybraných básní (piesní) z hľadiska témy a vonkajšej kompozície a metriky. Prednes básne - rytmická usporiadanosť básnického textu. Epická poézia (pozri rozprávka).</p>

VÝKONOVÝ VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Maximálna úroveň výkonu (výborný)	Minimálna úroveň výkonu (dostatočný)
<p><u>Verš, strofa, rým, rytmus</u> Žiak vie vysvetliť pojmy verš, strofa, rým, rytmus v súvislosti s umeleckou rečou viazanou. Vie vyhľadať verš, strofu v básni. Vie rozlíšiť rytmus v básni. Vie určiť slová v básni, ktoré sa rýmujú. Vie recitovať báseň, pričom rešpektuje rytmickú usporiadanosť básnického textu.</p>	<p><u>Verš, strofa, rým, rytmus</u> Žiak vie vysvetliť pojmy verš, strofa, rým, rytmus v súvislosti s umeleckou rečou viazanou. Vie vyhľadať verš, strofu v básni. Vie rozlíšiť rytmus v básni. Vie určiť slová v básni, ktoré sa rýmujú. S pomocou prednesie text básne spamäti.</p>

<p><u>Prírovnanie</u> Vie vysvetliť prírovnanie ako štylistický prostriedok, ktorý sa využíva na porovnávanie spoločných znakov vecí, javov. Vie rozlíšiť prírovnanie v texte. Vie vytvoriť vlastné prírovnanie.</p>	<p><u>Prírovnanie</u> Vie vysvetliť prírovnanie ako štylistický prostriedok, ktorý využíva na porovnávanie spoločných znakov vecí, javov. Vie rozlíšiť prírovnanie v texte.</p>
<p><u>Personifikácia- zosobnenie</u> Vie vysvetliť pojem ako spôsob štylizácie textu. Vie rozlíšiť personifikáciu v texte. Vie vytvoriť analogickú personifikáciu.</p>	<p><u>Personifikácia- zosobnenie</u> Vie vysvetliť pojem ako spôsob štylizácie textu. Vie rozlíšiť personifikáciu v texte.</p>

Kľúčové kompetencie	Obsahový štandard
<p>Poznávacie a čitateľské kompetencie. Analytické a interpretačné zručnosti.</p> <p>Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti.</p> <p>Technika čítania. Čitateľská gramotnosť: schopnosť usporiadať informácie v texte, nachádzať súvislosti a vyvodiť poznatok z textu.</p> <p>Vytváranie primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií</p>	<p>2. Próza 2.1 Všeobecné pojmy patriace k próze A. OPAKOVANIE A UPEVŇOVANIE VEDOMOSTÍ Z PREDCHÁDZAJÚCICH ROČNÍKOV Próza ako jedna zo základných foriem literárnej tvorby v širšom ponímaní – všetky neveršované útvary, v užšom poňatí - umelecká reč neviazaná. Hlavný rozdiel medzi viazanou a neviazanou umeleckou rečou. Dej ako charakteristický znak epického diela, umeleckej reči neviazanej. Literárna postava – ako fikcia autora. Hlavná a vedľajšia postava literárneho diela. Kompozícia literárneho diela - vonkajšia kompozícia - úloha nadpisu, odseku, kapitoly. Štylizácia textu: dialóg Literatúra pre deti – (detský hrdina, dej, prostredie). Autori literatúry pre deti a ich najznámejšie diela. Projektová práca. B. VYVODENIE NOVÝCH LITERÁRNÝCH POZNATKOV <u>Humor</u> a jeho úloha v literárnom diele – <u>humorný dej</u>, <u>humorná postava</u>, humorná situácia. Štylisticky príznakové slová v literatúre. <u>Slang</u> ako charakterizačný jazykový prostriedok. <u>Rozprávač</u> – autor, hlavná postava. C. ČÍTANIE A INTERPRETÁCIA TEXTU Správne dýchanie, artikulácia, dodržiavanie spisovnej výslovnosti pri hlasnom čítaní . Dejová osnova a reprodukcia obsahu prečítaného diela (úryvku, ukážky). Charakteristika postáv literárneho diela. Hlavná myšlienka ako výsledok analýzy a zistených súvislostí vyjadrená do logickej výpovede. Hodnotenie obsahu a formy ukážky (úryvku, diela) čitateľom, argumentácia.</p>

VÝKONOVÝ VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Maximálna úroveň výkonu (výborný)	Minimálna úroveň výkonu (dostatočný)
-----------------------------------	--------------------------------------

<p>Literárna postava Vie vysvetliť literárnu postavu ako fikciu autora, nositeľa deja. Vie určiť hlavné a vedľajšie postavy. Vie výstižne charakterizovať postavy.</p>	<p>Literárna postava Vie určiť hlavné a vedľajšie postavy.</p>
<p>Vonkajšia kompozícia Vie vysvetliť funkciu nadpisu. Vie vyhľadať a posúdiť súvislosti medzi nadpisom a textom. Vie vysvetliť členenie textu na odseky. Vie vyhľadať kľúčové slová v odseku. Vie zdôvodniť, prečo sa literárne dielo člení na kapitoly.</p>	<p>Vonkajšia kompozícia Po prečítaní textu vie vysvetliť, ako vznikol nadpis. Vie vyhľadať odsek v texte. Vie vyhľadať kľúčové slová v odseku.</p>
<p>Literatúra pre deti Vie charakterizovať ako literatúru písanú pre deti, s detskými hrdinami, dejom a prostredím blízkym deťom. Vie vymenovať vybraných autorov (5) a ich diela.</p>	<p>Literatúra pre deti Vie charakterizovať ako literatúru písanú pre deti, s detskými hrdinami, dejom a prostredím blízkym deťom. Vie uviesť meno jedného z vybraných autorov a jeho diela.</p>
<p>Hlavná myšlienka Žiak vie abstrahovať a sformulovať hlavnú myšlienku na základe vyhľadávania potrebných informácií v texte, ich porovnávaní a syntézy, resp. jednoduchého zovšeobecnenia.</p>	<p>Hlavná myšlienka S pomocou (postupným návodom) vyučujúceho dokáže sformulovať hlavnú myšlienku.</p>

Kľúčové kompetencie	Obsahový štandard
<p>Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti.</p> <p>Prijímať, hodnotiť a vážiť si odkaz našich predkov.</p>	<p>Prozaické literárne žánre 2.2 Krátke formy ľudovej slovesnosti A. OPAKOVANIE A UPEVŇOVANIE VEDOMOSTÍ Z PREDCHÁDZAJÚCICH ROČNÍKOV Hádanka (skryté pomenovanie – inotaj, vonkajšie znaky, vnútorná podobnosť), vyčítanka, príslovie (poučenie), porekadlo (výstižné vyjadrenie skúsenosti), pranostika (zovšeobecnenie pozorovania prírody, javov). C. ČÍTANIE A INTERPRETÁCIA TEXTU Rytmická usporiadanosť textov krátkych foriem ľudovej slovesnosti. Analýza krátkych foriem so zameraním na ich funkciu a prejav potrieb a hodnôt ľudí v minulosti.</p>

VÝKONOVÝ VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Maximálna úroveň výkonu (výborný)	Minimálna úroveň výkonu (dostatočný)
-----------------------------------	--------------------------------------

Hádanka, príslovie, porekadlo, pranostika, vyčítanka Vie vysvetliť rozdiely medzi jednotlivými žánrami. Vie rozlíšiť jednotlivé žánre. Vie vysvetliť obrazné pomenovania v uvedených žánroch. Vie vysvetliť ich vznik a význam.	Hádanka, príslovie porekadlo, pranostika, vyčítanka Vie rozlíšiť jednotlivé žánre.
---	---

Kľúčové kompetencie	Obsahový štandard
<p>Pamäťové a klasifikačné zručnosti.</p> <p>Formovanie kultúrnych postojov.</p> <p>Vytváranie pozitívneho vzťahu k vlastnému národu. Akceptovanie odlišných kultúr.</p> <p>Technika čítania. Analytické a interpretačné zručnosti.</p> <p>Tvorivé zručnosti.</p> <p>Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti.</p> <p>Informačné zručnosti. Získavanie informácií z integrovaného informačného systému a internetu.</p>	<p>3. Rozprávka</p> <p>2.3.1 Ľudová rozprávka Ľudová rozprávka ako prozaický žáner ľudovej slovesnosti. Vyjadrenie túžby človeka po dobre a spravodlivosti. A. OPAKOVANIE A UPEVŇOVANIE VEDOMOSTÍ Z PREDCHÁDZAJÚCICH ROČNÍKOV Hlavné znaky rozprávky. Hlavná postava, vedľajšie postavy. B. VYVODENIE NOVÝCH LITERÁRNYCH POZNATKOV <u>Rozprávač príbehu.</u> <u>Fantastická</u> (čarodejná, čarovná) rozprávka, <u>realistická</u> rozprávka. Nadprirodzené, <u>neskutočné postavy, čarodejné deje, magické čísla a predmety.</u> Neznáme <u>miesto deja.</u> Spoločné a rozdielne znaky fantastickej a realistickej rozprávky. Slovenská ľudová rozprávka, rozprávky iných národov. Spoločné znaky a rozdiely. <u>Variácie.</u> Zberatelia ľudových rozprávok - slovenskí (Pavol Dobšinský, Samo Czambel) a inonárodní (Božena Němcová a slovenské ľudové rozprávky, bratia Grimmovci). C. ČÍTANIE A INTERPRETÁCIA TEXTU Plynulosť čítania súvislého textu. Modulácia hlasu ako výraz vlastného chápania významu. Kompozičná (nadpis, odsek) a štylistická (dialóg, zdobenina, personifikácia, prirovnanie) analýza textu. Analýza a hodnotenie koncepcie postáv (hlavnej a vedľajších). Verbalizácia vlastného čitateľského zážitku</p> <p>2.3.2 Autorská rozprávka A. OPAKOVANIE A UPEVŇOVANIE VEDOMOSTÍ Z PREDCHÁDZAJÚCICH ROČNÍKOV Rozprávka ako vyjadrenie túžby človeka po dobre a spravodlivosti. Hlavná myšlienka. B. VYVODENIE NOVÝCH LITERÁRNYCH POZNATKOV Základný rozdiel medzi <u>autorskou</u> a <u>ľudovou</u> rozprávkou. Druhy rozprávok podľa rôznych hľadísk: <u>Autorstvo</u> (ľudová, umelá). <u>Obsah</u> (fantastická, zvieracia, realistická). <u>Forma</u> (prozaická, básnická, dramatická).</p>

<p>Rozvíjanie čitateľských zručností a návykov, zdokonaľovanie techniky čítania.</p>	<p><u>Výber a spôsob spracovania témy</u> (klasická, moderná). <u>Podľa štylizácie textu</u> – nonsense (analógia s ľudovou slovesnosťou) a realistická ľudová rozprávka.</p> <p>Zdroje informácií o autoroch literárnych diel (galéria spisovateľov, súbory o slovenských autoroch detskej literatúry, encyklopédie, internet). Informácie o Pavlovi Dobšinskom.</p> <p>Význam jeho zberateľstva pre slovenskú literatúru.</p> <p>C. ČÍTANIE A INTERPRETÁCIA TEXTU</p> <p>Čítanie súvislých textov.</p> <p>Hlavné a vedľajšie postavy.</p> <p>Kľúčové slová, dejová osnova, reprodukcia textu, charakteristika hlavných postáv – nositeľov pozitívnych a negatívnych vlastností.</p> <p>Dialogizované čítanie.</p> <p>Veršovaná rozprávka - základné znaky poézie vo veršovanej alebo prebásnenej podobe rozprávky (verš, strofa, rým, rytmus).</p> <p>Spoločné a odlišné znaky veršovanej a prozaickej rozprávky.</p>
--	--

VÝKONOVÝ VZDELÁVACÍ ŠTANDARD	
Maximálna úroveň výkonu (výborný)	Minimálna úroveň výkonu (dostatočný)
<p>Rozprávka – ľudová, autorská</p> <p>Vie vysvetliť pôvod rozprávky.</p> <p>Vie charakterizovať ľudovú rozprávku ako súčasť ľudovej slovesnosti.</p> <p>Vie rozlíšiť ľudovú rozprávku od autorskej. Vie vymenovať zberateľov a autorov rozprávok.</p> <p>Vie vysvetliť význam činnosti zberateľov rozprávok vo vytváraní ľudských a národných hodnôt.</p>	<p>Rozprávka – ľudová, autorská</p> <p>Vie charakterizovať ľudovú rozprávku ako súčasť ľudovej slovesnosti.</p> <p>Vie rozlíšiť ľudovú rozprávku od autorskej.</p>
<p>Hlavné znaky rozprávky</p> <p>Vie vyhľadať v texte hlavné znaky rozprávky.</p> <p>Vie vysvetliť ich úlohu vo fantastickej rozprávke.</p> <p>Vie zdôvodniť úlohu fantázie a fantastických javov, magických čísel a predmetov.</p> <p>Vie rozlíšiť fantastické a realistické rozprávky.</p>	<p>Hlavné znaky rozprávky</p> <p>Vie vymenovať hlavné znaky rozprávky.</p> <p>Vie vyhľadať v texte hlavné znaky rozprávky.</p>

Kľúčové kompetencie	Obsahový štandard
<p>Analytické a interpretačné zručnosti.</p>	<p>2.3.3 Filmová a televízna rozprávka</p> <p>A. OPAKOVANIE A UPEVŇOVANIE VEDOMOSTÍ Z PREDCHÁDZAJÚCICH ROČNÍKOV</p> <p>Divadelná hra ako prozaické dielo - literárny text, určený na realizáciu na divadelnej scéne (Dramatická podoba rozprávky).</p> <p>Bábková hra, bábkoherec, animácia, maňuškové</p>

<p>Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti. Tvorba ústnej výpovede.</p> <p>Analytické zručnosti. Technika čítania a verejná prezentácia textu.</p>	<p>divadlo, javajkové divadlo, marionetové divadlo. B. VYVODENIE NOVÝCH LITERÁRNYCH POZNATKOV Hlavné znaky dramatickej podoby literárneho diela. <u>Podstata dramatických literárnych žánrov a práca s konkrétnym dramatickým textom</u> (s pojmom dráma ako literárnym druhom žiaci nepracujú – dramatická podoba diela, literárneho textu sa vysvetľuje ako dialogizovaná reč). <u>Dramatizovaný literárny text</u> – dialogizovaná forma. <u>Inscenácia</u> - premena literárneho textu na divadelnú hru (filmovú, televíznu). Rozdiel medzi literárnym textom a inscenáciou. Tvorcovia divadelnej hry (filmovej, televíznej), <u>scenár - scenárista</u>, dramaturg, <u>režisér, herci</u>, výtvarníci, hudobný skladateľ (scénická hudba). <u>Filmová rozprávka, televízna rozprávka, scenár, režisér, herec, zvukové efekty</u>, ich podiel na vzniku jednotlivých dramatických žánrov. Filmová (televízna) podoba literárneho textu. Spoločné znaky a hlavné rozdiely divadelnej hry (bábkové divadlo) a filmovej (televíznej) rozprávky. C. ČÍTANIE A INTERPRETÁCIA TEXTU Pravidlá dramatizovaného čítania. Modulácia hlasu podľa zmyslu textu. Spoločné a rozdielne znaky s nedramatizovanou podobou. Hlavné znaky filmovej, televíznej podoby literárneho diela (rozprávky). Transformácia prozaického literárneho textu na dramatický. Jednoduchý scenár pre filmovú (televíznu) podobu rozprávky.</p>
---	---

VÝKONOVÝ VZDELÁVACÍ ŠTANDARD	
Maximálna úroveň výkonu (výborný)	Minimálna úroveň výkonu (dostatočný)
<p>Divadelná hra Vie charakterizovať divadelnú hru ako prozaické dielo - literárny text, určený na realizáciu na divadelnej scéne. Pri čítaní textu jednotlivých postáv vie vyjadriť moduláciu hlasu obsah textu.</p>	<p>Divadelná hra Vie charakterizovať divadelnú hru ako prozaické dielo - literárny text, určený na realizáciu na divadelnej scéne.</p>
<p>Bábková hra Vie vysvetliť pojmy viažuce sa k bábkovej hre. Vie vysvetliť úlohu bábkoherca. Vie vysvetliť pojem animácia. Vie vysvetliť rozdiely vo vedení bábik pri maňuškovom, javajkovom, marionetovom bábkovom divadle.</p>	<p>Bábková hra Vie vysvetliť pojmy viažuce sa k bábkovej hre. Vie vysvetliť úlohu bábkoherca.</p>

<p>Podstata dramatických literárnych žánrov a práca s konkrétnym dramatickým textom, dramatisovaný literárny text</p> <p>Žiak vie vysvetliť podstatu dramatického žánra.</p> <p>Vie vysvetliť, ako dramatické dielo vzniká. Vie čítať prehovory jednotlivých postáv vhodnou moduláciou hlasu v súlade s obsahom textu.</p> <p>Vie abstrahovať a sformulovať hlavnú myšlienku dramatického textu.</p> <p>Vie zdramatizovať literárny text v podobe jednoduchého scenára.</p>	<p>Podstata dramatických literárnych žánrov a práca s konkrétnym dramatickým textom, dramatisovaný literárny text</p> <p>Žiak vie vysvetliť podstatu dramatického žánra,</p> <p>Vie prečítať prehovory jednotlivých postáv dramatisovaného textu.</p> <p>Vie s pomocou učiteľa sformulovať hlavnú myšlienku dramatického textu.</p>
---	---

Kľúčové kompetencie	Obsahový štandard
<p>Tvorivé a štylistické zručnosti.</p> <p>Tvorba prosociálneho hodnotového systému.</p> <p>Schopnosť medziľudského dorozumenia, schopnosť empatie</p>	<p>2.3.4 Povest'</p> <p>A. OPAKOVANIE A UPEVNĚOVANIE VEDOMOSTÍ Z PREDCHÁDZAJÚCICH ROČNÍKOV</p> <p>Povešť ako prozaický útvar.</p> <p>B. VYVODENIE NOVÝCH LITERÁRNYCH POZNATKOV</p> <p><u>Ľudová povest'</u></p> <p><u>Miestna, historická, heraldická povest'</u></p> <p><u>Autorská povest' - využitie námetov ľudových povestí v umeleckom spracovaní</u></p> <p>Transformácia povesti na iný literárny žáner (rozprávku) s dodržaním kompozičných a štylisticko-lexikálnych prvkov. Dramatizácia a inscenácia textu.</p> <p>C. ČÍTANIE A INTERPRETÁCIA TEXTU</p> <p>Tiché a spoločné čítanie, hlavné informácie, dejová osnova, interpretácia textu.</p> <p>Spoločné a odlišné znaky s rozprávkou.</p> <p>Štylistická a kompozičná stránka povesti. Fantázia a realita v povesti.</p> <p>Hlavné a vedľajšie postavy, charakteristika jednotlivých postáv, hodnotenie konania jednotlivých hrdinov. Dramatizácia textu. Realita a fikcia v umeleckom diele.</p> <p>Regionálne povesti (projektová práca</p>

VÝKONOVÝ VZDELÁVACÍ ŠTANDARD	
Maximálna úroveň výkonu (výborný)	Minimálna úroveň výkonu (dostatočný)

<p>Povešť</p> <p>Vie vysvetliť rozdiely medzi povest'ou a rozprávkou.</p> <p>Vie priradiť povesti k jednotlivým druhom. Vie rozlíšiť ľudové a autorské povesti.</p> <p>Vie rozlíšiť, čo je v povesti fantastické a čo realistické.</p> <p>Vie abstrahovať a sformulovať hlavnú myšlienku povesti.</p> <p>Vie podrobne reprodukovať 1 regionálnu povesť.</p> <p>Vie vymenovať 3 autorov národných povestí.</p>	<p>Povešť</p> <p>Vie vysvetliť, aký je rozdiel medzi povest'ou a rozprávkou.</p> <p>Vie s pomocou učiteľa abstrahovať a sformulovať hlavnú myšlienku povesti. Vie stručne reprodukovať 1 regionálnu povesť.</p>
---	---

Kľúčové kompetencie	Obsahový štandard
<p>Utváranie etických hodnôt.</p> <p>Aplikácia vedomostí. Chápanie diela ako autorovho modelu vnímania sveta.</p> <p>Kritické myslenie. Rozlišovať fiktívny príbeh od skutočného. Vytváranie pozitívneho vzťahu k našim predkom, vážiť sikresťanské, historické a vzdelanostné posolstvo.</p> <p>Čítanie s porozumením. Rozvíjanie čitateľských zručností a návykov, zdokonaľovanie techniky čítania.</p>	<p>2.3.5 Legenda</p> <p>A. OPAKOVANIE A UPEVŇOVANIE VEDOMOSTÍ Z PREDCHÁDZAJÚCICH ROČNÍKOV</p> <p>Legenda ako príbeh zo života svätých – poznatky z náboženskej výchovy.</p> <p>B. VYVODENIE NOVÝCH LITERÁRNYCH POZNATKOV</p> <p><u>Ľudová legenda</u> – rozprávanie vyjadrujúce predstavy a chápanie sveta, vecí a javov - vznik v súvislosti so šírením kresťanstva.</p> <p><u>Legenda</u> – ako výsledok zapisovania príbehov v kláštoroch.</p> <p><u>Autorská legenda</u> – umelecké spracovanie témy, realita a fikcia.</p> <p>Legenda o Cyrilovi a Metodovi</p> <p>C. ČÍTANIE A INTERPRETÁCIA TEXTU</p> <p>Reálne a fantastické deje, súvislosti s ľudovou rozprávkou, historické súvislosti.</p> <p>Hlavná myšlienka prečítaného diela, vlastné hodnotenie a argumentácia, vlastný čitateľský zážitok</p>

VÝKONOVÝ VZDELÁVACÍ ŠTANDARD	
Maximálna úroveň výkonu (výborný)	Minimálna úroveň výkonu (dostatočný)
<p>Legenda</p> <p>Vie vysvetliť, že hlavnou postavou je osoba, ktorá za svoje činy bola vyhlásená za svätú. Vie abstrahovať a sformulovať hlavnú myšlienku prečítaného. Vie vyhľadať a utriediť reálne a fantastické deje v legende. Vie vysvetliť súvislosti konkrétnej legendy s históriou. Vie odlíšiť legendu od rozprávky a od povesti.</p> <p>Vie rozlíšiť legendy podľa pôvodu.</p> <p>Vie uviesť meno jedného autora legendy.</p>	<p>Legenda</p> <p>Žiak vie, že hlavnou postavou v legende je postava, ktorá za svoje činy bola vyhlásená za svätú.</p> <p>Vie s pomocou učiteľa abstrahovať a sformulovať hlavnú myšlienku prečítaného.</p>

Kľúčové kompetencie	Obsahový štandard
<p>Vysvetliť podstatu osvojených javov, demonštrovať ich znalosť. Tvorivé zručnosti. Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti.</p> <p>Čítanie s porozumením, technika čítania, modulovať hlas podľa zmyslu textu. Tvorivé písanie. Schopnosť spolupráce, schopnosť prijímať kritiku, argumentovať. Viest' diskusiu. Akceptovanie iného, odlišného názoru. Obhajoba vlastného názoru.</p>	<p>2.3.6 Komiks</p> <p>A. OPAKOVANIE A UPEVNĚOVANIE VEDOMOSTÍ Z PREDCHÁDZAJÚCICH ROČNÍKOV</p> <p>Komiks - literárny žáner – prepojenie slovného a výtvarného umenia.</p> <p>B. VYVODENIE NOVÝCH LITERÁRNÝCH POZNATKOV</p> <p><u>Komiks ako prozaický (epický) žáner. Úloha obrázku v komikse. Funkcia bubliny.</u></p> <p><u>Pôvod komiksu.</u> Princípy komiksu. Vtip a humor v komikse.</p> <p>Walt Disney ako najznámejší tvorca komiksu. Súvislosť komiksu s animovanými filmami Walta Disneyho. Slovenskí autori komiksu.</p> <p>C. ČÍTANIE A INTERPRETÁCIA TEXTU</p> <p>Dialogizovaná reč pri čítaní komiksu, správne čítanie, modulácia hlasu.</p> <p>Hlavné a vedľajšie postavy. Súvislosť ilustrácie situácie a textu, obmedzená šírka slovného prejavu. Verbalizácia vlastného zážitku. Tvorba komiksu</p>

Kľúčové kompetencie	Obsahový štandard
<p>Funkčné využitie jazykových prostriedkov písaných prejavov.</p> <p>Vnímanie a chápanie rozličných jazykových informácií. Funkčná analýza textu. Práca s knihou, vyhľadávanie informácií v encyklopédii, práca s IKT. Funkčné využitie jazykových prostriedkov písaných prejavov.</p> <p>Vnímanie a chápanie rozličných jazykových informácií. Funkčná analýza textu. Práca s knihou, vyhľadávanie informácií v encyklopédii, práca s IKT.</p>	<p>Odborná (náučná literatúra)</p> <p>3.1 Encyklopédia</p> <p>A. OPAKOVANIE A UPEVNĎOVANIE VEDOMOSTÍ Z PREDCHÁDZAJÚCICH ROČNÍKOV</p> <p>Odlišnosti od umeleckého textu.</p> <p>B. VYVODENIE NOVÝCH LITERÁRNYCH POZNATKOV</p> <p>Jasnosť, presnosť, stručnosť vyjadrovania v encyklopédii. <u>Odborný – náučný štýl</u>. Využívanie odbornej <u>terminológie</u>. Rozdiely v spôsobe sprostredkovania poznatkov. Odlišnosti od umeleckej literatúry, odlišnosti od náučných textov sprostredkovaných učebnicou. Úloha <u>hesla</u> v encyklopédii</p> <p>– porovnanie s nadpisom v iných literárnych dielach. Usporiadanie hesiel v encyklopédii (abecedné, chronologické, systematické). Encyklopédia na internete.</p> <p>C. ČÍTANIE A INTERPRETÁCIA TEXTU</p> <p>Ukážky z rôznych encyklopédií (vhodných význam informácií získaných z encyklopédie. Vyčleňovanie hlavných informácií v texte.</p>

VÝKONOVÝ VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Maximálna úroveň výkonu (výborný)	Minimálna úroveň výkonu (dostatočný)
<p>Encyklopédia - odborná (náučná literatúra)</p> <p>Žiak vie vysvetliť, že ide o náučný text, ktorý využíva odbornú terminológiu.</p> <p>Vie vysvetliť, ako sú zoradené informácie v encyklopédii.</p> <p>Vie vymenovať druhy encyklopédií podľa obsahu (zemepisné, prírodovedné...)</p> <p>Žiak vie vyhľadať informácie podľa hesiel. Vie vyčleniť hlavné informácie v texte.</p> <p>Vie vysvetliť význam informácií získaných z encyklopédie.</p> <p>Vie vybrať vhodné informácie z najväčšej encyklopédie na svete – na internete Wikipedia - pri riešení konkrétnej úlohy.</p>	<p>Encyklopédia - odborná (náučná literatúra)</p> <p>Vie vysvetliť, aký je rozdiel medzi umeleckou literatúrou a náučným textom. S pomocou vie vyhľadať informácie v encyklopédii podľa hesla.</p>

Metódy a formy

1. slovné metódy

ústne, monologické-výklad, inštruktáž, vysvetľovanie

- o dialogické- rozhovor, diskusia, dramatizácia

- **písomné-** písomné práce, práca s textom
- **demonštračné-** predvádzanie-projekcie, inštruktážny rozhovor
- **praktické metódy-** grafické práce

2. vzdelávacie metódy

a/ aktivita, samostatnosť

- **oznamovacie**
- **reproduktívne**
- **problémové**
- **tvorivé-** brainstorming, myšlienkové mapy, učenie štruktúrovaním

b/ logické postupy - induktívne, deduktívne, analyticko-syntetické metódy

c/ podľa fáz vzdelávacieho procesu

- **motivačné-** motivačný rozhovor, motivačné rozprávanie, motivačná demonštrácia, príklady z praxe
- **expozičného charakteru-** metódy utvárania nových vedomostí, upevňovania a prehĺbovania vedomostí, ...
- **fixačného charakteru-** opakovanie učiva, metóda posilňovania
- **diagnostické** – metódy preverovania a hodnotenia vedomostí

d/ podľa spôsobu interakcie

- **frontálne** – výklad, diskusia
- **skupinové-** hranie rolí, simulačné hry,...;
- **individuálne** – projekty, samostatné práce, referáty, štúdium literatúry, úvahy, eseje,...

Dôležitou úlohou je naučiť žiaka efektívne postupy a stratégie pri učení sa textu:napr. **postup 3-2-1, pojmová mapa, mapa príbehu, stratégia učenia a myslenia EUR(evokácia, uvedomenie si významu, reflexia), SQ3R(skúmať, pýtať sa, čítať, pamätať si, zopakovať'),...**

Učebné zdroje

- učebnice
- doplnková literatúra: pracovné zošity, encyklopédie, zvukové a obrazové záznamy- CD, DVD, VHS, textové materiály, jazykové príručky
- odborná literatúra pre učiteľov- odborné publikácie, metodické príručky, jazykovedné časopisy
- učebné pomôcky- zobrazenie a znázornenie predmetov a skutočností- obrazy,fotografie, diagramy, rozmnožené materiály, učebný softvér
- materiálne učebné pomôcky- nástenky, tabule, interaktívne tabule, prehrávač, dataprojektor, počítač, fotoaparát
- ďalšie zdroje- internetové stránky, exkurzie
- nemateriálne učebné zdroje: skúsenosti učiteľa i žiaka, zážitky

Hodnotenie predmetu

Žiaci budú hodnotení známku podľa Metodického pokynu č.7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 5. ročníku ZŠ

Počet: 4

Zameranie: opakovanie zo 4. ročníka, podstatné mená, prídavné mená, slovesá

Počet a zameranie kontrolných slohových prác v 5. ročníku

Počet: 1

Zameranie: súkromný list, opis predmetu, opis pracovného postupu, rozprávanie s prvkami opisu (možnosť výberu)

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne, 165 hodín ročne
Ročník	šiesty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

6.ročník

Počet hodín týždenne: 5

**Zložky predmetu: Slovenský jazyk
Literatúra**

počet hodín týždenne: 3, ročne 99

počet hodín týždenne: 2, ročne 66

Edukačné ciele predmetu slovenský jazyk a literatúra

Poznávacia (kognitívna)	Komunikačná kompetencia	Interpersonálna (sociálna)	Intrapersonálna (osobnostná)
Spôsobilosť používať kognitívne operácie.	Spôsobilosť tvoriť, prijať a spracovať informácie.	Spôsobilosť akceptovať skupinové hodnoty.	Vytvárať a reflektovať vlastnú identitu.
Spôsobilosť učiť sa sám aj v skupine.	Zručnosť vyhľadávať a odosielať informácie.	Schopnosť tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín.	Vytvárať vlastný hodnotový systém.
Spôsobilosť kritického myslenia.	Spôsobilosť formulovať svoj názor a argumentovať.	Spôsobilosť kooperácie.	Schopnosť sebaregulácie a ochrany vlastného života.
Spôsobilosť formulovať a riešiť problémy.	Schopnosť verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city.	Schopnosť empatie.	
Schopnosť tvorivého myslenia a			

Obsahové štandardy slovenského jazyka

Obsahový vzdelávací štandard vymedzuje sústavu *poznávacích a rečových kompetencií* a súbor *jazykovedných termínov*, ktoré v časovom úseku vymedzenom týmto vzdelávacím štandardom musia byť *povinne zaradené* do obsahu vzdelávania na každej škole tohto typu v Slovenskej republike.

Poznávacie a rečové kompetencie

Verejná prezentácia textu, verejný prejav

- 1) Pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu, spisovnú výslovnosť a správne uplatňovať suprasegmentálne javy.
- 2) Pri ústnom prejave primerane uplatňovať mimojazykové prostriedky.
- 3) Reprodukovať umelecký aj vecný text (doslovne, podrobne, stručne).

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

- 1) Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
- 2) Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
- 3) Na základe indukcie a zovšeobecnenia odvodiť charakteristiky (definície) nových javov.
- 4) Usporiadať známe javy do tried a systémov.
- 5) Aplikovať jazykovedné vedomosti na vecné a umelecké texty.
- 6) Pri písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu.

Analytické a syntetické zručnosti

- 1) Uskutočniť jazykovú analýzu textu a vytvárať jazykový systém.
- 2) Odlíšiť medzi sebou umelecký a vecný text.
- 3) Odlíšiť medzi sebou texty z hľadiska jazykového štýlu, slohových postupov a slohových útvarov/žánrov.

Tvorivé zručnosti

- 1) Vytvoriť vlastný text na základe dodržiavania stanoveného slohového útvaru/žánru, slohového postupu, jazykového štýlu.
- 2) Ústne prezentovať vlastný text.
- 3) Napísať krátky príbeh (vlastný zážitok alebo vymyslený príbeh).
- 4) Dokončiť rozprávanie alebo neukončené prozaické dielo.
- 5) Zdramatizovať kratší prozaický alebo básnický text.

Informačné zručnosti

- 1) Používať jazykové príručky a slovníky, korigovať podľa nich vlastné texty.
- 2) Vyhľadávať, spracúvať a používať informácie z literárnych prameňov a internetu.

Komunikačné zručnosti

- 1) Adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu.
- 2) Vyjadrovať sa neverbálne a chápať neverbálnu komunikáciu.
- 3) Verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor.

Témy

Obsah predmetu

I. JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA

Obsahový štandard- časť slovenský jazyk

Zvuková rovina jazyka a pravopis

- **opakovanie z 5. ročníka**- melódia vety, priama reč, spodobovanie, rozdeľovanie slov, prestávka, sila hlasu, hlavný slovný prízvuk, interpunkcia

Významová/lexikálna rovina jazyka

- tvorenie slov: odvodzovaním- príponami, predponami, skladaním
- slovotvorný základ
- frazeologický slovník

Tvaroslovná/morfologická rovina jazyka

- **podstatné mená**

- konkrétne – abstraktné
- piaty – zastarané oslovenie

- **prídavné mená**

- vzťahové, privlastňovacie, zvieracie
- vzory páví, matkin, otcov
- **zámená**- osobné, privlastňovacie

- **číslovky**

- **slovesá**

- plnovýznamové, neplnovýznamové, zvrtné, nezvrtné
- spôsoby: oznamovací, rozkazovací, podmieňovací
- **príslovky**- miesta, času, spôsobu, príčiny, stupňovanie prísloviek

- **predložky**

- vokalizácia, väzba s pádom

- **citoslovcia**

Sloh

- interview
- statický opis
- dynamický opis
- rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba)
- projekt
- diskusia
- argument, protiargument
- dialóg
- artikulácia
- **sila hlasu**
- gestikulácia
- mimika a postoj
- úvod
- zápletka
- vyvrcholenie
- obrat
- rozuzlenie

Literatúra

Všeobecne o literatúre

- čitateľ/divák
- text
- próza

Základné literárne žánre

- bájka
- populárna pieseň

- báj
- balada
- detektívka
- rozhlasová rozprávka
- krátke formy ľudovej slovesnosti- príslovie, porekadlo, pranostika

Kompozícia literárneho diela

- literárna postava -hlavná literárna postava vedľajšia literárna postava
- rozprávač: ja-forma. on-forma
- dialóg, monológ, prirovnanie, zdrobnenina
- rým: združený, striedavý

Pojmy pre 6.ročník

Zvuková rovina jazyka a pravopis

počet hodín: 10

- hlavný slovný prízvuk
- interpunkcia

Významová/lexikálna rovina jazyka

počet hodín: 15

- tvorenie slov: odvodzovaním
- prípona
- slovotvorný základ
 - základové slovo
 - odvodené slovo
- tvorenie slov: skladaním
- slovníky: frazeologický

Tvaroslovná/morfologická rovina jazyka

počet hodín: 35

- podstatné mená- konkrétne – abstraktné
 - piaty – zastarané oslovenie
- prídavné mená - vzťahové, zvieracie, prívlastňovacie prídavné mená
 - vzory: páví, matkin, otcov
- slovesá : zvrätané - nezvrätané, plnovýznamové – neplnovýznamové
 - spôsob: oznamovací, rozkazovací, podmieňovací
- príslovky: druhy prísloviek: miesta, času, spôsobu, príčiny
 - stupňovanie prísloviek
- predložky - vokalizácia
- spojky
- citoslovca

Skladobná/syntaktická rovina jazyka

počet hodín: 15

- holá veta
- rozvítá veta
- základné vetné členy- podmet: vyjadrený - nevyjadrený
 - prísudok: slovesný – neslovesný
- zhoda
- **vetné sklady: prisudzovací**
- dvojčlenná veta

Sloh

počet hodín:24

- statický opis, dynamický opis
- rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba)
- projekt
- diskusia

- protiargument
- dialóg
- artikulácia, sila hlasu, gestikulácia, mimika, postoj

Literatúra

Všeobecne o literatúre

počet hodín: 6

- čitateľ/divák
- text

• poézia

počet hodín: 10

- balada

• próza

počet hodín: 38

- krátke formy ľudovej slovesnosti- príslovie, porekadlo, pranostika

- bájka

- báj

- detektívka

- príbehy zo života detí

• dráma

počet hodín: 6

- rozhlasová rozprávka

Kompozícia literárneho diela

počet hodín: 6

- literárna postava -hlavná literárna postava vedľajšia literárna postava
- rozprávač: ja-forma. on-forma
- dialóg, monológ, prirovnanie, zdrobnenina
- rým: združený, striedavý

Výkonový štandard- časť slovenský jazyk

I. Zamerat' svoje čítanie podľa potreby

Vybrať text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie.

Nahlas, ticho a opakovane prečítať text

Optimálny

1.1 Žiak dokáže vybrať a posúdiť texty z obsahového i formálneho hľadiska.

1.2 Žiak vie odôvodniť správnosť vybraného textu v konkrétnej situácii.

1.3 Žiak dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch:statický opis, dynamický opis,

rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 2. osoba),

2.1 Žiak vie vysvetliť pojmy hlavný slovný prízvuk, sila hlasu, artikulácia.

2.2 Žiak vie samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie.

2.3 Žiak vie správne intonovať všetky druhy viet a uplatňovať správny slovný, vetný prízvuk.

2.4 Žiak pri čítaní dodržiava správne dýchanie.

2.6 Žiak pri čítaní uplatňuje primeranú silu hlasu a dodržiava správnu melódiu.

Minimálny

1.1+1.2 Žiak dokáže vybrať text a odôvodniť správnosť výberu na základe subjektívnych pocitov.

1.3 Žiak vie definovať pojmy a s pomocou učiteľa vybrať žáner/útvár zodpovedajúci téme: statický opis, dynamický opis, rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba,

3. osoba)

2.1 Žiak vie reprodukovať definície pojmov: hlavný slovný prízvuk, sila hlasu, artikulácia.

2.2 Žiak vie s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam.

2.3 Žiak vie správne intonovať oznamovacie vety.

2.6 Žiak vie po predchádzajúcej príprave a s pomocou učiteľa pri čítaní uplatniť primeranú

silu hlasu a dodržať správnu melódiu

II. Pochopiť význam textu

Pochopiť umelecký a vecný text na základe explicitných a implicitných informácií.

Tvoriť a overiť navrhnuté hypotézy.

Prerozprávať obsah textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti

Optimálny

1.1 Žiak vie vyhľadať explicitne vyjadrené informácie v texte: vie vyhľadať v texte rôzne údaje (miesto, čas, názov); vie vyhľadať v texte fakty vzťahujúce sa na tému textu; vie správne spojiť údaje, respektíve fakty do komplexnej informácie.

1.2 Žiak vie: vyvodiť záver na základe zistených

súvislostí medzi informáciami v texte; porovnať dve a viac informácií; analyzovať príčiny javov; vyvodiť čiastkové témy.

1.3 Žiak vie vo veku primeranom texte vyhľadať explicitne i implicitne vyjadrené informácie a na základe nich analyzovať text:

vie vyhľadať kľúčové slová v texte;

vie sa orientovať v postavách.

1.4 Žiak dokáže samostatne na základe explicitných, ale aj implicitných informácií:

charakterizovať postavy, analyzovať a hodnotiť ich konanie na základe

všeobecne platných morálnych hodnôt.

1.5 Žiak vie analyzovať lexikálnu stránku textu a vysvetliť ich štylistický význam v texte.

1.6 Žiak vie s využitím lexiky textu opísať prostredie, v ktorom sa príbeh odohráva.

1.7 Žiak vie vyjadriť hlavnú myšlienku a pointu (explicitne alebo implicitne vyjadrenú).

1.8 Žiak dokáže obhajovať svoje stanovisko a ako argumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu

2.1 Žiak dokáže na základe kontextu alebo pri jazykovej a štylistickej analýze textu odhadnúť význam slova overiť si ich v jazykových príručkách.

2.2 Žiak vie vytvoriť na základe čiastkových informácií hypotézu o závere epického textu a svoju hypotézu overiť v texte.

2.3 Žiak vie obhajovať svoju hypotézu a vecne argumentovať.

3.1 Žiak vie usporiadať informácie podľa ich dôležitosti vo vecnom texte, časovej postupnosti v umeleckom texte.

3.2 Žiak vie prerozprávať obsah prečítaného umeleckého a vecného textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti a s prípadnými individuálnymi obmenami.

3.3 Žiak vie vyjadriť názor na prečítaný text – jasne sformulovať svoj čitateľský dojem, vyjadriť svoje estetický zážitok z prečítaného textu.

Minimálny II.

1.1 Žiak vie s pomocou učiteľa vyhľadať explicitne vyjadrené informácie v texte: miesto, čas, názov, fakty vzťahujúce sa na tému textu,

1.2 Žiak vie s pomocou učiteľa: vyvodiť jednoduchý záver z textu, porovnať dve informácie.

1.3 Žiak vie s pomocou učiteľa vyhľadať vo veku primeranom texte explicitne vyjadrené informácie: vie vyhľadať kľúčové slová, dokáže rozlíšiť hlavné a vedľajšie postavy.

1.4 Žiak dokáže hodnotiť správanie postáv na základe všeobecne platných morálnych hodnôt.

1.6 Žiak vie vyhľadať opis prostredia, v ktorom sa príbeh odohráva a stručne ho parafrázovať.

1.7 Žiak vie s pomocou učiteľa jednoducho pomenovať tému prečítaného textu.

2.1 Žiak vie identifikovať neznáme slová v texte a s pomocou učiteľa vyhľadať ich význam v jazykových príručkách.

3.2 Žiak vie s pomocou učiteľa prerozprávať obsah textu.

3.3 Žiak vie vyjadriť na základe subjektívnych pocitov svoj čitateľský dojem z prečítaného textu

III. Pochopiť kompozíciu textu

Rozoznať časti vonkajšej kompozície textu.

Rozpoznať a pomenovať časti vnútornej kompozície umeleckého textu

Optimálny III.

1.1 Žiak rozlišuje jednotlivé segmenty vonkajšej kompozície textu a dokáže ich vyjadriť pri hlasnom čítaní (sila hlasu, hlavný slovný prízvuk, prestávka, intonácia).

2.1 Žiak vie identifikovať časti vnútornej kompozície rozprávania (úvod, zápletku, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie).

2.2 Žiak vie identifikovať odlišné, resp. spoločné znaky nasledovných slohových útvarov/žánrov:statický opis, dynamický opis, rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba),projekt

Minimálny III.

1.1 Žiak vie s pomocou učiteľa rozlíšiť niektoré segmenty vonkajšej kompozície textu.

1.2 Žiak vie pomenovať niektoré segmenty tabuľky.

2.1 Žiak vie identifikovať úvod, zápletku a záver vo vnútornej kompozícii rozprávania.

2.2 Žiak vie definovať spoločné a odlišné znaky jednotlivých žánrov/útvarov: statický opis, dynamický opis, rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3.osoba), projekt.

IV. Odlíšiť vetu a text

Vyhľadať prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré slúžia na plynulý prechod medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí.

Určiť syntagmatické zloženie viet.

Optimálny IV.

1.2 Žiak vie pomenovať s pomocou učiteľa spôsoby nadväzovania v texte medzi vetou a vetnými celkami:

grafické prostriedky – niektoré, ktoré členia text, napr. typ písma, konektory – spojky.

2.1 Žiak vie definovať, holú a rozvitú vetu, s pomocou učiteľa ich dokáže nájsť v texte.

2.2 Žiak vie definovať podmet a prísudok

1.2 Žiak vie pomenovať s pomocou učiteľa spôsoby nadväzovania v texte medzi vetou a vetnými celkami:

grafické prostriedky – niektoré, ktoré členia text, napr. typ písma, konektory – spojky.

2.1 Žiak vie definovať, holú a rozvitú vetu, s pomocou učiteľa ich dokáže nájsť v texte.

2.2 Žiak vie definovať podmet a prísudok

1.1 Žiak vie identifikovať slová, skupiny slov, ktoré zabezpečujú nadväznosť.

1.2 Žiak dokáže posúdiť význam spôsobov nadväzovania v texte medzi vetou a vetnými celkami a správnosť ich použitia:fonetické prostriedky – hlavný slovný prízvuk;

grafické prostriedky,ktoré členia text – typ písma (napr. kurzíva, tučné), zarážky, interpunkcia, asociované výrazy – stupňovanie prísloviak; konektory – spojky.

2.1 Žiak vie odlíšiť holú vetu od rozvitej a chápe ich využitie v umeleckom i vecnom texte.

2.2 Žiak dokáže určiť prisudzovací sklad v dvojčlennej vete a vetné členy, ktoré ho tvoria, respektíve v jednočlennej vete vie určiť vetný základ a chápe využitie jednočlennej a dvojčlennej vety v umeleckom i vecnom texte

Minimálny IV.

1.2 Žiak vie pomenovať s pomocou učiteľa spôsoby nadväzovania v texte medzi vetou a vetnými celkami:grafické prostriedky – niektoré, ktoré členia text, napr. typ písma, konektory – spojky.

2.1 Žiak vie definovať, holú a rozvitú vetu, s pomocou učiteľa ich dokáže nájsť v texte.

2.2 Žiak vie definovať podmet a prísudok

V. Pochopiť podstatu umeleckého a vecného textu vzhľadom na funkciu slovných druhov

Vysvetliť funkciu slovných druhov a gramatických kategórií vzhľadom na význam umeleckého a vecného textu.

Optimálny V.

1.1 Žiak rozumie funkciu ohybných slovných druhov a gramatických kategórií vzhľadom na význam umeleckého a vecného textu.

1.2 Žiak vie identifikovať význam tvaru slova v piatom páde ako oslovenia.

1.3 Žiak vie identifikovať a vysvetliť význam konkrétnych a abstraktných podstatných mien v texte.

1.5 Žiak chápe dôležitosť gramatickej zhody medzi prídavným a podstatným menom, resp. podstatným menom a slovesom pre porozumenie textu.

1.6 Žiak vie vysvetliť a identifikovať akostné a vzťahové prídavné mená a vysvetliť ich funkciu v texte.

1.7 Žiak vie vysvetliť a identifikovať zvieracie a privlastňovacie prídavné mená, určiť vzory páví,

matkin, otcov a vie vysvetliť ich funkciu v texte.

1.9 Žiak vie vysvetliť a identifikovať zvrtné a nezvrtné slovesá a vie vysvetliť ich funkciu v texte.

1.10 Žiak vie vysvetliť a identifikovať plnovýznamové a neplnovýznamové slovesá a vie vysvetliť ich funkciu v texte.

1.12 Žiak vie identifikovať oznamovací, rozkazovací, podmieňovací spôsob slovesa a chápe jeho funkciu v texte.

1.13 Žiak vie identifikovať príslovky miesta, času, spôsobu a príčiny a vysvetliť ich funkciu.

1.14 Žiak vie vysvetliť funkciu stupňovania prísloviiek v texte.

1.15 Žiak vie identifikovať spojky a predložky v texte.

Minimálny V.

1.1 Žiak s pomocou učiteľa rozumie funkcii slovies v rozprávaní s využitím priamej reči.

1.2 Žiak chápe tvar slova v piatom páde ako oslovenie.

1.3 Žiak vie s pomocou učiteľa rozlíšiť konkrétne a abstraktné podstatné mená v umeleckom a vecnom texte.

1.7 Žiak vie s pomocou učiteľa identifikovať zvieracie a privlastňovacie prídavné mená v texte.

1.12 Žiak vie s pomocou učiteľa identifikovať sloveso v oznamovacom spôsobe v texte.

1.13 Žiak vie s pomocou učiteľa identifikovať príslovky miesta, času.

1.15 Žiak vie s pomocou učiteľa identifikovať spojky a predložky v texte.

VI. Pochopiť význam lexikálnych jednotiek

Porozumieť významu slov v umeleckých a vecných textoch.

Overiť si význam slova.

Porozumieť štruktúre slova a jeho častiam.

Optimálny VI.

3.1 Žiak vie identifikovať slovotvorný základ, predponu a príponu a určiť ich funkciu pri zmene lexikálneho významu.

3.2 Žiak vie v texte priradiť základové slovo k odvodenému slovu a naopak.

3.3 Žiak vie v texte identifikovať slová, ktoré vznikli skladaním a určiť slová, z ktorých vznikli.

Minimálny VI.

3.1 Žiak vie rozlíšiť predponu a príponu v slove.

3.3 Žiak vie v texte s pomocou učiteľa identifikovať slová, ktoré vznikli skladaním a určiť slová, z ktorých vznikli.

PÍSANIE

I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre rôzne druhy publika

Sformulovať tému adekvátnu cieľu komunikácie alebo stanoviť cieľ komunikácie vzhľadom na jej tému.

Vybrať vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania.

Vytvoriť slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania

Optimálny I.

1.1 Žiak vie navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania a stanoviť cieľ komunikácia v súlade s jej témou.

2.1 Žiak vie rozlíšiť, porovnať a vysvetliť pojmy: statický opis, dynamický opis, rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba), projekt

2.2 Žiak vie na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner.

3.1 Žiak vie vytvoriť slohový útvar/žáner a zosúladiť ho s témou písania a svoje rozhodnutie vie zdôvodniť.

Minimálny I.

1.1 Žiak si vie z navrhovaného súboru tém vybrať tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania.

2.1 Žiak vie reprodukovať definíciu pojmov: statický opis, dynamický opis, rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba), projekt

2.2 Žiak vie z navrhovaného súboru žánrov s pomocou učiteľa vybrať vhodný útvar/žáner zodpovedajúci téme.

3.1 Žiak vie s pomocou učiteľa vytvoriť text, ktorý má niektoré znaky stanoveného žánru, ale obsahuje chyby, ktoré bránia jeho porozumeniu

II. Organizovať text z hľadiska kompozície

Zostaviť osnovu, koncept.

Zoradiť motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti.

Zoradiť motívy podľa fáz vnútornej kompozície umeleckého textu.

Prispôbiť formálnu úpravu textu vybranému žánru

Optimálny II.

1.1 Žiak vie vytvoriť osnovu, koncept pre pripravovaný text.

2.1 Žiak vie vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému statický opis, dynamický opis,

2.2 Žiak vie vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému rozprávanie s využitím priamej (1. osoba, 3. osoba).

2.4 Žiak vie vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému projekt.

3.1 Žiak vie pri vlastnej tvorbe umeleckého textu aplikovať svoje vedomosti o vnútornej kompozícii textu a vytvoriť rozprávanie, v ktorom sú obsiahnuté všetky jeho fázy.

4.1 Žiak vie charakterizovať rozdiely vo formálnej úprave nasledujúcich slohových útvarov/žánrov: rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba),

4.2 Žiak vie aplikovať znalosti o formálnej úprave nasledujúcich slohových útvarov/ žánrov počas tvorby: rozprávanie s využitím priamej (1. osoba, 3. osoba)

Minimálny II.

1.1 Žiak vie s pomocou učiteľa vytvoriť osnovu a koncept svojho textu.

2.1 Žiak vie s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému statický opis, dynamický opis,

2.2 Žiak vie s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba).

2.4 Žiak vie s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému krátky projekt.

3.1 Žiak vie pri vlastnej tvorbe umeleckého textu s pomocou učiteľa vytvoriť primeranú zápletku.

4.1 Žiak vie s pomocou učiteľa charakterizovať niektoré rozdiely vo formálnej úprave nasledujúcich slohových útvarov/žánrov: rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba)

4.2 Žiak vie s pomocou učiteľa aplikovať niektoré znaky formálnej úpravy v nasledujúcich slohových útvaroch/ žánroch: rozprávanie s využitím priamej (1. osoba, 3. osoba)

III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania a čitateľmi

Zosúladiť slovnú zásobu s cieľom komunikácie a využívať primerané stylistické prostriedky.

Využívať funkčne bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka.

Overiť si v jazykovedných príručkách vhodnosť a správnosť použitých slov

Optimálny III

1.3 Žiak vie vysvetliť pojmy: tvorenie slov odvodzovaním, prípona, slovotvorný základ, základové slovo, odvodené slovo, tvorenie slov skladaním a uviesť príklady.

3.1 Žiak pozná funkciu jednotlivých jazykovedných príručiek a vie si vybrať a používať vhodnú jazykovednú príručku

Minimálny III.

1.3 Žiak vie reprodukovať niektoré definície pojmov tvorenie slov odvodzovaním, prípona, slovotvorný základ, základové slovo, odvodené slovo, tvorenie slov skladaním a vie vytvoriť slová niektorým zo stanovených postupov.

2.1 Žiak pri tvorbe textu využíva obmedzenú lexiku, často opakuje slová v rámci textu.

3.1 Žiak vie s pomocou učiteľa vybrať vhodnú jazykovednú príručku a skontrolovať správnosť a význam slov použitých v texte.

IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia

Utvoriť jednoduché holé a rozvité vety s rôznou modalitou: používanie interpunkčných znamienok vo vetách.

Utvoriť jednočlenné a dvojčlenné vety s rôznou modalitou : používanie interpunkčných znamienok vo vetách

Optimálny IV.

1.1 Žiak vie samostatne tvoriť jednoduché holé a rozvité vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka.

1.2 Žiak vie v jednoduchých holých a rozvitých vetách správne používať základné vetné členy, určiť ich a zdôvodniť ich gramatickú funkciu.

2.2 Žiak vie pri tvorbe dvojčlenných viet správne používať základné vetné členy, určiť ich a zdôvodniť ich gramatickú funkciu.

Minimálny IV.

- 1.1 Žiak vie tvoriť jednoduché holé a jednoduché rozvité vety.
2.1 Žiak vie tvoriť dvojčlenné vety
1.3 + 2.3 Žiak pri tvorbe vlastných textov využíva obmedzenú škálu vetných štruktúr.

V. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov

Výber a použitie slov, viet, textových pasáží.

Optimálny V.

- 1.1 Žiak vie v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie (slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textu.
1.2 Žiak si vie systematicky a prehľadne tvoriť poznámky, zaznamenávať kľúčové slová a následne ich uplatniť vo vlastnom texte.

Minimálny V.

- 1.1 Žiak vie s pomocou učiteľa v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie (slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textu a niektoré si zapísať.

VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého

Rozoznať rozdielnosti jednotlivých útvarov/žánrov.

Vytvoriť modifikovaný text.

Optimálny VI.

- 1.1 Žiak vie porovnať a odlíšiť: statický opis, dynamický opis, rozprávanie s využitím priamej (1. osoba, 3. osoba od iných jemu známych/neznámych slohových útvarov /žánrov.
2.1 Žiak vie samostatne aplikovať svoje vedomosti o jednotlivých žánroch/útvoroch pri transformácii z jedného žánru do druhého (statický opis, dynamický opis, rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3.osoba)

Minimálny VI.

- 1.1 Žiak vie s pomocou učiteľa a podľa vopred stanovených kritérií porovnať slohové útvary/žánre: statický opis, dynamický opis, rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba)
2.1. Žiak vie s pomocou učiteľa transformovať jeden žánr do druhého žánru (statický opis, dynamický opis, rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. Osoba)

VII. Opakované čítanie a oprava konceptu textu so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis

Revidovať a editovať koncept textu s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu

Optimálny VII.

- 1.1 Žiak vie samostatne, formou tichého čítania skontrolovať svoj text s cieľom identifikovať jednotlivé chyby a následne ich opraviť, pričom pri oprave svojho textu aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu.
1.2 Žiak vie opraviť texty vytvorené niekým iným.

Minimálny VII.

- 1.1 Žiak vie s pomocou učiteľa identifikovať niektoré chyby vo svojom texte.

VIII. Revidovať a editovať koncept s využitím spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov

Revidovať koncept textu s cieľom: rozvíjať a zlepšovať organizáciu myšlienok, realizovať zmeny v štruktúre text s cieľom eliminovať gramatické chyby, nesprávne formulácie viet a pod., upraviť text po formálnej stránke.

Vytvoriť a prečítať čistopis.

Optimálny VIII.

- 1.1 Žiak vie nahlas a plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôsobuje tempo svojho prejavu poslucháčom.
1.2 Žiak vie prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa) a následne zapracovať identifikované chyby s cieľom zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok, opraviť jednotlivé chyby a formálnu úpravu textu.
1.3 Žiak vie zdôvodniť, prečo niektoré pripomienky nezpracoval vo svojom texte. Pri obhajobe svojho názoru rešpektuje spoločenské a komunikačné pravidlá.
1.4 Žiak vie zhodnotiť texty vytvorené niekým iným a svoje hodnotenie vie zdôvodniť.
2.1 Žiak vie napísať čistopis s opravenými chybami.

Minimálny VIII.

1.1 Žiak vie po príprave nahlas prečítať svoj text.

1.2 Žiak vie prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa) a s pomocou učiteľa vie následne zapracovať niektoré identifikované chyby.

2.1 Žiak vie napísať čistopis a s pomocou učiteľa vie zapracovať niektoré identifikované chyby z konceptu

IX. Rešpektovať jazykové pravidlá

Vo vlastných jazykových prejavoch dodržiavať pravidlá a požiadavky ortografie, lexikológie, morfológie a syntaxe

Optimálny IX.

1.1 Žiak vie aplikovať v texte nadobudnuté vedomosti z ortografie, lexikológie, **morfológie, syntaxe: žiak dodržiava správne tvary podstatných, prídavných mien a slovíes** vo vetách, žiak správne tvorí vzťahové a privlastňovacie prídavné mená, žiak správne tvorí jednotlivé spôsoby slovíes, žiak dodržiava pravopis prísloviiek, žiak pri tvorbe viet a textu používa správny slovosled a interpunkciu

Minimálny IX.

1.1 Žiak vie s pomocou učiteľa aplikovať v texte nadobudnuté vedomosti z ortografie, lexikológie, morfológie, syntaxe: žiak dodržiava správne tvary podstatných, prídavných mien a slovíes vo vetách, žiak dodržiava pravopis prísloviiek

HOVORENIE

I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre rôzne publikum.

Sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii.

Zosúladiť jazykové prostriedky s cieľom komunikácie.

Zvoliť vhodný spoločenský tón komunikácie v súlade s jej cieľom a prostredím.

Začať a ukončiť komunikáciu na určitú tému.

Analyzovať kvalitu ústneho prejavu

Optimálny I.

1.1 Žiak si vie samostatne zvoliť a sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii.

1.2 Žiak vie samostatne pohoťovo sformulovať základné myšlienky na zvolenú tému a vysloviť ich výstižne, zrozumiteľne, plynulo.

1.3 Žiak vie samostatne sformulovať súvislý logicky usporiadaný text na danú tému.

2.1 Žiak vie samostatne použiť vhodné jazykové prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou.

2.2 Žiak vie samostatne vytvoriť rozprávanie s využitím priamej reči

3.1 Žiak vie v danej komunikačnej situácii zvoliť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia uskutočňuje.

3.2 Žiak v komunikácii zvláda zvukovú stránku prejavu: hlavný slovný prízvuk, artikuláciu, silu hlasu.

4.1 Žiak vie pohoťovo a bez prípravy začať a ukončiť komunikáciu a vie pritom použiť správne prostriedky.

5.1 Žiak vie zhodnotiť kvalitu svojho ústneho prejavu alebo iného hovoriaceho (spolužiaka). Vie z hľadiska jazykovej správnosti a spoločenského tónu zhodnotiť vyjadrenie partnerov danej komunikácie: zhodnotiť jazykové prostriedky vzhľadom na cieľ komunikácie, zhodnotiť spoločenský tón komunikácie vzhľadom na prostredie a cieľ komunikácie

Minimálny I.

1.1 Žiak si vie vybrať jednu z ponúknutých tém.

1.2 Žiak vie sformulovať myšlienky na vopred určenú tému.

1.3 Žiak vie podľa pokynov a s pomocou učiteľa sformulovať krátky text na danú tému.

2.1 Žiak vie s pomocou učiteľa použiť v texte niektoré jazykové prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou.

3.1 Žiak vie s pomocou učiteľa použiť taký spoločenský tón, ktorý je v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa táto komunikácia uskutočňuje.

3.2 Žiak zvláda zvukovú stránku prejavu - silu hlasu.

4.1 Žiak vie po príprave začať a ukončiť komunikáciu na zvolenú tému.

5.1 Žiak vie určiť a zhodnotiť tému komunikácie

II. Organizovať a rozvíjať svoje myšlienky v súlade s komunikačnou situáciou.

Sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť

Pomocou kontrolných otázok zistiť, či ostatní prejavu porozumeli.

Kriticky zhodnotiť prehovor niekoho iného.

Optimálny II.

- 1.1 Žiak vie použiť správne výrazové prostriedky na vyjadrenie vlastného názoru.
- 1.2 Žiak vie na obhajobu vlastného názoru sformulovať objektívne aj subjektívne argumenty primerané komunikácii (vie presvedčivo argumentovať).
- 1.3 Žiak vie svoj názor kultivovaným spôsobom obhajovať.
- 2.1 Žiak vie správne bez prípravy a samostatne sformulovať otázky, aby si preveril a prekontroloval, ako poslucháči porozumeli jeho výpovedi.
- 3.1 Žiak vie zhodnotiť obsahovú stránku prijatého prehovoru a vie zhodnotiť spoločensky primerané argumenty v danom prehovore.
- 3.2 Žiak vie zo strany učiteľa a spolužiakov prijať kritické hodnotenie a vysloviť argumenty na svoju obhajobu.
- 3.3 Žiak sa vie pri obhajobe svojho názoru spoločensky ovládať

Minimálny II.

- 1.1 Žiak vie jednoduchým spôsobom vyjadriť svoj vlastný názor na určitú tému.
- 1.2 Žiak sa usiluje na základe subjektívneho hodnotenia (subjektívnych dôvodov) obhájiť vlastný názor.
- 2.1 Žiak vie po príprave sformulovať jednoduché otázky, aby si preveril a prekontroloval, ako poslucháči porozumeli jeho textu.
- 3.1 Žiak vie spoločensky vhodne vyjadriť svoj nesúhlas s obsahom komunikácie

IV. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku.

Využívať funkčne jazykovú pestrosť v komunikácii aplikovaním spisovných, nárečových a slangových prvkov s ohľadom na situáciu a komunikačných partnerov

Optimálny IV.

- 1.1 Žiak vie v danej komunikačnej situácii využívať vhodné slová, slovné spojenia, jazykové prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou a s ohľadom na regionálnu oblasť a sociálne prostredie.

Minimálny IV.

- 1.1 Žiak disponuje s obmedzenou slovnou zásobou bez odlišenia spisovných, nárečových a slangových jazykových prostriedkov

V. Štylizovať jednoduché holé a rozvité vety

Utvoriť jednoduché holé a rozvité vety.

Uplatňovať logickú nadväznosť vytvoreného textu.

Rešpektovať v ústnom prejave znaky slohových žánrov/útvarov.

Optimálny V.

- 1.1 Žiak vie samostatne tvoriť jednoduché holé vety, jednoduché rozvité vety (dvojčlenné vety), pričom dodržiava pravidlá slovosledu a intonácie.
- 1.2 Žiak vie na základe zhodnotenia svojej výpovede alebo v prípade nepochopenia zo strany komunikačných partnerov pohotovo opraviť, rozvít alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi.
- 2.1 Žiak vie na základe analýzy ústneho prehovoru komunikačného partnera zhodnotiť správnosť použitého žánru/útvaru a uplatnenie časovej a logickej postupnosti.
- 2.2 Žiak rozlíši statický a dynamický opis. Žiak vie po krátkej príprave vytvoriť statický a dynamický opis a prezentovať ich.
- 2.5 Žiak vie po krátkej príprave vytvoriť rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) so zachovaním logickej aj časovej postupnosti a správne ho prezentovať.
- 2.6 Žiak vie vysvetliť pojem dialóg a zapojiť sa doň.
- 2.7 Žiak vie v rámci rozprávania s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) vytvoriť dialóg.
- 2.9 Žiak vie prezentovať projekt, poskytnúť údaje o projekte

Minimálny V.

1.1 Žiak vie tvoriť jednoduché holé vety a jednoduché rozvité vety a správne intonovať oznamovacie vety.

1.2 Žiak vie na základe učiteľovho upozornenia opraviť konkrétnu syntaktickú chybu vo svojej výpovedi.

2.2 Žiak vie po príprave a s pomocou učiteľa vytvoriť statický alebo dynamický opis a prezentovať

jeden z nich.

2.5 Žiak vie s pomocou učiteľa začať, vytvoriť a ukončiť rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba).

2.6 Žiak vie zreprodukovať (definovať) pojem dialóg a zapojiť sa doň.

VI. Rešpektovať jazykové pravidlá ortoepické, lexikologické, morfológické, syntaktické

Optimálny VI.

1.1 Žiak vie správne dodržiavať hlavný slovný prízvuk.

1.3 Žiak vie správne artikulovať a uplatňovať primeranú silu hlasu.

2.1 Žiak sa vie spisovne vyjadrovať a správne tvorí slová odvodením a skladaním.

3.1 Žiak vie používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov v komunikačnej situácii.

4.1 Žiak v komunikačnej situácii rešpektuje syntaktické pravidlá a pri tvorbe vlastných textov využíva celú škálu vetných štruktúr

Minimálny VI.

1.3 Žiak vie po usmernení učiteľom vo svojom ústnom prejave uplatniť primeranú silu hlasu. vie správne intonovať oznamovacie vety.

3.1 Žiak vo frekventovaných tvaroch slov používa správne tvary ohybných (podstatných mien, prídavných mien, čísloviek, sloviess) slovných druhov v komunikačnej situácii.

4.1 Žiak s pomocou učiteľa dodržiava syntaktické pravidlá v jednoduchých vetných konštrukciách

VII. Využívať pri komunikácii extralingválne a paralingválne prostriedky

Uplatňovať plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu

Využívať gestikuláciu, mimiku, proxemiku a haptiku

Optimálny VII.

1.1 Žiak vie v komunikačnej situácii plynulo a zrozumiteľne artikulovať a uplatňovať primeranú silu hlasu.

1.2 Žiak vie uplatňovať tempo, prestávku a melódiu vo výpovedi.

2.1 Žiak vie v diskusii/dialógu: primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujať spoločensky vhodný postoj a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim, používať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim, dodržiavať pravidlá haptiky

Minimálny VII.

1.1 Žiak si po usmernení učiteľom zlepšuje artikuláciu a vo svojej výpovedi uplatňuje primeranú silu hlasu.

1.2 Žiak vie vo svojej výpovedi uplatňovať prestávku.

2.1 Žiak vie v diskusii/dialógu primerane gestikulovať

Obsahový štandard- časť literatúra

Kľúčové spôsobilosti	Obsahový štandard	Špecifické ciele predetu
Tvorba prosociálneho	1 PRÓZA 1.1 PRÓZA AKO ZÁKLADNÁ FORMA LITERÁRNEJ TVORBY A. VYVODENIE NOVÝCH LITERÁRNYCH POZNATKOV Aplikovať pojem próza ako súčasť umeleckej literatúry.	Analýza, indukcia, zovšeobecňovanie – definícia pojmov.

hodnotového systému. Kritické myslenie	<p>Pomocou porovnania viacerých textov charakterizovať základné znaky prózy.</p> <p>Identifikovať jednotlivé rozdiely medzi prózou ako umelecky neviazanou rečou a poéziou ako umelecky viazanou rečou.</p> <p>B. ČÍTANIE A INTERPRETÁCIA TEXTU</p> <p>Čítať prozaické texty s dôrazom na techniku čítania. Uplatňovať rôzne metódy čítania (informačné, selektívne, orientačné) na základe kritérií stanovených učiteľom.</p>	<p>Analýza, indukcia, zovšeobecňovanie – definícia pojmov. Porovnávanie.</p> <p>Hlasné čítanie – ortoepia.</p> <p>Čítanie s porozumením. Interpretácia významu.</p> <p>Tvorba ústnej výpovede, dialóg a monológ, argumentácia</p>
---	---	---

VÝKONOVÝ VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

MAXIMÁLNA ÚROVEŇ VÝKONU (VÝBORNÝ)	MINIMÁLNA ÚROVEŇ VÝKONU (DOSTATOČNÝ)
<p><u>Próza</u></p> <p>Žiak vie vysvetliť pojem próza a umelecká literatúra. Žiak vie odlíšiť prózu od poézie a svoje rozhodnutie vie zdôvodniť.</p> <p>Žiak vie pri stylistickej a lexikálnej analýze známeho diela vyhľadať jednotlivé jazykové a tematické prvky a dokáže vysvetliť ich funkciu v rámci estetickéj pôsobnosti diela.</p> <p>Žiak vie samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať prozaický text, ktorého obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol, čo najefektívnejšie pochopiť význam prozaického textu.</p> <p>Žiak vie samostatne sformulovať subjektívne hodnotenie prečítaného textu a vie ho primerane obhajovať. Pri obhajobe svojho názoru dodržiava pravidlá spoločenskej komunikácie.</p>	<p><u>Próza</u></p> <p>Žiak vie zreprodukovať definíciu pojmu próza. Žiak vie s pomocou učiteľa odlíšiť prózu a poéziu. Žiak vie s pomocou učiteľa vyhľadať niektoré jazykové prostriedky v prozaickom texte.</p> <p>Žiak vie s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas prečítať prozaický text, ktorého obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam.</p> <p>Žiak vie subjektívne zhodnotiť prečítaný text a pri prezentácii svojho názoru dodržiava pravidlá spoločenskej komunikácie</p>

Kľúčové spôsobilosti	Obsahový štandard	Špecifické ciele predetu
Rešpektovať a vážiť si kultúrne a národné tradície.	<p>1.1.2KRÁTKKE FORMY ĽUDOVEJ SLOVESNOSTI</p> <p>1.1.2.1Príslovie,porekadlo,pranostika,anekdot a</p> <p>A. VYVODENIE NOVÝCH LITERÁRNÝCH POZNATKOV</p> <p>Konštruovať nové literárne poznatky – vyvodenie pojmov príslovie, porekadlo, pranostika ako súčasť ľudovej slovesnosti.</p>	<p>Analýza, indukcia, zovšeobecnenie – definícia pojmov. Porovnanie.</p> <p>.</p> <p>Funkčná analýza textu.</p>

<p>Budovanie prosociálneho hodnotového systému.</p> <p>Chápanie umeleckého diela ako autorovho modelu sveta. Schopnosť vcítiť sa do vnútorného života iných ľudí. Schopnosť medziľudského dorozumenia.</p>	<p>Charakterizovať rozdiely medzi príslovím, porekadlom, pranostikou.</p> <p>Rytmická usporiadanosť textov krátkych foriem ľudovej slovesnosti.</p> <p>B. ČÍTANIE A INTERPRETÁCIA TEXTU Čítanie krátkych foriem ľudovej slovesnosti s porozumením (využiť všetky techniky čítania) vyhľadávanie pranostiek z rôznych informačných zdrojov Lexikálna analýza krátkych prozaických útvarov. Významová analýza krátkych prozaických textov. Ilustrovanie vlastnej tvorby, vyvodiť súvislosti medzi textom a ilustráciou, zdôvodniť ich, obhájiť si svoje tvrdenie. Vytvoriť krátky prozaický útvar s využitím prísloví, porekadiel, pranostiek.</p>	<p>Čítanie s porozumením</p> <p>Interpretácia významu.</p> <p>Tvorba ústnej a písomnej výpovede</p>
--	--	---

VÝKONOVÝ VZDELÁVACÍ ŠTANDARD	
MAXIMÁLNA ÚROVEŇ VÝKONU (VÝBORNÝ)	MINIMÁLNA ÚROVEŇ VÝKONU (DOSTATOČNÝ)
<p><u>Príslovie, porekadlo, pranostika, anekdota</u></p> <p>Žiak vie vysvetliť a rozlíšiť pojmy príslovie, porekadlo, pranostika a uviesť príklad. Žiak vie vysvetliť význam a identifikovať významový rozdiel medzi príslovím, porekadlom a pranostikou. Žiak vie funkčne využiť príslovie, porekadlo, pranostiku, vo svojom texte.</p>	<p><u>Príslovie, porekadlo, pranostika, anekdota</u></p> <p>Žiak vie zreprodukovat' definície pojmov. Žiak vie s pomocou učiteľa vysvetliť význam známych prísloví. Žiak vie s pomocou učiteľa vytvoriť krátky príbeh, ktorý bude obsahovať prvky humoru.</p>

Kľúčové spôsobilosti	Obsahový štandard	Špecifické ciele predetu
<p>Vytváranie pozitívneho vzťahu k odlišným sociálnym skupinám. Kritické myslenie.</p>	<p>1.1.3 KRÁTKA PRÓZA 1.1.3.1 BÁJKA A. VYVODENIE NOVÝCH LITERÁRNYCH POZNATKOV Konštruovať nové literárne poznatky – vyvodenie pojmu bájka ako žánrovej formy,</p>	<p>Analýza, indukcia, zovšeobecnenie – definícia pojmov.</p>

<p>Tvorba prosociálneho hodnotového systému</p>	<p>ktorá využíva humor a satiru. Porovnávať prozaickú a veršovanú podoby bájky. Aplikácia pojmu literárna postava a hlavná literárna postava v bájke. Transformovať text bájky na rozprávanie bez priamej reči alebo naopak.</p> <p>Porovnať rozdiely medzi oboma vytvorenými textami a vyvodit' poznatok o úlohe priamej reči.</p> <p>B. ČÍTANIE A INTERPRETÁCIA TEXTU</p> <p>Plynulé čítanie súvislého textu. Modulácia hlasu ako výraz vlastného chápania významu textu (sila hlasu, zafarbenie hlasu, tempo reči).</p> <p>Analýza kompozičnej výstavby textu – vyhľadat', posúdiť a zdôvodniť súvislosť nadpisu s obsahom textu. Štylisticko-lexikálna analýza textu.</p> <p>Analýza významovej roviny bájky (poučenie).</p> <p>Analýza a hodnotenie koncepcie postáv (hlavnej a vedľajších).</p> <p>Verbalizácia vlastného čitateľského zážitku.</p> <p>Vyvodenie ponaučenia, vlastná formulácia ponaučenia - diskusia v skupinách.</p> <p>Vlastná tvorba bájky</p>	<p>Aplikácia vedomostí.</p> <p>Štrukturálna transformácia</p> <p>Čítanie s porozumením.</p> <p>Funkčná analýza</p> <p>Tvorba ústnej výpovede, dialóg, monológ, diskusia, argumentácia.</p> <p>Tvorivosť – špecifický transfer</p>
---	---	---

VÝKONOVÝ VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Maximálna úroveň výkonu (výborný)	Minimálna úroveň výkonu (dostatočný)
<p><u>Bájka</u></p> <p>Žiak vie vysvetliť pojem bájka.</p> <p>Žiak vie identifikovať mravné ponaučenie v bájke.</p> <p>Žiak vie vymedziť pojem hlavná postava, vie ju identifikovať v bájke a dokáže charakterizovať jednotlivé postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi.</p> <p>Žiak vie napísať kratší prozaický útvar, ktorý má znaky bájky.</p>	<p><u>Bájka</u></p> <p>Žiak vie reprodukovať pojem.</p> <p>Žiak vie s pomocou učiteľa identifikovať mravné ponaučenie v bájke.</p> <p>Žiak vie s pomocou učiteľa identifikovať hlavnú postavu.</p> <p>Žiak vie s pomocou učiteľa vytvoriť krátky prozaický útvar, ktorý má niektoré znaky bájky.</p>

Kľúčové spôsobilosti	Obsahový štandard	Špecifické ciele predetu
<p>Vytváranie primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií.</p>	<p>1.1.3.2 BÁJ</p> <p>A. VYVODENIE NOVÝCH LITERÁRNYCH POZNATKOV</p> <p>Konstruovať nové literárne poznatky,</p>	<p>Analýza, indukcia, zovšeobecnenie – Definícia pojmov. Aplikácia</p>

<p>Tolerancia a empatia k prejavom iných kultúr.</p> <p>Identifikácia s vlastnou skupinou. Vytváranie pozitívneho vzťahu k iným sociálnym skupinám</p>	<p>vyvodenie pojmu – báj ako jedného z najstarších prozaických literárnych útvarov – tvorba definície. Aplikovať pojem hlavná literárna postava v báji. Aplikovať pojem dialóg v báji a tvorba definície dialógu ako štylistického prostriedku. Konštruovať nové literárne poznatky - vyvodiť pojmy úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie ako súčasti vnútornej kompozície</p> <p>B. ČÍTANIE A INTERPRETÁCIA TEXTU Čítanie textov s porozumením s dôrazom na techniku čítania, uplatňovať rôzne metódy čítania (informačné, selektívne, orientačné). Kompozičná a štylisticko-lexikálna analýza a určenie významu identifikovaných jazykových prostriedkov. Analýza a hodnotenie koncepcie postáv (identifikácia hlavných postáv a ich charakteristika). Analýza vnútornej kompozície textu (úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie). Vyhľadávať kľúčové slová, zostaviť dejovú osnovu a prerozprávať dej báje podľa osnovy. Aplikovať znalosti o divadelnej hre v rámci transformácie prozaického textu na dramatický. Dramatizované čítanie vytvoreného textu. Vlastná tvorba báje (napríklad o pôvode rieky, vrchu, potoka, mesta...) s využitím regionálnych prvkov. Tvorba projektu – vyhľadávanie podkladov v rozličných informačných zdrojoch (virtuálna knižnica). Prezentácia projektu v písanej podobe (aj s vlastnými ilustráciami) a v Power Pointe. Verbalizácia vlastného čitateľského zážitku - diskusia</p>	<p>znalostí.</p> <p>Analýza, indukcia, zovšeobecnenie – definícia pojmov.</p> <p>Hlasné čítania, čítanie s porozumením.</p> <p>Funkčná analýza celku.</p> <p>Aplikácia znalostí. Hlasné čítanie – ortoepia.</p> <p>Získavanie informácií.</p> <p>Tvorba ústnej a písomnej výpovede. Verejná prezentácia textu, argumentácia.</p>
--	---	--

VÝKONOVÝ VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Maximálna úroveň výkonu (výborný)	Minimálna úroveň výkonu (dostatočný)
-----------------------------------	--------------------------------------

<p><u>Báj</u> Žiak vie vysvetliť pojem báj a vie uviesť príklady bájí, ktoré prečítal. Žiak vie na základe textu identifikovať základné znaky báje. Žiak vie vyhľadať v texte báje hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať jednotlivé postavy (kladné, záporné) z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi. Žiak vie porovnať koncepciu postáv, dej a prostredie, v ktorom sa dej odohráva s iným jemu známym prozaickým žánrom. Žiak vie vysvetliť pojem dialóg. Žiak vie transformovať prozaický text na dramatický a následne ho vie výrazne prečítať a zúčastniť sa ako postava na dramatizovanom čítaní. Žiak vie získať informácie z rozličných informačných zdrojov a využiť ich vo svojej práci. Žiak vie verejne prezentovať svoju prácu, obhájiť zvolený postup práce a pri prezentácii dodržiava základné normy správania. Žiak vie prezentovať svoj názor na prečítaný text a v diskusii ho vie podložiť argumentmi. Žiak vie vyhľadať a zdôvodniť súvislosti medzi textom a ilustráciou. <u>Vnútorňakompozícia</u> Žiak vie na základe analýzy známeho literárneho textu identifikovať vnútornú kompozíciu a svoje tvrdenie vie zdôvodniť. Žiak vie vytvoriť báj s dodržaním vnútornej kompozície</p>	<p><u>Báj</u> Žiak vie za pomoci učiteľa reprodukovať definíciu pojmu báj. Žiak vie s pomocou učiteľa vyhľadať a určiť hlavné a vedľajšie postavy v báji. Žiak vie reprodukovať definíciu pojmu dialóg. Žiak vie s pomocou učiteľa získať informácie z rozličných informačných zdrojov. Žiak vie prezentovať svoju prácu a pri prezentácii dodržiava základné normy správania. <u>Vnútorňakompozícia</u> Žiak vie s pomocou učiteľa v známom literárnom texte určiť časť vnútornej kompozície - zápletku</p>
--	---

Kľúčové spôsobilosti	Obsahový štandard	Špecifické ciele predetu
Tvorba, získavanie a systemizácia relevantných informácií	3 DIVADELNÁ HRA, ROZHLASOVÁ ROZPRÁVKA A.VYVODENIE NOVÝCH LITERÁRNYCH POZNATKOV Konštruovať nové literárne poznatky – vyvodenie a definícia pojmov rozhlasová rozprávka, scenár - scenárista, dramaturg, režisér, herec, hudobný skladateľ (scénická hudba.) Aplikácia pojmu dej - nositeľ dramatického napätia na základe prehovorov hlavných a vedľajších postáv – monológ, dialóg. Identifikovať rozdiel medzi prozaickým literárnym textom a dramatizovanou podobou textu. Konštruovať nové literárne poznatky – vyvodenie a definícia pojmu audiálne umenie pre rozhlasovú	Analýza, indukcia, zovšeobecnenie– definícia pojmov. Aplikácia pojmov. Analýza, indukcia,

<p>Schopnosť vcítiť sa do vnútorného života iných ľudí</p> <p>Vytváranie primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií. Kritické myslenie.</p>	<p>rozprávku. Konštruovať nové literárne poznatky – vyvodenie a definícia pojmu dramatizácia - premena prozaického textu na dramatický. B. ČÍTANIE A INTERPRETÁCIA TEXTU Čítanie s porozumením. Tiché čítanie. Prerozprávanie deja prečítaného textu. Hlasné dramatizované čítanie so zameraním na moduláciu hlasu ako výraz vlastného chápania významu textu (technika dramatizovaného čítania). Kompozičná a štylisticko-lexikálna analýza textu a určenie významu a funkcie identifikovaných jazykových prostriedkov. Komparatívna analýza – vonkajšia kompozícia literárneho textu (diela) –prozaická a dramatická forma. Komparatívna analýza – porovnať filmové, televízne a rozhlasové spracovanie rozprávky. Tvorba – transformácia dramatického literárneho textu na prozaický; vytvoriť jednoduchý scenár pre rozhlasovú podobu rozprávky, inscenovať ho. Verbalizácia čitateľského zážitku, subjektívne hodnotenie prečítanej ukážky, obhajoba vlastného názoru.</p>	<p>zovšeobecnenie– definícia pojmov.</p> <p>Čítanie s porozumením.</p> <p>Funkčná analýza.</p> <p>Tvorba písomného a ústneho prejavu.</p>
--	---	---

VÝKONOVÝ VZDELÁVACÍ ŠTANDARD	
Maximálna úroveň výkonu (výborný)	Minimálna úroveň výkonu (dostatočný)
<p><u>Divadelná hra a rozhlasová rozprávka</u> Žiak vie vysvetliť pojem rozhlasová rozprávka. Žiak vie rozlíšiť dramatický a prozaický text, svoje tvrdenie vie podložiť argumentmi. Vie odlíšiť pojmy monológ, dialóg</p>	<p><u>Divadelná hra a rozhlasová rozprávka</u> Žiak vie reprodukovať pojem rozhlasová rozprávka. Žiak vie s pomocou učiteľa rozlíšiť prozaický a dramatický text.</p>
<p><u>Podstata dramatických literárnych žánrov a práca s konkrétnym dramatickým textom</u> Žiak vie sformulovať hlavnú myšlienku dramatického textu. Žiak vie identifikovať v texte hry umelecké jazykové prostriedky a vysvetliť ich význam. Žiak vie aplikovať svoje znalosti o literárnej postave (hlavná, vedľajšia) v prečítanom texte a charakterizovať ju z čitateľského hľadiska. Žiak vie aplikovať svoje znalosti o ľudovej alebo umelej rozprávke v rozhlasovej rozprávke. Žiak vie transformovať dramatický text na prozaický. Žiak vie zdramatizovať literárny text v podobe jednoduchého scenára.</p>	<p><u>Podstata dramatických literárnych žánrov a práca s konkrétnym dramatickým textom</u> Žiak vie s pomocou učiteľa vyhľadať niektoré jazykové prostriedky. Žiak vie s pomocou učiteľa prepísať dialóg z prozaického textu do formy dramatického dialógu bez uvedenia autorských poznámok. Žiak vie s pomocou učiteľa sformulovať subjektívne hodnotenia prečítaného textu, pričom dodržiava pravidlá spoločenskej komunikácie.</p>

Kľúčové spôsobilosti	Obsahový štandard	Špecifické ciele predetu
<p>Tvorba, získavanie a systemizácia relevantných informácií.</p> <p>Akceptovanie národných a kultúrnych hodnôt.</p> <p>Schopnosť vcítiť sa do vnútorného života iných ľudí. Chápanie umeleckého diela ako autorovho modelu sveta.</p> <p>Vyhľadávanie a získavanie nových informácií. Identifikácia s vlastnou skupinou. Vytváranie pozitívneho vzťahu k iným sociálnym skupinám</p>	<p>4 POÉZIA</p> <p>4.1 BÁSEŇ</p> <p>A.VYVODENIE NOVÝCH LITERÁRNYCH POZNATKOV</p> <p>Aplikovať pojmy poézie a báseň. Identifikácia poézie ako literárnej formy a básne ako literárneho žánru v rámci jednotlivých literárnych textov. Poézia ako súčasť umeleckej literatúry.</p> <p>Pomocou porovnania viacerých textov charakterizovať základné znaky poézie. Identifikovať jednotlivé rozdiely medzi prózou ako umelecky neviazanou rečou a poéziou ako umelecky viazanou rečou.</p> <p>Aplikovať znalosti o vonkajšej kompozícii – nadpis, verš, strofa. Konštruovať nové literárne poznatky – vyvodenie a definícia pojmu verš ako metrická jednotka.</p> <p>Konštruovať nové literárne poznatky – vyvodenie a definícia pojmu</p> <p>Refrén, vysvetliť funkciu refrénu v piesni. Porovnať a vyvodiť závery o úlohe refrénu v iných veršovaných útvaroch (balada).</p> <p>Konštruovať nové literárne poznatky – vyvodenie a definícia pojmu združený, striedavý rým.</p> <p>Aplikácia pojmov – zdobenina, prirovnanie v texte básne a piesne.</p> <p>B. ČÍTANIE A INTERPRETÁCIA TEXTU</p> <p>Čítanie textu s porozumením, frázovať básnický text v zhode s jeho rytmom, rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu. Umelecký prednes.</p> <p>Kompozičná a štylisticko-lexikálna analýza básne Pokus o napísanie vlastného textu piesne. Verbalizácia čitateľského zážitku</p>	<p>Aplikácia vedomostí.</p> <p>Analýza, indukcia, zovšeobecňovanie – definícia pojmov. Porovnanie.</p> <p>Čítanie s porozumením</p> <p>Ústny prejav. Interpretácia textu. Funkčná analýza</p> <p>Tvorba písomného prejavu – špecifický transfer a tvorba ústnej výpovede</p>

VÝKONOVÝ VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Maximálna úroveň výkonu (výborný)	Minimálna úroveň výkonu (dostatočný)
<p><u>Verš</u></p> <p>Žiak vie vysvetliť pojem verš ako súčasť vonkajšej kompozície aj ako metrickú jednotku. Vie ho určiť v básni.</p>	<p><u>Verš</u></p> <p>Žiak vie reprodukovať definíciu pojmu verš.</p>

<u>Rým</u> Žiak vie vysvetliť pojmy rým, rytmus Žiak vie vyhľadať rým v texte básne Žiak vie graficky zaznačiť a pomenovať združený a striedavý rým.	<u>Rým</u> Žiak vie zreprodukovat' definíciu pojmu rým. Žiak vie určiť v básni slová, ktoré sa rýmujú
<u>Prirovnávanie, zdobenina</u> Žiak vie v texte básne vysvetliť, vyhľadať a určiť jazykové prostriedky zdobenina a prirovnávanie	<u>Prirovnávanie, zdobenina</u> Žiak vie s pomocou učiteľa vysvetliť funkciu zdobeniny v texte
<u>Čítanie a interpretácia textu</u> Žiak vie identifikovať v texte básne vyhľadať a určiť jazykové prostriedky a vysvetliť ich význam. Žiak vie pri prednese básne rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu	<u>Čítanie a interpretácia textu</u> Žiak vie s pomocou učiteľa vyhľadať niektoré jazykové prostriedky. Žiak vie zarecitolovať básne plynulo a jazykovo správne.

Kľúčové spôsobilosti	Obsahový štandard	Špecifické ciele predetu
<p>Tvorba, získavanie a systemizácia relevantných informácií.</p> <p>Tvorba prosociálneho hodnotového systému.</p> <p>Schopnosť vcítiť sa do vnútorného života iných ľudí.</p> <p>Identifikácia s vlastnou skupinou. Vytváranie pozitívneho vzťahu k iným sociálnym skupinám.</p>	<p>4.2 BALADA A.VYVODENIE NOVÝCH LITERÁRNYCH POZNATKOV</p> <p>Konštruovať nové literárne poznatky – vyvodenie pojmu balada ako epický žáner ľudovej slovesnosti, pôvodne spievaný.</p> <p>Vyvodenie hlavných znakov balady. Vyvodenie pojmu ľudová balada, umelá balada.</p> <p>Porovnať baladu s prozaickými žánrami ľudovej slovesnosti - vyvodiť poučenie o spoločných a rozdielnych znakoch balady.</p> <p>Konštruovať nové literárne poznatky – vyvodenie a definícia pojmov epiteton ako štylizáčne prostriedky poézie.</p> <p>ČÍTANIE A INTERPRETÁCIA TEXTU</p> <p>Čítanie textu s porozumením, frázovať básnický text v zhode s jeho rytmom, rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu.</p> <p>Umelecký prednes. Kompozičná a štylisticko-lexikálna analýza literárnej ukážky - umelecké básnické prostriedky v balade, štylistika a metrika v balade.</p> <p>Analýza významovej roviny balady. Transformácia textu balady do prozaickej formy. Vyhľadať v rozličných informačných zdrojoch relevantné informácie o autoroch a ich dielach, pripraviť referát, prezentáciu.</p>	<p>Analýza, indukcia, zovšeobecňovanie – definícia pojmov.</p> <p>Technika čítania.</p> <p>Ústny prejav – ortoepia Interpretácia významu</p> <p>Transformácia.</p> <p>Vyhľadávanie informácií z rozličných informačných zdrojov. Tvorba písomného prejavu špecifický transfer.</p>

	Vlastná tvorba – pokus o napísanie balady. Verbalizácia čitateľského zážitku	Tvorba ústnej výpovede
--	---	------------------------

VÝKONOVÝ VZDELÁVACÍ ŠTANDARD	
Maximálna úroveň výkonu	Minimálna úroveň výkonu
<u>Balada</u> Žiak vie vysvetliť pojem balada. Žiak vie identifikovať hlavné znaky balady aj v neznámom (zatiaľ nečítanom) texte. Žiak vie porovnať baladu s inými básnickými útvarmi, charakterizovať rozdiely. Žiak vie pretransformovať baladu na prozaické rozprávanie.	<u>Balada</u> Žiak vie reprodukovať definíciu pojmu balada. Žiak vie s pomocou učiteľa pretransformovať baladu na prozaické rozprávanie.
<u>Epiteton</u> Žiak vie vysvetliť obraznú podstatu epiteta, vie ho odlíšiť od gramatického prívlastku. Žiak vie vysvetliť funkciu epiteta v umeleckom texte. Žiak vie tvoriť epiteton a použiť ho vo vlastnom texte.	<u>Epiteton</u> Žiak vie zreprodukovať definíciu pojmu epiteton.
<u>Čítanie a interpretácia textu</u> Žiak vie pri prednese balady rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu. Žiak vie aplikovať vedomosti o vonkajšej a vnútornej kompozícii diela na známu baladu. Žiak vie identifikovať hlavnú myšlienku v prečítanom texte. Žiak vie v texte balady vyhľadať a určiť jazykové prostriedky a vysvetliť ich význam. Žiak vie vytvoriť text, ktorý obsahuje znaky balady. Žiak vie svoje hodnotenia prečítaného textu podložiť argumentmi z prečítaného textu a svoje tvrdenia vie obhájiť v diskusii, pričom dodržiava pravidlá spoločenskej komunikácie	<u>Čítanie a interpretácia textu</u> Žiak vie zarecitovať baladu plynulo a jazykovo správne. Žiak vie s pomocou učiteľa aplikovať vedomosti o vonkajšej kompozícii diela – verš, strofa na známu baladu. Žiak vie s pomocou učiteľa vyhľadať niektoré jazykové prostriedky. Žiak vie s pomocou učiteľa vytvoriť jednoduchý text so znakmi balady. Žiak vie s pomocou učiteľa sformulovať subjektívne hodnotenia prečítaného textu, pričom dodržiava pravidlá spoločenskej komunikácie

Témy, prostredníctvom ktorých rozvíjame kompetencie

Prepojenie vzdelávacích oblastí s kľúčovými kompetenciami a konkretizácia kľúčových kompetencií v jednotlivých vzdelávacích oblastiach.

Komunikácia v materinskom jazyku:

Vedieť:

- sa vyjadrovať a tlmočiť svoje myšlienky, pocity a názory ústnou a písomnou formou;
- interaktívne a kreatívne reagovať primeraným spôsobom v rôznych spoločenských a kultúrnych súvislostiach, vo vzdelávaní a v odbornej činnosti;
- klásť otázky a dokázať správne odpovedať;
- rozvíjať si slovnú zásobu, vedieť správne používať gramatické javy a jazykové funkcie;
- rozlišovať spisovné a nespisovné výrazy a texty;
- správne používať rôzne jazykové štýly;
- vyhľadávať, zhromažďovať a spracovávať informácie a vedieť presvedčivým spôsobom argumentovať;
- viesť kritický a konštruktívny dialóg, dokázať hodnotiť literárne texty a oceňovať estetické kvality;
- sa správať empaticky a používať jazyk pozitívnym a sociálne zodpovedným spôsobom.

Komunikácia v cudzích jazykoch:

Vedieť:

- využiť komunikačné zručnosti nadobudnuté v cudzích jazykoch v materinskom jazyku;
- si uvedomovať kultúrne rozmanitosti so zameraním na medzikultúrnu komunikáciu.

Matematická gramotnosť a kompetencie v oblasti prírodných vied a technológii:

Vedieť:

- používať matematické myslenie v logických morfológických a syntaktických operáciách;
- napísať, prečítať a používať arabské a rímske číslice;
- používať matematické modely myslenia (logické a priestorové myslenie) a vzorce, grafy, tabuľky a pod. vo vyučovacích jazykoch.

Kompetencia v oblasti informačnej a komunikačnej technológie:

Vedieť:

- vyhľadávať, zhromažďovať a spracovávať informácie;
- sa písomne dorozumieť prostredníctvom informačno-komunikačných technológií;
- používať jazykové príručky a slovníky a korigovať podľa nich vlastné texty;
- sa orientovať v školskej a verejnej knižnici.

Učiť sa učiť:

Vedieť:

- si efektívne zorganizovať vlastné učenie;
- spracovávať a prispôbovať nové vedomosti a zručnosti z oblasti vyučovacích jazykov;
- nadobudnuté vedomosti v škole a životné skúsenosti uplatňovať v rôznych spoločenských a kultúrnych súvislostiach, vo vzdelávaní a v odbornej činnosti.

Sociálne a občianske kompetencie:

Vedieť:

- porozumieť multikultúrnym a sociálno-ekonomickým rozmerom európskych spoločností a spôsobu, akým je národná kultúrna identita prepojená s európskou identitou;
- konštruktívne komunikovať v rozličných prostrediach, byť tolerantný, vyjadrovať odlišné stanoviská, porozumieť im, rokovať a vyjednávať so schopnosťou vytvárať dôveru a cítiť empatiu;
- účinne, asertívne komunikovať s inými ľuďmi vo verejnej sfére s prejavom solidarity, vzájomnej spolupatričnosti národností lokality, krajiny a národov Európskej únie.

Podnikateľské kompetencie:

Vedieť:

- individuálne aj v tímoch prezentovať svoju prácu;
- plánovať, organizovať;
- riadiť, komunikovať;
- analyzovať,
- oznamovať, hodnotiť a zaznamenávať.

Kultúrne kompetencie:

Vedieť:

- kreatívne vyjadrovať myšlienky, skúsenosti a emócie prostredníctvom umenia, literatúry a médií;
- využiť vedomosti o literatúre a kultúre národného a kultúrneho dedičstva v rôznych spoločenských a kultúrnych súvislostiach, vo vzdelávaní a v odbornej činnosti;
- využiť základné vedomosti o významných kultúrnych dielach vrátane súčasnej ľudovej kultúry;
- chápať kultúrnu a jazykovú rozmanitosť v Európe a iných oblastiach sveta, mať potrebu chrániť ju a chápať význam estetických faktorov v každodennom živote;
- oceniť, vyjadriť úctu k umeleckým dielam svojho národa, i k dielam iných národov a národností v danej krajine a celej Európe;
- nadobudnuté kreatívne zručnosti a vedomosti preniesť do rôznych profesionálnych súvislostí;
- pochopiť vlastnú kultúru a zmysel pre identitu ako základ otvoreného postoja vo vzťahu k rozmanitosti kultúrneho vyjadrovania a jeho rešpektovania.

Mať:

- pozitívny postoj, kreativitu a snahu o kultiváciu estetických schopností formou umeleckého vyjadrovania vlastných pocitov a myšlienok a prostredníctvom zapájania sa do kultúrneho života.

Prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

multikultúrna výchova : otvorene hovoriť o medziľudských vzťahoch

mediálna výchova : rozhlasová hra, televízna hra -vplyv TV, internetu, upozorniť na zdravotné a psychické riziká spojené s využívaním internetu

osobnostný a sociálny rozvoj: balady, poviedky o deťoch –vzájomná pomoc žiakov, práca v skupinách

enviromentálna výchova -ochrana prírody, životného prostredia, oceňuje, vyzdvihuje každý pozitívny čin žiaka spojeného s ochranou prírody, životného prostredia

regionálna výchova –vzťah k vlastnému regiónu, správny postoj k iným kultúram v regióne

ochrana človeka a zdravia –zdravý životný štýl, uvedomelo ochraňuje zdravie,

uvedomuje si riziká v súčasnom životnom štýle (drogy...)

tvorba projektu, prezentácia zručnosti- prezentácia prác žiakov, kooperácia, pracuje s rôznymi druhmi informácií (učebnice, knihy, encyklopédie, časopisy, internet

Slovenský jazyk a literatúra sú úzko prepojené s dejepisom, občianskou výchovou, matematikou, cudzím jazykom, geografiou, etickou výchovou, biológiou i ostatnými predmetmi vyučovanými v základnej škole.

Prepojenie s inými predmetmi

Slovenský jazyk a literatúra sú úzko prepojené s dejepisom, občianskou výchovou, matematikou, cudzím jazykom, geografiou, etickou výchovou, biológiou i ostatnými predmetmi vyučovanými v základnej škole.

Metódy a formy práce

1. slovné metódy

- **ústne, monologické**-výklad, inštruktáž, vysvetľovanie
- **dialogické**- rozhovor, diskusia, dramatizácia
- **písomné**- písomné práce, práca s textom
- **demonštračné**- predvádzanie-projekcie, inštruktážny rozhovor
- **praktické metódy**- grafické práce, projekty

2. vzdelávacie metódy

a/ aktivita, samostatnosť

- oznamovacie
- reprodukčné
- problémové
- tvorivé- brainstorming, myšlienkové mapy, učenie štruktúrovaním

b/ logické postupy - induktívne, deduktívne, analyticko-syntetické metódy

c/ podľa fáz vzdelávacieho procesu

- **motivačné-** motivačný rozhovor, motivačné rozprávanie, motivačná demonštrácia, príklady z praxe
- **expozičného charakteru-** metódy utvárania nových vedomostí, upevňovania a prehĺbovania vedomostí, ...
- **fixačného charakteru-** opakovanie učiva, metóda posilňovania
- **diagnostické** – metódy preverovania a hodnotenia vedomostí

d/ podľa spôsobu interakcie

- **frontálne** – výklad, diskusia
- **skupinové-** hranie rolí, simulačné hry,...;
- **individuálne** – projekty, samostatné práce, referáty, štúdium literatúry, úvahy, eseje, Dôležitou úlohou je naučiť žiaka efektívne postupy a stratégie pri učení sa textu: napr. **postup 3-2-1, pojmová mapa, mapa príbehu, stratégia učenia a myslenia EUR (evokácia, uvedomenie si významu, reflexia), SQ3R (skúmať, pýtať sa, čítať, pamätať si, zopakovať),...**

Učebné zdroje

- učebnice schválené MŠ SR
- doplnková literatúra: pracovné zošity, encyklopédie, zvukové a obrazové záznamy- CD, DVD, VHS, textové materiály, jazykové príručky
- odborná literatúra pre učiteľov- odborné publikácie, metodické príručky, jazykovedné časopisy
- učebné pomôcky- zobrazenie a znázornenie predmetov a skutočností- obrazy, fotografie, diagramy, rozmnožené materiály, učebný softvér
- materiálne učebné pomôcky- nástenky, tabule, interaktívne tabule, prehrávač, dataprojektor, počítač, fotoaparát
- ďalšie zdroje- internetové stránky, exkurzie
- nemateriálne učebné zdroje: skúsenosti učiteľa i žiaka, zážitky

Hodnotenie predmetu

Žiaci budú hodnotení známku podľa Metodického pokynu č.7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 6.ročníku ZŠ

Počet: 4

Zameranie: opakovanie učiva z 5. ročníka, zvieracie prídavné mená, číslovky, záverečné opakovanie zo 6.ročníka

Počet a zameranie kontrolných slohových prác v 6. ročníku

Počet: 2

Zameranie: statický opis, dynamický opis, umelecký opis, charakteristika osoby, rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) (možnosť výberu).

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne, 165 hodín ročne
Ročník	siedmy
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Počet hodín týždenne: 5

**Zložky predmetu: Slovenský jazyk
Literatúra**

**počet hodín týždenne: 3, ročne 99
počet hodín týždenne: 2, ročne 66**

Kompetencie

Poznávacie a rečové kompetencie nadväzujú na 5. a 6. ročník- Posilňuje sa čitateľská gramotnosť žiakov.

Žiaci

- zameriavajú svoje čítanie podľa potreby, vyjadrujú myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre rôzne druhy publika, vyberajú text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie, nahlas, ticho a opakovane prečítať text, sformulujú tému adekvátnu cieľu komunikácie alebo stanovujú cieľ komunikácie vzhľadom na jej tému, vyberú a vytvoria vhodný slohový útvar v súlade s cieľmi písania
- chápu význam textu, organizujú text z hľadiska kompozície a rozvíjajú svoje myšlienky v súlade s komunikačnou situáciou, chápu umelecký a vecný text na základe implicitných a explicitných informácií, tvoria a overujú navrhnuté hypotézy, prerozprávajú obsah textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti, zostavia osnovu, koncept, zoradia motívy podľa fáz vnútornej kompozície textu, prispôbia formálnu úpravu textu vybraného žánru
- chápu kompozíciu textu, štylizujú jednoduché vety a jednoduché súvetia, utvoria jednoduché a rozvité vety, jednočlenné a dvojčlenné vety s rôznou modalitou používajú informácie a textové pasáže z iných zdrojov, rozoznávajú časti vonkajšej kompozície vedú pomenovať časti vnútornej kompozície umeleckého textu,
- vedú odlíšiť vetu a text, transformovať texty z jedného žánru do druhého, používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku, vyberú a použijú údaje z tabuliek a grafov, využívajú funkčné bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka, overia v jazykovedných príručkách vhodnosť a správnosť použitých slov štylizovať jednoduché holé a rozvité vety, vyhľadávajú prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré slúžia na plynulý prechod medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí, určujú syntagmatické zloženie viet

- chápu podstatu umeleckého a vecného textu vzhľadom na funkciu slovných druhov, vedia opraviť koncept textu so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis, rešpektujú jazykové pravidlá, vysvetlia funkciu slovných druhov
- chápu význam lexikálnych jednotiek, revidujú a editujú koncept s využitím spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov s cieľom rozvíjať a zlepšovať organizáciu myšlienok, eliminovať gramatické chyby, nesprávne formulácie viet, upravia text po formálnej stránke, vytvoria a prečítajú čistopis využívajú pri komunikácii extralingválne a paralingválne prostriedky, vo vlastných jazykových prejavoch dodržia pravidlá a požiadavky ortografie, lexikológie, morfológie a syntaxe.

Obsahové štandardy slovenského jazyka

• **Poznávacie a rečové kompetencie**

• Verejná prezentácia textu, verejný prejav

- 1) Pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu, spisovnú výslovnosť a správne uplatňovať suprasegmentálne javy.
- 2) Pri ústnom prejave primerane uplatňovať mimojazykové prostriedky.
- 3) Reprodukovať umelecký aj vecný text (doslovne, podrobne, stručne).

• Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

- 1) Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
- 2) Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
- 3) Na základe indukcie a zovšeobecnenia odvodiť charakteristiky (definície) nových javov.
- 4) Usporiadať známe javy do tried a systémov.
- 5) Aplikovať jazykovedné vedomosti na vecné a umelecké texty.
- 6) Pri písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu.

• Analytické a syntetické zručnosti

- 1) Uskutočniť jazykovú analýzu textu a vytvárať jazykový systém.

- 2) Odlíšiť medzi sebou umelecký a vecný text.
- 3) Odlíšiť medzi sebou texty z hľadiska jazykového štýlu, slohových postupov a slohových útvarov/žánrov.
- Tvorivé zručnosti
- 1) Vytvoriť vlastný text na základe dodržiavania stanoveného slohového útvaru/žánru, slohového postupu, jazykového štýlu.
- 2) Ústne prezentovať vlastný text.
- 3) Napísať krátky príbeh (vlastný zážitok alebo vymyslený príbeh).
- 4) Dokončiť rozprávanie alebo neukončené prozaické dielo.
- 5) Zdramatizovať kratší prozaický alebo básnický text.
- Informačné zručnosti
- 1) Používať jazykové príručky a slovníky, korigovať podľa nich vlastné texty.
- 2) Vyhľadávať, spracúvať a používať informácie z literárnych prameňov a internetu.
- Komunikačné zručnosti
- 1) Adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu.
- 2) Vyjadrovať sa neverbálne a chápať neverbálnu komunikáciu.
- 3) Verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor.

Témy

OBSAH PREDMETU

I. JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA

Zvuková rovina jazyka a pravopis

- opakovanie zo 6. ročníka-

Výslovnosť slabík de/di, te/ti, ne/ni, le/li, hlavný slovný prízvuk, interpunkcia

Významová/lexikálna rovina jazyka

-opakovanie zo 6. ročníka- slovná zásoba, spisovné-nespisovné slová, domáce-cudzíe slová, zastarané slová-nové slová, slangové slová, skratky,slovníky- výkladový a slovník cudzích slov

Tvaroslovná/morfologická rovina jazyka

Opakovanie zo 6. ročníka

- **podstatné mená**- pomnožné pod. mená, rod pomnožných podstatných mien
- prídavné mená
- **číslovky**- skloňovanie, rod, číslo, pád, delenie číselníkov, určité, neurčité, násobné
- **slovesá**- jednoduchý a zložený tvar,
- **príslovky**
- **predložky**
- vokalizácia
- **spojky**
- **citoslovcia**

Skladobná / syntaktická rovina jazyka

- holá veta, rozvitá veta, vetný základ, jednočlenná veta slovesná a neslovesná, dvojčlenná veta úplná a neúplná

II. KOMUNIKÁCIA A SLOH

Umelecký opis, príhovor/prívet, správa o riešení / výsledku projektu- ústna, písomná, diskusia, artikulácia, sila hlasu, gestikulácia, mimika a postoj, tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec, pointa,

III. LITERATÚRA

Próza ako základná forma literárnej tvorby

Anekdota

Krátka próza

Poviedka

Dobrodružná literatúra

Divadelná hra

Poézia

Báseň, populárna pieseň

Obsahový štandard- časť slovenský jazyk

Pojmy pre 7. ročník ZŠ

Zvuková rovina jazyka a pravopis

počet hodín: 11

- hlavný slovný prízvuk
- interpunkcia
- - výslovnosť slabík de/di, te/ti, ne/ni, le/li v cudzích slovách

Významová/lexikálna rovina jazyka

počet hodín: 16

Slovná zásoba -

- spisovné- nespisovné slová
- neutrálne slová- citovo zafarbené/ expresívne slová
- domáce slová- cudzie slová
- zastarané slová- nové slová

- slangové slová
- skratky

slovníky- výkladový a slovník cudzích slov

Tvaroslovná/morfologická rovina jazyka

počet hodín: 32

- **podstatné mená**
- pomnožné podstatné mená
- **číslovky**
- skloňovanie
- rod, číslo, pád
- delenie čísloviek
- určité
- neurčité
- násobné
- **slovesá**
- jednoduchý a zložený tvar
- **príslovky**
- **predložky**
- vokalizácia
- **spojky**
- **-citoslovcia**

Skladobná/syntaktická rovina jazyka

počet hodín: 15

- holá veta, rozvitá veta, vetný základ
- jednočlenná veta,- slovesná a neslovesná, dvojčlenná veta-. úplná a neúplá

Sloh

počet hodín: 25

- umelecký opis
- diskusia
- príhovor/prívet
- artikulácia, sila hlasu, gestikulácia, mimika, postoj,
- tabuľka- názov, hlavička, riadok, stĺpec
- pointa

Literatúra

- **poézia**
- báseň populárna pieseň
- prirovnanie
- zdobenina
metafora
epiteton
- rým: združený, striedavý, obkročný
- **próza**
- umelecká literatúra **počet hodín:**
- príslovie
- porekadlo
- pranostika
- dobrodružná literatúra
- poviedka
- anekdota

počet hodín: 22

počet hodín: 36

- literárna postava: hlavná literárna postava, vedľajšia literárna postava
rozprávač: ja-forma. on-forma
- vnútorná kompozícia diela: úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie
- **divadelná hra** **počet hodín: 8**
- dialóg
monológ

Výkonový štandard- časť slovenský jazyk

A Čítanie s porozumením

Optimálny-

- 1.1 Žiak dokáže vybrať a posúdiť texty z obsahového i formálneho hľadiska.
- 1.2 Žiak vie odôvodniť správnosť vybraného textu v konkrétnej situácii.
- 1.3 Žiak dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch: statický opis, dynamický opis, umelecký opis, príhovor (prívet).
- 2.1 Žiak vie vysvetliť pojmy hlavný slovný prízvuk, sila hlasu, artikulácia.
- 2.2 Žiak vie samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty (vrátane tabuliek), ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie.
- 2.3 Žiak vie správne intonovať všetky druhy viet a uplatňovať správny slovný a vetný prízvuk.
- 2.4 Žiak pri čítaní dodržiava správne dýchanie.
- 2.5 Žiak vie správne v domácich a cudzích slovách artikulovať a spisovne vyslovovať slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li; dodržiavať správnu dĺžku slabík a pravidiel spodobovania.
- 2.6 Žiak pri čítaní uplatňuje primeranú silu hlasu a dodržiava správnu melódiu.

Minimálny

- 1.1+1.2 Žiak dokáže vybrať text a odôvodniť správnosť výberu na základe subjektívnych pocitov.
- 1.3 Žiak vie definovať pojmy a s pomocou učiteľa vybrať žáner/útvár zodpovedajúci téme: umelecký opis, charakteristika osoby, príhovor (prívet).
- 2.1 Žiak vie reprodukovať definície pojmov: hlavný slovný prízvuk, sila hlasu, artikulácia.
- 2.2 Žiak vie s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam.
- 2.3 Žiak vie správne intonovať oznamovacie vety.
- 2.5 Žiak vie po príprave a s pomocou učiteľa správne vyslovovať slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li v domácich a cudzích slovách a dodržiavať správnu dĺžku slabík.
- 2.6 Žiak vie po predchádzajúcej príprave a s pomocou učiteľa pri čítaní uplatniť primeranú silu hlasu a dodržať správnu melódiu.

Optimálny

- 1.1 Žiak vie vyhľadať explicitne vyjadrené informácie v texte: vie vyhľadať v texte rôzne údaje (miesto, čas, názov); vie vyhľadať v texte fakty vzťahujúce sa na tému textu; vie správne spojiť údaje, respektíve fakty do komplexnej informácie.
- 1.2 Žiak vie: vyvodiť záver na základe zistených súvislostí medzi informáciami v texte; porovnať dve a viac informácií; analyzovať príčiny javov; vyvodiť čiastkové témy.
- 1.3 Žiak vie vo veku primeranom texte vyhľadať explicitne i implicitne vyjadrené informácie a na základe nich analyzovať text: vie vyhľadať kľúčové slová v texte; vie sa orientovať v postavách.
- 1.4 Žiak dokáže samostatne na základe explicitných, ale aj implicitných informácií: charakterizovať postavy, analyzovať a hodnotiť ich konanie na základe všeobecne platných morálnych hodnôt.
- 1.5 Žiak vie analyzovať lexikálnu stránku textu a vysvetliť ich štylistický význam v texte.
- 1.6 Žiak vie s využitím lexiky textu opísať prostredie, v ktorom sa príbeh odohráva.
- 1.7 Žiak vie vyjadriť hlavnú myšlienku a pointu (explicitne alebo implicitne vyjadrenú).
- 1.8 Žiak dokáže obhajovať svoje stanovisko a ako argumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu.
- 2.1 Žiak dokáže na základe kontextu alebo pri jazykovej a štylistickej analýze textu odhadnúť význam slov a overiť si ich v jazykových príručkách.

2.2 Žiak vie vytvoriť na základe čiastkových informácií hypotézu o závere epického textu a svoju hypotézu overiť v texte.

2.3 Žiak vie obhajovať svoju hypotézu a vecne argumentovať.

3.1 Žiak vie usporiadať informácie podľa ich dôležitosti vo vecnom texte, časovej postupnosti v umeleckom texte.

3.2 Žiak vie prerozprávať obsah prečítaného umeleckého a vecného textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti a s prípadnými individuálnymi obmenami.

3.3 Žiak vie vyjadriť názor na prečítaný text – jasne sformulovať svoj čitateľský dojem, vyjadriť svoje estetický zážitok z prečítaného textu.

Minimálny II.

1.1 Žiak vie s pomocou učiteľa vyhľadať explicitne vyjadrené informácie v texte: miesto, čas, názov, fakty vzťahujúce sa na tému textu,

1.2 Žiak vie s pomocou učiteľa: vyvodiť jednoduchý záver z textu, porovnať dve informácie

1.3 Žiak vie s pomocou učiteľa vyhľadať vo veku primeranom texte explicitne vyjadrené informácie: vie vyhľadať kľúčové slová, dokáže rozlíšiť hlavné a vedľajšie postavy.

1.4 Žiak dokáže hodnotiť správanie postáv na základe všeobecne platných morálnych hodnôt.

1.6 Žiak vie vyhľadať opis prostredia, v ktorom sa príbeh odohráva a stručne ho parafrázovať.

1.7 Žiak vie s pomocou učiteľa jednoducho pomenovať tému prečítaného textu.

2.1 Žiak vie identifikovať neznáme slová v texte a s pomocou učiteľa vyhľadať ich význam v jazykových príručkách.

3.2 Žiak vie s pomocou učiteľa prerozprávať obsah textu.

3.3 Žiak vie vyjadriť na základe subjektívnych pocitov svoj čitateľský dojem z prečítaného textu

Optimálny III.

1.1 Žiak rozlišuje jednotlivé segmenty vonkajšej kompozície textu a dokáže ich vyjadriť pri hlasnom čítaní (sila hlasu, hlavný slovný prízvuk, prestávka, intonácia)

1.2 Žiak rozlišuje jednotlivé segmenty tabuľky, vie ich pomenovať a chápe vzťahy medzi nimi.

2.1 Žiak vie identifikovať časti vnútornej kompozície rozprávania (úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie).

2.2 Žiak vie identifikovať odlišné, resp. spoločné znaky nasledovných slohových útvarov/žánrov: statický opis, dynamický opis, umelecký opis, charakteristika osoby, rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 2. osoba), príhovor (prívet), projekt, správa o riešení projektu.

Minimálny III.

1.1 Žiak vie s pomocou učiteľa rozlíšiť niektoré segmenty vonkajšej kompozície textu.

1.2 Žiak vie pomenovať niektoré segmenty tabuľky.

2.1 Žiak vie identifikovať úvod, zápletku a záver vo vnútornej kompozícii rozprávania.

2.2 Žiak vie definovať spoločné a odlišné znaky jednotlivých žánrov/útvarov: statický opis, dynamický opis, umelecký opis, charakteristika osoby, rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 2.osoba),

príhovor (prívet),projekt, správa o riešení projektu.

Optimálny IV.

1.1 Žiak vie identifikovať slová, skupiny slov, ktoré zabezpečujú nadväznosť.

1.2 Žiak dokáže posúdiť význam spôsobov nadväzovania v texte medzi vetou a vetnými celkami a správnosť ich použitia: fonetické prostriedky – hlavný slovný prízvuk; grafické prostriedky – ktoré členia text – typ písma (napr. kurzíva, tučné), zarážky, interpunkcia, asociované výrazy – stupňovanie prísloviek; konektory – spojky.

2.1 Žiak vie odlíšiť holú vetu od rozvitej a chápe ich využitie v umeleckom i vecnom texte.

2.2 Žiak dokáže určiť prísudzovací sklad v dvojčlennej vete a vetné členy, ktoré ho tvoria, respektíve v jednočlennej vete vie určiť vetný základ a chápe využitie jednočlennej a dvojčlennej vety v umeleckom i vecnom texte

Minimálny IV.

1.2 Žiak vie pomenovať s pomocou učiteľa spôsoby

nadväzovania v texte medzi vetou a vetnými celkami:grafické prostriedky – niektoré, ktoré členia text, napr. typ písmakonektory – spojky.

2.1 Žiak vie definovať, holú a rozvitú vetu, s pomocou učiteľa ich dokáže nájsť v texte.

2.2 Žiak vie definovať podmet a prísudok.

Optimálny V.

1.1 Žiak rozumie funkciu ohybných slovných druhov a gramatických kategórií vzhľadom na význam umeleckého a vecného textu.

1.2 Žiak vie identifikovať význam tvaru slova v piatom páde ako oslovenia.

1.3 Žiak vie identifikovať a vysvetliť význam konkrétnych a abstraktných podstatných mien v texte.

1.4 Žiak vie vysvetliť a identifikovať pomnožné podstatné mená, určiť ich rod a vysvetliť ich funkciu v texte.

1.5 Žiak chápe dôležitosť gramatickej zhody medzi prídavným a podstatným menom, resp. podstatným menom a slovesom pre porozumenie textu.

1.6 Žiak vie vysvetliť a identifikovať akostné a vzťahové prídavné mená a vysvetliť ich funkciu v texte.

1.7 Žiak vie vysvetliť a identifikovať zvieracie a privlastňovacie prídavné mená, určiť vzory páví, matkin, otcov a vie vysvetliť ich funkciu v texte.

1.8 Žiak vie vysvetliť a identifikovať určité a neurčité číslovky, vie určiť ich gramatické kategórie. Žiak vie vysvetliť a identifikovať násobné číslovky, vysvetliť ich funkciu v texte.

1.9 Žiak vie vysvetliť a identifikovať zvrätané a nezvrätané slovesá a vie vysvetliť ich funkciu v texte.

1.10 Žiak vie vysvetliť a identifikovať plnovýznamové a neplnovýznamové slovesá a vie vysvetliť ich funkciu v texte.

1.11 Žiak vie vysvetliť a identifikovať jednoduchý a zložený tvar slovies v texte.

1.12 Žiak vie identifikovať oznamovací, rozkazovací, podmieňovací spôsob slovesa a chápe jeho funkciu v texte.

1.13 Žiak vie identifikovať príslovky miesta, času, spôsobu a príčiny a vysvetliť ich funkciu.

1.14 Žiak vie vysvetliť funkciu stupňovania prísloviak v texte.

1.15 Žiak vie identifikovať spojky a predložky v texte.

1.16 Žiak vie vysvetliť pojem vokalizácia predložiek a určiť ju v texte.

Minimálny V.

1.1 Žiak s pomocou učiteľa rozumie funkciu slovies v rozprávaní s využitím priamej reči.

1.2 Žiak chápe tvar slova v piatom páde ako oslovenie.

1.3 Žiak vie s pomocou učiteľa rozlíšiť konkrétne a abstraktné podstatné mená v umeleckom a vecnom texte.

1.7 Žiak vie s pomocou učiteľa identifikovať zvieracie a privlastňovacie prídavné mená v texte.

1.8 Žiak vie s pomocou učiteľa nájsť určité a násobné číslovky.

1.12 Žiak vie s pomocou učiteľa identifikovať sloveso v oznamovacom spôsobe v texte.

1.13 Žiak vie s pomocou učiteľa identifikovať príslovky miesta, času.

1.15 Žiak vie s pomocou učiteľa identifikovať spojky a predložky v texte.

OptimálnyVI.

- 1.1 Žiak vie vyhľadať a rozlíšiť spisovné a nespisovné slová, neutrálne a citovo zafarbené slová, domáce a cudzie slová, zastarané a nové slová a určiť slangové slová v texte.
- 1.2 Žiak vie vysvetliť štylistickú funkciu spisovných, nespisovných, neutrálnych, citovo zafarbených, domácich, cudzích, zastaraných, nových a slangových slov v texte.
- 1.3 Žiak vie identifikovať skratky a vysvetliť ich funkciu v texte.
- 1.4 Žiak vie vysvetliť význam známych spisovných, nespisovných, neutrálnych, citovo zafarbených, domácich, cudzích, slangových slov v texte.
- 2.1 Žiak si vie správne vybrať jazykovednú príručku na overenie významu slov.
- 3.1 Žiak vie identifikovať slovotvorný základ, predponu a príponu a určiť ich funkciu pri zmene lexikálneho významu.
- 3.2 Žiak vie v texte priradiť základové slovo k odvodenému slovu a naopak.
- 3.3 Žiak vie v texte identifikovať slová, ktoré vznikli skladaním a určiť slová, z ktorých vznikli.

MinimálnyVI.

- 1.1 Žiak vie vyhľadať citovo zafarbené slová v texte.
- 1.2 Žiak vie vysvetliť štylistickú funkciu citovo zafarbených slov v texte.
- 1.3 Žiak vie s pomocou učiteľa vyhľadať skratky v texte.
- 1.4 Žiak vie s pomocou učiteľa vysvetliť význam známych spisovných, nespisovných, neutrálnych, citovo zafarbených, domácich, cudzích, slangových slov v texte.
- 2.1 Žiak si vie s pomocou učiteľa správne vybrať jazykovednú príručku na overenie významu slov .
- 3.1 Žiak vie rozlíšiť predponu a príponu v slove.
- 3.3 Žiak vie v texte s pomocou učiteľa identifikovať slová, ktoré vznikli skladaním a určiť slová, z ktorých vznikli.

Písanie

OptimálnyI.

- 1.1 Žiak vie navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania a stanoviť cieľ komunikácia v súlade s jej témou.
- 2.2 Žiak vie na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner.
- 3.1 Žiak vie vytvoriť slohový útvar/žáner a zosúladiť ho s témou písania a svoje rozhodnutie vie zdôvodniť.

MinimálnyI.

- 1.1 Žiak si vie z navrhovaného súboru tém vybrať tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania.
- 2.2 Žiak vie z navrhovaného súboru žánrov s pomocou učiteľa vybrať vhodný útvar/žáner zodpovedajúci téme.
- 3.1 Žiak vie s pomocou učiteľa vytvoriť text, ktorý má niektoré znaky stanoveného žánru, ale obsahuje chyby, ktoré bránia jeho porozumeniu.

OptimálnyII.

- 1.1 Žiak vie vytvoriť osnovu, koncept pre pripravovaný text.
- 2.1 Žiak vie vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému, umelecký opis,
- 2.3 Žiak vie vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému príhovor (prívet).
- 2.4 Žiak vie vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému projekt.
- 2.5 Žiak vie napísať správu o riešení projektu.
- 2.6 Žiak vie v projekte a v správe o riešení projektu vytvoriť tabuľku a uviesť v nej niektoré údaje.
- 3.1 Žiak vie pri vlastnej tvorbe umeleckého textu aplikovať svoje vedomosti o vnútornej kompozícii textu a vytvoriť rozprávanie, v ktorom sú obsiahnuté všetky jeho fázy.
- 4.1 Žiak vie charakterizovať rozdiely vo formálnej úprave nasledujúcich slohových útvarov/žánrov: príhovor (prívet), projekt, správa o riešení projektu.
- 4.2 Žiak vie aplikovať znalosti o formálnej úprave nasledujúcich slohových útvarov/ žánrov počas tvorby: rozprávanie s využitím priamej (1. osoba, 3. osoba),príhovor (prívet),projekt, správa o riešení projektu.

MinimálnyII.

- 1.1 Žiak vie s pomocou učiteľa vytvoriť osnovu a koncept svojho textu.

- 2.1 Žiak vie s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému statický opis, dynamický opis, umelecký opis, charakteristiku osoby.
- 2.2 Žiak vie s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba).
- 2.3 Žiak vie s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému príhovor (prívet).
- 2.4 Žiak vie s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému krátky projekt.
- 2.5 Žiak vie s pomocou učiteľa napísať správu o riešení projektu.
- 3.1 Žiak vie pri vlastnej tvorbe umeleckého textu s pomocou učiteľa vytvoriť primeranú zápletku.
- 4.1 Žiak vie s pomocou učiteľa charakterizovať niektoré rozdiely vo formálnej úprave nasledujúcich slohových útvarov/žánrov: príhovor (prívet), projekt, správa o riešení projektu.
- 4.2 Žiak vie s pomocou učiteľa aplikovať niektoré znaky formálnej úpravy v nasledujúcich slohových útvaroch/žánroch: príhovor (prívet), projekt, správa o riešení projektu.

OptimálnyIII.

- 1.1 Žiak vie vysvetliť pojmy: slovná zásoba, spisovné slová – nespisovné slová; neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová; domáce slová – cudzie slová; zastarané – nové, slangové slová a uviesť konkrétne príklady.
- 1.2 Žiak vie vysvetliť pojem skratka a vytvoriť ju.
- 2.1 Žiak vie prispôbiť lexiku textu vzhľadom na cieľ komunikačnej situácie. Pri tvorbe vlastných textov funkčne využíva bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie.
- 3.1 Žiak pozná funkciu jednotlivých jazykovedných príručiek a vie si vybrať a používať vhodnú jazykovednú príručku.

MinimálnyvýkonIII.

- 1.1 Žiak vie reprodukovať definície pojmov: slovná zásoba, spisovné slová – nespisovné slová; neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová; domáce slová – cudzie slová; zastarané – nové, slangové slová.
- 1.2 Žiak vie vytvoriť skratku.
- 2.1 Žiak pri tvorbe textu využíva obmedzenú lexiku, často opakuje slová v rámci textu.
- 3.1 Žiak vie s pomocou učiteľa vybrať vhodnú jazykovednú príručku a skontrolovať správnosť a význam slov použitých v texte

OptimálnyIV.

- 1.1 Žiak vie samostatne tvoriť jednoduché holé a rozvité vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka.
- 1.2 Žiak vie v jednoduchých holých a rozvitých vetách správne používať základné vetné členy, určiť ich a zdôvodniť ich gramatickú funkciu.
- 2.1 Žiak vie samostatne tvoriť jednočlenné a dvojčlenné vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka.
- 2.2 Žiak vie pri tvorbe dvojčlenných viet správne používať základné vetné členy, resp. pri jednočlenných vetách vetný základ, určiť ich a zdôvodniť ich gramatickú funkciu.
- 1.3 + 2.3 Žiak pri tvorbe vlastných textov využíva celú škálu vetných štruktúr.

MinimálnyIV.

- 1.1 Žiak vie tvoriť jednoduché holé a jednoduché rozvité vety.
- 2.1 Žiak vie tvoriť dvojčlenné vety
- 1.3 + 2.3 Žiak pri tvorbe vlastných textov využíva obmedzenú škálu vetných štruktúr.

OptimálnyV.

- 1.1 Žiak vie v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie (slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textu.
- 1.2 Žiak si vie systematicky a prehľadne tvoriť poznámky, zaznamenávať kľúčové slová a následne ich uplatniť vo vlastnom texte.
- 2.1 Žiak vie v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie (údaje v tabuľkách), rozlíšiť ich význam a na základe toho rozhodnúť o ich využití v rámci svojho textu.
- 2.2 Žiak vie zdôvodniť výber a použitie rozličných informácií z grafov a tabuliek vo svojom texte.

MinimálnyV.

- 1.1 Žiak vie s pomocou učiteľa v rozličných informačných

zdrojoch vyhľadať informácie (slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textu a niektoré si zapísať.

2.1 Žiak vie s pomocou učiteľa vyhľadať informácie (údaje v tabuľkách) a niektoré z nich využiť vo svojom texte

OptimálnyVI.

1.1 Žiak vie porovnať a odlíšiť: statický opis, dynamický opis, umelecký opis, charakteristika osoby, rozprávanie s využitím priamej (1. osoba, 3. osoba), príhovor (prívet) od iných jemu známych/neznámych slohových útvarov /žánrov.

2.1 Žiak vie samostatne aplikovať svoje vedomosti o jednotlivých žánroch/útvaroch pri transformácii z jedného žánru do druhého (statický opis, dynamický opis, umelecký opis, charakteristika osoby, rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba), príhovor (prívet).

OptimálnyVII.

1.1 Žiak vie samostatne, formou tichého čítania skontrolovať svoj text s cieľom identifikovať jednotlivé chyby a následne ich opraviť, pričom pri oprave svojho textu aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexicológie, morfológie, syntaxe a slohu.

1.2 Žiak vie opraviť texty vytvorené niekým iným.

MinimálnyVII.

1.1 Žiak vie s pomocou učiteľa identifikovať niektoré chyby vo svojom texte.

OptimálnyVIII.

1.1 Žiak vie nahlas a plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôbuje tempo svojho prejavu poslucháčom.

1.2 Žiak vie prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa) a následne zapracovať identifikované chyby s cieľom zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok, opraviť jednotlivé chyby a formálnu úpravu textu.

1.3 Žiak vie zdôvodniť, prečo niektoré pripomienky nezpracoval vo svojom texte. Pri obhajobe svojho názoru rešpektuje spoločenské a komunikačné pravidlá.

1.4 Žiak vie zhodnotiť texty vytvorené niekým iným a svoje hodnotenie vie zdôvodniť.

2.1 Žiak vie napísať čistopis s opravenými chybami.

MinimálnyVIII.

1.1 Žiak vie po príprave nahlas prečítať svoj text.

1.2 Žiak vie prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa) a s pomocou učiteľa vie následne zapracovať niektoré identifikované chyby.

2.1 Žiak vie napísať čistopis a s pomocou učiteľa vie zapracovať niektoré identifikované chyby z konceptu

OptimálnyIX.

1.1 Žiak vie aplikovať v texte nadobudnuté vedomosti z ortografie, lexicológie, morfológie, syntaxe: žiak vie správne napísať cudzie slovo, ak sa s ním predtým stretol na hodine, žiak štylisticky správne využíva spisovné a nespisovné slová, neutrálne slová a citovo zafarbené (expresívne) slová,

domáce slová a cudzie slová, zastarané slová a nové slová, slangové slová,

žiak dodržiava správne tvary podstatných, prídavných mien a sloviess vo vetách,

žiak správne tvorí vzťahové a privlastňovacie prídavné mená,

žiak dodržiava pravopis čísloviek,

žiak správne tvorí jednotlivé spôsoby sloviess,

žiak dodržiava pravopis prísloviess,

žiak pri tvorbe viet a textu používa správny slovosled a interpunkciu

MinimálnyIX.

1.1 Žiak vie s pomocou učiteľa aplikovať v texte nadobudnuté vedomosti z ortografie, lexicológie, morfológie, syntaxe:

žiak dodržiava správne tvary podstatných, prídavných mien a sloviess vo vetách.

Hovorenie

Optimálny I

1.1 Žiak si vie samostatne zvoliť a sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii.

- 1.2 Žiak vie samostatne pohoťovo sformulovať základné myšlienky na zvolenú tému a vysloviť ich výstižne, zrozumiteľne, plynulo.
- 1.3 Žiak vie samostatne sformulovať súvislý logicky usporiadaný text na danú tému.
- 2.1 Žiak vie samostatne použiť vhodné jazykové prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou.
- 2.2 Žiak vie samostatne vytvoriť rozprávanie s využitím priamej reči
- 3.1 Žiak vie v danej komunikačnej situácii zvoliť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia uskutočňuje.
- 3.2 Žiak v komunikácii zvláda zvukovú stránku prejavu: hlavný slovný prízvuk, artikuláciu, silu hlasu.
- 4.1 Žiak vie pohoťovo a bez prípravy začať a ukončiť komunikáciu a vie pritom použiť správne prostriedky.
- 5.1 Žiak vie zhodnotiť kvalitu svojho ústneho prejavu alebo iného hovoriaceho (spolužiaka). Vie z hľadiska jazykovej správnosti a spoločenského tónu zhodnotiť vyjadrenie partnerov danej komunikácie: zhodnotiť jazykové prostriedky vzhľadom na cieľ komunikácie, zhodnotiť spoločenský tón komunikácie vzhľadom na prostredie a cieľ komunikácie.

MinimálnyI.

- 1.1 Žiak si vie vybrať jednu z ponúknutých tém.
- 1.2 Žiak vie sformulovať myšlienky na vopred určenú tému.
- 1.3 Žiak vie podľa pokynov a s pomocou učiteľa sformulovať krátky text na danú tému.
- 2.1 Žiak vie s pomocou učiteľa použiť v texte niektoré jazykové prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou.
- 3.1 Žiak vie s pomocou učiteľa použiť taký spoločenský tón, ktorý je v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa táto komunikácia uskutočňuje.
- 3.2 Žiak zvláda zvukovú stránku prejavu - silu hlasu.
- 4.1 Žiak vie po príprave začať a ukončiť komunikáciu na zvolenú tému.
- 5.1 Žiak vie určiť a zhodnotiť tému komunikácie

OptimálnyII.

- 1.1 Žiak vie použiť správne výrazové prostriedky na vyjadrenie vlastného názoru.
- 1.2 Žiak vie na obhajobu vlastného názoru sformulovať objektívne aj subjektívne argumenty primerané komunikácii (vie presvedčivo argumentovať).
- 1.3 Žiak vie svoj názor kultivovaným spôsobom obhajovať.
- 2.1 Žiak vie správne bez prípravy a samostatne sformulovať otázky, aby si preveril a prekontroloval, ako poslucháči porozumeli jeho výpovedi.
- 3.1 Žiak vie zhodnotiť obsahovú stránku prijatého prehovoru a vie zhodnotiť spoločensky primerané argumenty v danom prehovore.
- 3.2 Žiak vie zo strany učiteľa a spolužiakov prijať kritické hodnotenie a vysloviť argumenty na svoju obhajobu.
- 3.3 Žiak sa vie pri obhajobe svojho názoru spoločensky ovládať.

MinimálnyII.

- 1.1 Žiak vie jednoduchým spôsobom vyjadriť svoj vlastný názor na určitú tému.
- 1.2 Žiak sa usiluje na základe subjektívneho hodnotenia(subjektívnych dôvodov) obhájiť vlastný názor.
- 2.1 Žiak vie po príprave sformulovať jednoduché otázky, aby si preveril a prekontroloval, ako poslucháči porozumeli jeho textu.
- 3.1 Žiak vie spoločensky vhodne vyjadriť svoj nesúhlas s obsahom komunikácie.

OptimálnyIII.

- 1.1 Žiak vie vo vlastnom prejave samostatne vhodne využiť informácie alebo jazykové výrazové prostriedky získané z rôznych informačných zdrojov.
- 1.2 Žiak vie vhodne vo vlastnom prejave využiť prvky komunikácie z literárnych textov, médií, internetu (napr. zaujímavé myšlienky, citáty a pod.).

MinimálnyIII.

- 1.1 Žiak vie vo vlastnom prejave s pomocou učiteľa vhodne využiť informácie alebo jazykové výrazové prostriedky získané z rôznych informačných zdrojov.
- 1.2 Žiak vie na základe pokynov učiteľa použiť vopred pripravené slová, slovné spojenia a ustálené slovné spojenia vo svojom prejave (napr. výroky, myšlienky, citáty a pod.).

OptimálnyIV.

1.1 Žiak vie v danej komunikačnej situácii využívať vhodné slová, slovné spojenia, jazykové prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou a s ohľadom na regionálnu oblasť a sociálne prostredie.

MinimálnyIV.

1.1 Žiak disponuje s obmedzenou slovnou zásobou bez odlíšenia spisovných, nárečových a slangových jazykových prostriedkov

OptimálnyV.

1.1 Žiak vie samostatne tvoriť jednoduché holé vety, jednoduché rozvité vety (jednočlenné a dvojčlenné vety), pričom dodržiava pravidlá slovosledu a intonácie.

1.2 Žiak vie na základe zhodnotenia svojej výpovede alebo v prípade nepochopenia zo strany komunikačných partnerov pohoťovo opraviť, rozvíť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi.

2.1 Žiak vie na základe analýzy ústneho prehovoru komunikačného partnera zhodnotiť správnosť použitého žánru/útvaru a uplatnenie časovej a logickej postupnosti.

2.3 Žiak vie po krátkej príprave vytvoriť umelecký opis a prezentovať ho.

2.6 Žiak vie vysvetliť pojem dialóg a zapojiť sa doň.

2.8 Žiak vie po krátkej príprave samostatne vytvoriť príhovor (prívet).

2.9 Žiak vie prezentovať projekt, poskytnúť údaje o projekte a správu o riešení projektu.

MinimálnyV.

1.1 Žiak vie tvoriť jednoduché holé vety a jednoduché rozvité vety a správne intonovať oznamovacie vety.

1.2 Žiak vie na základe učiteľovho upozornenia opraviť konkrétnu syntaktickú chybu vo svojej výpovedi.

2.3 Žiak vie po príprave a s pomocou učiteľa vytvoriť krátky umelecký opis a prezentovať ho.

2.6 Žiak vie zreprodukovať (definovať) pojem dialóg a zapojiť sa doň.

2.8 Žiak vie po príprave a s pomocou učiteľa vytvoriť krátky príhovor (prívet).

OptimálnyVI.

1.1 Žiak vie správne dodržiavať hlavný slovný prízvuk.

1.2 Žiak vie správne vyslovovať domáce a zdomácnené cudzie slová so slabikami de, te, ne, le, di, ti, ni, li.

3.1 Žiak vie používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov v komunikačnej situácii.

4.1 Žiak v komunikačnej situácii rešpektuje syntaktické pravidlá a pri tvorbe vlastných textov využíva celú škálu vetných štruktúr.

MinimálnyVI.

1.2 Žiak vie správne vyslovovať domáce slová so slabikami de, te, ne, le, di, ti, ni, li.

3.1 Žiak vo frekventovaných tvaroch slov používa správne tvary ohybných (podstatných mien, prídavných mien, čísloviek, sloviess) slovných druhov v komunikačnej situácii.

4.1 Žiak s pomocou učiteľa dodržiava syntaktické pravidlá v jednoduchých vetných konštrukciách

OptimálnyVII.

1.2 Žiak vie uplatňovať tempo, prestávku a melódiu vo výpovedi.

2.1 Žiak vie v diskusii/dialógu: primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujať spoločensky vhodný postoj a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim, používať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim, dodržiavať pravidlá haptiky.

MinimálnyVII.

1.1 Žiak si po usmernení učiteľom zlepšii artikuláciu a vo svojej výpovedi uplatňuje primeranú silu hlasu.

1.2 Žiak vie vo svojej výpovedi uplatňovať prestávku.

2.1 Žiak vie v diskusii/dialógu primerane gestikulovať

Literatúra

Edukačné ciele predmetu slovenský jazyk a literatúra, časť: literatúra

Poznávacia (kognitívna) kompetencia	Komunikačná kompetencia	Interpersonálna (sociálna) kompetencia	Intrapersonálna (osobnostná) kompetencia
Spôsobilosť používať kognitívne operácie.	Spôsobilosť tvoriť, prijať a spracovať informácie.	Spôsobilosť akceptovať skupinové hodnoty.	Vytvárať a reflektovať vlastnú identitu.
Spôsobilosť učiť sa sám aj v skupine.	Zručnosť vyhľadávať a odosielať informácie.	Schopnosť tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín.	Vytvárať vlastný hodnotový systém.
Spôsobilosť kritického myslenia.	Spôsobilosť formulovať svoj názor a argumentovať.	Spôsobilosť kooperácie.	Schopnosť sebaregulácie a ochrany vlastného života.
Spôsobilosť formulovať a riešiť problémy.	Schopnosť verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city.	Schopnosť empatie.	
Schopnosť tvorivého myslenia a spôsobilosť uplatniť jeho výsledky.			

KLÚČOVÉ SPÔSOBILOSTI	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	ŠPECIFICKÉ CIELE PREDMETU
<p>Tvorba prosociálneho hodnotového systému. Kritické myslenie.</p> <p>Chápanie umeleckého diela ako autorovho modelu sveta.</p> <p>Schopnosť vcítiť sa do vnútorného života iných.</p>	<p>I PRÓZA 1.1 PRÓZA AKO ZÁKLADNÁ FORMA LITERÁRNEJ TVORBY A. VYVODENIE NOVÝCH LITERÁRNYCH POZNATKOV</p> <p>Aplikovať pojem próza ako súčasť umeleckej literatúry.</p> <p>Pomocou porovnania viacerých textov charakterizovať základné znaky prózy.</p> <p>Identifikovať jednotlivé rozdiely medzi prózou ako umelecky neviazanou rečou a poéziou ako umelecky viazanou rečou.</p> <p>B. ČÍTANIE A INTERPRETÁCIA TEXTU</p> <p>Čítať prozaické texty s dôrazom na techniku čítania. Uplatňovať rôzne metódy čítania (informačné, selektívne, orientačné) na základe kritérií stanovených učiteľom.</p> <p>Čítať s porozumením prozaické texty.</p> <p>Štylisticko-lexikálna analýza prozaického textu.</p> <p>Analyzovať významovú rovinu prozaického textu.</p> <p>Verbalizácia vlastného čitateľského zážitku, subjektívne hodnotenie prečítaného textu, obhajoba vlastného názoru.</p>	<p>Analýza, indukcia, zovšeobecňovanie – definícia pojmov. Analýza, indukcia, zovšeobecňovanie – definícia pojmov. Porovnávanie.</p> <p>Hlasné čítanie – ortoepia.</p> <p>Čítanie s porozumením. Interpretácia významu. Tvorba ústnej výpovede, dialóg a monológ, argumentácia.</p>
VÝKONOVÝ VZDELÁVACÍ ŠTANDARD		
Maximálna úroveň výkonu (výborný)		Minimálna úroveň výkonu (dostatočný)

<p><u>Próza</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Žiak vie vysvetliť pojem próza a umelecká literatúra. ✓ Žiak vie odlíšiť prózu od poézie a svoje rozhodnutie vie zdôvodniť. ✓ Žiak vie pri štylistickej a lexikálnej analýze známeho diela vyhľadať jednotlivé jazykové a tematické prvky a dokáže vysvetliť ich funkciu v rámci estetického pôsobnosti diela. ✓ Žiak vie samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať prozaický text, ktorého obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol, čo najefektívnejšie pochopiť význam prozaického textu. ✓ Žiak vie samostatne sformulovať subjektívne hodnotenie prečítaného textu a vie ho primerane obhajovať. Pri obhajobe svojho názoru dodržiava pravidlá spoločenskej komunikácie. 	<p><u>Próza</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Žiak vie zreprodukovat' definíciu pojmu próza. ✓ Žiak vie s pomocou učiteľa odlíšiť prózu a poéziu. ✓ Žiak vie s pomocou učiteľa vyhľadať niektoré jazykové prostriedky v prozaickom texte. ✓ Žiak vie s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas prečítať prozaický text, ktorého obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. ✓ Žiak vie subjektívne zhodnotiť prečítaný text a pri prezentácii svojho názoru dodržiava pravidlá spoločenskej komunikácie.
--	--

KĽÚČOVÉ SPÔSOBILOSTI	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	ŠPECIFICKÉ CIELE PREDMETU
<p>Rešpektovať a vážiť si kultúrne a národné tradície.</p> <p>Budovanie prosociálneho hodnotového systému.</p> <p>Chápanie umeleckého diela ako autorovho modelu sveta.</p> <p>Schopnosť vcítiť sa do vnútorného života iných ľudí.</p> <p>Schopnosť medzilidského dorozumenia.</p>	<p>1.1.2 KRÁTKE FORMY ĽUDOVEJ SLOVESNOSTI</p> <p>1.1.2.1 Anekdota</p> <p>A. VYVODENIE NOVÝCH LITERÁRNYCH POZNATKOV</p> <p>Konstruovať nový literárny poznatok – vyvodenie pojmu anekdota. Analyzovať obsah anekdoty ako krátkej prozaickej formy, vysvetliť funkciu humoru (situácia, postava) v anekdote. Porovnať rozsah anekdoty s inými krátkymi prozaickými útvarmi (poviedka). Rytmická usporiadanosť textov krátkych foriem ľudovej slovesnosti.</p> <p>B. ČÍTANIE A INTERPRETÁCIA TEXTU</p> <p>Čítanie veku primeraných anekdot. Lexikálna analýza krátkych prozaických útvarov. Významová analýza krátkych prozaických textov.</p> <p>Ilustrovanie vlastnej tvorby, vyvodit' súvislosti medzi textom a ilustráciou, zdôvodniť ich, obhájiť si svoje tvrdenie. V anekdotách posúdiť, či ide o vymyslenú alebo skutočnú udalosť, identifikovať pointu.</p>	<p>Analýza, indukcia, zovšeobecnenie – definícia pojmov. Porovnanie.</p> <p>Funkčná analýza textu.</p> <p>Čítanie s porozumením</p> <p>Interpretácia významu.</p> <p>Tvorba ústnej a písomnej výpovede.</p>

	Vytvoriť vtipný príbeh, ktorý žiak spracuje tak, aby zodpovedal literárno-teoretickému poučeniu o anekdote..	
--	--	--

VÝKONOVÝ VZDELÁVACÍ ŠTANDARD		
MAXIMÁLNA ÚROVEŇ VÝKONU (VÝBORNÝ)	MINIMÁLNA ÚROVEŇ VÝKONU (DOSTATOČNÝ)	
<p>Príslovie, porekadlo, pranostika, anekdota Žiak vie vysvetliť a rozlíšiť pojem anekdota a uviesť príklad. Žiak vie funkčne využiť príslovie, porekadlo, pranostiku, anekdotu vo svojom texte. Žiak vie vytvoriť krátky vtipný príbeh. Pri jeho tvorbe aplikuje svoje znalosti o anekdote.</p>	<p>Príslovie, porekadlo, pranostika, anekdota Žiak vie zreprodukovať definície pojmov. Žiak vie s pomocou učiteľa vysvetliť význam známych prísloví. Žiak vie s pomocou učiteľa vytvoriť krátky príbeh, ktorý bude obsahovať prvky humoru.</p>	

KEÚČOVÉ SPÔSOBILOSTI	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	ŠPECIFICKÉ CIELE PREDMETU
<p>Tvorba, získavanie a systemizácia relevantných informácií.</p> <p>Chápanie umeleckého diela ako autorov model.</p> <p>Schopnosť kriticky myslieť a vytvárať si vlastný hodnotový systém.</p> <p>Tvorivo myslieť a prakticky uplatniť výsledky tvorivého myslenia.</p> <p>Schopnosť formulovať svoj názor a argumentovať.</p>	<p>1.1.3.3 POVIEDKA A.VYVODENIE NOVÝCH LITERÁRNYCH POZNATKOV Konštruovať nové literárne poznatky, vyvodíť pojem poviedka ako žáner krátkej prózy. Aplikácia pojmu literárna postava, hlavná a vedľajšia literárna postava, charakteristika literárnej postavy. Aplikácia literárnych pojmov - úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie ako súčasti vnútornej kompozície na základe analýzy textu. Vyvodenie pojmu vnútorná kompozícia literárneho diela. Aplikácia literárneho pojmu diológ ako <i>charakterizačného prostriedku literárnej postavy.</i> Vyvodenie pojmu monológ a tvorba definície. B. ČÍTANIE A INTERPRETÁCIA TEXTU Čítať text s porozumením a s dôrazom na techniku čítania (na základe kritérií stanovených učiteľom), frázovať prozaický text v zhode s vlastným chápaním jeho významu. Analýza a hodnotenie autorskej koncepcie postáv (identifikácia hlavných a vedľajších postáv a ich charakteristika) v rámci myšlienkového zamerania celého diela. Komparatívna analýza - porovnať rozprávku (povešť) s poviedkou z hľadiska pôvodu, autorstva, spoločných a odlišných znakov. Svoje tvrdenia podložiť argumentmi z prečítaných diel. Štylisticko-lexikálna analýza textu. Verbalizácia čitateľského zážitku, subjektívne hodnotenie prečítanej ukážky, obhajoba vlastného názoru. Vlastná tvorba poviedky.</p>	<p>Analýza, indukcia, zovšeobecňovanie – definícia pojmov.</p> <p>Aplikácia vedomostí Analýza, indukcia, zovšeobecňovanie – definícia pojmov.</p> <p>Čítanie textu s porozumením.</p> <p>Funkčná analýza textu</p> <p>Tvorba ústnej a písomnej výpovede. Diológ. diskusia, argumentácia.</p>

VÝKONOVÝ VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Maximálna úroveň výkonu (výborný)	Minimálna úroveň výkonu (dostatočný)
<p><u>Poviedka</u> Žiak vie vysvetliť pojem poviedka. Žiak vie zo súboru známych aj neznámych textov určiť podľa stanovených kritérií poviedku. Žiak vie vysvetliť pojem literárna postava, rozlíšiť hlavnú a vedľajšiu postavu a charakterizovať ich z čitateľského hľadiska. Žiak vie vysvetliť podstatu jednotlivých kompozičných fáz deja a určiť ich v rámci textu. Žiak vie vysvetliť pojem monológ, dialóg a svoje vysvetlenie vie zdôvodniť pomocou príkladov z literárnych ukážok. Žiak vie analyzovať umelecký text zo štylistického a lexikálneho hľadiska a vie určiť funkciu jednotlivých jazykových prostriedkov v texte. Vie sformulovať vlastné hodnotenie prečítaného textu a podložiť svoje stanovisko argumentmi. Žiak vie vytvoriť poviedku so zachovaním vnútornej kompozície deja .</p>	<p><u>Poviedka</u> Žiak vie reprodukovať definíciu pojmu poviedka. Žiak vie reprodukovať pojem literárna postava, s pomocou učiteľa ju vie vyhľadať a subjektívne charakterizovať. Žiak vie s pomocou učiteľa vysvetliť podstatu zápletky ako kompozičnej fázy deja. Žiak vie vyhľadať v texte dialóg. Žiak vie vyhľadať niektoré jazykové prostriedky v texte. Žiak vie subjektívne zhodnotiť prečítaný text. Žiak vie s pomocou učiteľa vytvoriť krátku poviedku s primeranou zápletkou.</p>

KĹÚČOVÉ SPÔSOBILOSTI	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	ŠPECIFICKÉ CIELE PREDMETU
<p>Tvorba, získavanie a systemizácia relevantných informácií.</p> <p>Chápanie umeleckého diela ako autorov model.</p> <p>Schopnosť kriticky myslieť a vytvárať si vlastný hodnotový systém.</p>	<p>1.1.3.3 POVIEDKA A. VYVODENIE NOVÝCH LITERÁRNYCH POZNATKOV Konštruovať nové literárne poznatky, vyvodíť pojem poviedka ako žáner krátkej prózy. Aplikácia pojmu literárna postava, hlavná a vedľajšia literárna postava, charakteristika literárnej postavy. Aplikácia literárnych pojmov - úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie ako súčasti vnútornej kompozície na základe analýzy textu. Vyvodenie pojmu vnútorná kompozícia literárneho diela. Aplikácia literárneho pojmu dialóg ako <i>charakterizačného prostriedku literárnej postavy</i>. Vyvodenie pojmu monológ a tvorba definície.</p> <p>B. ČÍTANIE A INTERPRETÁCIA TEXTU Čítať text s porozumením a s dôrazom na techniku čítania (na základe kritérií stanovených učiteľom), frázovať prozaický text v zhode s</p>	<p>Analýza, indukcia, zovšeobecňovanie – definícia pojmov.</p> <p>Aplikácia vedomostí Analýza, indukcia, zovšeobecňovanie – definícia pojmov.</p> <p>Čítanie textu s porozumením. Funkčná analýza textu</p>

<p>Tvorivo myslieť a prakticky uplatniť výsledky tvorivého myslenia.</p> <p>Schopnosť formulovať svoj názor a argumentovať.</p>	<p>vlastným chápaním jeho významu.</p> <p>Analýza a hodnotenie autorskej koncepcie postáv (identifikácia hlavných a vedľajších postáv a ich charakteristika) v rámci myšlienkového zamerania celého diela.</p> <p>Komparatívna analýza - porovnať rozprávku (povešť) s poviedkou z hľadiska pôvodu, autorstva, spoločných a odlišných znakov. Svoje tvrdenia podložiť argumentmi z prečítaných diel.</p> <p>Štylisticko-lexikálna analýza textu.</p> <p>Verbalizácia čitateľského zážitku, subjektívne hodnotenie prečítanej ukážky, obhajoba vlastného názoru. Vlastná tvorba poviedky.</p>	<p>Tvorba ústnej a písomnej výpovede. Dialóg, diskusia, argumentácia.</p>
---	--	---

VÝKONOVÝ VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Maximálna úroveň výkonu (výborný)	Minimálna úroveň výkonu (dostatočný)
<p><u>Poviedka</u></p> <p>Žiak vie vysvetliť pojem poviedka.</p> <p>Žiak vie zo súboru známych aj neznámych textov určiť podľa stanovených kritérií poviedku.</p> <p>Žiak vie vysvetliť pojem literárna postava, rozlíšiť hlavnú a vedľajšiu postavu a charakterizovať ich z čitateľského hľadiska.</p> <p>Žiak vie vysvetliť podstatu jednotlivých kompozičných fáz deja a určiť ich v rámci textu.</p> <p>Žiak vie vysvetliť pojem monológ, dialóg a svoje vysvetlenie vie zdôvodniť pomocou príkladov z literárnych ukážok.</p> <p>Žiak vie analyzovať umelecký text zo štylistického a lexikálneho hľadiska a vie určiť funkciu jednotlivých jazykových prostriedkov v texte.</p> <p>Vie sformulovať vlastné hodnotenie prečítaného textu a podložiť svoje stanovisko argumentmi.</p> <p>Žiak vie vytvoriť poviedku so zachovaním vnútornej kompozície deja</p> <p>Žiak vie vytvoriť poviedku so zachovaním vnútornej kompozície deja .</p>	<p><u>Poviedka</u></p> <p>Žiak vie reprodukovať definíciu pojmu poviedka</p> <p>Žiak vie reprodukovať pojem literárna postava, s pomocou učiteľa ju vie vyhľadať a subjektívne charakterizovať.</p> <p>Žiak vie s pomocou učiteľa vysvetliť podstatu zápletky ako kompozičnej fázy deja.</p> <p>Žiak vie vyhľadať v texte dialóg.</p> <p>Žiak vie vyhľadať niektoré jazykové prostriedky v texte.</p> <p>Žiak vie subjektívne zhodnotiť prečítaný text.</p> <p>Žiak vie s pomocou učiteľa vytvoriť krátku poviedku s primeranou zápletkou.</p>

KEÚČOVÉ SPÔSOBILOSTI	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	ŠPECIFICKÉ CIELE PREDMETU
<p>Tvorba, získavanie a systemizácia relevantných informácií.</p>	<p style="text-align: center;">2 DOBRODRUŽNÁ LITERATÚRA</p> <p>A.VYVODENIE NOVÝCH LITERÁRNYCH POZNATKOV</p> <p>Konstruovať nové literárne poznatky – vyvodenie a definícia pojmu dobrodružná literatúra.</p> <p>Identifikovať základné znaky dobrodružnej literatúry porovnávaním viacerých umeleckých</p>	<p>Analýza, indukcia, zovšeobecnenie – tvorba pojmov.</p> <p>Analýza, indukcia, zovšeobecnenie – definícia</p>

<p>Chápanie umeleckého diela ako autorovho modelu sveta</p> <p>Vytváranie vlastného hodnotového systému.</p> <p>Vytváranie pozitívneho vzťahu k odlišným sociálnym skupinám.</p> <p>Tvorba prosociálneho hodnotového systému.</p>	<p>žánrov.</p> <p>Vyvodenie pojmu rozprávač a foriem rozprávača (<i>autorský rozprávač – on-forma</i>) <i>rozprávač stotožnený s hlavnou postavou (ja -forma)</i>.</p> <p>Aplikácia literárnych pojmov - úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie.</p> <p>Vyvodenie pojmov - literárne žánre dobrodružnej literatúry: <i>western, robinsonáda, detektívka</i>.</p> <p>B. ČÍTANIE A INTERPRETÁCIA TEXTU</p> <p>Plynulo a s porozumením čítať súvislý text. Vyjadriť bezprostredné pocity po prečítaní - verbalizácia čitateľského zážitku, subjektívne hodnotenie prečítanej ukážky, obhajoba vlastného názoru. Vyhľadať a zapísať kľúčové slová, vytvoriť osnovu a podľa nej prerozprávať dej textu.</p> <p>Kompozičná a štylisticko-lexikálna analýza textu a určenie významu identifikovaných jazykových prostriedkov. Významová analýza textu.</p> <p>Identifikovať časti, v ktorých sa stupňuje napätie deja a určiť prvky, ktoré autor využil, aby dosiahol požadovaný efekt.</p> <p>Analýza a hodnotenie koncepcie postáv (identifikácia hlavných a vedľajších postáv a ich charakteristika) v rámci myšlienkového zamerania celého diela.</p> <p>Transformácia literárneho textu na dramatickú podobu a jeho dramatické stvárnenie.</p>	<p>pojmov. Definícia</p> <p>Porovnávanie.</p> <p>Aplikácia – jednoduchý transfer.</p> <p>Analýza, indukcia, zovšeobecnenie – tvorba pojmov</p> <p>Čítanie s porozumením. Technika čítania. Tvorba ústnej výpovede, argumentácia. Analýza.</p> <p>Funkčná analýza textu.</p> <p>Tvorba písomného a ústneho prejavu.</p>
---	--	--

VÝKONOVÝ VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Maximálna úroveň výkonu (výborný)

Minimálna úroveň výkonu (dostatočný)

Dobrodružná literatúra

Žiak vie vysvetliť pojem dobrodružná literatúra.

Žiak vie vysvetliť pojem rozprávač a v texte vie identifikovať jednotlivé formy rozprávača. Vie transformovať formy rozprávača – z ja-formy do on-formy a naopak.

Žiak vie aplikovať znalosti o vnútornej kompozícii diela na akýkoľvek prečítaný text.

Žiak vie analyzovať umelecký text zo stylistického a lexikálneho hľadiska a vie určiť funkciu jednotlivých jazykových prostriedkov.

Žiak vie nájsť jazykové prostriedky, ktorými autor dosahuje dramatické napätie v texte a svoje tvrdenie vie zdôvodniť.

Žiak vie aplikovať svoje znalosti o literárnej postave (hlavná, vedľajšia) v prečítanom texte a charakterizovať ju z čitateľského hľadiska.

Žiak vie sformulovať hlavnú myšlienku prečítaného textu.

Žiak vie samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať prozaický text, ktorého obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol, čo najefektívnejšie pochopiť význam prozaického textu.

Žiak vie vyhľadať kľúčové slová, zostaviť osnovu a na jej základe prerozprávať dej prečítaného textu.

Žiak vie funkčne využiť znaky dobrodružnej literatúry vo vlastnej tvorbe.

Žiak vie časť literárnej ukážky zdramatizovať a následne ju vie výrazne prečítať a zúčastniť sa ako postava na dramatizovanom čítaní.

Žiak vie svoje hodnotenia podložiť argumentmi z prečítaného textu a svoje tvrdenia vie obhájiť v diskusii, pričom dodržiava pravidlá spoločenskej komunikácie.

Vnútoraná kompozícia

Žiak vie na základe analýzy známeho literárneho textu identifikovať vnútornú kompozíciu a svoje tvrdenie vie zdôvodniť.

Dobrodružná literatúra

Žiak vie zreprodukovať definíciu pojmu dobrodružná literatúra.

Žiak vie reprodukovať definíciu pojmu rozprávač.

Žiak vie s pomocou učiteľa identifikovať zápletku v známom texte.

Žiak vie s pomocou učiteľa v známom texte vyhľadať niektoré jazykové prostriedky.

Žiak vie vyhľadať literárne postavy v texte.

Žiak vie s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas prečítať prozaický text, ktorého obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam.

Žiak vie stručne prerozprávať dej známeho textu.

Žiak vie s pomocou učiteľa vytvoriť krátky prozaický text, ktorý obsahuje niektoré znaky dobrodružnej literatúry.

Žiak vie s pomocou učiteľa zdramatizovať krátku časť literárnej ukážky a po predchádzajúcej príprave prečítať zdramatizovanú časť literárneho textu.

Žiak vie s pomocou učiteľa sformulovať subjektívne hodnotenia prečítaného textu, pričom dodržiava pravidlá spoločenskej komunikácie.

Vnútoraná kompozícia

Žiak vie s pomocou učiteľa v známom literárnom texte určiť časť vnútornej kompozície - zápletku

KLÚČOVÉ SPÔSOBILOSTI	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	ŠPECIFICKÉ CIELE PREDMETU
.	3 DIVADELNÁ HRA, ROZHLASOVÁ ROZPRÁVKA A.VYVODENIE NOVÝCH	

<p>Tvorba, získavanie a systemizácia relevantných informácií</p>	<p>LITERÁRNYCH POZNATKOV</p>	<p>Analýza, zovšeobecnenie– pojmov. indukcia, definícia</p>
<p>Schopnosť vcítiť sa do vnútorného života iných ľudí</p>	<p>Konštruovať nové literárne poznatky – vyvodenie a definícia pojmu divadelná hra ako súčasť umeleckej literatúry. Konštruovať nové literárne poznatky – vyvodenie a definícia pojmov rozhlasová rozprávka, scenár - scenárista, dramaturg, režisér, herec, hudobný skladateľ (scénická hudba.) Aplikovať pojmy dialóg a monológ v divadelnej hre. Aplikácia pojmu dej - <i>nositeľ dramatického napätia</i> na základe prehovorov hlavných a vedľajších postáv – monológ, dialóg. Aplikácia znalostí o vnútornej kompozícii diela v divadelnej hre. Identifikovať rozdiel medzi prozaickým literárnym textom a dramatizovanou podobou textu.</p>	<p>Aplikácia pojmov. Analýza, zovšeobecnenie– pojmov. indukcia, definícia</p>
<p>Vytváranie primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií. Kritické myslenie.</p>	<p>Konštruovať nové literárne poznatky – vyvodenie a definícia pojmu <i>audiálne umenie</i> pre rozhlasovú rozprávku. Konštruovať nové literárne poznatky – vyvodenie a definícia pojmu <i>dramatizácia</i> - premena prozaického textu na dramatický. B. ČÍTANIE A INTERPRETÁCIA TEXTU Čítanie s porozumením. Tiché čítanie. Prerozprávanie deja prečítaného textu. Hlasné dramatizované čítanie so zameraním na moduláciu hlasu ako výraz vlastného chápania významu textu (technika dramatizovaného čítania). Kompozičná a štylisticko-lexikálna analýza textu a určenie významu a funkcie identifikovaných jazykových prostriedkov. Komparatívna analýza – vonkajšia kompozícia literárneho textu (diela) – prozaická a dramatická forma. Komparatívna analýza – porovnať filmové, televízne a rozhlasové spracovanie rozprávky. Tvorba – transformácia dramatického literárneho textu na prozaický; vytvoriť jednoduchý scenár pre rozhlasovú podobu rozprávky, inscenovať ho. Verbalizácia čitateľského zážitku, subjektívne hodnotenie prečítanej ukážky, obhajoba vlastného názoru.</p>	<p>Čítanie s porozumením. Funkčná analýza. Tvorba písomného a ústneho prejavu.</p>

VÝKONOVÝ VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Maximálna úroveň výkonu (výborný)	Minimálna úroveň výkonu (dostatočný)
<p><u>Divadelná hra a rozhlasová rozprávka</u> Žiak vie vysvetliť pojem divadelná hra. Žiak vie vysvetliť pojem rozhlasová rozprávka. Žiak vie rozlíšiť dramatický a prozaický text, svoje tvrdenie vie podložiť argumentmi. Žiak pozná fázy vnútornej kompozície divadelnej hry a vie ich určiť v texte vekuprimeranej divadelnej hry, ak je uvedená hra klasicky skomponovaná. Vie odlíšiť pojmy monológ, dialóg v divadelnej hre.</p>	<p><u>Divadelná hra a rozhlasová rozprávka</u> Žiak vie reprodukovať definíciu pojmu divadelná hra. Žiak vie reprodukovať pojem rozhlasová rozprávka. Žiak vie s pomocou učiteľa rozlíšiť prozaický a dramatický text. Žiak vie s pomocou učiteľa identifikovať zápletku v texte divadelnej hry. Žiak vie s pomocou učiteľa vyhľadať v texte divadelnej hry dialóg.</p>
<p><u>Podstata dramatických literárnych žánrov a práca s konkrétnym dramatickým textom</u> Žiak vie výrazne čítať text divadelnej hry a zúčastniť sa ako postava na dramatizovanom čítaní textu. Žiak vie v texte divadelnej hry určiť fázy vnútornej kompozície diela a svoje tvrdenie vie podložiť príkladmi na základe analýzy textu divadelnej hry. Žiak vie sformulovať hlavnú myšlienku dramatického textu. Žiak vie identifikovať v texte hry umelecké jazykové prostriedky a vysvetliť ich význam. Žiak vie aplikovať svoje znalosti o literárnej postave (hlavná, vedľajšia) v prečítanom texte a charakterizovať ju z čitateľského hľadiska. Žiak vie aplikovať svoje znalosti o ľudovej alebo umelej rozprávke v rozhlasovej rozprávke. Žiak vie transformovať dramatický text na prozaický. Žiak vie zdramatizovať literárny text v podobe jednoduchého scenára. Žiak vie vytvoriť scenár vlastnej divadelnej hry. Žiak vie svoje hodnotenia podložiť argumentmi z prečítaného textu a svoje tvrdenia vie obhájiť v diskusii, pričom dodržiava pravidlá spoločenskej komunikácie.</p>	<p><u>Podstata dramatických literárnych žánrov a práca s konkrétnym dramatickým textom</u> Žiak vie s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave, prečítať text divadelnej hry a zúčastniť sa ako postava na dramatizovanom čítaní textu. Žiak vie s pomocou učiteľa identifikovať zápletku v texte divadelnej hry. Žiak vie s pomocou učiteľa vyhľadať niektoré jazykové prostriedky. Žiak vie identifikovať literárne postavy v divadelnej hre a subjektívne vie zhodnotiť ich konanie. Žiak vie s pomocou učiteľa prepísať dialóg z prozaického textu do formy dramatického dialógu bez uvedenia autorských poznámok. Žiak vie s pomocou učiteľa sformulovať subjektívne hodnotenia prečítaného textu, pričom dodržiava pravidlá spoločenskej komunikácie.</p>

KĽÚČOVÉ SPÔSOBILOSTI	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	ŠPECIFICKÉ CIELE PREDMETU
Tvorba, získavanie a systemizácia relevantných informácií.	<p style="color: green;">4 POÉZIA</p> <p style="color: green;">4.1 BÁSEŇ, POPULÁRNA PIESEŇ</p> <p style="color: red;">A.VYVODENIE NOVÝCH LITERÁRNYCH POZNATKOV</p> Aplikovať pojmy poézia a báseň . Identifikácia poézie ako literárnej formy a básne ako literárneho žánru v rámci jednotlivých literárnych textov. Poézia ako súčasť umeleckej literatúry . Pomocou porovnania viacerých textov charakterizovať základné znaky poézie .	Aplikácia vedomostí. Analýza, indukcia, zovšeobecňovanie – definícia pojmov. Porovnanie.

Akceptovanie národných a kultúrnych hodnôt.	<p>Identifikovať jednotlivé rozdiely medzi prózou ako umelecky neviazanou rečou a poéziou ako umelecky viazanou rečou.</p> <p>Konštruovať nové literárne poznatky – vyvodenie a definícia pojmu populárna pieseň. <i>Populárna pieseň, ktorá pretrváva – evergreen</i>. Porovnať ľudovú pieseň ako žáner ľudovej slovesnosti s populárnou piesňou.</p> <p>Aplikovať znalosti o vonkajšej kompozícii – nadpis, verš, strofa.</p> <p>Konštruovať nové literárne poznatky – vyvodenie a definícia pojmu verš ako metrická jednotka.</p> <p>Konštruovať nové literárne poznatky – vyvodenie a definícia pojmu <i>refrén</i>.</p> <p>Identifikovať <i>refrén</i> v populárnej piesni, vysvetliť funkciu refrénu v piesni. Porovnať a vyvodit' závery o úlohe <i>refrénu</i> v iných veršovaných útvaroch (balada).</p> <p>Konštruovať nové literárne poznatky – vyvodenie a definícia pojmu združený, striedavý, obkročný rým.</p> <p>Aplikácia pojmov – zdrobnenina, prirovnanie v texte básne a piesne.</p>	Analýza, zovšeobecňovanie – indukcia, definícia pojmov.
Schopnosť vcítiť sa do vnútorného života iných ľudí. Chápanie umeleckého diela ako autorovho modelu sveta.	<p>Aplikácia vedomostí.</p> <p>Analýza, zovšeobecňovanie – indukcia, definícia pojmov.</p> <p>Aplikácia vedomostí.</p> <p>Čítanie s porozumením</p> <p>Ústny prejav.</p>	Aplikácia vedomostí. Analýza, zovšeobecňovanie – indukcia, definícia pojmov.
Vyhľadávanie a získavanie nových informácií.	<p>Čítanie textu s porozumením, frázovať básnický text v zhode s jeho rytmom, rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu. Umelecký prednes.</p> <p>Kompozičná a štylisticko-lexikálna analýza básne a populárnej piesne, funkcia umeleckých jazykových prostriedkov v piesni.</p> <p>Komparatívna analýza textu - porovnať ľudovú pieseň s populárnou piesňou z hľadiska využitia lexiky, umeleckých štýlových prostriedkov.</p> <p>Vyhľadávanie známych a menej známych piesňových textov v rôznych informačných zdrojoch.</p> <p>Pokus o napísanie vlastného textu piesne.</p> <p>Verbalizácia čitateľského zážitku.</p>	Aplikácia vedomostí. Čítanie s porozumením
Identifikácia s vlastnou skupinou. Vytváranie pozitívneho vzťahu k iným sociálnym skupinám.	<p>Komparatívna analýza textu - porovnať ľudovú pieseň s populárnou piesňou z hľadiska využitia lexiky, umeleckých štýlových prostriedkov.</p> <p>Vyhľadávanie známych a menej známych piesňových textov v rôznych informačných zdrojoch.</p> <p>Pokus o napísanie vlastného textu piesne.</p> <p>Verbalizácia čitateľského zážitku.</p>	Ústny prejav. I nterpretácia textu. Funkčná analýza Tvorba písomného prejavu – špecifický transfer a tvorba ústnej výpovede

VÝKONOVÝ VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Maximálna úroveň výkonu (výborný)	Minimálna úroveň výkonu (dostatočný)
<p><u>Populárna pieseň</u></p> <p>Žiak vie vysvetliť pojem poézia.</p> <p>Žiak vie vysvetliť pojem básneň.</p> <p>Žiak vie vysvetliť pojem populárna pieseň.</p> <p>Žiak vie porovnať populárnu pieseň s ľudovou piesňou z hľadiska obsahu, využitia umeleckých štýlových prostriedkov.</p>	<p><u>Populárna pieseň</u></p> <p>Žiak vie zreprodukovat' definíciu pojmu poézia.</p> <p>Žiak vie zreprodukovat' definíciu pojmu básneň.</p> <p>Žiak vie zreprodukovat' definíciu pojmu populárna pieseň.</p> <p>Žiak vie s pomocou učiteľa porovnať populárnu pieseň s ľudovou na základe kritéria stanoveného učiteľom..</p>
<u>Verš</u>	<u>Verš</u>

Žiak vie vysvetliť pojem verš ako súčasť vonkajšej kompozície aj ako metrickú jednotku. Vie ho určiť v básni.	Žiak vie reprodukovať definíciu pojmu verš.
<u>Rým</u> Žiak vie vysvetliť pojmy rým, rytmus v súvislosti s umeleckou rečou viazanou (v básni aj v populárnej piesni). Žiak vie vyhľadať rým v texte básne alebo populárnej piesne. Žiak vie graficky zaznačiť a pomenovať združený, striedavý, obkročný rým.	<u>Rým</u> Žiak vie zreprodukovať definíciu pojmu rým. Žiak vie určiť v básni alebo populárnej piesni slová, ktoré sa rýmujú.
<u>Prirovnanie, zdobnenina</u> Žiak vie v texte básne alebo populárnej piesne vysvetliť, vyhľadať a určiť jazykové prostriedky zdobnenina a prirovnanie.	<u>Prirovnanie, zdobnenina</u> Žiak vie s pomocou učiteľa vysvetliť funkciu zdobneniny v texte.
<u>Čítanie a interpretácia textu</u> Žiak vie identifikovať v texte básne alebo populárnej piesne vyhľadať a určiť jazykové prostriedky a vysvetliť ich význam. Žiak vie pri prednese básne rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu.	<u>Čítanie a interpretácia textu</u> Žiak vie s pomocou učiteľa vyhľadať niektoré jazykové prostriedky. Žiak vie zarecitovať báseň plynulo a jazykovo správne.

Prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

multikultúrna výchova : otvorene hovoriť o medziludských vzťahoch, empatia, solidarita, cudzie jazyky

mediálna výchova : -vplyv TV, internetu, upozorniť na zdravotné a psychické riziká spojené s využívaním internetu, sleduje vekuprimerané relácie TV, DVD, pracuje s počítačom (zmysluplne využíva internet na hľadanie informácií súvisiacich s učebným procesom)

osobnostný a sociálny rozvoj: vzájomná pomoc žiakov, práca v skupinách, vie počúvať spolužiakov, naučí sa vystupovať pred triedou

enviromentálna výchova -ochrana prírody, životného prostredia, oceňuje, vyzdvihuje každý pozitívny čin žiaka spojeného s ochranou prírody, životného prostredia, separuje odpadové suroviny

regionálna výchova –vzťah k vlastnému regiónu, správny postoj k iným kultúram v regióne, pozná históriu a kultúru spoluobčanov obce, ktorí sú z iných kultúr - rómka

ochrana človeka a zdravia –zdravý životný štýl, uvedomelo ochraňuje zdravie, uvedomuje si riziká v súčasnom životnom štýle (drogy...), uvedomuje si dôležitosť pohybu pre telesné zdravie

tvorba projektu, prezentácia zručnosti- prezentácia prác žiakov, kooperácia, pracuje s rôznymi druhmi informácií (učebnice, knihy, encyklopédie, časopisy, internet, vie prezentovať projekt ako výsledok individuálnej úlohy alebo ako skupinovej práce

Slovenský jazyk a literatúra sú úzko prepojené s dejepisom, občianskou výchovou, matematikou, cudzím jazykom, geografiou, etickou výchovou, biológiou i ostatnými predmetmi vyučovanými v základnej škole.

Metódy a formy

1. slovné metódy

- **ústne, monologické**-výklad, inštruktáž, vysvetľovanie
- **dialogické**- rozhovor, diskusia, dramatizácia
- **písomné**- písomné práce, práca s textom
- **demonštračné**- predvádzanie-projekcie, inštruktážny rozhovor
- **praktické metódy**- grafické práce

2. vzdelávacie metódy

a/ aktivita, samostatnosť

- o **oznamovacie**
- o **reproduktívne**
- o **problémové**
- o **tvorivé-** brainstorming, myšlienkové mapy, učenie štruktúrovaním

b/ **logické postupy** - indukzívne, deduktívne, analyticko-syntetické metódy

c/ podľa fáz vzdelávacieho procesu

- o **motivačné-** motivačný rozhovor, motivačné rozprávanie, motivačná demonštrácia, príklady z praxe
- o **expozičného charakteru-** metódy utvárania nových vedomostí, upevňovania a prehĺbovania vedomostí, ...
- o **fixačného charakteru-** opakovanie učiva, metóda posilňovania
- o **diagnostické** – metódy preverovania a hodnotenia vedomostí

d/ podľa spôsobu interakcie

- o **frontálne** – výklad, diskusia
- o **skupinové-** hranie rolí, simulačné hry,...;
- o **individuálne** – projekty, samostatné práce, referáty, štúdium literatúry, úvahy, eseje, ...

Dôležitou úlohou je naučiť žiaka efektívne postupy a stratégie pri učení sa textu: napr. **postup 3-2-1, pojmová mapa, mapa príbehu, stratégia učenia a myslenia EUR (evokácia, uvedenie si významu, reflexia), SQ3R (skúmať, pýtať sa, čítať, pamätať si, zopakovať),...**

Učebné zdroje

- učebnice
- doplnková literatúra: pracovné listy, encyklopédie, zvukové a obrazové záznamy- CD, DVD, VHS, textové materiály, jazykové príručky
- odborná literatúra pre učiteľov- odborné publikácie, metodické príručky, jazykovedné časopisy
- učebné pomôcky- zobrazenie a znázornenie predmetov a skutočností- obrazy, fotografie, diagramy, rozmnožené materiály, učebný softvér
- materiálne učebné pomôcky- nástenky, tabule, interaktívna tabuľa, prehrávač, dataprojektor, počítač, fotoaparát
- ďalšie zdroje- internetové stránky, exkurzie
- nemateriálne učebné zdroje: skúsenosti učiteľa i žiaka, zážitky

Hodnotenie predmetu

Žiaci budú hodnotení známku podľa Metodického pokynu č.7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 7. ročníku ZŠ

Počet: 4

Zameranie: opakovanie zo 6.ročníka ,cudzie slová, číslovky, záverečné opakovanie učiva zo 7. ročníka

Počet a zameranie kontrolných slohových prác v 7. ročníku

Počet: 2

Zameranie: umelecký opis, charakteristika osoby

Anglický jazyk - učebné osnovy

1. Charakteristika predmetu

- Vyučovanie anglického jazyka musí zodpovedať vzdelávacím požiadavkám slovenskej školy, t.j. má žiaka viesť k tomu, aby bol schopný cieľavedome usmerňovať svoj vlastný život.
- Vyučovanie cudzích jazykov rozvíja a podporuje spoločenskú, individuálnu a profesijnú akcieschopnosť, najmä v medzinárodných súvislostiach, a slúži tak rozvoju osobnosti. Tento základný cieľ zaväzuje vyučovanie anglického jazyka k tomu, aby volilo obsah a metódy, ktoré prihliadajú na rôzne záujmy, schopnosti a stratégie učenia sa žiakov.
- Vyučovanie anglického jazyka má preto podstatný význam aj pre rozvoj komunikačných schopností v prostredí rôznych kultúr: na vyučovaní anglického jazyka sa žiak učí poznávať životné podmienky, postoje a spôsoby konania ľudí v anglicky hovoriacich krajinách. Tým, že sa zaoberá jemu cudzou spoločnosťou a kultúrou, začína lepšie rozumieť svojej vlastnej.
- Primárnym cieľom učenia sa cudzieho jazyka preto nie je čisto formálne ovládanie systému jazyka, ale vytvorenie schopnosti uplatňovať jazyk v autentických súvislostiach. Je potrebné dopracovať sa k tomu pomocou vyučovania zameraného na reálnu komunikáciu.
- Vyučovanie anglického jazyka podporuje aj samostatnosť žiaka v učení sa a jeho schopnosť kriticky myslieť. Dôležitú úlohu zohráva pritom autonómne učenie sa a v súvislosti s tým individuálne stratégie žiakov.
- Z hľadiska veku primeraného vývinu je obdobie medzi 11. a 15. rokom obdobím kognitívneho, logického, abstrahujúceho myslenia, zvýraznenia silnejšieho jazykového

vedomia a uvedomejšej orientácie na ciele konania ako aj na životné ciele, ale na druhej strane je tiež obdobím citového nepokoja a nevyrovnanosti.

- Úlohou metodického postupu pri vyučovaní cudzieho jazyka je zohľadniť tieto vývinové faktory a využiť ich na dosiahnutie pokroku v ovládaní cudzieho jazyka. Činnosťne, zmyslovo a pohybovo zamerané vyučovanie, známe z 1. stupňa základnej školy, treba v primeranej forme zachovať a pokračovať v ňom. Vo vyučovaní však musia do popredia viac vystúpiť kognitívne, abstrahujúce a cieľavedomé faktory vyučovacieho procesu (zamerané napr. Na budúce povolanie). Východiskom pre vyučovanie cudzieho jazyka majú preto naďalej byť komplexné situácie, do ktorých sú integrované podľa možnosti veku primeraná uvedomelosť, všetky tvorivé schopnosti a možné postoje žiakov.

2. Ciele predmetu

- Žiak je stredobodom vyučovania. Výber tém, textov a sociálnych foriem sa orientuje na veku primerané postoje, zážitky, záujmy a potreby žiaka, ako aj na jeho výkonnostnú úroveň. Vyučovanie cudzieho jazyka (tak ako celý učebný proces) pritom úzko nadväzuje na mimoškolské skúsenosti z reálneho života a je zamerané na životné situácie, ktoré v súvislosti s používaním cudzieho jazyka hrajú v súčasnom i budúcom živote dospelých významnú úlohu.
- Východiskom učenia sa cudzieho jazyka musia byť produktívne sily vedomia dospelujúceho žiaka, predovšetkým prirodzená zvedavosť, spontánnosť, radosť z nových poznatkov zmyslové vnímanie okolia, motorika a fantázia, ktorá zotráva, len v priebehu pubertálneho vývinu získava iné formy a je ovplyvňovaná inými záujmami. V súlade s tým treba vyučovací proces zamerať na z roka na rok sa meniace vedomie žiaka, na jeho skúsenosti a na neustále sa rozširujúci rozsah záujmov. Preto je potrebné sústrediť sa na formy učenia sa pomocou objavovania, pričom treba žiaka vo zvýšenej miere viesť k tomu, aby samostatne pristupoval k témam a situáciám a k ich zvládnutiu pomocou cudzieho jazyka.
- V popredí by preto mali byť tak ako na 1. stupni základnej školy hravé formy pracovného postupu a vyučovacieho procesu, ktoré sa však čoraz viac zameriavajú na praktické tvorivé ciele a vo vyšších ročníkoch na potreby životnej a profesijnej orientácie žiaka. Ústny prejav má pritom prednostné postavenie; všetky čiastkové oblasti procesu vyučovania a učenia sa jazyka – sprostredkovanie komunikačných zámerov a prejavov, slovnej zásoby a gramatiky atď. – musia z neho vychádzať a znovu do neho vyústiť. Avšak vo zvyšujúcej sa miere musia do popredia vystupovať stratégie čítania s porozumením a produktívne písomné aktivity.
- Prítom treba dbať o to, aby v duchu všeobecných zásad opísaných v učebných osnovách bol každý žiak pripravený na reálnu komunikáciu v anglickom jazyku podľa svojich individuálnych predpokladov, berúc podľa možnosti do úvahy rozdiely v individuálnych schopnostiach a v správani.
- Správanie a učenie sa žiaka je celistvé, t.j. tvorí integrálnu jednotu afektívnych, motorických a kognitívnych komponentov, pričom treba zohľadniť, že na tomto stupni sa postupným vývinom dostáva kognitívny komponent čoraz silnejšie do popredia. Z toho dôvodu musí byť celý proces vyučovania cudzieho jazyka už od základov organizovaný ako celok, pričom v súlade so stúpajúcou mierou uvedomelosti žiaka je nutné použiť špecializované metodické postupy, najmä v kognitívnej oblasti.
- Vyučovanie vedie žiaka pomocou vhodných aktivít, sociálnych foriem (napr. práca vo dvojiciach, v skupinách a i.) a cvičení na vyučovaní k rastúcej samostatnosti pri osvojovaní si cudzieho jazyka. Metodická pestrosť má podnietiť záujem žiaka, pričom stúpa aj význam zaradenia moderných komunikačných prostriedkov.

- Pomocou množstva rôznych, čo najautentickejších situácií a textov na vyučovaní sa žiak učí jazykovo a sociálne primerane komunikovať na základe rôznych podnetov a s rôznymi partnermi. Učebné aktivity a cvičenia majú zmysel len vtedy, keď podporujú komunikáciu. Autentické komunikačné situácie spočívajú vo vzájomnom pôsobení rečových zručností. Ich sprostredkovanie a podpora a ich vzájomná integrácia sa musí uskutočňovať nepretržitým precvičovaním na vyučovaní.
- Konkrétne situácie v komunikácii sa musia zmysluplne spojiť s preberanými témami. Konfrontácia s realiami anglicky hovoriacich krajín má podporiť interkultúrne porozumenie, prispieť k interpretácii nášho sveta v protiklade k cudziemu a nesmie viesť len k hromadeniu izolovaných informácií.
- Hlavným cieľom vyučovania cudzieho jazyka je komunikácia v cudzom jazyku. Na dosiahnutie tohto cieľa sa nemajú jazykové chyby opravovať takým spôsobom, ktorý narúša komunikáciu a znižuje radosť žiakov z nej; treba ich odstraňovať skôr konštruktívnou metódou.
- Vyučovacie proces má pozostávať z opakovania a z preberania nového učiva vo vyváženom pomere, ktorý zodpovedá potrebám žiakov, ich stratégiám učenia sa. Na rozsiahly proces učenia sa je potrebné primeraným spôsobom využiť tvorivý potenciál žiakov.
- Motivovať žiakov, aby dosiahli vysoký stupeň osvojenia si jazyka vzhľadom na jeho špecifické postavenie ako internacionálneho jazyka v obchode, cestovnom ruchu, doprave, vede, kultúre a športe.
- Vzhľadom na moderné trendy vo vyučovaní cudzích jazykov sa mení úloha učiteľa vo vyučovacom procese. Učiteľ sa stáva manažérom vyučovacieho procesu, poradcom a facilitátorom. Vede žiakov k tomu, aby sami zodpovedali za svoje výsledky, monitoruje prácu žiakov a pomáha im pri výbere vhodných stratégií učenia sa. Vytvára príležitosti, aby žiaci čo najviac používali jazyk v reálnych situáciách.
- Predpokladom na úspešné zvládnutie uvedených úloh je rozvíjanie predpokladov učiteľov.

3. Kompetencie, ktoré predmet rozvíja

Základným princípom jazykového vzdelávania na báze kompetencií je zabezpečiť, aby učiaci sa:

- dokázal riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhal cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine
- dokázal vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria iným jazykom a sprostredkujú mu svoje myšlienky a pocity v jazyku, ktorý si učiaci osvojuje
- lepšie chápal spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo dokázal podať jednoduchý opis a charakteristiku ľudí, životných a pracovných podmienok, každodenných zvyklostí, opis toho, čo má a nemá rád, vo forme krátkeho sledu jednoduchých výrazov a viet
- dokázal odpovedať na sled jednoznačne formulovaných otázok, najmä ak môže požiadať o ich zopakovanie a má k dispozícii aj istú pomoc pri formulovaní svojej odpovede
- rozumel slovným spojeniam a výrazom vzťahujúcim sa na oblasti každodenného života za predpokladu, že reč je jasne a zreteľne artikulovaná
- rozumel krátkym jednoduchým textom na známe konkrétne témy, ktoré obsahujú frekventovanú slovnú zásobu každodenného jazyka

Jazyková kompetencia

- vedieť preložiť a použiť bežné slová a slovné spojenia nevyhnutné pre uspokojovanie jednoduchých komunikačných potrieb obmedzeného charakteru
- vedieť použiť základné vetné modely a vedieť komunikovať o osvojených témach prostredníctvom naučených slovných spojení a výrazov
- mať vymedzený repertoár naučených krátkych slovných spojení a výrazov pokrývajúcich predvídateľné základné komunikačné situácie
- mať osvojenú slovnú zásobu tak, aby si vedel poradiť v každodennom konaní, ktoré sa týka známych situácií a tém
- ovládať niektoré jednoduché gramatické štruktúry cudzieho jazyka, aj keď sa niekedy dopúšťa základných chýb, ale je mu rozumieť
- komunikovať v bežných spoločenských situáciách
- jednoducho sa vyjadrovať pomocou základných funkcií jazyka, akými sú napr. výmena informácií, žiadosť, jednoduché vyjadrenie vlastných názorov a postojov, pozvanie, ospravedlnenie atď.,
- udržiavať a rozvíjať základnú spoločenskú konverzáciu prostredníctvom jednoduchších bežných výrazov
- vedieť sa vyjadriť v situáciách jednoduchej a priamej výmeny informácií, týkajúcich sa známych a bežných vecí a záležitostí, ale z hľadiska limitovanej slovnej zásoby a gramatiky, ktorú si osvojil, je nútený podstatne zjednodušiť obsah svojej výpovede

Pragmatická kompetencia

- funkčne využívať základné jazykové prostriedky na získavanie informácií, na jednoduché vyjadrenie odmietnutia, túžby, uspokojenia, záujmu
- vytvoriť jednoduchý interaktívny text za účelom výmeny informácií
- použiť jednoduché výrazové prostriedky na začatie, udržanie a ukončenie krátkeho rozhovoru

4. Obsahové štandardy – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Názov predmetu	Anglický jazyk
Časový rozsah výučby	4,5 hodín týždenne, 165 hodín ročne
Ročník	piaty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

5. ročník

Počet hodín týždenne: 4,5

➤ **Začíname**

- Komunikácia a zručnosti : pozdravy; pokyny; zisťovanie informácií -otázky, opis obrázku (rozprávanie); telefónne čísla (počúvanie)
- Gramatika : neurčitý člen „a, an“; množné číslo podstatných mien; výrazy „there is/there are“
- Slovná zásoba : abeceda, číslovky 0 – 100, zoznamovanie, v triede
- Výslovnosť: krátke a dlhé samohlásky
- Prierezové témy: **Multikultúrna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti**
- Prepojenie s inými predmetmi : **Matematika – sčítovanie a odčítovanie**

➤ **Priatelia a rodina**

- Komunikácia a zručnosti : predstavovanie (písanie); Čie sú tieto veci?, Kto si? (rozprávanie); narodeniny, moja rodina (počúvanie)
- Gramatika : „to be“- krátke a dlhé tvary, zápor a otázky; privlastňovacie zámená; privlastňovací pád; „, yes/no“ a „what“ otázky
- Slovná zásoba : krajiny, rodina, dni v týždni
- Výslovnosť: prízvuk v slovách a vo vete
- Prierezové témy: **Environmentálna výchova, Osobný a sociálny rozvoj osobnosti, Multikultúrna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti**
- Prepojenie s inými predmetmi: **Geografia - svet**

➤ **Môj svet**

- Komunikácia a zručnosti : škola (čítanie); opis obrázku, porovnávanie rozvrhov hodín (rozprávanie); rozvrh hodín (počúvanie); porovnávanie obrázkov, tvoj rozvrh hodín (písanie)
- Gramatika : „have got“ – kladné, záporné vety a tvorenie otázok; postavenie prídavných mien vo vete
- Slovná zásoba : počítač, televízor, rádio, domáce zvieratá, školské predmety, prídavné mená
- Výslovnosť: /r/ , /l/ , /č/ , /dž/ , intonácia „yes/no“ otázky
- Prierezové témy: **Environmentálna výchova, Multikultúrna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti**
- Prepojenie s inými predmetmi: **Biológia – zvieratá**

➤ Čas

- Komunikácia a zručnosti : voľno-časové aktivity (čítanie); Koľko je hodín?; pýtanie sa o odpovedanie na veci, ktoré robíš pravidelne (rozprávanie); čas, voľný čas a záľuby (počúvanie)
- Gramatika : čas, predložky času, jednoduchý prítomný čas – kladné a záporné vety, tvorenie otázok
- Slovná zásoba : čas, denná rutina
- Výslovnosť: rytmus a prízvuk, samohlásky /ə/ /əu/ , „w-“, otázky
- Prierezové témy: **Osobný a sociálny rozvoj osobnosti, Multikultúrna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti**
- Prepojenie s inými predmetmi: **Hudobná výchova – hudobné nástroje**

➤ Miesta

- Komunikácia a zručnosti : dom, byt (čítanie); orientácia v meste, Čo vieš robiť? (rozprávanie); Kde sú tie veci? – izba, mesto (počúvanie); opis izby, čo vie tvoj kamarát, kde sa nachádzajú veci (písanie)
- Gramatika : predložky miesta, „there is /are“, „can/can't“
- Slovná zásoba : nábytok, izby, mesto
- Výslovnosť: slovný prízvuk, „can/can't“, samohlásky
- Prierezové témy: **Multikultúrna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti**
- Prepojenie s inými predmetmi: **História – názvy miest**

➤ Ľudia

- Komunikácia a zručnosti : príbeh (čítanie); porovnávanie obrázku a priateľa, v obchode, rozprávanie o živote (rozprávanie); opis obrázku, nakupovanie (počúvanie); opis osoby, o svojom živote, o priateľovom živote (písanie)
- Gramatika : prítomný prítomný čas, „yes/no“ a „wh-“, otázky, frekvenčné príslovky, radové číslovky
- Slovná zásoba : pozdravy, ako sa voláš, izby a osobné veci
- Výslovnosť: fonetická abeceda, znelé a neznelé „the“, intonácia „yes/no“ otázky
- Prierezové témy: **Multikultúrna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti**
- Prepojenie s inými predmetmi: **Výtvarná výchova – opis ľudí**

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Názov predmetu	Anglický jazyk 1
Časový rozsah výučby	4 hodín týždenne, 165 hodín ročne
Ročník	šiesty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

6. ročník (1. cudzí jazyk)

Počet hodín týždenne: 4

➤ **Začíname**

- Komunikácia a zručnosti : pozdravy; prihlásenie sa do športového klubu; zisťovanie informácií (rozprávanie)
- Gramatika : slovesá „, to have got, to be, can“, otázky
- Slovná zásoba : pozdravy, ako sa voláš, izby a osobné veci
- Výslovnosť: pravopis a zvuk

➤ **Môj život**

- Komunikácia a zručnosti : narodeniny (čítanie, písanie), dôležité dátumy, denná rutina (rozprávanie), dátumy (počúvanie)
- Gramatika : prítomný prítomný čas, „,yes/no“ a „,wh-“, otázky, frekvenčné príslovky, radové číslovky
- Slovná zásoba : pozdravy, ako sa voláš, izby a osobné veci
- Výslovnosť: fonetická abeceda, znelé a neznelé „,the“, intonácia „,yes/no“ otázky

- Prierezové témy: **Osobný a sociálny rozvoj osobnosti, Multikultúrna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti**
- Prepojenie s inými predmetmi: **Veda/Matematika – meranie času**

➤ **Zvieratá**

- Komunikácia a zručnosti : príbeh, Moje obľúbené zviera (čítanie); hra: Kto som? (rozprávanie); Aké sú to zvieratá (počúvanie); dokončenie príbehu (písanie)
- Gramatika : prítomný prítomný čas, prítomný prítomný čas versus prítomný jednoduchý čas, osobné zámená v predmete
- Slovná zásoba : zvieratá
- Výslovnosť: slabiky, prízvuk a rytmus
- Prierezové témy: **Environmentálna výchova, Multikultúrna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti**
- Prepojenie s inými predmetmi: **Biológia – triedenie zvierat**

➤ **Prázdniny**

- Komunikácia a zručnosti : Doprava a cestovanie (čítanie);Kde si bol?, Kde bol ten muž? Rozprávanie o prázdninách (rozprávanie); Prázdniny, Voľný čas a záľuby (počúvanie, písanie)
- Gramatika : minulý čas pravidelných a nepravidelných slovies
- Slovná zásoba : cesta na dovolenku, problémy na dovolenke
- Výslovnosť: pomocné slovesá v zápore, minulý čas pravidelných slovies
- Prierezové témy: **Dopravná výchova, Multikultúrna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti, Osobný a sociálny rozvoj osobnosti**
- Prepojenie s inými predmetmi: **História – dopravné prostriedky**

➤ **Jedlo**

- Komunikácia a zručnosti : rozprávka (čítanie); objednávanie v reštaurácii, hranie príbehu, tvorenie otázok (rozprávanie); nákupný zoznam, recept, Čo ľudia jedia na obed (počúvanie); Čo ješ, recept (písanie)
- Gramatika : počítateľné a nepočítateľné podstatné mená, určitý a neurčitý člen, „some/any“, „how much/ how many“, „ a little/ a few“
- Slovná zásoba : jedlo
- Výslovnosť: prízvuk vo vete, homofónne slová
- Prierezové témy: **Multikultúrna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti, Osobný a sociálny rozvoj osobnosti**
- Prepojenie s inými predmetmi: **Geografia – jedlo z celého sveta**

➤ **Moja krajina**

- Komunikácia a zručnosti : Veľká Británia (čítanie); porovnávanie ročných období, jedál, krajín; V obchode (rozprávanie); Veľká Británia, „as...as“ (počúvanie); porovnávanie ročných období, jedál, porovnaj tvoj život (písanie)
- Gramatika : otázky s „how“, druhý a tretí stupeň prídavných mien, porovnávanie s „as....as“
- Slovná zásoba : zemepisné názvy, počasie, prídavné mená
- Výslovnosť: prízvuk a rytmus, prízvukové slabiky, samohlásky
- Prierezové témy: **Multikultúrna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti, Osobný a sociálny rozvoj osobnosti**
- Prepojenie s inými predmetmi: **Geografia - počasie**

➤ **Zábava**

- Komunikácia a zručnosti : príbeh (čítanie); Čo budeš robiť? hranie príbehu, dohodnutie si stretnutia (rozprávanie); Čo idú robiť? (počúvanie); začiatok príbehu (písanie)
- Gramatika : budúci čas s „going to“, prídavné mená a príslovky
- Slovná zásoba : druhy filmov, druhy televíznych programov
- Výslovnosť: prízvuk a rytmus, prízvukové slabiky, samohlásky
- Prierezové témy: **Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti, Osobný a sociálny rozvoj osobnosti**
- Prepojenie s inými predmetmi: **História/Umenie – Grécke divadlo**

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Názov predmetu	Anglický jazyk 2
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne
Ročník	šiesty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠKVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

6. ročník (2. cudzí jazyk)

Počet hodín týždenne: 1

➤ **Začíname**

- Komunikácia a zručnosti : pozdravy; pokyny; zisťovanie informácií -otázky, opis obrázku (rozprávanie); telefónne čísla (počúvanie)

- Gramatika : neurčitý člen „a, an“; množné číslo podstatných mien; výrazy „there is/there are“
- Slovná zásoba : abeceda, číslovky 0 – 100, zoznamovanie, v triede
- Výslovnosť: krátke a dlhé samohlásky
- Prierezové témy: **Multikultúrna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti**
- Prepojenie s inými predmetmi : **Matematika – sčítovanie a odčítovanie**

➤ **Priatelia a rodina**

- Komunikácia a zručnosti : predstavovanie (písanie), Čie sú tieto veci?, Kto si? (rozprávanie), narodeniny, moja rodina (počúvanie)
- Gramatika : prítomný príslovný čas, „yes/no“ a „wh-“, otázky, frekvenčné príslovky, radové číslovky
- Slovná zásoba : pozdravy, ako sa voláš, izby a osobné veci
- Výslovnosť: fonetická abeceda, znelé a neznelé „the“, intonácia „yes/no“ otázky
- Prierezové témy: **Environmentálna výchova, Osobný a sociálny rozvoj osobnosti, Multikultúrna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti**
- Prepojenie s inými predmetmi: **Geografia – svet**

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Názov predmetu	Anglický jazyk 1
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, 33 hodín ročne
Ročník	siedmy
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

7. ročník (1. cudzí jazyk)

Počet hodín týždenne: 3

➤ **Začíname**

- Komunikácia a zručnosti : predstavovanie, zoznamovanie sa zisťovanie informácií, (rozprávanie, počúvanie s porozumením)
- Gramatika : prítomný čas jednoduchý a priebehový
- Slovná zásoba : dialóg v triede
- Výslovnosť: plynulé čítanie

➤ **Môj život**

- Komunikácia a zručnosti : môj nový domov, moja rodina (čítanie s porozumením), rozprávanie o svojom živote, o víkend (rozprávanie), hľadanie špecifických informácií v autenticknej nahrávke (počúvanie s porozumením), spojky (písanie)
- Gramatika: minulý čas jednoduchý „to be“, pravidelné a nepravidelné slovesá. otázky
- Slovná zásoba : etapy života, rodina, pozvanie, predstavovanie, voľno-časové aktivity, šport
- Výslovnosť: dlhé a krátke samohlásky, dvojhlásky
- Prierezové témy: **Environmentálna výchova, Osobný a sociálny rozvoj osobnosti, Multikultúrna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti**
- Prepojenie s inými predmetmi: **Biológia – migrácia zvierat**

➤ **Budúcnosť**

- Komunikácia a zručnosti : tvoja budúcnosť (čítanie s porozumením); predpovedanie budúcnosti (rozprávanie, počúvanie s porozumením); písanie odstavcov (písanie)
- Gramatika : budúci čas a vyjadrenie rozhodnutia pomocou „will“
- Slovná zásoba : vesmír, miesta, oslava, ponúknuťie pomoci, vyjadrenie úmyslu, každodenné výrazy
- Výslovnosť: príslovky, tiché hlásky
- Prierezové témy: **Multikultúrna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti, Dopravná výchova**
- Prepojenie s inými predmetmi: **Geografia, Fyzika – slnečná sústava**

➤ **Čas a miesta**

- Komunikácia a zručnosti : Internet, nebezpečné situácie, príbeh (čítanie s porozumením); minulé udalosti (rozprávanie); Čo sa stalo? (počúvanie s porozumením); interview, používanie spojok, začiatok príbehu (písanie)
- Gramatika : minulý čas priebehový (otázky, zápor a krátke odpovede, rozdiel medzi prítomným časom jednoduchým a priebehovým
- Slovná zásoba : ustálené slovné spojenia, prírodné katastrofy, každodenné výrazy
- Výslovnosť: znelé a neznelé spoluhlásky, intonácia
- Prierezové témy: **Environmentálna výchova, Osobný a sociálny rozvoj osobnosti, Multikultúrna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti**

- Prepojenie s inými predmetmi: **Geografia – časové pásma**

➤ Londýn

- Komunikácia a zručnosti : Výlet do Londýna, čítanie literárneho textu (čítanie s porozumením); orientácia na neznámom mieste - otázky a odpovede (rozprávanie); návšteva Londýna (počúvanie s porozumením); používanie osobných a prívlastňovacích zámen (písanie)
- Gramatika : určitý a neurčitý člen, používanie určitého člena „the“ s názvami miest
- Slovná zásoba : mesto, neurčité zámená, každodenné výrazy
- Výslovnosť: prízvuk v slovách, sykavky
- Prierezové témy: **Osobný a sociálny rozvoj osobnosti, Multikultúrna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti, Dopravná výchova**
- Prepojenie s inými predmetmi: **História – mor**

➤ Skúsenosti a zážitky

- Komunikácia a zručnosti : ambície, náučný text (čítanie s porozumením); rozprávanie o svojich zážitkoch, rozprávanie o zážitkoch druhých ľudí , interview (rozprávanie); autentická nahrávka (počúvanie s porozumením); organizácia textu (písanie)
- Gramatika : predprítomný čas – otázky, zápor, krátke odpovede, príslovky
- Slovná zásoba : zážitky, skúsenosti, každodenné výrazy
- Výslovnosť: prízvuk vo vete, slabé a silné formy slov
- Prierezové témy: **Environmentálna výchova, Osobný a sociálny rozvoj osobnosti, Multikultúrna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti**
- Prepojenie s inými predmetmi: **Hudobná výchova - melódia a rytmus**

➤ Problémy

- Komunikácia a zručnosti : problémy, orientácia v texte (čítanie s porozumením); rozprávanie o problémoch a dávanie rád, školský poriadok (rozprávanie); problémy a rady, školský poriadok, (počúvanie s porozumením); začiatok príbehu (písanie)
- Gramatika : modálne slovesá „should/shouldn’t”, “must/musn’t”
- Slovná zásoba : problémy, frázové slovesá, ponuky, odmietnutie ponuky
- Výslovnosť: intonácia v oznamovacích vetách, intonácia v otázkach
- Prierezové témy: **Ochrana života a zdravia, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti, Osobný a sociálny rozvoj osobnosti**
- Prepojenie s inými predmetmi: **Biológia – zdravie**

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Názov predmetu	Anglický jazyk 2
Časový rozsah výučby	1,5 hodín týždenne, 33 hodín ročne
Ročník	siedmy
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

7. ročník (2. cudzí jazyk)

Počet hodín týždenne: 1,5

➤ **Môj svet**

- Komunikácia a zručnosti : škola (čítanie); hra „Mám...“, opis obrázku, porovnávanie rozvrhov hodín (rozprávanie); rozvrh hodín (počúvanie); porovnávanie obrázkov, tvoj rozvrh hodín (písanie)
- Gramatika : „have got“ – kladné, záporné vety a tvorenie otázok; postavenie prídavných mien vo vete
- Slovná zásoba : počítač, televízor, rádio, domáce zvieratá, školské predmety, prídavné mená
- Výslovnosť: /r/ , /l/ , /č/ , /dž/ , intonácia „yes/no“ otázky
- Prierezové témy: **Environmentálna výchova, Multikultúrna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti**
- Prepojenie s inými predmetmi: **Biológia – zvieratá**

➤ **Čas**

- Komunikácia a zručnosti : voľno-časové aktivity (čítanie); Koľko je hodín?, pýtanie sa o odpovedanie na veci, ktoré robíš pravidelne (rozprávanie); čas, denný režim, obyčajný deň (počúvanie)
- Gramatika : čas, predložky času, jednoduchý prítomný čas – kladné a záporné vety, tvorenie otázok
- Slovná zásoba : čas, denná rutina
- Výslovnosť: rytmus a prízvuk, samohlásky /ə/ /əu/ , „w-“, otázky
- Prierezové témy: **Multikultúrna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti**
- Prepojenie s inými predmetmi: **Hudobná výchova – hudobné nástroje**

5. Výkonové štandardy – požiadavky na výstup

5. ročník

Lexika

- a) osvojiť si 400 - 450 nových slov, ich výslovnosť a pravopis; výber slov a slovných spojení je podmienený konverzačnými témami a používanými učebnicami; rozlišovať synonymá (big, large, great; buy, get), antonymá (tall - short, open - shut), skratky, frázové slovesá (get up, put on, take off, turn down...)
- b) pasívne ovládať rozdiely v britskej a americkej lexike (flat - apartment, toilet - bathroom, ground floor - first floor, autumn - fall, sweet - candy, football - soccer), ako aj rozdiely v pravopise (programme - program)
- c) začať pracovať s dvojjazyčným slovníkom
- d) rozumieť výrazom: „noun, pronoun, adjective, preposition, verb, article (definite, indefinite), present simple tense, present simple continuous, question, spelling“

Morfológia

- a) podstatné meno - jednotné, množné číslo a jeho nepravidelné tvorenie; rozlišovať nepravidelné množné číslo podľa kontextu; ovládať pravopis koncovky „-s,-es; -y, -ies“; predložkové pády; genitív "’s"
- b) prídavné meno - vedieť používať základné tvary krátkych prídavných mien (short, tall, big, small ...)
- c) zámená - poznať osobné; privlastňovacie; ukazovacie – „this/that“; naučiť sa modelové otázky s použitím opytovacích zámen (What’s your name?, Where is your school?, How old are you ?)
- d) číslovky - ovládať základné číslovky od 0 do 100; vedieť určovať čas; vedieť používať modelové vety (How old are you?, What’s the time?)
- e) príslovky - vedieť správne používať príslovky času; miesta, spôsobu (len niektoré podľa kontextu)
- f) predložky - poznať predložky miesta (in, on, at, next to, under, in front of, behind, between, behind, opposite) a pohybu (up, down, to, into)
- g) používať spojky – „and, or“
- h) slovesá - aktívne používať pomocné a modálne slovesá: „to be, to have, to have got; can, must“ v kladnej, zápornej a opytovacej vete
- i) slovesné časy - prakticky používať jednoduchý prítomný čas a prítomný prítomný čas plnovýznamových slovičiek, tvoriť ich zápor a otázky

Syntax

- a) poznať druhy viet podľa modálnosti a vetného obsahu: „be, have got, can, must“ - otázka, zápor, záporná otázka
- b) dodržiavať slovosled - podmet, prísudok + príslovkové určenie miesta, času (at home, today...)
- c) vedieť tvoriť vety pomocou “ there is/there are”
- d) rozkazovať pomocou – “Let’s ...”

Zvuková a grafická podoba jazyka

- a) hláskovať anglickú abecedu – “spelling”
- b) vyslovovať "th" - znelé, neznelé, nacvičiť foném pomocou krátkych dialógov, riekaničiek a piesní
- c) osvojiť si výslovnosť niektorých stiahnutých slovesných tvarov (I’m, he’s, she’s ...)
- d) poznať výslovnosť prebratých slov s dôrazom na prízvuk a intonáciu

Komunikačné situácie

Vedieť používať ustálené frázy pre jednotlivé komunikačné situácie:

- a) pozdravy
- b) zoznámenie sa

- c) predstavenie sa
- d) telefonovanie
- e) voľný čas
- f) nakupovanie
- g) osobné informácie
- h) opis osoby

Rečové zručnosti

- **Počúvanie:**
 - a) priame - rozumieť základným pokynom učiteľa; vedieť reprodukovať slová a jednoduché vety; vedieť reagovať na jednoduché otázky učiteľa; porozumieť vetám, výrazom a slovám, ktoré sa ich bezprostredne týkajú
 - b) nepriame - po vypočutí kvalitnej nahrávky vedieť reprodukovať slová a jednoduché vety ; dopĺňať informácie počas počúvania ; venovať pozornosť výslovnosti, intonácii a skráteným slovesným tvarom, porozumieť hlavným myšlienkam nahrávok, ktoré sú im známe a obsahujú minimálne množstvo neznámej slovnej zásoby
- **Hovorenie:**
 - a) pýtať sa formou jednoduchých otázok, vedieť odpovedať na podobné otázky zadané učiteľom alebo žiakom
 - b) vedieť nadviazať krátky dialóg na tému, ktorá im je blízka
 - c) vyjadriť čas, deň, mesiac, dátum
 - d) jednoduchými vetami opísať seba, svoju rodinu, iných ľudí
 - e) jednoduchým spôsobom opísať a porozprávať o mieste, kde bývajú, veciach v ich okolí (napr. o dome, obľúbenej veci), svojom dennom režime a ostatných témach týkajúcich sa určených tematických okruhov
- **Písanie:**
 - a) ovládať pravopis
 - b) vyplniť jednoduchý formulár (osobný dotazník), uviesť meno, údaje o narodení, národnosť, adresu, pohlavie
 - c) opísať osoby a miesta
 - d) napísať jednoduchý text na základe vizuálneho podnetu, napr. obrázku, fotografie..., v rámci tém z prebratých tematických okruhov
- **Čítanie:**
 - a) vedieť prečítať s porozumením základné pokyny k úlohám v učebnici
 - b) vedieť plynule nahlas čítať text, ktorého slovná zásoba je známa a to so správnou výslovnosťou a intonáciou
 - c) vedieť potichu čítať krátky text s porozumením
 - d) vedieť odhadnúť z kontextu význam neznámych slov
 - e) vedieť vyhľadať relevantné informácie z obrázkov, grafov, tabuliek, ktoré sprevádzajú písaný text

6. ročník (1. cudzí jazyk)

Lexika

- a) osvojiť si 300 - 400 nových výrazov, ich výslovnosť a pravopis; výber slov a slovných spojení je podmienený konverzačnými témami a používanými učebnicami; tvoriť slová pomocou predpôn a prípon; rozlišovať synonymá, antonymá, homonymá , skratky, frázové slovesá
- b) pasívne ovládať rozdiely v britskej a americkej lexike podľa kontextu, tém, použitých materiálov, ako aj rozdiely v pravopise (colour – color)
- c) osvojiť si idiómy v rozsahu učiva

- d) zdokonaľovať sa v používaní dvojazyčného slovníka a oboznamovať sa s elementárnym výkladovým slovníkom
- e) osvojiť si výrazy: „adjective, ordinal numbers, adverb of frequency, object pronoun, genitive, definite and indefinite article, word order, present simple, present continuous tense, past simple tense, regular and irregular verbs, countable and uncountable nouns, comparative and superlative adjectives“

Morfológia

- a) podstatné meno – tvoriť jednotné, množné číslo a jeho nepravidelné formy; rozoznať počítateľné a nepočítateľné podstatné mená ; používať určitý a neurčitý člen
- b) prídavné meno – osvojiť si pravidelné a nepravidelné stupňovanie krátkych a dlhých prídavných mien
- c) zámená - poznať osobné, osobné v predmete, privlastňovacie, ukazovacie – „this/that“; zdokonaľiť sa v používaní modelových otázok s použitím opytovacích zámen
- d) číslovky - ovládať základné číslovky od 0 do 1000; osvojiť si tvorenie a používanie radových čísloviek do 100
- e) príslovky - vedieť správne používať príslovky času; miesta, spôsobu a frekvencie (len niektoré podľa kontextu); tvoriť príslovky pomocou koncovky „-ly“
- f) predložky - poznať predložky miesta (above, between, among, inside, outside), času (in, on, at) a pohybu (across, from, to)
- g) používať spojky – „but, because, so“
- h) slovesá - aktívne používať pravidelné, nepravidelné a modálne slovesá (have to) kladnej, zápornej a opytovacej vete
- i) slovesné časy - prakticky používať jednoduchý prítomný čas a prítomný priebehový čas plnovýznamových sloviess ako aj jednoduchý minulý čas a tvoriť ich zápor a otázky

Syntax

- a) poznať druhy viet podľa modálnosti a vetného obsahu pomocou – „do, does, ; can must“ - tvoriť otázky, zápor, záporné otázky
- b) dodržiavať slovosled - podmet, prísudok, predmet, príslovkové určenie miesta, času
- c) vedieť tvoriť vety pomocou výrazu “ going to”
- d) navrhovať pomocou – “Let’s ...; Shall we...; Why don’t we... ”

Zvuková a grafická podoba jazyka

- a) osvojiť si správnu výslovnosť koncoviek „- s, es, ed“
- b) oboznámiť sa s medzinárodnou fonetickou transkripciou
- c) osvojiť si výslovnosť všetkých samohlások vyskytujúcich sa v anglickom jazyku
- d) poznať výslovnosť prebratých slov s dôrazom na prízvuk a intonáciu
- e) ovládať základy používania prízvuku vo vetách
- f) vyslovovať správne spoluhlásku /r/

Komunikačné situácie

Vedieť používať ustálené frázy pre jednotlivé komunikačné situácie:

- a) pozdravy
- b) zoznámenie sa
- c) predstavenie sa
- d) telefonovanie
- e) voľný čas
- f) nakupovanie
- g) osobné informácie

Rečové zručnosti

▪ **Počúvanie:**

- a) Rozumieť natoľko dobre, že môže uspokojiť svoje konkrétne komunikačné potreby, pokiaľ sa hovorí pomaly a zreteľne
- b) Rozumieť slovným spojeniam a slovám, ak ide o veci bezprostredného významu (napr. základné informácie o sebe, rodine, nakupovaní, práci, bližšom okolí) pokiaľ sa hovorí zreteľne a pomaly
- c) Zachytiť podstatu krátkych, jasných a jednoduchých hlásení a oznamov. Rozumieť jednoduchým vysvetleniam, ako sa dostať peši alebo hromadným dopravným prostriedkom na určité miesto

▪ **Hovorenie:**

- a) pýtať sa formou jednoduchých otázok, vedieť odpovedať na podobné otázky zadané učiteľom alebo žiakom
- b) vedieť nadviazať krátky dialóg na tému, ktorá im je blízka
- c) vyjadriť čas, deň, mesiac, dátum
- d) jednoduchými vetami opísať seba, svoju rodinu, iných ľudí
- e) jednoduchým spôsobom opísať a porozprávať o mieste, kde bývajú, veciach v ich okolí (napr. o dome, obľúbenej veci), svojom dennom režime a ostatných témach týkajúcich sa určených tematických okruhov
- f) v rozprávaní používať minulé a budúci čas
- g) v rozprávaní vedieť vyjadriť svoj názor (I like it, because..., I think...)

▪ **Písanie:**

- a) vedieť napísať krátky list, pozdrav
- b) vyplniť jednoduchý formulár (osobný dotazník), uviesť meno, údaje o narodení, národnosť, adresu, pohlavie
- c) opísať osoby a miesta
- d) napísať jednoduchý text na základe vizuálneho podnetu, napr. obrázku, fotografie..., v rámci tém z prebratých tematických okruhov

▪ **Čítanie:**

- a) vedieť prečítať s porozumením základné pokyny k úlohám v učebnici
- b) vedieť plynule nahlas čítať text, ktorého slovná zásoba je známa a to so správnou výslovnosťou a intonáciou
- c) vedieť potichu čítať krátky text s porozumením, vedieť nájsť hlavnú myšlienku
- d) vedieť odhadnúť z kontextu význam neznámych slov
- e) vedieť vyhľadať relevantné informácie z obrázkov, grafov, tabuliek, ktoré sprevádzajú písaný text

6. ročník (2. cudzí jazyk)

Lexika

- a) osvojiť si 200 - 300 nových výrazov, ich výslovnosť a pravopis; výber slov a slovných spojení je podmienený konverzačnými témami a používanými učebnicami
- b) začať pracovať s dvojjazyčným slovníkom a oboznamovať sa s elementárnym výkladovým slovníkom
- c) osvojiť si výrazy: „imperative, singular, plural, adjectives, prepositions, present simple“

Morfológia

- a) podstatné meno – tvoriť jednotné, množné číslo a jeho nepravidelné formy, privlastňovací pád, určitý a neurčitý člen
- b) prídavné meno – osvojiť si základné tvary krátkych prídavných mien
- c) zámená - poznať osobné, privlastňovacie, ukazovacie – „this/that“; naučiť sa používať modelové otázky s použitím opytovacích zámen (what, who, where)
- d) číslovky - ovládať základné číslovky od 0 do 100
- e) príslovky - vedieť správne používať príslovky času; miesta, spôsobu a frekvencie (len niektoré podľa kontextu)
- f) predložky - poznať predložky miesta (in, on at, next to), času (in, on, at) a pohybu (up, down)
- g) používať spojky – „and, but“
- h) slovesá - aktívne používať slovesá (to be, to have got), ako aj plnovýznamové a pomocné slovesá kladnej, zápornej a opytovacej vete
- i) slovesné časy - prakticky používať jednoduchý prítomný čas plnovýznamových slovies ako aj jednoduchý minulý čas a tvoriť ich zápor a otázky

Syntax

- a) poznať druhy viet podľa modálnosti a vetného obsahu – „to be, to have got“ - tvoriť otázky, zápor, záporné otázky
- b) dodržiavať slovosled - podmet, prísudok, predmet, príslovkové určenie miesta, času
- c) vedieť tvoriť vety pomocou výrazu “ there is/there are”

Zvuková a grafická podoba jazyka

- a) poznať anglickú abecedu: spelling – vedieť vyhláskovať slovo
- b) výslovnosť znelého a neznelého „the“, samohlások a niektorých spoluhlások
- c) osvojiť si výslovnosť niektorých stiahnutých slovesných tvarov

Komunikačné situácie

Vedieť používať ustálené frázy pre jednotlivé komunikačné situácie:

- a) pozdravy
- b) zoznámenie sa
- c) predstavenie sa
- d) osobné informácie
- e) rodina

Rečové zručnosti

▪ **Počúvanie:**

- a) priame – rozumieť základným pokynom učiteľa, vedieť reagovať na otázky učiteľa, reprodukovat' slová a jednoduché vety
- b) nepriame – po vypočutí kvalitnej nahrávky vedieť reprodukovat' slová a jednoduché vety, osvojiť

▪ **Hovorenie:**

- pýtať sa formou jednoduchých otázok, vedieť odpovedať na podobné otázky zadané učiteľom alebo žiakom

▪ **Písanie:**

- vedieť opísať veci na obrázku, vedieť pozdraviť a zoznámiť sa, vedieť zistiť jednoduché informácie

▪ **Čítanie:**

- vedieť čítať s porozumením krátky text,

7. ročník (1. cudzí jazyk)

Lexika

- a) osvojiť si 350 - 400 nových výrazov, ich výslovnosť a pravopis; výber slov a slovných spojení je podmienený konverzačnými témami a používanými učebnicami; tvoriť slová pomocou predpôn a prípon; rozlišovať synonymá, antonymá, homonymá, skratky, frázové slovesá
- b) dopĺňať si slovnú zásobu o lexiku, ktorá je odlišná v britskej a americkej angličtine podľa kontextu, tém, použitých materiálov
- c) osvojiť si idiómy v rozsahu učiva
- d) učiť sa používať elementárny výkladový slovník a pohotovo používať dvojjazyčný slovník
- e) osvojiť si výrazy: “regular and irregular verbs, future tense, past continuous, definite and indefinite article, present perfect, modal verbs“

Morfológia

- a) podstatné meno – pravopis množného čísla -f, -fe, -ves, počítateľné a nepočítateľné podst. mená
- b) prídavné meno – upevniť si používanie pravidelného a nepravidelného stupňovania krátkych a dlhých prídavných mien
- c) zámená – aktívne používať osobné, osobné v predmete, prívlastňovacie, ukazovacie – „this/that/these/those“; ďalej sa zdokonaľiť sa v používaní modelových otázok s použitím opytovacích zámen, osvojiť si neurčité zámená – „ever, never, everybody, anybody...“
- d) číslovky - ovládať základné číslovky od 0 do 1000, radové do 100 a násobné – „once, twice, three times...“
- e) príslovky - vedieť správne používať príslovky času; miesta, spôsobu a frekvencie (len niektoré podľa kontextu); tvoriť príslovky pomocou koncovky „-ly“
- f) predložky - poznať predložky miesta (above, between, among, inside, outside), času (in, on, at) a pohybu (across, from, to)
- g) používať spojky – „but, because, so, however“
- h) slovesá - aktívne používať pravidelné, nepravidelné a modálne slovesá (have to) kladnej, zápornej a opytovacej vete
- i) slovesné časy - prakticky používať jednoduchý prítomný čas a prítomný priebehový čas plnovýznamových sloves ako aj jednoduchý minulý čas a tvoriť ich zápor a otázky

Syntax

- a) poznať druhy viet podľa modálnosti a vetného obsahu pomocou – „do, does, ; can must“ - tvoriť otázky, zápor, záporné otázky
- b) dodržiavať slovosled - podmet, prísudok, predmet, príslovkové určenie miesta, času
- c) krátka prídavná otázka: žiaci si ju osvoja len ako lexikálnu jednotku (He is good, isn't he?)
- d) tvorenie otázky a záporu v prítomnom, minulom a budúcom čase, pravidlo jedného záporu v anglickej vete

Zvuková a grafická podoba jazyka

- a) osvojiť si výslovnosť stiahnutých slovesných tvarov a poznať ich aj v grafickej podobe ('s = is, has)
- b) vedieť rozlíšiť význam slova, ktorý sa mení podľa slovného prízvuku
- c) osvojiť si výslovnosť krátkych, dlhých samohlások a dvojhlások vyskytujúcich sa v anglickom jazyku
- d) oboznámiť sa so znelými a neznelými spoluhláskami
- e) ovládať základy používania prízvuku vo vetách
- e) oboznámiť sa s funkciou intonácie v anglickej oznamovacej a opytovacej vete

Komunikačné situácie

Vedieť používať ustálené frázy pre jednotlivé komunikačné situácie:

- a) pozdravy, zoznámenie sa a predstavenie sa
- b) osobné informácie
- c) voľný čas
- d) rozprávanie príbehu
- e) vyžiadanie, podanie a prijatie informácie
- f) vyjadrenie názoru, návrhu, vôle a varovania
- g) diskusia

Rečové zručnosti

▪ **Počúvanie:**

- a) Priame – rozumieť komunikácii, ktorá prebieha v triede nielen s učiteľom, ale aj so spolužiakom
- b) Nepriame – vedieť zachytiť informácie z textu a vie odpovedať na vopred zadané otázky

▪ **Hovorenie:**

- a) postupne sa zdokonaľovať v rôznych formách opisu
- b) v rozprávaní použiť prítomný, budúci a minulý čas
- c) vedieť imitovať osobu a situáciu podľa vopred vybranej témy
- d) vedieť porozprávať jednoduchý príbeh
- e) hovoriť o dennom režime, o dani spojenom s konkrétnym dátumom
- f) vedieť vyjadriť svoje city, pocity, vôľu, názor, očakávanie
- g) pomenovať rôzne domáce práce a hovoriť o svojich skúsenostiach z denného života

▪ **Písanie:**

- a) vedieť napísať jednoduchý životopis podľa vopred danej osnovy
- b) zdokonaľovať sa v používaní spojok, osobných a privlastňovacích zámen
- c) vedieť organizovať dlhší text do odstavcov

▪ **Čítanie:**

- a) vedieť prečítať s porozumením základné pokyny k úlohám v učebnici
- b) vedieť plynule nahlas čítať text, ktorého slovná zásoba je známa a to so správnou výslovnosťou a intonáciou
- c) vedieť potichu čítať krátky text s porozumením, vedieť nájsť hlavnú myšlienku
- d) vedieť odhadnúť z kontextu význam neznámych slov
- e) vedieť vyhľadať špecifické a relevantné informácie z obrázkov, grafov, tabuliek, ktoré sprevádzajú písaný text

7. ročník (2. cudzí jazyk)

Lexika

- a) osvojiť si 200 - 300 nových výrazov, ich výslovnosť a pravopis; výber slov a slovných spojení je podmienený konverzačnými témami a používanými učebnicami
- b) zdokonaľovať sa v práci s dvojjazyčným slovníkom a oboznamovať sa s elementárnym výkladovým slovníkom
- c) osvojiť si výrazy: „affirmative, negative, question, singular, plural, adjectives, prepositions of time, present simple

Morfológia

- a) podstatné meno – tvoriť jednotné, množné číslo a jeho nepravidelné formy, privlastňovací pád, určitý a neurčitý člen
- b) prídavné meno – osvojiť si základné tvary krátkych prídavných mien
- c) zámená - poznať osobné, privlastňovacie, ukazovacie - this/that; naučiť sa používať modelové otázky s použitím opytovacích zámen (what, who, where)
- d) číslovky - ovládať základné číslovky od 0 do 100
- e) príslovky - vedieť správne používať príslovky času; miesta, spôsobu a frekvencie (len niektoré podľa kontextu)
- f) predložky - poznať predložky miesta (in, on at, next to), času (in, on, at) a pohybu (up, down)
- g) používať spojky – and, but
- h) slovesá - aktívne používať slovesá (to be, to have got), ako aj plnovýznamové a pomocné slovesá kladnej, zápornej a opytovacej vete
- i) slovesné časy - prakticky používať jednoduchý prítomný čas plnovýznamových slovies ako aj jednoduchý minulý čas a tvoriť ich zápor a otázky

Syntax

- a) poznať druhy viet podľa modálnosti a vetného obsahu – “to be, to have got, ; can must “- tvoriť otázky, zápor, záporné otázky
- b) dodržiavať slovosled - podmet, prísudok, predmet, príslovkové určenie miesta, času
- c) vedieť tvoriť vety pomocou výrazu “ there is/there are”

Zvuková a grafická podoba jazyka

- a) poznať anglickú abecedu: spelling – vedieť vyhláskať slovo
- b) výslovnosť znelého a neznelého „the“, samohlások a niektorých spoluhlások
- c) osvojiť si výslovnosť niektorých stiahnutých slovesných tvarov

Komunikačné situácie

Vedieť používať ustálené frázy pre jednotlivé komunikačné situácie:

- a) zoznámenie sa
- b) predstavenie sa
- c) osobné informácie
- d) záľuby, voľný čas
- e) riešenie jednoduchého problému

Rečové zručnosti

▪ **Počúvanie:**

- a) priame – rozumieť základným pokynom učiteľa, vedieť reagovať na otázky učiteľa, reprodukovať slová a jednoduché vety
- b) nepriame – po vypočutí kvalitnej nahrávky vedieť reprodukovať slová a jednoduché vety, doplniť informácie počas počúvania, rozpoznať údaje o čase a aktivitách

▪ **Hovorenie:**

- a) pýtať sa formou jednoduchých otázok, vedieť odpovedať na podobné otázky zadané učiteľom alebo žiakom
- b) pomenovať bežné predmety vlastnej potreby v škole
- c) rozprávať o obľúbených predmetoch v škole, o rozvrhu hodín
- d) popísať obrázkov

- e) pomenovať farby
- f) opýtať sa na čas; porozprávať o tom, čo žiak robí počas dňa
- g) rozprávať sa o voľno-časových aktivitách a záujmoch

▪ **Písanie:**

- a) opísať obrázok
- b) napísať rozvrh hodín
- c) opísať svoj bežný deň
- d) písať o voľnočasových aktivitách a záľubách

▪ **Čítanie:**

- a) vedieť čítať s porozumením krátky text, príbeh
- b) vedieť prečítať s porozumením základné pokyny k úlohám

6. Metódy a formy práce

V učebnom procese vyučovania – osvojovania anglického jazyka sa uplatňuje komunikatívny prístup. Mala by prevládať uvedomeno-praktická metóda, ktorá integruje učenie sa návykom a uvedomené učenie, vylučuje nefunkčné teoretizovanie, zameriava sa na rozumovú, vôľovú a citovú stránku osobnosti žiaka.

V zmysle zásad komunikatívneho vyučovania sú komunikatívne situácie naplánované a v rámci nich sa nacvičuje verbálna a neverbálna komunikácia, uskutočňuje sa osvojovanie nových lexikálnych jednotiek a gramatických javov.

V záujme jednoznačnej identifikácie reči okrem vysvetlenia lexikálnych jednotiek výkladom a opisom v 5. ročníku je vhodné a potrebné aj vysvetlenie prekladom.

Komunikatívny prístup vo vyučovaní vyžaduje, aby lexikálne jednotky a gramatické javy boli znázorňované a nacvičované v reálnych situáciách, nie izolovane.

Dôležitou súčasťou vyučovacieho procesu anglického jazyka je motivácia. Najvhodnejší je typ motivácie, pri ktorej žiak chce a má čo povedať partnerovi, chce sa niečo dozvedieť, keď sa hovorí o takých udalostiach a zážitkoch, ktoré niečo znamenajú v jeho živote. Motivácia je dobrá, ak si žiak vytvorí kladný citový vzťah k obsahu vyučovacích hodín, vrátane činností. Je to podmienkou trvalého zafixovania učiva v pamäti. V 5. ročníku je vhodné strieďať činnosti, témy precvičovať formou rozličných činností.

V procese osvojovania anglického jazyka zohráva dôležitú úlohu vyučovanie kontrastívnym spôsobom. Tento spôsob vyučovania vyžaduje, aby sa v prvom rade precvičovali odlišné javy v slovenskom a anglickom jazyku: odlišné vyjadrovanie, odlišné vetné štruktúry a gramatické javy.

V zmysle kritéria dlhodobosti je potrebné sa vrátiť ku gramatickým javom po určitých intervaloch a podľa potreby. Už osvojené jazykové prostriedky sa tak môžu upevniť v nových kontextoch.

Riadené učebné techniky:

- a) štruktúra vyučovacej hodiny alebo aktivity triedy
- b) spev, hra, súťaž na rozcvičku a uvoľnenie
- c) vysvetlenie obsahu učiva
- d) demonštrácia rolovej hry (dialógy, ustálené zvraty, napodobňovanie)
- e) prezentácia dialógu alebo rozprávania pre pasívnu recepciu (predčítanie, počúvanie zvukovej nahrávky)
- f) prednes dialógu alebo rozprávania (predvedenie osvojených vedomostí alebo pripravených textov žiakmi v skupinách alebo individuálnou doslovnou reprodukciou)
- g) hlasné čítanie
- h) otázky – odpovede (aktivity vyžadujúce od žiakov okamžitú, pohotovú reakciu na otázky zvyčajne naučenými odpoveďami)

- i) dril, opakovanie vzorových slov, výrazov, viet a dialógov, substitúcia a iné mechanické aktivity
- j) preklad
- k) odpisovanie z tabule, z učebnice....
- l) identifikácia, zisťovanie (žiaci vyberajú, zisťujú a tvoria)
- m) opakovanie vrátane formou testu
- n) testovanie ako forma merania učebných výsledkov žiakov

Čiastočne riadené techniky:

- a) brainstorming
- b) reťazový dialóg, resp. rozvíjanie dialógu podľa obrázkov, pohľadníc, mimetizácie a pod.
- c) prenášanie informácií: z jednej formy rečovej činnosti do druhej, napríklad napísanie obsahu vypočítaného textu, podľa ústnych inštrukcií dopĺňanie textu alebo diagramu, tabuľky a pod.
- d) výmena informácií: úlohy vyžadujúce dva spôsoby komunikácie, cvičenia na získavanie, zhromažďovanie chýbajúcich informácií, keď jeden alebo ani jeden z účastníkov komunikácie nedisponuje potrebnými informáciami na zmysluplnú komunikáciu
- e) projektová metóda (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu)
- f) kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny)
- g) metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy)
- h) príprava: učenie sa žiakov, tiché čítanie, samostatná práca s učebnicou, pracovným zošitom, príprava na prednes v dvojiciach, príprava počúvania s porozumením a pod.
- i) rolové hry (hranie roly): relatívne samostatná, voľná aktivita. Nie je totožná s rozvíjaním dialógu, resp. s reťazovým dialógom. (Reťazové dialógy v skutočnosti vyžadujú iba minimálnu samostatnú aktivitu žiakov, najmä pri začatí dialógu)
- j) rozličné formy aktívnych jazykových hier a súťaží
dramatizácia: plánovaný dramatizovaný prednes hry, príbehu a pod.
- k) simulovanie, napodobňovanie životných situácií, aktivity, ktoré vyžadujú interakciu medzi skupinou žiakov a jednotlivcami.

7. Učebné zdroje

Žiaci v 5.-7. ročníku používajú 3. vydanie učebníc a pracovných zošitov Project 1, Project 2 a Project 3 z vydavateľstva Oxford University Press, 2008 ako aj audio CD, ktoré obsahuje nahrávky textov v učebniciach a rôzne iné posluchové aktivity.

Ďalšími zdrojmi sú Internet, multimediálne výučbové programy, slovníky, gramatické prehľady.

8. Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známkou podľa metodických pokynov č.7/2009

Nemecký jazyk

Charakteristika predmetu

Cudzie jazyky prispievajú k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom a štátnym jazykom. Cudzie jazyky poskytujú živý jazykový základ a predpoklady pre komunikáciu žiakov v rámci Európskej únie. Osvojením si cudzích jazykov pomáha žiakovi prekonávať bariéry a tak prispievať k zvýšeniu jeho mobility v osobnom živote, v ďalšom štúdiu a napokon uplatnením sa na trhu práce. Cudzie jazyky umožňujú poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytujú prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenie a tolerancie a vytvárajú podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Požiadavky pre vzdelávanie v cudzích jazykoch vychádzajú zo spoločného Európskeho referenčného rámca pre jazyky, ktorý popisuje rôzne úrovne ovládania cudzích jazykov. Učenie sa cudzích jazykov podporuje otvorenejší prístup k ľuďom. Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú občanom plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov. Orientácia jazykového vzdelávania na kompetencie vytvára v nemalej miere podmienky pre nadpredmetové a medzipredmetové vzťahy, ktoré pomáhajú učiacemu sa chápať vzťahy medzi jednotlivými zložkami okolia a sveta, v ktorom existujú. Chápanie jazykového vzdelávania ako „vzdelávania pre život“ umožňuje každému jedincovi žiť podľa vlastných predstáv a uspokojenia.

Cieľ predmetu

Vzdelávanie v danej vzdelávacej oblasti smeruje k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií tým, že vedie žiakov k:

- podpore sebadôvery každého žiaka;

- k osvojeniu si vedomostí a nadobudnutých kompetencií, ktoré im umožnia vzdelávať sa po celý ich život a zaujať aktívne miesto v ekonomickom, sociálnom a kultúrnom živote;
- príprave všetkých žiakov tak, aby sa stali zodpovednými občanmi, schopnými podieľať sa na rozvoji demokratickej spoločnosti, solidarity, pluralizmu a kultúrnej otvorenosti;
- zaručeniu rovnakých šancí sociálnej emancipácie pre všetkých žiakov;
- pochopeniu vzdelávania v príslušnom jazyku ako svojbytnému historickému javu, v ktorom sa odráža historický a kultúrny vývoj národa a zároveň ako významný zjednocujúci činiteľ národného spoločenstva a ako dôležitý prostriedok celoživotného vzdelávania;
- vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku k získavaniu a odovzdávaniu informácií, k vyjadrovaniu vlastných postojov a názorov;
- zvládnutiu základných pravidiel medzilidskej komunikácie daného kultúrneho prostredia a nadobudnutiu pozitívneho vzťahu k jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie;
- nadobudnutiu vzťahov k slovesným umeleckým dielam, k vlastným čitateľským zážitkom, k rozvíjaniu svojho pozitívneho vzťahu k literatúre a k ďalším druhom umenia vychádzajúcich z umeleckých textov a rozvíjaniu svojich emocionálnych a estetických citení a vnímaní;
- pestovaniu vedomia jazykovej príslušnosti k istému etniku, pocitu jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami, prostredníctvom ovládania normy spisovného jazyka viesť žiakov k zvyšovaniu jazykovej kultúry ich verbálnych ústnych i písomných jazykových prejavov.

Základným princípom jazykového vzdelávania na báze kompetencií je zabezpečiť, aby učiaci sa:

- dokázal riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhal cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,
- dokázal vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria iným jazykom a sprostredkujú mu svoje myšlienky a pocity v jazyku, ktorý si učiaci sa osvojuje, viac
- lepšie chápal spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.
- dokázal podať jednoduchý opis a charakteristiku ľudí, životných a pracovných podmienok, každodenných zvyklostí, opis toho, čo má a nemá rád, vo forme krátkeho sledu jednoduchých výrazov a viet,
 - dokázal odpovedať na sled jednoznačne formulovaných otázok, najmä ak môže požiadať o ich zopakovanie a má k dispozícii aj istú pomoc pri formulovaní svojej odpovede,
 - rozumel slovným spojeniam a výrazom vzťahujúcim sa na oblasti každodenného života za predpokladu, že reč je jasne a zreteľne artikulovaná,
 - rozumel krátkym jednoduchým textom na známe konkrétne témy, ktoré obsahujú frekventovanú slovnú zásobu každodenného jazyka.

Kompetencie, ktoré predmet rozvíja

Jazyková kompetencia

- vedieť preložiť a použiť bežné slová a slovné spojenia nevyhnutné pre uspokojovanie jednoduchých komunikačných potrieb obmedzeného charakteru,
- vedieť použiť základné vetné modely a vedieť komunikovať o osvojených témach prostredníctvom naučených slovných spojení a výrazov,
- mať vymedzený repertoár naučených krátkych slovných spojení a výrazov pokrývajúcich predvídateľné základné komunikačné situácie,

- mať osvojenú slovnú zásobu tak, aby si vedel poradiť v každodennom konaní, ktoré sa týka známych situácií a tém,
- ovládať niektoré jednoduché gramatické štruktúry cudzieho jazyka, aj keď sa niekedy dopúšťa základných chýb, ale je mu rozumieť,
- komunikovať v bežných spoločenských situáciách,
- jednoducho sa vyjadrovať pomocou základných funkcií jazyka, akými sú napr. výmena informácií, žiadosť, jednoduché vyjadrenie vlastných názorov a postojov, pozvanie, ospravedlnenie atď.,
- udržiavať a rozvíjať základnú spoločenskú konverzáciu prostredníctvom jednoduchších bežných výrazov.
- vedieť sa vyjadriť v situáciách jednoduchej a priamej výmeny informácií, týkajúcich sa známych a bežných vecí a záležitostí, ale z hľadiska limitovanej slovnej zásoby a gramatiky, ktorú si osvojil, je nútený podstatne zjednodušiť obsah svojej výpovede.

Pragmatická kompetencia

- funkčne využívať základné jazykové prostriedky na získavanie informácií, na jednoduché vyjadrenie odmietnutia, túžby, uspokojenia, záujmu
- vytvoriť jednoduchý interaktívny text za účelom výmeny informácií,
- použiť jednoduché výrazové prostriedky na začatie, udržanie a ukončenie krátkeho rozhovoru.

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Názov predmetu	Nemecký jazyk
Časový rozsah výučby	4,5 hodín týždenne, 148,5 hodín ročne
Ročník	piaty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

5.ročník (1. cudzí jazyk)

Počet hodín týždenne: 4,5

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

A. Ja - osobné údaje

- Komunikácia a zručnosti: počúvanie s porozumením, čítanie s por., počúvanie s por., rozprávanie
- Gramatika: tvorenie otázok pomocou opytovacích zámen (koľko, ako, kde, odkiaľ), časovanie pravidelných slovies a pomocného slovesa „byť“, predložka „zo“ (napr.: Pochádzam zo Slovenska.)
- Slovná zásoba: čísla do 20, svetové strany, farby, európske štáty
- Prierezové témy: **Multikultúrna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti**

B. Bezprostredné okolie - rodina, bývanie, bydlisko, jedlá a nápoje, priatelia, priateľstvo, vzťahy, idoly a vzory

- Komunikácia a zručnosti: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, počúvanie s porozumením, rozprávanie, písanie
- Gramatika: množné číslo pod. mien, skloňovanie príd. mien po neurčitom člene v nominatíve, vyjadrenie záporu pomocou „kein“, časovanie pravidelných a nepravidelných slovies, predložky: „in“, „an“, opytovacie zámená
- Slovná zásoba: rodina, prídavné mená (napr.: poslušný, usilovný...), zvieratá, darčeky (napr.: kniha, tričko...), jedlo, nápoje, televízne programy, príd. mená (napínavý, nudný...),
- Výslovnosť: „ch“ v zdobneninách (napr.: Kaninchen),
- Prierezové témy: **Environmentálna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti, Mediálna výchova**

C. Širšie prostredie - škola, vyučovanie, vzdelanie, voľný čas, hry a šport, záujmy, oddych

- Komunikácia a zručnosti: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, počúvanie s porozumením, rozprávanie, písanie
- Gramatika: neurčitý člen pod. mien, pod. mená s neurčítym členom v akuzatíve, prívlastňovacie prídavné mená, slovosled v otázkach, časovanie pomocného slovesa „mať“, časovanie slovies s odlučiteľnou predponou, vyjadrenie záporu pomocou „nicht“, predložka „seit“,
- Slovná zásoba: školské potreby, zariadenie triedy, vyučovacie predmety, čísla od 20, prídavné mená (tichý, milý, priateľský...), záľuby (činnosti), šport, hudobné nástroje, zbierky (zbieranie predmetov – napr.: známky...),
- Výslovnosť: spojenie spoluhlások: „sch“, „sp“, „st“
- Prierezové témy: **Mediálna výchova, Environmentálna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti**

D. Sprostredkované zážitky - masovokomunikačné prostriedky, filmy, aktuálne informácie, moderné komunikačné prostriedky: komunikácia cez počítač, internet

- a. Komunikácia a zručnosti: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, počúvanie s porozumením, rozprávanie, písanie
- b. Gramatika: príslovkové určenie času, opytovacie zámená , príslovky miesta, predložka „nach“
- c. Slovná zásoba: televízne programy, príd. mená (napínavý, nudný...), príslovky času, prostriedky komunikácie, počítač a jeho príslušenstvo
- d. Prierezové témy: **Mediálna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti, Osobný a sociálny rozvoj osobnosti**

E. Komplexy presahujúce rámec tém a situácií – priestorové a časové údaje

- Komunikácia a zručnosti: počúvanie s porozumením, písanie
- Gramatika: predložka „in“ v Dat., skloňovanie čísloviek (vyjadrenie dátumu), príslovkové určenie času, predložka „um“ (pri vyjadrení času – napr.: o 5.00),
- Slovná zásoba: svetové strany, mesiace, ročné obdobia, príslovky času

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

POČÚVANIE	
Počúvanie s porozumením všeobecne	Rozumie, ak sa hovorí veľmi pomaly a pozorne a ak dlhšie pauzy poskytujú čas na pochopenie zmyslu.
Porozumenie oznamom, hláseniam, pokynom	Rozumie pokynom, ktoré sú mu pomaly a zreteľne adresované a dokáže porozumieť krátkemu jednoduchému popisu cesty.
ČÍTANIE	
Čítanie s porozumením všeobecne	Dokáže čítať veľmi krátke jednoduché texty, vetu po vete, a porozumieť im tak, že vyhľadáva známe názvy, slová a najjednoduchšie slovné spojenia a ak je to nutné, text číta viackrát.
Porozumenie a čítanie korešpondencie	Rozumie krátkym, jednoduchým oznamom na pohľadniciach.
Orientačné čítanie	Rozozná známe názvy, slová a základné slovné spojenia v jednoduchých oznamoch súvisiacich s najbežnejšími situáciami z každodenného života.
Porozumenie informáciám a argumentácii	Dokáže si pri jednoduchšom informačnom materiáli a krátkych , jednoduchých opisoch urobiť predstavu o obsahu, obzvlášť, ak má k dispozícii vizuálnu pomoc.
Čítanie písomných pokynov	Rozumie krátkemu jednoduchému písomnému popisu cesty.
INTERAKCIA V ÚSTNOM PREJAVE VŠEOBECNE	

Interakcia v ústnom prejave všeobecne	Vie sa dorozumieť jednoduchým spôsobom, avšak komunikácia úplne závisí od toho, že niektoré slová sa musia zopakovať, preformulovať alebo opraviť. Vie klásť a zodpovedať jednoduché otázky, urobiť jednoduché zistenia a reagovať na ne, pokiaľ ide o bezprostredné komunikačné potreby alebo veľmi známe témy.
Porozumenie rodeným hovoriacim	Rozumie každodenným výrazom, ktoré sú zamerané na uspokojenie jednoduchých konkrétnych komunikačných potrieb, ak sa chápaní partneri v rozhovore obracajú priamo na neho/ňu a hovoria pomaly, zreteľne a svoje výpovede aj zopakujú. Rozumie otázkam a pokynom, pokiaľ sú jasné a zreteľne nasmerované na neho/ňu a dokáže porozumieť krátkym jednoduchým vysvetleniam cesty.
Konverzácia (rozhovory)	Vie niekoho predstaviť a používať jednoduché zdvorilostné formulky pozdravu a lúčenia. Vie sa niekoho opýtať, ako sa má a reagovať na novinky, ktoré sa dozvie. Rozumie každodenným výrazom, ktoré sú zamerané na uspokojenie jednoduchých konkrétnych komunikačných potrieb, ak sa chápaný partner v rozhovore obráti priamo na neho/ňu a hovorí pomaly, zreteľne a svoje výpovede aj zopakuje.
Kooperácia zameraná na cieľ (napr. oprava auta, diskusia o dokumente, organizácia podujatia)	Rozumie otázkam a pokynom, ktoré mu/jej niekto kladie dôkladne a pomaly a rozumie krátkemu, jednoduchému popisu cesty. Vie niekoho o niečo požiadať a niekomu niečo dať.
Transakcie: služobné rozhovory	Dokáže iných o niečo požiadať a niečo iným dať. Bez problémov si poradí s číslami, údajmi množstva, cenami a časmi.
Výmena informácií	Rozumie otázkam a pokynom, ktoré mu/jej niekto starostlivo a pomaly kladie a dokáže porozumieť krátkemu jednoduchému popisu cesty. Vie klásť a zodpovedať jednoduché otázky, urobiť jednoduché zistenia alebo na ne reagovať, pokiaľ ide o bezprostredné komunikačné potreby a veľmi známe témy. Vie klásť otázky o osobe – napr.: o bydlisku, známych, veciach, ktoré vlastní atď. – a vie na príslušné otázky odpovedať. Dokáže používať časové údaje pomocou spojení ako <i>budúci týždeň, minulý piatok, v novembri, o tretej</i> .
Vedenie a poskytovanie interview	Vie odpovedať na jednoduché, priame otázky o osobe v interview, ak sú otázky kladené pomaly, zreteľne a v priamej reči bez idiomatických spojení.

SAMOTNÝ ÚSTNY PREJAV	
Samostatný ústny prejav všeobecne	Dokáže sa vyjadrovať jednoduchými, prevažne izolovanými slovnými spojeniami o ľuďoch a miestach.
Súvislý monologický ústny prejav: popis skúseností	Vie opísať seba a povedať, čo robí a kde býva.
Prejav pred publikom	Dokáže prečítať krátke nacvičené vyhlásenie, napr. predstaviť rečníka alebo predniesť prípitok.
INTERAKCIA V PÍDOMNOM PREJAVE	
Interakcia v písomnom prejave všeobecne	Vie si písomne vyžiadať informácie alebo ich podať ďalej.
Korešpondencia	Vie napísať krátke, jednoduché pohľadnice.
Poznámky, oznamy, formuláre	Vie, napr., na prihlasovacom lístku v hoteli alebo pri príchode do krajiny, vyplniť čísla a údaje, vlastné meno, národnosť, vek, dátum narodenia, dátum príchodu atď.
SAMOSTATNÝ PÍDOMNÝ PREJAV	
Samostatný písomný prejav všeobecne	Vie napísať jednoduché izolované slovné spojenia a vety
Kreatívne písanie	Vie napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a fiktívnych ľuďoch: kde žijú a čo robia.

Tento výkonový štandard platí pre úroveň A1 Spoločného európskeho referenčného rámca.

Pojmy:

- vedieť čítať a používať nemeckú abecedu
- vedieť rozdiel a použitie určitého a neurčitého člena
- vedieť preložiť, použiť prídavné mená a prídavné mená v prísudku
- poznať a vedieť použiť osobné zámená v jednotnom a množnom čísle
- poznať a vedieť použiť privlastňovacie zámená
- vedieť časovať slovesá v jednotnom a množnom čísle (slabé slovesá, niektoré silné) v prítomnom čase
- vedieť časovať slovesá „mať“ a „byť“
- vedieť vytvoriť, preložiť záporné vety
- poznať slovosled vo vetách
- poznať, vedieť použiť niektoré predložky s datívom, s akuzatívom ,s datívom a akuzatívom(do, v, s, z, o, pre,)
- poznať, vedieť preložiť a použiť predložky s dňami, s mesiacmi, s ročnými obdobiami, so štátmi
- poznať, vedieť preložiť a použiť opytovacie zámená (kto, kedy, ako, kde, čo, kam, koľko, ako dlho,...)
- poznať a vedieť použiť čísla
- poznať, vedieť vytvoriť a použiť radové číslovky, dátum

- vedieť povedať koľko je hodín

Metódy a formy práce

V učebnom procese vyučovania – osvojovania nemeckého jazyka sa uplatňuje komunikatívny prístup. Mala by prevládať uvedomeno-praktická metóda, ktorá integruje učenie sa návykom a uvedomené učenie, vylučuje nefunkčné teoretizovanie, zameriava sa na rozumovú, vôľovú a citovú stránku osobnosti žiaka. Osobitnú úlohu zohráva, ako naučiť žiakov učiť sa.

V zmysle zásad komunikatívneho vyučovania sú komunikatívne situácie naplánované a v rámci nich sa nacvičuje verbálna a neverbálna komunikácia, uskutočňuje sa osvojovanie nových lexikálnych jednotiek a gramatických javov. Okrem vysvetlenia lexikálnych jednotiek výkladom a opisom v 6. ročníku je vhodné a potrebné aj vysvetlenie prekladom.

Metódy učenia sa jazykov sa majú vzťahovať na reálny život. To znamená, že činnosti a zadania úloh, ktoré absolvujú žiaci na vyučovaní, majú čo možno najviac zodpovedať požiadavkám reálnej komunikácie v každodennom a v profesijnom živote.

Dôležitou súčasťou vyučovacieho procesu nemeckého jazyka je motivácia. Najvhodnejší je typ motivácie, pri ktorej žiak chce a má čo povedať partnerovi, chce sa niečo dozvedieť, keď sa hovorí o takých udalostiach a zážitkoch, ktoré niečo znamenajú v jeho živote. Motivácia je dobrá, ak si žiak vytvorí kladný citový vzťah k obsahu vyučovacích hodín, vrátane činností. Je to podmienkou trvalého zafixovania učiva v pamäti. V 6. ročníku je vhodné sriedať činnosti, témy precvičovať formou rozličných činností.

Do popredia má silnejšie vystúpiť kontrastívny pohľad na jazyk v porovnaní s materinským jazykom alebo iným cudzím jazykom. Nie je tým myslený preklad, ale využívanie pomocných funkcií materinského jazyka alebo aj iných cudzích jazykov k hlbšiemu nahliadnutiu do štruktúry nemeckého jazyka.

Možnosti a formy medzipredmetového vyučovania v spolupráci s vyučujúcimi iných predmetov treba využívať systematicky a cielene – predovšetkým vzhľadom na neskoršie požiadavky v povolaniach a pri sprostredkovaní vecných poznatkov.

Riadené učebné techniky:

- spev, hra, súťaž na rozcvičku a uvoľnenie
- vysvetlenie obsahu učiva
- demonštrácia rolovej hry (dialógy, ustálené zvraty, napodobňovanie)
- prezentácia dialógu alebo rozprávania pre pasívnu recepciu (predčítanie, počúvanie zvukovej nahrávky)
- prednes dialógu alebo rozprávania (predvedenie osvojených vedomostí alebo pripravených textov žiakmi v skupinách alebo individuálnou doslovnou reprodukciou
- hlasné čítanie
- otázky – odpovede (aktivity vyžadujúce od žiakov okamžitú, pohotovú reakciu na otázky zvyčajne naučenými odpoveďami)
- dril, opakovanie vzorových slov, výrazov, viet a dialógov, substitúcia a iné mechanické aktivity
- preklad
- odpisovanie z tabule, z učebnice....
- identifikácia, zisťovanie (žiaci vyberajú, zisťujú a tvoria)
- opakovanie vrátane formou testu
- testovanie ako forma merania učebných výsledkov žiakov

Čiastočne riadené techniky:

- brainstormig
- reťazový dialóg, resp. rozvíjanie dialógu podľa obrázkov, pohľadníc a pod.
- prenášanie informácií: z jednej formy rečovej činnosti do druhej, napríklad napísanie obsahu vypočutého textu, podľa ústnych inštrukcií dopĺňanie textu alebo diagramu, tabuľky a pod.
- výmena informácií: úlohy vyžadujúce dva spôsoby komunikácie, cvičenia na získavanie, zhromažďovanie chýbajúcich informácií, keď jeden alebo ani jeden z

účastníkov komunikácie nedisponuje potrebnými informáciami na zmyslupnú komunikáciu

- projektová metóda (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu)
- kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny)
- metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy)
- príprava: učenie sa žiakov, tiché čítanie, samostatná práca s učebnicou, pracovným zošitom, príprava na prednes v dvojiciach, príprava počúvania s porozumením a pod.
- rolové hry (hranie roly): relatívne samostatná, voľná aktivita. nie je totožná s rozvíjaním dialógu, resp. s reťazovým dialógom. (Reťazové dialógy v skutočnosti vyžadujú iba minimálnu samostatnú aktivitu žiakov, najmä pri začatí dialógu)
- rozličné formy aktívnych jazykových hier a súťaží
- dramatizácia: plánovaný dramatizovaný prednes hry, príbehu a pod.
- simulácia: simulovanie, napodobňovanie životných situácií, aktivity, ktoré vyžadujú interakciu medzi skupinou žiakov a jednotlivcami.

Formy práce:

- práca jednotlivcov: domáce úlohy, rečové aktivity mimo vyučovania nemčiny, príprava na prácu v iných sociálnych formách počas hodín cudzieho jazyka,
- práca vo dvojiciach: príprava na ústne a písomné aktivity; ústna komunikácia (minidialógy, dialógy), čítanie s porozumením, vzájomná kontrola prác vytvorených v jazyku,
- skupinová práca: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, jazykové štruktúry a slovná zásoba, práca na projektoch,
- práca v pléne: hry, jazykové hry, spievanie piesní, hry s kartičkami, precvičovanie ústneho prejavu a výslovnosti, fázy kontroly a zbierania výsledkov práce jednotlivcov, dvojíc a skupín,
- frontálne vyučovanie: informačné celky (napr. referovanie o vlastnej alebo inej krajine, prezentácia nového jazykového materiálu, kontrola a oprava žiackych prác).

Učebné zdroje

- učebnica PROJEKT DEUTSCH 1, pracovný zošit
- Das macht Spass, Fraus 2009
- Mein Deutsch, Lucia Schmidtová – Retson, 2005
- Nemčina – Gramatika hrou, Kniha - spoločník, 1998
- slovník slovensko-nemecký, nemecko-slovenský
- internet
- odborná pedagogická literatúra

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známku podľa metodických pokynov č. 7/2009 – R.

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Názov predmetu	Nemecký jazyk 1
Časový rozsah výučby	4,5 hodín týždenne, 148,5 hodín ročne
Ročník	šiesty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

6.ročník (1. cudzí jazyk)

Počet hodín týždenne: 4

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

A. Ja - vlastnosti, oblečenie, výzor, móda

- Komunikácia a zručnosti: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, počúvanie s porozumením, rozprávanie, písanie
- Gramatika: zámená, skloňovanie príd. mien po určitom člene v 1. p., ukazovacie zámená: tento, toto, táto, tieto, skloňovanie prívlastňovacích

- príd. mien v 4. p., predložky: „unter“, „hinter“ v 3. p., , predložky „in“, „an“, „auf“ v 3. páde
- Slovná zásoba: oblečenie, obuv, farby, typy bývania, opis domu (izby), opis izby (nábytok), v meste (inštitúcie, zariadenia...), športoviská v Olympijskom parku
 - Prierezové témy: **Tvorba projektov a prezentačné zručnosti, Multikultúrna výchova**

B. Bezprostredné okolie - jedlá a nápoje

- Komunikácia a zručnosti: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, počúvanie s porozumením, rozprávanie, písanie
- Gramatika: skloňovanie pod. mien s neurčitým členom a záporom „kein“ v akuzatívne, používanie pod. mien bez člena, zložený minulý čas, látkové a hromadné podstatné mená – pomnožné podstatné mená: das Obst, die Milch, das Fleisch - die Eltern, die Ferien
- Slovná zásoba: jedlo, nápoje
- Výslovnosť: spojenie spoluhlások „pf“
- Prierezové témy: **Multikultúrna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti**

C. Širšie prostredie - škola, vyučovanie, vzdelanie, voľný čas, peniaze a nakupovanie, obchody a služby, doprava, Prázdniny a cestovanie, dobrodružstvá

- Komunikácia a zručnosti: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, počúvanie s porozumením, rozprávanie, písanie
- Gramatika: skloňovanie čísloviek v 3. p. po predložke, množné číslo pod. mien, skloňovanie pod. mien s neurčitým členom v 4. p., stupňovanie prísloviek, „es“ ako neosobný, neurčitý podmet: Es regnet, es ist warm... , skloňovanie privlastňovacích zámen
- Slovná zásoba: oddelenia obchodného domu, druhy tovaru, zmrzlina, dopravné prostriedky, časti bicykla
- Prierezové témy: **Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti, Dopravná výchova**

F. Komplexy presahujúce rámec tém a situácií – priestorové a časové údaje

- Gramatika: predložky: „vor“, „nach“, „um“ (pri vyjadrení hodín)

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

POČÚVANIE	
Počúvanie s porozumením všeobecne	Rozumie natoľko dobre, že môže uspokojiť svoje konkrétne komunikačné potreby, pokiaľ sa hovorí zreteľne a pomaly.
	Rozumie slovným spojeniam a slovám, ak ide o veci bezprostredného významu (napr. základné informácie o osobe, rodine, nakopovaní, práci,

	bližšom okolí), pokiaľ sa hovorí zreteľne a pomaly.
Porozumenie rozhovorov medzi rodenými hovoriacimi	Dokáže vo všeobecnosti rozpoznať tému rozhovorov, ktoré sú vedené v jeho prítomnosti, pokiaľ sa hovorí zreteľne a pomaly.
Porozumenie oznamom, hláseniam, pokynom	Dokáže zachytiť podstatu krátkych, jasných a jednoduchých hlásení a oznamov. Rozumie jednoduchým vysvetleniam, ako sa možno dostať peši alebo hromadnými dopravnými prostriedkami na určité miesto.
Porozumenie rozhlasových relácií a zvukových nahrávok	Dokáže z krátkych, pomaly a zreteľne hovorených zvukových nahrávok o predvídateľných, každodenných veciach vyrozumieť podstatné informácie.
ČÍTANIE	
Čítanie s porozumením všeobecne	Rozumie krátkym jednoduchým textom o známych konkrétnych témach, v ktorých sa používa bežný jazyk z každodenného alebo profesijného života.
	Dokáže čítať a porozumieť krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú veľmi frekventovanú slovnú zásobu a určitý podiel internacionalizmov.
Porozumenie a čítanie korešpondencie	Rozumie základným typom štandardných listov, ako sú faxy o známych témach (ako žiadosti, objednávky, potvrdenia objednávok atď.).
	Rozumie krátkym a jednoduchým osobným listom.
Orientačné čítanie	V jednoduchých textoch z každodenného života vie nájsť konkrétne, predvídateľné informácie, napr. v inzerátoch, prospektoch, jedálnych lístkoch, zoznamoch literatúry a cestovných lístkoch. Vie vyhľadať detailné informácie v zoznamoch (napr. v zozname ulíc alebo registri) a vie vyhrať požadovanú informáciu (napr. v zozname pracovných ulíc alebo registri) a vie vybrať požadovanú informáciu (napr. v zozname pracovných odvetví nájsť remeselníka). Rozumie bežným značkám a výveskám na verejných miestach ako na uliciach, v reštauráciách, na staniciach alebo na pracovisku, napr. ukazovatele smeru, príkazy, zákazy, varovania pred nebezpečenstvom.
Porozumenie informáciám a argumentácii	Dokáže vyhľadať špecifické informácie v jednoduchých písomných materiáloch, ako v listoch, brožúrach alebo novinových článkoch, v ktorých sa opisujú udalosti.
Čítanie písomných pokynov	Rozumie predpisom, napr. bezpečnostným predpisom, ak sú formulované jednoduchým jazykom.
	Rozumie jednoduchým návodom k prístrojom, s ktorými sa stretávame v každodennom živote (napr. verejný telefónny automat).

INTERAKCIA V ÚSTNOM PREJAVE VŠEOBECNE	
Interakcia v ústnom prejave všeobecne	Dokáže sa relatívne ľahko porozumieť v typických situáciách a krátkych rozhovoroch, pokiaľ mu/jej, v prípade potreby, partneri v rozhovore pomáhajú. Dokáže bez prílišnej námahy zvládnuť jednoduché rutinné rozhovory, dokáže klásť a zodpovedať otázky a v predvídateľných každodenných situáciách si vymieňať myšlienky a informácie o známych témach.
	Dokáže sa porozumieť v jednoduchých rutinných situáciách, v ktorých ide o nekomplikovanú a priamu výmenu informácií v rámci známych rutinných záležitostí súvisiacich s prácou a voľným časom. Dokáže viesť veľmi krátke kontaktné rozhovory, nerozumie však až natoľko, aby mohol/-la sám/sama udržať rozhovor.
Porozumenie rodeným hovoriacim	Rozumie natoľko, že bez nadbytočnej námahy zvládne rutinné rozhovory. Vo všeobecnosti rozumie, ak s ním/ňou niekto hovorí zreteľne artikulovaným spisovným jazykom o známych veciach za predpokladu, že občas môže požiadať, aby partner niečo zopakoval alebo inak formuloval.
	Rozumie, čo mu/jej niekto priamo povie v jednoduchom rozhovore z každodenného života pomaly, zreteľne za predpokladu, že partner sa mu/jej snaží pri porozumení pomôcť.
Konverzácia (rozhovory)	Dokáže vytvoriť sociálny kontakt pozdravom, rozlúčením sa, predstavením sa, poďakovaním. Vo všeobecnosti rozumie, ak s ním/ňou hovorí niekto zreteľne artikulovaným spisovným jazykom o známych veciach, za predpokladu, že môže poprosiť o zopakovanie alebo inú formuláciu. Dokáže sa v rutinných situáciách zúčastňovať krátkych rozhovorov o témach, ktoré ho/ju zaujímajú. Vie jednoduchými slovami povedať, ako sa má a vyjadriť poďakovanie.
	Dokáže viesť veľmi krátke kontaktné rozhovory, nerozumie však až natoľko, aby mohol/-la sám/sama udržať rozhovor, rozumie však vtedy, ak sa jeho/jej partneri v rozhovore snažia, aby im bolo možné rozumieť. Používa bežné zdvorilostné frázy, aby niekoho pozdravil/-a alebo oslovil/-a. Vie niekoho pozvať a reagovať na pozvanie. Vie poprosiť o prepáčenie a reagovať na prepáčenie. Vie povedať, čo má a nemá rád/rada.
Neformálna diskusia (medzi priateľmi)	Dokáže rozpoznať tému diskusie, ktorá prebieha v jeho prítomnosti, ak sa hovorí pomaly a zreteľne. Vie sa s inými dohodnúť na tom, čo by sa mohlo robiť večer alebo cez víkend. Dokáže niečo navrhnúť a reagovať na návrhy. Vie s niekým súhlasiť alebo mu/jej odporovať.

	Dokáže sa jednoduchým spôsobom zhovárať o tom, čo chce robiť alebo kam chce ísť. Dokáže sa dohodnúť.
Formálne diskusie a porady	Dokáže vo všeobecnosti sledovať formálne diskusie v rámci meniacich sa tém zo svojho odboru, ak sa hovorí pomaly a zreteľne. Dokáže si vymieňať relevantné informácie, a ak sa ho/jej niekto priamo opýta, vyjadriť vlastný názor na praktické otázky, pokiaľ je mu/jej poskytnutá pomoc pri formulovaní a v prípade potreby môže požiadať o zopakovanie hlavných bodov.
	Ak je priamo oslovený/á, dokáže vo formálnej diskusii povedať, čo si myslí o veci, pokiaľ môže požiadať o zopakovanie hlavných bodov.
Kooperácia zameraná na cieľ (napr. oprava auta, diskusia o dokumente, organizácia podujatia)	Rozumie natoľko, že zvládne bez nadbytočnej námahy jednoduché rutinné úlohy a vie jednoduchým spôsobom požiadať o zopakovanie, ak niečomu nerozumie. Vie diskutovať o tom, čo by sa malo ďalej robiť, vie robiť návrhy a reagovať na návrhy iných, vie požiadať o pokyny a dať pokyny iným.
	Vie ukázať, kedy rozumie a rozumie to najnutnejšie, ak sa partner v rozhovore snaží, aby mu bolo možné porozumieť. Vie sa dorozumieť pri plnení jednoduchých rutinných úloh a používať pritom jednoduché slovné spojenia, aby si vyžiadal vec alebo ju niekomu dal, aby si vyžiadal jednoduché informácie a diskutoval o tom, čo by sa malo ďalej robiť.
Transakcie: služobné rozhovory	Vie požiadať o bežné produkty a služby a také aj ponúknuť. Vie si zaobstarať jednoduché informácie o ceste a použiť prostriedky hromadnej dopravy ako autobus, vlak, taxík, v banke si vie niečo vypýtať a vybaviť jednoduché záležitosti. Rozumie a vie podať informácie o množstve, počte, cenách a pod. vie urobiť jednoduché nákupy, povedať, čo hľadá a opýtať sa na cenu. Vie si objednať jedlo.
Výmena informácií	Rozumie natoľko dobre, že bez nadbytočnej námahy zvládne jednoduché rutinné rozhovory. Zvláda praktické požiadavky každodenného života, dokáže vyhľadať jednoduché vecné informácie a odovzdať ich ďalej. Dokáže klásť otázky o zvyklostiach a každodenných činnostiach a príslušné otázky zodpovedať. Vie podať jednoduché vysvetlenia a pokyny, napr. vysvetliť cestu.
	Vie sa opýtať, čo niekto robí v práci a vo voľnom čase a vie na príslušné otázky iných odpovedať, vie sa opýtať na cestu a vysvetliť cestu a pritom zohľadniť mapu alebo plán.
Vedenie	Vie sa v interview dorozumieť a sprostredkovať informácie a myšlienky

a poskytovanie interview	k dôverne známym témam za predpokladu, že občas požiada o objasnenie.
SAMOSTATNÝ ÚSTNY PREJAV	
Samostatný ústny prejav všeobecne	Dokáže jednoducho opísať ľudí, životné a pracovné podmienky, každodenné činnosti, záľuby alebo averzie, a to krátkym, heslovitým sledom jednoduchých spojení a viet.
Súvislý monologický ústny prejav: popis skúseností	Vie krátko a jednoducho informovať o nejakej udalosti alebo činnosti. Vie jednoduchým spôsobom krátko opísať a porovnať predmety ako aj veci, ktoré mu patria. Vie opísať rodinu, životné pomery, vzdelanie.
Verejné oznamy a hlásenia	Dokáže predniesť veľmi krátke nacvičené oznamy s predvídateľným, naspamäť naučeným obsahom, ktoré sú pri koncentrovanom počúvaní zrozumiteľné
Prejav pred publikom	Dokáže predniesť nacvičenú krátku, jednoduchú prezentáciu na známu tému.
INTERAKCIA V PÍ SOMNOM PREJAVE	
Interakcia v písomnom prejave všeobecne	Vie napísať krátke, heslovité poznámky, ak ide o bezprostredne nevyhnutné veci
Korešpondencia	Vie napísať celkom jednoduchý osobný list a v ňom sa za niečo poďakovať alebo ospravedlniť.
Poznámky, oznamy, formuláre	Vie prijať krátku jednoduchú správu (oznam)m pokiaľ pritom môže požiadať o zopakovanie alebo novú formuláciu.
SAMOSTATNÝ PÍ SOMNÝ PREJAV	
Samostatný písomný prejav všeobecne	Vie napísať rad jednoduchých spojení alebo viet a spojiť ich konektormi ako „a“, „ale“ alebo „pretože“
Kreatívne písanie	Vie formou spojených viet písať o každodenných aspektoch vlastného okolia, napr. o ľuďoch, miestach, práci alebo skúsenostiach počas štúdia. Vie napísať veľmi krátky elementárny opis udalostí, minulých činností a osobných skúseností.

Tento výkonový štandard platí pre úroveň A2 Spoločného európskeho referenčného rámca. Žiaci po skončení 6. ročníka zvládnu čiastočne úroveň A2.

Pojmy:

- poznať, vedieť použiť „es“ ako neosobný, neurčitý podmet: Es regnet, es ist warm, es ist kalt

poznať, vedieť použiť predložky s akuzatívom: „durch“, „für“, „gegen“, „ohne“, „um“; s datívom: „aus“, „bei“, „mit“, „nach“, „von“, „zu“; s akuzatívom + datívom: „an“, „auf“, „hinter“, „in“, „neben“, „über“, „unter“, „vor“

- poznať, vedieť použiť spôsobové slovesá: können, mögen, müssen, sollen, wollen, dürfen
- poznať, vedieť použiť látkové a hromadné podstatné mená – pomnožné podstatné mená: das Obst, die Milch, das Fleisch - die Eltern, die Ferien
- vedieť stupňovať príslovky
- poznať, vedieť použiť perfektum – zložený minulý čas pravidelných a nepravidelných sloviess a sloviess s odlučiteľnou predponou

Metódy a formy práce

V učebnom procese vyučovania – osvojovania nemeckého jazyka sa uplatňuje komunikatívny prístup. Mala by prevládať uvedomeno-praktická metóda, ktorá integruje učenie sa návykom a uvedomené učenie, vylučuje nefunkčné teoretizovanie, zameriava sa na rozumovú, vôľovú a citovú stránku osobnosti žiaka. Osobitnú úlohu zohráva, ako naučiť žiakov učiť sa.

V zmysle zásad komunikatívneho vyučovania sú komunikatívne situácie naplánované a v rámci nich sa nacvičuje verbálna a neverbálna komunikácia, uskutočňuje sa osvojovanie nových lexikálnych jednotiek a gramatických javov. Okrem vysvetlenia lexikálnych jednotiek výkladom a opisom v 6. ročníku je vhodné a potrebné aj vysvetlenie prekladom.

Metódy učenia sa jazykov sa majú vzťahovať na reálny život. To znamená, že činnosti a zadania úloh, ktoré absolvujú žiaci na vyučovaní, majú čo možno najviac zodpovedať požiadavkám reálnej komunikácie v každodennom a v profesijnom živote.

Dôležitou súčasťou vyučovacieho procesu nemeckého jazyka je motivácia. Najvhodnejší je typ motivácie, pri ktorej žiak chce a má čo povedať partnerovi, chce sa niečo dozvedieť, keď sa hovorí o takých udalostiach a zážitkoch, ktoré niečo znamenajú v jeho živote. Motivácia je dobrá, ak si žiak vytvorí kladný citový vzťah k obsahu vyučovacích hodín, vrátane činností. Je to podmienkou trvalého zafixovania učiva v pamäti. V 6. ročníku je vhodné striedať činnosti, témy precvičovať formou rozličných činností.

Do popredia má silnejšie vystúpiť kontrastívny pohľad na jazyk v porovnaní s materinským jazykom alebo iným cudzím jazykom. Nie je tým myslený preklad, ale využívanie pomocných funkcií materinského jazyka alebo aj iných cudzích jazykov k hlbšiemu nahliadnutiu do štruktúry nemeckého jazyka.

Možnosti a formy medzipredmetového vyučovania v spolupráci s vyučujúcimi iných predmetov treba využívať systematicky a cielene – predovšetkým vzhľadom na neskoršie požiadavky v povolaniach a pri sprostredkovaní vecných poznatkov.

Riadené učebné techniky:

- spev, hra, súťaž na rozcvičku a uvoľnenie
- vysvetlenie obsahu učiva
- demonštrácia rolovej hry (dialógy, ustálené zvraty, napodobňovanie)
- prezentácia dialógu alebo rozprávania pre pasívnu recepciu (predčítanie, počúvanie zvukovej nahrávky)
- prednes dialógu alebo rozprávania (predvedenie osvojených vedomostí alebo pripravených textov žiakmi v skupinách alebo individuálnou doslovnou reprodukciou
- hlasné čítanie
- otázky – odpovede (aktivity vyžadujúce od žiakov okamžitú, pohotovú reakciu na otázky zvyčajne naučenými odpoveďami)
- dril, opakovanie vzorových slov, výrazov, viet a dialógov, substitúcia a iné mechanické aktivity
- preklad
- odpisovanie z tabule, z učebnice....
- identifikácia, zisťovanie (žiaci vyberajú, zisťujú a tvoria)
- opakovanie vrátane formou testu
- testovanie ako forma merania učebných výsledkov žiakov

Čiastočne riadené techniky:

- brainstormig
- reťazový dialóg, resp. rozvíjanie dialógu podľa obrázkov, pohľadníc a pod.
- prenášanie informácií: z jednej formy rečovej činnosti do druhej, napríklad napísanie obsahu vypočutého textu, podľa ústnych inštrukcií dopĺňanie textu alebo diagramu, tabuľky a pod.
- výmena informácií: úlohy vyžadujúce dva spôsoby komunikácie, cvičenia na získavanie, zhromažďovanie chýbajúcich informácií, keď jeden alebo ani jeden z účastníkov komunikácie nedisponuje potrebnými informáciami na zmysluplnú komunikáciu
- projektová metóda (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu)
- kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny)
- metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy)
- príprava: učenie sa žiakov, tiché čítanie, samostatná práca s učebnicou, pracovným zošitom, príprava na prednes v dvojiciach, príprava počúvania s porozumením a pod.
- rolové hry (hranie roly): relatívne samostatná, voľná aktivita. nie je totožná s rozvíjaním dialógu, resp. s reťazovým dialógom. (Reťazové dialógy v skutočnosti vyžadujú iba minimálnu samostatnú aktivitu žiakov, najmä pri začatí dialógu)
- rozličné formy aktívnych jazykových hier a súťaží
- dramatizácia: plánovaný dramatizovaný prednes hry, príbehu a pod.
- simulácia: simulovanie, napodobňovanie životných situácií, aktivity, ktoré vyžadujú interakciu medzi skupinou žiakov a jednotlivcami.

Formy práce:

- práca jednotlivcov: domáce úlohy, rečové aktivity mimo vyučovania nemčiny, príprava na prácu v iných sociálnych formách počas hodín cudzieho jazyka,
- práca vo dvojiciach: príprava na ústne a písomné aktivity; ústna komunikácia (minidialógy, dialógy), čítanie s porozumením, vzájomná kontrola prác vytvorených v jazyku,
- skupinová práca: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, jazykové štruktúry a slovná zásoba, práca na projektoch,
- práca v pléne: hry, jazykové hry, spievanie piesní, hry s kartičkami, precvičovanie ústneho prejavu a výslovnosti, fázy kontroly a zbierania výsledkov práce jednotlivcov, dvojíc a skupín,
- frontálne vyučovanie: informačné celky (napr. referovanie o vlastnej alebo inej krajine, prezentácia nového jazykového materiálu, kontrola a oprava žiackych prác).

Učebné zdroje

- učebnica PROJEKT DEUTSCH 2, pracovný zošit
- slovník slovensko- nemecký a nemecko- slovenský
- odborná pedagogická literatúra
- jazykovedné príručky
- internet
- multimediálne nosiče a programy

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známku podľa metodických pokynov č. 7/2009 – R.

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Názov predmetu	Nemecký jazyk 2
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne
Ročník	šiesty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

6. ročník (2. cudzí jazyk)

Počet hodín týždenne: 1

Obsahový štandard – témy, prierezové témy

A. Ja - osobné údaje

- Komunikácia a zručnosti: počúvanie s porozumením, čítanie s por., počúvanie s por., rozprávanie
- Gramatika: tvorenie otázok pomocou opytovacích zámen (koľko, ako, kde, odkiaľ), časovanie pravidelných slovies a pomocného slovesa „byť“, predložka „zo“ (napr.: Pochádzam zo Slovenska.)
- Slovná zásoba: čísla do 20, svetové strany, farby, európske štáty
- Prierezové témy: **Multikultúrna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti**

B. Bezprostredné okolie - rodina, vzťahy

- Komunikácia a zručnosti: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, počúvanie s porozumením, rozprávanie, písanie
- Gramatika: množné číslo pod. mien, skloňovanie príd. mien po neurčitom člene v nominatívne, vyjadrenie záporu pomocou „kein“, časovanie pravidelných a nepravidelných slovies, predložky: „in“, „an“
- Slovná zásoba: rodina, prídavné mená (napr.: poslušný, usilovný...), zvieratá,
- Výslovnosť: „ch“ v zdobneninách (napr.: Kaninchen),

- Prierezové témy: **Environmentálna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti, Mediálna výchova**

C. Širšie prostredie - škola, vyučovanie

- Komunikácia a zručnosti: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, počúvanie s porozumením, rozprávanie, písanie
- Gramatika: neurčitý člen pod. mien, pod. mená s neurčitým členom v akuzatívne, prívlastňovacie prídavné mená, slovosled v otázkach, časovanie pomocného slovesa „mať“,
- Slovná zásoba: školské potreby, zariadenie triedy, vyučovacie predmety, čísla od 20, prídavné mená (tichý, milý, priateľský...),
- Prierezové témy: **Mediálna výchova, Environmentálna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti**

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

POČÚVANIE	
Počúvanie s porozumením všeobecne	Rozumie, ak sa hovorí veľmi pomaly a pozorne a ak dlhšie pauzy poskytujú čas na pochopenie zmyslu.
porozumenie oznamom, hláseniam, pokynom	Rozumie pokynom, ktoré sú mu pomaly a zreteľne adresované a dokáže porozumieť krátkemu jednoduchému popisu cesty.
ČÍTANIE	
Čítanie s porozumením všeobecne	Dokáže čítať veľmi krátke jednoduché texty, vetu po vete, a porozumieť im tak, že vyhľadáva známe názvy, slová a najjednoduchšie slovné spojenia a ak je to nutné, text číta viackrát.
Porozumenie a čítanie korešpondencie	Rozumie krátkym, jednoduchým oznamom na pohľadniciach.
Orientačné čítanie	Rozozná známe názvy, slová a základné slovné spojenia v jednoduchých oznamoch súvisiacich s najbežnejšími situáciami z každodenného života.
Porozumenie informáciám a argumentácii	Dokáže si pri jednoduchšom informačnom materiáli a krátkych , jednoduchých opisoch urobiť predstavu o obsahu, obzvlášť, ak má k dispozícii vizuálnu pomoc.
Čítanie písomných pokynov	Rozumie krátkemu jednoduchému písomnému popisu cesty.
INTERAKCIA V ÚSTNOM PREJAVE VŠEOBECNE	

Interakcia v ústnom prejave všeobecne	Vie sa dorozumieť jednoduchým spôsobom, avšak komunikácia úplne závisí od toho, že niektoré slová sa musia zopakovať, preformulovať alebo opraviť. Vie klásť a zodpovedať jednoduché otázky, urobiť jednoduché zistenia a reagovať na ne, pokiaľ ide o bezprostredné komunikačné potreby alebo veľmi známe témy.
Porozumenie rodeným hovoriacim	Rozumie každodenným výrazom, ktoré sú zamerané na uspokojenie jednoduchých konkrétnych komunikačných potrieb, ak sa chápaní partneri v rozhovore obracajú priamo na neho/ňu a hovoria pomaly, zreteľne a svoje výpovede aj zopakujú. Rozumie otázkam a pokynom, pokiaľ sú jasné a zreteľne nasmerované na neho/ňu a dokáže porozumieť krátkym jednoduchým vysvetleniam cesty.
Konverzácia (rozhovory)	Vie niekoho predstaviť a používať jednoduché zdvorilostné formulky pozdravu a lúčenia. Vie sa niekoho opýtať, ako sa má a reagovať na novinky, ktoré sa dozvie. Rozumie každodenným výrazom, ktoré sú zamerané na uspokojenie jednoduchých konkrétnych komunikačných potrieb, ak sa chápaný partner v rozhovore obráti priamo na neho/ňu a hovorí pomaly, zreteľne a svoje výpovede aj zopakuje.
Kooperácia zameraná na cieľ (napr. oprava auta, diskusia o dokumente, organizácia podujatia)	Rozumie otázkam a pokynom, ktoré mu/jej niekto kladie dôkladne a pomaly a rozumie krátkemu, jednoduchému popisu cesty. Vie niekoho o niečo požiadať a niekomu niečo dať.
Transakcie: služobné rozhovory	Dokáže iných o niečo požiadať a niečo iným dať. Bez problémov si poradí s číslami, údajmi množstva, cenami a časmi.
Výmena informácií	Rozumie otázkam a pokynom, ktoré mu/jej niekto starostlivo a pomaly kladie a dokáže porozumieť krátkemu jednoduchému popisu cesty. Vie klásť a zodpovedať jednoduché otázky, urobiť jednoduché zistenia alebo na ne reagovať, pokiaľ ide o bezprostredné komunikačné potreby a veľmi známe témy. Vie klásť otázky o osobe – napr.: o bydlisku, známych, veciach, ktoré vlastní atď. – a vie na príslušné otázky odpovedať. Dokáže používať časové údaje pomocou spojení ako <i>budúci týždeň, minulý piatok, v novembri, o tretej</i> .
Vedenie a poskytovanie interview	Vie odpovedať na jednoduché, priame otázky o osobe v interview, ak sú otázky kladené pomaly, zreteľne a v priamej reči bez idiomatických spojení.

SAMOTNÝ ÚSTNY PREJAV	
Samostatný ústny prejav všeobecne	Dokáže sa vyjadrovať jednoduchými, prevažne izolovanými slovnými spojeniami o ľuďoch a miestach.
Súvislý monologický ústny prejav: popis skúseností	Vie opísať seba a povedať, čo robí a kde býva.
Prejav pred publikom	Dokáže prečítať krátke nacvičené vyhlásenie, napr. predstaviť rečníka alebo predniesť prípitok.
INTERAKCIA V PÍDOMNOM PREJAVE	
Interakcia v písomnom prejave všeobecne	Vie si písomne vyžiadať informácie alebo ich podať ďalej.
Korešpondencia	Vie napísať krátke, jednoduché pohľadnice.
Poznámky, oznamy, formuláre	Vie, napr., na prihlasovacom lístku v hoteli alebo pri príchode do krajiny, vyplniť čísla a údaje, vlastné meno, národnosť, vek, dátum narodenia, dátum príchodu atď.
SAMOSTATNÝ PÍDOMNÝ PREJAV	
Samostatný písomný prejav všeobecne	Vie napísať jednoduché izolované slovné spojenia a vety
Kreatívne písanie	Vie napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a fiktívnych ľuďoch: kde žijú a čo robia.

Tento výkonový štandard platí pre úroveň A1 Spoločného európskeho referenčného rámca.

Pojmy:

- vedieť čítať a používať nemeckú abecedu
- vedieť rozdiel a použitie určitého a neurčitého člena
- vedieť preložiť, použiť prídavné mená a prídavné mená v prísudku
- poznať a vedieť použiť osobné zámená v jednotnom a množnom čísle
- poznať a vedieť použiť privlastňovacie zámená
- vedieť časovať slovesá v jednotnom a množnom čísle (slabé slovesá, niektoré silné slovesá) v prítomnom čase
- vedieť časovať slovesá „*haben*“ a „*sein*“
- vedieť vytvoriť, preložiť záporné vety
- poznať slovosled vo vetách
- poznať, vedieť prečítať, použiť niektoré predložky s datívom, s akuzatívom ,s datívom a akuzatívom(*na, v, do*)
- poznať, vedieť preložiť a použiť opytovacie zámená (*kto, ako, kde, čo,...*)
- poznať a vedieť použiť čísla

Metódy a formy práce

V učebnom procese vyučovania – osvojovania nemeckého jazyka sa uplatňuje komunikatívny prístup. Mala by prevládať uvedomeno-praktická metóda, ktorá integruje učenie sa návykom a uvedomené učenie, vylučuje nefunkčné teoretizovanie, zameriava sa na rozumovú, vôľovú a citovú stránku osobnosti žiaka. Osobitnú úlohu zohráva, ako naučiť žiakov učiť sa.

V zmysle zásad komunikatívneho vyučovania sú komunikatívne situácie naplánované a v rámci nich sa nacvičuje verbálna a neverbálna komunikácia, uskutočňuje sa osvojenie nových lexikálnych jednotiek a gramatických javov. Okrem vysvetlenia lexikálnych jednotiek výkladom a opisom v 6. ročníku je vhodné a potrebné aj vysvetlenie prekladom.

Metódy učenia sa jazykov sa majú vzťahovať na reálny život. To znamená, že činnosti a zadania úloh, ktoré absolvujú žiaci na vyučovaní, majú čo možno najviac zodpovedať požiadavkám reálnej komunikácie v každodennom a v profesijnom živote.

Dôležitou súčasťou vyučovacieho procesu nemeckého jazyka je motivácia. Najvhodnejší je typ motivácie, pri ktorej žiak chce a má čo povedať partnerovi, chce sa niečo dozvedieť, keď sa hovorí o takých udalostiach a zážitkoch, ktoré niečo znamenajú v jeho živote. Motivácia je dobrá, ak si žiak vytvorí kladný citový vzťah k obsahu vyučovacích hodín, vrátane činností. Je to podmienkou trvalého zafixovania učiva v pamäti. V 6. ročníku je vhodné sriedať činnosti, témy precvičovať formou rozličných činností.

Do popredia má silnejšie vystúpiť kontrastívny pohľad na jazyk v porovnaní s materinským jazykom alebo iným cudzím jazykom. Nie je tým myslený preklad, ale využívanie pomocných funkcií materinského jazyka alebo aj iných cudzích jazykov k hlbšiemu nahliadnutiu do štruktúry nemeckého jazyka.

Možnosti a formy medzipredmetového vyučovania v spolupráci s vyučujúcimi iných predmetov treba využívať systematicky a cielene – predovšetkým vzhľadom na neskoršie požiadavky v povolaniach a pri sprostredkovaní vecných poznatkov.

Riadené učebné techniky:

- spev, hra, súťaž na rozcvičku a uvoľnenie
- vysvetlenie obsahu učiva
- demonštrácia rolovej hry (dialógy, ustálené zvraty, napodobňovanie)
- prezentácia dialógu alebo rozprávania pre pasívnu recepciu (predčítanie, počúvanie zvukovej nahrávky)
 - prednes dialógu alebo rozprávania (predvedenie osvojených vedomostí alebo pripravených textov žiakmi v skupinách alebo individuálnou doslovnou reprodukciou
 - hlasné čítanie
 - otázky – odpovede (aktivity vyžadujúce od žiakov okamžitú, pohotovú reakciu na otázky zvyčajne naučenými odpoveďami)
 - dríl, opakovanie vzorových slov, výrazov, viet a dialógov, substitúcia a iné mechanické aktivity
 - preklad
 - odpisovanie z tabule, z učebnice....
 - identifikácia, zisťovanie (žiaci vyberajú, zisťujú a tvoria)
 - opakovanie vrátane formou testu
 - testovanie ako forma merania učebných výsledkov žiakov

Čiastočne riadené techniky:

- brainstorming
- reťazový dialóg, resp. rozvíjanie dialógu podľa obrázkov, pohľadníc a pod.
- prenášanie informácií: z jednej formy rečovej činnosti do druhej, napríklad napísanie obsahu vypočítaného textu, podľa ústnych inštrukcií dopĺňanie textu alebo diagramu, tabuľky a pod.
 - výmena informácií: úlohy vyžadujúce dva spôsoby komunikácie, cvičenia na získavanie, zhromažďovanie chýbajúcich informácií, keď jeden alebo ani jeden z účastníkov komunikácie nedisponuje potrebnými informáciami na zmysluplnú komunikáciu
 - projektová metóda (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu)
 - kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny)

- metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy)
- príprava: učenie sa žiakov, tiché čítanie, samostatná práca s učebnicou, pracovným zošitom, príprava na prednes v dvojiciach, príprava počúvania s porozumením a pod.
- rolové hry (hranie roly): relatívne samostatná, voľná aktivita. nie je totožná s rozvíjaním dialógu, resp. s reťazovým dialógom. (Reťazové dialógy v skutočnosti vyžadujú iba minimálnu samostatnú aktivitu žiakov, najmä pri začatí dialógu)
- rozličné formy aktívnych jazykových hier a súťaží
- dramatizácia: plánovaný dramatizovaný prednes hry, príbehu a pod.
- simulácia: simulovanie, napodobňovanie životných situácií, aktivity, ktoré vyžadujú interakciu medzi skupinou žiakov a jednotlivcami.

Formy práce:

- práca jednotlivcov: domáce úlohy, rečové aktivity mimo vyučovania nemčiny, príprava na prácu v iných sociálnych formách počas hodín cudzieho jazyka,
- práca vo dvojiciach: príprava na ústne a písomné aktivity; ústna komunikácia (minidialógy, dialógy), čítanie s porozumením, vzájomná kontrola prác vytvorených v jazyku,
- skupinová práca: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, jazykové štruktúry a slovná zásoba, práca na projektoch,
- práca v pléne: hry, jazykové hry, spievanie piesní, hry s kartičkami, precvičovanie ústneho prejavu a výslovnosti, fázy kontroly a zbierania výsledkov práce jednotlivcov, dvojíc a skupín,
- frontálne vyučovanie: informačné celky (napr. referovanie o vlastnej alebo inej krajine, prezentácia nového jazykového materiálu, kontrola a oprava žiackych prác).

Učebné zdroje

- učebnica PROJEKT DEUTSCH 1, pracovný zošit
- Das macht Spass, Fraus 2009
- Mein Deutsch, Lucia Schmidtová – Retson, 2005
- Nemčina – Gramatika hrou, Kniha - spoločník, 1998
- slovník slovensko-nemecký, nemecko-slovenský
- internet
- odborná pedagogická literatúra

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známkou podľa metodických pokynov č. 7/2009 – R.

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Názov predmetu	Nemecký jazyk 1
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, 99 hodín ročne
Ročník	siedmy
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

7. ročník (1. cudzí jazyk)

Počet hodín týždenne: 3

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

A. Ja - osobné údaje, vlastnosti, výzor, denný režim, sny, želania

- Komunikácia a zručnosti: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, počúvanie s porozumením, rozprávanie, písanie
- Gramatika: predložkové väzby s pod. menom(napr. Angst vor haben), privlastňovacie zámená, zložený min. čas sloviess neodlučiteľnou predponou, skloňovanie príd. mien bez člena, jednoduchý infinitív, , infinitív s „zu“,
- Slovná zásoba:, slovesá: zlomiť, stratiť, zabudnúť, prídavné mená pri opise osôb, osobné údaje
- Výslovnosť: spoluhláska „z“ (napr. zwei, zischen)
- Prierezové témy: **Multikultúrna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti**

B. Bezprostredné okolie – jedlá, varenie, kuchárske recepty

- Komunikácia a zručnosti: čítanie s porozumením, počúvanie s porozumením
- Slovná zásoba: typické nemecké a rakúske koláče a torty

D. Širšie prostredie – škola, voľný čas, záujmy, príroda, zvieratá, rastliny, počasie, životné prostredie, ekológia, peniaze, nakupovanie, strach

- Komunikácia a zručnosti: čítanie s porozumením, počúvanie s porozumením rozprávanie, písanie
- Gramatika: zložený minulý čas sloves s odlučiteľnou predponou, „es“ ako neosobný, neurčitý podmet: Es regnet, es ist warm... slovesá s odlučiteľnou predponou, skloňovanie prídavných mien po neurčitom člene v Nom. a Akuz., predložka „zu“ – k, ku, privlastňovacie zámená, infinitív s „zu“, modálne slovesá, predložkové väzby (datív)
- Slovná zásoba: kancelárske potreby, stromy, zvieratá, kvety, druhy odpadkov, oslava, typy občerstvenia na oslave, oblečenie, opis osoby, osobné údaje, čo všetko možno nakupovať, darčeky, zvieratá, objekty v zoo,
- Výslovnosť: spoluhláska „z“
- Prierezové témy: **Environmentálna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti, Dopravná výchova, Multikultúrna výchova**

E. Sprostredkované zážitky – nemecky hovoriace krajiny

- Komunikácia a zručnosti: čítanie s porozumením, počúvanie s porozumením
- Slovná zásoba: rakúske mestá, rieky, pohoria
- Prierezové témy: **Multikultúrna výchova**

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

POČÚVANIE	
Počúvanie s porozumením všeobecne	Rozumie natoľko dobre, že môže uspokojiť svoje konkrétne komunikačné potreby, pokiaľ sa hovorí zreteľne a pomaly.
	Rozumie slovným spojeniam a slovám, ak ide o veci bezprostredného významu (napr. základné informácie o osobe, rodine, nakupovaní, práci, bližšom okolí), pokiaľ sa hovorí zreteľne a pomaly.
Porozumenie rozhovorov medzi rodenými hovoriacimi	Dokáže vo všeobecnosti rozpoznať tému rozhovorov, ktoré sú vedené v jeho prítomnosti, pokiaľ sa hovorí zreteľne a pomaly.
Porozumenie oznamom, hláseniam, pokynom	Dokáže zachytiť podstatu krátkych, jasných a jednoduchých hlásení a oznamov. Rozumie jednoduchým vysvetleniam, ako sa možno dostať peši alebo hromadnými dopravnými prostriedkami na určité miesto.
Porozumenie rozhlasových relácií a zvukových nahrávok	Dokáže z krátkych, pomaly a zreteľne hovorených zvukových nahrávok o predvídateľných, každodenných veciach vyrozumieť podstatné informácie.
ČÍTANIE	
Čítanie s porozumením všeobecne	Rozumie krátkym jednoduchým textom o známych konkrétnych témach, v ktorých sa používa bežný jazyk z každodenného alebo profesijného života.

	Dokáže čítať a porozumieť krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú veľmi frekventovanú slovnú zásobu a určitý podiel internacionalizmov.
Porozumenie a čítanie korešpondencie	Rozumie základným typom štandardných listov, ako sú faxy o známych témach (ako žiadosti, objednávky, potvrdenia objednávok atď.).
	Rozumie krátkym a jednoduchým osobným listom.
Orientačné čítanie	V jednoduchých textoch z každodenného života vie nájsť konkrétne, predvídateľné informácie, napr. v inzerátoch, prospektoch, jedálnych lístkoch, zoznamoch literatúry a cestovných lístkoch. Vie vyhľadať detailné informácie v zoznamoch (napr. v zozname ulíc alebo registri) a vie vyhrať požadovanú informáciu (napr. v zozname pracovných ulíc alebo registri) a vie vybrať požadovanú informáciu (napr. v zozname pracovných odvetví nájsť remeselníka). Rozumie bežným značkám a výveskám na verejných miestach ako na uliciach, v reštauráciách, na staniciach alebo na pracovisku, napr. ukazovatele smeru, príkazy, zákazy, varovania pred nebezpečenstvom.
Porozumenie informáciám a argumentácii	Dokáže vyhľadať špecifické informácie v jednoduchých písomných materiáloch, ako v listoch, brožúrach alebo novinových článkoch, v ktorých sa opisujú udalosti.
Čítanie písomných pokynov	Rozumie predpisom, napr. bezpečnostným predpisom, ak sú formulované jednoduchým jazykom.
	Rozumie jednoduchým návodom k prístrojom, s ktorými sa stretávame v každodennom živote (napr. verejný telefónny automat).
INTERAKCIA V ÚSTNOM PREJAVE VŠEOBECNE	
Interakcia v ústnom prejave všeobecne	Dokáže sa relatívne ľahko dorozumieť v typických situáciách a krátkych rozhovoroch, pokiaľ mu/jej, v prípade potreby, partneri v rozhovore pomáhajú. Dokáže bez prílišnej námahy zvládnuť jednoduché rutinné rozhovory, dokáže klásť a zodpovedať otázky a v predvídateľných každodenných situáciách si vymieňať myšlienky a informácie o známych témach.
	Dokáže sa dorozumieť v jednoduchých rutinných situáciách, v ktorých ide o nekomplikovanú a priamu výmenu informácií v rámci známych rutinných záležitostí súvisiacich s prácou a voľným časom. Dokáže viesť veľmi krátke kontaktné rozhovory, nerozumie však až natoľko, aby mohol/-la sám/sama udržať rozhovor.
Porozumenie rodeným hovoriacim	Rozumie natoľko, že bez nadbytočnej námahy zvládne rutinné rozhovory. Vo všeobecnosti rozumie, ak s ním/ňou niekto hovorí zreteľne

	<p>artikulovaným spisovným jazykom o známych veciach za predpokladu, že občas môže požiadať, aby partner niečo zopakoval alebo inak formuloval.</p> <p>Rozumie, čo mu/jej niekto priamo povie v jednoduchom rozhovore z každodenného života pomaly, zreteľne za predpokladu, že partner sa mu/jej snaží pri porozumení pomôcť.</p>
Konverzácia (rozhovory)	<p>Dokáže vytvoriť sociálny kontakt pozdravom, rozlúčením sa, predstavením sa, poďakovaním. Vo všeobecnosti rozumie, ak s ním/ňou hovorí niekto zreteľne artikulovaným spisovným jazykom o známych veciach, za predpokladu, že môže poprosiť o zopakovanie alebo inú formuláciu. Dokáže sa v rutinných situáciách zúčastňovať krátkych rozhovorov o témach, ktoré ho/ju zaujímajú. Vie jednoduchými slovami povedať, ako sa má a vyjadriť poďakovanie.</p> <p>Dokáže viesť veľmi krátke kontaktné rozhovory, nerozumie však až natoľko, aby mohol/-la sám/sama udržať rozhovor, rozumie však vtedy, ak sa jeho/jej partneri v rozhovore snažia, aby im bolo možné rozumieť. Používa bežné zdvorilostné frázy, aby niekoho pozdravil/-a alebo oslovil/-a. Vie niekoho pozvať a reagovať na pozvanie. Vie poprosiť o prepáčenie a reagovať na prepáčenie. Vie povedať, čo má a nemá rád/rada.</p>
Neformálna diskusia (medzi priateľmi)	<p>Dokáže rozpoznať tému diskusie, ktorá prebieha v jeho prítomnosti, ak sa hovorí pomaly a zreteľne. Vie sa s inými dohodnúť na tom, čo by sa mohlo robiť večer alebo cez víkend. Dokáže niečo navrhnúť a reagovať na návrhy. Vie s niekým súhlasiť alebo mu/jej odporovať.</p> <p>Dokáže sa jednoduchým spôsobom zhovárať o tom, čo chce robiť alebo kam chce ísť. Dokáže sa dohodnúť.</p>
Formálne diskusie a porady	<p>Dokáže vo všeobecnosti sledovať formálne diskusie v rámci meniacich sa tém zo svojho odboru, ak sa hovorí pomaly a zreteľne. Dokáže si vymieňať relevantné informácie, a ak sa ho/jej niekto priamo opýta, vyjadriť vlastný názor na praktické otázky, pokiaľ je mu/jej poskytnutá pomoc pri formulovaní a v prípade potreby môže požiadať o zopakovanie hlavných bodov.</p> <p>Ak je priamo oslovený/á, dokáže vo formálnej diskusii povedať, čo si myslí o veci, pokiaľ môže požiadať o zopakovanie hlavných bodov.</p>
Kooperácia zameraná na cieľ (napr. oprava auta, diskusia o dokumente,	<p>Rozumie natoľko, že zvládne bez nadbytočnej námahy jednoduché rutinné úlohy a vie jednoduchým spôsobom požiadať o zopakovanie, ak niečomu nerozumie. Vie diskutovať o tom, čo by sa malo ďalej robiť, vie robiť návrhy a reagovať na návrhy iných, vie požiadať o pokyny a dať pokyny</p>

organizácia podujatia)	iným.
	Vie ukázať, kedy rozumie a rozumie to najnutnejšie, ak sa partner v rozhovore snaží, aby mu bolo možné porozumieť. Vie sa dorozumieť pri plnení jednoduchých rutinných úloh a používať pritom jednoduché slovné spojenia, aby si vyžiadal vec alebo ju niekomu dal, aby si vyžiadal jednoduché informácie a diskutoval o tom, čo by sa malo ďalej robiť.
Transakcie: služobné rozhovory	Vie požiadať o bežné produkty a služby a také aj ponúknuť. Vie si zaobstarať jednoduché informácie o ceste a použiť prostriedky hromadnej dopravy ako autobus, vlak, taxík, v banke si vie niečo vypýtať a vybaviť jednoduché záležitosti. Rozumie a vie podať informácie o množstve, počte, cenách a pod. vie urobiť jednoduché nákupy, povedať, čo hľadá a opýtať sa na cenu. Vie si objednať jedlo.
Výmena informácií	Rozumie natoľko dobre, že bez nadbytočnej námahy zvládne jednoduché rutinné rozhovory. Zvláda praktické požiadavky každodenného života, dokáže vyhľadať jednoduché vecné informácie a odovzdať ich ďalej. Dokáže klásť otázky o zvyklostiach a každodenných činnostiach a príslušné otázky zodpovedať. Vie podať jednoduché vysvetlenia a pokyny, napr. vysvetliť cestu.
	Vie sa opýtať, čo niekto robí v práci a vo voľnom čase a vie na príslušné otázky iných odpovedať, vie sa opýtať na cestu a vysvetliť cestu a pritom zohľadniť mapu alebo plán.
Vedenie a poskytovanie interview	Vie sa v interview dorozumieť a sprostredkovať informácie a myšlienky k dôverne známym témam za predpokladu, že občas požiada o objasnenie.
SAMOSTATNÝ ÚSTNY PREJAV	
Samostatný ústny prejav všeobecne	Dokáže jednoducho opísať ľudí, životné a pracovné podmienky, každodenné činnosti, záľuby alebo averzie, a to krátkym, heslovitým sledom jednoduchých spojení a viet.
Súvislý monologický ústny prejav: popis skúseností	Vie krátko a jednoducho informovať o nejakej udalosti alebo činnosti. Vie jednoduchým spôsobom krátko opísať a porovnať predmety ako aj veci, ktoré mu patria. Vie opísať rodinu, životné pomery, vzdelanie.
Verejné oznamy a hlásenia	Dokáže predniesť veľmi krátke nacvičené oznamy s predvídateľným, naspamäť naučeným obsahom, ktoré sú pri koncentrovanom počúvaní zrozumiteľné
Prejav pred publikom	Dokáže predniesť nacvičenú krátku, jednoduchú prezentáciu na známu tému.

INTERAKCIA V PÍ SOMNOM PREJAVE	
Interakcia v písomnom prejave všeobecne	Vie napísať krátke, heslovité poznámky, ak ide o bezprostredne nevyhnutné veci
Korespondencia	Vie napísať celkom jednoduchý osobný list a v ňom sa za niečo poďakovať alebo ospravedlniť.
Poznámky, oznamy, formuláre	Vie prijať krátku jednoduchú správu (oznam)m pokiaľ pritom môže požiadať o zopakovanie alebo novú formuláciu.
SAMOSTATNÝ PÍ SOMNÝ PREJAV	
Samostatný písomný prejav všeobecne	Vie napísať rad jednoduchých spojení alebo viet a spojiť ich konektormi ako „a“, „ale“ alebo „pretože“
Kreatívne písanie	Vie formou spojených viet písať o každodenných aspektoch vlastného okolia, napr. o ľuďoch, miestach, práci alebo skúsenostiach počas štúdia. Vie napísať veľmi krátky elementárny opis udalostí, minulých činností a osobných skúseností.

Tento výkonový štandard platí pre úroveň A2 Spoločného európskeho referenčného rámca.

Pojmy:

- poznať a vedieť použiť zložený minulý čas sloviess odlučiteľnou predponou,
- vedieť skloňovať prídavné mená po neurčitom člene v Nom. a Akuz.,
- poznať a vedieť použiť predložkové väzby s pod. menom (napr. Angst vor haben),
- vedieť tvoriť vedľajšie vety časové so spojkami bevor, nachdem,
- poznať a vedieť použiť privlastňovacie zámená,
- poznať a vedieť použiť zložený min. čas sloviess neodlučiteľnou predponou,
- poznať a vedieť použiť jednoduchý minulý čas,
- vedieť skloňovať príd. mená bez člena,
- poznať a tvoriť jednoduchý infinitív
- poznať a tvoriť infinitív s „zu“,
- modálne slovesá, minulý čas sloviess
- poznať a tvoriť príslovkové vety s „weil“,

Metódy a formy práce

V učebnom procese vyučovania – osvojovania nemeckého jazyka sa uplatňuje komunikatívny prístup. Mala by prevládať uvedomeno-praktická metóda, ktorá integruje učenie sa návykom a uvedomené učenie, vylučuje nefunkčné teoretizovanie, zameriava sa na rozumovú, vôľovú a citovú stránku osobnosti žiaka. Osobitnú úlohu zohráva, ako naučiť žiakov učiť sa.

V zmysle zásad komunikatívneho vyučovania sú komunikatívne situácie naplánované a v rámci nich sa nacvičuje verbálna a neverbálna komunikácia, uskutočňuje sa osvojenie nových lexikálnych jednotiek a gramatických javov. Okrem vysvetlenia lexikálnych jednotiek výkladom a opisom v 6. ročníku je vhodné a potrebné aj vysvetlenie prekladom.

Metódy učenia sa jazykov sa majú vzťahovať na reálny život. To znamená, že činnosti a zadania úloh, ktoré absolvujú žiaci na vyučovaní, majú čo možno najviac zodpovedať požiadavkám reálnej komunikácie v každodennom a v profesijnom živote.

Dôležitou súčasťou vyučovacieho procesu nemeckého jazyka je motivácia. Najvhodnejší je typ motivácie, pri ktorej žiak chce a má čo povedať partnerovi, chce sa niečo dozvedieť, keď sa hovorí

o takých udalostiach a zážitkoch, ktoré niečo znamenajú v jeho živote. Motivácie je dobrá, ak si žiak vytvorí kladný citový vzťah k obsahu vyučovacích hodín, vrátane činností. Je to podmienkou trvalého zafixovania učiva v pamäti. V 6. ročníku je vhodné striedať činnosti, témy precvičovať formou rozličných činností.

Do popredia má silnejšie vystúpiť kontrastívny pohľad na jazyk v porovnaní s materinským jazykom alebo iným cudzím jazykom. Nie je tým myslený preklad, ale využívanie pomocných funkcií materinského jazyka alebo aj iných cudzích jazykov k hlbšiemu nahliadnutiu do štruktúry nemeckého jazyka.

Možnosti a formy medzipredmetového vyučovania v spolupráci s vyučujúcimi iných predmetov treba využívať systematicky a cielene – predovšetkým vzhľadom na neskoršie požiadavky v povolaniach a pri sprostredkovaní vecných poznatkov.

Riadené učebné techniky:

- spev, hra, súťaž na rozcvičku a uvoľnenie
- vysvetlenie obsahu učiva
- demonštrácia rolovej hry (dialógy, ustálené zvraty, napodobňovanie)
- prezentácia dialógu alebo rozprávania pre pasívnu recepciu (predčítanie, počúvanie zvukovej nahrávky)
- prednes dialógu alebo rozprávania (predvedenie osvojených vedomostí alebo pripravených textov žiakmi v skupinách alebo individuálnou doslovnou reprodukciou
- hlasné čítanie
- otázky – odpovede (aktivity vyžadujúce od žiakov okamžitú, pohotovú reakciu na otázky zvyčajne naučenými odpoveďami)
- dril, opakovanie vzorových slov, výrazov, viet a dialógov, substitúcia a iné mechanické aktivity
- preklad
- odpisovanie z tabule, z učebnice....
- identifikácia, zisťovanie (žiaci vyberajú, zisťujú a tvoria)
- opakovanie vrátane formou testu
- testovanie ako forma merania učebných výsledkov žiakov

Čiastočne riadené techniky:

- brainstormig
- reťazový dialóg, resp. rozvíjanie dialógu podľa obrázkov, pohľadníc a pod.
- prenášanie informácií: z jednej formy rečovej činnosti do druhej, napríklad napísanie obsahu vypočutého textu, podľa ústnych inštrukcií dopĺňanie textu alebo diagramu, tabuľky a pod.
- výmena informácií: úlohy vyžadujúce dva spôsoby komunikácie, cvičenia na získavanie, zhromažďovanie chýbajúcich informácií, keď jeden alebo ani jeden z účastníkov komunikácie nedisponuje potrebnými informáciami na zmysluplnú komunikáciu
- projektová metóda (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu)
- kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny)
- metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy)
- príprava: učenie sa žiakov, tiché čítanie, samostatná práca s učebnicou, pracovným zošitom, príprava na prednes v dvojiciach, príprava počúvania s porozumením a pod.
- rolové hry (hranie roly): relatívne samostatná, voľná aktivita. nie je totožná s rozvíjaním dialógu, resp. s reťazovým dialógom. (Reťazové dialógy v skutočnosti vyžadujú iba minimálnu samostatnú aktivitu žiakov, najmä pri začatí dialógu)
- rozličné formy aktívnych jazykových hier a súťaží

- dramatizácia: plánovaný dramatizovaný prednes hry, príbehu a pod.
- simulácia: simulovanie, napodobňovanie životných situácií, aktivity, ktoré vyžadujú interakciu medzi skupinou žiakov a jednotlivcami.

Formy práce:

- práca jednotlivcov: domáce úlohy, rečové aktivity mimo vyučovania nemčiny, príprava na prácu v iných sociálnych formách počas hodín cudzieho jazyka,
- práca vo dvojiciach: príprava na ústne a písomné aktivity; ústna komunikácia (minidialógy, dialógy), čítanie s porozumením, vzájomná kontrola prác vytvorených v jazyku,
- skupinová práca: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, jazykové štruktúry a slovná zásoba, práca na projektoch,
- práca v pléne: hry, jazykové hry, spievanie piesní, hry s kartičkami, precvičovanie ústneho prejavu a výslovnosti, fázy kontroly a zbierania výsledkov práce jednotlivcov, dvojíc a skupín,
- frontálne vyučovanie: informačné celky (napr. referovanie o vlastnej alebo inej krajine, prezentácia nového jazykového materiálu, kontrola a oprava žiackych prác).

Učebné zdroje

- učebnica PROJEKT DEUTSCH 2, pracovný zošit
- učebnica PROJEKT DEUTSCH 3, pracovný zošit
- Das macht Spass, Fraus 2009
- Mein Deutsch, Lucia Schmidtová – Retson, 2005
- Nemčina – Gramatika hrou, Kniha - spoločník, 1998
- slovník slovensko-nemecký, nemecko-slovenský
- internet
- odborná pedagogická literatúra

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známkou podľa metodických pokynov č. 7/2009 – R.

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Názov predmetu	Nemecký jazyk 2
Časový rozsah výučby	1,5 hodiny týždenne, 149,5 hodín ročne
Ročník	siedmy
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

7. ročník (2. cudzí jazyk)

Počet hodín týždenne: 1,5

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

- A. Bezprostredné okolie - jedlá a nápoje, priatelia, priateľstvo, vzťahy, idoly a vzory

- Komunikácia a zručnosti: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, počúvanie s porozumením, rozprávanie, písanie
- Gramatika: vyjadrenie záporu pomocou „kein“, opytovacie zámená
- Slovná zásoba: darčeky (napr.: kniha, tričko...), jedlo, nápoje, televízne programy, príd. mená (napínavý, nudný...),
- Prierezové témy: **Environmentálna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti, Mediálna výchova**

B. Širšie prostredie - voľný čas, hry a šport, záujmy, oddych

- Komunikácia a zručnosti: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, počúvanie s porozumením, rozprávanie, písanie
- Gramatika: časovanie slovies s odlučiteľnou predponou, vyjadrenie záporu pomocou „nicht“, predložka „seit“,
- Slovná zásoba: záľuby (činnosti), šport, hudobné nástroje, zbierky (zbieranie predmetov – napr.: známky...),
- Výslovnosť: spojenie spoluhlások: „sch“, „sp“, „st“
- Prierezové témy: **Mediálna výchova, Environmentálna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti**

C. Sprostredkované zážitky - masovokomunikačné prostriedky, filmy, aktuálne informácie, moderné komunikačné prostriedky: komunikácia cez počítač, internet

- e. Komunikácia a zručnosti: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, počúvanie s porozumením, rozprávanie, písanie
- f. Gramatika: príslovkové určenie času, opytovacie zámená , príslovky miesta, predložka „nach“
- g. Slovná zásoba: televízne programy, príd. mená (napínavý, nudný...), príslovky času, prostriedky komunikácie, počítač a jeho príslušenstvo
- h. Prierezové témy: **Mediálna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti, Osobný a sociálny rozvoj osobnosti**

D. Komplexy presahujúce rámec tém a situácií – priestorové a časové údaje

- Komunikácia a zručnosti: počúvanie s porozumením, písanie
- Gramatika: predložka „in“ v Dat., skloňovanie čísloviek (vyjadrenie dátumu), príslovkové určenie času, predložka „um“ (pri vyjadrení času – napr.: o 5.00),
- Slovná zásoba: svetové strany, mesiace, ročné obdobia, príslovky času

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

POČÚVANIE	
Počúvanie s porozumením všeobecne	Rozumie, ak sa hovorí veľmi pomaly a pozorne a ak dlhšie pauzy poskytujú čas na pochopenie zmyslu.

porozumenie oznamom, hláseniam, pokynom	Rozumie pokynom, ktoré sú mu pomaly a zreteľne adresované a dokáže porozumieť krátkemu jednoduchému popisu cesty.
ČÍTANIE	
Čítanie s porozumením všeobecne	Dokáže čítať veľmi krátke jednoduché texty, vetu po vete, a porozumieť im tak, že vyhľadáva známe názvy, slová a najjednoduchšie slovné spojenia a ak je to nutné, text číta viackrát.
Porozumenie a čítanie korešpondencie	Rozumie krátkym, jednoduchým oznamom na pohľadniciach.
Orientačné čítanie	Rozozná známe názvy, slová a základné slovné spojenia v jednoduchých oznamoch súvisiacich s najbežnejšími situáciami z každodenného života.
Porozumenie informáciám a argumentácii	Dokáže si pri jednoduchšom informačnom materiáli a krátkych, jednoduchých opisoch urobiť predstavu o obsahu, obzvlášť, ak má k dispozícii vizuálnu pomoc.
Čítanie písomných pokynov	Rozumie krátkemu jednoduchému písomnému popisu cesty.
INTERAKCIA V ÚSTNOM PREJAVE VŠEOBECNE	
Interakcia v ústnom prejave všeobecne	Vie sa dorozumieť jednoduchým spôsobom, avšak komunikácia úplne závisí od toho, že niektoré slová sa musia zopakovať, preformulovať alebo opraviť. Vie klásť a zodpovedať jednoduché otázky, urobiť jednoduché zistenia a reagovať na ne, pokiaľ ide o bezprostredné komunikačné potreby alebo veľmi známe témy.
Porozumenie rodeným hovoriacim	Rozumie každodenným výrazom, ktoré sú zamerané na uspokojenie jednoduchých konkrétnych komunikačných potrieb, ak sa chápať partneri v rozhovore obracajú priamo na neho/ňu a hovoria pomaly, zreteľne a svoje výpovede aj zopakujú. Rozumie otázkam a pokynom, pokiaľ sú jasné a zreteľne nasmerované na neho/ňu a dokáže porozumieť krátkym jednoduchým vysvetleniam cesty.
Konverzácia (rozhovory)	Vie niekoho predstaviť a používať jednoduché zdvorilostné formúľky pozdravu a lúčenia. Vie sa niekoho opýtať, ako sa má a reagovať na novinky, ktoré sa dozvie. Rozumie každodenným výrazom, ktoré sú zamerané na uspokojenie jednoduchých konkrétnych komunikačných potrieb, ak sa chápať partner v rozhovore obráti priamo na neho/ňu a hovorí pomaly, zreteľne a svoje výpovede aj zopakuje.
Kooperácia zame-	Rozumie otázkam a pokynom, ktoré mu/jej niekto kladie dôkladne

raná na cieľ (napr. oprava auta, diskusia o dokumente, organizácia podujatia)	a pomaly a rozumie krátkemu, jednoduchému popisu cesty. Vie niekoho o niečo požiadať a niekomu niečo dať.
Transakcie: služobné rozhovory	Dokáže iných o niečo požiadať a niečo iným dať. Bez problémov si poradí s číslami, údajmi množstva, cenami a časmi.
Výmena informácií	Rozumie otázkam a pokynom, ktoré mu/jej niekto starostlivo a pomaly kladie a dokáže porozumieť krátkemu jednoduchému popisu cesty. Vie klásť a zodpovedať jednoduché otázky, urobiť jednoduché zistenia alebo na ne reagovať, pokiaľ ide o bezprostredné komunikačné potreby a veľmi známe témy. Vie klásť otázky o osobe – napr.: o bydlisku, známych, veciach, ktoré vlastní atď. – a vie na príslušné otázky odpovedať. Dokáže používať časové údaje pomocou spojení ako <i>budúci týždeň, minulý piatok, v novembri, o tretej</i> .
Vedenie a poskytovanie interview	Vie odpovedať na jednoduché, priame otázky o osobe v interview, ak sú otázky kladené pomaly, zreteľne a v priamej reči bez idiomatických spojení.
SAMOTNÝ ÚSTNY PREJAV	
Samostatný ústny prejav všeobecne	Dokáže sa vyjadrovať jednoduchými, prevažne izolovanými slovnými spojeniami o ľuďoch a miestach.
Súvislý monologický ústny prejav: popis skúseností	Vie opísať seba a povedať, čo robí a kde býva.
Prejav pred publikom	Dokáže prečítať krátke nacvičené vyhlásenie, napr. predstaviť rečníka alebo predniesť prípitok.
INTERAKCIA V PÍ SOMNOM PREJAVE	
Interakcia v písomnom prejave všeobecne	Vie si písomne vyžiadať informácie alebo ich podať ďalej.
Korešpondencia	Vie napísať krátke, jednoduché pohľadnice.
Poznámky, oznamy, formuláre	Vie, napr., na prihlasovacom lístku v hoteli alebo pri príchode do krajiny, vyplniť čísla a údaje, vlastné meno, národnosť, vek, dátum narodenia, dátum príchodu atď.
SAMOSTATNÝ PÍ SOMNÝ PREJAV	

Samostatný písomný prejav všeobecne	Vie napísať jednoduché izolované slovné spojenia a vety
Kreatívne písanie	Vie napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a fiktívnych ľuďoch: kde žijú a čo robia.

Tento výkonový štandard platí pre úroveň A1 Spoločného európskeho referenčného rámca.

Pojmy:

- poznať, použiť niektoré predložky s datívom, s akuzatívom ,s datívom a akuzatívom(do, v, s, z, o, pre, na)
- poznať, vedieť preložiť a použiť predložky s dňami, s mesiacmi, s ročnými obdobiami, so štátmi
- poznať, vedieť preložiť a použiť opytovacie zámená (kto, kedy, ako, kde, čo, kam, koľko, ako dlho,...)
- poznať, vedieť vytvoriť a použiť radové číslovky, dátum
- vedieť povedať koľko je hodín
- i. vedieť skloňovať číslovky (vyjadrenie dátumu),
- j. vedieť časovať pravidelné a nepravidelné slovesá,
- k. vedieť časovať slovesá s odlučiteľnou predponou,
- l. vedieť vyjadriť zápor pomocou „nicht“,
- m. vedieť použiť predložku „seit“,
- n. poznať, vedieť použiť príslovky času, miesta
- o. vedieť použiť predložku „um“ (pri vyjadrení času – napr.: o 5.00),

Metódy a formy práce

V učebnom procese vyučovania – osvojovania nemeckého jazyka sa uplatňuje komunikatívny prístup. Mala by prevládať uvedomeno-praktická metóda, ktorá integruje učenie sa návykom a uvedomené učenie, vylučuje nefunkčné teoretizovanie, zameriava sa na rozumovú, vôľovú a citovú stránku osobnosti žiaka. Osobitnú úlohu zohráva, ako naučiť žiakov učiť sa.

V zmysle zásad komunikatívneho vyučovania sú komunikatívne situácie naplánované a v rámci nich sa nacvičuje verbálna a neverbálna komunikácia, uskutočňuje sa osvojovanie nových lexikálnych jednotiek a gramatických javov. Okrem vysvetlenia lexikálnych jednotiek výkladom a opisom v 6. ročníku je vhodné a potrebné aj vysvetlenie prekladom.

Metódy učenia sa jazykov sa majú vzťahovať na reálny život. To znamená, že činnosti a zadania úloh, ktoré absolvujú žiaci na vyučovaní, majú čo možno najviac zodpovedať požiadavkám reálnej komunikácie v každodennom a v profesijnom živote.

Dôležitou súčasťou vyučovacieho procesu nemeckého jazyka je motivácia. Najvhodnejší je typ motivácie, pri ktorej žiak chce a má čo povedať partnerovi, chce sa niečo dozvedieť, keď sa hovorí o takých udalostiach a zážitkoch, ktoré niečo znamenajú v jeho živote. Motivácia je dobrá, ak si žiak vytvorí kladný citový vzťah k obsahu vyučovacích hodín, vrátane činností. Je to podmienkou trvalého zafixovania učiva v pamäti. V 6. ročníku je vhodné sriedať činnosti, témy precvičovať formou rozličných činností.

Do popredia má silnejšie vystúpiť kontrastívny pohľad na jazyk v porovnaní s materinským jazykom alebo iným cudzím jazykom. Nie je tým myslený preklad, ale využívanie pomocných funkcií materinského jazyka alebo aj iných cudzích jazykov k hlbšiemu nahliadnutiu do štruktúry nemeckého jazyka.

Možnosti a formy medzipredmetového vyučovania v spolupráci s vyučujúcimi iných predmetov treba využívať systematicky a cielene – predovšetkým vzhľadom na neskoršie požiadavky v povolaniach a pri sprostredkovaní vecných poznatkov.

Riadené učebné techniky:

- spev, hra, súťaž na rozcvičku a uvoľnenie
- vysvetlenie obsahu učiva
- demonštrácia rolovej hry (dialógy, ustálené zvraty, napodobňovanie)
- prezentácia dialógu alebo rozprávania pre pasívnu recepciu (predčítanie, počúvanie zvukovej nahrávky)
- prednes dialógu alebo rozprávania (predvedenie osvojených vedomostí alebo pripravených textov žiakmi v skupinách alebo individuálnou doslovnou reprodukciou
- hlasné čítanie
- otázky – odpovede (aktivity vyžadujúce od žiakov okamžitú, pohotovú reakciu na otázky zvyčajne naučenými odpoveďami)
- dril, opakovanie vzorových slov, výrazov, viet a dialógov, substitúcia a iné mechanické aktivity
- preklad
- odpisovanie z tabule, z učebnice....
- identifikácia, zisťovanie (žiaci vyberajú, zisťujú a tvoria)
- opakovanie vrátane formou testu
- testovanie ako forma merania učebných výsledkov žiakov

Čiastočne riadené techniky:

- brainstormig
- reťazový dialóg, resp. rozvíjanie dialógu podľa obrázkov, pohľadníc a pod.
- prenášanie informácií: z jednej formy rečovej činnosti do druhej, napríklad napísanie obsahu vypočutého textu, podľa ústnych inštrukcií dopĺňanie textu alebo diagramu, tabuľky a pod.
- výmena informácií: úlohy vyžadujúce dva spôsoby komunikácie, cvičenia na získavanie, zhromažďovanie chýbajúcich informácií, keď jeden alebo ani jeden z účastníkov komunikácie nedisponuje potrebnými informáciami na zmysluplnú komunikáciu
- projektová metóda (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu)
- kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny)
- metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy)
- príprava: učenie sa žiakov, tiché čítanie, samostatná práca s učebnicou, pracovným zošitom, príprava na prednes v dvojiciach, príprava počúvania s porozumením a pod.
- rolové hry (hranie roly): relatívne samostatná, voľná aktivita. nie je totožná s rozvíjaním dialógu, resp. s reťazovým dialógom. (Reťazové dialógy v skutočnosti vyžadujú iba minimálnu samostatnú aktivitu žiakov, najmä pri začatí dialógu)
- rozličné formy aktívnych jazykových hier a súťaží
- dramatizácia: plánovaný dramatizovaný prednes hry, príbehu a pod.
- simulácia: simulovanie, napodobňovanie životných situácií, aktivity, ktoré vyžadujú interakciu medzi skupinou žiakov a jednotlivcami.

Formy práce:

- práca jednotlivcov: domáce úlohy, rečové aktivity mimo vyučovania nemčiny, príprava na prácu v iných sociálnych formách počas hodín cudzieho jazyka,
- práca vo dvojiciach: príprava na ústne a písomné aktivity; ústna komunikácia (minidialógy, dialógy), čítanie s porozumením, vzájomná kontrola prác vytvorených v jazyku,
- skupinová práca: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, jazykové štruktúry a slovná zásoba, práca na projektoch,

- práca v pléne: hry, jazykové hry, spievanie piesní, hry s kartičkami, precvičovanie ústneho prejavu a výslovnosti, fázy kontroly a zbierania výsledkov práce jednotlivcov, dvojíc a skupín,
- frontálne vyučovanie: informačné celky (napr. referovanie o vlastnej alebo inej krajine, prezentácia nového jazykového materiálu, kontrola a oprava žiackych prác).

Učebné zdroje

- učebnica PROJEKT DEUTSCH 1
- Das macht Spass, Fraus 2009
- Mein Deutsch, Lucia Schmidtová – Retson, 2005
- Nemčina – Gramatika hrou, Kniha - spoločník, 1998
- slovník slovensko-nemecký, nemecko-slovenský
- internet
- odborná pedagogická literatúra

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známku podľa metodických pokynov č. 7/2009 – R.

Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami
Názov predmetu	Matematika
Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne, 165 hodín ročne (1,5 hodiny pridané v rámci voliteľných)
Ročník	piaty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa

Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Vyučovanie sa prioritne zameriava na rozvoj žiackych schopností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov.

Obsah vzdelávania v 5. ročníku sa sústreďuje na dobudovanie pojmu prirodzených, celých a racionálnych čísel a početných výkonov s týmito číslami. Kladú sa základy algebry. Z geometrie sa paralelne rozvíja rovinná aj priestorová geometria, rozširujú sa žiacke vedomosti o geometrických útvaroch, žiaci sa naučia vypočítať obvod a obsah rovinných útvarov, povrch a objem priestorových útvarov. Zoznamujú sa s meraním dĺžky obsahu a objemu ako aj s meraním uhlov.

Vzdelávací obsah predmetu je rozdelený na päť tematických okruhov:

Čísla, premenná a početné výkony s číslami
Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy
Geometria a meranie
Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika
Logika, dôvodenie, dôkazy.

Ciele predmetu

Cieľom vyučovania matematiky v 5.ročníku osobitne je, zavŕšiť dôležité obdobie v procese vyučovania matematiky, v ktorom prevládalo vytváranie nových poznatkov a zručností na skúsenostnej báze s využívaním indukčnej metódy. Je to zároveň aj začiatok novej etapy učenia sa matematike, keď žiak postupne získava schopnosti používať matematiku v svojom budúcom živote. Matematika má rozvíjať žiakovo logické a kritické myslenie, schopnosť argumentovať a komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problému. Žiak by mal spoznať matematiku ako súčasť ľudskej kultúry a ako dôležitý nástroj pre spoločenský pokrok.

Výsledkom vyučovania by malo byť správne používanie matematickej symboliky, terminológie, frazeológie a získanie schopnosti čítať s porozumením súvislé texty obsahujúce čísla, pričom vyučovanie by malo viesť k budovaniu vzťahu medzi matematikou a realitou, k získavaniu skúseností s matematizáciou reálnej situácie a tvorbou matematických modelov rozvíjanie schopností žiakov používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií.

Matematika má viesť žiakov k získaniu a rozvíjaniu zručností súvisiacich s procesom učenia sa, k aktivite na vyučovaní a k racionálnemu a samostatnému učeniu sa.

Má podporiť a upevňovať kladné morálne a vôľové vlastnosti žiakov, ako je samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, sebakritickosť, kritickosť, cieľavedomá sebvýchova a sebvzdelávanie, dôvera vo vlastné schopnosti a možnosti, systematickosť pri riešení úloh.

Vyučovanie matematiky musí byť vedené snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti a rozvíjali svoje schopnosti a postoje, prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore. Vyučovanie matematiky má napomôcť rozvoju ich algoritmického myslenia, schopnosti pracovať s návodmi a tvoriť ich.

Kompetencie, ktoré predmet rozvíja

Predmet matematika je zameraný na rozvoj matematickej kompetencie tak, ako ju formuloval Európsky parlament. Vzdelávací obsah predmetu je rozdelený na päť tematických okruhov, v rámci ktorých sa žiaci zoznamujú s primeranými elementárnymi poznatkami a riešeniami praktických úloh. Sú to: *Čísla, premenná a početové výkony s číslami, Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy, Geometria a meranie, Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika, Logika, dôvodenie, dôkazy.*

Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe, čo znamená, že matematické poznatky sú žiakom prezentované s využitím už existujúcich matematických poznatkov žiakov a skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Pri prezentovaní matematických poznatkov a skúseností sa pozornosť prioritne zameriava na rozvoj žiackych schopností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov.

V dôsledku preťažnosti žiakov na 1.stupni a po znížení počtu vyučovacích hodín matematiky na 1. stupni o 5 hodín za štyri roky, väčšina učiva zo 4. ročníka sa dostáva do 5. ročníka. Aj keď sú to žiaci o rok starší ako žiaci 4. ročníka, je potrebné naďalej pri vytváraní pojmu čísla, početových výkonov, preberaní geometrického učiva ako aj ostatného učiva postupovať trpezlivo, s využitím induktívnej metódy, používať veľa názoru a dostatok cvičení pri utvrdzovaní a aplikácii učiva.

5. ročník

(5 hodín týždenne, 165 hodín za rok

Štandard kompetencií, ktoré má žiak v jednotlivých tematických okruhoch učiva získať, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi:

Čísla, premenná a početové výkony s číslami

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- používa prirodzené čísla pri opise reálnej situácie
- číta, zapisuje a porovnáva prirodzené čísla
- zobrazí čísla na číselnej osi
- vykonáva spamäti aj písomne základné početové výkony
- zaokrúhľuje čísla, vykonáva odhady a kontroluje správnosť výsledkov početových výkonov
- v rámci **multikultúrnej výchovy** - rozvoj poznania rozličných kultúr, akceptácia kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerance, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola fungovala ako spravodlivý systém, kde majú žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál;
- prierezová tematika **Osobnostný a sociálny rozvoj** – rozvíja u žiakov sebareflexiu, sebaopoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie;
- **Environmentálna výchova** – prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi;
- **Dopravná výchova** – naučiť deti pozorovať okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote;
- **Ochrana života a zdravia** - rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného cítienia;
- **Tvorba projektu a prezentačné zručnosti** - rozvíja u žiakov kompetencie tak, aby vedeli - komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine;

Dosiahnuté postoje

- ▶ na čísla sa pozerá, ako na prostriedky objektívneho poznania reality
- smelšie kvantifikuje realitu okolo seba

- ☑ prostredníctvom možnosti kontroly výpočtov spolieha sa na počtovými výkonmi zistené výsledky

Geometria a meranie

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- rozozná, pomenuje a opíše jednotlivé základné priestorové geometrické tvary, nachádza v realite ich reprezentáciu; dokáže špecifikovať ich jednotlivé prvky;
- pozná, vie popísať, pomenovať, načrtnúť, narysovať a zostrojiť základné rovinné útvary, pozná ich základné prvky a ich vlastnosti a najdôležitejšie relácie medzi týmito prvkami a ich vlastnosťami;
- vie vykonať v praxi potrebné najdôležitejšie merania a výpočty obvodu, obsahu;
- pozná meracie prostriedky a ich jednotky, vie ich samostatne používať aj pri praktických meraniach;
- **Multikultúrna výchova** - rozvoj poznania rozličných kultúr, akceptácia kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerance, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola fungovala ako spravodlivý systém, kde majú žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál;
- **Mediálna výchova** – cieľom je rozvinúť schopnosť vytvoriť si ako občan vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií, schopnosť kriticky posudzovať šírené posolstvá, objavovať v nich to pozitívne formujúce osobnostný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať;
- **Osobnostný a sociálny rozvoj** - rozvíja u žiakov sebareflexiu, sebaopoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a seba vzdelávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných;
- **Environmentálna výchova** – prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi. Vedieť hodnotiť objektivitu a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská; rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, nieť zodpovednosť;
- **Dopravná výchova** – zameranie najmä na oblasť kognitívnu – formovať mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti v cestnej premávke; naučiť deti pozorovať okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote;
- **Ochrana života a zdravia** – zameriava sa na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami; rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného citenia;
- **Tvorba projektu a prezentačné zručnosti** – naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím IKT; žiaci sa naučia vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať informácie, spracovať ich a pod.

Dosiahnuté postoje

- ▶ nie je ľahostajný k svojmu okoliu
- ☑ dokáže sa sústrediť na objavovanie geometrických tvarov vo svojom okolí
- ☑ snaží sa do primeraných praktických problémov vniesť geometriu
- ☑ je naklonený v jednote používať odhad, meranie a výpočet
- ☑ snaha o presnosť pri meraniach, konštrukcii a výpočtoch je pre neho samozrejme
- ☑ ochotne používa náčrty,
- ☑ trvá na používaní správnej geometrickej terminológie v praxi.

Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- prostredníctvom hier a manipulatívnych činností získa skúsenosti s organizáciou konkrétnych súborov predmetov podľa zvoleného ľubovoľného a podľa vopred daného určitého kritéria

- vie z daného počtu prvkov vybrať skupinu s daným počtom prvkov podľa určeného pravidla a vypočítať počet možností výberu
- vykonáva zber, zápis, interpretácia údajov a ich grafické znázornenie
- vie posudzovať realitu zo štatistického a pravdepodobnostného pohľadu v jednoduchých prípadoch vie rozlíšiť istý a nemožný jav;
- **Multikultúrna výchova** - rozvoj poznania rozličných kultúr, akceptácia kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerancie, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola fungovala ako spravodlivý systém, kde majú žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál;
- **Mediálna výchova** – cieľom je rozvinúť schopnosť vytvoriť si ako občan vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií, schopnosť kriticky posudzovať šírené posolstvá, objavovať v nich to pozitívne formujúce osobnostný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať;
- **Osobnostný a sociálny rozvoj** – pomáhať žiakom získavať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu, podporovať svojím obsahom prevenciu sociálno-patologických javov v škole (prevenciu šikanovania, agresivity, užívania návykových látok).
- **Environmentálna výchova** – rozvíjať si spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu, rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni, pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie,
- **Dopravná výchova** – zameranie najmä na oblasť kognitívnu – formovať mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti v cestnej premávke; naučiť deti pozorovať okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote;
- **Ochrana života a zdravia** – integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie;
- **Tvorba projektu a prezentačné zručnosti** - hlavným cieľom je, aby sa žiaci prostredníctvom vlastnej organizácie práce naučili riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedeli si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu, overiť ju a pod.

Dosiahnuté postoje

- ▶ iný spôsob vnímania okolitej skutočnosti
- ☑ vedomie určitej nadvlády nad svojím okolím
- ☑ uspokojenie nad ovládaním ďalšieho prostriedku riešenia úloh
- ☑ uspokojenie nad novým pohľadom na realitu
- ☑ spokojnosť nad novou možnosťou zachytávania kvantifikácie reality

1.Násobenie a delenie v obore do 10 000

Obsahový štandard

Násobenie a delenie spamäti mimo obor násobilky v obore do 100. Delenie so zvyškom v obore do 100. Násobenie a delenie písomne jednociferným číslom a v jednoduchých prípadoch aj spamäti. Násobenie a delenie pomocou kalkulačky aj dvojciferným číslom. Kontrola správnosti výpočtu. Riešenie jednoduchých slovných úloh na násobenie a delenie.

Výkonový štandard

- vedieť pohotovo spamäti násobiť a deliť v obore do 100, v jednoduchých prípadoch aj vo vyššom obore;
- poznať a vedieť používať algoritmus písomného násobenia jednociferným a dvojciferným číslom
- poznať a vedieť používať algoritmus písomného delenia jednociferným číslom aj so zvyškom

2. Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión

Obsahový štandard

Vytvorenie predstavy o veľkých číslach. Počítanie po desaťtisícoch, tisícoch, stovkách. Čítanie a písanie prirodzených čísel. Rád číslice v zápise prirodzeného čísla, porovnanie, usporiadanie, zaokrúhľovanie, zobrazovanie na číselnej osi. Vzťahy medzi číslami, susedné čísla, párne, nepárne čísla. Rímske číslice. Riešenie slovných úloh.

Výkonový štandard

- vedieť čítať, písať, znázorňovať zaokrúhľovať, porovnať dve prirodzené čísla;
- rozkladať na jednotky rôzneho rádu a opačne, skladať z jednotiek rôzneho rádu dané číslo;
- vedieť riešiť slovné úlohy na porovnávanie dvoch čísel.

3. Počtové výkony s prirodzenými číslami

Obsahový štandard

Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel spamäti, písomne a na kalkulačke (písomne hlavne kvôli pochopeniu princípu). Násobenie a delenie prirodzených čísel spamäti (v obore do 100, mimo obor do 100 s násobkami 10, 100, atď.), písomne dvojcifernými a trojcifernými deliteľmi aj so zvyškom. Na kalkulačke všetky prípady delenia vrátane delenia so zvyškom. Znak deliteľnosti 2, 3, 5, 10. Sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie, využitie tejto vlastnosti pri riešení jednoduchých úloh ako propedeutiku riešenia rovníc. Dohoda o poradí početných výkonov, porovnanie s poradím operácií na kalkulačkách používaných žiakmi. Propedeutika počítania s približnými (zaokrúhlenými) číslami.

Výkonový štandard

- vedieť pohotovo počítat' spamäti z praktického hľadiska primerané príklady na všetky početné výkony, vrátane delenia so zvyškom.
- vedieť pohotovo počítat' na kalkulačke.

4. Geometria a meranie

Obsahový štandard

Rovinné útvary trojuholník, štvoruholník a ich porovnanie, kruh, kružnica. Vytváranie rovinných útvarov rysovaním kolmíc a rovnobežiek. Meranie dĺžky úsečky, súčet a rozdiel dĺžok úsečiek, násobok dĺžky úsečky. Obvod trojuholníka, štvorca a obdĺžnika. Stavba telies zo stavebnicových kociek na základe stanovených podmienok. Zväčšovanie a zmenšovanie geometrických tvarov vo štvorcovej sieti.

Výkonový štandard

- vytvárať rovinné a priestorové útvary zodpovedajúce udaným podmienkam;
- spoznať geometrickú vlastnosť a na základe toho výber útvaru tejto vlastnosti;
- vedieť odmerať dĺžku úsečky s presnosťou na milimeter, vzdialenosť na metre, narysovať úsečku danej dĺžky;
- vedieť premieňať jednotky dĺžky;
- vedieť rysovať trojuholník, štvoruholník, označiť jeho vrcholy a strany, kružnicu, určiť jej polomer, priemer;
- vedieť rysovať vo štvorcovej sieti štvorec a obdĺžnik, zväčšovať a zmenšovať ich.

4. Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúce špecifické matematické

myslenie

Obsahový štandard

Zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov. Pravdepodobnostné hry, pokusy, pozorovania. Zisťovanie počtu náhodných udalostí pri pokusoch. Riešenie nepriamo sformulovaných úloh.

Výkonový štandard

- rozoznať na konkrétnych príkladoch istú a nemožnú udalosť

Metódy a formy práce

- samostatná práca žiakov; práca vo dvojiciach;
- skupinová práca;
- využívanie indukčnej metódy;
- práca s kalkulačkou;
- experimentovanie spojené s vlastnou činnosťou;
- demonštračné pomôcky a didaktická technika;
- využitie informačných a komunikačných technológií
- výklad učiteľa
- krátke písomné práce

Učebné zdroje

- učebnice
- zbierky úloh
- doplnkové učebné texty
- úlohy z matematických súťaží z minulých škol. rokov

Hodnotenie predmetu

Žiaci budú hodnotení klasifikáciou – stupňami: 1 – výborný, 2 – chválibný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný, 5 – nedostatočný;

- štvrťročné písomné práce
- ústne odpovede
- krátke písomné práce
- podľa Metodického pokynu MŠ na hodnotenie žiakov základnej školy

	informáciami
Názov predmetu	Matematika
Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne, 165 hodín ročne
Ročník	šiesty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

6. ROČNIK

(5 hodín týždenne, 165 hodín za rok)

Štandard kompetencií, ktoré má žiak v jednotlivých tematických okruhoch učiva získať na výstupe zo základnej školy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi:

Čísla, premenná a početové výkony s číslami

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- používa prirodzené a desatinné čísla pri opise reálnej situácie
- číta, zapisuje a porovnáva prirodzené a desatinné čísla, používa, zapisuje a číta vzťah rovnosti a nerovnosti
- zobrazí čísla na číselnej osi
- vykonáva spamäti aj písomne základné početové výkony aj na kalkulačke
- zaokrúhľuje čísla, vykonáva odhady a kontroluje správnosť výsledkov početových výkonov
- pozná a funkčne využíva rôzne spôsoby kvantitatívneho vyjadrenia *celok – časť* prirodzeným a desatinným číslom, rieši kontextové a aplikačné úlohy
- tvorí a rieši úlohy, v ktorých aplikuje osvojené poznatky o číslach a početových výkonoch a algebrickom aparáte

Dosiahnuté postoje

- ▶ na čísla sa pozerá, ako na prostriedky objektívneho poznania reality
- ▣ získava istotu v kvantifikovaní reality okolo seba
- ▣ prostredníctvom možnosti kontroly výpočtov spolieha sa na početovými výkonmi zistené výsledky
- ▣ poznanie rovníc mu dáva rýchlejší a univerzálnejší prostriedok riešenia úloh

Prierezové témy

- **multikultúrnej výchovy** – aby žiaci boli schopní rozoznať, rešpektovať a podporovať rôzne kultúry vo svojom okolí,
- **Mediálna výchova** – schopnosť vytvoriť si ako občan vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií

- **Osobnostný a sociálny rozvoj** – rozvoj osobných a sociálnych spôsobilostí žiakov, rozvoj sebareflexie, sebapoznávania, sebaúcty, sebadôvery a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie u žiakov;
- **Environmentálna výchova** – rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej úrovni, rozvíjať si spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu, vnímať život ako najvyššiu hodnotu, posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu, k zdravému životnému štýlu
- **Dopravná výchova** – formovať mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v cestnej premávke, osvojiť si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, ako chodec, cyklista, cestujúci,
- **Tvorba projektu a prezentačné zručnosti** - rozvíja u žiakov kompetencie tak, aby vedeli zareagovať v rôznych kontextových situáciách, nadviazať kontakt, využiť nástroje IKT.

Geometria a meranie

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- rozozná, pomenuje a opíše jednotlivé základné priestorové geometrické tvary, nachádza v realite ich reprezentáciu; dokáže špecifikovať ich jednotlivé prvky;
- pozná, vie popísať, pomenovať, načrtnúť, narysovať a zostrojiť základné rovinné útvary, pozná ich základné prvky a ich vlastnosti a najdôležitejšie relácie medzi týmito prvkami a ich vlastnosťami;
- vie vykonať v praxi potrebné najdôležitejšie merania a výpočty obvodu, obsahu geometrických útvarov;
- pozná spôsob merania uhlov a počítanie s uhlami, využíva vlastnosti známych dvojíc uhlov (susedné, striedavé) pri výpočte vnútorných uhlov trojuholníka
- pozná meracie prostriedky a ich jednotky, vie ich samostatne používať aj pri praktických meraniach;
- analyzuje a rieši aplikačné geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

Dosiahnuté postoje

- ▶ nie je ľahostajný k svojmu okoliu
- ☑ dokáže sa sústrediť na objavovanie geometrických tvarov vo svojom okolí
- ☑ snaží sa do primeraných praktických problémov vniesť geometriu
- ☑ je naklonený v jednote používať odhad, meranie a výpočet
- ☑ snaha o presnosť pri meraniach, konštrukcii a výpočtoch je pre neho samozrejmé
- ☑ ochotne používa náčrty
- ☑ trvá na používaní správnej geometrickej terminológie v praxi

Prierezové témy

- **Multikultúrna výchova** - žiaci spoznávajú svoju kultúru, iné kultúry, zvyky a tradície, rešpektujú tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi komunikovať a spolupracovať.
- **Osobnostný a sociálny rozvoj** – rozvíja ľudský potenciál žiakov, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných;
- **Environmentálna výchova** – podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia, vedieť hodnotiť objektivnosť a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská; rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť, využívať IKT a prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií, ako aj pri prezentácii vlastnej práce
- **Dopravná výchova** – naučiť deti pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote

- **Ochrana života a zdravia** – formovať vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života a tiež zdravia a života iných ľudí, zameriava sa na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami; rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného citenia;
- **Tvorba projektu a prezentačné zručnosti** – prostredníctvom vlastnej organizácie práce sa naučia riadiť seba, naučia vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať informácie, spracovať ich, prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím IKT.

Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- prostredníctvom hier a manipulatívnych činností získa skúsenosti s organizáciou konkrétnych súborov predmetov podľa zvoleného ľubovoľného a podľa vopred daného určitého kritéria
- vie z daného počtu prvkov vybrať skupinu s daným počtom prvkov podľa určeného pravidla a vypočítať počet možností výberu

Dosiahnuté postoje

- ▶ iný spôsob vnímania okolitej skutočnosti
- ▣ sebedomie pri riešení praktických úloh
- ▣ uspokojenie nad ovládaním ďalšieho prostriedku riešenia úloh
- ▣ uspokojenie nad novým pohľadom na realitu

Prierezové témy

- **Mediálna výchova** – žiak získa schopnosť kriticky posudzovať šírené posolstvá, objavovať v nich to pozitívne formujúce osobnostný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať;
- **Osobnostný a sociálny rozvoj** – rozvoj sebazpoznávania, sebaúcty sebadôvery a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebazvedľávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pestovať medziľudské vzťahy, podporovať svojím obsahom prevenciu sociálno-patologických javov v škole (prevenciu šikanovania, agresivity, užívania návykových látok).
- **Environmentálna výchova** – rozvíjať si spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu, pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu, pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu;
- **Dopravná výchova** – zameranie najmä na oblasť kognitívnu – formovať mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti v cestnej premávke; naučiť deti pozorovať okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote;
- **Ochrana života a zdravia** – integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie;
- **Tvorba projektu a prezentačné zručnosti** – rozvíjať u žiakov kompetencie tak, aby vedeli komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať svoju prácu písomne a verbálne.

1.Počtové výkony s prirodzenými číslami - 45 hod.

Obsahový štandard

Násobenie a delenie prirodzených čísel spamäti, písomne a na kalkulačke vrátane delenia so zvyškom. Sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie, využitie tejto skutočnosti pri riešení jednoduchých úloh ako propedeutika rovníc. Dohoda o poradí početných výkonov, porovnanie s poradím operácií na kalkulačkách používanými žiakmi. Propedeutika počítania s približnými (zaokrúhlenými) číslami.

Výkonový štandard

- vedieť v obore prirodzených čísel násobiť a deliť, vrátane delenia so zvyškom
- ovládať algoritmus násobenia a delenia viacciferných prirodz. čísel viacciferným prirodzeným číslom
- vykonať skúšku správnosti prevedenej počtovej operácie
- analyzovať text slovnej úlohy a diagnostikovať dané a hľadané údaje potrebné pre riešenie úlohy
- správne nájsť optimálnu stratégiu riešenia úlohy a použiť jednotlivé operácie pri riešení jednoduchých slovných úloh
- vedieť jednoducho zapísať riešenia úlohy a odpovede
- analyzovať zápis úlohy obsahujúcej viaceré počtové operácie
- pri riešení úloh s viacerými počtovými výkonmi vedieť rozhodnúť o poradí ich riešenia

2.Desatinné čísla. Počtové výkony s desatinnými číslami - 50 hod.

Obsahový štandard

Kladné desatinné číslo, rád číslice v jeho zápise, porovnanie, usporiadanie, zaokrúhľovanie, zobrazenie desatinného čísla na číselnej osi. Sčítanie, odčítanie, násobenie a delenie desatinných čísel spamäti, písomne a na kalkulačke. Násobenie a delenie desatinných čísel číslami 10,100, 1000. Násobenie a delenie desatinného čísla číslom prirodzeným a číslom desatinným a na kalkulačke jednoduché úlohy na poradie počtových operácií na riešenie jednoduchších kontextových úloh z reálneho života. Objav periodickosti pri delení dvoch prirodzených čísel. Propedeutika zlomkov (desatinný zlomok) a nepriamej úmernosti. Sčítanie a odčítanie (násobenie a delenie) ako navzájom opačné operácie. Premena jednotiek dĺžky (km, m, dm, cm, mm) a hmotnosti (t, kg, dag, g, mg).

Výkonový štandard

- vedieť čítať, zapisovať, určiť rád číslice v zápise desatinného čísla,
- vedieť uviesť príklady použitia desatinných čísel v bežnom živote
- zobrazíť desatinné číslo na príslušnej číselnej osi, vedieť zistiť vzdialenosť desatinného čísla na číselnej osi
- vedieť porovnávať, usporadúvať podľa predpisu (vzostupne, zostupne) a zaokrúhľovať podľa predpisu desatinné číslo na celé číslo, na desatiny, stotiny,...
- sčítať, odčítať, násobiť a deliť primerané desatinné čísla spamäti, ostatné písomne alebo pomocou kalkulačky
- násobiť a deliť kladné desatinné čísla násobkami čísla 10 spamäti
- vedieť desatinné číslo deliť číslom prirodzeným a číslom desatinným a správne zapísať zvyšok
- vedieť urobiť skúšku správnosti a rozhodnúť o potrebe realizácie tejto skúšky vzhľadom na operácie odčítania a delenia
- vypočítať jednoduchý aritmetický priemer
- riešiť úlohy na poradie počtových operácií pomocou kalkulačky a jednoduchších kontextových úloh z reálneho života
- analyzovať základné počtové operácie sčítania (násobenia)a odčítania (delenia) ako opačné operácie a s tým súvisiace skúšky správnosti riešenia úlohy
- riešiť jednoduché slovné úlohy
- vedieť využívať vlastnosti desatinných čísel pri premene jednotiek dĺžky a hmotnosti
- porovnávať veľkosti vyjadrené jednotkami a usporadúvať ich podľa veľkosti vzostupne a zostupne

3. Obsah obdĺžnika a štvorca - 25 hod.

Obsahový štandard

Výpočet približného obsahu rovinných útvarov vo štvorcovej sieti. Obvod a obsah obdĺžnika a štvorca s celočíselnými aj s desatinnými rozmermi. Jednotky obsahu – premena jednotiek obsahu – mm²,cm²,dm²,m²,km²,ha, a. Výpočet obvodov a obsahov obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov. Kontextové úlohy.

Výkonový štandard

- určiť približný obsah rovinného útvaru vo štvorcovej sieti
- vedieť vypočítať obvod a obsah štvorca a obdĺžnika
- premieňať základné jednotky obsahu s využívaním vlastnosti desatinných čísel
- využiť získané poznatky z výpočtu obvodu a obsahu obdĺžnika a štvorca pri výpočte obvodu a obsahu obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov
- navrhovať vlastné metódy vedúce k výpočtu obvodu a obsahu obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov
- riešiť úlohy z praxe

4. Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami - 27 hod.

Obsahový štandard

Uhol a jeho veľkosť, (stupeň, minúta). Pomôcky na meranie uhlov. Os uhla a jej konštrukcia. Porovnávanie uhlov. Rozdelenie uhlov podľa veľkosti priamy, pravý, ostrý, tupý uhol a uhol väčší ako priamy. Triedenie trojuholníkov podľa veľkosti ich uhlov. Vrcholové a susedné uhly. Operácie s uhlami – sčítanie, odčítanie uhlov a ich veľkostí, násobenie a delenie uhlov dvomi.

Výkonový štandard

- rozoznať, pomenovať a popísať uhol, nájsť v realite života uhol
- vedieť popísať, načrtnúť, narysovať a zostrojiť uhol, poznať jeho základné prvky a jeho vlastnosti
- odmerať veľkosť narysovaného uhla v stupňoch
- odhadnúť primerane veľkosť uhla
- premeniť stupne na minúty a naopak
- zostrojiť os uhla pomocou uhlomera, poznať vlastnosti osi uhla
- porovnávať uhly podľa veľkosti – numericky
- vedieť pomenovať trojuholník podľa jeho vnútorných uhlov, vedieť vypočítať veľkosť tretieho uhla z trojuholníka
- poznať a rozlišovať uhly vrcholové, susedné – aj pri výpočtoch
- sčítať a odčítať (násobiť a deliť) uhly – písomne v stupňoch

4. Kombinatorika v úlohách - 18 hod.

Obsahový štandard

Usporiadanie prvkov do radu. Tvorenie dvoj- troj- štvorciferných čísel z daného počtu číslíc. Riešenie slovných úloh s kombinatorickou motiváciou- rôznymi spôsobmi. Propedeutia štatistiky, pravdepodobnosti a kombinatoriky(zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov).

Výkonový štandard

- systematickosť usporiadať daný malý počet podľa predpisu
- vedieť z daného počtu prvkov vybrať usporiadanú skupinu prvkov
- vedieť pokračovať v zadanom systéme
- analyzovať úlohu z hľadiska stratégie jej riešenia
- zvoliť optimálny spôsob zápisu riešenia tabuľkou a diagramom

Metódy a formy práce

- metódy frontálne, skupinové a individuálne;
- metódy slovné – výklad, vysvetľovanie, ústne – rozhovor, diskusia, písomné – práca s textom, písomné a kontrolné práce
- využívanie indukčnej, deduktívnej a analyticko - syntetickej metódy;
- práca s kalkulačkou;
- experimentovanie spojené s vlastnou činnosťou;
- demonštračné pomôcky a didaktická technika;

- využitie informačných a komunikačných technológií

Učebné zdroje

- učebnice
- zbierky úloh
- doplnková literatúra
- učebné pomôcky – výrobky a výtvary (tvaru štvorca, obdĺžnika, trojuholníka), modely
- nemateriálne učebné zdroje – žiakove a učiteľove skúsenosti a zážitky
- úlohy z matematických súťaží z predchádzajúcich škol. rokov

Hodnotenie predmetu

- podľa Metodického pokynu č. 7/2009 – R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy
- štvrt'ročné písomné práce
- ústne odpovede
- krátke písomné práce
- hodnotenie učiteľom, žiackym kolektívom, ako aj sebahodnotenie

Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami
Názov predmetu	Matematika
Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne, 165 hodín ročne
Ročník	siedmy
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

MATEMATIKA

SIEDMY ROČNÍK

(5 hodín týždenne, 165 hodín za rok)

Štandard kompetencií, ktoré má žiak v jednotlivých tematických okruhoch učiva získať, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi:

Zlomky, počtové výkony so zlomkami, racionálne čísla

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- Vie prečítať a zapísať zlomok
- Rozumie pojmom: zlomok, zlomková čiara, čitateľ, menovateľ, krátenie a rozširovanie zlomku
- Chápe pojmu racionálne číslo
- Vie graficky znázorniť a zapísať zlomkovú časť z celku (zlomkom, percentom, pomocou promile a opačne)
- Vie znázorniť zlomok na číselnej osi
- Porovná a usporiada zlomky s rovnakým menovateľom (čitateľom) a výsledok porovnávania zapíše znakmi $>$, $<$, $=$ (aj spamäti)
- Vie krátiť zlomok (krátením upraviť aj na základný tvar) a rozširovať zlomok.
- Sčíta a odčíta zlomky s rovnakými menovateľmi

- Vie nájsť ľubovoľného spoločného menovateľa zlomkov (upraviť zlomky na rovnakého menovateľa), sčítovať a odčítovať zlomky s nerovnakými menovateľmi
- Rozlišuje pravý a nepravý zlomok
- Pozná a vie zlomok zapísať v tvare zmiešaného čísla a vie zmiešané číslo previesť do tvaru zlomku
- Vie používať kalkulačku pri počítaní s desatinnými číslami
- používa prirodzené a desatinné čísla pri opise reálnej situácie
- Písomne násobí a delí zlomok celým číslom
- Vie rozširovať a krátiť zlomky, vypočítať zlomkovú časť z celku
- Písomne násobí a delí zlomok zlomkom
- Rozumie pojmom: promile, perióda, odhad výsledku, zaokrúhlenie na daný počet miest (napr. na stotiny)
- Prevádza a zapisuje zlomok v tvare desatinného čísla a opačne
- Vie určiť periódu pri prevode zlomku na desatinné číslo

Prierezové témy:

- v rámci **multikultúrnej výchovy** - rozvoj poznania rozličných kultúr, akceptácia kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerancie, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola fungovala ako spravodlivý systém, kde majú žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál
- prierezová tematika **osobnostný a sociálny rozvoj** – rozvíja u žiakov sebareflexiu, sebaznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie
- **environmentálna výchova** – prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi
- **dopravná výchova** – naučiť deti pozorovať okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote
- **ochrana života a zdravia** - rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného cítienia
- **tvorba projektu a prezentačné zručnosti** - rozvíja u žiakov kompetencie tak, aby vedeli - komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine

Dosiahnuté postoje

- ▶ na čísla sa pozerá, ako na prostriedky objektívneho poznania reality
- ☑ smelšie kvantifikuje realitu okolo seba
- ☑ prostredníctvom možnosti kontroly výpočtov spolieha sa na početovými výkonmi zistené výsledky.

Percentá

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- Vie vypočítať 1 percento (%) ako stotinu základu
- Rozlišuje, pomenúva a vie vypočítať základ a hodnotu časti prislúchajúcej k počtu percent a vie uplatniť dané vedomosti pri riešení jednoduchých slovných úloh z praktického života
- Vie vypočítať počet percent, ak je daný základ a časť prislúchajúca k počtu percent
- Vie vypočítať základ, keď pozná počet percent a hodnotu prislúchajúcu k tomuto počtu percent
- Vie vypočítať 1 promile (‰) ako tisícinu základu
- Pozná vzťah medzi zlomkami, percentami a desatinnými číslami
- Vie vypočítať 10%, 20%, 25%, 50% bez prechodu cez 1%

- Číta údaje z diagramov (grafov) a zapíše znázornenú časť celku percentom a počtom promile a opačne
- Znázorní na základe odhadu časť celku (počtu percent, počtu promile) v kruhovom diagrame
- Porovnáva viacero častí z jedného celku a porovnanie zobrazí vhodným stĺpcovým aj kruhovým diagramom
- Vie zostrojiť kruhový alebo stĺpcový diagram z údajov z tabuľky
- Vypočíta úrok z danej istiny za určité obdobie pri danej úrokovej miere
- Vykoná jednoduché úrokovanie
- Vypočíta hľadanú istinu
- Vie riešiť primerané slovné úlohy a podnetové úlohy z oblasti bankovníctva a finančníctva, v ktorých sa vyskytujú ako podnet štatistické dáta (v tabuľkách, diagramoch, ...)

Prierezové témy:

- **multikultúrna výchova** - rozvoj poznania rozličných kultúr, akceptácia kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerancie, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola fungovala ako spravodlivý systém, kde majú žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál
- **mediálna výchova** – cieľom je rozvinúť schopnosť vytvoriť si ako občan vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií, schopnosť kriticky posudzovať šírené posolstvá, objavovať v nich to pozitívne formujúce osobnostný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať
- **osobnostný a sociálny rozvoj** - rozvíja u žiakov sebareflexiu, sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebazdelávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných
- **environmentálna výchova** – prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi. Vedieť hodnotiť objektivnosť a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská; rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, nieť zodpovednosť
- **dopravná výchova** – zameranie najmä na oblasť kognitívnu – formovať mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti v cestnej premávke; naučiť deti pozorovať okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote;
- **ochrana života a zdravia** – zameriava sa na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami; rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného ctenia
- **tvorba projektu a prezentačné zručnosti** – naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím IKT; žiaci sa naučia vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať informácie, spracovať ich a pod.

Dosiahnuté postoje

- ▶ nie je ľahostajný k svojmu okoliu
- ☑ dokáže sa sústrediť na objavovanie geometrických tvarov vo svojom okolí
- ☑ snaží sa do primeraných praktických problémov vniesť geometriu
- ☑ je naklonený v jednote používať odhad, meranie a výpočet
- ☑ snaha o presnosť pri meraniach, konštrukcii a výpočtoch je pre neho samozrejmé
- ☑ ochotne používa náčrty,
- ☑ trvá na používaní správnej geometrickej terminológie v praxi.

Objem a povrch kvádra a kocky

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- Vie načrtnúť a narysovať obraz kvádra a kocky vo voľnom rovnobežnom premietaní.
- Vyznačuje na náčrte kvádra a kocky ich viditeľné a neviditeľné hrany a ich základné prvky
- Vie načrtnúť a narysovať sieť kvádra a kocky
- Zostavuje a zhotovuje náčrt telies skladajúcich sa z kvádrov a kociek
- Kreslí nárys, bokorys a pôdorys zostavených telies z kvádrov a kociek
- Vie vyznačiť na náčrte základné prvky kvádra a kocky
- Pozná vzťah $1 \text{ liter} = 1 \text{ dm}^3$ a vie premeniť základné jednotky objemu
- Rieši primerané slovné úlohy na výpočet povrchu kvádra a kocky s využitím premeny jednotiek obsahu

Prierezové témy:

- **multikultúrna výchova** - rozvoj poznania rozličných kultúr, akceptácia kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerancie, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola fungovala ako spravodlivý systém, kde majú žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál
- **mediálna výchova** – cieľom je rozvinúť schopnosť vytvoriť si ako občan vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií, schopnosť kriticky posudzovať šírené posolstvá, objavovať v nich to pozitívne formujúce osobnostný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať
- **osobnostný a sociálny rozvoj** – pomáhať žiakom získavať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu, podporovať svojím obsahom prevenciu sociálno-patologických javov v škole (prevenciu šikanovania, agresivity, užívania návykových látok)
- **environmentálna výchova** – rozvíjať si spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu, rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni, pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie
- **dopravná výchova** – zameranie najmä na oblasť kognitívnu – formovať mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti v cestnej premávke; naučiť deti pozorovať okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote
- **ochrana života a zdravia** – integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie
- **tvorba projektu a prezentačné zručnosti** - hlavným cieľom je, aby sa žiaci prostredníctvom vlastnej organizácie práce naučili riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedeli si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu, overiť ju a pod.

Dosiahnuté postoje

- ▶ iný spôsob vnímania okolitej skutočnosti
- ☑ vedomie určitej nadvlády nad svojím okolím
- ☑ uspokojenie nad ovládaním ďalšieho prostriedku riešenia úloh
- ☑ uspokojenie nad novým pohľadom na realitu
- ☑ spokojnosť nad novou možnosťou zachytávania kvantifikácie reality.

Pomer, priama a nepriama úmernosť

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- Vie vysvetliť pojmy pomer, prevrátený pomer, postupný pomer a vie ho zapísať
- Delí dané číslo (množstvo) v danom pomere, zväčší (zmenší) dané číslo v danom pomere

- Chápe postupný pomer ako skrátenejší zápis jednoduchých pomerov
- Vie zapísať a upraviť postupný pomer
- Rieši primerané jednoduché slovné úlohy na pomer rôzneho typu a praktické úlohy s použitím mierky plánu a mapy
- Rieši úlohy s využitím vzťahu v priamej a nepriamej úmernosti
- Rieši úlohy z praxe na priamu a nepriamu úmernosť
- Rieši úlohy jednoduchou (aj zloženou) trojčlenkou

Prierezové témy:

- v rámci **multikultúrnej výchovy** - rozvoj poznania rozličných kultúr, akceptácia kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerance, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola fungovala ako spravodlivý systém, kde majú žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál
- prierezová tematika **osobnostný a sociálny rozvoj** – rozvíja u žiakov sebareflexiu, sebaopoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie
- **environmentálna výchova** – prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi
- **dopravná výchova** – naučiť deti pozorovať okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote
- **ochrana života a zdravia** - rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného cítania
- **tvorba projektu a prezentačné zručnosti** - rozvíja u žiakov kompetencie tak, aby vedeli - komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine

Dosiahnuté postoje

- ▶ na čísla sa pozerá, ako na prostriedky objektívneho poznania reality
- ▣ smelšie kvantifikuje realitu okolo seba
- ▣ prostredníctvom možnosti kontroly výpočtov spoľieha sa na početovými výkonmi zistené výsledky.

Kombinatorika - riešenie úloh

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- Vypisuje všetky možnosti podľa určitého systému.
- Tvorí systém (strom logických možností) na vypisovanie všetkých možností.
- Objavuje spôsob tvorenia všetkých možných riešení (objavovať podstatu daného systému vo vypisovaní možností).
- Systematicky usporadúva daný počet predmetov (prvkov, údajov) všetkými možnými spôsobmi do skupín.
- Vie z daného počtu prvkov vybrať menší počet prvkov, tieto vybrané prvky usporiadať a určiť počet takto vybraných a usporiadaných prvkov (bez opakovania aj s opakovaním).
- Vie z daného počtu prvkov vybrať usporiadanú skupinu prvkov menšiu ako je daný počet a určiť počet takto usporiadaných skupín prvkov.
- Rieši rôzne primerané a jednoduché kombinatorické úlohy.
- Používa pravidla súčtu a súčinu pri riešení jednoduchých kombinatorických úloh.
- Zhromažďuje, triedi a systematicky vytvára všetky možné riešenia.
- Vie vypočítať kombinatorické úlohy podľa pravidla súčinu a pomocou názoru.
- Znázorni údaje v tabuľke a stromovom diagramom (grafom).

Prierezové témy:

- **multikultúrna výchova** - rozvoj poznania rozličných kultúr, akceptácia kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerancie, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola fungovala ako spravodlivý systém, kde majú žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál;
- **mediálna výchova** – cieľom je rozvinúť schopnosť vytvoriť si ako občan vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií, schopnosť kriticky posudzovať šírené posolstvá, objavovať v nich to pozitívne formujúce osobnostný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať;
- **osobnostný a sociálny rozvoj** - rozvíja u žiakov sebareflexiu, sebazpoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebazvedávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných;
- **environmentálna výchova** – prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi. Vedieť hodnotiť objektivitu a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská; rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť;
- **dopravná výchova** – zameranie najmä na oblasť kognitívnu – formovať mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti v cestnej premávke; naučiť deti pozorovať okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote;
- **ochrana života a zdravia** – zameriava sa na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami; rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného cítenia;
- **tvorba projektu a prezentačné zručnosti** – naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím IKT; žiaci sa naučia vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať informácie, spracovať ich a pod.

Dosiahnuté postoje

- ▶ nie je ľahostajný k svojmu okoliu
- ☑ dokáže sa sústrediť na objavovanie geometrických tvarov vo svojom okolí
- ☑ snaží sa do primeraných praktických problémov vniesť geometriu
- ☑ je naklonený v jednote používať odhad, meranie a výpočet
- ☑ snaha o presnosť pri meraniach, konštrukcii a výpočtoch je pre neho samozrejmé
- ☑ ochotne používa náčrty,
- ☑ trvá na používaní správnej geometrickej terminológie v praxi.

Zlomky, početové výkony so zlomkami, racionálne čísla

Obsahový štandard

Zlomok, znázornenie zlomkovej časti celku (aj vhodným diagramom). Znázornenie zlomkov na číselnej osi. Rovnosť zlomkov pre ten istý celok, ich krátenie a rozširovanie. Základný tvar zlomku. Porovnávanie a usporadúvanie zlomkov s rovnakými čitateľmi alebo rovnakými menovateľmi. Sčítanie a odčítavanie zlomkov s rovnakými menovateľmi, sčítanie a odčítanie prevodom na spoločný menovateľ (nie nevyhnutne najmenší), objav krížového pravidla. Zmiešane číslo (pravý, nepravý zlomok). Násobenie a delenie zlomku prirodzeným číslom (ostatné výpočty prevažne prevodom na desatinné čísla). Interpretácia násobenia zlomkom ako výpočtu zlomkovej časti z čísla. Počítanie so zlomkami prevodom na desatinné čísla (hlavne na kalkulačke aj približne s danou presnosťou). Vzťah medzi zlomkom a desatinným číslom. Zlomok a delenie, vzťah zlomkov a delenia, zlomok ako číslo.

Výkonový štandard

- Vedieť prečítať a zapísať zlomok
- Porozumieť pojmom: zlomok, zlomková čiara, čitateľ, menovateľ, krátiť a rozširovať zlomku
- Chápať pojmu racionálne číslo
- Vedieť graficky znázorniť a zapísať zlomkovú časť z celku (zlomkom, percentom, pomocou promile a opačne)
- Vedieť znázorniť zlomok na číselnej osi
- Porovnať a usporiadať zlomky s rovnakým menovateľom (čitateľom) a výsledok porovnávania zapísať znakmi $>$, $<$, $=$ (aj spamäti)
- Vedieť krátiť zlomok (krátením upraviť aj na základný tvar) a rozširovať zlomok
- Sčítať a odčítať zlomky s rovnakými menovateľmi
- Vedieť nájsť ľubovoľného spoločného menovateľa zlomkov (upraviť zlomky na rovnakého menovateľa), sčítavať a odčítavať zlomky s nerovnakými menovateľmi
- Rozlíšiť pravý a nepravý zlomok
- Poznať a vedieť zlomok zapísať v tvare zmiešaného čísla a vedieť zmiešané číslo previesť do tvaru zlomku
- Vedieť používať kalkulačku pri počítaní s desatinnými číslami
- Používať prirodzené a desatinné čísla pri opise reálnej situácie
- Písomne násobiť a deliť zlomok celým číslom.
- Vedieť rozširovať a krátiť zlomky, vypočítať zlomkovú časť z celku.
- Písomne násobiť a deliť zlomok zlomkom
- Rozumieť pojmom: promile, perióda, odhad výsledku, zaokrúhlenie na daný počet miest (napr. na stotiny)
- Prevádzať a zapisovať zlomok v tvare desatinného čísla a opačne
- Vedieť určiť periódu pri prevode zlomku na desatinné číslo

Percentá

Obsahový štandard

Percento, základ, časť prislúchajúca k počtu percent, počet percent. Promile. Použitie promile v praxi. Vzťah percent (promile), zlomkov a desatinných čísel. Znázorňovanie časti celku a počtu percent vhodným diagramom. Jednoduché úrokovanie. Riešenie slovných úloh a podnetových úloh.

Výkonový štandard

- Vedieť vypočítať 1 percento (%) ako stotinu základu
- Rozlišovať, pomenovať a vypočítať základ a hodnotu časti prislúchajúcej k počtu percent a vie uplatniť dané vedomosti pri riešení jednoduchých slovných úloh z praktického života
- Vedieť vypočítať počet percent, ak je daný základ a časť prislúchajúca k počtu percent
- Vedieť vypočítať základ, keď pozná počet percent a hodnotu prislúchajúcu k tomuto počtu percent
- Vedieť vypočítať 1 promile (‰) ako tisícinu základu
- Poznať vzťah medzi zlomkami, percentami a desatinnými číslami
- Vedieť vypočítať 10%, 20%, 25%, 50% bez prechodu cez 1%
- Čítať údaje z diagramov (grafov) a zapísať znázornenú časť celku percentom a počtom promile a opačne
- Znázorniť na základe odhadu časť celku (počtu percent, počtu promile) v kruhovom diagrame
- Porovnať viacero časti z jedného celku a porovnanie zobrazí vhodným stĺpcovým aj kruhovým diagramom
- Vedieť zostrojiť kruhový alebo stĺpcový diagram z údajov z tabuľky
- Vypočítať úrok z danej istiny za určité obdobie pri danej úrokovej miere
- Vykonať jednoduché úrokovanie
- Vypočítať hľadanú istinu
- Vedieť riešiť primerané slovné úlohy a podnetové úlohy z oblasti bankovníctva a finančníctva, v ktorých sa vyskytujú ako podnet štatistické dáta (v tabuľkách, diagramoch, ...)

Objem a povrch kvádra a kocky

Obsahový štandard

Niektoré spôsoby zobrazovania priestoru (voľné rovnobežné premietanie, perspektíva). Obrazy kvádra a kocky vo voľnom rovnobežnom premietaní, viditeľnosť hrán. Telesá zložené z kvádrov a kociek, ich znázorňovanie, nárys, pôdorys, a bokorys, úlohy na rozvoj priestorovej predstavivosti (aj príklady jednoduchých a zložených telies v reálnom živote ako propedeutika). Sieť kvádra a kocky. Objem kvádra a kocky. Jednotky objemu m^3 , dm^3 , cm^3 , mm^3 , hl, liter, dl, cl, ml a ich premena. Povrch kvádra a kocky.

Výkonový štandard

- Vedieť načrtnúť a narysovať obraz kvádra a kocky vo voľnom rovnobežnom premietaní
- Vyznačiť na náčrte kvádra a kocky ich viditeľné a neviditeľné hrany a ich základné prvky
- Vedieť načrtnúť a narysovať sieť kvádra a kocky
- Zostaviť a zhotoviť náčrt telies skladajúcich sa z kvádrov a kociek
- Nakresliť nárys, bokorys a pôdorys zostavených telies z kvádrov a kociek
- Vedieť vyznačiť na náčrte základné prvky kvádra a kocky
- Poznať vzťah $1 \text{ liter} = 1 \text{ dm}^3$ a vedieť premeniť základné jednotky objemu
- Riešiť primerané slovné úlohy na výpočet povrchu kvádra a kocky s využitím premeny jednotiek obsahu

Pomer, priama a nepriama úmernosť

Obsahový štandard

Pomer, rozdeľovanie celku v danom pomere. Mierka plánu a mapy. Riešenie úloh Priama a nepriama úmernosť. Jednoduchá trojčlenka (aj zložená). Využitie priamej úmernosti v praxi (kontextové a podnetové úlohy).

Výkonový štandard

- Vedieť vysvetliť pojmy pomer, prevrátený pomer, postupný pomer a zapísať ho
- Deliť dané číslo (množstvo) v danom pomere, zväčšiť (zmenšiť) dané číslo v danom pomere
- Chápať postupný pomer ako skrátený zápis jednoduchých pomerov
- Vedieť zapísať a upraviť postupný pomer
- Riešiť primerané jednoduché slovné úlohy na pomer rôzneho typu a praktické úlohy s použitím mierky plánu a mapy
- Riešiť úlohy s využitím vzťahu v priamej a nepriamej úmernosti
- Riešiť úlohy z praxe na priamu a nepriamu úmernosť
- Riešiť úlohy jednoduchou (aj zloženou) trojčlenkou

Kombinatorika - riešenie úloh

Obsahový štandard

Úlohy na tvorbu skupín predmetov a ich počte z oblastí rôznych hier, športu a z rôznych oblastí života (propedeutika variácií). Rôzne spôsoby vypisovania na jednoduchých úlohách (bez podmienok; využiť pravidlo súčtu). Objavovanie možností a zákonitostí. Pravidlo súčinu. Úlohy s podmienkami (propedeutika základných modelov kombinatoriky). Riešenie jednoduchých kombinatorických úloh (na základe hier a pokusov). Riešenie kombinatorických úloh rôznymi metódami (stromový diagram (stromový graf), príprava tabuliek, systematické vypisovanie možností).

Výkonový štandard

- Vypísať všetky možnosti podľa určitého systému
- Vytvoriť systém (strom logických možností) na vypísanie všetkých možností
- Objavovať spôsob tvorenia všetkých možných riešení (objavovať podstatu daného systému vo vypísaní možností)

- Systematicky usporiadať daný počet predmetov (prvkov, údajov) všetkými možnými spôsobmi do skupín
- Vedieť z daného počtu prvkov vybrať menší počet prvkov, tieto vybrané prvky usporiadať a určiť počet takto vybraných a usporiadaných prvkov (bez opakovania aj s opakovaním)
- Vedieť z daného počtu prvkov vybrať usporiadanú skupinu prvkov menšiu ako je daný počet a určiť počet takto usporiadaných skupín prvkov
- Riešiť rôzne primerané a jednoduché kombinatorické úlohy
- Používať pravidla súčtu a súčinu pri riešení jednoduchých kombinatorických úloh
- Zhromažďovať, triediť a systematicky vytvárať všetky možné riešenia
- Vedieť vypočítať kombinatorické úlohy podľa pravidla súčinu a pomocou názoru
- Znázorniť údaje v tabuľke a stromovým diagramom (grafom)

Metódy a formy práce

- samostatná práca žiakov; práca vo dvojiciach
- skupinová práca
- využívanie indukčnej metódy – pracovné listy
- práca s kalkulačkou
- experimentovanie spojené s vlastnou činnosťou
- demonštračné pomôcky a didaktická technika
- využitie informačných a komunikačných technológií
- výklad učiteľa
- krátke písomné práce

Učebné zdroje

- učebnice
- zbierky úloh
- doplnkové učebné texty
- úlohy z matematických súťaží z minulých škol. rokov

Hodnotenie predmetu

- podľa Metodického pokynu č. 7/2009 – R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy - žiaci budú hodnotení klasifikáciou – stupňami: 1 – výborný, 2 – chválitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný, 5 – nedostatočný
- štvrtročné písomné práce
- ústne odpovede
- krátke písomné práce

Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami
Názov predmetu	Informatika
Časový rozsah výučby	0,5 hodín týždenne, 16,5 hodín ročne
Ročník	piaty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Informatika má dôležité postavenie vo vzdelávaní, pretože podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, zovšeobecňovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémov a overovať ich v praxi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie. Poslaním vyučovania informatiky je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémoch. Buduje tak informatickú kultúru, t.j. vychováva k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie s rešpektovaním právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov. Toto poslanie je potrebné dosiahnuť spoločným pôsobením predmetu informatika a aplikovaním informačných technológií vo vyučovaní iných predmetov, medzipredmetových projektov, celoškolských programov a pri riadení školy.

Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov zabezpečí rovnakú príležitosť pre produktívny a plnohodnotný život obyvateľov SR v informačnej a znalostnej spoločnosti, ktorú budujeme.

Oblasť informatiky zaznamenáva mimoriadny rozvoj, preto v predmete informatika je potrebné dôkladnejšie sa zamerať na štúdium základných univerzálnych pojmov, ktoré prekračujú súčasné technológie. Dostupné technológie majú poskytnúť vyučovaniu informatiky široký priestor na motiváciu a praktické projekty.

Ciele predmetu

Cieľom vyučovania informatiky na 2. stupni ZŠ je sprístupniť základné pojmy a techniky používané pri práci s údajmi a pri tvorbe algoritmov a výpočtových procesov. Podobne ako matematika aj informatika v spojení s informačnými technológiami vytvára platformu pre všetky ďalšie predmety. V predmete informatika je potrebné dôkladnejšie sa zamerať na štúdium základných univerzálnych pojmov, ktoré prekračujú súčasné technológie. Dostupné technológie majú poskytnúť vyučovaniu informatiky široký priestor na motiváciu a praktické projekty.

Výchovno-vzdelávací proces na 2. stupni základnej školy smeruje k tomu, aby žiaci:

- sa oboznámili s pojmami údaj a informácia, s rôznymi typmi údajov, s ich zbieraním, uchovávaním, zobrazovaním, spracovaním a prezentovaním.
- rozumeli pojmom algoritmus a program (formálny zápis automatizovaného spracovania údajov);
- sa oboznámili so systémami na spracovanie údajov – z pohľadu ich architektúry (počítač, prídavné zariadenia, médiá, komunikácie) a logickej štruktúry (napr. operačný systém);
- si rozvíjali schopnosť algoritmizovať zadaný problém, rozvíjali si programátorské zručnosti, naučili sa pracovať v prostredí bežných aplikačných programov, naučili sa efektívne vyhľadávať informácie uložené na CD alebo na sieti a naučili sa komunikovať cez sieť;
- nadobudli schopnosti potrebné pre výskumnú prácu (t. j. schopnosť realizovať jednoduchý výskumný projekt, sformulovať problém), rozvíjali si formálne a logické myslenie, naučili sa viaceré metódy na riešenie problémov.
- rozvíjali si svoje schopnosti kooperácie a komunikácie (naučili sa spolupracovať v skupine pri riešení problému, verejne so skupinou o ňom diskutovať a referovať); _ rozvíjali si svoju osobnosť, tvorivosť, logické myslenie, zodpovednosť, morálne a vôľové vlastnosti, húževnatosť, sebakritickosť a snažili sa o sebazvedľovanie;
- naučili sa rešpektovať intelektuálne vlastníctvo a autorstvo informatických produktov, systémov a aplikácií (aby chápali, že informácie, údaje a programy sú produkty intelektuálnej práce, sú predmetmi vlastníctva a majú hodnotu), pochopili sociálne, etické a právne aspekty informatiky.

Kompetencie, ktoré predmet rozvíja

Kompetencia učiť sa učiť

- Uvedomovať si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku seberealizácie a osobného rozvoja.
- Zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať.
- Prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si svoje ďalšie rozvojové možnosti.

Sociálne komunikačné kompetencie

- Využívať dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu.
- Prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti.
- Primerane komunikovať v materinskom i cudzom jazyku.

Kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

- Byť schopný prostredníctvom internetu a IKT získavať a spracovávať informácie v textovej a grafickej podobe.
- Algoritmicky myslieť a využívať tieto schopnosti v reálnom živote.
- Uvedomovať si rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom.
- Rozumieť možným rizikám, ktoré sú spojené s využívaním internetu.

Kompetencia riešiť problémy

- Uplatňovať pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko- tvorivom riešení.
- Poznávať pri jednotlivých riešení ich klady i zápory.

Sociálne kompetencie

- Stanovovať si svoje ciele v súlade so svojimi schopnosťami, záujmami a potrebami.
- Efektívne spolupracovať v skupine, uvedomovať si svoju zodpovednosť v tíme.

Kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- Uvedomovať si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a živote spoločnosti.
- Ceniť si a rešpektovať umenie a kultúrne historické tradície.
- Poznať pravidlá spoločenského kontaktu.
- Správať sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám.

INFORMATIKA - 5. Ročník

Prehľad tematických celkov

- **Informačná spoločnosť**
- **Princípy fungovania IKT**
- **Informácie okolo nás**
- **Komunikácia prostredníctvom IKT**
- **Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie**

1. Ciele učebného predmetu:

Cieľom vyučovania informatiky na 2. stupni ZŠ je sprístupniť základné pojmy a techniky používané pri práci s údajmi a pri tvorbe algoritmov a výpočtových procesov. Podobne ako matematika aj informatika v spojení s informačnými technológiami vytvára platformu pre všetky ďalšie predmety. V predmete informatika je potrebné dôkladnejšie sa zamerať na štúdium základných univerzálnych pojmov, ktoré prekračujú súčasné technológie. Dostupné technológie majú poskytnúť vyučovaniu informatiky široký priestor na motiváciu a praktické projekty.

Výchovno-vzdelávací proces na 2. stupni základnej školy smeruje k tomu, aby žiaci:

- sa oboznámili s pojmami údaj a informácia, s rôznymi typmi údajov, s ich zbieraním, uchovávaním, zobrazovaním, spracovaním a prezentovaním

- rozumeli pojmom algoritmus a program (formálny zápis automatizovaného spracovania údajov)
- sa oboznámili so systémami na spracovanie údajov – z pohľadu ich architektúry (počítač, prídavné zariadenia, médiá, komunikácie) a logickej štruktúry (napr. operačný systém)
- si rozvíjali schopnosť algoritmizovať zadaný problém, rozvíjali si programátorské zručnosti, naučili sa pracovať v prostredí bežných aplikačných programov, naučili sa efektívne vyhľadávať informácie uložené na CD alebo na sieti a naučili sa komunikovať cez sieť
- nadobudli schopnosti potrebné pre výskumnú prácu (t. j. schopnosť realizovať jednoduchý výskumný projekt, sformulovať problém), rozvíjali si formálne a logické myslenie, naučili sa viaceré metódy na riešenie problémov
- rozvíjali si svoje schopnosti kooperácie a komunikácie (naučili sa spolupracovať v skupine pri riešení problému, verejne so skupinou o ňom diskutovať a referovať)
- rozvíjali si svoju osobnosť, tvorivosť, logické myslenie, zodpovednosť, morálne a vôľové vlastnosti, húževnatosť, sebakritickosť a snažili sa o sebavzdelávanie
- naučili sa rešpektovať intelektuálne vlastníctvo a autorstvo informatických produktov, systémov a aplikácií (aby chápali, že informácie, údaje a programy sú produkty intelektuálnej práce, sú predmetmi vlastníctva a majú hodnotu), pochopili sociálne, etické a právne aspekty informatiky

2. Obsah vzdelávania učebného predmetu

1. Informačná spoločnosť

Cieľ a kľúčové Kompetencie	Obsah (obsahový štandard)	Konkrétne príklady	Metódy	Príprava učiteľa
Oboznámiť sa s ukázkami využitia informačných a komunikačných technológií v bežnom živote a v znalostnej spoločnosti.	Bezpečnosť pri práci a oboznámenie sa s pravidlami práce v učebni informatiky. Od mechanizácie k informačnej spoločnosti.	IKT v bežnom živote (digitálne zariadenia v domácnosti, mobil...) a v znalostnej spoločnosti (architektúra, doprava, zdravotníctvo...)	rozhovor, demonštrácia adekvátnosti použitia IKT - napr. pri krátkom ozname	prezentácia učiteľa

2. Princípy fungovania IKT

Cieľ a kľúčové Kompetencie	Obsah (obsahový štandard)	Konkrétne príklady	Metódy	Príprava učiteľa
----------------------------	---------------------------	--------------------	--------	------------------

<p>Oboznámiť sa so systémami na spracovanie údajov – z pohľadu ich architektúry (počítač, prídavné zariadenia) a logickej štruktúry (operačný systém). Zvládnuť základnú obsluhu počítača: prihlásenie sa do školskej siete, ovládanie klávesnice, práca s myšou, práca s oknom, vedieť používať výučbové programy na CD/DVD.</p>	<p>Didaktické hry na nácvik práce s klávesnicou, myšou. Informatika, informácia, hardvér, softvér. Vstupné a výstupné zariadenia. Operačný systém, práca s výučbovými CD/DVD.</p>	<p>Demonštrácia hardvéru na "rozobranom" PC, v pracovnom liste dokresľovanie spojení medzi jednotlivými vstupnými a výstupnými zariadeniami. Žiaci sa naučia spustiť výučbové CD jednolícenčné, sieťové, z virtuálnej mechaniky. Na CD "Ako veci pracujú" vyhľadajú informácie o počítači a prídavných zariadeniach.</p>	<p>rozhovor, demonštrácia učiteľom, samostatná práca žiakov s pracovným listom, samostatná práca žiakov s počítačom, ústna žiacka prezentácia vyhladaných informácií spolužiakom</p>	<p>pracovný list pre žiakov, CD na demonštráciu používania jednolícenčných CD/DVD, CD "Ako veci pracujú", prístupné každému žiakovi</p>
---	---	--	--	---

3. Informácie okolo nás

Cieľ a kľúčové Kompetencie	Obsah (obsahový štandard)	Konkrétne príklady	Metódy	Príprava učiteľa
<p>Získať základné zručnosti kreslenia v grafickom prostredí. Poznať prostredie, nastavenie atribútov prostredia. Vysvetliť pojmy: pracovná plocha, nástroj, paleta farieb. Vie pracovať s farbou, maľovať štetcom, vytvoriť sprejový efekt, vytvoriť vlastné farby. Vedieť zmeniť vzhľad obrázku. Vedieť vytvoriť priečinok, uložiť súbor, vedieť pracovať so súborami</p>	<p>Oblasti aplikácií softvéru. Grafická informácia, práca s grafickým editorom LogoMotion. Jednoduché geometrické tvary, krivky. Rovné čiary, úsečky. Útvary – obdĺžnik, štvorec, elipsa, kruh, mnohoúhelník. Výplň, používanie farieb. Nástroj Oblasť, práca s Oblasťou. Tvorba jednoduchých obrázkov.</p>	<p>Kresba voľnou rukou, "abstrakcia" z geometrických tvarov, "snehuliak" prenášaním častí obrázka, "ozdobovanie stromčeka" a "darčeky" kopírovaním, "portrét" príkazom krivka.</p>	<p>priebežná demonštrácia postupov učiteľom cez dataprojektor, samostatná práca žiakov s jednoduchým grafickým editorom</p>	<p>príprava vhodných námetov, tlačiareň pre tlač najlepších prác, výstava vo vyhradených priestoroch školy</p>

v lokálnej sieti.				
Pozná a dodržiava základné zásady písania textu, ovláda jednoduché formátovanie, vie kombinovať text a obrázky. Vie mazať malé oblasti, veľké oblasti. Vie otvoriť nový dokument, uložiť dokument, tlačiť obrázky.	Textová informácia. Formátovanie textu, nadpisy, odrážky. Obrázky v texte. Tvorba vlastných prezentácií.	Pozvánka, vizitka, plagát na aktuálnu tému: Zdravý životný štýl, Ochrana prírody, Flóra a fauna regiónu... Návrh loga firmy, pohľadnice (Vianoce, Veľká noc...), ilustrácia rozprávky, príspevok do školského časopisu ...	priebežná demonštrácia postupov učiteľom cez dataprojektor, samostatná práca žiakov s textovým editorom	príprava vhodných námetov, tlačiareň pre tlač najlepších prác, výstava vo vyhradených priestoroch školy

4. Komunikácia prostredníctvom IKT

Cieľ a kľúčové Kompetencie	Obsah (obsahový štandard)	Konkrétne príklady	Metódy	Príprava učiteľa
Chápe, ako IKT slúži na sprostredkovanie informácií medzi ľuďmi, vie využívať IKT na vlastné učenie sa, rešpektuje autorské práva.	História vzniku internetu. Elektronická pošta. Webová adresa, katalógy, vyhľadávače, portály.	Vyhľadávanie stránok pre použitie v praxi: stránka školy, regiónu.	priebežná demonštrácia postupov učiteľom cez dataprojektor, samostatná práca žiakov s internetovým prehliadačom, samostatná práca žiakov na pracovnom liste	kontrola funkčnosti používaných portálov, príprava pracovného listu - otázky pre žiakov, na ktoré žiaci hľadajú odpovede na internete
Zvládne základné IKT nástroje na komunikáciu	Neinteraktívna komunikácia. Vytvorenie e-mailovej schránky, posielanie a prijímanie e-správ. Forma správy, adresát príjemcov, netiketa.	Registrácia na verejnom portáli poskytujúcom e-mailové služby. Pravidlá pre e-mailovú komunikáciu,	rozhovor, priebežná demonštrácia postupov učiteľom cez dataprojektor, samostatná práca	výber a kontrola funkčnosti používaných portálov, pracovný list - textový

		netiketa. Správnu formou poslanie správy o zaregistrovaní učiteľovi, otvorenie a odoslanie prílohy. Spracovanie textového dokumentu a jeho zaslanie učiteľovi e-mailom.	žiacov pri registrácii a prijímaní a posielaní správ	dokument, zaslaný na spracovanie žiakovi
--	--	---	--	--

5. Informačná spoločnosť

Cieľ a kľúčové Kompetencie	Obsah (obsahový štandard)	Konkrétne príklady	Metódy	Príprava učiteľa
Vedieť o nebezpečenstvách na internete. Vedieť, ako vznikajú a ako sa šíria počítačové vírusy, spamy a hoaxy, ako sa odhaľujú a odstraňujú.	Bezpečnosť na internete. Ochrana počítačovej siete, počítačové vírusy.	Učiteľ sa pohovára so žiakmi o bezpečnom používaní internetu, vírusoch, spamoch, hoaxoch a ďalej žiaci samostatne pracujú s internetovou stránkou www.bezpecnenainternete.sk .	rozhovor, práca s portálom www.hoax.cz , www.bezpecnenainternete.sk	kontrola funkčnosti používaných portálov

6. Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie

Cieľ a kľúčové Kompetencie	Obsah (obsahový štandard)	Konkrétne príklady	Metódy	Príprava učiteľa
Rozvíja svoje algoritmické myslenie: vie zapísať postup riešenia, etapy riešenia problémov, pozná programovací jazyk, vie používať elementárny príkaz	Algoritmus a program. Priamy algoritmus. Zápis postupu do formálneho zápisu. Programovací jazyk. Elementárne príkazy v detskom programovacom jazyku. Riešenie jednoduchých úloh.	Priamo zadanými základnými príkazmi prejdí krajinou, nakreslí schody, stôl so stoličkami. Nakreslí labyrint a prejdí ním grafickým perom.	výklad učiteľa, rozhovor, samostatná práca žiakov	pripraviť súbor používaných príkazov v programovacom jazyku, pripraviť súbor s krajinou, ktorou má grafické pero prejsť

Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami
Názov predmetu	Informatika
Časový rozsah výučby	0,5 hodín týždenne, 16,5 hodín ročne
Ročník	šiesty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

INFORMATIKA - 6. ročník

Prehľad tematických celkov

- Informačná spoločnosť
- Princípy fungovania IKT
- Informácie okolo nás
- Komunikácia prostredníctvom IKT
- Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie

1. Informačná spoločnosť

Cieľ a kľúčové kompetencie	Obsah (obsahový štandard)	Konkrétne príklady	Metódy	Príprava učiteľa
Oboznámiť sa s bezpečnosťou pri práci s internetom, s platnosťou a správnosťou informácií, s nebezpečným obsahom.	Zásady bezpečnosti na internete. Platnosť, správnosť informácií, nebezpečný obsah.	Učiteľ sa pohovára so žiakmi o bezpečnom používaní internetu, vírusoch, spamoch, hoaxoch a ďalej žiaci samostatne pracujú s internetovou stránkou www.bezpecnenainternet.sk .	Rozhovor, práca s portálom www.bezpecnenainternet.sk	prezentácia učiteľa, kontrola funkčnosti používaných portálov

2. Princípy fungovania IKT

Cieľ a kľúčové kompetencie	Obsah (obsahový štandard)	Konkrétne príklady	Metódy	Príprava učiteľa
Oboznámiť sa so systémami na spracovanie údajov – z pohľadu ich architektúry (počítač, prídavné zariadenia). Zvládnuť základnú obsluhu počítača: prihlásenie sa do školskej siete, ovládanie klávesnice, práca s myšou, práca s oknom, vedieť používať výučbové programy na CD/DVD.	Základné časti osobného počítača – disk, pamäť, procesor. Vstupno-výstupné zariadenia a ich použitie.	V pracovnom liste dokresľovanie spojení medzi jednotlivými vstupnými a výstupnými zariadeniami. Na CD " <i>Ako veci pracujú</i> " vyhľadajú informácie o počítači a prídavných zariadeniach.	rozhovor, demonštrácia učiteľom, samostatná práca žiakov s pracovným listom, samostatná práca žiakov s počítačom, ústna žiacka prezentácia vyhľadaných informácií spolužiakom	pracovný list pre žiakov, CD na demonštráciu používania jednolícenčných CD/DVD, CD " <i>Ako veci pracujú</i> ", prístupné každému žiakovi

3. Informácie okolo nás

Cieľ a kľúčové kompetencie	Obsah (obsahový štandard)	Konkrétne príklady	Metódy	Príprava učiteľa
Zvládnutie základov technológie vytvárania malých a stredných dokumentov. Poznať prostredie, nastavenie atribútov prostredia. Vysvetliť pojmy: dokument, stránka, odstavec, font, blok. Poznať a dodržiavať základné zásady písania textu, ovládať jednoduché formátovanie, vedieť kombinovať text a obrázky. Vedieť opraviť chyby v dokumente, vyhľadávať	Aplikácie na spracovanie textovej informácie. Úprava hotového dokumentu. Písmo, symboly, zarovnanie textu. Formátovanie textu, nadpisy, odrážky. Vytvorenie dokumentu podľa predlohy (<i>žiadosť, oznam, pozvánka</i>). Obrázky v texte – klipart. Písanie textu pomocou WordArtu. Vytvorenie vlastného dokumentu (<i>list, referát, životopis, vizitka</i>). Číselný zoznam, zoznam s odrážkami. Usporiadanie textu do stĺpcov. Vloženie tabuľky do textu.	Hotové dokumenty: objednávka, referát, slohová práca. Vytvorenie vlastného dokumentu bez presne určenej štruktúry: list priateľovi, referát. Vytvorenie dokumentu podľa predlohy: žiadosť, oznam, pozvánka. Vytvorenie dokumentu s vlastnou štruktúrou: životopis, vizitka, príspevok do školského	priebežná demonštrácia postupov učiteľom cez dataprojektor, samostatná práca žiakov s jednoduchým textovým editorom	príprava vhodných námetov, tlačiareň pre tlač najlepších prác, výstava vo vyhradených priestoroch školy

<p>a nahradit' slová. Vediet' napísať text pomocou WordArtu, vkladať symboly. Vediet' označiť, kopírovať, presunúť, vymazať blok. Vediet' vytvoriť číselný zoznam, usporiadať text do stĺpcov, vediet' vložiť obrázok a tabuľku do textu.</p>	<p>Otvorenie, uloženie a tlač dokumentu. Tvorba vlastných prezentácií (<i>časopis, Moja prvá kniha</i>).</p>	<p>časopisu, plagát na aktuálnu tému: Zdravý životný štýl, Ochrana prírody, Flóra a fauna regiónu... Návrh loga firmy, pohľadnice (Vianoce, Veľká noc...), ilustrácia rozprávky.</p>		
<p>Získať základné zručnosti kreslenia v grafickom prostredí a spracovania grafickej animácie. Vediet' otvoriť nový dokument, uložiť dokument, tlačit' obrázok.</p>	<p>Aplikácie na spracovanie grafickej animácie. Princíp tvorby animácií. Tvorba jednoduchých obrázkov.</p>	<p>Animácia „vodnej kvapky“, „rastúceho kvietka“, „letiaceho vtáka“ v programe LogoMotion.</p>	<p>priebežná demonštrácia postupov učiteľom cez dataprojektor, samostatná práca žiakov s grafickým editorom</p>	<p>príprava vhodných námetov, tlačiareň pre tlač najlepších prác, výstava vo vyhradených priestoroch školy</p>

4. Komunikácia prostredníctvom IKT

Cieľ a kľúčové Kompetencie	Obsah (obsahový štandard)	Konkrétne príklady	Metódy	Príprava učiteľa
<p>Dokáže poslať emailovú správu s prílohou, plnohodnotne využíva možnosti poštového klienta, pozná správnu formu správy.</p>	<p>Neinteraktívna komunikácia. Príloha e - pošty, možnosti poštového klienta.</p>	<p>Registrácia na verejnom portáli poskytujúcom e-mailové služby. Pravidlá pre e-mailovú komunikáciu, netiketa. Správnou formou poslanie e - mailov, otvorenie a odoslanie prílohy.</p>	<p>rozhovor, priebežná demonštrácia postupov učiteľom cez dataprojektor, samostatná práca žiakov pri registrácii a prijímaní a posielaní správ</p>	<p>výber a kontrola funkčnosti používaných portálov, pracovný list - textový dokument, zaslaný na spracovanie žiakovi</p>

5. Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie

Cieľ a kľúčové Kompetencie	Obsah (obsahový štandard)	Konkrétne príklady	Metódy	Príprava učiteľa
Dokáže zapisovať a interpretovať postupy do formálneho zápisu. Demonštruje v detskom programovacom prostredí riešenie úloh s opakovaním nejakých činností.	Postup riešenia, formálny zápis riešenia. Etapy riešenia problémov. Programovací jazyk. Elementárny príkaz, postupnosť. Cyklus, riešenie úloh s opakovaním nejakých činností. Tvorba jednoduchých algoritmov.	Priamo zadanými základnými príkazmi prejdí miestnosťou, nakreslí schody, stôl so stoličkami.	výklad učiteľa, rozhovor, samostatná práca žiakov	pripraviť súbor používaných príkazov v programovacom jazyku

Metódy a formy práce

- rozhovor
- demonštrácia učiteľom,
- samostatná práca žiakov s pracovným listom, s počítačom, s textovým editorom
- demonštrácia učiteľa cez dataprojektor,
- výklad učiteľa
- internet

Učebné zdroje

- učebnica,
- pracovné listy,
- odborná literatúra,
- odborné časopisy

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známku podľa Metodického pokynu č.7/2009 z 28.4.2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami
Názov predmetu	Informatika
Časový rozsah výučby	0,5 hodín týždenne, 16,5 hodín ročne
Ročník	siedmy
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Informatika – 7. ročník

Prehľad tematických celkov

- **Informačná spoločnosť**
- **Princípy fungovania IKT**
- **Informácie okolo nás**
- **Komunikácia prostredníctvom IKT**
- **Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie**

1. Ciele učebného predmetu:

Cieľom vyučovania informatiky na 2. stupni ZŠ je sprístupniť základné pojmy a techniky používané pri práci s údajmi a pri tvorbe algoritmov a výpočtových procesov. Podobne ako matematika aj informatika v spojení s informačnými technológiami vytvára platformu pre všetky ďalšie predmety. V predmete informatika je potrebné dôkladnejšie sa zamerať na štúdium základných univerzálnych pojmov, ktoré prekračujú súčasné technológie. Dostupné technológie majú poskytnúť vyučovaniu informatiky široký priestor na motiváciu a praktické projekty.

Výchovno-vzdelávací proces na 2. stupni základnej školy smeruje k tomu, aby žiaci:

- sa oboznámili s pojmami údaj a informácia, s rôznymi typmi údajov, s ich zbieraním, uchovávaním, zobrazovaním, spracovaním a prezentovaním
- rozumeli pojmom algoritmus a program (formálny zápis automatizovaného spracovania údajov)
- sa oboznámili so systémami na spracovanie údajov – z pohľadu ich architektúry (počítač, prídavné zariadenia, médiá, komunikácie) a logickej štruktúry (napr. operačný systém)
- si rozvíjali schopnosť algoritmizovať zadaný problém, rozvíjali si programátorské zručnosti, naučili sa pracovať v prostredí bežných aplikačných programov, naučili sa efektívne vyhľadávať informácie uložené na CD alebo na sieti a naučili sa komunikovať cez sieť

- nadobudli schopnosti potrebné pre výskumnú prácu (t. j. schopnosť realizovať jednoduchý výskumný projekt, sformulovať problém), rozvíjali si formálne a logické myslenie, naučili sa viaceré metódy na riešenie problémov
- rozvíjali si svoje schopnosti kooperácie a komunikácie (naučili sa spolupracovať v skupine pri riešení problému, verejne so skupinou o ňom diskutovať a referovať)
- rozvíjali si svoju osobnosť, tvorivosť, logické myslenie, zodpovednosť, morálne a vôľové vlastnosti, húževnatosť, sebakritickosť a snažili sa o sebavzdelávanie
- naučili sa rešpektovať intelektuálne vlastníctvo a autorstvo informatických produktov, systémov a aplikácií (aby chápali, že informácie, údaje a programy sú produkty intelektuálnej práce, sú predmetmi vlastníctva a majú hodnotu), pochopili sociálne, etické a právne aspekty informatiky

2. Obsah vzdelávania učebného predmetu

<i>Tem. okruh</i>	<i>Cieľ a kľúčové kompetencie</i>	<i>Obsah (obsahový štandard)</i>	<i>Výkonový štandard</i>
I. INFORMAČNÁ SPOLOČNOSŤ (2 h)	<p>Oboznámiť sa s využitím IKT v najrôznejších oblastiach znalostnej spoločnosti.</p> <p>Pochopiť, že používanie IKT si vyžaduje kritický a zvažujúci postoj k dostupným informáciám.</p> <p>Viesť k zodpovednému používaniu interaktívnych médií – rozumieť rizikám, ktoré sa tu nachádzajú.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Informačné technológie v znalostnej spoločnosti • Riziká technológií, vírusy, antivírusové programy 	<ul style="list-style-type: none"> • poznať využitie IKT v znalostnej spoločnosti (bankovníctvo, zdravotníctvo, doprava, umenie, ...) • dokázať posúdiť spoľahlivosť získaných informácií
II. PRINCÍPY FUNGOVANIA IKT (4)	<p>Oboznámiť sa princípmi fungovania jednoduchého hardvéru, rôznych oblastí určenia softvéru, úlohami operačných systémov (napr. práca so súbormi a priečinkami).</p> <p>Zvládnuť ukladanie informácií na rôzne média, porovnanie kapacít a rýchlosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Operačný systém, používateľ, prihlasovanie do systému, správca úloh • Priečinkov, disk, USB-pamäťový kľúč, archív • Ukladanie informácií na rôzne média • Zálohovanie údajov 	<ul style="list-style-type: none"> • dokázať spúšťať naraz viac aplikácií • poznať ukladanie informácií na rôzne média, vedieť porovnať kapacitu • dokázať vykonať zálohovanie údajov
<i>Tem. okruh</i>	<i>Cieľ a kľúčové kompetencie</i>	<i>Obsah (obsahový štandard)</i>	<i>Výkonový štandard</i>

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">III. INFORMÁCIE OKOLO NÁS (18 h)</p>	<p>Oboznámiť sa so základnými postupmi pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou.</p> <p>Vedieť vytvárať jednoduché tabuľky.</p> <p>Vedieť skenovať obrázky, meniť veľkosť obrázku, otočiť a upravovať fotografie, pridávať efekty.</p> <p>Porozumieť nahrávaniu a prehrávaniu zvukov a videí.</p> <p>Zvládnuť základy technológie vytvárania prezentácií.</p> <p>Poznať prostredie, nastavenie atribútov prostredia.</p> <p>Vysvetliť pojmy: prezentácia, snímka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aplikácie na tvorbu prezentácií • Textová informácia • Grafická informácia, fotografia, animácia • Skenovanie obrázkov, zmena veľkosti obrázku, otočenie, efekty, úprava fotografií • Informácie v tabuľkách • Aplikácie na nahrávanie a spracovanie zvuku – zapojenie mikrofónu, nahrávanie zvukov, jednoduché efekty • Základné pravidlá prezentovania informácií • Legálnosť použitia obrázkov a textov z internetu – uvádzanie zdrojov • Vytvorenie jednoduchej prezentácie o sebe • Tvorba prezentácie na určitú tému – Naša trieda, Naša škola, Moje mesto, ... • Tvorba prezentácie z ľubovoľného predmetu 	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť vložiť novú snímku – • zvoliť rozvrhnutie snímky • vedieť použiť šablóny • vedieť vložiť a formátovať text • vedieť kresliť objekty a pracovať s nimi • vedieť vložiť klipart alebo iný obrázok • vedieť upraviť fotografiu, koláž, texty v obrázkoch • vedieť pracovať s tabuľkami • vedieť vložiť zvuk • vedieť vložiť hypertextový odkaz • vedieť navrhnuť a vytvoriť prezentáciu • poznať zásady správneho prezentovania • vedieť spustiť a ovládať prezentáciu • vedieť otvoriť novú prezentáciu, uložiť prezentáciu
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">IV. KOMUNIKÁCIA</p> <p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">PROSTREDIAMI</p> <p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">PROBLÉMOV</p> <p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">ALG. MYSLENIE</p> <p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">(7 h)</p>	<p>Oboznámiť sa so špecifickými postupmi riešenia problémov prostredníctvom IKT.</p> <p>Zoznámiť sa s pojmami algoritmus, Oboznámiť sa s využitím nástrojov internetu na komunikáciu na vlastné učenie sa a aj na riešenie školských problémov a schopnosť uväzovať nad riešením problémov pomocou IKT. a sprostredkovanie informácií.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Algoritmus a program • Základné typy algoritmov (priamy, vetvený a cyklický) • Detský programovací jazyk (napr. KAREL) • Interaktívna komunikácia. Mobilné telefóny • Funkcia klávesov F1 – F10 v priamom režime • Ukážky on – line komunikácie • Program KAREL v editovacom režime • Vlastné príkazy, zoskupovanie častí riešenia do procedúr • Tvorba jednoduchých algoritmov 	<ul style="list-style-type: none"> • dokázať zapisovať a interpretovať postupy výkonných štandardov (napr. zápis matematických algoritmov) • získať základné vedomosti o priamej komunikácii prostredníctvom IKT – rozhovor (chat), Skype, okamžitá správa (ICQ) • zoskupovať časti riešenia do procedúr • uvedomiť si bezpečnostné riziká pri práci s internetom

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	Dejepis
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne
Ročník	piaty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná

Charakteristika predmetu

Dejepis je samostatným predmetom a spolu s humánnou zložkou zemepisu a občianskou výchovou tvorí vzdelávaciu oblasť spoločenskovedných predmetov. Spolu s nimi predstavuje jeden z významných prostriedkov procesu humanizácie žiakov. Pomocou vyučovania dejepisu sa žiaci oboznamujú s vývojom ľudskej spoločnosti najmä z hľadiska aspektu konajúcich osôb, či skupín ľudí a tiež prostredníctvom pohľadov na dôležité formy života spoločnosti v jednotlivých historických obdobiach. Postupne si osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania.

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiaka a uchovanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historickej skúsenosti či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Ide predovšetkým o postupné poznávanie takých historických udalostí, dejov, javov a procesov v priestore a čase, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Dejepis na základnej škole kladie dôraz najmä na dejiny 19. a 20. storočia, v ktorých môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov.

Vyučovanie dejepisu vedie žiakov k úcte k vlastnému národu, k rozvíjaniu vlastenectva ako súčasťou kultivovania ich historického vedomia. Pritom rezonuje i úcta k iným národom a etnikám, rovnako tak rešpektuje kultúrne a iné odlišnosti ľudí, rôznych skupín a spoločenstiev. Prispieva tak k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Rovnako dôležitosť pripisuje aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

Ciele predmetu

Za základnú cieľovú kategóriu výučby dejepisu považujeme tvorbu študijných predmetových, medzipredmetových kompetencií – spôsobilostí, schopností využívať kvalitu získaných znalostí v rôznych poznávacích i praktických situáciách, ktoré umožnia žiakom, aby nepristupovali k histórii len ako k uzavretej minulosti, ale aj k rozvíjaniu celej škály kompetencií (spôsobilostí) klásť si v aktívnej činnosti kognitívne rôznorodé otázky, pomocou ktorých sa cez prizmu prítomnosti pýtajú na minulosť a vytvárajú si tak postupne vlastný názor.

Významným prostriedkom k tomu je súbor primeraných školských historických prameňov (aj exemplárne mnohostranných), ktorý sa považuje za integrálnu súčasť didaktického systému výučby dejepisu i dejepisných učebníc na základných školách.

Závažným predpokladom rozvíjania a uplatňovania uvedených cieľových kategórií je prekonávanie transmisívnu výučbu dejepisu, ktorej podstatou je odovzdávanie poznatkov v hotovej podobe prevažne explikačnými (vysvetľujúcimi) metódami a prostredníctvom frontálnej výučby, a v širšej miere aplikovať prístupy, ktoré kladú dôraz na aktívne učenie, na proces hľadania, objavovania a konštruovania (vytvárania) poznatkov na základe vlastnej činnosti a skúsenosti v interakcii s učiteľom a spolužiakmi v kooperatívnom učení.

Kľúčové kompetencie, ktoré predmet rozvíja

Spôsobilosti na celoživotné učenie sa:

- chápať prebrané oblasti v historicko-geografickom kontexte
- zoznámiť sa so všeobecne používanými pojmami a vypestovať si schopnosť dávať ich do vzájomných súvislostí
- zúčastňovať sa na rôznych súťažiach, mať z toho radosť a motiváciu k ďalšiemu učeniu

Sociálne kompetencie:

- chápať význam skupinovej práce

- zoznámiť sa s možnosťami skupinovej práce a utváranie príjemnej pracovnej atmosféry
- naučiť sa dávať dobré otázky
- naučiť sa diskutovať

Spôsobilosti riešiť problémy:

- vnímať najrozličnejšie spoločenské problémy
- využívať pri riešení problémov schopnosť pracovať s informáciami z rôznych zdrojov (internet, tlač, odborné časopisy)

Spôsobilosti občianske:

- zoznámiť sa s kultúrnym a historickým dedičstvom a chrániť ho
- rešpektovať presvedčenia iných ľudí
- uvedomovať si význam občianskej spoločnosti
- uvedomiť si, že Slovenská republika je súčasťou Európskej únie

Komunikačné spôsobilosti

- súvisle formulovať svoje názory na spoločenské dianie
- akceptovať odlišné názory a zaoberať sa nimi
- naučiť sa tvorivo využívať informačné a komunikačné prostriedky

Pracovné kompetencie:

- vedieť využívať poznatky a vedomosti získané v škole pre svoj ďalší rozvoj
- rozvíjať svoje myslenie a nachádzať nové riešenia
- aplikovať praktické činnosti (besedy, exkurzie)

5. ročník

Počet hodín týždenne. 1

Obsahový štandard - témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Od blízkeho k vzdialenému

Priestor a čas – dom, byt, sídlisko, dedina, územný celok, Slovensko, Európska únia, prírodný a historický čas, dátum, letopočet, rodinné a štátne sviatky
– prepojenie na geografiu a občiansku výchovu

Pamiatky v priestore a čase – historické pramene

– **multikultúrna výchova**

Minulosť našej školy – školská kronika

Človek v premenách priestoru a času

Priestor na mape – dejepisná mapa, glóbus – prepojenie na geografiu

Človek v pohybe – sťahovanie národov – prepojenie na geografiu

– **multikultúrna výchova**

Ako si človek zmenšoval svet – stretanie kultúr, kolonizácia, vyst'ahovalectvo

-**multikultúrna výchova**

Spôsob obživy človeka – roľník, remeselník, obchodník

Človek vládca prírody? – prírodná energia, umelá energia

- **environmentálna výchova**

Práca detí v minulosti a prítomnosti – detská práca – prepojenie na geografiu a občiansku výchovu

Človek a komunikácia

Pamäť ľudstva – jazyk, písmo, kniha, noviny, rozhlas, televízia, internet, e-mail, náboženstvo, legendy, mýty, povesti, vojna, mier

- **mediálna výchova, multikultúrna výchova**
- prepojenie na geografiu, občiansku výchovu a slovenský jazyk

Výkonový štandard -požiadavky na výstup

- rozpoznať a vymenovať zmeny v mieste bydliska
- identifikovať rozdiel medzi prírodným a historickým časom, zostaviť tabuľku dátumov sviatkov
- zaradiť letopočty do príslušného storočia
- rozlíšiť dátum a letopočet
- zakresliť časovú priamku významných udalostí zo života svojej rodiny a jednoduchú časovú priamku
- rozoznať pojmy pred Kr. a po Kr.
- pochopiť pojem generácia
- zostaviť rodostrom svojej rodiny
- napísať krátky príbeh zo života svojej rodiny
- poznať rozdiel medzi múzeom a archívom
- poznať jednotlivé druhy historických prameňov
- orientovať sa na dejepisnej mape, čítať dejepisnú mapu
- rozoznať rozdiel medzi mapou a glóbusom, dejepisnou a zemepisnou mapou
- uviesť príčiny sťahovania národov
- vysvetliť pojem kolonizácia
- porovnať spôsoby dopravy dnes a v minulosti
- zostaviť tabuľku najdôležitejších dopravných prostriedkov v chronologickej postupnosti
- charakterizovať život roľníkov a remeselníkov v minulosti
- vysvetliť príčiny oddelenia remeselníkov od roľníkov
- nájsť rozdiely medzi výmenným a peňažným obchodom
- vystihnúť rozdiely medzi prírodnou a umelou energiou
- zdôvodniť príčiny neustáleho hľadania nových zdrojov energie
- vymenovať vynálezy, ktoré pomohli človeku využívať energiu vo svoj prospech
- uviesť príklad zneužívania prírody
- zaujať stanovisko k problému detskej práce
- zhodnotiť význam vynálezu písma, vymenovať najstaršie druhy písma
- uviesť príklady dorozumievania sa v minulosti
- uviesť druhy masovokomunikačných prostriedkov
- zhodnotiť význam vynálezu kníhtlače
- uviesť dôsledky vojen pre človeka a prostredie, v ktorom žije
- zostaviť správu o súčasnom vojnovom konflikte

Metódy a formy práce

- frontálna metóda: výklad učiteľa
- práca s učebnicou
- práca s pracovnými listami
- utvrdzovanie učiva cvičeniami
- písomné práce žiakov
- práca s historickými prameňmi, doplnkovou literatúrou a mapou
- organizácia exkurzie
- skupinová práca

- individuálna práca žiakov

Učebné zdroje

- učebnica – Stretnutie s minulosťou
- Denník z pátrania po minulosti
- odborná literatúra
- mapy a dejepisné atlasy
- odborné časopisy
- internet

Hodnotenie predmetu

Žiaci sú hodnotení známkou podľa Metodických pokynov č.7/ 2009 – R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	Dejepis
Časový rozsah výučby	1,5 hodiny týždenne, 49,5 hodín ročne
Ročník	šiesty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

6. ročník

Počet hodín týždenne: 1,5

Obsahový štandard - témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Obrazy pravekého sveta

Od lovca k roľníkovi a remeselníkovi – zberač, lovec, roľník, odev, nástroje, zbrane

Riečne civilizácie a ich dedičstvo

– **multikultúrna výchova, environmentálne výchova**

- prepojenie na geografiu

Obrazy starovekého sveta

Staroveké Grécko – mestský štát, písmo, aténska demokracia, Perikles, olympijské hry, mytológia

- **multikultúrna výchova**

- **mediálna výchova**

- prepojenie na geografiu, literatúru, občiansku výchovu, telesnú výchovu

Rímska republika – vec verejná, Markus Aurelius, Limes Romanus, ľudia a ich každodenný život, divy starovekého sveta

- **multikultúrna kultúra**

- prepojenie na geografiu, literatúru, občiansku výchovu

Svetové náboženstvá – kresťanstvo, islam, Starý zákon, Nový zákon, korán

- **multikultúrna výchova, mediálna výchova**

- prepojenie na náboženskú výchovu

Obrazy stredovekého sveta

Tri ríše stredoveku – Byzantská ríša, Franská ríša, Arabská ríša, každodenný život, prepožičiavanie pôdy, vzdelanie

- **multikultúrna výchova**
- prepojenie na geografiu, občiansku výchovu

Výkonový štandard -požiadavky na výstup

- rozpoznať rozdiely v spôsobe obživy a života pravekých zberačov, lovcov a roľníkov
- analyzovať pracovné nástroje pravekých ľudí
- zhodnotiť význam najdlhšie používaného pracovného materiálu – kameňa
- porovnať kamenné pracovné nástroje s medenými a bronzovými nástrojmi
- identifikovať nástroje a zbrane človeka medenej doby
- zovšeobecniť spôsob obživy s života ľudí v medenej dobe
- odhaliť postupne stav a premeny životného prostredia v dôsledku ľudskej činnosti
- odhaliť vzťah medzi prírodnými podmienkami údolí veľkých riek a vznikom prvých štátov
- identifikovať znaky zavražovacieho poľnohospodárstva
- analyzovať vnútorné členenie spoločnosti v mestskom štáte
- zhodnotiť premeny a význam písma pre spoločnosti najstarších štátov
- identifikovať poznatky obyvateľov najstarších štátov, ktoré nám slúžia dodnes
- odhaliť vzťah medzi prírodnými podmienkami a vznikom množstva nezávislých mestských štátov v Grécku
- uvedomiť si, že Grékov spájaj spoločný jazyk, náboženstvo, kultúra, šport, obchod a mytológia
- rozpoznať rôzne formy vlády v mestských štátoch na príklade Sparty a Atén
- analyzovať spôsob života a formu vlády v Aténach za Perikla
- pochopiť rozdiel rovnosti a nerovnosti
- zdôvodniť významné postavenie telesnej kultúry v mestských štátoch
- zhodnotiť olympijske myšlienky v minulosti a prítomnosti
- analyzovať formu vlády v rímskej republike ako mestského štátu
- analyzovať spôsob obživy a života v Ríme
- dokumentovať expanziu mestského štátu a jeho premenu na ríšu
- analyzovať krízu republiky a jej premenu na cisárstvo
- rozpoznať príčiny budovania rímskej hranice pozdĺž Dunaja
- zostaviť stručný materiál o živote v rímskych táboroch na našom území
- rozpoznať dôležitosť gréckej a rímskej kultúry pre vytvorenie európskej kultúry
- zostaviť obrazový materiál o divoch starovekého sveta
- odhaliť príčiny prenasledovania kresťanov v Rímskej ríši
- identifikovať rozdiely medzi Starým a Novým zákonom
- odhaliť okolnosti vzniku islamu
- zdôvodniť príčiny rýchleho šírenia islamu
- identifikovať odkaz arabskej kultúry pre európsku kultúru
- zdôvodniť príčiny rozdelenia Rímskej ríše
- zovšeobecniť príčiny zániku Západorímskej ríše
- odhaliť ciele expanzívnej politiky Justiniána, Karola Veľkého a arabských kalifov
- zhodnotiť kultúrny odkaz Byzantskej a Franskej ríše
- odhaliť nový vzťah medzi ľuďmi vyšších spoločenských vrstiev formujúcej sa stredovekej spoločnosti za pomoci grafu
- identifikovať spôsob života a obživy jednotlivých sociálnych vrstiev stredovekej spoločnosti
- zdôvodniť príčiny oddelenia remeselníkov od roľníkov
- opísať život ľudí na feudálnom majetku a v meste

- zdôvodniť, prečo sa kláštory stali postupne hospodárskymi a kultúrnymi centrami
- zhodnotiť význam stredovekých univerzít

Metódy a formy práce

- frontálna metóda: výklad učiteľa
- práca s učebnicou
- práca s pracovnými listami
- utvrdzovanie učiva cvičeniami a preverovanie vedomostí testami
- písomné práce žiakov
- práca s historickými prameňmi, doplnkovou literatúrou a mapou
- práca s časovou osou
- skupinová práca
- individuálna práca žiakov
- vypracovanie referátu

Učebné zdroje

- učebnica – Od praveku k staroveku
- odborná literatúra
- mapy a dejepisné atlasy
- odborné časopisy
- internet

Hodnotenie predmetu

Žiaci sú hodnotení známku podľa Metodických pokynov č.7/ 2009 – R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	Dejepis
Časový rozsah výučby	1,5 hodiny týždenne, 49,5 hodín ročne
Ročník	siedmy
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Dejepis

7. ročník

Počet hodín týždenne: 1,5

Témy na rozvoj kompetencie, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline

Príchod Slovanov – pravlast', migrácia, Samo

- multikultúrna výchova, environmentálna výchova
- prepojenie na geografiu

Veľká Morava – kresťanské misie, Cyril a Metod, Pribina, Rastislav, Svätopluk

- multikultúrna výchova
- mediálna výchova
- prepojenie na geografiu, literatúru, náboženskú výchovu, občiansku výchovu

Slováci v Uhorskom kráľovstve

Kráľovstvo mnohých jazykov a mravov – dynastia, Štefan I., Ondrej II., Karol Róbert, Ľudovít I., Žigmund Luxemburský, gotická cesta, Matej Korvín

- multikultúrna výchova
- mediálna výchova
- prepojenie na geografiu, literatúru, občiansku výchovu, výtvarnú výchovu

Banské mestá – Kremnica, Banská Bystrica, Banská Štiavnica, život baníkov, dukát

- multikultúrna kultúra, mediálna kultúra
- environmentálna výchova
- prepojenie na geografiu, literatúru, občiansku výchovu

Kríza stredoveku – humanizmus, renesancia, Mikuláš Kopernik, Leonardo da Vinci

- multikultúrna výchova, mediálna výchova, environmentálna výchova
- prepojenie na geografiu, výtvarnú výchovu, fyziku

Kníhtlač – Ján Gutenberg

- mediálna výchova
- prepojenie na literatúru

Obrazy novovekého sveta

Objavitelia a dobyvatelia – karavela, objavenie Ameriky, oboplávanie zemegule, kolonializmus

- multikultúrna výchova, environmentálna výchova
- prepojenie na geografiu, občiansku výchovu

Hospodárske zmeny – od cechu k manufaktúre, mešťan, zámorský obchod

- multikultúrna výchova
- prepojenie na geografiu

Reformácia a protireformácia – Martin Luther, Ignác z Loyoly

- mediálna výchova
- prepojenie na náboženskú výchovu

Habsburská monarchia

Slovensko na hranici dvoch svetov – Moháč, Turci, Bratislava – centrum uhorského kráľovstva

- multikultúrna výchova
- prepojenie na geografiu

Osvietenský absolutizmus – Mária Terézia, Jozef II., Matej Bell, Adam F. Kollár, reformy

- multikultúrna výchova
- prepojenie na literatúru

Požiadavky na výstup

- opísať pravlast' Slovanov
- uviesť dôvody sťahovania Slovanov
- na hist. mape ukázať územia, na ktoré sa Slovania nasťahovali
- vymenovať západných, južných a východných Slovanov
- identifikovať vzťahy medzi Slovanmi a Avarmi
- uviesť príčiny vzniku Samovej ríše a jej význam
- opísať vznik Nitrianskeho kniežatstva
- uviesť dôvody na vznik Veľkomoravskej ríše a jej význam
- zhodnotiť prínos Cyrila a Metoda pre rozvoj našej kultúry a štátnosti
- opísať Veľkomoravskú ríšu počas panovania Rastislava a Svätopluka
- opísať kultúru a vzdelanosť vo Veľkomoravskej ríši
- ukázať na hist. mape rozmach Veľkomoravskej ríše
- nakresliť obydlie z doby veľkomoravskej
- rozpoznať zbraň a výstroj vojakov z obdobia Veľkej Moravy
- vysvetliť vznik Uhorského kráľovstva,
- zhodnotiť vládu Štefana I.
- analyzovať Zlatú bulu Ondreja II.
- vysvetliť, prečo dochádzalo v Uhorsku k neustálemu boju o trón
- analyzovať a zhodnotiť spôsob života ľudí vo vrcholnom stredoveku a dnes
- zdôvodniť hospodársky rozkvet za vlády Karola Róberta
- zhodnotiť význam vnútornej a zahraničnej politiky Ľudovíta I. a Žigmunda Luxemburského
- opísať vládu Mateja Korvína
- zhodnotiť význam banských miest na Slovensku
- opísať kultúru v Uhorsku vo vrcholnom stredoveku
- nájsť obrazový materiál z gotickej cesty
- ukázať na hist. mape Uhorské kráľovstvo
- napísať krátky životopis vybraného panovníka Uhorska
- do slepej mapy zakresliť banské mestá na Slovensku
- napísať krátky text o živote baníkov
- uviesť podstatné znaky úpadku stredovekej spoločnosti
- charakterizovať humanizmus a renesanciu
- zhodnotiť význam kníhtlače
- napísať krátku esej o význame písaného slova
- rozlíšiť pojmy objaviteľa a dobyvatelia
- uviesť príčiny a dôsledky zámorských objavov
- zhodnotiť význam zámorského obchodu
- nakresliť do obrysovej mapy smery objavných plavieb
- vysvetliť pojem kolonializmus
- zdôvodniť príčiny hosp. zmien v novoveku
- porovnať prácu remeselníka v cechu a v manufaktúre
- opísať život mešťana
- zostaviť správu o spôsobe života remeselníka
- opísať príčiny reformácie a dôvody protireformácie
- analyzovať písomný prameň s problematikou reformácie

- opísať moháčsku bitku a jej dôsledky
- objasniť postavenie Slovenska v Habsburskej monarchii
- charakterizovať postavenie Slovenska v susedstve Osmanskej ríše
- uviesť príčiny a dôsledky protihabsburských povstaní
- zostaviť obrazový materiál o Bratislave ako hlavnom a korunovačnom meste Uhorska
- zhodnotiť význam reforiem Márie Terézie a Jozefa II.
- charakterizovať osvietenský absolutizmus
- prezentovať významné slovenské osobnosti prezentáciou v power pointe

Metódy a formy práce

- frontálna metóda: výklad učiteľa
- práca s učebnicou a internetom
- práca s pracovnými listami
- utvrdzovanie učiva cvičeniami a preverovanie vedomostí testami
- písomné práce žiakov
- práca s historickými prameňmi, doplnkovou literatúrou, historickou a slepou mapou
- práca s časovou osou
- skupinová práca
- individuálna práca žiakov
- vypracovanie eseje, referátu a prezentácie na PC

Učebné zdroje

- učebnice – Slovensko v stredoveku a na začiatku novoveku, Slovensko na prahu nového veku
- odborná literatúra
- mapy a dejepisné atlasy
- odborné časopisy
- internet

Hodnotenie predmetu

Žiaci sú hodnotení známku podľa Metodických pokynov č. 7/ 2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	Regionálna výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne (voliteľný predmet)
Ročník	piaty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2

Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Regionálna výchova je voliteľným predmetom a dopĺňa vzdelávaciu oblasť spoločenskovedných predmetov, predovšetkým dejepis. Predstavuje jeden z prostriedkov procesu humanizácie žiakov.

Podporuje národné povedomie, vzťah k rodnému jazyku, tradíciám a slovenskej kultúre.

Je to interdisciplinárny predmet, ktorý využíva prvky už existujúcich predmetov a veku primeraným spôsobom žiakov oboznamuje s realiami ich regiónu.

Ciele predmetu

Cieľom predmetu je pomôcť žiakom uvedomovať si prírodné krásy a historické pamätihodnosti svojho regiónu za účelom pestovania úcty k svojej vlasti, kraju a i k sebe samému. Vytvárať predpoklady u žiakov na pestovanie a rozvíjanie citu ku kráse ľudového umenia a uchovávanie kultúrneho dedičstva našich predkov. Rozvíjať toleranciu voči iným kultúram.

Kompetencie, ktoré predmet rozvíja

Spôsobilosti na celoživotné učenie sa:

- zoznámiť sa so všeobecne používanými pojmi a vypestovať si schopnosť dávať ich do vzájomných súvislostí
- získavať nové poznatky, mať z toho radosť a motiváciu k ďalšiemu učeniu

Sociálne kompetencie:

- chápať význam skupinovej práce
- zoznámiť sa s možnosťami skupinovej práce a utváranie príjemnej pracovnej atmosféry

Spôsobilosti riešiť problémy:

- vnímať najrozličnejšie spoločenské problémy
- využívať pri riešení problémov schopnosť pracovať s informáciami z rôznych zdrojov (internet, tlač, odborné časopisy)

Spôsobilosti občianske:

- zoznámiť sa s kultúrnym a historickým dedičstvom a chrániť ho
- rešpektovať presvedčenia iných ľudí
- uvedomovať si význam občianskej spoločnosti
- uvedomiť si, že Slovenská republika je súčasťou Európskej únie

Komunikačné spôsobilosti

- súvisle formulovať svoje názory
- akceptovať odlišné názory a zaoberať sa nimi
- naučiť sa tvorivo využívať informačné a komunikačné prostriedky

Pracovné kompetencie:

- vedieť využívať poznatky a vedomosti získané v škole pre svoj ďalší rozvoj
- rozvíjať svoje myslenie a nachádzať nové riešenia

5. ročník

Počet hodín týždenne: 1

Obsahový štandard -témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

1. Historické pamätihodnosti môjho regiónu

- návšteva kostola v obci
- návšteva pamätníka padlým v obci
- návšteva obecného úradu, práca s obecnou kronikou

-prepojenie s dejepisom a občianskou výchovou

2. Prírodné bohatstvo regiónu

- návšteva náleziska z doby bronzovej v okolí obce
- získavať informácie o druhovom zastúpení rastlín a živočíchov v regióne

-prepojenie s dejepisom, biológiou

- environmentálna výchova

3. Vstup histórie do života žiaka

- povest' o vzniku erbu, výklad histórie vzniku erbu
- história vlastnej rodiny

-prepojenie so slovenským jazykom a dejepisom

- multikultúrna výchova

4. Krása ľudového umenia

- hodnota ľudovej tradície a jej význam pre dnešný život
- ľudové piesne regiónu
- výtvarné stvárnenie predmetov z prírodných materiálov s regionálnymi ľudovými prvkami

- multikultúrna výchova

5. Kultúrna inakosť v mojom regióne

- oboznámenie sa s kultúrou rómskej národnostnej menšiny

Výkonový štandard - požiadavky na výstup

- spracovať krátky referát o histórii evanjelického kostola v obci
- prerozprávať z obecnej kroniky najzaujímavejšie informácie získané jej štúdiom
- vymenovať druhy rastlín a živočíchov vyskytujúcich sa v regióne, rozoznať chránené z nich
- poznať erb obce a históriu jeho vzniku
- napísať krátky príbeh o erbe obce
- nacvičiť a prezentovať ľudovú pieseň regiónu
- zaznamenať rozprávanie starých rodičov o minulosti
- vyrobiť maľovanú kraslicu alebo podobný výrobok
- poznať históriu a kultúru Rómov v obci

Metódy a formy práce

- o vlastná činnosť žiakov – individuálna, kolektívna, vo dvojiciach
- o pod vedením učiteľa žiaci získajú nové poznatky a radosť z poznávania
- o riešenie problémov
- o brainstorming
- o zážitkové učenie

Učebné zdroje

- odborná literatúra

- internet

Hodnotenie predmetu

Žiaci sú hodnotení známku podľa Metodických pokynov č.7/ 2009 – R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	Regionálna výchova
Časový rozsah výučby	0,5 hodina týždenne, 16,5 hodín ročne (voliteľný predmet)
Ročník	šiesty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

6. ročník

Počet hodín týždenne: 0,5

Obsahový štandard - témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

1. *Historické pamätihodnosti môjho regiónu*

- história obce
- budovy v obci v minulosti a dnes
- hračka mojej starej mamy

-prepojenie s dejepisom a občianskou výchovou

2. *Prírodné bohatstvo regiónu*

- návšteva čističky odpadových vôd
- ochrana prírody
- **prepojenie s environmentálnou výchovou, biológiou**
- **environmentálna výchova**

3. *Vstup histórie do života žiaka*

- literárna tvorba rodákov
- povesti z Novohradu
- **prepojenie so slovenským jazykom a dejepisom**
- **multikultúrna výchova**

4. *Krása ľudového umenia*

- hodnota ľudovej tradície a jej význam pre dnešný život
- výtvarné stvárnenie predmetov z prírodných materiálov s regionálnymi ľudovými prvkami
- rozvoj estetického cítenia
- **prepojenie s výtvarnou výchovou a technickou výchovou**
- **multikultúrna výchova**

Výkonový štandard -požiadavky na výstup

- spracovať krátky referát o histórii obci
- získať fotografie starých budov v obci, odfotiť ich súčasnú podobu a porovnať ich formou výstavky
- poznať povesť z Novohradu a prerozprávať jej dej
- vyrobiť vianočnú ozdobu bez použitia moderných materiálov
- získať hračky z 20. stor. a prezentovať ich formou výstavky
- poznať základné pojmy z ľudového umenia – kroj, črpák, bača, valaška a pod.
- uvedomovať si dôležitosť ochrany okolitej prírody

Metódy a formy práce

- o vlastná činnosť žiakov – individuálna, kolektívna, vo dvojiciach
- o pod vedením učiteľa žiaci získajú nové poznatky a radosť z poznávania
- o riešenie problémov
- o brainstorming
- o zážitkové učení

Učebné zdroje

- odborná literatúra
- internet

Hodnotenie predmetu

Žiaci sú hodnotení známkou podľa Metodických pokynov č.7/ 2009 – R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	Regionálna výchova
Časový rozsah výučby	0,5 hodina týždenne, 16,5 hodín ročne (voliteľný predmet)
Ročník	šiesty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

RGV

7. ročník

Počet hodín týždenne: 0,5

Témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

1. *Historické pamätihodnosti Slovenska*
 - božstvá Slovanov
 - dominanty Slovenska
- prepojenie s dejepisom, občianskou výchovou a geografiou
- multikultúrna výchova
2. *Prírodné bohatstvo Slovenska*
 - prírodné krásy Slovenska
 - projekt o vybranej prírodnej lokalite
- prepojenie s environmentálnou výchovou, biológiou, geografiou
- environmentálna výchova

3. *Vstup histórie do života žiaka*

- štátne symboly
- osobnosti Slovenska

- prepojenie so slovenským jazykom, dejepisom a občianskou výchovou

- multikultúrna výchova

4. *Krása ľudového umenia*

- ľudové kroje na Slovensku
- ľudové remeslá
- rozvoj estetického cítenia

- prepojenie s výtvarnou výchovou a dejepisom

- multikultúrna výchova, mediálna výchova

Požiadavky na výstup

- zopakovať poznatky o ľudovom umení pomocou pracovných listov
- rozlíšiť najtypickejšie kroje podľa regiónov Slovenska
- pripraviť samostatný projekt o ľudových remeslách
- zaspievať vianočnú koledu s použitím jednoduchých hudobných nástrojov
- poznať text štátnej hymny, nakresliť štátny znak
- vedieť mená slovanských bohov
- rozoznať hrad a kaštieľ
- získať informácie o Spišskom hrade, hrade Devín a Beckov
- poznať osudy a význam Š. Baniča, J. Jánošíka, P. Dobšinského, Majstra Pavla z Levoče
- ukázať na mape lokality Vysoké Tatry, Nízke Tatry, Piešťany, Poloniny a stred Európy, zdôvodniť ich význam pre Slovensko
- verejne prezentovať projekt o vybranej prírodnej lokalite Slovenska
- uvedomiť si význam ochrany prírody
- pestovať národnosť a pozitívny vzťah k vlasti

Metódy a formy práce

- o vlastná činnosť žiakov – individuálna, kolektívna, vo dvojiciach
- o pod vedením učiteľa žiaci získajú nové poznatky a radosť z poznávania
- o riešenie problémov
- o brainstorming
- o zážitkové učenie
- o práca s mapou

Učebné zdroje

- odborná literatúra
- internet
- pracovné listy

Hodnotenie predmetu

Žiaci sú hodnotení známku podľa Metodických pokynov č.7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	Geografia
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne (1 hodina pridaná ako voliteľný predmet)
Ročník	piaty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Poslaním predmetu je uchovať kontinuitu tradičných hodnôt našej spoločnosti a v súlade s aktuálnymi integračnými procesmi priviesť žiakov k vnímaniu vlastenectva a národnej hrdosti v kontexte európanstva a multikulturalizmu.

Ciele geografie

- Rozvíjať si chuť učiť sa,
- Rozvíjať schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať,
- Všímať si priestor, v ktorom žijeme a jeho zmeny,
- Prejavovať záujem o spôsob života ľudí v rôznych častiach sveta,
- Vedieť čítať mapu, orientovať sa na nej a podľa nej v praxi – plány miest, autoatlas,

- Vnímať jedinečnosť prírodných javov a výtvorov na Zemi a vysvetliť prírodné javy na základe vedomostí
- Rozumieť grafom, diagramom,
- Hľadať riešenia na otázky, hľadať informácie, svoje riešenia problémov interpretovať (riešiť projekt, prezentovať ho),
- Diskutovať o návrhoch,
- Oceniť krásu kultúrnych pamiatok, naučiť sa ich vážiť si a chrániť.

Obsahový štandard

- Zem vo vesmíre, pohyby Zeme,
- svetadiely, moria, ostrovy a polostrovy, prielivy, prielavy, zálivy,
- najvyššie pohoria, sopky, zemetrasenia, cunami, ich vznik,
- pohyb zemských krýh,
- ľadovce, rieky, jazerá,
- činnosť rieky, vetra,
- rôznorodosť rastlínstva a živočíšstva na zemi,
- obyvateľstvo v rôznych častiach Zeme,
- kultúrne pamiatky vo svete

Tematické celky

- Objavovanie Zeme a Vesmíru
- Mapa a glóbus
- Projekt – celoročný – Prezentácia na konci školského roka
- Cestujeme po Zemi
- Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvoril človek
-

Výkonový štandard

Požadovaný výstup žiakov z geografie v 5. ročníku

- orientovať sa na mape podľa zemepisných súradníc,
- orientovať sa v pláne mesta, autoatlase, v mape alebo pláne na internete
- vedieť čítať mapy všeobecnozemeepisné, tematické, rozumieť im,
- interpretovať údaje získané z grafu, diagramu
- vysvetliť príčiny striedania dňa a noci, striedania ročných období a uviesť dôsledky pohybov Zeme na prírodné procesy
- vysvetliť vznik časových pásiem, počítať vzdialenosti medzi dvoma miestami na Zemi grafickou mierkou
podľa príkladov vedieť vysvetliť ako vzniká pohorie, sopka, zemetrasenie, skalné mesto, kaňon, rieka, ľadovec, púšť, dažďový prales, uviesť príklady
- pripraviť projekt, vypracovať a odprezentovať ho
- diskutovať o geografických zaujímavostiach – prírodných a kultúrnych
- získavať údaje zo zdrojov, využiť internet, odbornú literatúru
- tvoriť mentálne mapy so symbolmi

Základné otázky geografie:

kde to je

čím je to zaujímavé

ako to vzniklo

akí ľudia tam žijú

Prepojenie prierezových tém

V predmete je možné prepojiť všetky prierezové témy podľa obsahov jednotlivých tematických celkov:

- Multikultúrna výchova -
- Osobnostný a sociálny rozvoj
- Environmentálna výchova
- Ochrana života a zdravia
- Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Metódy a formy práce

- Riadený rozhovor
- Zážitkové učenie
- Riešenie problémov
- Kooperatívne učenie
- Práca s využitím IKT
- Práca s mapou, buzolou, glóbusom

Učebné zdroje

Metodické príručky, učebnice, atlasy, pracovné listy, internet, odborné časopisy, staré a nové mapy, encyklopédie

Hodnotenie predmetu

Predmet bude hodnotený podľa Metodických pokynov č.7/ 2009 – R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Hodnotené budú ústne odpovede a písomné testy

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	Geografia
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne
Ročník	šiesty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Geografia je vedný odbor, ktorý skúma krajinu, zákonitosti jej usporiadania a možnosti využitia krajiny človekom. Zaoberá sa väzbami spoločnosť a prostredie. Vzhľadom na narastanie problémov,

vyplývajúcich z aktivít človeka a ich vplyvu na prírodné prostredie i na spoločnosť, geografia reaguje na zmeny v priestore a pomáha ich riešiť.

Obsah vzdelávania v 6. ročníku sa zameriava na spoznávanie krás Austrálie, Oceánie a Ameriky. Dôraz sa kladie aj na orientáciu na mape, čo vedie k lepšej predstavivosti. Rozširujú sa žiacke vedomosti o týchto kontinentoch, o ich polohe, prírodných predpokladoch. Žiaci sa na hodinách podrobnejšie zaoberajú jednotlivými krajinami, skúmajú ich prírodné osobitosti, kultúru, históriu a ich význam v rámci cestovného ruchu.

Ciele geografie

- Rozvíjať si chuť učiť sa
- Rozvíjať schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať
- Všímať si priestor, v ktorom žijeme a jeho zmeny
- Prejavovať záujem o spôsob života ľudí v rôznych častiach sveta
- Vedieť čítať mapu a orientovať sa na nej
- Vnímať jedinečnosť prírodných javov a výtvorov na Zemi a vysvetliť prírodné javy na základe vedomostí
- Rozumieť grafom, diagramom
- Hľadať riešenia na otázky, hľadať informácie, svoje riešenia problémov interpretovať (riešiť projekt, prezentovať ho),
- Diskutovať o návrhoch
- Oceniť krásu kultúrnych pamiatok, naučiť sa ich vážiť si a chrániť

Obsahový štandard

- Povrch Zeme - oceány a svetadiely, rozloženie oceánov a svetadielov na Zemi, polárne oblasti Zeme
- Šírkové a výškové pásma (príklad Amerika)
- Vznik pohorí – Andy
- Poloha, zobrazenie Austrálie na mapách - Austrália na južnej pologuli
- Ostrovy, polostrovy, prielivy, zálivy
- Povrch Austrálie a Oceánie púšte, koralové a sopečné ostrovy
- Vodstvo – málo riek, podmienky pre vznik rieky
- Rastliny a zvieratá
- Austrália po príchode prisťahovalcov, kultúrna rôznorodosť v Austrálii, pôvodní obyvatelia a ich kultúra
- Mestá, život v meste a v sídlach ďaleko od veľkých miest, hlavné mesto, štátne zriadenie
- Hospodárstvo Austrálie a Oceánie (iba stručná charakteristika)
- Ozónová diera
- Prírodné zdroje (problém pitnej vody)
- Pamiatky UNESCO a prírodné rezervácie
- Poloha, zobrazenie Ameriky na mapách - Amerika na západnej pologuli
- Povrch – Kordillery, Andy, nížiny
- Podnebné pásma v Amerike
- Vodstvo v Amerike – rieky, jazerá, vodopády, Panamský prieplav,
- Morské prúdy
- Rastlinné pásma v Amerike
- Obyvateľstvo v Amerike, rozmiestnenie obyvateľstva, staré civilizácie
- Štáty v Severnej a Južnej Amerike s najväčšími mestami

- Ochrana prírody – národné parky
- Kultúrne pamiatky
- Grónsko – najväčší ostrov Zeme – ľadovce, vznik a činnosť ľadovca
- Vplyv vonkajších činiteľov na tvar zemského povrchu – vietor (skalné mestá) – tečúca voda (kaňony, príklady z Ameriky)
- Problémy života vo veľkých mestách
- Príčiny odlesňovania v Južnej Amerike

Tematické celky

Hlavné témy, pokiaľ to ich charakter umožňuje, sú interpretované cez regióny. Bázou geografického vzdelávania je regionálna geografia, pričom poznatky z fyzickej a humánnej geografie sú zaradené priamo v regióne – krajine – kontinente či v oceáne, kde sa vyskytujú, čiže sú dominantné. Primeraná kombinácia všeobecných a konkrétnych regionálnych tém podnieti na kvalitnejšie sprostredkovanie a osvojenie geografických poznatkov, ktoré možno sumarizovať do okruhov (hlavných tém):

1. Austrália a Oceánia – najvzdialenejší svetadiel

Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem

Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom (miestnou krajinou)

Environmentálne súvislosti spestrené zaujímavosťami o regióne

2. Amerika - Nový svet

Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem

Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom (miestnou krajinou)

Environmentálne súvislosti spestrené zaujímavosťami o regióne

Výkonový štandard

Požadovaný výstup žiakov z geografie v 6. ročníku

- orientovať sa na mape podľa zemepisných súradníc,
- orientovať sa v pláne mesta, autoatlase, v mape alebo pláne na internete
- vedieť čítať mapy všeobecnozemepisné, tematické, rozumieť im,
- interpretovať údaje získané z grafu, diagramu
- vedieť rozlíšiť rozdiel medzi ostrovom, polostrovom, prielivom a zálivom
- vie čo je to zemská platňa a vie vysvetliť ich pohyb
- pripraviť projekt, vypracovať a odprezentovať ho
- vie objasniť súvislosti medzi podnebnými a rastlinnými pásmami
- získavať údaje zo zdrojov, využiť internet, odbornú literatúru
- popíše rastlinné spoločenstvá v Amerike, Austrálii a Oceánii
- vie popísať podnebie, povrch a vodstvo Ameriky, Austrálie a Oceánie
- pozná súvislosti medzi hospodárstvom a rozmiestnením obyvateľstva
- pozná národné parky a dôležitosť ochrany v nich

Základné otázky geografie:

kde to je

čím je to zaujímavé

ako to vzniklo

akí ľudia tam žijú

ako to vyzerá

prečo je to tam

aký vplyv to má

Prepojenie prierezových tém

V predmete je možné prepojiť všetky prierezové témy podľa obsahov jednotlivých tematických celkov:

- Multikultúrna výchova -
- Osobnostný a sociálny rozvoj
- Environmentálna výchova
- Ochrana života a zdravia
- Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Metódy a formy práce

- Riadený rozhovor
- Zážitkové učenie
- Riešenie problémov
- Kooperatívne učenie
- Práca s využitím IKT
- Práca s mapou, buzolou, glóbusom

Učebné zdroje

Metodické príručky, učebnice, atlasy, pracovné listy, internet, odborné časopisy, staré a nové mapy, encyklopédie

Hodnotenie predmetu

Predmet bude hodnotený podľa Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základných škôl. Hodnotené budú ústne odpovede a písomné testy.

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	Geografia

Časový rozsah výučby	1,5 hodiny týždenne, 49,5 hodín ročne
Ročník	siedmy
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

GEOGRAFIA

SIEDMY ROČNÍK

(1,5 hodín týždenne, 49,5 hodín za rok)

Štandard kompetencií, ktoré má žiak v jednotlivých tematických okruhoch učiva získať, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi:

Afrika – starý kontinent

Kompetencie, ktoré má žiak získať

- orientuje sa na mape podľa zemepisných súradníc
- vie čítať mapy všeobecnopisné, tematické, rozumieť im
- pripraví projekt, vypracuje a odprezentuje ho
- vie objasniť súvislosti medzi podnebnými a rastlinnými pásmami
- popíše rastlinné spoločenstvá v Afrike
- vie popísať podnebie, povrch a vodstvo Afriky
- vysvetlí prúdenie pasátov
- pozná súvislosti medzi hospodárstvom a rozmiestnením obyvateľstva
- pozná národné parky a dôležitosť ochrany v nich
- popíše problémy v Afrike – hlad, choroby, nepokoje, škodcovia

Prierezové témy

- **multikultúrna výchova** - rozvoj poznania rozličných kultúr, akceptácia kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerance, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola fungovala ako spravodlivý systém, kde majú žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál;
- **mediálna výchova** – cieľom je rozvinúť schopnosť vytvoriť si ako občan vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií, schopnosť kriticky posudzovať šírené posolstvá, objavovať v nich to pozitívne formujúce osobnostný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať;

- **osobnostný a sociálny rozvoj** – pomáhať žiakom získavať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu, podporovať svojím obsahom prevenciu sociálno-patologických javov v škole (prevenciu šikanovania, agresivity, užívania návykových látok).
- **environmentálna výchova** – rozvíjať si spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu, rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni, pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie,
- **dopravná výchova** – zameranie najmä na oblasť kognitívnu – formovať mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti v cestnej premávke; naučiť deti pozorovať okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote;
- **ochrana života a zdravia** – integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie;
- **tvorba projektu a prezentačné zručnosti** - hlavným cieľom je, aby sa žiaci prostredníctvom vlastnej organizácie práce naučili riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedeli si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu, overiť ju a pod.

Dosiahnuté postoje

- ▶ iný spôsob vnímania okolitej skutočnosti
- ☑ vedomie určitej nadvlády nad svojím okolím
- ☑ uspokojenie nad ovládaním ďalšieho prostriedku riešenia úloh
- ☑ uspokojenie nad novým pohľadom na realitu
- ☑ spokojnosť nad novou možnosťou zachytávania kvantifikácie reality.

Ázia - svetadiel vychádzajúceho slnka

Kompetencie, ktoré má žiak získať

- orientuje sa na mape podľa zemepisných súradníc
- vie čítať mapy všeobecnozemepisné, tematické, rozumieť im
- pripraví projekt, vypracuje a odprezentuje ho
- vie objasniť súvislosti medzi podnebnými a rastlinnými pásmami
- popíše rastlinné spoločenstvá v Ázii
- vie popísať podnebie, povrch a vodstvo Ázie
- vysvetlí vznik pohorí na príklade Himalájí
- vysvetlí prúdenie pasátov
- pozná súvislosti medzi hospodárstvom a rozmiestnením obyvateľstva
- pozná národné parky a dôležitosť ochrany v nich
- popíše problémy v Ázii – hlad, choroby, nepokoje, škodcovia, rôznorodosť naboženstiev

Prierezové témy

- **multikultúrna výchova** - rozvoj poznania rozličných kultúr, akceptácia kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerance, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola fungovala ako spravodlivý systém, kde majú žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál;
- **mediálna výchova** – cieľom je rozvinúť schopnosť vytvoriť si ako občan vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií, schopnosť kriticky posudzovať šírené posolstvá, objavovať v nich to pozitívne formujúce osobnostný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať;
- **osobnostný a sociálny rozvoj** - rozvíja u žiakov sebareflexiu, sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebazvedelávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných;
- **environmentálna výchova** – prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi. Vedieť hodnotiť objektívnosť a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská; rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť;
- **dopravná výchova** – zameranie najmä na oblasť kognitívnu – formovať mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti v cestnej premávke; naučiť deti pozorovať okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote;
- **ochrana života a zdravia** – zameriava sa na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami; rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného cítenia;
- **tvorba projektu a prezentačné zručnosti** – naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím IKT; žiaci sa naučia vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať informácie, spracovať ich a pod.

Dosiahnuté postoje

- ▶ nie je ľahostajný k svojmu okoliu
- ☑ dokáže sa sústrediť na objavovanie geometrických tvarov vo svojom okolí
- ☑ snaží sa do primeraných praktických problémov vniesť geometriu
- ☑ je naklonený v jednote používať odhad, meranie a výpočet
- ☑ snaha o presnosť pri meraniach, konštrukcii a výpočtoch je pre neho samozrejme
- ☑ ochotne používa náčrty,
- ☑ trvá na používaní správnej geometrickej terminológie v praxi.

Afrika - starý kontinent

Obsahový štandard

- poloha, zobrazenie Afriky na mapách
- ostrovy, polostrovy, prielivy, zálivy
- povrch Afriky
- vodstvo – málo riek, podmienky pre vznik riek
- rastliny a zvieratá

- Afrika po príchode prisťahovalcov, kultúrna rôznorodosť v Afrike, pôvodní obyvatelia a ich kultúra
- mestá, život v meste a v sídlach ďaleko od veľkých miest, hlavné mesto, štátne zriadenie
- hospodárstvo Afriky
- prírodné zdroje (problém pitnej vody)
- prírodné rezervácie, safari
- problémy v Afrike – hlad, choroby, nepokoje, rozširovanie puští
- školstvo a zdravotníctvo v Afrike

Výkonový štandard

- orientovať sa na mape podľa zemepisných súradníc,
- orientovať sa v pláne mesta, autoatlase, v mape alebo pláne na internete
- vedieť čítať mapy všeobecnozemepisné, tematické, rozumieť im,
- pripraviť projekt, vypracovať a odprezentovať ho
- vie objasniť súvislosti medzi podnebnými a rastlinnými pásmami Afriky
- získavať údaje zo zdrojov, využiť internet, odbornú literatúru
- popísať rastlinné spoločenstvá v Afrike
- popísať podnebie, povrch a vodstvo Afriky
- pozná súvislosti medzi hospodárstvom a rozmiestnením obyvateľstva
- pozná národné parky a dôležitosť ochrany v nich

Ázia - svetadiel vychádzajúceho slnka

Obsahový štandard

- poloha, zobrazenie Ázie na mapách
- povrch
- podnebné pásma v Ázii
- vodstvo v Ázii – rieky, jazerá, vodopády
- morské prúdy
- rastlinné pásma v Ázii
- obyvateľstvo v Ázii, rozmiestnenie obyvateľstva
- ochrana prírody – národné parky
- kultúrne pamiatky
- problémy života vo veľkých mestách
- hrozby tajfúnov, zemetrasení a povodní

Výkonový štandard

- orientovať sa na mape podľa zemepisných súradníc,
- orientovať sa v pláne mesta, autoatlase, v mape alebo pláne na internete
- vedieť čítať mapy všeobecnozemepisné, tematické, rozumieť im,
- pripraviť projekt, vypracovať a odprezentovať ho
- vie objasniť súvislosti medzi podnebnými a rastlinnými pásmami Ázie
- získavať údaje zo zdrojov, využiť internet, odbornú literatúru
- popísať rastlinné spoločenstvá v Ázii
- popísať podnebie, povrch a vodstvo Ázie
- pozná súvislosti medzi hospodárstvom a rozmiestnením obyvateľstva

- pozná národné parky a dôležitosť ochrany v nich

Metódy a formy práce

- samostatná práca žiakov; práca vo dvojiciach;
- skupinová práca;
- využívanie indukčnej metódy;
- práca s kalkulačkou;
- experimentovanie spojené s vlastnou činnosťou;
- demonštračné pomôcky a didaktická technika;
- využitie informačných a komunikačných technológií
- výklad učiteľa
- krátke písomné práce

Učebné zdroje

- učebnice
- zbierky úloh
- doplnkové učebné texty
- úlohy z matematických súťaží z minulých škol. Rokov

Základné otázky geografie:

- kde to je
- čím je to zaujímavé
- ako to vzniklo
- akí ľudia tam žijú
- ako to vyzerá
- prečo je to tam
- aký vplyv to má

Hodnotenie predmetu

- podľa Metodického pokynu č. 7/2009 – R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy
- žiaci budú hodnotení klasifikáciou – stupňami: 1 – výborný, 2 – chválitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný, 5 – nedostatočný;
- štvrtročné písomné práce
- ústne odpovede
- krátke písomné práce

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	Občianska výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne
Ročník	piaty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Predmet prispieva k orientácii žiakov v rodinnom a školskom prostredí. Vedie ich k poznávaniu svojej obce, regiónu, vlasti a Európskej únie. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti a umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti.

Ciele predmetu

Cieľom predmetu občianska výchova je viesť žiakov k realistickému sebaopoznávaniu a sebahodnoteniu, k aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti, uvedomovaniu si práv a povinností.

Kompetencie, ktoré predmet rozvíja

- podporu vedomia jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,
- utváranie vedomia vlastnej identity a identity druhých ľudí,
- akceptovanie vlastnej osobnosti a osobnosti druhých ľudí,

- vytváranie pozitívnych vzťahov k opačnému pohlaviu v prostredí školy a mimo školy,
- rozpoznávanie stereotypných názorov na postavenie muža a ženy,
- získanie základných vedomostí o ekonomickom fungovaní spoločnosti,
- uplatňovaniu vhodných komunikačných prostriedkov k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov.
- obhajovanie vlastných postojov a k primeranému obhajovaniu svojich práv,
- vytváranie schopnosti využívať ako zdroj informácií rôzne verbálne a neverbálne texty spoločenského a spoločenskovedného charakteru,
- rešpektovanie a uplatňovanie mravných princípov a pravidiel spoločenského spolunažívania a prebratíu zodpovednosti za vlastné názory, správanie sa a dôsledky.

5. ročník

Počet hodín týždenne: 1

Obsahový štandard -témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Tematický celky:

Moja rodina

- Poslanie a funkcie rodiny
- Vzťahy v rodine, roly členov rodiny
- Normy a pravidlá,
práva a povinnosti členov rodiny
- História mojej rodiny, zvyky
a tradície
- Komunikácia v rodine
- Krízy v rodine
- Problémy rodinného života a ich
riešenie
- Zdravý spôsob života - Životné štýly
- Zdravý spôsob života - Spôsoby trávenia voľného času
- Voľný čas v mojej rodine
- Naši príbuzní, priatelia, susedia
- Generačné problémy v rodine
- Dokumenty a Zákon o rodine
-

Výkonový štandard k tematickému celku Moja rodina

- Chápe význam rodiny pre človeka a spoločnosť
- Vie rozlíšiť pozítiva a negatíva v rodinných vzťahoch
- Chápe zmysel pozícií jednotlivých členov pre fungovanie rodiny
- Chápe význam pravidiel v rodine
- Chápe spätosť práva a povinností
- Vie ochraňovať svoje práva a plní si svoje povinnosti
- Získa úctu a hrdosť na svoju rodinu, tradície a zvyky

- Pochopí spätosť prítomnosti s minulosťou
- Vie rozlíšiť v čom sú si rodiny podobné a v čom sú originálne
- Chápe dôležitosť komunikácie medzi členmi rodiny pre ich harmonický život
- Vie obhajovať, zdôvodňovať svoj názor a rešpektovať názor ostatných
- Prejavuje úctu k názorom rodičov
- Identifikuje príčiny rodinných kríz
- Vie prejavíť cit spolupatričnosti
- Vie: vyjednávať, zdôvodňovať svoje riešenia, aktívne počúvať, robiť kompromisy, prijímať rozhodnutie
- Vie identifikovať stres a naučí sa techniky na jeho odbúranie
- Uplatní základy zdravej výživy
- Vie rozlíšiť vhodné a nevhodné spôsoby trávenia voľného času
- Vysvetlí, prečo je pre rozvoj jeho osobnosti dôležité spoločné trávenie voľného času
- Naučí sa prispôbovať ostatným členom rodiny
- Formuje si pocit spolupatričnosti
- Vie vymenovať členov svojej širšej rodiny a susedské vzťahy
- Vie určiť čím sa vzájomne obohacujú a ako si pomáhajú
- Vie vysvetliť pojem viacgeneračnej rodiny
- Zdôvodni potrebu vzájomnej starostlivosti rodičov, detí, starých rodičov
- V každodennom živote chápe a pomáha starým rodičom
- Vie pracovať s dokumentom a zákonom, pozná svoje práva a povinnosti zo zákona
- Vie, že vzťahy v rodine upravuje Zákon o rodine

Moja škola

- Trieda ako sociálna skupina
- Individualizmus – osobnosti v našej triede
- Kolektivismus – spolupráca v našej triede
- Sebahodnotenie a hodnotenie žiakov triedy
- Komunikácia v triede
- Práva a povinnosti žiakov v triede – triedna samospráva
- Práva a povinnosti žiakov v škole – školská samospráva
- Mimovyučovacia a mimoškolská činnosť
- Naša škola
- Naša pani učiteľka
- Čím by som chcel byť
- Vzdelávanie ako hodnot

Výkonový štandard k tematickému celku Moja škola

- Vie vymenovať základné roly žiakov v triede a zaradiť žiakov do nich
- Vie rozlíšiť negatívne a pozitívne osobnosti triedy
- Objasní význam pozitívnych vzorov (pozitívnych vodcov osobnosti) pre život triedy
- Pozná a riadi sa pravidlami spolupráce pri činnostiach triedneho kolektívu
- Je ochotný robiť kompromisy
- Pozná základné spôsoby riešenia konfliktov a uplatňuje ich v živote triedy
- Vie rozlíšiť pojmy rovnosť a rovnakosť
- Pozná svoje pozitíva a negatíva
- Vie určiť pozitíva aj negatíva spolužiakov bez urážania

- Je ochotný pomôcť spolužiakom s problémami pri nadväzovaní kontaktov, pri socializácii
- Zúčastní sa na tvorbe práv a povinností žiakov triedy (aktívna spolupráca)
- Využije možnosť ovplyvniť život vo svojej triede
- Rozvíja zodpovednosť za seba a iných
- Pozná svoje práva a povinnosti v škole
- Vie, kto ho zastupuje v školskom parlamente a ako obhajuje jeho práva
- Zapája sa do mimoškolských aktivít
- Pozná, ktoré záujmové útvary pracujú v škole a začlení sa do niektorého z nich
- Uvedie možnosti mimoškolského využívania voľného času
- Vie uviesť úspechy osobností pedagógov a históriu svojej školy, pozná jej symboliku
- Rozvíja pocit hrdosti, spolupatričnosti, posilňuje snahu reprezentovať školu
- Vie uviesť základné typy osobnosti učiteľa
- Pozná základné pracovné štýly učiteľa
- Rozvíja kritické myslenie, schopnosť vyjadriť svoj názor bez urážania
- Vysvetlí na príkladoch pojmy povolanie, zamestnanie
- Uvedomí si svoj záujem o isté povolanie a vplyv rodiny na svoju budúcu pracovnú orientáciu
- Vie uviesť najdôležitejšie hodnoty vo svojom živote
- Vysvetlí, prečo má vzdelanie práve také miesto v jeho hodnotovom systéme
- Toleruje hodnoty spolužiakov
- Chápe pojem a prijíma myšlienku celoživotného vzdelávania ako predpokladu pre svoje budúce uplatnenie sa v práci
- Rozlišuje typy stredných škôl
- Vie vymenovať niektoré školské zariadenia
- Pozná možnosti ďalšieho vzdelávania u nás
- Porovná typy a stupne škôl u nás a v niektorých štátoch EÚ
- Rozlišuje dĺžku trvania povinnej školskej dochádzky u nás a v štátoch EÚ
- Porovnáva život žiaka SR – zahraničie, mesto – dedina
- Rozvíja kritické myslenie, vyjadruje svoj názor a zdôvodňuje ho
- Rozvíja kritické myslenie, vyjadruje svoj názor a zdôvodňuje ho
-

Prepojenie prierezových tém

V predmete je možné prepojiť nasledovné prierezové témy podľa obsahov jednotlivých tematických celkov:

- Multikultúrna výchova -
- Osobnostný a sociálny rozvoj
- Environmentálna výchova
- Ochrana života a zdravia

Metódy a formy práce

- skupinové vyučovanie (tímovú prácu),
- situačné a rolové metódy práce,
- tvorba projektov,
- riadený rozhovor,
- zážitkové metódy,
- riešenie problémov,
- problémové učenie,
- anketové metódy
- práca s využitím IKT

Učebné zdroje

Metodické príručky, učebnica, internet, multimediálne nosiče, odborné časopisy, dokumenty a zákony, denná tlač

Hodnotenie predmetu

Na hodine občianskej náuky žiakov nehodnotíme známku. Je vhodné a žiadúce jednotlivcov slovne oceniť počas hodiny a skupinu žiakov priebežne i na konci hodiny. Žiaci by mali tiež mať priestor na vyjadrenie, ako sa cítili, ako sa im hodina páčila, v čom by privítali zmenu.

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	Občianska výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne
Ročník	šiesty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

6. ročník

1 hodina týždenne

Tematický celok

Moja obec, región, vlasť, Európska únia

Vnútorňy a vonkajší život jednotlivca

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Moja obec, región, vlasť, Európska únia:

- história a súčasnosť mojej obce
- kronika a erb mojej obce
- významné osobnosti našej obce
- na čo som hrdá/hrdý v mojej obci a jej okolí (pamiatky, príroda)
- obecná samospráva
- verejný, kultúrny a spoločenský život v našej obci
- môj región
- moja vlasť – Slovenská republika, štátne symboly
- európska únia
- prepojenie národnej identity s európskou identitou

Vnútorňy život jednotlivca:

- ľudská psychika
- osobnosť
- proces učenia sa
- psychológia v každodennom živote

Vonkajší život jednotlivca:

- vytváranie sociálnych vzťahov jednotlivca širšom prostredí
- sociálne skupiny
- sociometria skupiny, sociálne vzťahy v triede
- sociálne zručnosti

Prepojenie prierezových tém

V predmete je možné prepojiť nasledovné prierezové témy podľa obsahov jednotlivých tematických celkov:

- **multikultúrna výchova**
- **osobný a sociálny rozvoj**
- **environmentálna výchova**
- **ochrana života a zdravia**

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

Moja obec, región, vlasť, Európska únia:

- žiak pozná históriu a súčasnosť obce, v ktorej žije,
- vie vysvetliť význam symbolov obce (erb, vlajka), ak ich obec má
- vie posúdiť význam obecnej kroniky pre poznanie minulosti obce a pre jej prepojenie so súčasnosťou,
- pozná osobnosti obce v minulosti a dnes,
- uvedomuje si význam pozitívnych vzorov z minulosti a súčasnosti pre svoj život,

- buduje si pocit hrdosti na svoju obec poznaním jej prírody a pamiatok,
- vie, kto je starostom (primátorom) obce,
- pozná základné úlohy obecnej samosprávy,
- zaujíma sa o spôsoby volieb poslancov do obecného zastupiteľstva,
- zúčastní sa (s rodičmi alebo učiteľmi) na zasadnutí obecného zastupiteľstva,
- aktívne sa s členmi svojej rodiny zapája do organizovania akcií v obci a zúčastňuje sa ich,
- žiak pozná históriu a súčasnosť regiónu, v ktorom žije,
- vytvára si hrdosť na svoju vlasť poznaním jej minulosti, prítomnosti, pamiatok a prírody,
- pozná štátne symboly a vie, ako im vzdať úctu,
- uvedomuje si význam európskej integrácie pre život občanov SR,
- vie si vyhľadať a v praktickom živote používať základné informácie o EÚ,
- uvedomuje si nutnosť zachovania slovenskej národnej identity s prepojením na európsku identitu,
- podporuje šírenie znášanlivosti a tolerancie medzi národmi EÚ,

Vnútorň život jednotlivca:

- uvedomuje si spätosť ľudskej psychiky s biologickými faktormi (nervovou sústavou),
- uvedomuje si, že jeho psychika je vo vývine,
- pozná základné prvky psychiky – pocit, vnem, predstava, a vie ich rozlíšiť,
- uvedomuje si neopakovateľnosť charakteristických znakov osobnosti,
- pozná základné typy osobnosti podľa temperamentu a vie zaradiť seba samého,
- vie rozlíšiť dva druhy pamäte (krátkodobú, dlhodobú) a chápe ich význam pre svoje vzdelávanie,
- uvedomuje si súvislosť medzi pamäťou a myslením v procese učenia sa,
- posudzuje základné metódy učenia sa a hľadá si najvhodnejšie pre svoju osobnosť,
- vie na jednoduchom príklade odvodiť z dvoch súdov záver usudzovania,
- vie rozlišovať medzi základnými emóciami a chápe dôležitosť primeraného prežívania emócií,
- vie posúdiť svoje schopnosti pre niektorý typ činnosti,
- vie využívať osvojené vedomosti zo psychológie vo svojom každodennom živote,

Vonkajší život jednotlivca:

- uvedomuje si vytváranie sociálnych vzťahov vo všetkých skupinách, ktorých je členom,
- uplatňuje poznatky o socializácii pri svojom včleňovaní sa do sociálnych skupín,
- pozná pozície a roly jednotlivcov v spoločenských skupinách,
- pozná základné metódy merania sociálnych vzťahov v skupine,
- rešpektuje každého člena skupiny bez ohľadu na jeho pozíciu v skupine,
- vie odolávať tlaku niektorých členov skupiny,
- podporuje včleňovanie sa jednotlivcov do sociálnej skupiny,
- uvedomuje si súvislosť medzi vzťahmi v skupine a konaním členom sociálnej skupiny, ako aj skupiny ako celku,
- ovláda a v každodennom živote používa základné komunikačné zručnosti – komunikuje, spolupracuje a rieši konflikty.

Metódy a formy práce:

Skupinové vyučovanie (tímová práca), situačné a rolové metódy práce, tvorba projektov, metódy rozvíjajúce kritické myslenie, braindorming a diskusia.

Učebné zdroje:

Učebnica, odborná literatúra, kazety, CD nosiče, internet, obecná kronika.

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia zámkou podľa Metodických pokynov č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	Občianska výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne
Ročník	siedmy

Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Rozpis učiva: <u>OBČIANSKA NÁUKA</u>			Ročník: siedmy 1 hodina týždenne, 33 hodín spolu
Názov tematického celku vrátane tém	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy (cieľ – obsahový štandard)	Kritériá hodnotenia (výkonový štandard)
Sociálne vzťahy v spoločnosti Počet hodín: 11 hodín Spoločnosť, jej vznik,	Etická výchova	 Spoločnosť, človek, vývoj spoločnosti a človeka, charakteristika spoločnosti, komunita	Žiak: Vie použiť informácie z dejepisu o vzniku a vývoji ľudskej spoločnosti a človeka.

vývoj, charakteristik a Štruktúra spoločnosti a sociálne vzťahy v nej Veľké spoločenské skupiny Sociálne zmeny v spoločnosti a ich príčiny Prirodzený pohyb obyvateľstva Štruktúra obyvateľstva – rasy a národy Štruktúra obyvateľstva – náboženstvá Kultúra, multikultúrnosť Sociálne a politické napätie v spoločnosti – vojny, terorizmus...	Náboženská výchova		Pozná základné znaky ľudskej spoločnosti. Rozlišuje medzi vidieckou a mestskou komunitou.
	Dejepis	 Štruktúra spoločnosti, vzťahy v spoločnosti, typy štruktúr spoločnosti Veľké spoločenské skupiny, spoločenské vrstvy, triedy, kasty, stavy	 Vie rozčleniť ľudskú spoločnosť na jednotlivé typy štruktúr. Vníma seba ako súčasť jednotlivých štruktúr spoločnosti. Pozná základné rozvrstvenie ľudskej spoločnosti. Vie rozlíšiť veľké spoločenské skupiny od malých. Vie vysvetliť význam príslušnosti k sociálnej skupine pre život jednotlivca.
	Geografia	 Sociálne zmeny, príčiny sociálnych zmien Prirodzený pohyb (migrácia) obyvateľstva, príčiny, dôsledky migrácie, pohyb v rámci spoločenského rozvrstvenia	 Vie vysvetliť význam príslušnosti k sociálnej skupine pre život jednotlivca. Vie vysvetliť nutnosť sociálnych zmien. Pozná hlavné príčiny sociálnych zmien.
	Slovenský jazyk	 Štruktúra obyvateľstva, rasy, národy, etnické skupiny	 Pozná súvislosti medzi sociálnymi zmenami a migráciou obyvateľstva. Vie vysvetliť príčiny a dôsledky migrácie, pozná možnosti zmeny postavenia jednotlivca v spoločnosti.
	Hudobná výchova	 Náboženstvá na Zemi, funkcia náboženstiev v spoločnosti, náboženské organizácie Kultúra, multikultúrnosť	 Vie sa orientovať
	Výtvarná výchova	 Napätie, konflikty medzi spoločenskými skupinami, sociálne hnutia, miestne vojn.	

<p>Názov tematického celku</p> <p>Občiansky život ako proces formovania demokracie</p> <p>Počet hodín 22</p> <p>🚩 Občan, občianstvo</p> <p>🚩 Proces formovania občianskej spoločnosti</p> <p>🚩 Vznik štátu</p> <p>🚩 Právny štát</p> <p>🚩 Ústava Slovenskej republiky</p> <p>🚩 Kto nám vládne (štátna moc)</p> <p>🚩 Kto nám vládne (štátna moc)</p> <p>🚩 Demokracia, jej vznik a vývoj</p>	<p>Názov predmetu</p> <p>Etická výchova</p> <p>Slovenský jazyk</p>	<p>•</p> <p>🚩 Občan, občianstvo, štát</p> <p>🚩 Občania v starovekom Grécku, občianska spoločnosť v rímskej republike, vývoj občianskej spoločnosti.</p> <p>🚩 Prvé štáty na svete, Aténska demokracia, Rímska republika, štát, znaky štátu.</p> <p>🚩 Znaky právneho štátu, občan a právny štát.</p> <p>🚩 Ústava SR – základný zákon štátu, členenie ústavy, preambula, 2. hlava Ústavy SR</p> <p>🚩 Štátna moc, zložky štátnej moci, zákonodarná moc.</p> <p>🚩 Štátna moc, výkonná moc, prezident, súdna moc.</p> <p>🚩 Dejiny demokracie, priama a nepriama demokracia.</p>	<p><u>Žiak:</u></p> <p>🚩 Vie vysvetliť vzťah medzi občanom a štátom. Pozná vznik a vývoj občianstva. Vie vymenovať znaky štátu prospešného pre občana.</p> <p>🚩 Pozná korene občianskej spoločnosti. Vie porovnať postavenie občanov v Aténskej demokracii a Rímskej republike.</p> <p>🚩 Vie použiť informácie z dejepisu o vzniku štátov. Vie vysvetliť pojem štát. Vie vymenovať znaky štátu.</p> <p>🚩 Pozná korene právneho štátu v antickej spoločnosti. Vie vymenovať znaky právneho štátu. Vie v konkrétnych situáciách rozlišovať či ide o právny štát.</p> <p>🚩 Chápe význam Ústavy pre riadenie štátu. Pozná obsah Ústavy SR. Vie</p>
--	---	---	--

<p>✚ Princípy demokracie</p> <p>✚ Čo je a čo nie je demokracia</p> <p>✚ Voľby, volebné právo</p> <p>✚ Parlamentné, komunálne voľby</p> <p>✚ Štátna správa, samospráva</p> <p>✚ Čo sú ľudské práva a slobody a prečo sa o nich učíme</p> <p>✚ Základné dokumenty ľudských práv</p> <p>✚ Patria aj deťom ľudské práva?</p> <p>✚ Niet práv bez povinností a zodpovednosti</p>		<p>✚ Princípy demokracie.</p> <p>✚ Občianska spoločnosť a demokratický štát.</p> <p>✚ Volebné právo, slobodné a čestné voľby, voľby v demokracii.</p> <p>✚ Parlamentné voľby a komunálne voľby.</p> <p>✚ Štátna správa a samospráva.</p> <p>✚ Základné ľudské práva a slobody.</p> <p>✚ Dokumenty ľudských práv, Všeobecná deklarácia ľudských práv, Dohovor o ľudských právach.</p> <p>✚ Práva detí, Deklarácia práv dieťaťa, Dohovor o právach dieťaťa.</p> <p>✚ Práva , zodpovednosť, povinnosť.</p> <p>✚ Záujmové aktivity občanov, občianske združenia,</p>	<p>vymenovať orgány štátnej moci. Vie zdôvodniť, prečo je II. Hlava Ústavy SR pre občanov najdôležitejšia.</p> <p>✚ Vie vysvetliť, ako a prečo vzniká štátna moc. Vie vymenovať orgány štátnej moci. Vie vymenovať úlohy parlamentu.</p> <p>✚ Vie vymenovať, kto a ako vykonáva moc v štáte. Pozná základné právomoci prezidenta. Pozná význam súdov.</p> <p>✚ Vie vysvetliť význam slova demokracia. Pozná korene demokracie. Vie vysvetliť priamu a nepriamu demokraciu a uviesť príklady.</p> <p>✚ Vie vymenovať princípy demokracie. Vie posúdiť podľa konkrétnych situácií stav demokracie v krajine.</p> <p>✚ Vie, ako môžu</p>
---	--	--	---

<p>✚ Záujmové a občianske aktivity, činnosť mimovládnych organizácií</p>		<p>mimovládne organizácie.</p>	<p>občania ovplyvňovať riadenie štátu. Rozumie pojmu politická pluralita.</p>
<p>✚ Dobrovoľnícka a charitatívna činnosť</p>		<p>✚ Dobrovoľnícka činnosť, charitatívna činnosť.</p>	
<p>✚ Triedny žiacky a školský parlament</p>		<p>✚ Triedny žiacky a školský žiacky parlament.</p>	<p>✚ Vie vysvetliť čo znamená všeobecné a rovné volebné právo. Vie vysvetliť význam slobodných volieb v demokratickej spoločnosti.</p>
<p>✚ Obvodný žiacky parlament</p>		<p>✚ Obvodný žiacky parlament.</p>	<p>✚ Pozná rozdiel medzi parlamentnými a komunálnymi voľbami. Zaujíma sa o komunálne voľby v obci.</p>
<p>✚ Projekt – Obecné zastupiteľstvo</p>			<p>✚ Vie rozlíšiť orgány štátnej moci od samosprávnych orgánov. Pozná starostu svojej obce. Zaujíma sa o činnosť obecnej samosprávy.</p>
			<p>✚ Vie vymenovať základné ľudské práva a slobody. Vie vyhľadávať v Ústave SR – II. Hlava jednotlivé skupiny práv. vie zdôvodniť, prečo sa učíme o právach.</p>

			<ul style="list-style-type: none"> ✚ Pozná základné dokumenty ľudských práv. pozná inštitúcie ochraňujúce ľudské práva. ✚ Pozná svoje práva. Vie posúdiť situácie kedy sú práva detí porušované. Vie, na ktoré inštitúcie sa môže obrátiť pri porušovaní svojich práv. ✚ Chápe spätosť práv s povinnosťami. Uplatňuje zodpovednosť voči právam ostatných v bežnom živote. ✚ Pozná najdôležitejšie mimovládne organizácie v SR. Vie rozlíšiť medzi občianskymi aktivitami. ✚ Chápe podstatu dobrovoľníckej a charitatívnej činnosti. Zaujíma sa o možnosti pomáhať ako dobrovoľník. Angažuje sa vo svojom užšom prostredí (škola, krúžky). Organizuje pomoc tým, čo
--	--	--	---

			<p>ju potrebujú.</p> <ul style="list-style-type: none"> Pozná funkcie a právomoci obidvoch parlamentov. Zaujíma sa o ich činnosť, aktívne sa zapája do spolupráce. Pozná meno predsedu školského parlamentu. Pozná fungovanie obvodného žiackeho parlamentu. Vie, kto zastupuje ich školský žiaci parlament v obvodnom parlamente. Zaujíma sa o aktivity obvodného žiackeho parlamentu. (vie, že sa pripravuje na aktívny občiansky život v dospelosti). Získava zručnosť občianskeho života.
--	--	--	--

Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda
Názov predmetu	Biológia
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne
Ročník	piaty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika učebného predmetu

Učebný predmet umožňuje rozvíjať a prehĺbovať poznatky o živých organizmoch s dôrazom na vzájomné vzťahy organizmov a vzťahy k prostrediu, ako aj človeka k živým a neživým zložkám prostredia. Predmet je zameraný na chápanie živej a neživej prírody ako celku. To predstavuje poznanie konkrétnych prírodných celkov a život organizmov v ich životnom prostredí. Orientuje sa na prejavy života a vzájomné vzťahy organizmov, chápanie základných súvislostí živých a neživých zložiek prírody, ako výsledku vzájomného pôsobenia rôznych procesov. Vedie k schopnosti triediť informácie a poznatky, využívať ich v praktickom živote, rozvíjať aktívny a pozitívny vzťah k prírode, človeku a ochrane jeho zdravia.

Ciele učebného predmetu

Ciele sú zamerané na poznávanie živej a neživej prírody ako celku, čo predstavuje:

1. Poznať a chápať život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich.
2. Poznať väzby organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčastí celku.
3. Chápať základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov.
4. Chápať základné biologické procesy vo väzbe na živé a neživé zložky prírody.
5. Viest' k schopnosti triediť informácie a osvojené poznatky a využívať v praktickom živote.

Kompetencie v oblasti prírodných vied:

- Poznávať živé organizmy a ich význam v prírode a pre život človeka.
 - Rozvíjať schopnosti a zručnosti pri riešení praktických aktivít, spracovávaní jednoduchých správ z pozorovaní a jednoduchých školských projektov.
 - Rozvíjať zručnosti pri práci s prírodninami a pri terénnych pozorovaniach.
 - Identifikovať a správne používať základné pojmy.
 - Objektívne opísať základné znaky biologických objektov a procesov.
 - Vedieť vysvetliť podstatu javov, procesov a vzťahov.
 - Predpokladať a určiť príčinné súvislosti, pozorovať, experimentovať a odhadovať.
 - Aplikovať poznatky a skúsenosti v praktických podmienkach.
- Stanovené ciele sa dosahujú rozvíjaním ďalších kľúčových kompetencií žiakov
- **v oblasti komunikačných schopností:**
 - vecne správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej učebnej téme,
 - vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje,
 - vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov,
 - zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti a zručnosti,
 - vedieť spracovať jednoduchú správu z pozorovania na základe danej štruktúry,
 - vedieť spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie.
 - **v oblasti identifikácie problémov, navrhovania riešenia a schopnosti ich riešiť:**
 - navrhovať rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov,
 - využívať tvorivosť a nápaditosť, samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh,
 - riešiť úlohy zamerané na rozvoj porozumenia a aplikácie,
 - **v oblasti sociálnych kompetencií:**
 - vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti,
 - pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne radiť a pomáhať,
 - prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení,
 - **v oblasti získavať, osvojovať si a rozvíjať manuálne zručnosti:**
 - používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach,
 - dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia,
 - využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky,

Prehľad tematických celkov

5. ročník

(33 hodín, z toho 2 hodín praktické cvičenia)

1. Príroda a život

1 h

2. Život v lese	11 h
3. Život vo vode a na brehu	10 h
4. Život na poliach a lúkach	9 h
5. Praktické aktivity	2 h

Požiadavky na výstup – výkonová časť

Vzdelávací štandard z biológie – 5. roč. základnej školy

Obsahová časť	Výkonová časť
Príroda a život	
Príroda a prírodniny. Metódy a prostriedky skúmania v biológii.	Rozlíšiť na príklade živú a neživú prírodninu. Predviesť využitie lupy pri pozorovaní prírodniny. Uviesť na príklade význam a využitie mikroskopu. Ukázať na mikroskope okulár, objektív a zrkadlo.
Život v lese	
Les. Štruktúra lesa. Život a zmeny lesa počas roka.	Uviesť príklad rastliny a živočícha žijúcich v lese. Pomenovať podľa schémy vrstvy lesa. Opísať zmeny lesa v ročných obdobiach. Zostaviť príklad potravného reťazca lesných organizmov.
Dreviny v lese. Ihličnaté a listnaté stromy. Kry. Poznávanie, život drevín počas roka. Význam pre život v lese.	Poznať základnú stavbu tela dreviny. Rozlíšiť ihličnatý a listnatý strom. Určiť názov listnatého stromu podľa listu alebo plodu. Uviesť význam stromov pre život organizmov a ľudí.
Mikroskopické a nekvitnúce byliny v lese. Kvitnúce byliny v lese. Poznávanie, život počas roka. Význam pre život v lese.	Uviesť význam pôdnych baktérií v lese. Vysvetliť prítomnosť zelených povlakov na stromoch. Rozlíšiť na ukážke mach a papraď. Poukázať na význam machov a papradí v lese. Opísať základnú stavbu tela kvitnúcej byliny. Poznať na ukážke tri lesné kvitnúce byliny. Uviesť príklad jedovatej a liečivej rastliny. Uviesť význam bylín pre život lesa.
Huby a lišajníky v lese. Poznávanie jedlých a jedovatých húb, spolužitie stromov a húb. Pomoc pri otrave hubami. Význam v lese.	Poznať na ukážke dve jedlé a dve jedovaté huby. Uviesť zásady pomoci pri otrave hubami. Rozpoznať na ukážke lišajník od iných organizmov. Vysvetliť význam húb a lišajníkov v prírode.
Lesné bezstavovce. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných	Poznať slimáka a dážďovku podľa vonkajších znakov. Uviesť potravu slimáka a dážďovky. Porovnať prijímanie

prejavov. Význam v lese.	potravy a spôsob pohybu slimáka a dážd'ovky. Rozlíšiť na ukážke križiaka, kliešťa a mravca. Poznať možnosť nákazy kliešťom a odstránenie z kože. Uviesť príklad potravy dvoch bezstavovcov. Zdôvodniť význam bezstavovcov v lese a škodlivosť pri premnožení. Vysvetliť na príklade inštinkt.
Lesné obojživelníky a plazy. Lesné vtáky. Lesné cicavce. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov. Význam v lese.	Poznať na ukážke skokana, jaštericu a vretenicu. Rozlíšiť na ukážke obojživelníka a plaza. Uviesť tri vtáky žijúce v lese. Demonštrovať na príklade význam lesného dravého a spevavého vtáka v lese. Uviesť príklad potravy dvoch lesných vtákov. Pomenovať na ukážke lesné cicavce. Uviesť príklad bylinožravého, mäsožravého a všežravého cicavca. Uviesť príklad potravy dvoch lesných cicavcov. Demonštrovať na príklade význam cicavcov v lese.
Život vo vode a na brehu	
Voda a jej okolie. Význam kyslíka, teploty a istoty vody pre život vodných organizmov.	Uviesť vlastnosti vody dôležité pre život organizmov. Vysvetliť význam kyslíka pre vodné organizmy. Uviesť príklad stojatej a tečúcej vody. Uviesť príklad znečistenia vody a dôsledky pre život organizmov.
Rastliny žijúce vo vode. Poznávanie podľa vonkajších znakov. Význam planktónu a vodných zelených rastlín. Brehové rastlinstvo.	Vysvetliť význam mikroskopických rastlín pre život vo vode. Poznať na ukážke bylinu žijúcu vo vode. Vysvetliť škodlivosť premnoženia siníc pre zdravie človeka. Vysvetliť príčinu premnoženia niektorých organizmov v stojatej vode v lete. Poznať na ukážke jednu brehovú drevinu a bylinu. Uviesť význam brehových drevín a bylín.
Mikroskopické a drobné vodné živočíchy. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, význam.	Uviesť význam vodných živočíšnych mikroorganizmov. Poznať na ukážke nezmara. Uviesť príklad potravy črievičky a nezmara. Opísať spôsob obstarávania potravy nezmara. Uviesť príklad vodného organizmu živiaceho sa planktónom.
Vodné bezstavovce. Hmyz žijúci vo vode a na brehu. Poznávanie podľa vonkajších znakov životných prejavov, význam.	Poznať na ukážke vodného ulitníka a lastúrnika. Poznať význam pijavice v medicíne. Poznať na ukážke raka. Uviesť potravu pijavice. Zdôvodniť vplyv čistoty vody na život raka. Uviesť príklad potravy vodného bezstavovca. Poznať na ukážke jeden druh hmyzu žijúceho vo vode a jeden druh žijúceho na brehu. Uviesť význam lariev hmyzu pre vodné živočíchy.
Ryby. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, význam.	Opísať na ukážke prispôsobenie kapra životu vo vode. Uviesť príklad ryby žijúcej v stojatej a tečúcej vode. Rozlíšiť potravu bylinožravej a dravej ryby.
Živočíchy žijúce vo vode a na brehu. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, význam.	Rozlíšiť na ukážke skokana a mloka. Opísať život skokana vo vode a na brehu. Uviesť príklad potravy skokana a užovky. Rozlíšiť vretenicu a užovku podľa vonkajších znakov.
Vodné vtáky. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, význam.	Písať prispôsobenie vtákov na plávanie, potápanie a brodenie. Opísať spôsob prijímania potravy kačice a labute. Uviesť príklad vtáka živiaceho sa drobnými živočíchmi v plytkej vode. Uviesť príklad potravy dravého vodného vtáka.

Vodné cicavce. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, význam.	Uviest' význam plávacích bán a chvosta vydry a bobra. Uviest' príklad potravy bobra a vydry. Opísať spôsob stavania obydlia bobra. Uviest' význam vodných cicavcov.
Život na poliach a lúkach	
Polia, lúky, pastviny. Druhá rozmanitosť, vplyv ľudskej činnosti.	Rozlíšiť pole a lúku, zdôvodniť rozdiely. Vysvetliť význam skupín drevín medzi lánmi polí. Zdôvodniť nevhodnosť vypaľovania trávy. Uviest' príklad živočícha, ktorého môže ohroziť rozoranie medzí a likvidácia remízok.
Rastliny a huby na lúkach. Poznávanie podľa vonkajších znakov, život počas roka, význam.	Poznať na ukážke tri lúčne byliny. Pomenovať jednu liečivú lúčnu rastlinu. Poznať hubu pečiariku podľa typických znakov. Uviest' príklad živočícha živiaceho sa lúčnymi bylinami. Uviest' význam lúčnych tráv.
Obilniny. Krmoviny. Olejiny a okopaniny. Poznávanie, život počas roka, význam pre výživu človeka a hospodárskych zvierat.	Poznať na ukážke a pomenovať pšenicu, ovos a kukuricu. Uviest' príklady významu obilnín pre človeka. Uviest' príklad troch výrobkov z obilnín. Poznať a pomenovať na ukážke ďatelinu. Uviest' príklad krmoviny, ako potravy hospodárskych zvierat. Vysvetliť význam „zeleného hnojenia“.
Bezstavovce žijúce na lúkach a poliach. Poznávanie podľa vonkajších znakov, život počas roka, význam.	Uviest' význam dážďovky pre kvalitu pôdy. Poznať na ukážke dva druhy hmyzu žijúceho na lúke a poli. Uviest' príklad hmyzu, ktorý po premnožení ohrozuje pestované rastliny na poli. Uviest' príklad živočícha, ktorý sa živí hmyzom na poli alebo lúke.
Obojživelníky a plazy žijúce na lúkach a poliach. Poznávanie podľa vonkajších znakov, život počas roka, význam.	Odlíšiť skokana a ropuchu podľa spôsobu pohybu. Uviest' príklad potravy ropuchy. Uviest' význam ropuchy a jašterice pre život na lúkach a poliach.
Vtáky žijúce na lúkach a poliach. Poznávanie podľa vonkajších znakov, život počas roka, význam.	Poznať na ukážke tri vtáky žijúce na lúke a poli. Uviest' význam jarabice a bažanta pre život na poli. Preukázať na príklade význam dravých vtákov pre život na poliach a lúkach.
Cicavce žijúce na lúkach a poliach. Poznávanie podľa vonkajších znakov, život počas roka, význam.	Poznať na ukážke tri cicavce žijúce na lúke a poli. Rozlíšiť zajaca a kráľika. Usporiadať potravinový vzťah hraboš, sokol, obilniny. Uviest' dôsledky premnoženia hrabošov, myší a sýsľov na poli.

Metódy a formy práce:

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť možno využiť **motivačné metódy**, ako je **motivačné rozprávanie** (citové približovanie obsahu učenia), **motivačný rozhovor** (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), **motivačný problém** (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), **motivačnú demonštráciu** (vzbudenie záujmu pomocou, ukážky).

Expozičné metódy je potrebné využívať pri vytváraní nových poznatkov a zručností. Odporúča sa **rozprávanie** (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), **vysvetľovanie** (logické systematické sprostredkovanie učiva), **rozhovor** (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie

javov, rozhodovanie), **beseda** (riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom), **demonštračná metóda** (demonštrácia obrazov, modelov, prírodnín), **pozorovanie** (cielené systematické vnímanie objektov a procesov), **manipulácia s predmetmi** (praktické činnosti, experimentovanie, pokusy, didaktická hra), **inštruktáž** (vizuálne a auditívne podnety k praktickej činnosti, vedenie žiakov k chápaniu slovnému a písomnému návodu).

Významné miesto majú **problémové metódy**, ku ktorým patrí **heuristická metóda** (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení) a **projektová metóda** (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).

Pre realizáciu cieľov sú dôležité **praktické aktivity** (samostatná činnosť na základe inštruktáže) – pozorovanie dostupných prírodných procesov na podporu chápania vzájomné vzťahy a ich významu. Pri pozorovaniach treba uprednostniť živé biologické objekty, klásť dôraz na poznávanie a rozlišovanie organizmov podľa podstatných vonkajších znakov.

Odporúča sa zvýšiť dôraz na **prácu s knihou a textom** (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií), **samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie** (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie).

Z **aktivizujúcich** metód je vhodná **diskusia** (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému), **situčná metóda** (riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov), **inscenačná metóda** (sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie), **didaktické hry** (seberealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti), **kooperatívne vyučovanie** (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny).

Fixačné metódy sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania, napr. **metódy opakovania a precvičovania**, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy).

Z **organizačných foriem** sa uplatňuje **vyučovacia hodina** (základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu). **Terénne pozorovania, praktické aktivity a exkurziu** volí učiteľ podľa podmienok školy a regionálnych možností, pričom dbá na dodržiavanie zásad bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov.

Učebné zdroje:

- sú zdrojom informácií pre žiakov,
- sú to učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické prostriedky a pod.

Hodnotenie predmetu:

Odporúčania k systému kontroly a hodnotenia žiakov

Na kontrolu a hodnotenie žiakov sa odporúčajú postupy na zabezpečenie korektného a objektívneho hodnotenia:

1. Pri verbálnej forme kontroly úrovne osvojenia poznatkov je vhodné uprednostňovať prezentovanie poznatkov žiakmi na základe dobrovoľnej odpovede žiaka alebo určenia konkrétneho žiaka učiteľom (na predchádzajúcej hodine). Odporúča sa uplatniť postup verbálnych odpovedí 3 žiakov v časovom limite 5 min. Pri verbálnej kontrole zisťovať a hodnotiť najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu.
2. Písomnou formou je vhodné kontrolovať a hodnotiť osvojenie základných poznatkov prostredníctvom testu na konci tematického celku alebo skupiny podobných učebných tém v časovom limite 20 min v rozsahu 10 – 15 otázok zostavených podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu. Optimálne hodnotenie je na základe percentuálnej úspešnosti podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.

3. Pri praktických aktivitách je vhodné slovné hodnotenie praktických zručností (vrátane správnosti nákresov a schém podľa potreby) s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh. Optimálne je slovné hodnotenie so stručným komentárom k výkonu žiaka. V nižších ročníkoch sa odporúča pristupovať k tvorbe záverov na základe stručnej osnovy danej učiteľom.

4. Preverovať úroveň samostatnej práce žiakov a schopností práce s textom formou hodnotenia správ zo samostatných pozorovaní podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.

5. Úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, grafických prejavov a komunikatívnych zručností je vhodné kontrolovať a hodnotiť prostredníctvom prezentácie projektov podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.

Klasifikácia zámkou podľa Metodických pokynov č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda
Názov predmetu	Biológia
Časový rozsah výučby	1,5 hod. týždenne, 49,5 hodín ročne
Ročník	piaty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

6. ročník

Počet hodín týždenne: 1,5 hod.

Obsahový štandard – témy prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

- Život s človekom a v ľudských sídlach
- Základná štruktúra života
- Živé organizmy a ich stavba
- Stavba tela rastlín a húb
- Stavba tela bezstavovcov
- Praktické aktivity

Život s človekom a v ľudských sídlach:

- ľudské obydlia a ich okolie. Vplyv ľudskej činnosti na prispôsobovanie sa organizmov prostrediu.

- mikroorganizmy žijúce s človekom. Poznávanie a význam pre človeka.

- pestované rastliny v záhradách. Pestované ovocné stromy a kry. Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam.

- nežiaduci spoločníci človeka. Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam. Zásady prevencie pred šírením nákazy.

- včelárstvo, rybárstvo a rybníkarstvo. Spoločenský život včiel. Zásady chovu včiel a rýb. Chovateľsky významné vtáky.

- blízky spoločníci človeka. Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam. Spolunažívanie živočíchov a ľudí v domácnosti.

- chovateľsky významné cicavce. Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam. Zásady chovu.

- cicavce žijúce s človekom. Poznávanie podľa vonkajších znakov, riziká prenosu nákazlivých ochorení, ochrana a prevencia.

- živočíchy v okolí ľudských sídiel. Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam.

Základná štruktúra života:

- rastlinná a živočíšna bunka. Základná stavba funkcia častí bunky.

Živé organizmy a ich stavba:

- nebunkové a jednouché bunkové organizmy. Stavba tela. Význam, vplyv na človeka, nákazlivé ochorenia, prevencia.

- stavba tela jednobunkových organizmov. Stavba tela mnohobunkových organizmov.

Stavba tela rastlín a húb:

- stavba tela nekvitnúcich rastlín. Machy a paprade.

- stavba tela kvitnúcich rastlín. Koreň, prijímanie živín koreňom, význam pre rastliny.

- stonka (dreviny, byliny), prúdenie látok stonkou, význam pre život rastliny.

- list, fotosyntéza, dýchanie, vyparovanie vody, význam pre život v prírode.

- kvet, opelenie a oplodnenie, význam pre rozmnožovanie rastlín.

- rastlinné telo, súčinnosť orgánov pre príjem živín, prenos a vylučovanie látok, vplyv svetla, tepla, vody a živín.

- huby s plodnicou jedlé a jedované, rozlíšenie podľa typických znakov, kvasinky, plesne, lišajníky, stavba tela.

Stavba tela bezstavovcov:

- prhlivce – drobné vodné živočíchy, stavba tela a základné telesné funkcie.

- ploskavce a hlístovce – vnútorné parazity, stavba tela.

- mäkkýše – živočíchy so schránkou, stavba tela a základné telesné funkcie.

- obrúčkavce – živočíchy s obrúčkami, stavba tela a základné telesné funkcie.

- článkonožce – živočíchy s článkovaným telom, stavba tela a základné telesné funkcie.

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

Život s človekom a v ľudských sídlach:

- uviesť osobnosti ľudských obydli a ich okolia pre život organizmov.

- uviesť prejavy škodlivosti parazitickej baktérie pre človeka, opísať využitie mliečnych a kvasných baktérií.

- pomenovať zástupcu cibulovej, hlúbovej a koreňovej zeleniny.

- rozlíšiť a pomenovať na ukážke päť druhov zeleniny, vysvetliť potrebu hnojenia pôdy v záhrade pri dlhoročnom pestovaní plodín.

- zdôvodniť na príklade škodlivosť vnútorného a vonkajšieho parazita.

- opísať na ukážke význam včely matky, robotnice, trúda v úli, uviesť príklady významu chovu včely pre človeka, vysvetliť význam rýb pre človeka.

- porovnať odlišnosti vonkajších znakov psa a mačky, uviesť príklad starostlivosti o drobné domáce živočíchy.

- rozpoznať na ukážke tri druhy hospodárskych zvierat, uviesť význam chovu jedného druhu hospodárskeho zvierat'a.

- rozlíšiť na ukážke myš a potkana, poznať spôsoby ochrany pred myšami a potkanmi.

- uviesť dva bezstavovce žijúce v záhrade alebo sade, opísať význam spevavých vtákov v okolí domácností.

Základná štruktúra života:

- pomenovať na ukážke časti rastlinnej bunky, určiť na ukážke zhodné a rozdielne znaky rastlinnej a živočíšnej bunky.

Živé organizmy a ich stavba:

- porovnať stavbu vírusu a baktérie.
- pomenovať na ukážke črievičky hlavné časti tela, určiť na ukážke štruktúry tela živočícha bunku, tkanivo, orgán, sústavu orgánov.
- pomenovať časti tela machu, paprade.
- vysvetliť význam koreňa pre rastlinu, cievnych zväzkov v stonke.
- uviesť význam listov pre prijímanie živín a dýchanie.
- zdôvodniť, prečo je kvet rozmnožovací orgán rastliny.
- vysvetliť význam plodu a semena pre rastlinu, živočíchov a človeka.
- vymenovať látky, ktoré potrebuje rastlina pre život.
- rozlíšiť jedlú a jedovatú hubu, kvasinku a pleseň podľa stavby tela.
- vedieť stavbu pŕhlivcov.
- vysvetliť nevyhnutnosť dostatočnej tepelnej úpravy mäsa a umytia ovocia a zeleniny pred konzumáciou.
- porovnať podľa ukážky schránku slimáka a škl'abky.
- uviesť význam dážd'ovky.

V predmete je možno prepojiť nasledovné prierezové témy podľa obsahov jednotlivých tematických celkov:

- **environmentálna výchova**
- **ochrana života a zdravia**
- **tvorba projektov a prezentačné schopnosti**

Metódy a formy práce

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť možno využiť motivačné metódy:

- motivačný rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov),

- motivačný problém (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému),
- motivačnú demonštráciu (vzbudenie záujmu pomocou ukážky).

Expozičné metódy je potrebné využívať pri vytváraní nových poznatkov a zručností:

- rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie)
- vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva)
- rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov)
- beseda (riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom)
- demonštračná metóda (demonštrácia obrazov, modelov, prírodnín)
- pozorovanie (cieľové systematické vnímanie objektov a procesov)
- manipulácia s predmetmi (praktické činnosti, experimentovanie, pokusy)
- inštrukťaz (vizuálne a auditívne podnety k praktickej činnosti)

Významné miesto majú problémové metódy:

- heuristická metóda (učenie sa riešením problémov)
- projektová metóda (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém)

Pre realizáciu cieľov sú dôležité:

- pracovné aktivity (pozorovanie dostupných prírodných procesov)
- práca s knihou a textom (čítanie s porozumením, učenie sa z textu, vyhľadávanie)
- samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie)

Z aktivizujúcich metód je vhodná:

- diskusia (vzájomná výmena názorov, riešenie daného problému)
- situačná metóda (riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov)
- inscenačná metóda (sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie)
- didaktické hry

Učebné zdroje

Učebnica, materiálno – výučbové prostriedky, odborná literatúra, internet, kazety, CD nosiče.

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia zámkou podľa Metodických pokynov č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda
Názov predmetu	Biológia
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne
Ročník	siedmy
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Časový rozsah výučby 2 hodiny týždenne 66 ročne

Ročník siedmy BIOLÓGIA

Charakteristika predmetu – doplnok k 7. ročníku

Štruktúra učiva v 7. Roč. umožňuje plynulý prechod k pochopeniu človeka ako biologického objektu a na základe automatickofyziologických poznatkov smeruje k pochopeniu princípov individuality, biologickej sociálnej podstaty človeka, základných spoločenských vzťahov na základe etických noriem v prospech ich rozvoja. Štruktúra učiva umožňuje pochopiť osvojovanie si zdravého životného

Obsahový štandard

– témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

7. ročník (66 hodín)

1. Stavba tela stavovcov
2. Človek a jeho telo
3. Zdravie a život človeka

Praktické aktivity

1. Stavba tela stavovcov

- Povrch tela stavovcov. Spoločné a odlišné znaky.
- Oporná sústava stavovcov. Pohybová sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.
- Tráviaca sústava rýb, obojživelníkov, plazov a vtákov. Tráviaca sústava cicavcov. Základné funkcie a význam orgánov.
- Dýchacia sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.
- Obehová sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.
- Vylučovanie. Močová sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.
- Nervová sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.
- Zmyslové orgány stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.
- Rozmnožovanie stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.
- Rozmnožovacia sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov. Vývin mláďat, starostlivosť o potomstvo.
- Typické životné prejavy, správanie stavovcov.
- Význam stavovcov v prírode a pre človeka.
- Ochrana stavovcov. Ohrozenia a možnosti ochrany.
- Ľudský a živočíšny organizmus. Špecifiká ľudského spoločenstva a ľudskej populácie.
- **2. Človek a jeho telo**
- Koža. Stavba a funkcie kože. Význam pre styk s vonkajším prostredím a vnútorným prostredím.
- Starostlivosť o kožu. Typické poranenia, zásady predlekárskej prvej pomoci.
- Kostí. Kostra a jej stavba. Význam kostí a kostry.
- Lebka a chrbtica. Stavba a význam.
- Kostra končatín. Stavba kostry horných a dolných končatín.
- Svaly. Svalové tkanivá, činnosť a význam svalov.
- Svaly hlavy, trupu a končatín.
- Význam opornej a pohybovej sústavy. Poranenia kostí a svalov.
- Tráviaca sústava. Stavba a činnosť orgánov tráviacej sústavy.
- Zložky potravy. Premena látok a energie. Energetická hodnota potravín.
- Zásady správnej výživy. Zlozvyky v stravovaní, poškodenia a prevencia ochorení tráviacej sústavy.
- Dýchacia sústava. Stavba a funkcia orgánov dýchacej sústavy.
- Dýchanie. Mechanizmus vonkajšieho dýchania. Význam dýchacej sústavy.
- Starostlivosť o dýchaciu sústavu. Škodlivosť fajčenia, vdychovania toxických látok.
- Poškodenia dýchacej sústavy. Zásady prvej predlekárskej pomoci. Význam dýchacej sústavy.

- Krv. Zložky krvi, vlastnosti, krvné skupiny, darcovstvo krvi. Význam krvi.
- Srdce. Stavba a činnosť srdca, krvný obeh.
- Krvné cievy. Význam a činnosť ciev. Miazgové cievy a slezina. Význam obehovej sústavy.
- Poškodenia obehovej sústavy. Zásady predlekárskej prvej pomoci pri krvácaní a zastavení činnosti srdca.
- Vylučovanie. Močová sústava. Stavba a činnosť, poškodenia a prevencia ochorení.
- Regulovanie organizmu. Látková a nervová regulácia. Význam regulačných sústav.
- Žľazy s vnútorným vylučovaním. Význam hormónov.
- Nervová sústava. Stavba a funkcia nervov, reflexná povaha nervovej činnosti.
- Zmyslové orgány chuti, čuchu a hmatu. Receptory a zmyslové vnemy.
- Zrak. Sluch. Stavba, činnosť a význam zrakového a sluchového orgánu.
- Poškodenia zraku a sluchu. Zásady hygieny zraku a sluchu.
- Vyššia nervová činnosť. Myslenie, pamäť, reč, schopnosti a vedomosti človeka.
- Zásady hygieny duševnej činnosti. Význam nervovej sústavy. Zásady predlekárskej prvej pomoci pri poranení mozgu, chrbtice a miechy.
- Rozmnožovacia sústava. Pohlavné bunky, funkcia. Stavba a funkcia reprodukčných orgánov.
- Vývin jedinca. Oploďnenie, tehotenstvo a pôrod. Obdobia ľudského života.
- Pohlavné ochorenia. Prevencia pohlavných ochorení a AIDS. Priateľské a partnerské vzťahy, rodina

3.Zdravie a život človeka

- Vonkajšie vplyvy na ľudské zdravie. Zdravie a choroba. Nákazlivé ochorenia, očkovanie, prevencia.
- Toxické a návykové látky. Vplyv na zdravie človeka. Drogové závislosti a ich prevencia.
- Vnútorné vplyvy na ľudské zdravie. Dedičné vlastnosti a vplyv na zdravie a život človeka.
- Schopnosti a osobitosti človeka.
- Životný štýl. Etické a morálne princípy, kultúra medziľudských vzťahov, vzťah človeka k prírode.

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

Stavba tela stavovcov Uviest' príklady stavovcov pokrytých šupinami, perím, srst'ou. Zdôvodniť odlišnosti kožných útvarov stavovcov. Označiť na ukážke časti vtáčieho pera. Zdôvodniť na príklade stavovca význam sfarbenia podľa prostredia v ktorom žije.

Zdôvodniť prispôbenie stavovcov životnému prostrediu. na ukážke kostry končatín Vysvetliť význam prsnej kosti s hrebeňom u vtákov. Zdôvodniť význam dutých kostí vtákov. Rozlíšiť párnokopytníka a nepárnokopytníka na ukážke kostry končatiny.

Pomenovať tkanivá tvoriace svalstvo končatín, vnútorných orgánov, srdca stavovcov. Vysvetliť princíp činnosti dvoch svalov. Uviest' príklad stavovca, ktorý sa pohybuje plávaním, skákaním, plazením, lietaním, kráčaním a behom

Opísať na ukážke časti tráviacej sústavy stavovcov. Uviest' príklad stavovca s jedovými zubami. Uviest' význam vysunovateľného jazyka obojživelníkov, plazov, niektorých vtákov. Uviest' význam hrvola, žľaznatého a svalnatého žalúdka vtákov.

Určiť na ukážke orgány na prijímanie potravy, trávenie a vstrebávanie cicavcov. Priradiť hlodavé zuby a kly k príkladom cicavcov. Určiť bylinožravého, hmyzožravého a mä-

sožravého cicavca na ukážke chrupu. Uviest' príklad prežúvavého a neprežúvavého cicavca

Uviest' príklad stavovca, ktorý dýcha žiabrami a pľúcami.

Pomenovať dýchacie orgány žubrienky, dospelého obojživelníka. Porovnať dýchacie orgány ryby, plaza, vtáka a cicavca. Zdôvodniť úhyn ryby, ak je dlhší čas mimo vody. Vysvetliť význam vzdušných vakov vtákov.

Opísať význam krvi pre život stavovcov. Opísať význam srdca a ciev pre život stavovcov. Vysvetliť dôvod názvu uzavretej cievnej sústavy. Zistiť rozdiely stavby srdca ryby, obojživelníka, plaza, vtáka a cicavca na ukážke.

Vymenovať odpadové látky v organizme stavovcov. Zdôvodniť význam vylučovania. Pomenovať orgán, v ktorom sa krv stavovcov zbavuje tekutých odpadových látok. Pomenovať na ukážke orgány močovej sústavy stavovcov.

Pomenovať sústavy, ktoré zabezpečujú látkovú a nervovú reguláciu. Vymenovať hlavné orgány ústrednej nervovej sústavy. Porovnať na ukážke predný mozog stavovcov. Charakterizovať podnet a nervový vzruch. Uviesť podľa ukážky význam reflexného oblúka. Uviesť príklad nepodmieneného a podmieneného reflexu stavovcov.

Opísať umiestnenie zmyslových orgánov stavovcov. Uviesť príklad stavovcov s dobrým čuchom. Uviesť príklad uloženia hmatového orgánu stavovca. Vysvetliť význam bočnej čiary rýb. Uviesť príklad stavovca s veľmi dobrým zrakom a sluchom.

Uviesť príklad pohlavnej dvojtvárnosti stavovcov. Pomenovať samčie a samičie pohlavné bunky. Vysvetliť podstatu oplodnenia. Vysvetliť význam rozmnožovania.

Opísať na ukážke rozmnožovanie a vývin ryby. Opísať na ukážke rozmnožovanie a vývin obojživelníka. Porovnať rozmnožovanie plaza a vtáka. Opísať na ukážke vývin mláďat cicavcov.

Uviesť príklad stavovca aktívneho v noci. Uviesť význam značkovania priestoru. Vysvetliť na príklade inštinktívne správanie stavovca. Uviesť príklad sťahovavého a stáleho vtáka.

Uviesť príklad stavovca živiaceho sa hmyzom alebo hlodavcami. Uviesť príklad stavovca, ktorý po premnožení ohrozuje úrodu na poliach a potraviny v domácnosti. Uviesť dopad úbytku dravých vtákov a mäsožravých cicavcov v prírode.

Uviesť najčastejšie príčiny úhynu rýb a obojživelníkov. Uviesť príklad ohrozenia životných podmienok vtáka alebo cicavca. Uviesť príklad možnosti ochrany obojživelníkov. Uviesť príklad chráneného obojživelníka, plaza, vtáka a cicavca.

Ľudský organizmus a ľudské spoločenstvo

Vysvetliť na príklade význam človeka v ľudskom spoločenstve. Porovnať spoločné a odlišné znaky lebky, chrbtice a končatín ľudského a živočíšneho organizmu. Vysvetliť na príklade podstatu rasizmu a jeho dôsledky.

Človek a jeho telo

Pomenovať na ukážke časti kože, ktoré zabezpečujú ochranu povrchu tela, telesnú teplotu, vylučovanie, vodný režim a zmyslové podnety. Pomenovať viditeľné kožné útvary na svojej koži. Uviesť význam kože pre človeka.

Sformulovať zásady starostlivosti o kožu a kožné útvary.

Zdôvodniť nevhodnosť opaľovania na prudkom slnku.

Opísať postup predlekárskej prvej pomoci ošetrenia popáleniny a omrzliny. Predviesť ukážku ošetrenia odreniny alebo pluzgiera.

Opísať na ukážke stavbu kostí. Ukázať a pomenovať na ukážke hrudník, chrbticu, lebku, stavce, rebrá, hrudnú kosť.

Rozlíšiť na ukážke spojenie kostí väzivom, chrupkou, zrastením, kĺbom. Zistiť jednoduchým telesným pohybom časti kostry, ktoré sa na ňom zúčastnili.

Určiť na ukážke kostry tri kosti mozgovej časti lebky. Určiť na ukážke kostry tri kosti tvárovej časti lebky.

Určiť na ukážke kostry časti chrbtice.

Ukázať a pomenovať kosti hornej končatiny na ukážke (vlastnej končatine). Ukázať a pomenovať kosti dolnej končatiny na ukážke (vlastnej končatine). Porovnať stavbu kostry ruky a nohy. Zdôvodniť význam nosenia správnej obuvi podľa obrysu správnej a nesprávnej klenby nohy.

Určiť na ukážke základné typy svalového tkaniva. Porovnať činnosť hladkého a priečne pruhovaného svalového tkaniva.

Opísať na ukážke kostrového svalu jeho stavbu. Zdôvodniť vlastnosti svalu na príklade ohnutia a vystretia ruky v lakti.

Určiť na ukážke aspoň tri svaly hlavy a krku. Určiť na ukážke aspoň tri svaly trupu. Určiť na ukážke aspoň tri svaly hornej a dolnej končatiny. Predviesť jednoduché cviky na posilnenie svalov hrudníka, chrbta, brucha a končatín.

Predviesť postup predlekárskej prvej pomoci pri otvorenej a zatvorenej zlomenine. Ukázať postup predlekárskej prvej pomoci pri vytknutí, vykĺbení.

Opísať na ukážke stavbu tráviacej sústavy. Pomenovať viditeľnú časť zuba v ústach. Určiť na ukážke vnútorné časti zuba. Rozlíšiť druhy zubov v chrupe. Porovnať mliečny a tr-valý chrup. Uviesť základné procesy v orgánoch tráviacej sústavy.

Uviesť príklad enzýmu a jeho význam. Opísať podstatu trávenia, vstrebávania, látkovej premeny. Vymenovať základné živiny v potrave človeka. Zdôvodniť význam bielkovín, sacharidov (cukrov), tukov, vitamínov, vody, minerálnych látok. Uviesť dva druhy potravín s vysokou a nízkou energetickou hodnotou.

Uviesť príklad správneho zloženia stravy pre človeka. Zdôvodniť význam zeleniny a ovocia v strave človeka. Uviesť príklad škodlivosti nadmerného pitia alkoholu na činnosť tráviacej sústavy. Zdôvodniť škodlivosť prejedania. Uviesť následky hladovania človeka. Uviesť význam tráviacej sústavy.

Opísať na ukážke hlavné časti dýchacej sústavy. Rozlíšiť horné a dolné dýchacie cesty. Opísať priebeh výmeny dýchacích plynov v pľúcach.

Vysvetliť podstatu dýchania. Porovnať zloženie vdychovaného a vydychovaného vzduchu. Vymenovať najdôležitejšie dýchacie svaly. Zistiť pohyby bránice a medzi rebrových svalov pozorovaním nádychu a výdychu.

Zdôvodniť význam čistoty ovzdušia pre človeka. Uviesť názov škodlivej látky v cigaretách. Uviesť príklad účinkov fajčenia na dýchaciu sústavu.

Opísať spôsob pomoci človeku pri zastavení dychu. Opísať na ukážke postup pri umelom dýchaní. Uviesť význam dýchacej sústavy pre život človeka.

Určiť na ukážke zložky krvi a vysvetliť ich význam. Vymenovať krvné skupiny. Uviesť význam transfúzie krvi.

Označiť a pomenovať na ukážke časti srdca. Opísať podľa schémy veľký a malý krvný obeh. Uviesť význam srdcových chlopní pre činnosť srdca.

Rozlíšiť tepny, žily a vlásočnice podľa významu. Uviesť význam vencovitých tepien pre činnosť srdca. Rozlíšiť tepny a žily podľa smeru prúdenia krvi.

Poznať význam miazgy pre ľudský organizmus. Opísať význam miazgových ciev. Určiť umiestnenie a význam sleziny. Vysvetliť funkcie obehovej sústavy.

Zdôvodniť význam pohybu pre činnosť srdca a ciev. Uviesť príklad ochorenia obehovej sústavy zapríčineného nevhodným spôsobom života. Ukázať na ukážke alebo slovne opísať nepriamu masáž srdca. Opísať postup prvej predlekárskej pomoci pri poranení tepny a žily.

Vymenovať odpadové látky vznikajúce pri činnosti ľudského organizmu. Určiť na ukážke umiestnenie obličiek a opísať ich tvar. Ukázať na svojom tele uloženie obličiek. Vysvetliť význam obličiek a močových ciest.

Uviesť príklad príčiny ochorenia močovej sústavy. Vymenovať zásady prevencie ochorenia obličiek. Zdôvodniť význam pitia tekutín pre funkciu obličiek. Vysvetliť význam močovej sústavy pre človeka.

Pomenovať spôsoby regulácie organizmu človeka. Pomenovať orgánovú sústavu, ktorá umožňuje nervovú reguláciu.

Uviesť význam regulovania činnosti organizmu.

Určiť na ukážke tri žľazy s vnútorným vylučovaním. Uviesť význam inzulínu. Uviesť príklad významu troch žliaz s vnútorným vylučovaním.

Opísať význam nervovej bunky. Pomenovať časti reflexného oblúka na schéme. Uviesť príklad reflexnej činnosti človeka.

Opísať na ukážke základné časti ústrednej nervovej sústavy. Určiť na ukážke jednotlivé časti mozgu. Vysvetliť význam mozgovej kôry predného mozgu. Uviesť základné časti obvodovej nervovej sústavy.

Vysvetliť význam chuti, čuchu a hmatu pre človeka. Ukázať na svojom tele uloženie orgánov chuti, čuchu a hmatu. Rozlíšiť chuťové, čuchové a hmatové bunky podľa podnetov, ktoré prijímajú.

Opísať na ukážke stavbu oka. Opísať podľa ukážky podstatu krátkozrakosti a ďalekozrakosti. Opísať na príklade možnosti poškodenia zraku. Určiť na ukážke vonkajšie, stredné a vnútorné ucho. Pomenovať na ukážke časti stredného ucha. Určiť na ukážke uloženie a význam rovnovážneho orgánu. Opísať na príklade možnosti poškodenia sluchu.

Vymenovať zásady starostlivosti o zrakový orgán. Vymenovať zásady starostlivosti o sluchový orgán. Uviesť príklad komunikácie s osobou s poškodeným zrakom lebo sluchom.

Uviesť príklad podmieneného reflexu. Uviesť príklad nepodmieneného reflexu. Uviesť význam myslenia a reči v živote človeka.

Vymenovať zásady hygieny duševnej činnosti. Uviesť na príklad správneho režimu dňa.

Opísať postup prvej predlekárskej pomoci pri poranení mozgu, chrbtice a miechy. Rozlíšiť protišokovú a stabilizovanú polohu na ukážke.

Určiť a pomenovať na ukážke ženské a mužské pohlavné orgány. Vymenovať orgány, v ktorých sa tvoria ženské a mužské pohlavné bunky. Vysvetliť význam menštruačného cyklu.

Označiť na ukážke pohlavných orgánov miesto splynutia vajíčka a spermie. Uviesť dĺžku trvania tehotenstva. Opísať začiatok, priebeh a koniec tehotenstva. Uviesť uloženie plodu a spôsob jeho výživy.

Vymenovať zásady starostlivosti o zdravý vývin novorodenca. Zdôvodniť význam výživy dieťaťa materským mliekom. Uviesť príklad troch znakov dospievania. Uviesť typické znaky troch období ľudského života.

Uviesť príklad pohlavnej choroby a možnosti nákazy. Opísať podstatu ochorenia AIDS a možnosti jej predchádzania.

Uviesť zásady predchádzania pohlavných ochorení. Uviesť príklad priateľských vzťahov, vzájomnej pomoci mladých a dospelých ľudí. Uviesť na príklade význam rodiny.

Zdravie a život človeka

Uviesť tri príklady infekčného ochorenia. Charakterizovať výraz imunita a inkubačná doba. Vysvetliť základný princíp očkovania. Uviesť zásady prevencie infekčných ochorení.

Vysvetliť na príklade význam dezinfekcie, dezinsekcie a deratizácie.

Uviesť príklad návykovej látky. Vysvetliť na príklade drogovej závislosti. Zdôvodniť na príklade škodlivosť drogovej závislosti zdravie človeka. Uviesť zásady prevencie drogových závislostí.

Uviesť vplyv dedičnosti na zdravie človeka. Uviesť príklad dedičnej vlastnosti človeka. Uviesť príklad dedičného ochorenia.

Uviesť príklad významu jedinca v živote spoločnosti. Vyjadriť vlastný názor na význam záujmov, sebapoznávania, vzdelávania a rozvoj zručností pre život človeka.

Vymenovať základné podmienky života človeka. Zdôvodniť význam striedania práce a odpočinku. Uviesť príklad nesprávnej životosprávy a dôsledkov na život človeka. Uviesť príklad zdravého životného štýlu.

Námety praktických aktivít

Pozorovanie a určovanie kostí (na modeloch, obrazoch, diapozitívoch a pod.).

Porovnanie stavby a funkcie kostry stavovcov (na modeloch, obrazoch, diapozitívoch a pod.). Porovnanie šupiny ryby, pera vtáka a chlpu cicavca.

Stavba vtáčieho vajca.

Pozorovanie stavby pera vtáka.

Prvá pomoc pri zlomeninách a vyklbení.

Prvá pomoc pri zastavení dychu.

Prvá pomoc pri krvácaní zo žily a tepny.

Prvá pomoc pri zastavení činnosti srdca.

Prvá pomoc pri šoku.

Činnosť zmyslových orgánov

Námety na samostatné pozorovania (krátkodobé, dlhodobé)

Vonkajšie prejavy dýchania a v pokoji a pri telesnej aktivite.

Zmeny tepu v pokoji a pri pohybovej činnosti.

Námety na tvorbu projektov

Režim dňa.

Zdravý životný štýl.

Škodlivosť fajčenia.

Drogy okolo nás.

Živíme sa správne?

Medziľudské vzťahy v našej triede.

Prierezové témy, prepojenie s inými predmetmi

Environmentálna výchova ENV

Stavba tela stavovcov

Zdravie a život človeka

Kognitívne stratégie- aplikácia a prepojenie poznatkov, nachádzanie nových vzťahov a súvislostí a vytváranie integrovaného pohľadu.

Ochrana života a zdravia OŽaZ

Človek a jeho telo

Zdravie a život človeka

Metakognitívne stratégie- uvedomenie si vlastných vedomostí a schopností vzhľadom na vlastné zdravie a kvalitu života.

Tvorba projektov a prezentačné zručnosti TPaPZ

Stavba tela stavovcov

Človek a jeho telo

Zdravie a život človeka

Formatívne stratégie- rozvoj komunikačných schopností a zručností.

Prepojenie s predmetmi

- environmentálna výchova, regionálna výchova

Metódy a formy práce

- 1. motivačné metódy** na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť
 - motivačné rozprávanie /citové približovanie obsahu učenia/
 - motivačný rozhovor /aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov/
 - motivačný problém /upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému/
 - motivačná demonštrácia / vzbudenie záujmu pomocou ukážky/.
- 2. expozičné metódy** pri vytváraní nových poznatkov a zručností
 - rozprávanie /vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie/
 - rozhovor /komunikácia formou otázok a odpovedí/
 - beseda/riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom/
 - demonštračná metóda /demonštrácia obrazov,modelov,prírodnín/
 - pozorovanie
 - manipulácia s predmetmi /praktické činnosti,pokusy,experimentovanie,didaktická hra/
 - inštruktáž /vizuálne a auditívne podnety k praktickej činnosti,vedenie žiakov k pochopeniuslovného a písomného návodu/
- 3. heuristická metóda** /učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozборе problému,tvorbe a výberu možných riešení a vlastnom riešení/

4. **projektová metóda** /riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu/
5. **praktické aktivity** /samostatná činnosť na základe inštruktáže/
6. **práca s knihou a textom** /čítanie s porozumením, spracovanie informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií/
7. **aktivizujúce metódy**
 - diskusia/vzájomná výmena názorov, argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia problému/
 - situačná metóda/riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov/
 - didaktická hra/sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti/
 - kooperatívna vyučovanie/forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny/
8. **fixačné metódy**
 - metódy opakovania a precvičovania učiva: ústne a písomné opakovanie, opakovanie využitím učebnice a literatúry, domáce úlohy

Z organizačných foriem sa uplatňuje

1. **vyučovacia hodina**
/základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu/
2. **terénne pozorovania**
3. **praktické aktivity**
4. **exkurzia** /volí učiteľ podľa podmienok školy a regionálnych možností/

Učebné zdroje

- ✓ učebnice pre 7. a 9. Ročník (Hantabalová I. a kolektív rok 2001 a 2003)
- ✓ odborná literatúra (atlasy a encyklopédie ľudského tela, časopisy)
- ✓ obrazový materiál, modely, prírodniny
- ✓ IKT, PC, internet, DVD

Hodnotenie predmetu

Hodnotiť sa budú ústne odpovede, písomné testy, praktické aktivity na praktických cvičeniach, správy zo samostatných pozorovaní, prezentácia projektov, iné formy samostatnej práce žiakov a schopností práce s textom / vyhľadávanie informácií v odbornej literatúre a na internete atď. /

Klasifikácia zámkou podľa Metodických pokynov č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda
Názov predmetu	Fyzika
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne
Ročník	šiesty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

FYZIKA

Charakteristika predmetu

Základnou charakteristikou predmetu je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote. Porozumenie podstate javov a procesov si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu s chémiou, biológiou, geografiou a matematikou. Okrem rozvíjania pozitívneho vzťahu k prírodným vedám sú prírodovedné poznatky interpretované aj ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva. V procese vzdelávania sa má žiakom sprostredkovať poznanie, že neexistujú bariéry medzi jednotlivými úrovňami organizácie prírody a odhaľovanie jej zákonitostí je možné len prostredníctvom koordinovanej spolupráce všetkých prírodovedných odborov s využitím prostriedkov IKT.

Formy aktívneho poznávania a systematického bádania vo fyzike sú si v metódach a prostriedkoch výskumnej činnosti príbuzné s ostatnými prírodovednými disciplínami. Žiaci preto budú mať čo najviac príležitostí na aktivitách osvojovať si vybrané (najčastejšie experimentálne) formy skúmania fyzikálnych javov. Každý žiak dostane základy, ktoré z neho spravia prírodovedne gramotného jedinca tak, aby vedel robiť prírodovedné úsudky a vedel použiť získané vedomosti na efektívne riešenie problémov.

Pri výučbe je najväčšia pozornosť venovaná samostatnej práci žiakov – aktivitám, ktoré sú zamerané na činnosti vedúce ku konštrukcii nových poznatkov. Dôraz sa kladie aj na také formy práce, akými sú diskusia, brainstorming, vytváranie logických schém a pojmových máp a práca s informáciami. Okrem objavovania a osvojovania si nových poznatkov a rozvíjania kompetencií fyzikálne vzdelávanie poskytne žiakovi možnosť získania informácií o tom, ako súvisí rozvoj prírodných vied s rozvojom techniky, technológií a so spôsobom života spoločnosti.

Výučba fyziky v rámci prírodovedného vzdelávania má u žiakov prehĺbiť aj hodnotové a morálne aspekty výchovy, ku ktorým patria predovšetkým objektivita a pravdivosť poznania. To bude možné dosiahnuť slobodnou komunikáciou a nezávislou kontrolou spôsobu získavania dát alebo overovania hypotéz.

Žiak prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získa vedomosti na pochopenie vedeckých ideí a postupov potrebných pre osobné rozhodnutia, na účasť v občianskych a kultúrnych záležitostiach a dá mu schopnosť zmysluplne sa stavať k lokálnym a globálnym záležitostiam, ako zdravie, životné prostredie, nová technika, odpady a podobne. Žiak by mal byť schopný pochopiť kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy, uvažovať nad medzinárodnou povahou vedy a vzťahoch s technikou.

Ciele predmetu

Intelektuálna oblasť

- ✗ vedieť vysvetliť na primeranej úrovni prírodné javy v bezprostrednom okolí a vedieť navrhnúť metódy testovania hodnovernosti vysvetlení,
- ✗ rozvíjať schopnosti myslieť koncepčne, kreatívne, kriticky a analyticky,
- ✗ vedieť aplikovať logické postupy a kreativitu v skúmaní javov v bezprostrednom okolí,
- ✗ vedieť získavať, triediť, analyzovať a vyhodnocovať informácie z rozličných vedeckých a technologických informačných zdrojov,
- ✗ využívať informácie na riešenie problémov, efektívne rozhodnutia a pri rozličných činnostiach,
- ✗ vedieť rozlíšiť argumenty od osobných názorov, spoľahlivé od nespoľahlivých informácií,
- ✗ vedieť obhájiť vlastné rozhodnutia a postupy logickou argumentáciou založenou na dôkazoch,
- ✗ vedieť analyzovať vzájomné vzťahy medzi vedou, technikou a spoločnosťou.

Schopnosti a zručnosti

- ✗ porovnávať vlastnosti látok a telies pozorovaním aj pomocou meradiel fyzikálnych veličín,
- ✗ nájsť súvislosti medzi fyzikálnymi javmi a aplikovať ich v praxi,
- ✗ využívať každú príležitosť na rozvíjanie logického myslenia,
- ✗ vedieť pripraviť, uskutočniť aj vyhodnotiť jednoduchý fyzikálny experiment,
- ✗ dodržiavať pravidlá bezpečnosti práce počas experimentovania,
- ✗ trénovať schopnosť sústredene pracovať a trpezlivo sa dopracovať k výsledku,
- ✗ vynakladať na dosiahnutie cieľa maximálne úsilie a zvládať prípadný neúspech,
- ✗ zdokonaľovať sa v komunikácii so spolužiakmi, vedieť pracovať v skupinách,
- ✗ vedieť správne formulovať aj otázky aj odpovede, ale aj počúvať druhých. Dokázať obhájiť svoj názor a nehanbiť sa priznať vlastnú chybu
- ✗ riešiť problémové situácie,
- ✗ vedieť nájsť, získať a spracovať informácie z odbornej literatúry a iných zdrojov aj ich kriticky zhodnotiť z hľadiska ich správnosti, presnosti a spoľahlivosti.

Postojová oblasť

- ✗ naučiť žiakov pristupovať k riešeniu problémov,
- ✗ byť otvoreným k novým objavom, vedeckým a technickým informáciám,

- ⌘ vzbudiť u žiakov záujem o prírodu, prírodné vedy a svet techniky,
- ⌘ snažiť sa pochopiť fyzikálne zákony a využívať ich vo svojom živote, lebo človek je súčasťou prírody, v ktorej platia fyzikálne zákony,
- ⌘ osvojiť si a rozvíjať schopnosť cielene experimentovať, lebo experiment je jednou zo základných metód aktívneho poznávania vo fyzike a rozvíja nielen manuálne zručnosti, ale aj rozumové schopnosti,
- ⌘ vytvárať pozitívny vzťah žiakov k procesu poznávania a zdokonaľovania svojich schopností.

Sociálna oblasť

- ⌘ uvedomiť si poslanie prírodných vied ako ľudského atribútu na vysvetlenie reality nášho okolia
- ⌘ uvedomiť si možnosti, ale aj hranice využitia vedy a techniky v spoločnosti,
- ⌘ vedieť kriticky posúdiť úžitok a problémy spojené s využitím vedeckých poznatkov a techniky pre rozvoj spoločnosti,
- ⌘ vedieť sa učiť, komunikovať a spolupracovať v tímoch,
- ⌘ vedieť sa rozhodovať,
- ⌘ byť autoregulatívny napr. pri dodržiavaní pracovnej disciplíny, vlastnom samovzdelávaní,
- ⌘ mať cit pre hranice vlastných kompetencií a svoje miesto spoločnosti.

Kompetencie, ktoré predmet rozvíja

Poznávacie:

- Aplikovať model empirického poznávania
- Rozvíjať abstraktné myslenie upevňovaním vzťahu: reálne meranie – graf. zobrazenie
- Aplikovať poznatky pri zostrojení modelov technických zariadení
- Využiť tvorivo vedomosti pri práci na projekte

Komunikačné:

- Vyhľadávať a spracovať informácie
- Zaznamenať pozorovania a merania do tabuľky
- Pokusom ilustrovať vybrané vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies
- Spracovať namerané hodnoty formou grafu / PC /
- Prezentovať výsledky pozorovania a merania
- Podieľať sa na práci v tíme pri tvorbe projektu
- Argumentovať a diskutovať počas prezentácie projektu

Interpersonálne:

- Kooperovať vo dvojici, prípadne v skupine
- Akceptovať názory druhých, vykonávať skupinové rozhodnutia

Intrapersonálne:

- Schopnosť sebaregulácie, vytvárať si vlastný systém hodnôt

6. ročník

Počet hodín týždenne – 1

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Tematické celky:

1. Skúmanie vlastností kvapalín, plynov a pevných telies

- Vlastnosti kvapalín a plynov
- Vlastnosti pevných látok a telies

2. Správanie telies v kvapalinách a plynoch

- Správanie telies v kvapalinách
- Správanie telies v plynoch

Témy:

- Vplyv hmotnosti na správanie telies
- Vplyv objemu na správanie telies vo vode
- Hustota pevných telies
- Hustota kvapalín
- Prezentácia projektov
- Objem kvapaliny vytlačený telesami
- Rôzne husté kvapaliny a objem vytlačenej kvapaliny
- Vplyv teploty na hustotu
- Hustota plynov
- Prezentácia projektov
- Zhrnutie

Prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj:

- Deliť si úlohy
- Niešť zodpovednosť

Environmentálna výchova:

- Obnoviteľné zdroje energie
- Prezentácia

Rozvoj schopnosti kooperovať v skupine:

- Organizovať prácu

Dopravná výchova:

- Pozorovať svoje okolie
- Vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:

- Využívať IKT pri získavaní a spracúvaní informácií a pri prezentácii vlastnej práce
- Vyjadriť sa verbálne aj písomne

Dodržiavanie zásad bezpečnosti v triede:

- Heuristické metódy

Používanie ochranných prostriedkov

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

Žiak vie:

- kooperovať v skupine,
- postupovať podľa návodu stratégiou: formulovanie problému - vyslovenie hypotézy – realizácia pokusov a meraní- spracovanie , posúdenie a interpretovanie výsledkov meraní
- zostrojiť graf hustoty

- odčítať z grafu hodnotu hustoty
- prezentovať a obhájiť svoju prácu pred kolektívom triedy
- aplikovať zistenie, že hmotnosť plávajúceho telesa v kvapaline a hmotnosť ním vytlačeného objemu kvapaliny sú rovnaké,
- pracovať s tabuľkami
- prakticky určiť hustotu malých telies
- určiť neznámi látku pomocou jej hustoty
- riešiť jednoduché výpočtové úlohy
- vysvetliť vybrané javy z bežného života pomocou hustoty
- získavať informácie k tvorbe projektu
- tvorivo využiť získané poznatky a informácie na vypracovanie projektu

Metódy a formy práce

aktívne poznávanie, experimentálna činnosť, heuristické metódy, projekt, prezentácia, skupinová práca, súťaže, pozorovanie, laboratórne práce

Učebné zdroje

Učebnice, odborná literatúra, učebné pomôcky, využitie IKT, internet,

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známku podľa Metodických pokynov č. 7/2009 – R z 28. 4. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda
Názov predmetu	Fyzika
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne
Ročník	siedmy
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Fyzika – 7. ročník

1. Charakteristika predmetu:

Základnou charakteristikou predmetu je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote.

Porozumenie podstate javov a procesov si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu s chémiou, biológiou, geografiou a matematikou. Okrem rozvíjania pozitívneho vzťahu k prírodným vedám sú prírodovedné poznatky interpretované aj ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva. V procese vzdelávania sa má žiakom sprostredkovať poznanie, že neexistujú bariéry medzi jednotlivými úrovňami organizácie prírody a odhaľovanie jej zákonitostí je možné len prostredníctvom koordinovanej spolupráce všetkých prírodovedných odborov s využitím prostriedkov IKT.

Formy aktívneho poznávania a systematického bádania vo fyzike sú si v metódach a prostriedkoch výskumnej činnosti príbuzné s ostatnými prírodovednými disciplínami. Žiaci preto budú mať čo najviac príležitostí na aktivitách osvojovať si vybrané (najčastejšie experimentálne) formy skúmania fyzikálnych javov. Každý žiak dostane základy, ktoré z neho spravia prírodovedne gramotného jedinca tak, aby vedel robiť prírodovedné úsudky a vedel použiť získané vedomosti na efektívne riešenie problémov.

Pri výučbe je najväčšia pozornosť venovaná samostatnej práci žiakov – aktivitám, ktoré sú zamerané na činnosti vedúce ku konštrukcii nových poznatkov. Dôraz sa kladie aj na také formy práce, akými sú diskusia, brainstorming, vytváranie logických schém a pojmových máp a práca s informáciami.

Okrem objavovania a osvojovania si nových poznatkov a rozvíjania kompetencií fyzikálne vzdelávanie poskytne žiakovi možnosť získania informácií o tom, ako súvisí rozvoj prírodných vied s rozvojom techniky, technológií a so spôsobom života spoločnosti.

Výučba fyziky v rámci prírodovedného vzdelávania má u žiakov prehĺbiť aj hodnotové a morálne aspekty výchovy, ku ktorým patria predovšetkým objektivita a pravdivosť poznania. To bude možné dosiahnuť slobodnou komunikáciou a nezávislou kontrolou spôsobu získavania dát alebo overovania hypotéz.

Žiak prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získa vedomosti na pochopenie vedeckých ideí a postupov potrebných pre osobné rozhodnutia, na účasť v občianskych a kultúrnych záležitostiach a dá mu schopnosť zmysluplne sa stavať k lokálnym a globálnym záležitostiam, ako zdravie, životné prostredie,

nová technika, odpady a podobne. Žiak by mal byť schopný pochopiť kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy, uvažovať nad medzinárodnou povahou vedy a vzťahoch s technikou.

2. Ciele učebného predmetu:

Intelektuálna oblasť

- vedieť vysvetliť na primeranej úrovni prírodné javy v bezprostrednom okolí a vedieť navrhnúť metódy testovania hodnovernosti vysvetlení,
- rozvíjať schopnosti myslieť koncepčne, kreatívne, kriticky a analyticky,
- vedieť aplikovať logické postupy a kreativitu v skúmaní javov v bezprostrednom okolí,
- vedieť získať, triediť, analyzovať a vyhodnocovať informácie z rozličných vedeckých a technologických informačných zdrojov,
- využívať informácie na riešenie problémov, efektívne rozhodnutia a pri rozličných činnostiach,
- vedieť rozlíšiť argumenty od osobných názorov, spoľahlivé od nespoľahlivých informácií,
- vedieť obhájiť vlastné rozhodnutia a postupy logickou argumentáciou založenou na dôkazoch,
- vedieť analyzovať vzájomné vzťahy medzi vedou, technikou a spoločnosťou.

Schopnosti a zručnosti

- porovnávať vlastnosti látok a telies pozorovaním aj pomocou meradiel fyzikálnych veličín,
- nájsť súvislosti medzi fyzikálnymi javmi a aplikovať ich v praxi,
- využívať každú príležitosť na rozvíjanie logického myslenia,
- vedieť pripraviť, uskutočniť aj vyhodnotiť jednoduchý fyzikálny experiment,
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti práce počas experimentovania,
- trénovať schopnosť sústredene pracovať a trpezlivo sa dopracovať k výsledku,
- vynakladať na dosiahnutie cieľa maximálne úsilie a zvládať prípadný neúspech,
- zdokonaľovať sa v komunikácii so spolužiakmi, vedieť pracovať v skupinách,
- vedieť správne formulovať aj otázky aj odpovede, ale aj počúvať druhých. Dokázať obhájiť svoj názor a nehanbiť sa priznať vlastnú chybu
- riešiť problémové situácie,
- *vedieť nájsť, získať a spracovať informácie z odbornej literatúry a iných zdrojov aj ich kriticky zhodnotiť z hľadiska ich správnosti, presnosti a spoľahlivosti*

Postojová oblasť

- naučiť žiakov pristupovať k riešeniu problémov,
- byť otvoreným k novým objavom, vedeckým a technickým informáciám,
- vzbudiť u žiakov záujem o prírodu, prírodné vedy a svet techniky,
- snažiť sa pochopiť fyzikálne zákony a využívať ich vo svojom živote, lebo človek je súčasťou prírody, v ktorej platia fyzikálne zákony,
- osvojiť si a rozvíjať schopnosť cielene experimentovať, lebo experiment je jednou zo základných metód aktívneho poznávania vo fyzike a rozvíja nielen manuálne zručnosti, ale aj rozumové schopnosti,
- vytvárať pozitívny vzťah žiakov k procesu poznávania a zdokonaľovania svojich schopností.

Sociálna oblasť

- uvedomiť si poslanie prírodných vied, ako ľudského atribútu na vysvetlenie reality nášho okolia,
- uvedomiť si možnosti, ale aj hranice využitia vedy a techniky v spoločnosti,
- vedieť kriticky posúdiť úžitok a problémy spojené s využitím vedeckých poznatkov a techniky pre rozvoj spoločnosti,

- vedieť sa učiť, komunikovať a spolupracovať v tímoch,
- vedieť sa rozhodovať,
- byť autoregulatívny napr. pri dodržiavaní pracovnej disciplíny, vlastnom samovzdelávaní,
- mať cit pre hranice vlastných kompetencií a svoje miesto spoločnosti.

ŠTRUKTÚRA KOMPETENCIÍ ROZVÍJANÝCH VYUČOVANÍM FYZIKY

<i>Poznávacia (kognitívna)</i>	<i>Komunikačná</i>	<i>Interpersonálna</i>	<i>Intrapersonálna</i>
Používať kognitívne operácie.	Tvoriť, prijať a spracovať informácie.	Akceptovať skupinové rozhodnutia.	Regulovať svoje správanie.
Formulovať a riešiť problémy, používať stratégie riešenia.	Vyhľadávať informácie.	Kooperovať v skupine.	Vytvárať si vlastný hodnotový systém.
Uplatňovať kritické myslenie.	Formulovať svoj názor a argumentovať.	Tolerovať odlišnosti jednotlivcov a iných.	
Nájsť si vlastný štýl učenia a vedieť sa učiť v skupine.		Diskutovať a viesť diskusiu o odbornom probléme.	
Myslieť tvorivo a uplatniť jeho výsledky.			

TEMATICKÉ OKRUHY PREDMETU

1. **Sila a pohyb (21 h)**
2. **Teplota. Skúmanie premien skupenstva látok (15 h)**
3. **Elektrické javy (13 h)**
4. **Upevňovanie vedomostí a zručností (0,5 h)**

Tem. celok	Obsah (obsahový štandard)	Výkonový štandard	Rozvíjané kompetencie
------------	---------------------------	-------------------	-----------------------

Tem. celok	Obsah (obsahový štandard)	Výkonový štandard	Rozvíjané kompetencie
I. SILA A POHYB (21 hodín)	<ul style="list-style-type: none"> • Vzájomné pôsobenie telies • Sila a jej znázornenie • Jednotka sily 1 N • Gravitačná sila, gravitačné pole • Výpočet gravitačnej sily • Lineárna závislosť gravitačnej sily a hmotnosti telesa • Meranie sily silomerom • Ťažisko telesa a jeho určenie • Pohybové účinky sily • Priamočiary a krivočiary pohyb • Rovnomerný a nerovnomerný pohyb • Rýchlosť rovnomerného pohybu • Jednotky rýchlosti 1m/s, 1km/h • Dráha rovnomerného pohybu • Priemerná rýchlosť • Grafické znázornenie rýchlosti a dráhy pohybu v čase • Deformačné účinky sily • Tlaková sila • Tlak. Jednotky tlaku 1Pa, 1hPa, 1kPa • Zhrnutie tematického celku • Prezentácia projektu 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť silu ako prejav vzájomného pôsobenia telies • vysvetliť spôsob merania sily silomerom • stanoviť rozsah merania daným silomerom • vybrať pre dané meranie vhodný silomer • určiť chyby merania silomerom • zostrojiť graf lineárnej závislosti gravitačnej sily a hmotnosti telesa • určiť ťažisko vybraných telies • zostrojiť graf lineárnej závislosti dráhy od času pre rovnomerný priamočiary pohyb • zostrojiť graf konštantnej závislosti rýchlosti od času pri rovnomernom priamočiarom pohybe • čítať údaje z grafu • riešiť výpočtové úlohy s využitím vzťahov pre rovnomerný priamočiary pohyb • aplikovať vzťah na výpočet tlaku v jednoduchých výpočtových úlohách • získavať informácie pre tvorbu projektu z rôznych zdrojov • správne citovať zdroje informácií • tvorivo využívať poznatky na vypracovanie projektu • prezentovať a obhájiť svoj projekt v triede 	<p>Poznávacia (kognitívna)</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdokonaľovať sa v klasifikačnej analýze pri rozlišovaní javov, pojmov, fyzikálnych veličín, zákonov • zvyšovať úroveň formálnych operácií pri hľadaní vzťahov medzi fyzikálnymi veličinami • čítať s porozumením texty úloh • analyzovať situácie v úlohách • tvorivo aplikovať poznatky pri príprave projektu <p>Komunikačná</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapísať prehľadne údaje pri riešení úloh • vyhľadávať informácie z rôznych zdrojov a pracovať s nimi <p>Interpersonálna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kooperovať v skupine • akceptovať skupinové rozhodnutia <p>Intrapersonálna</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytvárať si vlastný • hodnotový systém s ohľadom na životné prostredie • schopnosť sebaregulácie

PROJEKT č. 1: Zostrojenie silomera z jednoduchých pomôcok, kalibrácia zariadenia, stanovenie rozsahu merania, porovnanie s laboratórnym silomerom

III. ELEKTRICKÉ JAVY (13 hodín)

- Model atómu
- Ióny
- Elektrizovanie telies. Elektrický náboj
- Elektrické pole
- Elektrometer
- Elektrický obvod a jeho znázornenie schematickými značkami
- Žiarovka a jej objavenie
- Elektrický prúd a elektrické napätie
- Elektrické vodiče a izolanty z pevných látok
- Sériové zapojenie žiaroviek. Porovnanie jasnosti niekoľkých žiaroviek v sériovom zapojení
- Paralelné zapojenie žiaroviek
- Zhrnutie tematického celku
- Prezentácia projektu

- znázorniť atóm prvku a ión modelom
- vysvetliť vznik kladného a záporného iónu
- vysvetliť zelektrizovanie telies
- získať informácie o objave žiarovky
- zakresliť elektrický obvod pomocou schematických značiek
- zapojiť elektrický obvod podľa schémy
- na základe pokusov rozlíšiť elektrické vodiče a izolanty
- rešpektovať pravidlá bezpečnosti pri práci s elektrickými spotrebičmi
- získavať informácie pre tvorbu projektu z rôznych zdrojov
- využiť tvorivo poznatky na vypracovanie projektu
- prezentovať a obhájiť svoj projekt v triede

Poznávacia (kognitívna)

- dokázať tvrdenie experimentom
- zdokonaľovať sa v klasifikačnej analýze pri rozlišovaní javov, pojmov, fyzikálnych veličín
- tvorivo aplikovať poznatky pri riešení projektu

Komunikačná

- zakresliť schémou elektrický obvod
- vyhľadávať informácie so zameraním na historické aspekty objavov z rôznych zdrojov a pripraviť z nich stručný referát

Interpersonálna

- kooperovať v skupine
- akceptovať skupinové rozhodnutia

Intrapersonálna

- rešpektovať pravidlá pri práci s elektrickými spotrebičmi s vedomou ochranou svojho zdravia

PROJEKT č. 3: Zostrojenie elektroskopu z jednoduchých pomôcok

Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda
Názov predmetu	Chémia
Časový rozsah výučby	0,5 hodiny týždenne, 16,5 hodín ročne
Ročník	siedmy
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Chémia

Ročník : siedmy

Počet hodín týždenne : ½ hod, ročne 16,5

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenia s inými predmetmi

Premeny látok

2.1 Spoznávanie chemických reakcií v našom okolí

2.2 Zmeny pri chemických reakciách

Obsahový štandard

Chemická reakcia, horenie, horľaviny, reaktant, produkt, chemický rozklad, chemické zlučovanie, energetické zmeny pri chemických reakciách, rýchlosť chemických reakcií, faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemických reakcií.

Prierezové témy, prepojenie s inými predmetmi

Environmentálna výchova

- žiak nadobudne vedomosti, zručnosti a schopnosť chápať analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím
- tvorba a ochrana životného prostredia na miestnej, regionálnej úrovni
- prepojenie s predmetmi : regionálna výchova, biológia, geografia

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

- žiaci dokážu získavať potrebné informácie, spracovať ich naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií
- ✓ **prepojenie s predmetmi** : regionálna výchova, biológia, geografia, informatika

Výkonový štandard

- **rozlíšiť** chemický a fyzikálny dej,
- **poznať** horenie ako chemický dej,
- **vymenovať** príklady horľavých a nehorľavých látok,
- **vysvetliť** podstatu hasenia horiacich látok,
- **vymenovať** niektoré hasiace látky (voda, piesok, oxid uhličitý),

- **opísať** spôsoby správneho hasenia pri horení konkrétnych látok,
- **poznať** označenie horľavín,
- **uviesť** príklady chemických reakcií z bežného života,
- **rozlíšiť** reaktanty a produkty,
- **rozlíšiť** na príkladoch reakcie chemického rozkladu a chemického zlučovania,
- **poznať** reakcie, pri ktorých sa energia uvoľňuje a pri ktorých sa energia spotrebuje s dôrazom na bežný život,
- **rozlišovať** pomalé a rýchle reakcie,
- **jednoducho zdôvodniť** vplyv teploty, množstva reaktantov, plošného obsahu reaktantov (v tuhom skupenstve) a katalyzátora na rýchlosť chemických reakcií s dôrazom na bežný život,
- **poznať** telefónne číslo požiarnikov
- **vedieť používať** ochranné pomôcky – okuliare, rukavice, ochranný štít,
- **poznať** zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu, základné piktogramy (napr. žeravina, horľavina),
- **dodržiavať** zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu,
- **dodržiavať** zásady bezpečnej práce s chemickými látkami v praxi,
- **poznať** pomôcky používané pri vykonaných laboratórnych prácach,
- **vykonať** podľa návodu žiacky pokus,
- **vedieť** pozorovať deje sprevádzajúce pokus, vyhodnotiť a interpretovať ich,
- **zaznamenať** výsledok pokusu.

Námety na LC 1. Vplyv faktorov na rýchlosť chemickej reakcie 2. Sledovanie rozkladu peroxidu vodíka
 Alternatívne: Študovanie vplyvu rôznych látok na rýchlosť rozkladu peroxidu vodíka Hasenie plameňa oxidom uhličitým, získaným reakciou octu a sódy bikarbóny

Námety na tvorbu projektov

1. Hasenie horiacich látok 2. Faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemických reakcií v bežnom živote

Metódy a formy práce

Metódy práce: Reprodukčívna – riadený rozhovor
 Informačno-receptívna - výklad
 Heuristická – riešenie úloh, brianstorming

Formy práce: Frontálna výučba, frontálna a individuálna práca žiakov, skupinová práca, práca s učebnicou, pracovnými listami, demonštračný pokus, pozorovanie, laboratórna práca, práca s PC.

Učebné zdroje

Učebnica, materiálovo výučbové prostriedky (tabuľa, pracovné listy, laboratórne sklo, chemikálie, ochranné prostriedky), ďalšie zdroje (internet, kazety, odborná literatúra, CD nosiče).

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia zámkou podľa Metodických pokynov č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda
Názov predmetu	Environmentálna výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne (voliteľný predmet)
Ročník	piaty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovacia jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Problém zachovania života na Zemi sa stáva globálnym problémom. Environmentálna výchova vo vzťahu k životnému prostrediu ako aj vzťahu k zdraviu človeka rieši tri základné problémy:

- Environmentálne poznanie
- Environmentálna uvedomelosť
- Environmentálne správanie a konanie

V procese jej optimalizácie a riešení nastolených problémov na školách a prostredí, v ktorom žijeme je nevyhnutné akceptovať základné **princípy**:

- ✓ Učiť žiakov o životnom prostredí
- ✓ Vychovávať žiakov prostredníctvom životného prostredia
- ✓ Vychovávať žiakov pre životné prostredie

Proces

- ✓ **Učiť žiakov o životnom prostredí** - získané vedomosti pomáhajú rozvíjať vnímavosť žiakov a uvedomovať si problémy životného prostredia miestneho, regionálneho, národného alebo globálneho charakteru a významu.
- ✓ **Vychovávať žiakov prostredníctvom životného prostredia** - rozvíjať zručnosti žiakov, ktoré umožňujú riešiť problémy a rozhodovať na základe získaných skúseností zo životného prostredia školy a jej širšieho okolia.
- ✓ **Vychovávať žiakov pre životné prostredie** - rozvíjať pozitívne hodnoty a postoje žiakov, viesť ich k priamej účasti na ochrane a zveľaďovaní životného prostredia.

Vo výchovno-vzdelávacom procese je potrebné uprednostňovať priame pozorovanie prírody, krátkodobé a dlhodobé fenologické pozorovanie rastlín a živočíchov a zveľaďovanie životného prostredia aktívnou pracovnou činnosťou žiakov, odhaľovať a riešiť ekologické problémy v životnom prostredí a iné. Priama účasť žiakov na riešení uvedených problémov je najlepším predpokladom utvorenia ich ochranných postojov.

Žiaci si majú uvedomiť, že ich terajší vzťah k životnému prostrediu ovplyvní kvalitu života každého z nich v budúcnosti. Výchova k ochrane životného prostredia vedie žiakov k úspore materiálov a energie a k šetrnému zaobchádzaniu so školskými potrebami. V školskom prostredí a jeho najbližšom okolí sa environmentálna výchova dotýka aj týchto oblastí:

- ✓ spotreba energie - najmä elektrickej (osvetlenie, video, TV) a vykurovanie;
- ✓ čistota tried a ďalších miestností - spotreba vody a saponátov;

- ✓ areál školy - výsadba stromov, stavanie búdok pre vtákov, kompostovanie organického odpadu rastlinného pôvodu;
- ✓ spotreba materiálov - najmä papiera;
- ✓ odpad - triedenie odpadu, zber druhotných surovín.

Účinná realizácia environmentálnej výchovy v základných vyžaduje komplexný prístup zo strany učiteľa. Už v príprave na vyučovanie je potrebné stanoviť primerané a kontrolovateľné ciele pre každú tému učiva a urobiť optimálny výber metód a foriem práce. K didakticky najefektívnejším metódam environmentálnej výchovy patrí priame pozorovanie životného prostredia.

V základnej škole pri realizácii environmentálnej výchovy volíme také metódy, formy a prostriedky práce, ktoré rozvíjajú poznávacie schopnosti i sociálne zručnosti žiakov a súčasne prispievajú k pozitívnym emocionálnym zážitkom (napr. hry, kvízy, súťaže atď.).

Zameranie environmentálnej výchovy je orientované aj na tvorbu projektov vyžadujúcich nachádzanie riešenia environmentálnych problémov.

Pre úspešnú realizáciu cieľov environmentálnej výchovy v školskej praxi je nevyhnutné, aby sa možnosti jej uplatňovania včas identifikovali, systematicky plánovali a koordinovali. Významnú pomoc školám pri realizácii environmentálnej výchovy môžu poskytnúť i rôzne mimovládne organizácie.

Ciele predmetu

Cieľom predmetu je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi; Realizácia sa uskutočňuje plnením konkrétnych úloh zacielených na tieto základné súčasti rozvoja osobnosti žiakov:

Úroveň vedomostí

Žiaci primerane k svojim vekovým osobitostiam poznajú a chápu:

- prírodné javy a deje v životnom prostredí;
- zásahy ľudskej činnosti do životného prostredia;
- rozdielne typy životného prostredia;
- globálne problémy ľudstva - (skleníkový efekt, kyslý dážď, znečisťovanie ovzdušia atď.);
- závislosť ľudského života a živobytia od životného prostredia;
- dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia;
- konflikty, ktoré môžu vzniknúť na základe environmentálnych problémov;
- vzájomnú závislosť jednotlivcov, skupín a národov od životného prostredia;
- význam efektívnej ochrany a trvale udržateľného stavu životného prostredia;
- lokálne, národné a medzinárodné opatrenia na ochranu a využívanie životného prostredia.

Rozvoj zručností

Žiaci dokážu samostatne alebo s pomocou učiteľa získavať, hodnotiť a využívať informácie. Úlohy environmentálnej výchovy zacielené na rozvoj zručností žiakov sa týkajú týchto oblastí:

komunikatívne zručnosti; vyjadriť vlastný názor na životné prostredie ústnou, písomnou a dramatickou formou, zrozumiteľne a výstižne argumentovať;

- numerické zručnosti; zhromažďovať, triediť, analyzovať údaje, interpretovať štatistické údaje o životnom prostredí;
- študijné zručnosti; získavať, analyzovať, interpretovať a hodnotiť informácie o životnom prostredí z rozličných zdrojov, plánovať a organizovať aktivity alebo projekty týkajúce sa životného prostredia;
- zručnosti potrebné na riešenie problémov; identifikovať príčiny a následky environmentálnych problémov, formovať správny názor a úsudok na jednotlivé environmentálne problémy a ich riešenie.
- sociálne zručnosti; pracovať kooperatívne, v skupinách, vypočuť iných;
- technické zručnosti; zaznamenávať informácie o životnom prostredí do počítačovej databázy, následná tvorivá práca s databázou a vybranými programami.

Utváranie postojov

Ochrana a zlepšovanie životného prostredia vyžaduje utvárať, formovať a pestovať v žiakoch najmä tieto postoje a kvality osobnosti:

- vážiť si životné prostredie;
- starať sa o živé organizmy;
- rešpektovať aj názory iných;
- chápať význam racionálnych argumentov, dôkazov;
- tolerancia a otvorené zmýšľanie;
- otvorenosť novým myšlienkam.
- rozvíjať si spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu,
- rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej a regionálnej
- pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu,
- vedieť hodnotiť objektivnosť a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská,
- využívať informačné a komunikačné technológie a prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií, ako aj pri prezentácii vlastnej práce.

Kompetencie, ktoré predmet rozvíja

Obsah environmentálnej výchovy umožňuje chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznávania ekologických procesov, ktorými sa riadi život na Zemi, geomorfologických a klimatických podmienok ovplyvňujúcich činnosť ľudí a ďalších živých organizmov. Rovnako významné je pochopenie sociálnych a kultúrnych vplyvov, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu. Tieto poznatky a schopnosti človeka determinujú proces intelektuálneho a praktického rozhodovania a uvedomovanie si vplyvov ľudskej činnosti na kvalitu života na Zemi.

5. ročník

Počet hodín týždenne: 1

Obsahový štandard

Tematické okruhy:

1. Zachovanie biodiverzity

Časová dotácia 4 hod.

- **Vysvetlenie pojmu diverzita, biodiverzita**
 - ✓ poznávanie rastlín a živočíchov v regióne – 1 hod.
 - ✓ skúmanie rozmanitosti živočíchov a rastlín - 1 hod.
 - ✓ poznávanie rastlín a živočíchov v širšom okolí – 1 hod.
 - ✓ negatívne zásahy človeka do prírody- prezentácia PPT – 1 hod.

2. Odlesňovanie

Časová dotácia: 4 hod.

- **Charakteristika pojmov –lesné spoločenstvo, význam lesa,**
 - poznávanie rastlín a živočíchov v lese – 1 hod.
 - ✓ význam lesa pre človeka - 1 hod.
- **Charakteristika pojmov – odlesňovanie, aktívna ochrana lesa**
 - ✓ odlesňovanie lesa – 1 hod.
 - ✓ aktívna ochrana lesa - 1 hod.

3. Erózia pôdy

Časová dotácia : 3 hod.

- **Pôda – jej vlastnosti, dôležitosť živočíchov, rastlín, pôdy pre prírodu**
 - ✓ závislosť života na zemi od pôdy, živočíchov a rastlín – 1 hod.
 - ✓ význam pôdy, vlastnosti pôdy - 1 hod.
 - ✓ druhy a typy pôd - 1 hod.

4. Znečisťovanie vody, pôdy a ovzdušia

Časová dotácia : 3 hod.

- **Základné vlastnosti vody, vzduchu**
 - ✓ základné zložky životného prostredia – voda, vzduch, pôda – 1 hod.
- **význam vody a ovzdušia pre človeka**
 - ✓ význam ovzdušia pre živé organizmy
 - ✓ význam vody pre živé organizmy

5. Spotreba energie

Časová dotácia : 4 hod.

- **Poznávať zdroje energie, ich význam**
 - ✓ zdroje energie- slnko, najväčší zdroj energie – 1 hod.
 - ✓ význam využívania obnoviteľných zdrojov – 1 hod.
- **Šetrenie energie**
 - ✓ šetrenie energiou a zdrojov energie – 1 hod.
 - ✓ spotreba a šetrenie energie v domácnosti – 1 hod.

6. Skleníkový efekt

Časová dotácia : 2 hod.

- **Vznik skleníkového efektu, jeho mechanizmus a vplyv na našu planétu**
 - ✓ skleníkový efekt – mechanizmus jeho vzniku – 1 hod.
 - ✓ dôsledky skleníkového efektu na našu planétu – 1 hod.

7. Kyslý dažď

Časová dotácia : 4 hod.

- **Vznik kyslého dažďa**
 - ✓ znečisťovanie ovzdušia plynmi – 1 hod.
 - ✓ zrážky- dažď, sneh – obsah škodlivých látok – 1 hod.
- **Znečisťovanie pôdy a vody kyslým dažďom**
 - ✓ úhyn stromov, vodných rastlín, živočíchov – 1 hod.
- **opatrenia na obmedzenie znečisťovania ovzdušia**
 - obnoviteľné zdroje, šetrenie energiou, recyklácia – 1 hod.

8. Odpad

Časová dotácia: 3 hodiny

- **Druhy odpadu, systém triedenia**
 - ✓ pevný odpad – 1 hod.
 - ✓ vznik odpadu – 1 hod.
- **likvidácia odpadu**
 - ✓ systém triedenia odpadu v našej škole – 1 hod.

9. Urbanizácia

Časová dotácia : 4 hod.

- **Narušovanie prírodného prostredia v dôsledku výstavby**
 - ✓ výrub lesov, vysušanie močiarov, záber pôdy – 1 hod.
- **Plánovitá výstavba , zachovanie pôvodných prírodných spoločenstiev**
 - ✓ vysádzanie zelene, čistenie odpadových vôd, triedenie, zber, recyklovanie domového odpadu – 2 hod.
 - ✓ význam zachovania prírodného prostredia – vlastná prezentácia žiakov- 1 hod.

10. Ochrana životného prostredia

Časová dotácia : 2 hod.

- **Vlastné postrehy žiakov o životnom prostredí, návrhy na ochranu ŽP**
- vlastné projekty na danú tému , ľubovoľná forma prezentácie – 2 hod.

Prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

- Prírodoveda – nadviazanie na učivo 4. ročníka
- Biológia - 5. ročník, dopĺňanie obsahu tém o vode, prírode, lesnom spoločenstve
- Multikultúrna výchova – v časti urbanizácia
- Mediálna výchova- vo všetkých tematických celkoch – pomoc formou médií, encyklopédií, internetu
- Projektové učenie – tvorba individuálnych a kolektívnych projektov
- Osobný a sociálny rozvoj- rozvoj vzťahov k životnému prostrediu, prírode, medziľudské vzťahy
- Ochrana života a zdravia – vytváranie vlastných postojov k téme - ochrana zdravia, starostlivosť o zdravé životné prostredie

Výkonový štandard - požiadavky na výstup

Žiak dokáže:

- chápať prírodné javy a deje v životnom prostredí
- poznať zásahy ľudskej činnosti do životného prostredia
- poznať rozdielne typy pôdy, jej vlastnosti, ochrana pôdy
- dokáže vymenovať zdroje energie, obnoviteľné zdroje energie na Zemi, šetrenie energie a jej zdrojov
- poznať globálne problémy ľudstva – kyslý dážď, skleníkový efekt
- chápať závislosť ľudského života a živobytia od životného prostredia
- poznať konflikty, ktoré môžu vzniknúť na základe env. problémov
- poznáva dôsledky urbanizácie, ekologické problémy miest
- poznáva význam cieľavedomého plánovania ochrany pamiatok, vysádzanie zelene v mestách
- vyjadriť vlastný názor na životné prostredie a niektoré env. problémy
- získavať informácie o životnom prostredí z rozličných zdrojov
- tvoriť projekty o životnom prostredí

Metódy a formy práce

Priame pozorovanie životného prostredia, práca s odbornou literatúrou, práca s využitím IKT, exkurzie, kvíz, tvorba projektov, kooperatívne metódy, vychádzky, zážitkové učenie, spolupráca s inými organizáciami, ekohry.

Učebné zdroje

Odborná literatúra, práca s internetom, metodický materiál, fotografické materiály, počítačové programy, propagačné materiály, mediálne nosiče, encyklopédie, učebnice prírodovedy - 4. ročník, biológia – 5. ročník, ostatné učebnice, ktoré sa zaoberajú danými problémami

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známku podľa Metodických pokynov č. 7 / 2009 – R z 28. 04. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy. Hodnotenie prebieha na základe mesačného vyhodnotenia výsledkov v žiackom portfóliu.

Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda
Názov predmetu	Environmentálna výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne (voliteľný predmet)
Ročník	šiesty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovacia jazyk	slovenský

6. ročník

Počet hodín týždenne: 1

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Tematické okruhy:

1. Zachovanie biodiverzity - Ochrana života a zdravia / prierezová téma /

Časová dotácia 5 hod.

- ✓ poznávanie rastlín a živočíchov v regióne, skúmanie rozmanitosti rastlinných a živočíšnych druhov
- ✓ negatívne zásahy človeka do prírody a ich dôsledky na obmedzovanie rozmanitých foriem života
- ✓ chránené rastliny a živočíchy na území Slovenskej republiky
- ✓ prezentácia PPT
- ✓ vlastné projekty na danú tému

2. Odlesňovanie - Ochrana života a zdravia / prierezová téma /

Časová dotácia: 4 hod.

- ✓ poznávanie lesných rastlín a živočíchov, vzájomné vzťahy
- ✓ význam lesa pre človeka, negatívne dôsledky odlesňovania na životné prostredie (úbytok rastlinných a živočíšnych druhov, zmena podnebia)
- ✓ aktívna ochrana lesov, výsadba lesných stromov – exkurzia
- ✓ vlastné projekty na danú tému

3. Erózia pôdy

Časová dotácia : 2 hod.

- ✓ závislosť života na Zemi od pôdy - rastlín od pôdy, živočíchov a rastlín, pôda -

obnoviteľný prírodný zdroj za predpokladu starostlivosti o ňu, úloha rastlín v ochrane pôdy pred zvetrávaním, pôda nechránená rastlinným porastom - ničivá činnosť vetra a vody, odnášanie častíc pôdy

- ✓ vlastné projekty na danú tému

4. Racionálne využívanie prírodných zdrojov - Osobnostný a sociálny rozvoj

Časová dotácia : 3 hod.

- ✓ prírodné zdroje: slnečná energia, ovzdušie, voda, pôda, nerastné bohatstvo, rastlinstvo, živočíšstvo, lesy, krajina, význam prírodných zdrojov pre človeka.
- ✓ obnoviteľné a neobnoviteľné prírodné zdroje, racionálne využívanie prírodných zdrojov: šetrenie prírodných zdrojov, využívanie alternatívnych zdrojov energie, zabezpečenie základných životných potrieb ľudstva pre budúcnosť
- ✓ vlastné projekty na danú tému

5. Znečisťovanie ovzdušia, vody a pôdy - Osobnostný a sociálny rozvoj

Časová dotácia : 2 hod.

- ✓ základné zložky životného prostredia - ovzdušie, voda, pôda, význam ovzdušia pre živé organizmy, znečisťovanie ovzdušia činnosťou človeka (priemysel, doprava, domácnosť) negatívny vplyv znečisteného ovzdušia na životné prostredie a zdravie ľudí ochrana ovzdušia pred znečisťovaním
- ✓ vlastné projekty na danú tému

6. Úbytok ozónovej vrstvy - Mediálna výchova / prierezová téma /

Časová dotácia : 2 hod.

- ✓ základné podmienky života na Zemi, slnečná energia a viacvrstvový vzdušný obal Zeme – atmosféra, zachytávanie škodlivej časti slnečných lúčov ochrannou ozónovou vrstvou.
- ✓ rozpad ozónovej vrstvy a vznik ozónových dier v súčasnosti Príčiny: znečisťovanie ovzdušia chemickými látkami z osviežujúcich sprejov, z náplní do chladničiek, z čistiacich a hasiacich prostriedkov. Následky: hynutie planktónu v moriach (potrava rýb), rastliny nevytvoria semená (vrátane obilnín), poškodenie kože a zraku človeka

7. Skleníkový efekt - Ochrana života a zdravia / prierezová téma /

Časová dotácia : 2 hod.

- ✓ mechanizmus vzniku skleníkového efektu, dôsledky skleníkového efektu na našu planétu
- ✓ prezentácia PPT

8. Kyslý dážď - Ochrana života a zdravia / prierezová téma /

Časová dotácia : 3 hod.

- ✓ vznik kyslého dažďa - znečisťovanie ovzdušia plynmi, ktoré vznikajú najmä pri spaľovaní látok, zlučovanie plynov s kvapôčkami vody v oblakoch, zrážky: dážď, sneh - obsah škodlivých látok v nich pre život na Zemi
- ✓ znečisťovanie pôdy a vody v riekach a v jazerách kyslým dažďom - hynutie stromov, vodných rastlín a živočíchov, opatrenia: obmedzovanie znečisťovania ovzdušia získaním energie z elektrárni na tuhé palivo, získanie energie z obnoviteľných zdrojov (voda, vietor, slnečná energia), šetrenie energiou, recyklovanie materiálov
- ✓ vlastné projekty na danú tému

9. Spotreba energie - Osobnostný a sociálny rozvoj / prierezová téma /

Časová dotácia : 3 hod.

- ✓ druhy energie, Slnko - najväčší zdroj energie na Zemi, význam využívania obnoviteľných zdrojov energie (slnečná energia, voda, vietor) na ochranu životného prostredia
- ✓ šetrenie energetických zdrojov, využívanie druhotných surovín, spotreba a šetrenie energie v domácnosti
- ✓ vlastné projekty na danú tému

10. Odpad - Mediálna výchova / prierezová téma /

Časová dotácia : 2hod.

- ✓ vznik odpadu, pevný odpad, škodlivé vplyvy na životné prostredie: znečisťovanie, jedovaté látky v odpade, záber pôdy, spôsoby likvidácie odpadu: skladovaním, spaľovaním, recyklovaním, kompostovaním organických látok v odpade
- ✓ vlastné projekty na danú tému

11. Urbanizácia - Multikultúrna výchova / prierezová téma /

Časová dotácia : 3 hod.

- ✓ narušenie prírodného prostredia v dôsledku výstavby - výrub lesov, vysušanie močiarov, záber pôdy, význam zachovania prírodného prostredia
- ✓ plánovaná výstavba, zachovanie pôvodných prírodných spoločenstiev, vysádzanie zelene, čistenie odpadových vôd, triedenie, zber a recyklovanie domového odpadu, utváranie citového vzťahu k najbližšiemu prostrediu a k celej krajine.
- ✓ starostlivosť o zeleň v okolí školy

12. Populačná explózia – Multikultúrna výchova, Mediálna výchova

Časová dotácia : 2 hod.

- ✓ zrýchľovanie rastu ľudskej populácie na Zemi, populačná explózia a jej dôsledky na životné prostredie, zabezpečenie potrieb ľudstva, trvalo udržateľný rozvoj
- ✓ vlastné projekty na danú tému

Tvorba projektov a prezentačné zručnosti - vo všetkých témach.

Využitie **medzipredmetových vzťahov** - podľa povahy a charakteru učiva v jednotlivých tematických celkoch s učebnými predmetmi šiesteho ročníka.

Výkonový štandard - požiadavky na výstup

Žiak dokáže:

- chápať prírodné javy a deje v životnom prostredí
- poznať zásahy ľudskej činnosti do životného prostredia
- poznať rozdielne typy pôdy, jej vlastnosti, ochrana pôdy
- dokáže vymenovať zdroje energie, obnoviteľné zdroje energie na Zemi, šetrenie energie a jej zdrojov
- poznať globálne problémy ľudstva – kyslý dážď, skleníkový efekt
- chápať závislosť ľudského života a živobytia od životného prostredia
- poznať konflikty, ktoré môžu vzniknúť na základe environmentálnych problémov
- poznáva dôsledky urbanizácie, ekologické problémy miest
- poznáva význam cieľavedomého plánovania ochrany pamiatok, vysádzanie zelene v mestách
- vyjadriť vlastný názor na životné prostredie a niektoré environmentálne problémy
- získavať informácie o životnom prostredí z rozličných zdrojov
- tvoriť projekty o životnom prostredí

Metódy a formy práce

Priame pozorovanie životného prostredia, práca s odbornou literatúrou, práca s využitím IKT, exkurzie, kvíz, tvorba projektov, kooperatívne metódy, vychádzky, zážitkové učenie, spolupráca s inými organizáciami, ekohry.

Učebné zdroje

Odborná literatúra, práca s internetom, metodický materiál, fotografické materiály, počítačové programy, propagačné materiály, mediálne nosiče, encyklopédie.

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známkou podľa Metodických pokynov č. 7 / 2009 – R z 28. 04. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda
Názov predmetu	Environmentálna výchova
Časový rozsah výučby	0,5 hodina týždenne, 16,5 hodín ročne (voliteľný predmet)
Ročník	šiesty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Environmentálna výchova

Ročník : siedmy

Počet hodín týždenne : 1,5 (ročne 16,5 hod.)

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Človek a prostredie

Zdravie a správna výživa

Alkohol a iné drogy

Infekcia a epidémia

Odpady

Populačná explózia

Biologická rovnováha, ochrana prírody

Tvorba projektov a prezentačné zručnosti

Človek a prostredie

Slnko a naše telo

Odpočinkom ku zdraviu

Človek a voda – voda lieči a uzdravuje

Prierezové témy

environmentálna výchova – uplatnenie počas celého školského roka

ochrana života a zdravia – formovať – vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí

Zdravie a správna výživa

Vplyv životného prostredia na ľudské zdravie

Výživa a jej význam

Základné stravovacie náviky

Choroby s nesprávnej výživy

Soli života
Vegetariánstvo

Prierezové témy

ochrana života a zdravia – formovať – vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí

Alkohol a iné drogy

Alkohol - zdraviu škodlivá látka
Iné drogy – drogové závislosti a ich prevencia
Fajčenie – škodlivosť fajčenia

Prierezové témy

ochrana života a zdravia – formovať – vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí

osobnostný a sociálny rozvoj – u žiakov rozvíjať základy pre plnohodnotný a zodpovedný život

Infekcia a epidémia

Nákazlivé ochorenia, pôvodcovia nákazlivých chorôb
Prostriedky otužovania
Osobná hygiena
Ochorenia spôsobené potravinami
Nákazy prenášané cudzopasníkmi
Ďalšie ochorenia ľudského organizmu
Nákazy šírené vzduchom

Prierezové témy

ochrana života a zdravia – formovať – vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí

osobnostný a sociálny rozvoj – u žiakov rozvíjať základy pre plnohodnotný a zodpovedný život

Odpady

Vznik odpadu, pevný odpad
Triedenie odpadu
Spôsoby likvidácie odpadu (skladovaním, spaľovaním, recykláciou, kompostovaním)
Vlastné projekty na danú tému

Prierezové témy

Mediálna výchova – cieľom je uplatniť schopnosť využívať médiá a ich produkty, viesť žiakov k tomu aby poznali, chápali a využívali médiá na základe prijímaných informácií

Populačná explózia

Zrýchľovanie rastu ľudskej populácie na Zemi
Dôsledky na životné prostredie
Zabezpečenie potrieb ľudstva

Prierezové témy

Multikultúrna výchova – cieľom témy je výchovné pôsobenie zamerané na akceptáciu kultúrnej rozmanitosti populácie ako spoločenskej reality

Biologická rovnováha, ochrana prírody

Vzťahy medzi organizmami a prostredím
Les – hospodársky významné spoločenstvo organizmov
Ochrana prírody, symboly ohrozené druhy

Prierezové témy

Ochrana života a zdravia – ochrana organizmov na Zemi

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – žiaci vedia prezentovať svoje práce, vhodne dokážu reagovať v rôznych kontextových situáciách, vedia využiť nástroje IKT

Tvorba projektov a prezentačné zručnosti

Vlastné projekty a prezentačné zručnosti

Práca na pc – vyhľadávanie www stránok s environmentálnym zameraním

Pobyt v prírode – ekologické činnosti a hry

Téma je zároveň prierezovou témou

Výkonový štandard - požiadavky na výstup

Žiak dokáže:

chápať prírodné javy a deje v životnom prostredí

poznať zásahy ľudskej činnosti do životného prostredia

poznať rozdielne typy pôdy, jej vlastnosti, ochrana pôdy

dokáže vymenovať zdroje energie, obnoviteľné zdroje energie na Zemi, šetrenie energie a jej zdrojov

poznať globálne problémy ľudstva – kyslý dážď, skleníkový efekt

chápať závislosť ľudského života a živobytia od životného prostredia

poznať konflikty, ktoré môžu vzniknúť na základe environmentálnych problémov

poznáva dôsledky urbanizácie, ekologické problémy miest

poznáva význam cieľavedomého plánovania ochrany pamiatok, vysádzanie zelene v mestách

vyjadriť vlastný názor na životné prostredie a niektoré environmentálne problémy

získavať informácie o životnom prostredí z rozličných zdrojov

tvoriť projekty o životnom prostredí

Metódy a formy práce

Priame pozorovanie životného prostredia, práca s odbornou literatúrou, práca s využitím IKT, exkurzie, kvíz, tvorba projektov, kooperatívne metódy, vychádzky, zážitkové učenie, spolupráca s inými organizáciami, ekohry.

Učebné zdroje

Odborná literatúra, práca s internetom, metodický materiál, fotografické materiály, počítačové programy, propagačné materiály, mediálne nosiče, encyklopédie.

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známku podľa Metodických pokynov č. 7 / 2009 – R z 28. 04. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Názov predmetu	Etická výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne
Ročník	piaty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmet

Poslaním povinne voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi. Etická výchova sa prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností /otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných.../ ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

Ciele predmetu

Cieľom etickej výchovy ako povinne voliteľného predmetu v nižšom stupni sekundárneho vzdelávania je

- poskytnúť žiakom impulzy a pozitívne skúsenosti, ktoré podporujú základnú dôveru, autonómiu a iniciatívu
- umožniť im osvojiť si základné komunikačné zručnosti, základné úkony spoločenského správania, učiť ich pozitívne hodnotiť seba aj druhých, tvorivo riešiť každodenné situácie v medziľudských vzťahoch
- vysvetliť žiakom pojmy empatia, asertivita, spolupráca a prosociálne (sociálne pozitívne) správanie
- umožniť žiakom osvojiť si ďalšie sociálne zručnosti, napr. vyjadrovanie citov, empatie, asertívne správanie
- umožniť žiakom osvojiť si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované dospievanie, učiť ich poznávať sám seba, objavovať svoju identitu, rozvíjať sebaoceňovanie
- spoznávať a osvojovať si práva a povinnosti v rodine, učiť sa kultivovane prejavovať svoj názor, postupne preberať zodpovednosť za svoje rozhodnutia, zároveň však rešpektovať rodičov a viesť s nimi konštruktívny dialóg

- umožniť žiakom uvedomiť si svoju sexuálnu identitu, chápať pozitívne hodnoty priateľstva, lásky, manželstva a rodiny, uvedomiť si riziká spojené s predčasným sexuálnym životom zdôvodniť základné mravné normy, zaujať správny postoj k otázkam súvisiacim so sexualitou
- rozvíjať u žiakov pozitívny postoj k postihnutým, chorým, a iným skupinám obyvateľstva, ktoré potrebujú pomoc a porozumenie
- vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s voľbou životných cieľov, svetonázorom, náboženstvom, etickými hodnotami a normami
- umožniť žiakom pochopiť základné etické problémy súvisiace s ekonomickými hodnotami, pravdou a dobrým menom
- vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s ochranou prírody a životného prostredia
- učiť žiakov rešpektovať ľudí s inými názormi, zároveň však ostať sám sebou; formulovať svoje životné ciele, byť odolný voči nevhodným ponukám, ostať slobodný od závislostí, ktoré znehodnocujú a ohrozujú náš život
- rozvíjať u žiakov povedomie vlastnej dôstojnosti a hodnoty ľudskej bytosti, v tomto zmysle byť schopný kriticky hodnotiť masmediálne vplyvy, vychovať kritického diváka.

Ciele vzdelávacie

Osvojiť si základné sociálnokomunikačné zručnosti

Osvojiť si zručnosti pozitívneho hodnotenia seba aj druhých

Osvojiť si tvorivé riešenia každodenných situácií v medziľudských vzťahoch

Osvojiť si základné pojmy, súvisiace s ochranou prírody a životného prostredia

Osvojiť si prosociálne zručnosti, ako napr. vyjadrovanie citov, empatia, asertivita, prosociálne správanie.

Ciele výchovné

Cieľom etickej výchovy je vychovať osobnosť, ktorá:

- má svoju vlastnú identitu, je sama sebou a pritom táto identita zahŕňa v sebe aj prosociálnosť
- má pozitívny vzťah k životu a ľuďom spojený so zdravou kritickosťou,
- jej správanie je určované osobným presvedčením a interiorizovanými etickými normami, vyplývajúcimi z univerzálnej solidarity a spravodlivosti, a preto je do istej miery nezávislá od tlaku spoločnosti,
- má zrelý morálny úsudok opierajúci sa o zovšeobecnené zásady, preto je schopná správne reagovať aj v neočakávaných a zložitých situáciách,
- charakterizuje ju spojenie správneho myslenia a správneho konania,
- koná v súlade so svojimi zásadami, ale aj s citovou zaangažovanosťou - súlad medzi emóciami a chcením – nekoná len z povinnosti a bez nadšenia s pocitom sebaľústi,
- prijíma iných v ich rozdielnosti, akceptuje ich názory a je ochotná na prijateľný kompromis, ktorý ale nie je v rozpore so všeľudskými hodnotami,
- je ochotná a schopná spolupracovať a iniciovať spoluprácu.

Dosahovanie týchto cieľov ráta s aktivizáciou a rozvojom nonkognitívnych funkcií osobnosti, ktoré uvádza profesor M. Zelina v systéme KEMSAK:

K – kognitivizácia, ktorej cieľom je naučiť človeka poznávať, myslieť, riešiť problémy

E – emocionalizácia, cieľom je naučiť človeka cítiť a rozvíjať jeho kompetencie pre cítenie, prežívanie, rozvíjať jeho city

M – motivácia, cieľom je rozvinúť záujmy, potreby, túžby, chcenia osobnosti, jej aktivity

S – socializácia, jej cieľom je naučiť človeka žiť s druhými ľuďmi, naučiť ich komunikovať, tvoriť progresívne medziľudské vzťahy

A – axiologizácia, ktorej cieľom je rozvíjať progresívnu hodnotovú orientáciu osobnosti, učiť hodnotiť

K – kreativizácia, cieľom tejto funkcie je rozvíjať v osobnosti tvorivý štýl života.

Obsah etickej výchovy je orientovaný na atribúty, ktoré treba v dieťati rozvíjať, aby sme

dosiahli výchovné ciele. Tieto atribúty sú zakomponované v desiatich základných témach a šiestich aplikačných témach:

1. otvorená komunikácia
2. dôstojnosť ľudskej osoby, sebaúcta, pozitívne hodnotenie seba
3. pozitívne hodnotenie iných
4. tvorivosť a iniciatíva
5. vyjadrovanie citov
6. empatia
7. asertivita
8. reálne a zobrazené vzory
9. prosociálne správanie – pomoc, darovanie, delenie sa, spolupráca, priateľstvo
10. komplexná prosociálnosť
11. etika – hľadanie koreňov prosociálneho správania
12. etika a ekonomické hodnoty
13. etika a náboženstvá – tolerancia a úcta
14. rodina, v ktorej žijem
15. výchova k manželstvu a rodičovstvu
16. ochrana prírody a životného prostredia.

Kompetencie, ktoré predmet rozvíja

Komunikačné kompetencie

- počúvať s porozumením
- uplatňovať ústretovú komunikáciu na vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, s učiteľmi, rodičmi a ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu
- primerane reagovať na prejavy verbálnej a neverbálnej komunikácie

Kompetencia učiť sa učiť

- osvojiť si základy rôznych techník učenia sa

Kompetencia riešiť problémy

- vnímať a sledovať problémové situácie vo svojom najbližšom okolí
- pokúšať sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným empatickým a asertívnym spôsobom

Osobné, sociálne a občianske kompetencie

- osvojiť si základy pozitívneho sebaobrazu a sebadôvery
- osvojiť si prosociálne hodnoty a postoje
- uvedomovať si vlastné potreby, ale i potreby iných ľudí
- odhadnúť silné a slabé stránky svojej osobnosti
- uvedomovať si dôležitosť ochrany svojho zdravia
- primerane veku odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov
- uvedomovať si svoje práva a povinnosti
- osvojiť si základ spolupráce v skupine
- prijímať nové nápady alebo aj sám prichádzať s novými nápadi a postupmi pri spoločnej práci
- uvedomovať si význam pozitívnej klímy v triede a svojím konaním prispievať k dobrým medziľudským vzťahom

Kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- spoznávať bežné pravidlá spoločenského kontaktu
- správať sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám
- osvojiť si základy na tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr

5.ročník

1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

Obsahové štandardy

- vie vymenovať druhy komunikácie a jej úrovne
- vie vysvetliť pojem otvorená komunikácia
- rozumie a vie vysvetliť pojmy sebaúcta a sebaovládanie
- vie pomenovať prvky podporujúce sebaúctu u žiaka
- vie vysvetliť dôležitosť pozitívneho hodnotenia druhých v medziľudských vzťahoch
- vie vysvetliť aké má miesto tvorivosť v medziľudských vzťahoch
- vie vymenovať znaky tvorivého človeka
- vie vysvetliť súvislosti medzi ľudskou činnosťou a životným prostredím
- vie uviesť príklady ekologickej etiky (šetrenie energie, ochrana prírody)

Témy, prostredníctvom ktorých rozvíjame kompetencie

Otvorená komunikácia

Úrovne komunikácie, verbálna a neverbálna komunikácia, pozdrav, otázka, poďakovanie, ospravedlnenie, prejavenie úcty voči iným v komunikácii, komunikačné šumy, chyby a prekážky.

Poznanie a pozitívne hodnotenie seba

Sebapoznanie, sebahodnotenie, sebaúcta, sebaovládanie, poznanie svojich silných a slabých stránok, povedomie vlastnej hodnoty, elementy formujúce sebaúctu v školskom veku (rodina, škola, vrstovníci, zovňajšok, úspech, vzťahy, záujmy...).

Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých

Pozitívne hodnotenie druhých v bežných podmienkach, pozitívne hodnotenie najbližších (rodina, kamaráti, učitelia...) hľadanie dôvodov pre pozitívne hodnotenie iných, ich verbálne vyjadrenie, prípadne písomné vyjadrenie pozitív iných, reflexia nad dobrom, ktoré od iných prijímame. Úcta k postihnutým, starým, chorým a pod.

Tvorivosť v medziľudských vzťahoch, iniciatíva

Rozvíjanie základnej tvorivosti, objavovanie darov prostredníctvom širokej ponuky pre ľudskú tvorivosť (pohybová, výtvarná, imitačná, literárne, prosociálna...) radosť z tvorivosti, tvorivosť a iniciatíva v medziľudských vzťahoch (čo môžem urobiť pre mojich spolužiakov, pre našu triedu, pre rodinu, pre ľudí v mojom okolí)

Etické aspekty ochrany prírody

Vnímanie prírody, obdiv a úcta ku všetkým formám života, dôležitosť ochrany prírody z hľadiska prosociálnosti (úcta k tým, čo prídu do prírody po nás, či už o týždeň, alebo o sto rokov...) ekologická etika z pohľadu žiaka (zber odpadu, neznečisťovať okolie, šetriť prírodu konkrétnou citlivosťou v bežných životných situáciách –tečúci vodovodný kohútik, zbytočne zažaté svetlo).

Prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Multikultúrna výchova – prijímanie kultúry rôznych národov a národností

Osobnostný a sociálny rozvoj- sebapoznanie, sebaúcta, úcta voči iným,...

Environmentálna výchova – vplyv ľudskej činnosti na životné prostredie

Mediálna výchova- vplyv médií na človeka

Etická výchova je úzko prepojená s občianskou výchovou, slovenským jazykom, dejepisom, biológiou, geografiou, telesnou výchovou, výtvarnou výchovou, hudobnou výchovou, environmentálnou výchovou, regionálnou výchovou.

Výkonový štandard- požiadavky na výstup

Socio-afektívny

- uvedomuje si príčiny komunikačných šumov a vníma miesto komunikačných prekážok pri nedorozumeniach
- uvedomuje si dôležitosť poznania svojich silných a slabých stránok
- pozná elementy formujúce jeho sebaúctu
- chápe zmysel pozitívneho hodnotenia druhých
- učí sa vidieť problémy postihnutých, starých a chorých a objavuje ich dary
- rozumie, že tvorivosť je potrebná nielen pre vedu a umenie, ale aj pre vytváranie medziľudských vzťahov
- cíti sa súčasťou prírody a chce jej pomôcť
- vníma svoje možnosti pre ochranu životného prostredia

Konatívny

- dobre zvláda základné komunikačné zručnosti
- predstavenie sa, pozdrav, poďakovanie, prosbu, ospravedlnenie sa
- v komunikácii badať odstraňovanie komunikačných šumov
- badať snahu o väčšie sebaopoznanie a rozvíjanie pozitívneho hodnotenia seba
- v správaní badať väčšie sebaovládanie
- je schopný verbalizovať pozitívne hodnotenie druhých v bežných podmienkach
- vie ohodnotiť dobro u iných i v podmienkach záťaže – u postihnutých, starých, chorých
- pri robení dobra je iniciatívny a tvorivý
- vedieť si vážiť dobro poskytnuté iným človekom
- podľa svojich možností a výziev, ktoré ponúka daný región ,chráni prírodu a životné prostredie

Metódy a formy

1. slovné metódy

- o **ústne, monologické**- inštruktáž, vysvetľovanie
- o **dialogické**- rozhovor, diskusia, dramatizácia,
- o **písomné**- práca s textom
- o **praktické metódy**- modelové situácie, zážitkové učenie

2. vzdelávacie metódy

a/ aktivita, samostatnosť

- o **oznamovacie**
- o **reproduktívne**
- o **problémové**
- o **tvorivé**- brainstorming, myšlienkové mapy,

b/ logické postupy - indukzívne, deduktívne, analyticko-syntetické metódy

c/ podľa fáz vzdelávacieho procesu

- o **motivačné**- motivačný rozhovor, motivačné rozprávanie, motivačná demonštrácia, príklady z praxe
- o **expozičného charakteru**- metódy utvárania nových vedomostí, upevňovania a prehľbovania vedomostí, ...
- o **fixačného charakteru**- opakovanie učiva, metóda posilňovania
- o **diagnostické** – metódy preverovania a hodnotenia vedomostí

d/ podľa spôsobu interakcie

- o **frontálne** – výklad, diskusia
- o **skupinové**- hranie rolí, simulačné hry,...;
- o **individuálne** – projekty, samostatné práce, referáty, štúdium literatúry, úvahy, eseje, ...

Učebné zdroje:

- učebnice
- doplnková literatúra: pracovné zošity, zvukové a obrazové záznamy- CD, DVD, VHS, textové materiály

- odborná literatúra pre učiteľov- odborné publikácie, metodické príručky,
- učebné pomôcky- zobrazenie a znázornenie predmetov a skutočnosti- obrazy, fotografie, diagamy, rozmnožené materiály, učebný softvér
- materiálne učebné pomôcky- nástenky, tabule, inteaktívne tabule, prehrávač, dataprojektor, počítač, fotoaparát
- ďalšie zdroje- internetové stránky
- nemateriálne učebné zdroje: skúsenosti učiteľa i žiaka, zážitky

Hodnotenie predmetu

Žiaci budú hodnotení známku podľa Metodického pokynu č.7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Názov predmetu	Etická výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne
Ročník	šiesty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

6.ročník

1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

Obsahové štandardy

- vie vysvetliť pojem city a ich základné členenie, čo sa spájajú s prežívaním pohody (radosť, nádej, istota, vďačnosť, láska...) a tie, čo sa spájajú s prežívaním nepohody (hnev, neistota, neprijatie, smútok, odmietnutie...)
- rozumie a vie vysvetliť vplyv citov na zdravie a výkonnosť človeka
- rozumie a vie vyjadriť pojem empatie a jej význam v medziľudských vzťahoch
- vie vysvetliť pojem „sebapresadenie“ a pozná jeho význam v medziľudských vzťahoch
- vie vysvetliť pojmy vzor, model, idol, ideál
- vie rozlíšiť pozitívne a negatívne vzory
- vie uviesť aspoň dva negatívne a dva pozitívne príklady vzorov z histórie z literatúry i zo svojho okolia vie vymenovať vlastnosti ľudí, ktorí môžu byť pozitívnym vzorom a vie aspoň dvoch takýchto ľudí identifikovať vo svojom okolí
- rozumie a vie vysvetliť pojem prosociálne správanie (prejavené dobro vo vzťahu k inému človeku bez očakávania aktuálnej odmeny)
- vie vymenovať niektoré druhy prosociálneho správania

Témy, prostredníctvom ktorých rozvíjame kompetencie

Identifikácia a vyjadrenie vlastných citov

Uvádzanie žiakov do tajomstva citového života, definovanie a delenie citov, pocitov, identifikácia vlastných citov, pomenovanie, uchopenie, vyjadrenie a spôsob ich usmerňovania. Pomoc pri verbalizácii citového sveta – ponúknuť žiakom paletu vyjadrení pre to, čo prežívajú.

Kognitívna a emocionálna empatia, pochopenie druhých, vžitie sa do situácie druhých

Rozvoj empatického vnímania iných ľudí na základe pochopenia dôležitosti empatie pre seba samého. Zložky empatie – kognitívna a empatická. Jej rozvoj – počúvanie, podobná skúsenosť, citlivosť, vyprázdnenie sa pre druhého, samotné zažívanie zostrany druhých.

Zvládnutie asertivity

Asertivita ako súčasť komunikácie. Spôsoby správania v kolíznych situáciách – pasívne, agresívne a asertívne. Vysvetlenie podstaty asertivity – pokojné presadzovanie svojich názorov bez toho aby sme ubližovali inému. Výhody a nevýhody všetkých troch typov správania. Asertivitou odbúravame agresivitu, bránime svoje práva, bránime sa proti manipulácii a útokom a učíme sa vyjadriť svoj názor.

Pozitívne vzory správania v histórii a v literatúre

Vysvetlenie pojmov vzor, model, idol. Pozitívne a negatívne vzory. Pozitívne vzory správania v histórii, literárne vzory, filmoví hrdinovia. Rozvíjať schopnosť mravného úsudku na modeloch správania, ktoré sú prezentované v médiách. Čo je to dobro a zlo v ľudskom živote? Ako sa prejavuje na správaní jednotlivcov a skupín, s akými dôsledkami pre jednotlivca a skupiny?

Pozitívne vzory v každodennom živote

Vedíme žiakov k citlivosti na vnímanie ľudí okolo seba, anonymný hrdina. Moje okolie a dobrí ľudia, čo si na nich najviac cením? Ako by som chcel žiť a ako nie, ako kto a prečo? Prečo sa mi nedarí byť takí ako oni? Každý človek je pozvaný k naplneniu svojho života dobrom originálnym spôsobom. Môžem byť aj ja vzorom pre iných?

Prosociálne správanie

Komponenty prosociálneho správania: - správanie v prospech druhého, správanie bez očakávania protislužby, alebo vonkajšej odmeny, správanie podporujúce reciprocitu, správanie, ktoré nenaruší identitu osoby, ktorá sa správa prosociálne. Druhy prosociálneho správania: pomoc, darovanie, delenie sa, spolupráca, priateľstvo.

Prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Multikultúrna výchova – prijímanie kultúry rôznych národov a národností

Osobnostný a sociálny rozvoj- vzory, vnímanie iných

Environmentálna výchova – vplyv ľudskej činnosti na životné prostredie

Mediálna výchova- vplyv médií na človeka

Etická výchova je úzko prepojená s občianskou výchovou, slovenským jazykom, dejepisom, biológiou, geografiou, telesnou výchovou, výtvarnou výchovou, hudobnou výchovou, environmentálnou výchovou, regionálnou výchovou

Výkonový štandard- požiadavky na výstup

Socio-afektívny

- chápe dôležitosť vyjadrenia citov pre život
- z vlastnej skúsenosti chápe, ako vplývajú city na zdravie a výkonnosť
- chápe význam empatie vo svojom živote a je ochotný ponúkať ju iným
- je schopný reflektovať na svojom živote
- všetky tri formy správania - agresívne, pasívne a asertívne
- chápe výhodnosť asertívneho správania pre ozdravenia a jasnosť vzťahov
- chápe pojmy vzor, model, idol vo svojom živote
- cíti obdiv voči prosociálnym vzorom a chce sa im podobať
- chápe dôležitosť prítomnosti prosociálnych vzorov vo svojom živote
- sám sa identifikuje s niektorými vlastnosťami svojich vzorov
- z vlastnej skúsenosti si uvedomuje, čo je to nezištnosť pri konaní dobra
- tešia ho rôzne druhy prijatého i vykonaného prosociálneho správania

Konatívny

- vie narábať s pojmovým aparátom, ktorý sa týka identifikácie citov (vie pomenovať rôzne spôsoby vlastného prežívania)
- badať snahu vyjadrovať city zrozumiteľne a bez zraňovania iných
- v komunikácii badať prvky aktívneho počúvania a prejavovania empatie
- pri strete záujmov je schopný komunikovať asertívne, hájiť si svoje právo, avšak vnímať a rešpektovať i oprávnený nárok iného
- je schopný posúdiť a detronizovať svoj idol
- prejavuje schopnosť mravného úsudku pri posudzovaní pozitívnych a negatívnych literárnych i historických vzorov
- pripúšťa možnosť byť potencionálnym vzorom a v tomto zmysle badať prvky väčšej zodpovednosti
- badať rozvoj empatie ako predpokladu prosociálneho správania
- je ochotný pomôcť, podeliť sa
- vie prijať ponúkanú pomoc
- participuje na tvorbe sociálnych projektov v triede, príp. v blízkom okolí

Metódy a formy

1. slovné metódy

- **ústne, monologické**- inštruktáž, vysvetľovanie
- **dialogické**- rozhovor, diskusia, dramatizácia,
- **písomné**- práca s textom
- **praktické metódy**- modelové situácie, zážitkové učenie

2. vzdelávacie metódy

a/ aktivita, samostatnosť

- **oznamovacie**
- **reproduktívne**
- **problémové**
- **tvorivé**- brainstorming, myšlienkové mapy,

b/ logické postupy - induktívne, deduktívne, analyticko-syntetické metódy

c/ podľa fáz vzdelávacieho procesu

- **motivačné**- motivačný rozhovor, motivačné rozprávanie, motivačná demonštrácia, príklady z praxe
- **expozičného charakteru**- metódy utvárania nových vedomostí, upevňovania a prehľbovania vedomostí, ...
- **fixačného charakteru**- opakovanie učiva, metóda posilňovania
- **diagnostické** – metódy preverovania a hodnotenia vedomostí

d/ podľa spôsobu interakcie

- **frontálne** – výklad, diskusia
- **skupinové**- hranie rolí, simulačné hry,...;
- **individuálne** – projekty, samostatné práce, referáty, štúdium literatúry, úvahy, eseje, ...

Učebné zdroje:

- učebnice
- doplnková literatúra: pracovné zošity, zvukové a obrazové záznamy- CD, DVD, VHS, textové materiály
- odborná literatúra pre učiteľov- odborné publikácie, metodické príručky,
- učebné pomôcky- zobrazenie a znázornenie predmetov a skutočností- obrazy, fotografie, diagramy, rozmnožené materiály, učebný softvér
- materiálne učebné pomôcky- nástenky, tabule, interaktívne tabule, prehrávač, dataprojektor, počítač, fotoaparát
- ďalšie zdroje- internetové stránky
- nemateriálne učebné zdroje: skúsenosti učiteľa i žiaka, zážitky

Hodnotenie predmetu

Žiaci budú hodnotení známku podľa Metodického pokynu č.7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Ciele	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	
	témy		Socio-afektívny	Konatívny
<p>Osvojovanie si základných postoje, ktoré podmieňujú kultivované dospievanie. Učenie sa poznávať sám seba, objavovať svoju identitu, rozvíjať sebaoceňovanie.</p> <p>Učenie sa obhájiť svoje práva a názory.</p> <p>Osvojenie si pojmov asertivita, spolupráca a prosociálne (sociálne pozitívne) správanie.</p> <p>Poznávanie svojich práv a povinností v rodine, učenie sa kultivovane prejavovať svoj názor, postupne preberať zodpovednosť za svoje</p>	<p>Objavenie vlastnej jedinečnosti a identity Veľkosť a dôstojnosť ľudskej osoby, úcta k človeku. Poznávanie svojich silných a slabých stránok, pozitívne a negatívne vlastnosti. Zdravé sebavedomie. Prijatie samého seba aj so svojimi nedostatkami.</p> <p>Byť sám sebou, vedieť obhájiť svoje práva a názory Vedieť sa presadiť a obhájiť v rôznych situáciách: opýtať sa prečo, vedieť odmietnuť, vysloviť sťažnosť, vysvetliť svoje názory, požiadať o láskavosť, vysloviť návrh, čeliť manipulácii a tlaku skupiny, alternatívne spôsoby riešenia konfliktov, asertivita a asertívne práva</p> <p>Prosociálnosť ako zložka vlastnej identity Nový vzťah k druhým: nezávislosť a rešpektovanie. Rozvíjanie vlastnej identity v interakcii s druhými. Slobodné prijatie záväzkov a vernosť k nim ako predpoklad zrelosti (napr. prijímanie úloh v rodine, v tíckom kolektíve, v záujmových skupinách...).</p> <p>Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine Hlbšie poznanie vlastnej rodiny (ako poznám svoju matku, svojho otca,</p>	<p>-vie vysvetliť význam poznania silných a slabých stránok osobnosti</p> <p>- vie vysvetliť uplatnenie pojmu asertivita v každodennosti</p> <p>- vie vysvetliť pojem manipulácia</p> <p>-vie vysvetliť slová: nezávislosť a rešpektovanie, ponúkajúce a prijímanie slobody, zodpovednosť -pozná zásady prosociálneho správania - vie pomenovať možnosti prosociálneho správania vo vlastnej rodine</p>	<p>- poznáním svojich silných a slabých stránok svojej osobnosti vytvára priestor pre sebaaprijatie a rozvoj intrapersonálnej komunikácie</p> <p>- chápe proces sebaakceptácie</p> <p>- rozumie manipulatívny spôsobom v správaní svojom i v správaní iných</p> <p>- pozná svoje právo na odmietnutie nevhodnej ponuky a pozná zásady jej uplatnenia</p> <p>-chápe, že zodpovedná sloboda ho vedie k dobru pre iných i pre seba</p> <p>- chápe pojmy zodpovednosť a vernosť</p> <p>- uvedomuje si svoje</p>	<p>- v komunikácii i vo vzťahoch prejavuje sebaúctu</p> <p>- vie vyjadriť svoje myšlienky, formuluje ich ako svoj názor</p> <p>- obhajuje svoje legitímne práva</p> <p>- svoje názory doloží argumentáciou</p> <p>- rozlišuje manipulatívne správanie iných i seba a odmieta ho</p> <p>- v komunikácii uplatňuje prvky asertívnych techník (vedieť povedať nie)</p> <p>- v správaní badať posun k prosociálnosti</p> <p>- je verný zásadám prosociálnosti</p> <p>- postupne preberá zodpovednosť za svoje rozhodnutia</p>

Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Názov predmetu	Etická výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne
Ročník	siedmy
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

7. ročník

1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

<p>rozhodnutia, zároveň však rešpektovať rodičov a viesť s nimi konštruktívny dialóg.</p>	<p>súrodencov...).</p> <p>Uplatňovanie sociálnych zručností v rámci rodiny (byť empatickým, otvorene a citlivo komunikovať, byť asertívnym...).</p> <p>Zdravá a nezdravá kritickosť. Reflexia nad vlastnou kritickosťou v rodine. Pochopenie rodičov a súrodencov, dobré vzťahy v rodine, tolerancia a rešpektovanie autority, vzťahy medzi súrodencami.</p> <p>Rešpektovanie pravidiel hry (práva a povinnosti) v rodine.</p>	<p>- vie pomenovať možnosti prosociálneho správania vo vlastnej rodine</p>	<p>práva a povinnosti v rodine a snaží sa chápať ich význam</p> <p>- túži prispieť svojím dielom do dobrého fungovania vlastnej rodiny</p>	<p>- prejavuje snahu vychádzať dobre s členmi vlastnej rodiny</p> <p>- v rodine uplatňuje základné komunikačné zručnosti, požiadať o láskavosť, o odpustenie, vedieť vysloviť návrh</p> <p>- v rodinnom prostredí vie použiť pozitívne hodnotenie, empatiu a tvorivosť v prosociálnom správaní</p> <p>-prejavuje spoluúčasť na rodinnom živote</p> <p>- je schopný reflektovať vlastné pôsobenie v rodine</p>
<p>Spoznávanie svojej sexuálnej identity, chápanie pozitívnych hodnôt priateľstva, lásky, manželstva a rodiny, uvedomovanie si rizík, spojených s predčasným sexuálnym životom.</p>	<p>Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do kontextu osobnosti</p> <p>Rozvíjanie sexuálnej identity.</p> <p>Vzťahy medzi chlapcami a dievčatami.</p> <p>Priateľstvo a láska.</p> <p>Utváranie predstáv o budúcom partnerovi.</p> <p>"Zázrak života" - počatie a prenatálny život ľudského plodu.</p> <p>Rozpor medzi pohlavnou a psychosociálnou zrelosťou.</p> <p>Predčasný sexuálny styk, jeho príčiny a dôsledky.</p>	<p>- vie čo je to počatie a prenatálny život človeka</p> <p>- vie vysvetliť dôvody pre odloženie prvého sexuálneho styku do psychosociálnej zrelosti</p> <p>- vie vysvetliť príčiny a dôsledky predčasného sexu</p> <p>- vie čo sú to pohlavné choroby a AIDS</p>	<p>- sexualitu vníma ako veľkú hodnotu</p> <p>- vníma a stotožňuje sa so svojou sexuálnou identitou</p> <p>- chápe pozitívne hodnoty, ako priateľstvo, láska, manželstvo a rodina</p> <p>- uvedomuje si riziká spojené s predčasným sexuálnym životom</p> <p>- túži po hlbokom vzťahu založenom na úcte a vzájomnej láske</p>	<p>- o otázkach sexuality hovorí úctivo</p> <p>- neznáme oblasti si ujasňuje dialógom s rodičmi, alebo učiteľom,</p> <p>- vo vzťahu</p>
<p>Rozvíjanie pozitívneho postoja k postihnutým, chorým a iným skupinám obyvateľstva, ktoré potrebujú pomoc a porozumenie.</p>	<p>Pohlavné choroby a AIDS.</p> <p>Následky odtrhnutia sexu od osobného vzťahu a zodpovednosti.</p>	<p>- vie vymenovať obmedzenia a</p>	<p>- uvedomuje si ťažkosti, ktoré pretievajú starí a</p>	<p>- vo vzťahu</p>

	Ochota chápať ich potreby, ale aj vidieť ich možnosti a bohatstvo, ktoré môžu odovzdať ostatným. Tolerancia, rešpektovanie odlišností, generačné rozdiely.	komunikáci e s osobami so špecifický mi potrebami		- v kontakte so starými, chorými a s osobami so špecifickými potrebami prejavuje prvky tvorivej prosociálnosti
--	---	---	--	--

Metódy a formy

1. slovné metódy

- **ústne, monologické**- inštruktáž, vysvetľovanie
- **dialogické**- rozhovor, diskusia, dramatizácia,
- **písomné**- práca s textom
- **praktické metódy**- modelové situácie, zážitkové učenie

2. vzdelávacie metódy

a/ aktivita, samostatnosť

- **oznamovacie**
- **reproduktívne**
- **problémové**
- **tvorivé**- brainstorming, myšlienkové mapy,

b/ logické postupy - indukčné, dedukčné, analyticko-syntetické metódy

c/ podľa fáz vzdelávacieho procesu

- **motivačné**- motivačný rozhovor, motivačné rozprávanie, motivačná demonštrácia, príklady z praxe
- **expozičného charakteru**- metódy utvárania nových vedomostí, upevňovania a prehĺbovania vedomostí, ...
- **fixačného charakteru**- opakovanie učiva, metóda posilňovania
- **diagnostické** – metódy preverovania a hodnotenia vedomostí

d/ podľa spôsobu interakcie

- **frontálne** – výklad, diskusia
- **skupinové**- hranie rolí, simulačné hry,...;
- **individuálne** – projekty, samostatné práce, referáty, štúdium literatúry, úvahy, eseje, ...

Učebné zdroje:

- učebnice
- doplnková literatúra: pracovné zošity, zvukové a obrazové záznamy- CD, DVD, VHS, textové materiály
- odborná literatúra pre učiteľov- odborné publikácie, metodické príručky,
- učebné pomôcky- zobrazenie a znázornenie predmetov a skutočností- obrázky, fotografie, diagramy, rozmnožené materiály, učebný softvér
- materiálne učebné pomôcky- nástenky, tabule, interaktívne tabule, prehrávač, dataprojektor, počítač, fotoaparát

- ďalšie zdroje- internetové stránky
- nemateriálne učebné zdroje: skúsenosti učiteľa i žiaka, zážitky

Hodnotenie predmetu

Žiaci budú hodnotení známkou podľa Metodického pokynu č.7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy

Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Názov predmetu	Náboženská výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne
Ročník	piaty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠKVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Evanjelická a.v. náboženská výchova je jedným z povinne voliteľných predmetov na druhom stupni základnej školy. Má dôležitú úlohu pri formovaní osobnosti dieťaťa a jeho myslenia. Rozvíja duchovný svet žiakov a prostredníctvom zvesti zákona a evanjelia umožňuje spoznávať žiakom Trojjediného Boha zjaveného v Písme Svätom.

Prostredníctvom procesu náboženskej socializácie a interiorizácie biblického posolstva napomáha procesu objavovania možností a nutností individuálnych zmien žiakov, ktoré vedú v procese posvätenia k osvojovaniu si pozitívnych morálnych hodnôt a postojov, čím výrazne prispieva k spoločenskej inklúzii a kohézii.

Základné biblické znalosti a poznávanie pôsobenia Trojjediného Boha v dejinách sa stáva pre žiaka základným interpretačným kľúčom k uvedeniu do kultúrnych výtvorov minulých generácií, bez pochopenia ktorých nemožno úplne pochopiť ani súčasnú generáciu, ako i kľúčom k pochopeniu a interpretácii každodenných rituálov a tradícií. Ich pochopenie a tvorivé uchopenie uspôsobuje žiaka k tvorivému hľadaniu riešení problémov jeho budúcnosti. Tým sa stáva významným nástrojom v tvorbe identity žiaka.

Poslaním tohto predmetu je napomôcť žiakom v hľadaní správnej cesty v živote, hľadaní jeho zmyslu a aktívnemu poznaniu Božieho plánu záchranu vo viere v Pána Ježiša Krista.

Žiaci na druhom stupni základnej školy sa na hodinách náboženskej výchovy predovšetkým oboznamujú so základnými biblickými pojmami a biblickými príbehmi. Pomocou biblických príbehov a konkrétnych vedomostí z Božieho slova si budujú vlastné poznanie Božej existencie, ktoré im umožňuje aktívne participovať na živote Božieho ľudu a pod pôsobením Slova a Ducha stvárať svoj život.

Evanjelická a.v. náboženská výchova vedie žiakov k správnym postojom v živote kresťana vychádzajúcim z poznania Božieho slova, osobného vzťahu k Pánu Bohu, k spoločenstvu ľudí a k svetu, v ktorom žije. Dôležitú úlohu zohráva hodnotová orientácia žiakov a osvojenie si správnych postojov. Získané vedomosti a zručnosti sú veľmi dôležité pre praktický život. Pomáhajú pri správnej orientácii v súčasnosti, pomáhajú pri humanizácii, pri vytváraní priaznivej klímy v škole a spoločnosti, buduje kladné charakterové vlastnosti žiakov.

Osvojené formy správania má žiak ukázať nielen vo svojich vedomostiach, ale predovšetkým vo svojom správaní. Kognitívne znalosti spolu s afektívnym prežívaním sú predpokladom pre hodnotovú reflexiu a následnú motiváciu požadovaného správania.

Evanjelická a.v. náboženská výchova má po obsahovej stránke ponúknuť prehľad vedomostí z Biblie, jej kníh, biblických príbehov a udalostí Starej a Novej zmluvy. Žiaci získavajú prehľad o historickom vývine cirkvi, cirkevných dejinách a učení cirkvi. Oboznamujú sa s inými kresťanskými cirkvami, náboženstvami

a učia sa vyvarovať nežiadúcim vplyvom siekt. Učia sa poznať kresťanský pohľad na etické otázky v spoločnosti a zaujať správne postoje na základe Božieho slova.

Ciele predmetu:

Cieľom evanjelickej a.v. náboženskej výchovy ako povinne voliteľného predmetu na 2. stupni základnej školy je:

- vzbudiť záujem o Slovo Božie – Bibliu, modlitbu, duchovnú pieseň, o duchovné hodnoty a aktívny kresťanský život v cirkvi
- napomáhať prehlbovaniu vzťahu s Pánom Bohom a ľuďmi
- pomáhať zorientovať sa v zložitých morálnych, sociálnych, ekonomických a politických situáciách
- motivovať pre správnu duchovnú orientáciu v spleti náboženských a ezoterických prúdov v dnešnej globalizovanej spoločnosti
- formovať osobnosť žiakov
- viesť k osvojeniu nevyhnutných poznatkov dogmatiky, všeobecných kresťanských dejín, dejín ECAV na Slovensku a formovať historické vedomie
- zvýrazniť a prehĺbiť vzťah človeka k prírode z pohľadu viery ako k Božiemu stvoreniu a motivovať k zodpovednosti
- podnecovať aktivizáciu, dynamizáciu a integráciu rozumových, emocionálnych a vôľových vlastností a zorientovať žiakov v duchovných hodnotách

Kompetencie, ktoré predmet rozvíja

Prehĺbenie vedomostí z Biblie, z jej kníh a biblických príbehov i udalostí Starej aj Novej zmluvy. Získanie vedomostí o historickom vývine cirkvi, o cirkevných dejinách a o učení cirkvi, oboznámenie sa s inými kresťanskými cirkvami a inými náboženstvami, vyvarovanie sa sektárskemu vplyvu, zaujímanie správnych postojov na základe Božieho slova.

5. ročník

Počet hodín týždenne: 1

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Biblia, kniha kníh

- obsah, knižnica, rozdelenie Biblie
- ako vznikla Biblia, autori a príbehy
- ako prišla k nám, preklady a orientácia

Multikultúrna výchova

Boh a jeho ľudia

- dejiny od počiatku, stvorenie sveta
- dobro a zlo, človek a pád
- nenávisť k bratovi, Kain a Ábel
- koráb záchrany, pod Božou dúhou

Osobnostný a sociálny rozvoj

Dobrodružstvo začína

- najväčšie dobrodružstvo, povolanie Abraháma
- kto je prvý v tvojom živote, skúška Abraháma
- aby si pre Neho žil, Izák a Rebeka
- nerovnakí bratia, Jákobov podvod
- sen a sľub, útek a návrat
- zlý pán, Jozef a jeho bratia
- kráľ v rodine, Jozef v Egypte

Multikultúrna výchova

Boh, ktorý pomáha a vedie

- otroci v Egypte, povolanie Mojžiša
- prepustiť môj ľud, Mojžiš pred faraónom
- do novej krajiny, východ z Egypta
- spolu žiť, putovanie púšťou
- žiť s Bohom, desať Božích prikázaní
- keď Boh je za teba, medený had
- na orlích krídlach, Mojžišova smrť

Environmentálna výchova
Dopravná výchova

Nová krajina

- špióni, vyzvedači v Jerichu
- krajina patrí nám, dobytie Jericha

Multikultúrna výchova

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

Žiak:

- vie základné delenie Biblie
- pozná význam Biblie
- rozumie rozdeleniu Biblie a kníh Biblie
- pozná stručnú históriu vzniku Biblie
- chápe Boží zámer v Biblii
- vie akým spôsobom Biblia vznikla
- vie sa orientovať v knihách Biblie
- chápe súvislosti vzniku rôznych prekladov Biblie
- pozná Biblické učenie o stvorení svet
- vie Boží stvoriteľský poriadok pre svet a človeka
- pozná Boží poriadok pre manželov, chápe význam manželstva v živote ľudí
- vie definovať pojem hriech
- vie pomenovať a konať dobro, odmieta zlo
- vie definovať pojmy nenávisť a agresivita
- pozná piate Božie prikázanie
- pozná biblický príbeh o Kainovi a Ábelovi
- vie vysvetliť význam poslušnosti voči Pánu Bohu
- vie vysvetliť, prečo Abrahám putoval do zasľúbenej krajiny, chápe význam jeho dôvery
- vie o obetovaní Božieho syna
- vie vysvetliť, prečo je dôležité mať na prvom mieste v živote Pána Boha
- uvedomuje si dôležitosť viery pre manželstvo
- vie vysvetliť rozdiel medzi Izákovými synmi
- vie, čo znamená požehnanie
- chápe dôležitosť požehnanie pre život
- pozná mená Jákobových synov
- vie vysvetliť Jozefove sny
- chápe význam odpustenia
- chápe význam skúšky pre Jozefov život
- vie vyrozprávať Jozefov príbeh
- pozná dôvod otroctva Izraelcov
- vie význam mena Mojžiš
- vie desať egyptských rán
- pozná príbeh putovania púšťou
- vie desať Božích prikázaní
- vie príbeh o dobytí Jericha
- vie vymenovať historické knihy Starej zmluvy

Metódy a formy práce:

Výklad, predĺžený výklad, heuristická metóda, brainstorming, frontálne vyučovanie, práca s Bibliou, práca vo dvojici, práca v skupine, práca s ilustráciou, samostatná práca, spätná väzba, tvorba projektov a ich prezentácia

Učebné zdroje:

Biblia

Učebnica náboženskej výchovy

Odborná literatúra – metodické príručky

Internet

Hodnotenie predmetu:

klasifikácia známku podľa Metodických pokynov č. 7/2009 – R z 28. 04. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy

Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Názov predmetu	Náboženská výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne
Ročník	šiesty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

6. ročník

Počet hodín týždenne: 1

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

- Hospodin, kráľ nad vami **Osobnostný a sociálny rozvoj**
 - obdobie sudcov, ich najvýznamnejší predstavitelia, nepriatelia, ktorí škodili Izraelcom, vyvolení Boží, ktorých Pán Boh povolal bojovať proti nepriateľom
 - Pán Boh konal divné skutky prostredníctvom sudcov
 - príbeh Rút, ktorá uverila v Hospodina
 - služobník Samuel, ktorý počul Boží hlas
- Nech žije kráľ **Mediálna výchova**
 - Izraelci si žiadajú kráľa
 - sklamanie Samuela
 - pomazanie nového kráľa
 - Dávid a Goliáš
 - Dávidovi synovia
 - Absolón bojuje proti vlastnému otcovi
 - Šalamún sa stáva kráľom
 - smrť Šalamúna – rozdelenie kráľovstva
- Život je umenie **Osobnostný a sociálny rozvoj**
 - knihy Starej zmluvy
 - kniha Jóbova
 - kniha žalmov
 - príslovia a poučenie
 - veľpieseň, kazateľ
- Lebo Boh je skutočný Pán **Osobnostný a sociálny rozvoj**
 - proroci, Boží služobníci, Božie slovo, Boží súd
 - prorok Eliáš, Boží trest, Elízeus a Naamán
 - prorok Jonáš
- Ak neuveríte, neobstoíte **Mediálna výchova**
 - veľkí proroci v Starej zmluve, príchod Mesiáša
 - proroci Izaiáš, Jeremiáš, Ezechiel a Daniel – zvestovanie Božieho slova
 - príbeh kráľovnej Ester

Prepojenie s inými predmetmi podľa povahy a charakteru učiva.

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

Žiak:

- vie mená sudcov
- pozná nepriateľov Izraelcov
- vie vyrozprávať príbeh Rút, príbeh Samuela
- vie vymenovať izraelských kráľov
- vie vysvetliť súvislosti Božích prikázaní a Dávidovho hriechu
- vie vysvetliť súvislosti rozdelenia kráľovstva
- vie vymenovať knihy Starej zmluvy a vysvetliť ich odkaz pre život človeka dnes
- vie rozdelenie žalmov
- pozná prorokov, vie ich definovať
- pozná príbeh uzdravenia Naamána
- pozná veľkých prorokov
- vie vysvetliť súvislosti prorociev so súčasnosťou
- vie vymenovať prorocké knihy Starej zmluvy
- vie vysvetliť izraelské príslovia
- uvedomuje si dôležitosť poslušnosti voči Božiemu slovu

Metódy a formy práce:

Výklad, predĺžený výklad, heuristická metóda, brainstorming, frontálne vyučovanie, práca s Bibliou, práca vo dvojici, práca v skupine, práca s ilustráciou, samostatná práca, spätná väzba, tvorba projektov a ich prezentácia

Učebné zdroje:

Biblia

Učebnica náboženskej výchovy

Odborná literatúra – metodické príručky

Internet

Hodnotenie predmetu:

klasifikácia známku podľa Metodických pokynov č. 7/2009 – R z 28. 04. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy

Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Názov predmetu	Náboženská výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne
Ročník	siedmy
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

7. ročník

Počet hodín týždenne: 1

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Tematické celky sú:

1. Etika – Povinnosti voči blíznym

◆ Život v spoločenstve

- Žiak sa učí o pravidlách spolužitia v spoločenstve – pravidlách kresťanského spoločenstva a to na základe listov apoštolov - žiak spoznáva ľudské práva a povinnosti - Žiak sa učí rozumieť pojmom pacifizmus, rasizmus, nacionalizmus, tolerancia, xenofóbia, ... - Žiak sa učí o vzťahu Boh človek, človek Boh, Boh spoločenstvo

◆ 4. prikázanie Úcta k autoritám

- Žiak sa učí pochopiť 4. BP na základe Malého katechizmu - Žiak zisťuje úskalia zlého prostredia na život mladého človeka - Žiakovi sa vysvetľujú hodnoty rodinného spolužitia a vzťahov

◆ 5. prikázanie Úcta k životu

- Žiak sa učí pochopiť 5. BP podľa MK - žiak sa učí rozumieť hodnote ľudského života - žiak sa učí tomu, aby poznal dôvody ľudského života od počatia po prirodzenú smrť - žiak sa učí, že Boh je Tvorca života a len On pozná, kedy je čas na odchod - žiak sa učí, že životný štýl nie je spasiteľný - žiak vníma dôležitosť starostlivosti o druhých - žiak sa učí o rôznych druhoch závislosti a spoznáva ich nebezpečenstvá

◆ 6. prikázanie a 10. prikázanie Sex v živote kresťana

- žiak sa učí pochopiť a vysvetliť 6. a 10 BP podľa MK - žiak sa učí rozumieť hodnote svojho života - žiak sa učí pojmy: rodičovstvo, adopcia, rozvod, nevera, promiskuita, prostitúcia, misia, homosexualita - žiak sa na základe biblickej zvesti učí, že manželstvo je prirodzené vyústenie lásky (vzťahu)

◆ 7. prikázanie a 9. prikázanie Správny postoj k vlastníctvu

- Žiak sa učí pochopiť a vysvetliť 7. a 9. BP podľa MK - Žiak spoznáva zmysel slova krádež vo všetkých významoch - Žiak sa učí o pojmoch charita, misia, humanita v kontexte Ježišovho života – príklady dnešnej doby - Žiak sa učí o pojme „sebecko“ - Žiak sa učí a spoznáva dôležitosť „ľudskosti“ v tragédiách sveta - Žiak spozná, že aj duševné vlastníctvo je osobným vlastníctvom

◆ 8. prikázanie Pravda a lož

- Žiak sa učí vysvetliť a pochopiť 8. BP podľa MK - Žiak sa učí odlíšiť pojmy pravda, lož, omyl, zavádzanie - Žiak sa učí rozumieť pojmu „svätá lož“ a učí sa ju aplikovať na príklade

2. Dogmatika Druhý článok Kréda - VVK

◆ Život Ježiša Historická osobnosť – Mediálna výchova

- žiak sa zoznamuje s prameňmi, ktoré podávajú informácie o osobe Ježiša Krista - žiak spoznáva obdobie, v ktorom žil Ježiš Kristus – Rímska ríša

◆ Ježišov život

- žiak sa zoznamuje s biblickými textami, ktoré opisujú udalosti jeho narodenia, pôsobenia, smrti, vzkriesenia

◆ Ježiš ako pravý Boh a človek

- žiak spoznáva biblické miesta, ktoré hovoria o božskej podstate Ježiša - žiak spoznáva biblické príbehy, ktoré potvrdzujú Ježišovu božskú moc - žiak odhaľuje situácie, v ktorý Ježiš čelil ľudským problémom – telesné potreby, bolesť, strach, utrpenie, smútok

◆ Ježiš - náš Spasiteľ

- žiak je oboznámený s obsahom pojmu evanjelium - žiak je vedený k poznaniu, že Ježiš Kristus je Spasiteľ
- žiak sa učí o priepasti hriechu, ktorú prekryla Ježišova obeť

◆ Ježišovo učenie

- žiak spoznáva spôsob Ježišovej komunikácie s ľuďmi - žiak sa oboznamuje s časťami evanjelií, ktoré podávajú Ježišovo učenie – Kázeň na hore, podobenstvá

◆ Ježiš a ja

- žiak sa zoznamuje s potrebou mať osobný vzťah s Ježišom Kristom v každodennom živote - žiak spoznáva možnosti budovania vzťahu s Ježišom v modlitbe, v čítaní Slova Božieho a vo vyhľadávaní spoločenstva iných kresťanov, vo sviatosťiach - žiak vníma Ježiša ako vzor svojho života, myslenia, rozhodovania sa a konania

3. Dejiny Svedkovia viery NZ a v rannej cirkvi

◆ Ján Krstiteľ - Multikultúrna výchova

- žiak sa zoznámi so základnými životopisnými údajmi biblickej osobnosti a náboženskou situáciou v Palestíne v čase vystúpenia Ježiša Krista - žiak si uvedomuje dôležitosť pokánia v živote človeka

◆ **Mária - Multikultúrna výchova**

- žiak sa zoznami so základnými životopisnými údajmi biblickej osobnosti - žiak, sa dozvedá aj o významnej úlohe žien v živote Ježiša Krista a ich úlohe v dejinách spásy

◆ **Peter, Pavol, Štefan - Multikultúrna výchova**

- žiak sa zoznami so základnými životopisnými údajmi biblických osobností apoštola Petra, diakona Štefana a apoštola Pavla - žiak spoznáva situáciu v prvom cirkevnom zbore v Jeruzaleme a príčiny prenasledovania kresťanov zo strany židov, ale aj pohanov (Nero, Domicián, Décius)

◆ **Svedkovia viery Ranná cirkev - Stredovek**

◆ **Konštantín Veľký - Multikultúrna výchova**

- žiak spoznáva základné politické okolnosti vedúce ku zrovnoprávneniu kresťanstva s pohanstvom - žiak sa zoznami zo závermi Nicejského koncilu 325

◆ **Začiatky mníšstva**

- žiak sa zoznami s príčinami vzniku stredovekého mníšstva - žiak sa dozvedá o vzniku pustovníctva a samotného mníšstva

◆ **Lev Veľký, Gregor Veľký - Multikultúrna výchova**

- žiak sa zoznami so základnými životopisnými údajmi historických osobností pápežov Leva Veľkého a Gregora Veľkého - žiak sa dozvedá o formovaní pápežstva a rodiacom sa primáte rímskeho biskupa - pápeža

◆ **Konštantín a Metod - Multikultúrna výchova**

- žiak sa zoznami so základnými životopisnými údajmi historických osobností Konštantína a Metoda - žiak spoznáva bohoslužobný život na Veľkej Morave po príchode Konštantína a Metoda

◆ **František z Assisi - Multikultúrna výchova**

- žiak sa zoznami so základnými životopisnými údajmi historickej osobnosti - žiak spoznáva životné zásady Františka z Assisi

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj:

- rozvíja sa vo všetkých tematických celkoch

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:

- v závere tematických celkov

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

Žiak vie:

- na základe Biblie dosvedčiť slobodu jednotlivca v právach i povinnostiach
- vymenovať pravidlá spoluzitia v spoločenstve – pravidlá kresťanského spoločenstva a to na základe listov apoštolov – vie doložiť príkladom
- vysvetliť pojmy pacifizmus, rasizmus, nacionalizmus, tolerancia, xenofóbia, ...
- vysvetliť 4. Božie prikázanie na základe Malého katechizmu

- rozumieť potrebu zachovania určitých tradičných hodnôt v spoločnosti – rodina, manželstvo, rodičovstvo
- aplikovať na život podobenstvo o márnotratom synovi
- vysvetliť 5. Božie prikázanie podľa MK
- chápať potrebu ochrany ľudského života a vo svojom osobnom rozhodovaní sa stavia na stranu života
- chápať zodpovednosť za starostlivosť o tých, ktorí to potrebujú
- aktívne sa brániť proti závislostiam a vie ich vymenovať
- vysvetliť 6. a 10. Božie prikázanie v súvislosti s vysvetlením MK
- že má zodpovedným spôsobom pristupovať ku problémom sexuality a dokáže kultivovaným spôsobom o nej hovoriť
- vysvetliť pojmy: rodičovstvo, adopcia, rozvod, nevera, promiskuita, prostitúcia, misia, homosexualita
- aplikovať do svojho života problematiku predmanželského sexu a pozná riziká s ním spojené a vie ich pomenovať
- porozumieť potrebu života žiť vo vzťahoch, ktorým základom je Boh
- vysvetliť 7. a 9. Božie prikázanie podľa MK
- uvedomiť si význam osobného vlastníctva
- vysvetliť pojmy: osobné vlastníctvo, duševné vlastníctvo, krádež, lúpež, podvod, odpisovanie, ...
- vysvetliť tieto pojmy: Charita, misia, humanita v kresťanskom kontexte Ježišovej lásky
- vysvetliť 8. Božie prikázanie podľa MK
- vysvetliť pojmy pravda, lož, omyl, zavádzanie
- rozumieť pojmu „svätá lož“ a dokáže ju aplikovať na príklade – aj biblickom
- vymenovať niekoľko historických faktov, ktoré potvrdzujú existenciu osoby Ježiša Krista
- biblické i mimo biblické pramene, ktoré vypovedajú o Ježišovi
- v Biblii vyhľadať texty, ktoré hovoria o Ježišom živote
- vymenovať evanjelistov
- znenie druhého článku viery všeobecnej kresťanskej a chápe dôležitosť ich zaznamenania v Kréde
- obsah biblických príbehov, ktoré opisujú Ježišove nadprirodzené schopnosti
- v Biblii vyhľadať miesta, ktoré opisujú situácie, v ktorých Ježiš preukázal svoju ľudskú stránku
- že Ježišovo prežívanie ľudských emócií a pocitov bolo reálne a naplno dokázalo veľkosť Božej lásky k nám
- vysvetliť pojem evanjelium
- chápať situáciu hriešneho človeka a jeho neschopnosť získať večný život
- vysvetliť potrebu dokonalej obete Ježiša Krista
- porozumieť rozdielnej komunikácii Ježiša s rôznymi skupinami
- v Biblii vyhľadať a podať obsah niektorých Ježišových podobenstiev
- že osobný vzťah s Ježišom je možný a potrebný aj v dnešnej dobe
- vnímať Ježiša Krista ako vzor pravých kresťanských postojov a služby svetu
- že priestor pre stretávanie s Kristom vzniká pri modlitbe, štúdiu Písma, stretnutiach s bratmi a sestrami vo viere, vo sviatostiach
- základné životopisné dáta biblickej osobnosti
- definovať význam slova pokánie
- základné životopisné dáta biblických osobnosti Petra, Štefana a Pavla
- vysvetliť príčiny prenasledovania kresťanov zo strany židov, ale aj pohanov
- základné politické okolnosti vedúce ku zrovnoprávneniu kresťanstva s pohanstvom
- príčiny vzniku mníšstva
- pomenovať pozitíva a negatíva stredovekého mníšstva
- základné životopisné údaje historických osobností pápežov Leva Veľkého a Gregora Veľkého
- vysvetliť, prečo rímsky biskup postupne získava primát (prvenstvo) v cirkvi
- základné životopisné údaje historických osobností Konštantína a Metoda
- vysvetliť dôvody, prečo sa na Veľkej Morave uplatnila byzantská misia
- základné životopisné dáta osobnosti Františka z Assisi

Metódy a formy práce:

Výklad, predĺžený výklad, heuristická metóda, brainstorming, frontálne vyučovanie, práca vo dvojici, práca v skupine, práca s ilustráciou, samostatná práca, spätná väzba, tvorba projektov a ich prezentácia

Učebné zdroje:

Biblia, Detská Biblia

Učebnica náboženskej výchovy

Detské časopisy s náboženskou tematikou

Odborná literatúra – metodické príručky

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známku podľa Metodických pokynov č. 7/2009- R – z 28. 4. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Názov predmetu	Výtvarná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne
Ročník	piaty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Nadväzuje na výtvarnú výchovu v 5. ročníku. Rozvíja osobnosť žiaka, v úplnosti jej cítenia, vnímania, intuície, fantázie i analytického myslenia – vedomých i nevedomých duševných aktivít. ustupuje spontánny prístup k vyjadrovaniu seba samého a vyjadrovaniu vonkajších podnetov.

Väčšina žiakov stráca svoju prirodzenú prirodzenosť a výtvarná výchova sa musí podieľať na tejto transformácii. Ťažisko sebavyjadrovania sa prenáša na iné oblasti aktivity. Do vyučovania sú zaradované prostriedky a činnosti rozširujúce možnosti poznávacieho procesu žiaka, ktoré mu dovoľujú naplniť jeho prirodzené ambície po vizuálnom vyjadrení skutočnosti, po poznávaní formálnej i obsahovej štruktúry sveta, po presnejšom zobrazení pozorovaných vzťahov, po technickej dokonalosti, po pluralite spôsobov vytvárania.

Žiak reaguje na komplexnejšie podnety, reflektuje podnety prírodné, civilizačné i kultúrne.

Ciele predmetu

Kognitívne ciele:

Poznávať jazyk vizuálnych médií – jazykové prostriedky, základné kompozičné princípy, vybrané techniky a procesy vizuálnych médií. Rozumieť im, zvyšovať uvedomenosť reflexie vizuálnej kultúry, poznávať a pomenovať pôsobenie umeleckých diel, svoj zážitok z nich. poznať vybrané typické diela vizuálnej kultúry a niektoré štýlové obdobia a iné kultúry. Cez vlastnú činnosť žiaka viesť k poznaniu a uvedomelej reflexii sveta vizuálnych znakov, k vedomému používaniu zobrazovania a jeho kritickej selekcii.

Senzomotorické ciele:

Vedomo rozvíjať tvorivosť, umožniť žiakovi vývoj od detského k cieľavedomému vyjadrovaniu s dôrazom na vlastný prístup, názor a vkus. Naďalej rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť a fantáziu, podporovať jeho nápaditosť, tvorivú sebarealizáciu. Prostredníctvom výtvarnej výchovy rozvíjať tvorivosť, zručnosti žiaka.

Socioafektívne ciele:

Formovať kultúrne postoje, vychovávať žiaka k vytváraniu si primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií cez zážitok. Formovať celistvú osobnosť, rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie prostredníctvom činnostného a zážitkového vyučovania.

Kompetencie, ktoré predmet rozvíja

Hlavnou kompetenciou je **tvorivý prístup** – žiak je vedený k tomu, aby pri každej edukačnej téme volil svoje vlastné, teda **autentické riešenie**, a postupne formuloval svoj estetický i hodnotiaci názor.

Základným zámerom výtvarnej výchovy je rozvíjať kľúčové kompetencie tak, aby sa u žiaka sformovali tieto postoje:

- otvorenosť voči experimentovaniu s farbou, hmotou, tvarom, technikou, postupom, motívom a témou
- otvorenosťou voči hľadaniu analógií (tvarových, materiálových, výrazových)
- náklonnosť k uvedenému, hľadanie vlastných riešení, odklon od vyjadrovacích schém – ignorovanie grafických stereotypov na základe podnetov fantázie a vlastného názoru
- tolerancia voči rôznym typom vyjadrovania, vkusu iných ľudí
- hľadať vlastné cesty sebvýjadrenia, budovanie vlastného vkusu a imidžu
- spolupracovať pri realizácii vlastných konceptov a zosúladiť ich s ponímaním iných žiakov

5. ročník

Počet hodín týždenne: 1

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Obsahový štandard:

- výtvarný jazyk – základné prvky výtvarného vyjadrovania
- možnosti zobrazovania videného sveta
- podnety výtvarného sveta – médiá
- štýly, procesy, techniky – abstraktné umenie
- podnety výtvarného umenia – mozaika, ikona
- podnety fotografie
- podnety filmu a videa
- podnety architektúry
- podnety dizajnu
- podnety tradičných remesiel
- elektronické médiá
- synestetické podnety
- výtvarné hry
- tradícia a identita
- škola v galérií
-

Výkonový štandard:

Žiak vie:

- zvládnuť narábanie s rôznymi nástrojmi (ceruza, štetec, pero, fixy, uhlík, drevko, rydlo, nožnice, šablóna, špachtľa, valček a pod.),
- kresliť prostredníctvom linky a šrafovania, tieňovania,
- zvládnuť technické základy usporiadania a miešania farieb na palette i na obraze; vyfarbovať tvar, plochu viacerými spôsobmi prostredníctvom štetcového rukopisu (napr. šrafúra, pointilizmus, roztieranie, zapúšťanie),
- zvládnuť konštrukčno-technické úkony s materiálmi (krčenie, zohýbanie, trhanie, strihanie, skladanie, vrstvenie a pod.), spájanie materiálov v koláži a v asambláži (vkladanie, lepenie, spínanie, viazanie, drôtovanie a pod.),
- zvládnuť techniku konštrukcie vonkajšieho tvaru – balenie (paketáž), obliepanie, obväzovanie, odrôtovanie,
- zvládnuť jednoduché techniky otláčania (frotáž, dekalk, monotypia, papierorez, sádrorez linorez a pod.),
- zvládnuť základy modelovania predmetných tvarov, otláčania do modelovacej hmoty a jednoduchého odlievania reliéfu do sadry,

- zvládnuť techniku skladania a spájania priestorových tvarov do asambláží,
- zvládnuť základné grafické operácie na počítači.

Prierezové témy:

Multikultúrna výchova:

Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania s ohľadom na slovenské kultúrne prostredie, kde po stáročia spolunažívali príslušníci rôzneho etnického, národného, náboženského a kultúrneho pôvodu. Žiaci všetkých vekových kategórií budú čoraz častejšie v osobnom aj verejnom živote vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a v čoraz väčšej miere sa budú dostávať do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr. Preto je potrebné, aby boli na tieto výzvy pripravení, a aby boli schopní rozoznať, rešpektovať a podporovať rôzne kultúrne ukotvenie vo svojom okolí. Cieľom prierezovej témy multikultúrna výchova je preto výchovné a vzdelávacie pôsobenie zamerané na rozvoj poznania rozličných tradičných aj nových kultúr a subkultúr, akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerancie, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti.

Mediálna výchova:

Jej cieľom je rozvinúť:

- schopnosť uplatňovať stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi,
- spôsobilosť zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty (čo znamená viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, zmysluplne sa v ňom orientovali a selektovane využívali médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie, najmä výchovno-vzdelávaciu a mravnú),
- schopnosť vytvoriť si ako občan vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií.
- schopnosť kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Cieľom je rozvíjať u žiakov sebareflexiu (rozmyšľať o sebe), sebaopoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a seba vzdelávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pomáhať žiakom získavať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu, podporovať svojím obsahom prevenciu sociálno - patologických javov v škole (prevenciu šikanovania, agresivity, užívania návykových látok).

Environmentálna výchova:

Jej cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi; poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta; pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu;

- rozvíjať si spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu,
- rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni,
- pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu,

- vedieť hodnotiť objektivnosť a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská,
- využívať informačné a komunikačné technológie a prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií, ako aj pri prezentácii vlastnej práce.

Dopravná výchova:

V každodennom živote sa žiaci stávajú účastníkmi cestnej premávky ako chodci, cyklisti, cestujúci v prostriedkoch hromadnej alebo osobnej dopravy a pod. Okrem pozitívnych stránok má doprava a motorizmus aj veľa záporných stránok. Neúmerny je počet dopravných nehôd, ktorých účastníkmi sú deti v mladšom a staršom školskom veku. Základné vedomosti, zručnosti a návyky zamerané na bezpečné správanie sa v rôznych dopravných situáciách získavajú deti najmä prostredníctvom školy.

Bude realizovaná vo výtvarných hrách

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:

Hlavným cieľom je, aby sa žiaci prostredníctvom vlastnej organizácie práce naučili riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedeli si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu a overiť ju.

Metódy a formy práce:

Výtvarné techniky (kresba, perokresba, maľba, kolorovaná kresba, montáž, koláž, otláčanie, zapúšťanie farieb, lepenie, dotváranie,..)

Učebné zdroje:

Metodický materiál

Odborná literatúra

Internet

Galéria

Hodnotenie predmetu:

Podľa klasifikačného poriadku.

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Názov predmetu	Výtvarná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne
Ročník	šiesty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

6.ročník

Počet hodín týždenne: 1 hodina

Obsahový štandard- témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

- výtvarný jazyk
- možnosti zobrazovania videného sveta - **osobnostný a sociálny rozvoj**
- podnety výtvarného umenia
- podnety fotografie - **osobnostný a sociálny rozvoj**
- podnety filmu a videa - **mediálna výchova**
- podnety architektúry
- podnety dizajnu - **mediálna výchova**
- podnety tradičných remesiel- **osobnostný a sociálny rozvoj**
- elektronické médiá - **osobnostný a sociálny rozvoj**
- podnety hudby a literatúry- **osobnostný a sociálny rozvoj**
- podnety rôznych oblastí poznávania sveta – **multimediálna výchova**
- tradícia a identita – kultúrna krajina - **osobnostný a sociálny rozvoj**
- škola v galérii – galéria v škole- **osobnostný a sociálny rozvoj**
- mierka a proporčné vzťahy
- kreslenie figúry podľa skutočnosti a pamäti -**osobnostný a sociálny rozvoj**
- kinetické umenie -**osobnostný a sociálny rozvoj**
- op-art - **osobnostný a sociálny rozvoj**
- stredoveké a gotické umenie – **multikultúrna výchova**
- inscenovaná fotografia
- vzťah obrazu a zvuku vo filme – **mediálna výchova**
- urbanizmus
- fantastické priestory
- odevný dizajn – **osobnostný a sociálny rozvoj**
- podnety košíkárstva – **multikultúrna výchova**
- spracovanie návrhov
- spracovanie a montáž obrazu
- farebná hudba – **osobnostný a sociálny rozvoj**
- podnety prírodopisu - **environmentálna výchova**
- výtvarné reakcie na tradičné formy – **mediálna výchova**

- obraz pre päť zmyslov

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

Žiak dokáže:

- zvládnuť základy proporčnej stavby zobrazovaného predmetu
- vybrať časť videnej skutočnosti za účelom zobrazenia
- hrať sa s jednoduchými animačnými trikmi, kamuflážou a napodobeninou
- vytvárať formálne série z jedného motívu a jednoduché variácie motívu
- vyjadriť sa základnými technickými postupmi kreslenia, maľovania, jednoduchých grafických techník, fotografovania, priestorového vytvárania objektu, plastiky a skulptúry
- vytvoriť základný rozvrh architektonického tvaru a priestoru, kresbu jednoduchého dizajnérskeho návrhu
- tvorivo používať vybrané médiá, vyjadrovacie prostriedky, nástroje a techniky komponovať a štylizovať, prostredníctvom toho vedieť vyjadriť vlastné nápady a koncepty
- vo svojom vyjadrovanom procese spracovať charakteristické podnety tendencií umenia 20. storočia až po súčasnosť
- spracovávať podnety z iných predmetov
- zvládnuť narábanie s rôznymi nástrojmi
- kresliť prostredníctvom linky a šrafovania, tieňovania
- zvládnuť technické základy usporiadania a miešania farieb na palete i obraze
- zvládnuť konštrukčno-technické úkony s materiálmi
- zvládnuť techniku konštrukcie vonkajšieho tvaru
- zvládnuť jednoduché techniky otláčania
- zvládnuť základy modelovania predmetných tvarov, otláčania do modelovacej hmoty a jednoduchého odlievania reliéfu do sadry
- zvládnuť techniku skladania a spájania priestorových tvarov do asambláží
- zvládnuť základné grafické operácie na počítači
- vedieť odôvodniť výber časti alebo prvkov zobrazovanej skutočnosti
- chápať spôsoby notácie
- vnímať a analyticky porovnávať charakter okolitej krajiny
- uvedomovať si možnosti výtvarného vyjadrenia

Metódy a formy práce

Metódy použité vo výtvarnej výchove: názorné, demonštračné, praktické, nácvik zručností, priama skúsenosť, skupinová práca

Formy: navrhovanie odevov, kresba, perokresba, maľba, koláž, otláčanie, hra s farbou

Učebné zdroje:

učebnica, edukačné DVD, odborná literatúra, metodiky, encyklopédie, internet

Hodnotenie predmetu:

Klasifikácia známku podľa Metodických pokynov 7/ 2009 – R- z 28. 4. 2009 na hodnotenie žiakov základných škôl

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Názov predmetu	Výtvarná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne
Ročník	siedmy
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

7. ročník

Počet hodín týždenne: 1 hodina

Obsahový štandard - témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

1. poriadok a chaos, usporadúvanie prvkov v kompozícii - **osobnostný a sociálny rozvoj**
2. kreslenie priestoru / perspektíva - **environmentálna výchova**
3. akčné umenie - **mediálna výchova**
4. renesančné umenie - **osobnostný a sociálny rozvoj**
5. fotografická reportáž /spájanie obrazov /tvorba deja, záznam akcie, performancie - **environmentálna výchova**
6. scenár /literárna príprava filmu a videa - **mediálna výchova, multikultúrna výchova**
7. typ, funkcia a výraz stavby -
8. dizajn výrobku /návrh úžitkového predmetu - **multikultúrna výchova**
9. podnety krajčírstva, /alt.: podnety čipkárstva - **osobnostný a sociálny rozvoj**
10. morfing /transformácie tvaru na iný tvar prostredníctvom softveru /alt.: transformácie tvaru na iný tvar prostredníctvom rozkresby, princípy morfingu
11. vizuálna poézia /pokús o recitáciu
12. telo človeka, zvierat'a - **osobnostný a sociálny rozvoj, multikultúrna výchova, environmentálna výchova**
13. rozprávky, príbehy, legendy a história obce, regiónu spracované výtvarnou formou - **mediálna výchova, environmentálna výchova**
14. slovo a obraz - **mediálna výchova**

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

Žiak má po absolvovaní **nižšieho sekundárneho vzdelania** tieto vedomosti, zručnosti a postoje:

vedomosti – vo výtvarnej výchove je väčšina vedomostí získavaná a zároveň overovaná prostredníctvom praktických činností žiaka; časť vedomostí o výtvarnom umení a vizuálnej kultúre sa utvára počas motivačnej, expozičnej a diskusnej časti vyučovacej jednotky a je podporená vizuálnymi materiálmi (edukačné DVD, knihy, časopisy);

zručnosti a spôsobilosti – formálne zručnosti Vyjadrovacie zručnosti, ktoré predstavujú základy znalostí vyjadrovacích prostriedkov (jazyka) vizuálnych umení (gramotnosť v oblasti vizuálnej kultúry). Žiak dokáže: – zvládnuť základy proporčnej stavby zobrazovaného predmetu (výška a šírka, pomer hlavných častí), – dokázať vybrať časť videnej skutočnosti za účelom zobrazenia – záber (fotografia, film, komiks), rám, pohľad (obraz), charakteristický tvar (plastika), – hrať sa s jednoduchými animačnými trikmi, kamuflážou a napodobneninou (filmový trik, kulisa, maskovanie, mimikry), – vytvárať formálne série z jedného motívu a jednoduché variácie motívu, – vyjadriť sa základnými technickými postupmi kreslenia, maľovania, jednoduchých grafických techník, fotografovania, priestorového vytvárania objektu, plastiky a skulptúry, – vytvoriť základný rozvrh architektonického tvaru a priestoru, kresbu jednoduchého dizajnerskeho návrhu, – tvorivo používať vybrané médiá, vyjadrovacie prostriedky, nástroje a techniky komponovať a štylizovať – prostredníctvom toho vedieť vyjadriť vlastné nápady a koncepty, – vo svojom vyjadrovacom procese spracovať charakteristické podnety z prostredia svojej obce (regiónu), svojho sociálneho prostredia, – vo svojom vyjadrovacom procese spracovať charakteristické podnety rôznych (vybraných) tendencií umenia 20. st. až po súčasnosť, – vo svojom vyjadrovacom procese (výtvarnom, hudobnom, literárnom) spracovávať podnety z iných predmetov. – **technické zručnosti** Žiak dokáže: – zvládnuť narábanie s rôznymi nástrojmi (ceruza, štetec, pero, fixy, uhlík, drevko, rydlo, nožnice, šablóna, špachtľa, valček a pod.), – kresliť prostredníctvom linky a šrafovania, tieňovania, – zvládnuť technické základy usporiadania a miešania farieb na palete i na obraze; vyfarbovať tvar, plochu viacerými spôsobmi prostredníctvom štetcového rukopisu (napr. šrafúra, pointilizmus, roztieranie, zapúšťanie), – zvládnuť konštrukčno-technické úkony s materiálmi (krčenie, zohýbanie, trhanie, strihanie, skladanie, vrstvenie a pod.), spájanie materiálov v koláži a v asambláži (vkladanie, lepenie, spínanie, viazanie, drôtovanie a pod.), – zvládnuť techniku konštrukcie vonkajšieho tvaru – balenie (paketáž), obliepanie, obväzovanie, odrôtovanie, – zvládnuť jednoduché techniky otláčania (frotáž, dekalk, monotypia, papierorez, sádrorez linorez a pod.), – zvládnuť základy modelovania predmetných tvarov, otláčania do modelovacej hmoty a jednoduchého odlievania reliéfu do sadry, – zvládnuť techniku skladania a spájania priestorových tvarov do asambláží, – zvládnuť základné grafické operácie na počítači. **mentálne spôsobilosti** – rozvoj schopností a získavanie zručností v oblasti vnímania skutočnosti a prežívania zážitku, vyjadrovania fantázie, predstáv a nápadov (vlastných koncepcií), rozumového posudzovania, konvergentného a divergentného myslenia;

Žiak dokáže:

- vedieť odôvodniť výber časti alebo prvkov zobrazovanej skutočnosti (čo zobrazíť) alebo hľadiska (dôležité – nepodstatné, zaujímavé – nezaujímavé),
- chápať niektoré spôsoby notácie (mapa, partitúra, plán) ako výtvarný spôsob vyjadrovania skutočnosti, – vnímať a analyticky porovnávať charakter okolitej krajiny, svojej obce, svojho bydliska s inými typmi krajín, architektúr – uvedomiť si a výtvarne reflektovať špecifiká svojho kultúrneho a fyzického prostredia (charakteristické prvky obce, mesta; pamiatky) ..., – uvedomovať si možnosti výtvarného vyjadrenia niektorých podnetov prírodovedy (napr. premeny látok, váhy, zmeny skupenstva, magnetizmu, páky), geometrie, (tvarov, povrchov, línií, bodov, obsahov) matematiky (počtu, množín, sčítania, odčítania, násobenia, delenia) ..., – pokúšať sa o charakterizáciu seba samého, o vyjadrenie svojich typických znakov, o vlastnú ikonografiu, erb, značku, logo.

postoje – hlavnou kompetenciou v oblasti postojov je a priori **tvorivý prístup** – žiak je vedený k tomu, aby pri každej edukačnej téme volil svoje vlastné, teda **autentické riešenie**, a postupne formuloval svoj estetický (vkusový) i hodnotiaci názor. Formovanie takéhoto prístupu je dôležitým momentom výučby, ktorý vyvažuje prevažne propozíčné a konvergentné myslenie formované väčšou časťou kurikula; U žiaka sa sformovali tieto postoje: – otvorenosť voči experimentovaniu s farbou, hmotou, tvarom, technikou, postupom, motívom a témou, – otvorenosť voči hľadaniu analógií (tvarových, materiálových, výrazových), – v nižších ročníkoch spontánne výtvarné riešenia, – náklonnosť k uvedenému hľadaniu vlastných riešení, odklon od vyjadrovacích schém – inovovanie grafických stereotypov na základe podnetov fantázie a (primerane veku) vlastného názoru (myslenia), – tolerancia voči rôznym typom vyjadrovania, vkusu iných ľudí, – aktívny prístup ku svojmu prostrediu, citlivá reflexia jeho hodnôt – jeho poznávanie a pretváranie. - vyjadriť a vyhodnotiť štýl ľudí ktorých obdivuje

(považuje za svoj vzor) a porovnať ich so svojím štýlom, – hľadať vlastné cesty sebaujavenia; budovania vlastného vkusu a tváre (imidžu), – spolupracovať pri realizácii vlastných konceptov a zosúladiť ich s ponímaním iných žiakov.

Metódy a formy práce

Metódy použité vo výtvarnej výchove: názorné, demonštračné, praktické, nácvik zručností, priama skúsenosť, skupinová práca

Formy: navrhovanie odevov, kresba, perokresba, maľba, koláž, otláčanie, hra s farbou

Učebné zdroje:

učebnica, edukačné DVD, odborná literatúra, metodiky, encyklopédie, internet

Hodnotenie predmetu:

Klasifikácia známku podľa Metodických pokynov 7/ 2009 – R- z 28. 4. 2009 na hodnotenie žiakov základných škôl.

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Názov predmetu	Hudobná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne
Ročník	piaty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Hudobná výchova je spoločenský, organizovaný, cieľavedomý proces hudobného rozvoja jedinca a je rozhodujúca pri *odovzdaní* a *sprostredkovaní* hudby novým generáciám, pričom zohráva dôležitú úlohu aj ako jedna z foriem realizácie tvorivosti každého človeka.

Spoločná úloha predmetov vo vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra je sprostredkovať žiakom národné a svetové dedičstvo a takto zvýšiť všeobecnú vzdelanosť národa.

Hudobná výchova na základnej škole pokrýva celú populáciu, preto jej kvalita je mimoriadne dôležitá a chápeme ju aj ako *výchovu človeka*.

Dôraz sa kladie na výchovu hudbou s rešpektovaním výchovy k hudbe. Hudobné prejavy a počúvanie hodnotnej hudby znamená nenahraditeľný prostriedok formovania osobnosti najmä vo sfére jej emocionalizácie. Hudobná výchova umožňuje žiakovi tvorivo si osvojovať hudbu a spoznávať hudobné umenie v kontexte s inými druhmi umenia.

V intenciách tvorivo – humánnej výchovy a vzdelávania je hlavným zámerom hudobnej výchovy optimálne formovanie osobnosti a efektívne rozvíjanie hudobnosti žiaka tak, aby si aj prostredníctvom komunikácie s hudbou vytvoril svoj progresívny a kreatívny spôsob bytia pre život v 21. storočí.

Význam hudobnej výchovy a jej miesto v hierarchii vyučovacích predmetov závisí od toho, ako sa vo formovaní osobnosti jedinca uplatňuje hudobno-výchovný proces so svojimi špecifikami a ako prispeje k priblíženiu sa či k dosiahnutiu ideálu človeka tak ako je definovaný v Koncepcii rozvoja výchovy a vzdelávania v SR v projekte Milénium.

Komplexne poňaté hudobné činnosti vytvárajú podmienky hudobného vzdelania žiakov a obohatia estetickú, morálnu a intelektuálnu stránku ich osobnosti. Treba ich usmerňovať tak, aby prinášali radosť a možnosť seberealizácie.

Tak ako v primárnom vzdelávaní, aj v sekundárnom vzdelávaní dodržíme postup: od hudobných zážitkov k poznatkom a vedomostiam a cez ne k transferu pri vnímaní a interpretovaní nových umeleckých diel. Hudobno-výchovný proces musí zásadne vychádzať z hudby a smerovať opäť k nej, hudba má byť prameňom zážitkov i vedomostí.

Ciele predmetu

Cieľom hudobnej výchovy vo vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra je pochopenie vlastnej kultúry a zmysel pre identitu, ktorá je základom rešpektovania rozmanitosti kultúrneho vyjadrovania.

Cieľom je, aby žiaci

- získali poznatky, vedomosti a zručnosti v procese komunikácie s hudbou,

- na základe získaných vedomostí o hudbe, hudobných skúseností a hudobných zručností nadobudli schopnosť získané vedomosti a zručnosti uplatňovať pri aktívnom vnímaní a obsahovom sprístupňovaní umeleckých diel a pri elementárnej tvorivosti,
- spoznať najvýznamnejších slovenských a svetových hudobných skladateľov jednotlivých štýlových období a ich vybrané diela,
- uvedomiť si svoju národnú identitu, a to na základe osvojenia si umeleckej výpovede hudobných diel (slovenské ľudové a národné piesne, významné diela slovenskej umeleckej hudby) v kontexte s európskou hudobnou kultúrou, získať úctu k svojej kultúre,
- prostredníctvom hudobných činností získajú schopnosť vyjadrovať svoje emócie, vzťahy a postoje, teda komunikovať umeleckými prostriedkami,
- nadobudnúť schopnosť otvorene prijímať, hodnotiť a vážiť si hudobné diela a hudobné prejavy vlastného národa, iných národov a etník,
- v kontexte s hudbou dokázať analyzovať, porovnávať a syntetizovať poznatky a podnety z iných predmetov (dejepis, etika, výtvarná literárna výchova, zemepis, cudzí jazyk),
- prostredníctvom precítania a pochopenia hudobného diela dokázať prekonať svoj egocentrizmus, vedieť sa preladiť na komunikačný a ideový kód iného človeka (autora), pochopiť jeho citový a myšlienkový svet s určitou mierou stotožnenia sa; uvedomené počúvanie hudby môže vychovávať k empatii,
- na základe vnímania a prežívania hudobných skladieb slovne, výtvarne a pohybom vyjadriť svoje estetické zážitky,
- vedieť oceniť silu hudby a uvedomiť si jej miesto v zmysluplnom využívaní voľného času,
- v intonačnej a sluchovej výchove získané zručnosti vedieť pri svojich hudobných činnostiach.

Kompetencie, ktoré predmet rozvíja

Výchova a vzdelávanie sa má realizovať na základe harmonizovaných učebných osnov vyučovacích predmetov. Hudobná výchova sa tak tiež podieľa na dosiahnutí kľúčových kompetencií žiakov sekundárneho vzdelávania. Úlohou predmetu je rozvíjať kľúčové kompetencie tak, aby sa

- formoval a rozvíjal emocionálny svet žiakov,
- formovali mravné vzťahy žiakov k prostrediu v škole a v rodine, pozitívne vzťahy k prírode, ku všetkým prejavom života,
- vychovali žiaci hrdí na vlastné slovenské kultúrne bohatstvo a históriu, s kladným vzťahom ku kultúrnemu životu a podieľaním sa na ňom,
- vhodne a nenásilne spájala hudba s prejavmi iných umení – s poéziou, výtvarnými dielami, tancom, filmom, videom a modernými komunikačnými technológiami,
- vychovávali vnímaví, aktívni poslucháči, tolerantní k iným kultúram a názorom, bez nekritického podliehania módnym vlnám, reklame a subkultúre, ale aj bez predsudkov k nim,
- hudobná výchova participuje na rozvíjaní osobnostnej, sociálnej, občianskej, komunikačnej kompetencie.

5. ročník

(1 hodina týždenne, 33 hodín ročne)

Ako sa nám prihovára hudba

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

- výrazové prostriedky hudby a ich funkcia v spievaných piesňach, inštrumentálnych prejavoch a v počúvaných skladbách;
- hudobné formy – malá dvojdielna a trojdielna forma, veľká trojdielna forma, rondo a téma s variáciami
- aktívne vnímanie a prežívanie hudby
- zážitok z hudby a jeho zdôvodnenie

- podoby hudobnej skladby
- komunikatívna funkcia hudby
- správanie sa na hudobných a slávnostných podujatiach

Prierezové témy

- **multikultúrna výchova** - žiaci všetkých vekových kategórií budú čoraz častejšie v osobnom aj verejnom živote vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a v čoraz väčšej miere sa budú dostávať do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr. Preto je potrebné, aby boli na tieto výzvy pripravení, a aby boli schopní rozoznať, rešpektovať a podporovať rôzne kultúrne ukotvenie vo svojom okolí.
- **mediálna výchova** - spôsobilosť zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty (čo znamená viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, zmysluplne sa v ňom orientovali a selektovane využívali médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie, najmä výchovno-vzdelávaciu a mravnú);
- **osobnostný a sociálny rozvoj** rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to nielen študijný (akademický) rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú. Cieľom je rozvíjať u žiakov sebareflexiu (rozmyšľať o sebe), sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a seba vzdelávanie.
- **environmentálna výchova** - rozvíjať si spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu. Rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni. Pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu .

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

- vedieť vyjadriť metrum, tempo, dynamiku, pohyb melódie v súlade s charakterom znejúcej hudby;
- čisto spievať minimálne 12 piesní vzhľadom na hlasové dispozície a hlasovú hygienu;
- rozlišovať tempo, rytmus, melódiu dynamiku, farbu harmóniu a polyfóniu;
- rozoznať opakovanie, stupňovanie a kontrast hud. motívu;
- si uvedomiť ich funkciu a vzájomnú podmienenosť v hudobnom diele;
- uplatňovať elementárne taktovacie pohyby pri speve;
- získať konkrétnu predstavu o uplatnení základných hudobno-vyjadrovacích prostriedkoch a hudobných foriem v symfonickej a komornej hudbe, inštrumentálnom koncerte, v piesňovej a zborovej tvorbe
- upevniť si predstavu zvuku rôznych hud. nástrojov, súborov a orchestrov;
- osvojiť si správanie na koncertoch a slávnostných podujatiach.

Hudba spojená s inými druhmi umenia

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

- vyvodenie základných prvkov opery ako základného hudobno – dramatického diela
- opereta, muzikál, melodráma, balet, melodráma, kantáta – funkcia hudby v týchto žánroch
- využitie hudby pri umelecko-športových výkonoch – krasokorčuľovanie, moderná gymnastika,...

Prierezové témy

- **multikultúrna výchova** - Cieľom prierezovej témy multikultúrna výchova je výchovné a vzdelávacie pôsobenie zamerané na rozvoj poznania rozličných tradičných aj nových kultúr a subkultúr, akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerance, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Osvojiť si pozitívne

etnické postoje. Dokážu bez predsudkov pristupovať k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt rôznych kultúr.

- **mediálna výchova** – schopnosť vytvoriť si ako občan vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií. Schopnosť kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne, formujúce ich osobnostný a profesijný rast.
- **osobnostný a sociálny rozvoj** - rozvíjať u žiakov sebareflexiu (rozmyšľať o sebe), sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a seba vzdelávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pomáhať žiakom získavať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu; podporovať svojím obsahom prevenciu sociálno-patologických javov v škole (prevenciu šikanovania, agresivity, užívania návykových látok).
- **environmentálna výchova** - posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia,
 - schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu,
 - pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty asprávanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu
- **tvorba projektu a prezentačné zručnosti** - hlavným cieľom je, aby sa žiaci prostredníctvom vlastnej organizácie práce naučili riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedeli si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, vytvoriť hypotézu, overiť ju a pod.

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

- vedieť na vybraných dielach sluchom rozlíšiť recitatív, áriu, a zbor – prvky opery
- na konkrétnych ukážkach (živé predstavenie, video, televízny záznam), vedieť rozlíšiť klasický balet od moderného výrazového tanca
- vedieť zaradiť, charakterizovať počúvanú skladbu vokálnu alebo inštrumentálnu z hľadiska žánru
- rozoznať minimálne 4 hudobné skladby a ich autorov
- verbalizovať hudobný zážitok, svoj názor, pri vzájomnej konfrontácii stanovísk viesť dialóg.

Prostredníctvom hudby poznávame svoju hudobnú kultúru i kultúru iných národov

Obsahový štandard - témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

- rozširovanie hlasového rozsahu, hlasová hygiena, správne spevácke návyky;
- intonácia durových a molových motívov;
- hra na detských hudobných nástrojoch;
- pochopenie farby a možnosti detských hudobných nástrojov;
- používanie taktovacích gest; pohybový sprievod znejúcej hudby – tanečné kroky, vlastné pohybové stvárnenie;
- pohybové reagovanie na zmeny počas znejúcej hudby – tempové, dynamické, harmonické;
- typická pieseň a hudobná skladba vybraných národov.

Prierezové témy

- **multikultúrna výchova** – pozná slovenské folklórne oblasti a ich typické piesne, tance, kroje, slovenské zvykoslovie, spoločenské funkcie piesní; váži si kultúru svojho národa a iných národov, je tolerantný, vie vyjadriť a verbalizovať svoj názor na hudobné umenie rôznych kultúr, akceptuje kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu a rozvíja toleranciu a rešpekt a prosociálne správanie sa a konanie vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti.
- **mediálna výchova** – schopnosť vytvoriť si ako občan vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií. Schopnosť kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne, formujúce ich osobnostný a profesijný rast.
- **osobnostný a sociálny rozvoj** – žiak získava schopnosť empatického a asertívneho správania sa; prostredníctvom hudby pochopí, že hudobné aktivity sú ušľachtilou formou trávenia voľného času;

prostredníctvom spoločných hudobných činností a získaných vedomostí pestuje kompetenciu spolupracovať s ostatnými ľuďmi.

- **environmentálna výchova** – osvojenie si ľudových piesní rôznych funkcií a rôznych druhov – rozvíjať si vzťah ku zdravému životnému štýlu;
 - schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu,

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

- jednoducho improvizovať na detských hudobných nástrojoch „podporiť“ charakter, zmeniť náladu hudobnej ukážky
- zvýrazniť dôležité hudobné myšlienky reprodukovanej hudby

Metódy a formy práce

- vokálno – intonačné činnosti
- inštrumentálne činnosti, improvizácia
- percepčné činnosti
- hudobno – pohybové činnosti
- skupinové, projektové, diferencované vyučovanie, návšteva hudobných podujatí, besedy,
- zážitkové, kognitívne, skúsenostné metódy, dialóg a diskusia; špecifické metódy

Učebné zdroje

- Učebnice 6.,7. roč. – výber
- CD, platne, magnetofónové nahrávky, videokazety, DVD
- výchovné koncerty
- návšteva hudobno-dramatického vystúpenia

Hodnotenie predmetu

- podľa Metodického pokynu č.7 /2009 – R z 28.apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy
- sebahodnotenie, posúdenie kvality vokálneho prejavu seba i druhých.

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Názov predmetu	Hudobná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne
Ročník	šiesty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

6. ročník (1 hodina týždenne, 33 hodín ročne)

Hudba minulosti a súčasnosť

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

- žiaci si osvojujú v základných črtách slohový vývoj hudby od najstarších čias až po súčasnosť;
- dedičstvo hudby minulých epoch sa snažia chápať ako súčasť ich hudobného života;
- poslucháčsky repertoár si rozšíria o ukážky hudby primitívnych kmeňov, antickej hudby, hudby obdobia renesancie, baroka, klasicizmu, romantizmu, hudbu 20.storočia až po súčasnosť;
- v reprodukovanej hudbe rozoznávajú typy komorných združení a orchestrov;
- v hudobnom diele dokážu verbalizovať svoj názor, vedú dialóg, dokážu hodnotiť a porovnávať počúvané skladby;
- dokážu verbalizovať svoj hudobný zážitok, predstavy od konkrétnych k abstrakcii princípov, všeobecným zákonitostiam a ich materializácii hudobnými prostriedkami;
- poznajú mená najvýznamnejších slovenských a svetových hudobných skladateľov a ich najvýznamnejšie diela.

Prierezové témy

V kontexte s hudbou dokázať analyzovať, porovnávať a syntetizovať poznatky a podnety z iných predmetov (dejepis, literárna výchova, etika, výtvarná výchova, zemepis, cudzí jazyk, občianska náuka); Je potrebné zahrnúť do umeleckej edukácie aj podnety a poznatky najmä z prírodných vied (fyzika, chémia...), histórie a humánnej i prírodnej geografie. Umenie má schopnosť tieto poznatky prehĺbiť a v bohatej štruktúre vzájomne previazať. Vidíme v tom jadro navrhovanej reformy: informačnému preťaženiu, formálnosti, nefunkčnosti základného vzdelania sa dá čeliť len zdôrazňovaním a jasným sprístupňovaním súvislostí vyššieho, koncepčného typu, ktoré sa rodia z pochopenia podstaty života, prírody, človeka...

- **multikultúrna výchova** – žiaci spoznávaním hudby rôznych období rešpektuje špecifiká, váži si kultúru svojho národa a iných národov. V rámci medzipredmetových vzťahov dokáže vyjadriť

a verbalizovať svoj názor na hudobné umenie, ako aj na iné formy tvorivých prejavov – na literatúru, výtvarné umenie. Prostredníctvom spoločných hudobných činností a získaných vedomostí žiaci si pestujú kompetenciu spolupracovať s druhými, chápať a rešpektovať multikulturalitu a odlišnosť, osvojujú si pozitívne etnické postoje.

- **mediálna výchova** – rozvinúť u žiakov spôsobilosť zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá, aby sa zmysluplne v ňom orientovali a selektovane využívali médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie, najmä výchovno-vzdelávaciu a mravnú); rozvíjať schopnosť kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to pozitívne, ale tiež schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich eliminovať;
- **osobnostný a sociálny rozvoj** - zvyšovať u žiakov motiváciu hľadaním – vzbudzovaním záujmu, byť lepším – podnecovať záujem žiakov o kvalitnú hudbu a o ich tvorcov a interpretov; poukázať na obdivuhodnosť konania niektorých skladateľov a interpretov; podporovať samovzdelávanie a sebahodnotenie; pestovať kvalitné medzilidské vzťahy;
- **environmentálna výchova** – formovať u žiakov pozitívny vzťah k prírode, ku všetkým prejavom života; poukázať na funkciu hudby vzhľadom k životu jedinca a spoločnosti kultúrnym tradíciám a zvykom; vychovávať žiakov hrdých na svoje vlastné kultúrne bohatstvo a históriu – folklór – ľudové a národné piesne, tance; rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni;
- **tvorba projektu a prezentačné zručnosti** – rozvíjať u žiakov vlastnosti na správnu komunikáciu, argumentáciu, používanie informácií, pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine. Naučiť sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím IKT.

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

- vedieť zadiť dielo do obdobia,
- orientovať sa v znejúcej hudbe
- dokáže zaradiť, charakterizovať počúvanú skladbu z hľadiska štýlového obdobia a žánru;
- verbalizovať svoj názor a zážitok z počúvanej hudobnej ukážky;
- poznať mená najvýznamnejších slovenských a svetových hudobných skladateľov a ich najznámejšie diela;
- osvojiť si správanie sa na koncertoch a slávnostných podujatiach.

Prostredníctvom hudby poznávame kultúru rôznych národov

Obsahový štandard - témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

- spievanie jednohlasných a viachlasných piesní, artikulácia, správne spevácke návyky;
- elementárne vokálne tvorenie – melodická otázka – odpoveď, melodizácia textu, tvorivé hudobné hry;
- hra na detských hudobných nástrojoch, improvizácia pri vyjadrovaní pocitov, nálad;
- pohybové vyjadrenie charakteru piesne – hra na tele, tanečné kroky;

Prierezové témy

- **multikultúrna výchova** – oboznámenie so slovenskými folklórnymi oblasťami a ich typickými piesňami, tancami, kroje, slovenské zvykoslovie, spoločenské funkcie piesní; váži si kultúru svojho národa a iných národov, je tolerantný, vie vyjadriť a verbalizovať svoj názor na hudobné umenie rôznych kultúr, akceptuje kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu a rozvíja toleranciu a rešpekt vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti.
- **mediálna výchova** – schopnosť vytvoriť si ako občan vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií. Schopnosť kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne, formujúce ich osobnostný a profesijný rast.
- **osobnostný a sociálny rozvoj** – žiak získava schopnosť empatického a asertívneho správania sa; prostredníctvom hudby pochopí, že hudobné aktivity sú ušľachtilou formou trávenia voľného času;

prostredníctvom spoločných hudobných činností a získaných vedomostí pestuje kompetenciu spolupracovať s ostatnými ľuďmi.

- **environmentálna výchova** – osvojenie si ľudových piesní rôznych funkcií a rôznych druhov – rozvíjať si vzťah ku zdravému životnému štýlu; schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu.

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

- na základe svojich dispozícií intonačne čisto spievať, rytmicky presne – ľudové aj umelé piesne;
- orientovať sa v grafickom zázname piesní;
- dokázať posúdiť kvalitu vokálneho prejavu druhých;
- zvýrazniť dôležité hudobné myšlienky reprodukovanej hudby;
- reagovať pohybom na znejúcu hudbu;
- vytvárať pohybové improvizácie;
- získať schopnosť empatického a asertívneho správania sa.

Metódy a formy práce

- percepčné činnosti;
- skupinové, projektové, diferencované vyučovanie,
- návšteva hudobných podujatí, besedy,
- zážitkové, kognitívne, skúsenostné metódy, dialóg a diskusia;
- vokálno – intonačné činnosti
- inštrumentálne činnosti, improvizácia
- hudobno – pohybové činnosti

Učebné zdroje

- Učebnice 7.,8. roč. – výber
- CD, platne, magnetofónové nahrávky, videokazety, DVD
- výchovné koncerty
- návšteva hudobno-dramatického vystúpenia

Hodnotenie predmetu

- podľa Metodického pokynu č.7 /2009 – R z 28.apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy
- sebahodnotenie, posúdenie kvality vokálneho prejavu seba i druhých

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Názov predmetu	Hudobná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne
Ročník	siedmy
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Hudobná výchova

Siedmy ročník

(1 hodina týždenne, 33 hodín ročne)

Charakteristika predmetu

Hudobná výchova je spoločenský, organizovaný, cieľavedomý proces hudobného rozvoja jedinca a je rozhodujúca pri *odovzdaní* a *sprostredkovaní* hudby novým generáciám, pričom zohráva dôležitú úlohu aj ako jedna z foriem realizácie tvorivosti každého človeka.

Hudobná výchova na základnej škole pokrýva celú populáciu, preto jej kvalita je mimoriadne dôležitá a chápeme ju aj ako *výchovu človeka*.

Dôraz sa kladie na výchovu hudbou s rešpektovaním výchovy k hudbe. Hudobné prejavy a počúvanie hodnotnej hudby znamená nenahraditeľný prostriedok formovania osobnosti najmä vo sfére jej emocionalizácie. Hudobná výchova umožňuje žiakom tvorivo si osvojovať hudbu a spoznávať hudobné umenie v kontexte s inými druhmi umenia.

V intenciách tvorivo – humánnej výchovy a vzdelávania je hlavným zámerom hudobnej výchovy optimálne formovanie osobnosti a efektívne rozvíjanie hudobnosti žiaka tak, aby si aj prostredníctvom komunikácie s hudbou vytvoril svoj progresívny a kreatívny spôsob bytia pre život v 21. storočí.

Význam hudobnej výchovy a jej miesto v hierarchii vyučovacích predmetov závisí od toho, ako sa vo formovaní osobnosti jedinca uplatňuje hudobno-výchovný proces so svojimi špecifikami a ako prispeje k priblíženiu sa či k dosiahnutiu ideálu človeka tak ako je definovaný v Koncepcii rozvoja výchovy a vzdelávania v SR v projekte Milénium.

Komplexne poňaté hudobné činnosti vytvárajú podmienky hudobného vzdelania žiakov a obohacujú estetickú, morálnu a intelektuálnu stránku ich osobnosti. Treba ich usmerňovať tak, aby prinášali radosť a možnosť seberealizácie.

V sekundárnom vzdelávaní dodržíme postup: od hudobných zážitkov k poznatkom a vedomostiam a cez ne k transferu pri vnímaní a interpretovaní nových umeleckých diel. Hudobno-výchovný proces musí zásadne vychádzať z hudby a smerovať opäť k nej, hudba má byť prameňom zážitkov i vedomostí.

Ciele predmetu

Cieľom hudobnej výchovy je pochopenie vlastnej kultúry a zmysel pre identitu, ktorá je základom rešpektovania rozmanitosti kultúrneho vyjadrovania.

Cieľom je, aby žiaci:

- na základe získaných vedomostí o hudbe, hudobných skúseností a hudobných zručností nadobudli schopnosť získané vedomosti a zručnosti uplatňovať pri aktívnom vnímaní a obsahovom sprístupňovaní umeleckých diel a pri elementárnej tvorivosti,
- spoznať najvýznamnejších slovenských a svetových hudobných skladateľov jednotlivých štýlových období a ich vybrané diela,
- uvedomiť si svoju národnú identitu, a to na základe osvojenia si umeleckej výpovede hudobných diel (slovenské ľudové a národné piesne, významné diela slovenskej umeleckej hudby) v kontexte s európskou hudobnou kultúrou, získať úctu k svojej kultúre,
- prostredníctvom hudobných činností získajú schopnosť vyjadrovať svoje emócie, vzťahy a postoje, teda komunikovať umeleckými prostriedkami,
- nadobudnúť schopnosť otvorene prijímať, hodnotiť a vážiť si hudobné diela a hudobné prejavy vlastného národa, iných národov a etník,
- v kontexte s hudbou dokázať analyzovať, porovnávať a syntetizovať poznatky a podnety z iných predmetov (dejepis, etika, výtvarná literárna výchova, zemepis, cudzí jazyk),
- dokázať bez predsudkov pristupovať k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt rôznych kultúr;
- rešpektovať estetické a etické hodnoty obsiahnuté v hudbe.

Kompetencie, ktoré predmet rozvíja

Výchova a vzdelávanie sa má realizovať na základe harmonizovaných učebných osnov vyučovacích predmetov. Hudobná výchova sa tak tiež podieľa na dosiahnutí kľúčových kompetencií žiakov sekundárneho vzdelávania. Úlohou predmetu je rozvíjať kľúčové kompetencie tak, aby sa

- formoval a rozvíjal emocionálny svet žiakov,
- formovali mravné vzťahy žiakov k prostrediu v škole a v rodine, pozitívne vzťahy k prírode, ku všetkým prejavom života,
- vychovali žiaci hrdí na vlastné slovenské kultúrne bohatstvo a históriu, s kladným vzťahom ku kultúrnemu životu a podieľaním sa na ňom,
- vhodne a nenásilne spájala hudba s prejavmi iných umení – s poéziou, výtvarnými dielami, tancom, filmom, videom a modernými komunikačnými technológiami,
- vychovávali vnímaví, aktívni poslucháči, tolerantní k iným kultúram a názorom, bez nekritického podliehania módnym vlnám, reklame a subkultúre, ale aj bez predsudkov k nim,
- hudobná výchova participuje na rozvíjaní osobnostnej, sociálnej, občianskej, komunikačnej kompetencie.

Hudobné prechádzky storočiami

Obsahový štandard

- poslanie hudby – umenia v 20. storočí – umelec už nechce vyjadriť len krásu, ale predovšetkým chce osloviť a podnecovať myslenie poslucháča;
- význam a dielo najznámejších skladateľov hudby 20. storočia vo svete a u nás;
- sledovanie rozsiahlejších diel, vystihnúť výrazných hudobných myšlienok dominujúcich výrazových prostriedkov hudby;
- dokázať rozmýšľať a rozprávať o hudbe, tvorivé počúvanie hudby

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

- vnímať a rozoznávať umelecké hodnoty rôznych kultúr;
- hudbu poznávať vo všetkých jej žánrových a funkčných podobách;
- prijímať, analyzovať, hodnotiť, porovnávať hudobné diela a hudobné prejavy a prepájať získané poznatky s poznatkami iných vyučovacích predmetov (dejepis, etická výchova, výtvarná výchova, literárna výchova, zemepis, cudzie jazyky);
- poznať na základe počúvania hudby minimálne 6 hudobných diel a ich autorov;

- rozvíjať vlastnú hudobnosť v skupinových hudobných činnostiach a aktivitách, využiť osvojené hudobné schopnosti, zručnosti a návyky pri spoluvytváraní a prezentácii 1 hudobno-dramatického príbehu;
- osvojiť si správanie sa na koncertoch a slávnostných podujatiach

Pestrá paleta populárnej hudby

Obsahový štandard

- vývoj populárnej hudby: džez (od New Orleansu po bratislavské džezové dni);
- hudba mladých od Beatles po súčasné hudobné skupiny;
- Superstar a iné televízne a rozhlasové relácie, stoličkový rock and roll, spev súčasných hitov
- pohybové vyjadrenie charakteru hudby – hra na tele, tanečné kroky;

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

- na základe svojich dispozícií intonačne čisto spievať, rytmicky presne – ľudové aj umelé piesne;
- rozvíjať vlastnú hudobnosť v skupinových hudobných činnostiach a aktivitách;
- vedieť sprevádzať, vytvoriť hudobný sprievod k piesňam na rytmických alebo melodických nástrojoch Orffovho inštrumentára;
- reagovať pohybom na znejúcu hudbu;
- vytvárať pohybové improvizácie;
- získať schopnosť empatického a asertívneho správania sa.

Hudba na pomedzí

Obsahový štandard

- prieniky rôznych hudobných druhov a žánrov hudby, country and western;
- hudba na internete, etno- a worldmusic;
- vážna versus populárna hudba;
- projekt učiteľa a žiakov „Bach, Korsakov – M. Varga“, „Musorgskij – Enima“
- projekt – hudba a ty (hudba a ja).

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

- na základe svojich dispozícií intonačne čisto spievať, rytmicky presne – ľudové aj umelé piesne;
- zaspievať čisto, kultivovane najmenej 5 ľudových, umelých piesní iných národov a 8 regionálnych slovenských ľudových piesní;
- rozvíjať vlastnú hudobnosť v skupinových hudobných činnostiach a aktivitách;
- orientovať sa v grafickom zázname piesní;
- dokázať posúdiť kvalitu vokálneho prejavu druhých;
- zvýrazniť dôležité hudobné myšlienky reprodukovanej hudby;
- získať schopnosť empatického a asertívneho správania sa.

Prierezové témy

V kontexte s hudbou dokázať analyzovať, porovnávať a syntetizovať poznatky a podnety z iných predmetov (dejepis, literárna výchova, etika, výtvarná výchova, zemepis, cudzí jazyk, občianska náuka); je potrebné zahrnúť do umeleckej edukácie aj podnety a poznatky najmä z prírodných vied (fyzika, chémia...), histórie a humánnej i prírodnej geografie. Umenie má schopnosť tieto poznatky prehĺbiť a v bohatej štruktúre vzájomne previazať.

- **multikultúrna výchova** – akceptuje kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu a rozvíja toleranciu a rešpekt vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti; prostredníctvom spoločných hudobných

činností a získaných vedomostí žiaci si pestujú kompetenciu spolupracovať s druhými, chápať a rešpektovať multikulturalitu a odlišnosť, osvojujú si pozitívne etnické postoje.

- **mediálna výchova** – dokázať bez predsudkov pristupovať k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt rôznych kultúr; schopnosť vytvoriť si ako občan vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií; schopnosť kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne, formujúce ich osobnostný a profesijný rast, rozvinúť u žiakov spôsobilosť zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá, aby sa zmysluplne v ňom orientovali;
- **osobnostný a sociálny rozvoj** - vedieť oceniť silu hudby a uvedomiť si jej miesto v zmysluplnom využívaní voľného času; prostredníctvom precítenia a pochopenia hudobného diela dokázať prekonať svoj egocentrizmus, vedieť sa preladiť na komunikačný a ideový kód iného človeka, pochopiť jeho myšlienkový a citový svet s určitou mierou stotožnenia sa; uvedomené počúvanie hudby vychováva k empatii; etické momenty vnímania hudby smerujú k socializácii; na základe vnímania a prežívania hudby slovné, výtvarné a pohybom vyjadriť svoje estetické zážitky;
- **environmentálna výchova** – estetické vnímanie prírody; závislosť ľudského jedinca od životného prostredia; lokálne opatrenia na ochranu a využívanie životného prostredia; zodpovednosť každého z nás za svoje rozhodnutia a činy; upevňovať regionálne cítěnie, svoju národnú identitu; formovať u žiakov pozitívny vzťah k prírode, ku všetkým prejavom života; poukázať na funkciu hudby vzhľadom k životu jedinca a spoločnosti kultúrnym tradíciám a zvykom; vychovávať žiakov hrdých na svoje vlastné kultúrne bohatstvo a históriu – folklór – ľudové a národné piesne, tance; rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni; chránené prírodné pamiatky; chápať sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré pôsobia na správanie ľudí; ohľaduplnosť ku všetkým prejavom života; hrdosť na vlastné kultúrne bohatstvo a históriu; úcta a zachovávanie tradícií
- **tvorba projektu a prezentačné zručnosti** – rozvíjať u žiakov vlastnosti na správnu komunikáciu, argumentáciu, používanie informácií, pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine; naučiť sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím IKT.

Metódy a formy práce

- perцепčné činnosti;
- skupinové, projektové, diferencované vyučovanie,
- návšteva hudobných podujatí, besedy;
- zážitkové, kognitívne, skúsenostné metódy, dialóg a diskusia, metóda hrania rol;
- imitačná a kombinovaná metóda osvojovania piesní;
- riadené objavovanie hudby;
- informačno – receptívna metóda, improvizácia.

Učebné zdroje

- Učebnice 8., 9.roč. – výber
- CD, platne, magnetofónové nahrávky, videokazety, DVD
- výchovné koncerty
- návšteva hudobno-dramatického vystúpenia

Hodnotenie predmetu

- podľa Metodického pokynu č.7 /2009 – R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy
- sebahodnotenie, posúdenie kvality vokálneho prejavu seba i druhých

Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb
Názov predmetu	Telesná a športová výchova - dievčatá
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne
Ročník	piaty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovacia jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje

vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojí si zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených zručností a návykov.

Zabezpečenie uvedených kompetencií sa uskutočňuje prostredníctvom obsahu, ktorý tvoria základné poznatky o význame pohybových aktivít pre zdravie, prevenciu ochorení, správnej životosprávy, športovej činnosti a jej organizovaní, pohybovej výkonnosti a jej hodnotení a pohybové prostriedky. V predmete telesná a výchova sú rozdelené do štyroch modulov.

1. Zdravie a jeho poruchy
2. Zdravý životný štýl
3. Zdatnosť a pohybová výkonnosť
4. Športové činnosti pohybového režimu

Ciele predmetu

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť, prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na ich záujmy, predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého

životného štýlu a predpokladu schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné zdravie.

Ciele jednotlivých modulov

Zdravie a jeho poruchy

- pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie,
- mať vedomosti o potrebe prevencie pred civilizačnými ochoreniami pohybovými prostriedkami,
- vedieť poskytnúť prvú pomoc,
- vedieť sa správať v situáciách ohrozujúcich zdravie.
- mať vytvorenú hodnotový systém, v ktorom zdravie a pohyb majú popredné miesto.

Zdravý životný štýl

- poznať a dodržiavať zásady správnej výživy,
- zaradiť využívať športové a pohybové činnosti vo svojom voľnom čase,
- mať predstavu o svojich pohybových možnostiach,
- pochopiť význam aktívneho odpočinku pre odstránenie únavy,
- pochopiť kompenzačný účinok telesných cvičení a poznať vhodné cvičenia na jeho dosiahnutie.

Zdatnosť a pohybová výkonnosť

- poznať úroveň vlastnej pohybovej výkonnosti,
- vedieť využiť cvičenia na rozvoj pohybových schopností,
- vedieť diagnostikovať a hodnotiť pohybovú výkonnosť vlastnú i spolužiakov,
- vedieť využiť pohybové prostriedky na rozvoj pohybovej výkonnosti.

Športové činnosti pohybového režimu

- využiť svoje vedomosti na zdokonaľovanie sa vo vlastnej športovej výkonnosti,
- vedieť uplatniť osvojené pravidlá športových disciplín v športovej činnosti,
- prezentovať svoju športovú výkonnosť na verejnosti,
- preukázať pohybovú gramotnosť v rôznych športových odvetviach,
- mať príjemný zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti.

Základom obsahu telesnej výchovy v škole je učivo. Štruktúru učiva tvoria tematické celky, ktoré sú rozdelené na základné a výberové.

Ciele modulu 1 a čiastočne modulu 2 sa plnia prostredníctvom obsahu tematického celku Poznanky z telesnej výchovy a športu, ciele modulov 3 a 4 prostredníctvom všetkých ostatných tematických celkov.

Obsah základných TC je koncipovaný tak, aby si ho mohla a zároveň i mala osvojiť väčšina žiakov.

V ročnom pláne učiva budeme základné tematické celky Poznanky z telesnej výchovy a športu a Všeobecná gymnastika vyučovať ako súčasť každej vyučovacej hodiny telesnej výchovy a to 15 % času vyučovacej hodiny. Ostatné základné tematické celky budeme vyučovať v druhej alternatíve – v každom ročníku sa odučia aspoň tri tematické celky.

Pritom každý tematický celok bude odučený počas školskej dochádzky aspoň dvakrát s výnimkou Plávania. Tematický celok Plávanie budeme zaraďovať do vyučovania aspoň raz za 5 rokov.

Výberový TC – korčuľovanie bude povinný. Výberové TC rozširujú základné TC o pohybové činnosti, ktorých výber umožňuje rešpektovať podmienky školy, záujmy žiakov, záujmy učiteľa, miestne tradície a pod. Vyučovanie výberových TC musí rešpektovať plnenie cieľov telesnej výchovy a bezpečnosť pri cvičení.

Obsah výberových TC sa využíva na doplnenie základného učiva a na motiváciu žiakov, na rozvoj ich pohybových schopností so zreteľom na skupinové záujmy, individuálne predpoklady žiakov a podmienky školy.

Kompetencie, ktoré predmet rozvíja

Špecifické ciele predmetu sú vyjadrené pomocou nasledovných kľúčových kompetencií:

Pohybové kompetencie

- Žiak si vie vybrať a vykonávať pohybové činnosti, ktoré bezprostredne pôsobia ako prevencia civilizačných chorôb.
- Žiak dokáže rozvíjať všeobecnú pohybovú výkonnosť s orientáciou na udržanie a zlepšenie zdravia.
- Žiak má osvojené primerané množstvo pohybových činností vo vybraných odvetviach telesnej výchovy a športu a vie ich uplatniť vo voľnom čase.

Kognitívne kompetencie

- Žiak vie vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v dennom režime so zameraním na úlohy ochrany vlastného zdravia.
- Žiak používa odbornú terminológiu osvojených pohybových činností a oblastí poznatkov.
- Žiak vie zostaviť a používať rozcvičenie pred vykonávaním pohybovej činnosti.
- Žiak dodržiava osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností súťažného charakteru.
- Žiak vie, ktoré sú základné olympijské idey a riadi sa nimi vo svojom živote.

- Žiak vie posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti a telesného rozvoja podľa daných noriem.

- Žiak vie poskytnúť prvú pomoc pri úraze v rôznom prostredí.
- Žiak dodržiava bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti.
- Žiak pozná životné priority a priority v starostlivosti o vlastné zdravie.
- Žiak pozná negatívne účinky návykových látok na organizmus.

Komunikačné kompetencie

- Žiak sa dokáže jasne a zrozumiteľne vyjadrovať.
- Žiak používa správnu odbornú terminológiu v edukačnom procese i počas voľnočasových aktivít.

Učebné kompetencie

- Žiak vie zdôvodniť potrebu zaradenia pohybových aktivít do svojho denného režimu.
- Žiak vie zdôvodniť potrebu rozohriatia organizmu a rozcvičenia pre športový výkon i ako

prevenciu pred zranením.

Interpersonálne kompetencie

- Žiak prejavuje pozitívny vzťah k sebe i iným.
- Žiak efektívne pracuje v kolektíve.
- Žiak vie racionálne riešiť konfliktné situácie, najmä v športe.
- Žiak sa správa empaticky a asertívne pri vykonávaní telovýchovných a športových

činností, ale i v živote.

Postojové kompetencie

- Žiak má zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti.
- Žiak dokáže zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom záporení i v živote, uznať kvality súpera.
- Žiak dodržiava princípy fair-play.
- Žiak sa zapája do mimoškolskej telovýchovnej a športovej aktivity.
- Žiak využíva poznatky, skúsenosti a zručnosti z oblasti telesnej výchovy a športu a iných

predmetov so zameraním na zdravý spôsob života a ochranu prírody.

5. ročník

Počet hodín týždenne 2

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Tematické celky

PREHĽAD TEMATICKÝCH CELKOV

A. Základné tematické celky

B. Výberové tematické celky

Netradičné pohybové aktivity, menej známe pohybové a športové hry

Korčuľovanie

Poznatky z telesnej výchovy a športu

Všeobecná gymnastika

Atletika

Základy gymnastických športov

Športové hry

Sezónne činnosti

Povinný výberový tematický celok

Testovanie

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

V telovýchovnom procese sú poznatky základným predpokladom uvedomelého osvojovania si pohybových činností, rozvíjania pohybových schopností a výchovy charakterových a iných vlastností osobnosti. Majú dôležitý význam pri vytváraní postojov k zdravému životnému štýlu i k celoživotnej

pohybovej aktivite. Sú podmienkou úspešného vykonávania praktických činností. Delia sa na **všeobecné a špecifické**. Špecifické poznatky sa dotýkajú každého tematického celku.

Žiak vie

- vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v súvislosti s ochranou vlastného zdravia.
- poznať drobné organizačné formy telesnej výchovy,
- vedieť vysvetliť potrebu rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti,
- dodržiavať pravidlá správnej životosprávy,
- vedieť posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti a telesného rozvoja podľa daných noriem,
- poznať základné olympijské idey a riadi sa nimi vo svojom živote,
- vedieť poskytnúť prvú pomoc pri úraze v rôznom prostredí,
- dodržiavať bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti,
- dodržiavať osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností,
- používať odbornú terminológiu osvojených pohybových činností.

Špecifické poznatky:

- odborná terminológia vo všetkých TC,
- technika, taktika a metodika osvojovaných pohybových činností,
- pravidlá súťaženia v osvojených pohybových činnostiach a základné činnosti rozhodcu.

Prepojenie prierezových tém

V predmete je možné prepojiť nasledovné prierezové témy podľa obsahov jednotlivých tematických celkov:

- Multikultúrna výchova -
- Osobnostný a sociálny rozvoj
- Environmentálna výchova
- Ochrana života a zdravia

Metódy a formy práce

- Prakticé ukážky
- Riadený rozhovor
- Zážitkové učenie
- Riešenie problémov
- Práca s využitím IKT

Učebné zdroje

Metodické príručky, internet, odborné časopisy, encyklopédie

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známku podľa Metodických pokynov č.7/2009 –R z 28. 4. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy. Hodnotenie výkonov žiakov bude vykonané pomocou tabuliek modifikovaných podľa MORAVCA et al. (1996,1990).

Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb
Názov predmetu	Telesná a športová výchova - dievčatá
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne
Ročník	šiesty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

6. ročník

Počet hodín týždenne – 2

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Tematické celky

A. Základné tematické celky

B. Výberové tematické celky

- **Netradičné pohybové aktivity, menej známe pohybové a športové hry**
- **Korčuľovanie**
- **Poznatky z telesnej výchovy a športu**
- **Všeobecná gymnastika**

§ zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela,

§ základné názvoslovie telesných cvičení,

§ pohybové prostriedky všeobecnej gymnastiky,

§ štruktúra gymnastickej jednotky - úvodná, prípravná, hlavná, záverečná časť vyučovacej hodiny,

§ prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb,

§ organizačná činnosť na vyučovacej jednotke (hodine),

§ zdravotne orientovaná zdatnosť, pohybový režim, redukcia hmotnosti, obezity,

§ pozitívny životný štýl.

Na základe týchto a ďalších vedomostí je možné u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti :

Zručnosti a schopnosti:

§ cvičenia rozvíjajúce kondičné, kondično-koordinačné, koordinačné schopnosti,

§ technicky správne polohy a pohyby hlavy, trupu, nôh, paží, lokomócie, cvičenie na náradím, s náčiním, tyče, aeróbne činky, expandre, netradičné), výrazová estetika rytmických a aerobikových pohybov vykonávania všeobecných gymnastických činností,

§ cvičebný program na zlepšovanie stavu pohybového a oporného aparátu tela s cieľným rozvojom pohybových schopností a zručností,

§ formovanie telesných proporcií, kultivovaného prejavu osobnosti žiak

- **Základná gymnastika**

Akrobatické cvičenie:

§ ľah vznesmo; stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením; sed roznožmo, hlboký predklon; sed znožmo predklon; - kotúle vpred, kotúle vzad s rôznou východiskovou a výslednou polohou, väzby kotúl'ov so skokmi a obratmi, § stojka na rukách oporou rúk na lavičku, stojka na rukách s dopomocou o rebrinu (stenu), stojka na rukách s polohou nôh bočne, čelne, § premet bokom s dopomocou, premet bokom samostatne, § podpor stojmo prehnute vzad (most na hlave, most vo vzpore na rukách).

Skoky a obraty:

§ skoky odrazom obojnožne – znožmo, skrčmo prípäťmo, skrčmo roznožmo čelne, bočne, s obratom o 180° - 360°, § obraty obojnožne v postojoch – prestupovaním, krížením, prísunom. Obraty jednonožne prednožením o 180°- 360° .

Cvičenie na náradí a s náradím:

§ rebriny: rúčkovanie v podpore ležmo, vo vise prednosy skrčmo, prednosy, postupovanie po rebrinách, výdrž v zhybe, odrazom z nôh zhyby, § lavičky, nízka kladinka: chôdza vpred, vzad, bokom; beh; poskoky, skok striedavo strižný; váha predklonmo; obrat znožmo o 180° v drepe, podrepe, stojí; zoskok odrazom obojnožne – znožmo, roznožmo čelne, skrčmo prípäťmo, skrčmo prednožmo. Väzby, zostava (1 - 2 – 3 dĺžky náradia), § preskok: opakované odrazy z mostíka pri opore (rebrina, spolu cvičiaci), nadväzné odrazy z viacerých mostíkov, letová fáza znožmo, roznožmo čelne, skrčmo prípäťmo, skrčmo roznožmo s doskokom na žinenky (medzi mostíkmi krátky beh); odrazom z mostíka výskok do vzporu drepmo, vzporu roznožmo; skrčka, roznožka, odbočka, § hrazda: zhyb stojmo, zhyb; vis vznesmo, vis strmhlav, vis vznesmo roznožmo bočne; výmyk; prešvihy únožmo vpred, vzad; zoskoky - prekot vpred, zákmihom doskok na podložku, § lano: šplhanie.

Cvičenie s náčiním:

§ švihadlo – preskoky na mieste, z miesta znožmo, jednonožne, skrižmo, striedavonožne. Väzby, zostava, pohybová skladba, § tyč – priamivé cvičenia, cvičenia zvyšujúce rozsah pohyblivosti kĺbov, chrbtice, elasticitu svalov, § plná lopta, lopta – kotúľanie, hádzanie a chytanie, § šatka – oblúky, kruhy osmy, vlnenie, hádzanie a chytanie. Väzby, zostava, pohybová skladba, rope skiping.

Relaxačné a dychové cvičenie:

§ aktívna kinetická relaxácia, § pasívna kinetická relaxácia, § cvičenie prehĺbenia nádychu a výdychu v stojí, vo vzpore kľ'ačmo, v sede, drepe, predklone.

Poradové cvičenie:

§ nástup, pochod, povely.

Rytmická gymnastika:

§ cvičenie na taktovanie (tlieskanie, tamburínka), hudbu - pérovanie, pohupy, kroky, chôdza, behy, rovnovážové cvičenie, obraty, skoky s pohybmi hlavy, paží, trupu vo vysokých a nízkych polohách v 2/4, 3/4 a 4/4 takte bez náčina, s náčiním. Prísunný, poskočný, premenný (polkový) krok v 2/4 takte; prísunný, valčíkový, mazurkový v 3/4 takte.

- **Atletika**

Vedomosti:

- § základná terminológia a systematika atletických disciplín,
- § technika atletických disciplín,
- § základné pravidlá súťažení a rozhodovania atletických súťaží,
- § organizácia súťaží (časomerač, rozhodca, zapisovateľ),
- § zásady fair-play,
- § bezpečnosť a úrazová zábrana,
- § zásady hygieny a vplyv atletiky na zdravý vývin mládeže.

Na základe týchto a ďalších vedomostí možno u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti :

Zručnosti a schopnosti:

- § základy racionálnej techniky pohybových činností (atletická abeceda, nízky a polovysoký štart, švihový a šliapavý beh, šprint, vytrvalostný beh, štafetový a prekážkový beh, skok do diaľky skrčmo a kročmo, skok do výšky, hod loptičkou a granátom, vrh guľou),
- § rozvoj kondičných a koordinačných schopností,
- § základné (pomocné) funkcie rozhodcu a organizátora atletických súťaží,
- § využitie základných atletických lokomócií pri rozvoji telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti.

Za pomoci týchto vedomostí, zručností a schopností v priebehu vyučovacieho procesu predpokladáme vytvorenie nasledovných postojov u žiakov:

Postoje:

- § mať trvalý pozitívny vzťah k atletickým činnostiam ako predpokladu pre ich celoživotné uplatňovanie v individuálnej pohybovej aktivite a udržiavaní zdravia,
- § preukazovať pozitívny postoj k súťaženiu,
- § preukazovať pozitívny vzťah k súperom,
- § dodržiavať prijaté zásady v rámci skupiny,
- § vedieť súperiť, kooperovať a tolerovať súperov,
- § prejavovať snahu o seba zdokonaľovanie, húževnatosť, vytrvalosť, cieľavedomosť.

- **Základy gymnastických športov**

- **Športové hry**

Kompetencia:

Žiak vo vybraných športových hrách dosahuje takú úroveň osvojenia herných činností jednotlivca, herných kombinácií a systémov, že je schopný hrať stretnutie podľa pravidiel.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

- § vedieť správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy,
- § vedieť pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku,
- § vedieť vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier,
- § vedieť zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupinu spolužiakov) pred hrou, resp. stretnutím,
- § vykonávať funkciu rozhodcu (pomocného rozhodcu), zapisovateľa, časomerača na hodinách určených na hru (stretnutie) a v záujmovej forme športových hier a viesť jednoduchý pozorovací hárok o hráčskom výkone družstva,
- § vedieť posúdiť reálnu hodnotu svojho individuálneho športového výkonu a aj výkonu svojho družstva.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

Vedomosti:

- § systematika herných činností, základná terminológia,
- § technika herných činností jednotlivca,
- § herné kombinácie a herné systémy,
- § herný výkon v športových hrách, hodnotenie športového výkonu,
- § funkcie hráčov na jednotlivých postoch,
- § základné pravidlá vybraných športových hier,
- § organizácia jednoduchej súťaže v športových hrách (rozhodcovia, časomerači, zapisovatelia, pozorovatelia a pod.)
- § zásady fair-play.

Na základe týchto a ďalších vedomostí možno u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti :

Žiak vo vybraných športových hrách dosahuje takú úroveň osvojenia herných činností jednotlivca, herných kombinácií a systémov, že je schopný hrať stretnutie podľa pravidiel.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

- § vedieť správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy,
- § vedieť pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku,
- § vedieť vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier,
- § vedieť zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupinu spolužiakov) pred hrou, resp. stretnutím,
- § vykonávať funkciu rozhodcu (pomocného rozhodcu), zapisovateľa, časomerača na hodinách určených na hru (stretnutie) a v záujmovej forme športových hier a viesť jednoduchý pozorovací hárok o hráčskom výkone družstva,
- § vedieť posúdiť reálnu hodnotu svojho individuálneho športového výkonu a aj výkonu svojho družstva.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

Vedomosti:

- § systematika herných činností, základná terminológia,
- § technika herných činností jednotlivca,
- § herné kombinácie a herné systémy,
- § herný výkon v športových hrách, hodnotenie športového výkonu,
- § funkcie hráčov na jednotlivých postoch,
- § základné pravidlá vybraných športových hier,
- § organizácia jednoduchej súťaže v športových hrách (rozhodcovia, časomerači, zapisovatelia, pozorovatelia a pod.)
- § zásady fair-play.

Na základe týchto a ďalších vedomostí možno u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti :

Zručnosti a schopnosti:

- § kondičná príprava, základné kondičné a koordinačné schopnosti,
- § popísať a prakticky ukázať správnu techniku herných činností jednotlivca:
basketbal – prihrávka jednou rukou od pleca, dribling, streľba zhora z miesta, z krátkej a strednej vzdialenosti, bránenie hráča bez lopty a s loptou.
futbal – prihrávka, tlmenie lopty, streľba, dribling, obsadzovanie hráča bez lopty a s loptou.
hádzaná - prihrávka jednou rukou od pleca s veľkým náprahom, dribling, streľba

zhora z miesta, skokom do bránkoviška, obsadzovanie útočníka bez lopty s loptou. volejbal – odbitie horné na mieste, po pohybe, nad seba, pred seba, odbitie pod uhlom, spodné podanie, prihrávka na nahrávača pri sieti, nahrávka nad seba. Za pomoci týchto vedomostí, zručností a schopností v priebehu vyučovacieho procesu predpokladáme vytvorenie postojov u žiakov:

Postoje:

§ prejavovať trvalý pozitívny vzťah k športovým hrám ako predpokladu na ich celoživotné uplatňovanie v individuálnej pohybovej aktivite,

§ súťažením v športových hrách preukázať pozitívny postoj k telovýchovnému procesu

§ mať pozitívny vzťah k spoluhráčom i k súperovi,

§ dodržiavať prijaté normy a pravidlá,

§ dodržiavať zásady fair-play,

§ prejavovať snahu o sebazdokonaľovanie, húževnatosť, statočnosť, vytrvalosť,

§ mať zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti,

§ vedieť zvíťaziť a prijať prehru v športovom stretnutí i v živote, uznať kvality súpera.

- **Sezónne činnosti**

KOMPETENCIA:

Žiak vo vybraných sezónnych činnostiach dosahuje primeranú úroveň osvojenia jednotlivých techník zjazdového lyžovania.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

§ vedieť správne vykonať a prakticky ukázať základné pohyby na lyžiach s prispôbením sa rôznym terénnym nerovnostiam resp. prekážkam pri jazde,

§ vedieť pomenovať a popísať základné techniky jednotlivých jázd, oblúkov, brzdení a pod.,

§ vedieť vysvetliť základné pravidlá vybraných sezónnych činností,

§ vedieť správne vykonať základné bezpečnostné techniky – pády, pri vykonávaní sezónnych činností,

§ zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupiny cvičencov) pred začiatkom jednotlivých sezónnych aktivít,

§ vedieť správne prispôbiť výstroj a výzbroj potrebný pre vykonávanie jednotlivých sezónnych činností.

§ plniť úlohy (funkcie) súvisiace s pretekmi v jednotlivých sezónnych činnostiach – funkcia rozhodcu, organizátora a pod.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

Vedomosti :

§ techniky jednotlivých pohybových činností z oblasti sezónnych činností,

§ výstroj a výzbroj, príprava a údržba výstroja a výbroja,

§ organizácia základná terminológia, názvy pohybových zručností

§ práce a bezpečnosť pri vykonávaní sezónnych činností,

§ základné pravidlá vybraných sezónnych činností,

§ organizácia jednoduchých pretekov v sezónnych činnostiach.

Na základe týchto a ďalších vedomostí možno u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti:

Zručnosti a schopnosti:

§ Kondičná príprava, základné kondičné, koordinačné a pohybové schopnosti,

§ popísať a prakticky ukázať správnu techniku sezónnych činností:

1. **Zjazdové lyžovanie** – postoje a pohyby na lyžiach, obraty, chôdze, výstupy, pády a vstávanie, základný zjazdový postoj, zjazd šikmo svahom, brzdenie, oblúky v pluhu, prívrat spodnou lyžou, prívrat hornou lyžou, nadväzované oblúky a jazda cez terénne

nerovnosti.

Postoje:

§ emotívnosťou jednotlivých sezónnych činností získať trvalý pozitívny vzťah k sezónnym činnostiam a pobytu v prírode resp. k zimnej prírode,

§ mať trvalý vzťah k týmto sezónnym činnostiam

§ vykonávať pravidelnú pohybovo-rekreačnú činnosť s využitím sezónnych činností,

§ formovať morálno-vôľové vlastnosti s cieľom zoznamovať sa s prírodou,

§ prejavovať snahu o sebazdokonaľovanie, húževnatosť, statočnosť a vytrvalosť,

§ pestovať pozitívny vzťah k ostatným účastníkom vykonávajúcim sezónne činnosti.

- **Povinný výberový tematický celok**

Cvičenia v prírode

KOMPETENCIA:

Žiak dosahuje takú roveň nadobudnutých vedomostí a zručností, ktoré mu umožnia aktívne a bezpečne sa pohybovať a táboriť vo voľnej prírode a zároveň vytvoria predpoklady pre uplatnenie tejto aktivity v jeho ďalšom živote.

V Ý K O N O V Ý Š T A N D A R D

§ vedieť sa orientovať v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov,

§ absolvovať súvislý presun v teréne presunovým prostriedkom podľa výberu,

§ vedieť opísať a vysvetliť základné pravidlá správania sa v prírodnom prostredí smerujúce k jeho ochrane,

§ poznať historické a kultúrne pamiatky v okolí svojho bydliska a regiónu,

§ vedieť poskytnúť adekvátnu prvú pomoc,

§ vedieť organizovať pohybové hry v prírode,

§ poznať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov.

OBSAHOVÝ Š T A N D A R D

Vedomosti

§ základy odbornej turistickej terminológie,

§ základy pre výber, prípravu a likvidáciu táboriska,

§ základné vedomosti o ochrane a tvorbe životného prostredia,

§ základy úrazovej zábrany a bezpečnosti,

§ základy odbornotechnických vedomostí a zručností z turistiky

§ základy pravidiel cestnej premávky pre chodcov a cyklistov – ovláda dopravné značky.

Zručnosti a schopnosti:

§ presun mierne členitým terénom s prekonávaním terénnych prekážok,

§ cvičenia rovnováhy na prírodných prekážkach,

§ nosenie prírodných predmetov jednotlivo, v dvojiciach a iných skupinách (klady, kamene, brvná a pod.)

§ orientácia na stanovisku podľa buzoly, určovanie azimutu,

§ orientácia podľa mapy, určovanie a výber vybraných smerov presunu,

§ výber, prípravu a likvidáciu ohniska,

§ základné pravidlá ochrany životného prostredia, kultúrnych a historických pamiatok,

§ praktické poskytnutie prvej pomoci (umelé dýchanie, masáž srdca, protišokové opatrenia, stabilizovaná poloha, ošetrenie povrchového poranenia, zlomenín, omrzlín, popálenín),

§ jazda na bicykli, zmeny smeru a rýchlosti jazdy, otáčanie, predchádzanie jazdu zručnosti.

Za pomoci týchto vedomostí, zručností a schopností v priebehu vyučovacieho procesu

predpokladáme vytvorenie postojov u žiakov:

Postoje:

§ zapájať sa do aktivít súvisiacich s pobytovými a turistickými činnosťami v prírode, ako predpokladu na ich celoživotné uplatňovanie v individuálnej pohybovej aktivite,

§ dodržiavať prijaté normy a pravidlá nevyhnutné pre presun a pobyt vo voľnej prírode,

§ prejavovať snahu o seba zdokonaľovanie, húževnatosť, statočnosť a vytrvalosť,

§ mať pozitívny zážitok z vykonávanej pohybovej aktivít.

5. Proces

• **Testovanie**

Všeobecnú pohybovú výkonnosť a telesný rozvoj budeme kontrolovať a hodnotiť v závere každého školského roka, okrem 5. ročníka, kedy sa koná aj na jeho začiatku ako vstupná kontrola a hodnotenie.

Termíny kontroly a hodnotenia všeobecnej pohybovej výkonnosti:

1. 5. ročník ZŠ - začiatok školského roka (vstupné testovanie)
2. 5. ročník ZŠ - koniec školského roka
3. 6. ročník ZŠ - koniec školského roka
4. 7. ročník ZŠ - koniec školského roka
5. 8. ročník ZŠ - koniec školského roka
6. 9. ročník ZŠ - koniec školského roka, výstupný test

Prepojenie prierezových tém

V predmete je možné prepojiť nasledovné prierezové témy podľa obsahov jednotlivých tematických celkov:

- Multikultúrna výchova
- Mediálna výchova
- Osobnostný a sociálny rozvoj
- Environmentálna výchova
- Ochrana života a zdravia

Metódy a formy práce

- Prakticé ukážky
- Riadený rozhovor
- Zážitkové učenie
- Riešenie problémov
- Práca s využitím IKT

Učebné zdroje

Metodické príručky, internet, odborné športové časopisy, encyklopédie

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známku podľa Metodických pokynov č.7/2009 –R z 28. 4. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy. Hodnotenie výkonov žiakov bude vykonané pomocou tabuliek modifikovaných podľa MORAVCA et al. (1996,1990).

Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb
Názov predmetu	Telesná a športová výchova dievčatá
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne
Ročník	siedmy
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

7. ročník

Počet hodín týždenne - 2

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Tematické celky:

A. Základné tematické celky

Poznatky z telesnej výchovy a športu

Všeobecná gymnastika

Atletika

Základy gymnastických športov

Športové hry

Sezónne činnosti

Povinný výberový tematický celok

Testovanie

B. Výberové tematické celky

Netradičné pohybové aktivity, menej známe pohybové a športové hry

Korčuľovanie

Aerobik

Športové úpoly a sebaobrana

Ľadový hokej

Poznatky z telesnej výchovy a športu

V telovýchovnom procese sú poznatky základným predpokladom uvedomeného osvojovania si pohybových činností, rozvíjania pohybových schopností a výchovy charakterových a iných vlastností osobnosti. Majú dôležitý význam pri vytváraní postojov k zdravému životnému štýlu i k celoživotnej pohybovej aktivite. Sú podmienkou úspešného

vykonávania praktických činností. Delia sa na **všeobecné a špecifické**. Špecifické poznatky sa dotýkajú každého tematického celku.

Kompetencia:

Žiak vie vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v súvislosti s ochranou vlastného zdravia.

Obsahový štandard

Všeobecné poznatky:

- základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa (ranné cvičenie,
- spontánna pohybová aktivita, racionálne využívanie voľného času a pod.),
- úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností,
- význam správnej životosprávy pre pohybový výkon a negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu a nedovolených látok na zdravie a pohybový výkon,
- telesné zaťaženie, meranie a vyhodnocovanie údajov o pulzovej frekvencii,
- poznatky o rozvoji a diagnostikovaní základných pohybových schopností,
- poznatky o telesnom vývine a jeho diagnostikovaní,
- základné poznatky z biológie človeka súvisiace a účinok pohybovej aktivity na vlastný organizmus,
- úspechy našich športovcov na OH, MS, ME,
- olympijská výchova so zameraním na poznatky o Medzinárodnom olympijskom výbore, Slovenskom olympijskom výbore (poznať jeho symboliku), o olympijských hrách, kalokagatii a fair-play,
- prvá pomoc pri drobných poraneniach.

Špecifické poznatky:

- odborná terminológia vo všetkých TC,
- technika, taktika a metodika osvojovaných pohybových činností,
- pravidlá súťažená v osvojených pohybových činnostiach a základné činnosti rozhodcu.

Výkonový štandard

- poznať drobné organizačné formy telesnej a športovej výchovy,
- vedieť vysvetliť potrebu rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti,
- dodržiavať pravidlá správnej životosprávy,
- vedieť posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti a telesného rozvoja podľa daných noriem,
- poznať základné olympijské idey a riadi sa nimi vo svojom živote,
- vedieť poskytnúť prvú pomoc pri úraze v rôznom prostredí,
- dodržiavať bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti,
- dodržiavať osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností,
- používať odbornú terminológiu osvojených pohybových činností.

Všeobecná gymnastika

Kompetencia:

Žiak v tematickom celku všeobecnej gymnastiky dosahuje takú úroveň osvojenia gymnastických činností – polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, že je schopný predviesť pohybový celok, pohybovú skladbu individuálne a skupinovo, podľa stanovených požiadaviek (pravidiel). Dosahuje tak zvýšenie úrovne pohybových schopností, osvojenie gymnastických zručností, ktoré pomáhajú zlepšiť zdravotne orientovanú zdatnosť bežnej školskej populácie.

Obsahový štandard

Vedomosti:

- zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela,
- základné názvoslovie telesných cvičení,
- pohybové prostriedky všeobecnej gymnastiky,
- štruktúra gymnastickej jednotky - úvodná, prípravná, hlavná, záverečná časť vyučovacej hodiny,
- prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb,
- organizačná činnosť na vyučovacej jednotke (hodine),
- zdravotne orientovaná zdatnosť, pohybový režim, redukcia hmotnosti, obezity,
- pozitívny životný štýl.

Na základe týchto a ďalších vedomostí je možné u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti :

Zručnosti a schopnosti:

- cvičenia rozvíjajúce kondičné, kondično-koordinačné, koordinačné schopnosti,
- technicky správne polohy a pohyby hlavy, trupu, nôh, paží, lokomócie, cvičenie na a s náradím, s náčiním, tyče, netradičné
- cvičebný program na zlepšovanie stavu pohybového a oporného aparátu tela s cieľným rozvojom pohybových schopností a zručností,
- formovanie telesných proporcií, kultivovaného prejavu osobnosti žiaka
- zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela,
- základné názvoslovie telesných cvičení,
- pohybové prostriedky všeobecnej gymnastiky,
- štruktúra gymnastickej jednotky - úvodná, prípravná, hlavná, záverečná časť vyučovacej hodiny,
- prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb,
- organizačná činnosť na vyučovacej jednotke (hodine),
- zdravotne orientovaná zdatnosť, pohybový režim, redukcia hmotnosti, obezity,
- pozitívny životný štýl.

Výkonový štandard

- vedieť správne pomenovať, popísať jednotlivé cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary;
- vedieť zostaviť a viesť rozcvičenie,
- vedieť prakticky ukázať gymnastické cvičenia, zvládnuť cvičebné väzby a pohybové kombinácie s ich vykonaním v zostave jednotlivca alebo skupiny,
- vedieť preukázať poznatky z organizácie, bezpečnosti, dopomoci, záchrany,
- uplatňovať optimálnu techniku pri vykonávaní základných gymnastických polôh, lokomočných pohyboch, cvičebných tvaroch,
- vedieť ohodnotiť techniku, estetiku a kompozíciu (obsahovú skladbu) konaného gymnastického cvičenia, postrehnúť a posúdiť chyby v predvedení, držaní tela, rozsahu pohybov, svalovom napätí, ochabnutosti tela,
- vedieť posúdiť reálne svoju individuálnu pohybovú úroveň.

Základná gymnastika

Akrobatické cvičenie:

- ľah vznesmo; stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením; sed roznožmo, hlboký predkľon; sed znožmo predkľon; - kotúle vpred, kotúle vzad s rôznou východiskovou a výslednou polohou, väzby kotúl'ov so skokmi a obratmi,
- stojka na rukách oporou rúk na lavičku, stojka na rukách s dopomocou o rebrinu (stenu), stojka na rukách s polohou nôh bočne, čelne,
- premet bokom s dopomocou, premet bokom samostatne,
- podpor stojmo prehnute vzad (most na hlave, most vo vzpore na rukách).

Skoky a obraty:

- skoky odrazom obojnožne – znožmo, skrčmo prípäťmo, skrčmo roznožmo čelne, bočne, s obratom o 180° - 360°,
- obraty obojnožne v postojoch – prestupovaním, krížením, prísunom. Obraty jednonožne prednožením o 180°- 360° .

Cvičenie na náradí a s náradím:

- rebriny: rúčkovanie v podpore ležmo, vo vise prednosy skrčmo, prednosy, postupovanie po rebrinách, výdrž v zhybe, odrazom z nôh zhyby,
- lavičky: chôdza vpred, vzad, bokom; beh; poskoky, skok striedavo strižný; váha predkľonmo; obrat znožmo o 180° v drepe, podrepe, stojí; zoskok odrazom obojnožne – znožmo, roznožmo čelne, skrčmo prípäťmo, skrčmo prednožmo. Väzby, zostava (1 - 2 – 3 dĺžky náradia),
- preskok: opakované odrazy z mostíka pri opore (rebrina, spolu cvičiaci), nadväzné odrazy z viacerých mostíkov, letová fáza znožmo, roznožmo čelne, skrčmo prípäťmo, skrčmo roznožmo s doskokom na žinenky (medzi mostíkmi krátky beh); odrazom z mostíka výskok do vzporu drepmo, vzporu roznožmo; skrčka, roznožka, odbočka,
- hrazda: zhyb stojmo, zhyb; vis vznesmo, vis strmhlav, vis vznesmo roznožmo bočne; výmyk; prešvihy únožmo vpred, vzad; zoskoky - preskot vpred, zákmihom doskok na podložku,
- lano: šplhanie.

Cvičenie s náčiním:

- švihadlo – preskoky na mieste, z miesta znožmo, jednonožne, skrižmo, striedavonožne. Väzby, zostava, pohybová skladba,
- tyč – priamivé cvičenia, cvičenia zvyšujúce rozsah pohyblivosti kĺbov, chrbtice, elasticitu svalov,
- plná lopta, lopta – kotúl'anie, hádzanie a chytanie,
- šatka – oblúky, kruhy osmy, vlnenie, hádzanie a chytanie. Väzby, zostava, pohybová skladba

Relaxačné a dychové cvičenie:

- aktívna kinetická relaxácia,
- pasívna kinetická relaxácia,
- cvičenie prehĺbenia nádychu a výdychu v stojí, vo vzpore kľáčmo, v sede, drepe, predkľone.

Poradové cvičenie:

- nástup, pochod, povely.

Rytmická gymnastika

Vedomosti:

- cvičenie na taktovanie (tlieskanie, tamburínka), hudbu - pérovanie, pohupy, kroky, chôdza, behy, rovnováhové cvičenie, obraty, skoky s pohybmi hlavy, paží, trupu vo vysokých a nízkych polohách v 2/4, 3/4 a 4/4 takte bez náčína, s náčiním
- Prísunný, poskočný, premenný (polkový) krok v 2/4 takte; prísunný, valčíkový, mazurkový v 3/4 takte.

Atletika

KOMPETENCIA:

Žiak vie využívať základné atletické lokomócie pri udržiavaní a zvyšovaní svojej telesnej zdatnosti a uplatňuje získané vedomosti, zručnosti a návyky v každodennom živote. **VÝKONOVÝ ŠTANDARD**

- vedieť sa orientovať v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať,
- poznať význam a vplyv základných prostriedkov kondičnej prípravy na zdravý rozvoj organizmu a využíva ich vo svojej spontánnej pohybovej aktivite,
- poznať základné pravidlá atletických disciplín a pod dohľadom pedagóga je schopný pomáhať pri organizácii a rozhodovaní atletických súťaží,
- poznať význam rozcvičenia a vie sa aktívne zapojiť do jeho vedenia,
- poznať a v živote uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, rozhodca, organizátor, divák.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

Vedomosti:

- základná terminológia a systematika atletických disciplín,
- technika atletických disciplín,
- základné pravidlá súťaženia a rozhodovania atletických súťaží,
- organizácia súťaží (časomerač, rozhodca, zapisovateľ),
- zásady fair-play,
- bezpečnosť a úrazová zábrana,
- zásady hygieny a vplyv atletiky na zdravý vývin mládeže.

Na základe týchto a ďalších vedomostí možno u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti :

Zručnosti a schopnosti:

- základy racionálnej techniky pohybových činností (atletická abeceda, nízky a polovysoký štart, švihový a šliapavý beh, šprint, vytrvalostný beh, štafetový a prekážkový beh, skok do diaľky skrčmo a kročmo, skok do výšky, hod loptičkou, vrh guľou),
- rozvoj kondičných a koordinačných schopností,
- základné (pomocné) funkcie rozhodcu a organizátora atletických súťaží,
- využitie základných atletických lokomócií pri rozvoji telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti.

Za pomoci týchto vedomostí, zručností a schopností v priebehu vyučovacieho procesu predpokladáme vytvorenie nasledovných postojov u žiakov:

Postoje:

- mať trvalý pozitívny vzťah k atletickým činnostiam ako predpokladu pre ich celoživotné uplatňovanie v individuálnej pohybovej aktivite a udržiavaní zdravia,
- preukazovať pozitívny postoj k súťaženiu,
- preukazovať pozitívny vzťah k súperom,
- dodržiavať prijaté zásady v rámci skupiny,
- vedieť súperiť, kooperovať a tolerovať súperov,
- prejavovať snahu o seba zdokonaľovanie, húževnatosť, vytrvalosť, cieľavedomosť.

Základy gymnastických športov

Kompetencia

Žiak v tematickom celku základy gymnastických športov dosahuje takú úroveň osvojenia

činností gymnastického športu, že je schopný predviesť individuálne alebo v skupine zostavu podľa daných pravidiel.

Výkonový štandard

- poznať gymnastické športy, vedieť popísať disciplíny, ich cvičebný obsah, zameranie, a cieľ
- vedieť správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary,
- vedieť zostaviť a viesť rozcvičenie so zameraním na vybraný gymnastický šport,
- vedieť prakticky ukázať imitačné, prípravné cvičenia, základné cvičebné tvary, zaradiť a predviesť pohybové kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny,
- uplatňovať optimálnu techniku pri vykonávaní gymnastických polôh, lokomočných pohyboch, cvičebných tvaroch,
- vedieť ohodnotiť techniku, estetiku a skladbu gymnastického cvičenia v disciplínach vybraného gymnastického športu,
- dokázať postrehnúť chyby v predvedení, držaní tela, rozsahu pohybu, svalovom napätí, poznať práva a povinnosti v gymnastických pretekoch,
- vedieť posúdiť reálne svoju individuálnu športovú úroveň.

Obsahový štandard

Vedomosti:

- význam a zmysel vykonávania gymnastických športov,
- zásady držania tela, esteticko-pohybové prostriedky gymnastických športov,
- terminológia polôh a pohybov, cvičebných tvarov,
- disciplíny a cvičebný obsah športovej gymnastiky žien, mužov; športového aerobiku, modernej gymnastiky, gymteamu,
- prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, zostavy, spoločnej pohybovej skladby,
- zásady motorického učenia v gymnastických športoch, organizácia pretekov,
- zásady bezpečného správania, dopomoc, záchrana pri cvičení,
- zdravotne orientovaná výkonnosť, redukcia hmotnosti, obezity,
- pozitívny životný štýl.

Na základe týchto a ďalších vedomostí je možné u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti :

Zručnosti a schopnosti:

- cvičenia rozvíjajúce kondičné, kondično-koordinačné, koordinačné schopnosti,
- prípravné a imitačné cvičenia, polohy a pohyby častí tela, lokomočné pohyby, akrobacia, cvičenie na- a s náradím, s náčiním, výrazovo-estetické prostriedky gymnastických a aerobikových pohybov,
- kondičná zložka, technická zložka gymnastických športov.

Športová gymnastika – prostné, hrazda, preskok, kruhy

Prostné – zostava na páse (žinenkách), 1 - 2 rady.

Akrobacia:

- ľah vznesmo; stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením; kotúle vpred, kotúle vzad v rôznych obmenách východiskovej, hlavnej, výslednej polohe, kotúľové väzby
- stojka na rukách s rôznou polohou nôh, stojka na rukách – kotúľ vpred,
- premet bokom, väzby s kotúľom vpred, vzad, stojkou na rukách -kotúľ vpred,
- podpor stojmo prehnute vzad.
- Skoky a obraty: skoky odrazom obojnožne – znožmo, skrčmo prípäťmo, skrčmo, roznožmo čelne, bočne, s obratom o 180° - 360°. Skok odrazom jednonožne s prednožením striedavonožne (nožnice), upažiť,
- obraty obojnožne v postojoch.
- Rovnovážne cvičenie – váha predklonmo.

- Cvičenie kĺbovej pohyblivosti a elasticity svalov – sed roznožný.
- Hrazda po ramená, zostava minimálne 4 cvičebné tvary: toč jazdmo vpred, toč vzad alebo vpred, prešvihy únožmo vpred, vzad, zoskok.
- Preskok, koza na šírku, na dĺžku, skrčka, roznožka, odbočka.
- Nízka kladina (do 110 cm) - zostava 2 dĺžky náradia: chôdza, tanečné kroky, predskok, 2 skoky, rovnovážny cvičebný tvar, obrat jednoonožne o 180°, ľah vznesmo/kotúl vpred, zoskok odrazom obojnožne s roznožením čelne, skrčmo prednožmo.

Športové hry

Kompetencia:

Žiak vo vybraných športových hrách dosahuje takú úroveň osvojenia herných činností jednotlivca, herných kombinácií a systémov, že je schopný hrať stretnutie podľa pravidiel.

Výkonový štandard

- vedieť správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy,
- vedieť pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku,
- vedieť vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier,
- vedieť zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupinu spolužiakov) pred hrou, resp. stretnutím,
- vykonávať funkciu rozhodcu (pomocného rozhodcu), zapisovateľa, časomerača na hodinách určených na hru (stretnutie) a v záujmovej forme športových hier a viesť jednoduchý pozorovací hárok o hráčskom výkone družstva,
- vedieť posúdiť reálnu hodnotu svojho individuálneho športového výkonu a aj výkonu svojho družstva.

Obsahový štandard

Vedomosti:

- systematika herných činností, základná terminológia,
- technika herných činností jednotlivca,
- herné kombinácie a herné systémy,
- herný výkon v športových hrách, hodnotenie športového výkonu,
- funkcie hráčov na jednotlivých postoch,
- základné pravidlá vybraných športových hier,
- organizácia jednoduchej súťaže v športových hrách (rozhodcovia, časomerači, zapisovatelia, pozorovatelia a pod.)
- zásady fair-play.

Na základe týchto a ďalších vedomostí možno u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti :

Zručnosti a schopnosti:

- kondičná príprava, základné kondičné a koordinačné schopnosti,
- popísať a prakticky ukázať správnu techniku herných činností jednotlivca:

basketbal – prihrávka jednou rukou od pleca, dribling, strelba zhora z miesta, z krátkej a strednej vzdialenosti, bránenie hráča bez lopty a s loptou.

futbal – prihrávka, tlmenie lopty, strelba, dribling, obsadzovanie hráča bez lopty a s loptou.

hádzaná - prihrávka jednou rukou od pleca s veľkým náprahom, dribling, strelba zhora z miesta, skokom do bránkoviška, obsadzovanie útočníka bez lopty s loptou.

volejbal – odbitie horné na mieste, po pohybe, nad seba, pred seba, odbitie pod uhlom, spodné podanie, prihrávka na nahrávača pri sieti, nahrávka nad seba.

Za pomoci týchto vedomostí, zručností a schopností v priebehu vyučovacieho procesu predpokladáme vytvorenie postojov u žiakov:

Postoje:

- prejavovať trvalý pozitívny vzťah k športovým hrám ako predpokladu na ich celoživotné uplatňovanie v individuálnej pohybovej aktivite,
- súťažením v športových hrách preukázať pozitívny postoj k telovýchovnému procesu
- mať pozitívny vzťah k spoluhráčom i k súperovi,
- dodržiavať prijaté normy a pravidlá,
- dodržiavať zásady fair-play,
- prejavovať snahu o sebazdokonaľovanie, húževnatosť, statočnosť, vytrvalosť,
- mať zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti,
- vedieť zvíťaziť a prijať prehru v športovom stretnutí i v živote, uznať kvality súpera.

Sezónne činnosti

Kompetencia

Žiak vo vybraných sezónnych činnostiach dosahuje primeranú úroveň osvojenia jednotlivých techník **zjazdového lyžovania**.

Výkonový štandard

- vedieť správne vykonať a prakticky ukázať základné pohyby na lyžiach s prispôbením sa rôznym terénnym nerovnostiam resp. prekážkam pri jazde,
- vedieť pomenovať a popísať základné techniky jednotlivých jász, oblúkov, brzdení a pod.,
- vedieť vysvetliť základné pravidlá vybraných sezónnych činností,
- vedieť správne vykonať základné bezpečnostné techniky – pády, pri vykonávaní sezónnych činností,
- zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupiny cvičencov) pred začiatkom jednotlivých sezónnych aktivít,
- vedieť správne prispôbiť výstroj a výzbroj potrebný pre vykonávanie jednotlivých sezónnych činností.
- plniť úlohy (funkcie) súvisiace s pretekmi v jednotlivých sezónnych činnostiach –funkcia rozhodcu, organizátora a pod.

Obsahový štandard

Vedomosti :

- techniky jednotlivých pohybových činností z oblasti sezónnych činností,
- výstroj a výzbroj, príprava a údržba výstroja a výzbroja,
- organizácia základná terminológia, názvy pohybových zručností
- práce a bezpečnosť pri vykonávaní sezónnych činností,
- základné pravidlá vybraných sezónnych činností,
- organizácia jednoduchých pretekov v sezónnych činnostiach.

Na základe týchto a ďalších vedomostí možno u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti:

Zručnosti a schopnosti:

- Kondičná príprava, základné kondičné , koordinačné a pohybové schopnosti,
- popísať a prakticky ukázať správnu techniku sezónnych činností:

Zjazdové lyžovanie – postoje a pohyby na lyžiach, obraty, chôdze, výstupy, pády a vstávanie, základný zjazdový postoj, zjazd šikmo svahom, brzdenie, oblúky v pluhu, prívrat spodnou lyžou, prívrat hornou lyžou, nadväzované oblúky a jazda cez terénne nerovnosti.

Postoje:

- emotívnosťou jednotlivých sezónnych činností získať trvalý pozitívny vzťah k sezónnym činnostiam a pobytu v prírode resp. k zimnej prírode,
- mať trvalý vzťah k týmto sezónnym činnostiam
- vykonávať pravidelnú pohybovo-rekreačnú činnosť s využitím sezónnych činností,
- formovať morálno-vôľové vlastnosti s cieľom zoznamovať sa s prírodou,
- prejavovať snahu o sebazdokonaľovanie, húževnatosť, statočnosť a vytrvalosť,
- pestovať pozitívny vzťah k ostatným účastníkom vykonávajúcim sezónne činnosti.

Povinný výberový tematický celok

Cvičenia v prírode

Kompetencia:

Žiak dosahuje takú roveň nadobudnutých vedomostí a zručností, ktoré mu umožnia aktívne a bezpečne sa pohybovať a táboriť vo voľnej prírode a zároveň vytvoria predpoklady pre uplatnenie tejto aktivity v jeho ďalšom živote.

Výkonový štandard

- vedieť sa orientovať v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov,
- absolvovať súvislý presun v teréne presunovým prostriedkom podľa výberu,
- vedieť opísať a vysvetliť základné pravidlá správania sa v prírodnom prostredí smerujúce k jeho ochrane,
- poznať historické a kultúrne pamiatky v okolí svojho bydliska a regiónu,
- vedieť poskytnúť adekvátnu prvú pomoc,
- vedieť organizovať pohybové hry v prírode,
- poznať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov.

Obsahový štandard

Vedomosti

- základy odbornej turistickej terminológie,
- základy pre výber, prípravu a likvidáciu táboriska,
- základné vedomosti o ochrane a tvorbe životného prostredia,
- základy úrazovej zábrany a bezpečnosti,
- základy odbornotechnických vedomostí a zručností z turistiky
- základy pravidiel cestnej premávky pre chodcov a cyklistov – ovláda dopravné značky.

Zručnosti a schopnosti:

- presun mierne členitým terénom s prekonávaním terénnych prekážok,
- cvičenia rovnováhy na prírodných prekážkach,
- nosenie prírodných predmetov jednotlivo, v dvojiciach a iných skupinách (klady, kamene, brvná a pod.)
- orientácia na stanovisku podľa buzoly, určovanie azimutu,
- orientácia podľa mapy, určovanie a výber vybraných smerov presunu,
- výber, prípravu a likvidáciu ohniska,
- základné pravidlá ochrany životného prostredia, kultúrnych a historických pamiatok,
- praktické poskytnutie prvej pomoci (umelé dýchanie, masáž srdca, protišokové opatrenia, stabilizovaná poloha, ošetrovanie povrchového poranenia, zlomenín, omrzlín, popálenín),
- jazda na bicykli, zmeny smeru a rýchlosti jazdy, otáčanie, predchádzanie jazdu zručnosti.

Za pomoci týchto vedomostí, zručností a schopností v priebehu vyučovacieho procesu predpokladáme vytvorenie postojov u žiakov:

- zapájať sa do aktivít súvisiacich s pobytovými a turistickými činnosťami v prírode, ako predpokladu na ich celoživotné uplatňovanie v individuálnej pohybovej aktivite,

- dodržiavať prijaté normy a pravidlá nevyhnutné pre presun a pobyt vo voľnej prírode,
- prejavovať snahu o seba zdokonaľovanie, húževnatosť, statočnosť a vytrvalosť,
- mať pozitívny zážitok z vykonávanej pohybovej aktivít.

Testovanie

Všeobecnú pohybovú výkonnosť a telesný rozvoj budeme kontrolovať a hodnotiť v závere každého školského roka, okrem 5. ročníka, kedy sa koná aj na jeho začiatku ako vstupná kontrola a hodnotenie.

Termíny kontroly a hodnotenia všeobecnej pohybovej výkonnosti:

- 5. ročník ZŠ - začiatok školského roka (vstupné testovanie)
- 5. ročník ZŠ - koniec školského roka
- 6. ročník ZŠ - koniec školského roka
- 7. ročník ZŠ - koniec školského roka

Prierezové témy

V predmete je možné uplatniť nasledovné prierezové témy podľa obsahov jednotlivých tematických celkov:

- **Multikultúrna výchova** - Poznatky z telesnej výchovy a športu, Rytmická gymnastika
- **Osobnostný a sociálny rozvoj** – všetky tematické celky
- **Environmentálna výchova** - Sezónne činnosti, Netradičné pohybové aktivity, menej známe pohybové a športové hry
- **Mediálna výchova** – vo všetkých tematických celkoch
- **Dopravná výchova** – Sezónne činnosti, Netradičné pohybové aktivity, menej známe pohybové a športové hry
- **Ochrana života a zdravia** – vo všetkých tematických celkoch
- **Tvorba projektov a prezentačné zručnosti** – prezentácie PPT hlavne o sezónnych činnostiach a mediálnych zaujímavostiach v športe na Slovensku a vo svete

Medzipredmetové vzťahy – podľa povahy a charakteru učiva v jednotlivých tematických celkoch – Environmentálna a regionálna výchova, prírodopis, výtvarná výchova, matematika, dejepis, ...

Metódy a formy práce

- Praktické ukážky
- Riadený rozhovor
- Zážitkové učenie
- Hry
- Súťaže
- Riešenie problémov
- Práca s využitím IKT

Učebné zdroje

Metodické príručky, internet, odborné športové časopisy, encyklopédie

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známku podľa Metodických pokynov č.7/2009 –R z 28. 4. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy. Hodnotenie výkonov žiakov bude vykonané pomocou tabuliek modifikovaných podľa MORAVCA et al. (1996,1990).

Na základe týchto a ďalších vedomostí je možné u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti : **Zručnosti a schopnosti:**

☐ cvičenia rozvíjajúce kondičné, kondično-koordinačné, koordinačné schopnosti,

☐ prípravné a imitačné cvičenia, polohy a pohyby častí tela, lokomočné pohyby, akrobacia, cvičenie na- a s náradím, s náčiním, výrazovo-estetické prostriedky gymnastických a aerobikových pohybov,

☐ kondičná zložka, technická zložka gymnastických športov.

1. Športová gymnastika – prostné, hrazda, preskok, kladina - D, kruhy – CH: Prostné – zostava na páse (žinenkách), 1 - 2 rady. Akrobacia:

☐ ľah vznesmo; stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením; kotúle vpred, kotúle vzad v rôznych obmenách východiskovej, hlavnej, výslednej polohy, kotúľové väzby

☐ stojka na rukách s rôznou polohou nôh, stojka na rukách – kotúľ vpred,

☐ premet bokom, väzby s kotúľom vpred, vzad, stojkou na rukách -kotúľ vpred,

☐ podpor stojmo prehnute vzad.

Skoky a obraty:

☐ skoky odrazom obojnožne – znožmo, skrčmo prípäťmo, skrčmo, roznožmo čelne, bočne, s obratom o 180° - 360°. Skok odrazom jednonožne s prednožením striedavonožne (nožnice), upažiť,

☐ obraty obojnožne v postojoch.

Rovnovážne cvičenie – váha predklonmo. Cvičenie kĺbovej pohyblivosti a elasticity svalov – sed roznožný. *Hrazda po ramená*, zostava minimálne 4 cvičebné tvary:

☐ výmyk, toč jazdmo vpred, toč vzad alebo vpred, prešvihy únožmo vpred, vzad, zoskok.

Preskok, koza na šírku D, na dĺžku CH, kôň na dĺžku CH:

☐ skrčka, roznožka, odbočka.

Nízka kladina D (do 110 cm) - zostava 2 dĺžky náradia: **ŠPÚ, ŠVP Telesná a športová výchova – príloha ISCED 2 16**

□ chôdza, tanečné kroky, predskok, 2 skoky, rovnovážny cvičebný tvar, obrat jednoožne o 180°; ľah vznesmo/kotúl' vpred, zoskok odrazom obojnožne s roznožením čelne, skrčmo prednožmo.

Kruhy CH

□ kmihanie vo vise, vis vznesmo, vis strmhlav, zhyb vo vise.

2. Moderná gymnastika dievčatá – švihadlo, lopta, šatka: *švihadlo* – preskoky na mieste, z miesta znožmo, jednoožne, skrižmo, striedavonožne; krúženie – kruhy, osmičky; kmihanie; hádzanie a chytanie, *lopta* – kotúl'anie a prevaľovanie; odrážanie; hádzanie a chytanie; vyvažovanie, *šatka (závoj)* – oblúky, kruhy osmičky, vlnovky, hádzanie a chytanie.

□ Zostava, spoločná pohybová skladba s náčiním na hudbu 30 – 60 sekúnd.

Za pomoci týchto vedomostí, zručností a schopností v priebehu vyučovacieho procesu predpokladáme vytvorenie postojov u žiakov: **Postoje:**

□ mať vytvorený trvalý pozitívny vzťah ku gymnastickým športom, ako predpokladu pre ich celoživotný záujem,

□ preukázať kladný postoj k účelnému zameraniu využitia voľného času, k udržaniu fyzického a psychického zdravia,

□ preukázať pozitívny postoj k telovýchovnému a športovému procesu, s kladnou motiváciou k súťaženiu v rámci pretekov,

□ mať vyformované estetické cítenie pri formovaní telesných proporcií a kultivovaného prejavu osobnosti žiaka,

□ pestovať pozitívne spoločenské vzťahy medzi ľuďmi všetkých vekových kategórií,

□ využívať bohatý cvičebný obsah gymnastických športov na dosiahnutie pohybovej výkonnosti, zdravotne orientovanej zdatnosti, pozitívnych psychických, emocionálnych a estetických pocitov,

□ prejavovať pozitívny postoj k správneho životného štýlu so snahou o sebazdokonaľovanie, práceschopnosť, húževnatosť, disciplínu, zdravé sebavedomie,

□ prijímať a dodržiavať normy a pravidlá kolektívu, zásady fair-play,

□ reálne prijímať víťazstvá a prehry v športovej súťaži i v spoločenskom

Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb
Názov predmetu	Telesná a športová výchova chlapci
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne
Ročník	piaty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠKVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojí si zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených zručností a návykov.

Ciele predmetu

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť, prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na ich záujmy, predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpokladu schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné zdravie. Špecifické ciele predmetu sú vyjadrené pomocou nasledovných kľúčových kompetencií:

Kompetencie, ktoré predmet rozvíja

Pohybové kompetencie

- Žiak si vie vybrať a vykonávať pohybové činnosti, ktoré bezprostredne pôsobia ako prevencia civilizačných chorôb.
- Žiak dokáže rozvíjať všeobecnú pohybovú výkonnosť s orientáciou na udržanie a zlepšenie zdravia.
- Žiak má osvojené primerané množstvo pohybových činností vo vybraných odvetviach telesnej výchovy a športu a vie ich uplatniť vo voľnom čase.

Kognitívne kompetencie

- Žiak vie vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v dennom režime so zameraním na úlohy ochrany vlastného zdravia.
- Žiak používa odbornú terminológiu osvojených pohybových činností a oblastí poznatkov.
- Žiak vie zostaviť a používať rozcvičenie pred vykonávaním pohybovej činnosti.
- Žiak dodržiava osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností súťažného charakteru.

- Žiak vie, ktoré sú základné olympijské idey a riadi sa nimi vo svojom živote.
- Žiak vie posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti a telesného rozvoja podľa daných noriem.
- Žiak vie poskytnúť prvú pomoc pri úraze v rôznom prostredí.
- Žiak dodržiava bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti.
- Žiak pozná životné priority a priority v starostlivosti o vlastné zdravie.
- Žiak pozná negatívne účinky návykových látok na organizmus.

Komunikačné kompetencie

- Žiak sa dokáže jasne a zrozumiteľne vyjadrovať.
- Žiak používa správnu odbornú terminológiu v edukačnom procese i počas voľnočasových aktivít.

Učebné kompetencie

- Žiak vie zdôvodniť potrebu zaradenia pohybových aktivít do svojho denného režimu.
- Žiak vie zdôvodniť potrebu rozohriatia organizmu a rozcvičenia pre športový výkon i ako prevenciu pred zranením.

Interpersonálne kompetencie

- Žiak prejavuje pozitívny vzťah k sebe i iným.
- Žiak efektívne pracuje v kolektíve.
- Žiak vie racionálne riešiť konfliktné situácie, najmä v športe.
- Žiak sa správať empaticky a asertívne pri vykonávaní telovýchovných a športových činností, ale i v živote.

Postojové kompetencie

- Žiak má zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti.
- Žiak dokáže zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom záporení i v živote, uznať kvality súpera.
- Žiak dodržiava princípy fair-play.
- Žiak sa zapája do mimoškolskej telovýchovnej a športovej aktivity.
- Žiak využíva poznatky, skúsenosti a zručnosti z oblasti telesnej výchovy a športu a iných predmetov so zameraním na zdravý spôsob života a ochranu prírody.

5. ročník

Počet hodín týždenne: 2

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Zabezpečenie uvedených kompetencií sa uskutočňuje prostredníctvom obsahu, ktorý tvoria základné poznatky o význame pohybových aktivít pre zdravie, prevenciu ochorení, správnej životosprávy, športovej činnosti a jej organizovaní, pohybovej výkonnosti a jej hodnotení a pohybové prostriedky. V predmete telesná a výchova sú rozdelené do štyroch **modulov**.

1. Zdravie a jeho poruchy

2. Zdravý životný štýl

3. Zdatnosť a pohybová výkonnosť

4. Športové činnosti pohybového režimu

Ciele jednotlivých modulov

Zdravie a jeho poruchy

- pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie,
- mať vedomosti o potrebe prevencie pred civilizačnými ochoreniami pohybovými prostriedkami,
- vedieť poskytnúť prvú pomoc,
- vedieť sa správať v situáciách ohrozujúcich zdravie.
- mať vytvorenú hodnotový systém, v ktorom zdravie a pohyb majú popredné miesto.

Zdravý životný štýl

- poznať a dodržiavať zásady správnej výživy,
- zaradiť využívať športové a pohybové činnosti vo svojom voľnom čase,
- mať predstavu o svojich pohybových možnostiach,
- pochopiť význam aktívneho odpočinku pre odstránenie únavy,
- pochopiť kompenzačný účinok telesných cvičení a poznať vhodné cvičenia na jeho dosiahnutie.

Zdatnosť a pohybová výkonnosť

- poznať úroveň vlastnej pohybovej výkonnosti,
- vedieť využiť cvičenia na rozvoj pohybových schopností,
- vedieť diagnostikovať a hodnotiť pohybovú výkonnosť vlastnú i spolužiakov,
- vedieť využiť pohybové prostriedky na rozvoj pohybovej výkonnosti.

Športové činnosti pohybového režimu

- využiť svoje vedomosti na zdokonaľovanie sa vo vlastnej športovej výkonnosti,
- vedieť uplatniť osvojené pravidlá športových disciplín v športovej činnosti,
- prezentovať svoju športovú výkonnosť na verejnosti,
- preukázať pohybovú gramotnosť v rôznych športových odvetviach,
- mať príjemný zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti.

Základom obsahu telesnej výchovy v škole je učivo. Štruktúru učiva tvoria tematické celky, ktoré sú rozdelené na základné a výberové.

Ciele modulu 1 a čiastočne modulu 2 sa plnia prostredníctvom obsahu tematického celku Poznatky z telesnej výchovy a športu, ciele modulov 3 a 4 prostredníctvom všetkých ostatných tematických celkov.

Obsah základných TC je koncipovaný tak, aby si ho mohla a zároveň i mala osvojiť väčšina žiakov.

V ročnom pláne učiva budeme základné tematické celky Poznatky z telesnej výchovy a športu a Všeobecná gymnastika vyučovať ako súčasť každej vyučovacej hodiny telesnej výchovy a to 15 % času vyučovacej hodiny. Ostatné základné tematické celky budeme vyučovať v druhej alternatíve – v každom ročníku sa odučia aspoň tri tematické celky.

Pritom každý tematický celok bude odučený počas školskej dochádzky aspoň dvakrát s výnimkou Plávania. Tematický celok Plávanie budeme zaraďovať do vyučovania aspoň raz za 5 rokov.

Výberový TC – korčuľovanie bude povinný. Výberové TC rozširujú základné TC o pohybové činnosti, ktorých výber umožňuje rešpektovať podmienky školy, záujmy žiakov, záujmy učiteľa, miestne tradície a pod. Vyučovanie výberových TC musí rešpektovať plnenie cieľov telesnej výchovy a bezpečnosť pri cvičení.

Obsah výberových TC sa využíva na doplnenie základného učiva a na motiváciu žiakov, na rozvoj ich pohybových schopností so zreteľom na skupinové záujmy, individuálne predpoklady žiakov a podmienky školy.

Tematické celky

A. Základné tematické celky

Poznatky z telesnej výchovy a športu -

Všeobecná gymnastika

Atletika

Základy gymnastických športov

Športové hry

Sezónne činnosti

Povinný výberový tematický celok

Testovanie

B. Výberové tematické celky

Netradičné pohybové aktivity, menej známe pohybové a športové hry

Korčuľovanie

Prierezových tém

V predmete je možné prepojiť nasledovné prierezové témy podľa obsahov jednotlivých tematických celkov:

- Multikultúrna výchova - Poznatky z telesnej výchovy a športu
- Osobnostný a sociálny rozvoj – tematické celky
- Environmentálna výchova - Sezónne činnosti, Netradičné pohybové aktivity, menej známe pohybové a športové hry
- Ochrana života a zdravia – všetky tematické celky

Medzipredmetové vzťahy – podľa povahy a charakteru učiva v jednotlivých tematických celkoch

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

V telovýchovnom procese sú poznatky základným predpokladom uvedomelého osvojovania si pohybových činností, rozvíjania pohybových schopností a výchovy charakterových a iných vlastností osobnosti. Majú dôležitý význam pri vytváraní postojov k zdravému životnému štýlu i k celoživotnej pohybovej aktivite. Sú podmienkou úspešného vykonávania praktických činností. Delia sa na **všeobecné a špecifické**. Špecifické poznatky sa dotýkajú každého tematického celku.

- Žiak vie vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v súvislosti s ochranou vlastného zdravia.
- poznať drobné organizačné formy telesnej výchovy,
- vedieť vysvetliť potrebu rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti,
- dodržiavať pravidlá správnej životosprávy,
- vedieť posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti a telesného rozvoja podľa daných noriem,
- poznať základné olympijské idey a riadi sa nimi vo svojom živote,
- vedieť poskytnúť prvú pomoc pri úraze v rôznom prostredí,
- dodržiavať bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti,
- dodržiavať osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností,
- používať odbornú terminológiu osvojených pohybových činností.

Špecifické poznatky:

- odborná terminológia vo všetkých TC,
- technika, taktika a metodika osvojovaných pohybových činností,
- pravidlá súťaženia v osvojených pohybových činnostiach a základné činnosti rozhodcu.

Metódy a formy práce

- Praktické ukážky
- Riadený rozhovor
- Zážitkové učenie
- Riešenie problémov
- Práca s využitím IKT

Učebné zdroje

Metodické príručky, internet, odborné časopisy, encyklopédie, videokazety

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známku podľa Metodických pokynov č.7/2009 –R z 28. 4. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy. Hodnotenie výkonov žiakov bude vykonané pomocou tabuliek modifikovaných podľa MORAVCA et al. (1996,1990).

Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb
Názov predmetu	Telesná a športová výchova chlapci
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne
Ročník	šiesty
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

6. ročník

Počet hodín týždenne – 2

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Tematické celky

A. Základné tematické celky

Poznatky z telesnej výchovy a športu

Všeobecná gymnastika

Atletika

Základy gymnastických športov

Športové hry

Sezónne činnosti

Povinný výberový tematický celok

Testovanie

B. Výberové tematické celky

Netradičné pohybové aktivity, menej známe pohybové a športové hry

Korčuľovanie

Športové úpoly a sebaobrana

Ľadový hokej

- **Poznatky z telesnej výchovy a športu**

Výstupný vzdelávací štandard

V telovýchovnom procese sú poznatky základným predpokladom uvedomelého osvojovania si pohybových činností, rozvíjania pohybových schopností a výchovy charakterových a iných vlastností osobnosti. Majú dôležitý význam pri vytváraní postojov k zdravému životnému štýlu i k celoživotnej pohybovej aktivite. Sú podmienkou úspešného vykonávania praktických činností. Delia sa na **všeobecné a špecifické**. Špecifické poznatky sa dotýkajú každého tematického celku.

Kompetencia:

Žiak vie vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v súvislosti s ochranou vlastného zdravia.

Výkonový štandard

- § poznať drobné organizačné formy telesnej a športovej výchovy,
- § vedieť vysvetliť potrebu rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti,
- § dodržiavať pravidlá správnej životosprávy,
- § vedieť posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti a telesného rozvoja podľa daných noriem,
- § poznať základné olympijské idey a riadi sa nimi vo svojom živote,
- § vedieť poskytnúť prvú pomoc pri úraze v rôznom prostredí,
- § dodržiavať bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti,
- § dodržiavať osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností,
- § používať odbornú terminológiu osvojených pohybových činností.

Obsahový štandard

Všeobecné poznatky:

- § základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa (ranné cvičenie, spontánna pohybová aktivita, racionálne využívanie voľného času a pod.),
- § úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností,
- § význam správnej životosprávy pre pohybový výkon a negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu a nedovolených látok na zdravie a pohybový výkon,
- § telesné zaťaženie, meranie a vyhodnocovanie údajov o pulzovej frekvencii,
- § poznatky o rozvoji a diagnostikovaní základných pohybových schopností,
- § poznatky o telesnom vývine a jeho diagnostikovaní,
- § základné poznatky z biológie človeka súvisiace a účinok pohybovej aktivity na vlastný organizmus,
- § úspechy našich športovcov na OH, MS, ME,
- § olympijská výchova so zameraním na poznatky o Medzinárodnom olympijskom výbore, Slovenskom olympijskom výbore (poznať jeho symboliku), o olympijských hrách, kalokagatii a fair-play,
- § prvá pomoc pri drobných poraneniach.

Špecifické poznatky:

- § odborná terminológia vo všetkých TC,
- § technika, taktika a metodika osvojených pohybových činností,
- § pravidlá súťažení v osvojených pohybových činnostiach a základné činnosti rozhodcu.
- **Všeobecná gymnastika**

Kompetencia:

Žiak v tematickom celku všeobecnej gymnastiky dosahuje takú úroveň osvojenia gymnastických činností – polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, že je schopný predviesť pohybový celok, pohybovú skladbu individuálne a skupinovo, podľa stanovených požiadaviek (pravidiel). Dosahuje tak zvýšenie úrovne pohybových schopností, osvojenie gymnastických zručností, ktoré pomáhajú zlepšiť zdravotne orientovanú zdatnosť bežnej školskej populácie.

Výkonový štandard

- § vedieť správne pomenovať, popísať jednotlivé cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary;
- § vedieť zostaviť a viesť rozcvičenie,
- § vedieť prakticky ukázať gymnastické cvičenia, zvládnuť cvičebné väzby a pohybové kombinácie s ich vykonaním v zostave jednotlivca alebo skupiny,
- § vedieť preukázať poznatky z organizácie, bezpečnosti, dopomoci, záchrany,
- uplatňovať optimálnu techniku pri vykonávaní základných gymnastických polôh,

- lokomočných pohyboch, cvičebných tvaroch,
- § vedieť ohodnotiť techniku, estetiku a kompozíciu (obsahovú skladbu) konaného gymnastického cvičenia, postrehnúť a posúdiť chyby v predvedení, držaní tela,
- rozsahu pohybov, svalovom napätí, ochabnutosti tela,
- § vedieť posúdiť reálne svoju individuálnu pohybovú úroveň.

Obsahový štandard

Vedomosti:

- § zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela,
- § základné názvoslovie telesných cvičení,
- § pohybové prostriedky všeobecnej gymnastiky,
- § štruktúra gymnastickej jednotky - úvodná, prípravná, hlavná, záverečná časť vyučovacej hodiny,
- § prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb,
- § organizačná činnosť na vyučovacej jednotke (hodine),
- § zdravotne orientovaná zdatnosť, pohybový režim, redukcia hmotnosti, obezity,
- § pozitívny životný štýl.
- Na základe týchto a ďalších vedomostí je možné u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti :

Zručnosti a schopnosti:

- § cvičenia rozvíjajúce kondičné, kondično-koordinačné, koordinačné schopnosti,
- § technicky správne polohy a pohyby hlavy, trupu, nôh, paží, lokomócie, cvičenie na a s náradím, s náčiním, tyče, netradičné
- § cvičebný program na zlepšovanie stavu pohybového a oporného aparátu tela s cieľným rozvojom pohybových schopností a zručností,
- § formovanie telesných proporcií, kultivovaného prejavu osobnosti žiaka
- § zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela,
- § základné názvoslovie telesných cvičení,
- § pohybové prostriedky všeobecnej gymnastiky,
- § štruktúra gymnastickej jednotky - úvodná, prípravná, hlavná, záverečná časť vyučovacej hodiny,
- § prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb,
- § organizačná činnosť na vyučovacej jednotke (hodine),
- § zdravotne orientovaná zdatnosť, pohybový režim, redukcia hmotnosti, obezity,
- § pozitívny životný štýl.

Na základe týchto a ďalších vedomostí je možné u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti :

Základná gymnastika

Akrobatické cvičenie:

- § ľah vznesmo; stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením; sed
- roznožmo, hlboký predklon; sed znožmo predklon; - kotúle vpred, kotúle vzad
- s rôznou východiskovou a výslednou polohou, väzby kotúl'ov so skokmi a obratmi,
- § stojka na rukách oporou rúk na lavičku, stojka na rukách s dopomocou o rebrinu (stenu), stojka na rukách s polohou nôh bočne, čelne,
- § premet bokom s dopomocou, premet bokom samostatne,
- § podpor stojmo prehnute vzad (most na hlave, most vo vzpore na rukách).

Skoky a obraty:

- § skoky odrazom obojnožne – znožmo, skrčmo prípäťmo, skrčmo roznožmo čelne,
- bočne, s obratom o 180° - 360°,
- § obraty obojnožne v postojoch – prestupovaním, krížením, prísunom. Obraty
- jednonožne prednožením o 180°- 360° .

Cvičenie na náradí a s náradím:

- § rebriny: rúčkovanie v podpore ležmo, vo vise prednosy skrčmo, prednosy,
- postupovanie po rebrinách, výdrž v zhybe, odrazom z nôh zhyby,
- § lavičky: chôdza vpred, vzad, bokom; beh; poskoky, skok striedavo
- strižný; váha predklonmo; obrat znožmo o 180° v drepe, podrepe, stoji; zoskok
- odrazom obojnožne – znožmo, roznožmo čelne, skrčmo prípäťmo, skrčmo
- prednožmo. Väzby, zostava (1 - 2 – 3 dĺžky náradia),
- § preskok: opakované odrazy z mostíka pri opore (rebrina, spolu cvičiaci), nadväzné
- odrazy z viacerých mostíkov, letová fáza znožmo, roznožmo čelne, skrčmo
- prípäťmo, skrčmo roznožmo s doskokom na žinenky (medzi mostíkmi krátky beh);
- odrazom z mostíka výskok do vzporu drepmo, vzporu roznožmo; skrčka, roznožka,
- odbočka,
- § hrazda: zhyb stojmo, zhyb; vis vnesmo, vis strmhlav, vis vnesmo roznožmo
- bočne; výmyk; prešvihy únožmo vpred, vzad; zoskoky - prekot vpred, zákmihom
- doskok na podložku,
- § lano: šplhanie.

Cvičenie s náčiním:

- § švihadlo – preskoky na mieste, z miesta znožmo, jednonožne, skrižmo,
- striedavonožne. Väzby, zostava, pohybová skladba,
- § tyč – priamivé cvičenia, cvičenia zvyšujúce rozsah pohyblivosti kĺbov, chrbtice,
- elasticitu svalov,
- § plná lopta, lopta – kotúľanie, hádzanie a chytanie,

Relaxačné a dychové cvičenie:

- § aktívna kinetická relaxácia,
- § pasívna kinetická relaxácia,
- § cvičenie prehĺbenia nádychu a výdychu v stoji, vo vzpore kľačmo, v sede, drepe,
- predklone.

Poradové cvičenie:

- § nástup, pochod, povely.
- **Atletika**

Vedomosti:

- § základná terminológia a systematika atletických disciplín,
- § technika atletických disciplín,
- § základné pravidlá súťažení a rozhodovania atletických súťaží,
- § organizácia súťaží (časomerač, rozhodca, zapisovateľ),
- § zásady fair-play,
- § bezpečnosť a úrazová zábrana,
- § zásady hygieny a vplyv atletiky na zdravý vývin mládeže.

Na základe týchto a ďalších vedomostí možno u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti :

Zručnosti a schopnosti:

- § základy racionálnej techniky pohybových činností (atletická abeceda, nízky
- a polovysoký štart, švihový a šliapavý beh, šprint, vytrvalostný beh, štafetový
- a prekážkový beh, skok do diaľky skrčmo a kročmo, skok do výšky, hod loptičkou
- a granátom, vrh guľou),
- § rozvoj kondičných a koordinačných schopností,
- § základné (pomocné) funkcie rozhodcu a organizátora atletických súťaží,

- § využitie základných atletických lokomócií pri rozvoji telesnej zdatnosti a pohybovej
- výkonnosti.

Za pomoci týchto vedomostí, zručností a schopností v priebehu vyučovacieho procesu predpokladáme vytvorenie nasledovných postojov u žiakov:

Postoje:

- § mať trvalý pozitívny vzťah k atletickým činnostiam ako predpokladu pre ich
- celoživotné uplatňovanie v individuálnej pohybovej aktivite a udržiavaní zdravia,
- § preukazovať pozitívny postoj k súťaženiu,
- § preukazovať pozitívny vzťah k súperom,
- § dodržiavať prijaté zásady v rámci skupiny,
- § vedieť súperiť, kooperovať a tolerovať súperov,
- § prejavovať snahu o seba zdokonaľovanie, húževnatosť, vytrvalosť, cieľavedomosť.
- **Základy gymnastických športov**

Kompetencia

Žiak v tematickom celku základy gymnastických športov dosahuje takú úroveň osvojenia činností gymnastického športu, že je schopný predviesť individuálne alebo v skupine zostavu podľa daných pravidiel.

Výkonový štandard

- § poznať gymnastické športy, vedieť popísať disciplíny, ich cvičebný obsah,
- zameranie, a cieľ
- § vedieť správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary,
- § vedieť zostaviť a viesť rozcvičenie so zameraním na vybraný gymnastický šport,
- § vedieť prakticky ukázať imitačné, prípravné cvičenia, základné cvičebné tvary,
- zaradiť a predviesť pohybové kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny,
- § uplatňovať optimálnu techniku pri vykonávaní gymnastických polôh, lokomočných pohyboch, cvičebných tvaroch,
- § vedieť ohodnotiť techniku, estetiku a skladbu gymnastického cvičenia v disciplínach
- vybraného gymnastického športu,
- § dokázať postrehnúť chyby v predvedení, držaní tela, rozsahu pohybu, svalovom napätí, poznať práva a povinnosti v gymnastických pretekoch,
- § vedieť posúdiť reálne svoju individuálnu športovú úroveň.

Obsahový štandard

Vedomosti:

- § význam a zmysel vykonávania gymnastických športov,
- § zásady držania tela, esteticko-pohybové prostriedky gymnastických športov,
- § terminológia polôh a pohybov, cvičebných tvarov,
- § disciplíny a cvičebný obsah športovej gymnastiky žien, mužov; športového
- aerobiku, modernej gymnastiky, gymteamu,
- § prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania
- polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, zostavy, spoločnej pohybovej skladby,
- § zásady motorického učenia v gymnastických športoch, organizácia pretekov,
- § zásady bezpečného správania, pomoc, záchrana pri cvičení,
- § zdravotne orientovaná výkonnosť, redukcia hmotnosti, obezity,
- § pozitívny životný štýl.

Na základe týchto a ďalších vedomostí je možné u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti :

Zručnosti a schopnosti:

- § cvičenia rozvíjajúce kondičné, kondično-koordinačné, koordinačné schopnosti,

- § prípravné a imitačné cvičenia, polohy a pohyby častí tela, lokomočné pohyby,
- akrobacia, cvičenie na- a s náradím, s náčiním, výrazovo-estetické prostriedky
- gymnastických a aerobikových pohybov,
- § kondičná zložka, technická zložka gymnastických športov.

Športová gymnastika – prostné, hrazda, preskok, kruhy

Prostné – zostava na páse (žinenkách), 1 - 2 rady.

Akrobacia:

- § ľah vznesmo; stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením; kotúle
- vpred, kotúle vzad v rôznych obmenách východiskovej, hlavnej, výslednej polohe,
- kotúľové väzby
- § stojka na rukách s rôznou polohou nôh, stojka na rukách – kotúľ vpred,
- § premet bokom, väzby s kotúľom vpred, vzad, stojkou na rukách -kotúľ vpred,
- § podpor stojmo prehnute vzad.
- Skoky a obraty:
- § skoky odrazom obojnožne – znožmo, skrčmo prípäťmo, skrčmo, roznožmo čelne,
- bočne, s obratom o 180° - 360°. Skok odrazom jednonožne s prednožením
- striedavonožne (nožnice), upažiť,
- § obraty obojnožne v postojoch.
- Rovnovážne cvičenie – váha predklonmo.
- Cvičenie kĺbovej pohyblivosti a elasticity svalov – sed roznožný.
- Hrazda po ramená, zostava minimálne 4 cvičebné tvary:
- § výmyk, toč jazdmo vpred, toč vzad alebo vpred, prešvihy únožmo vpred, vzad,
- zoskok.
- *Preskok*, koza na šírku, na dĺžku, kôň na dĺžku:
- § skrčka, roznožka, odbočka.
- Kruhy
- § kmitanie vo vise, vis vznesmo, vis strmhlav, zhyb vo vise.

- **Športové hry**

Kompetencia:

Žiak vo vybraných športových hrách dosahuje takú úroveň osvojenia herných činností jednotlivca, herných kombinácií a systémov, že je schopný hrať stretnutie podľa pravidiel.

Výkonový štandard

- § vedieť správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre (stretnutí) uplatniť
- techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie
- a systémy,
- § vedieť pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku,
- § vedieť vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier,
- § vedieť zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupinu spolužiakov) pred
- hrou, resp. stretnutím,
- § vykonávať funkciu rozhodcu (pomocného rozhodcu), zapisovateľa, časomerača na
- hodinách určených na hru (stretnutie) a v záujmovej forme športových hier a viesť
- jednoduchý pozorovací hárok o hráčskom výkone družstva,
- § vedieť posúdiť reálnu hodnotu svojho individuálneho športového výkonu a aj
- výkonu svojho družstva.

Obsahový štandard

Vedomosti:

§ systematika herných činností, základná terminológia,

§ technika herných činností jednotlivca,

§ herné kombinácie a herné systémy,

§ herný výkon v športových hrách, hodnotenie športového výkonu,
§ funkcie hráčov na jednotlivých postoch,
§ základné pravidlá vybraných športových hier,
§ organizácia jednoduchej súťaže v športových hrách (rozhodcovia, časomerači, zapisovatelia, pozorovatelia a pod.)
§ zásady fair-play.

Na základe týchto a ďalších vedomostí možno u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti :

Zručnosti a schopnosti:

§ kondičná príprava, základné kondičné a koordinačné schopnosti,
§ popísať a prakticky ukázať správnu techniku herných činností jednotlivca:
basketbal – prihrávka jednou rukou od pleca, dribling, strel'ba zhora z miesta, z krátkej a strednej vzdialenosti, bránenie hráča bez lopty a s loptou.
futbal – prihrávka, tlenie lopty, strel'ba, dribling, obsadzovanie hráča bez lopty a s loptou.

hádzaná - prihrávka jednou rukou od pleca s veľkým náprahom, dribling, strel'ba zhora z miesta, skokom do bránkoviška, obsadzovanie útočníka bez lopty s loptou.

volejbal – odbitie horné na mieste, po pohybe, nad seba, pred seba, odbitie pod uhlom, spodné podanie, prihrávka na nahrávača pri sieti, nahrávka nad seba.

Za pomoci týchto vedomostí, zručností a schopností v priebehu vyučovacieho procesu predpokladáme vytvorenie postojov u žiakov:

Postoje:

§ prejavovať trvalý pozitívny vzťah k športovým hrám ako predpokladu na ich celoživotné uplatňovanie v individuálnej pohybovej aktivite,
§ súťažením v športových hrách preukázať pozitívny postoj k telovýchovnému procesu
§ mať pozitívny vzťah k spoluhráčom i k súperovi,
§ dodržiavať prijaté normy a pravidlá,
§ dodržiavať zásady fair-play,
§ prejavovať snahu o sebazdokonaľovanie, húževnatosť, statočnosť, vytrvalosť,
§ mať zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti,
§ vedieť zvíťaziť a prijať prehru v športovom stretnutí i v živote, uznať kvality súpera.

• Sezónne činnosti

Kompetencia

Žiak vo vybraných sezónnych činnostiach dosahuje primeranú úroveň osvojenia jednotlivých techník **zjazdového lyžovania**.

Výkonový štandard

§ vedieť správne vykonať a prakticky ukázať základné pohyby na lyžiach s prispôbením sa rôznym terénnym nerovnostiam resp. prekážkam pri jazde,
§ vedieť pomenovať a popísať základné techniky jednotlivých jász, oblúkov, brzdení a pod.,
§ vedieť vysvetliť základné pravidlá vybraných sezónnych činností,
§ vedieť správne vykonať základné bezpečnostné techniky – pády, pri vykonávaní sezónnych činností,
§ zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupiny cvičencov) pred začiatkom jednotlivých sezónnych aktivít,
§ vedieť správne prispôbiť výstroj a výzbroj potrebný pre vykonávanie jednotlivých sezónnych činností.
§ plniť úlohy (funkcie) súvisiace s pretekmi v jednotlivých sezónnych činnostiach – funkcia rozhodcu, organizátora a pod.

Obsahový štandard

Vedomosti :

- § techniky jednotlivých pohybových činností z oblasti sezónnych činností,
- § výstroj a výzbroj, príprava a údržba výstroja a výzbroja,
- § organizácia základná terminológia, názvy pohybových zručností
- § práce a bezpečnosť pri vykonávaní sezónnych činností,
- § základné pravidlá vybraných sezónnych činností,
- § organizácia jednoduchých pretekov v sezónnych činnostiach.

Na základe týchto a ďalších vedomostí možno u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti:

Zručnosti a schopnosti:

- § Kondičná príprava, základné kondičné, koordinačné a pohybové schopnosti,
- § popísať a prakticky ukázať správnu techniku sezónnych činností:

Zjazdové lyžovanie – postoje a pohyby na lyžiach, obraty, chôdze, výstupy, pády a vstávanie, základný zjazdový postoj, zjazd šikmo svahom, brzdenie, oblúky v pluhu, prívrat spodnou lyžou, prívrat hornou lyžou, nadväzované oblúky a jazda cez terénne nerovnosti.

Postoje:

- § emotívnosťou jednotlivých sezónnych činností získať trvalý pozitívny vzťah k sezónnym činnostiam a pobytu v prírode resp. k zimnej prírode,
- § mať trvalý vzťah k týmto sezónnym činnostiam
- § vykonávať pravidelnú pohybovo-rekreačnú činnosť s využitím sezónnych činností,
- § formovať morálno-vôľové vlastnosti s cieľom zoznamovať sa s prírodou,
- § prejavovať snahu o sebazdokonaľovanie, húževnatosť, statočnosť a vytrvalosť,
- § pestovať pozitívny vzťah k ostatným účastníkom vykonávajúcim sezónne činnosti.

- **Povinný výberový tematický celok**

Cvičenia v prírode

Kompetencia:

Žiak dosahuje takú roveň nadobudnutých vedomostí a zručností, ktoré mu umožnia aktívne a bezpečne sa pohybovať a táboriť vo voľnej prírode a zároveň vytvoria predpoklady pre uplatnenie tejto aktivity v jeho ďalšom živote.

Výkonový štandard

- § vedieť sa orientovať v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov,
- § absolvovať súvislý presun v teréne presunovým prostriedkom podľa výberu,
- § vedieť opísať a vysvetliť základné pravidlá správania sa v prírodnom prostredí smerujúce k jeho ochrane,
- § poznať historické a kultúrne pamiatky v okolí svojho bydliska a regiónu,
- § vedieť poskytnúť adekvátnu prvú pomoc,
- § vedieť organizovať pohybové hry v prírode,
- § poznať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov.

Obsahový štandard

Vedomosti

- § základy odbornej turistickej terminológie,
- § základy pre výber, prípravu a likvidáciu tábora,
- § základné vedomosti o ochrane a tvorbe životného prostredia,
- § základy úrazovej zábrany a bezpečnosti,
- § základy odbornotechnických vedomostí a zručností z turistiky
- § základy pravidiel cestnej premávky pre chodcov a cyklistov – ovláda dopravné značky.

Zručnosti a schopnosti:

- § presun mierne členitým terénom s prekonávaním terénnych prekážok,
- § cvičenia rovnováhy na prírodných prekážkach,

§ nosenie prírodných predmetov jednotlivo, v dvojiciach a iných skupinách (klady, kamene, brvná a pod.)

§ orientácia na stanovisku podľa buzoly, určovanie azimutu,

§ orientácia podľa mapy, určovanie a výber vybraných smerov presunu,

§ výber, prípravu a likvidáciu ohniska,

§ základné pravidlá ochrany životného prostredia, kultúrnych a historických pamiatok,

§ praktické poskytnutie prvej pomoci (umelé dýchanie, masáž srdca, protišokové opatrenia, stabilizovaná poloha, ošetrovanie povrchového poranenia, zlomenín, omrzlín, popálenín),

§ jazda na bicykli, zmeny smeru a rýchlosti jazdy, otáčanie, predchádzanie jazdu zručnosti.

Za pomoci týchto vedomostí, zručností a schopností v priebehu vyučovacieho procesu predpokladáme vytvorenie postojov u žiakov:

§ zapájať sa do aktivít súvisiacich s pobytovými a turistickými činnosťami v prírode, ako predpokladu na ich celoživotné uplatňovanie v individuálnej pohybovej aktivite,

§ dodržiavať prijaté normy a pravidlá nevyhnutné pre presun a pobyt vo voľnej prírode,

§ prejavovať snahu o seba zdokonaľovanie, húževnatosť, statočnosť a vytrvalosť,

§ mať pozitívny zážitok z vykonávanej pohybovej aktivít.

- **Testovanie**

Všeobecnú pohybovú výkonnosť a telesný rozvoj budeme kontrolovať a hodnotiť v závere každého školského roka, okrem 5. ročníka, kedy sa koná aj na jeho začiatku ako vstupná kontrola a hodnotenie.

Termíny kontroly a hodnotenia všeobecnej pohybovej výkonnosti:

5. ročník ZŠ - začiatok školského roka (vstupné testovanie)

5. ročník ZŠ - koniec školského roka

6. ročník ZŠ - koniec školského roka

Prepojenie prierezových tém

V predmete je možné prepojiť nasledovné prierezové témy podľa obsahov jednotlivých tematických celkov:

- Multikultúrna výchova - Poznatky z telesnej výchovy a športu
- Osobnostný a sociálny rozvoj – tematické celky
- Environmentálna výchova - Sezónne činnosti, Netradičné pohybové aktivity, menej známe pohybové a športové hry
- Ochrana života a zdravia – všetky tematické celky

Medzipredmetové vzťahy – podľa povahy a charakteru učiva v jednotlivých tematických celkoch

Metódy a formy práce

- Praktické ukážky
- Riadený rozhovor
- Zážitkové učenie
- Riešenie problémov
- Práca s využitím IKT

Učebné zdroje

Metodické príručky, internet, odborné športové časopisy, encyklopédie

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známkou podľa Metodických pokynov č.7/2009 –R z 28. 4. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy. Hodnotenie výkonov žiakov bude vykonané pomocou tabuliek modifikovaných podľa MORAVCA et al. (1996,1990).

Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb
Názov predmetu	Telesná a športová výchova chlapci
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne
Ročník	siedmy
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

7. ročník

Počet hodín týždenne – 2

Obsahový štandard – témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

Tematické celky:

C. Základné tematické celky

Poznatky z telesnej výchovy a športu

Všeobecná gymnastika

Atletika

Základy gymnastických športov

Športové hry

Sezónne činnosti

Povinný výberový tematický celok

Testovanie

D. Výberové tematické celky

Netradičné pohybové aktivity, menej známe pohybové a športové hry

Korčuľovanie

Športové úpoly a sebaobrana

Ľadový hokej

Poznatky z telesnej výchovy a športu

V telovýchovnom procese sú poznatky základným predpokladom uvedomelého osvojovania si pohybových činností, rozvíjania pohybových schopností a výchovy charakterových a iných vlastností osobnosti. Majú dôležitý význam pri vytváraní postojov k zdravému životnému štýlu i k celoživotnej pohybovej aktivite. Sú podmienkou úspešného vykonávania praktických činností. Delia sa na **všeobecné a špecifické**. Špecifické poznatky sa dotýkajú každého tematického celku.

Kompetencia:

Žiak vie vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v súvislosti s ochranou vlastného zdravia.

Obsahový štandard

Všeobecné poznatky:

- základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa (ranné cvičenie,
- spontánna pohybová aktivita, racionálne využívanie voľného času a pod.),
- úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností,
- význam správnej životosprávy pre pohybový výkon a negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu a nedovolených látok na zdravie a pohybový výkon,
- telesné zaťaženie, meranie a vyhodnocovanie údajov o pulzovej frekvencii,
- poznatky o rozvoji a diagnostikovaní základných pohybových schopností,
- poznatky o telesnom vývine a jeho diagnostikovaní,
- základné poznatky z biológie človeka súvisiace a účinok pohybovej aktivity na vlastný organizmus,
- úspechy našich športovcov na OH, MS, ME,
- olympijská výchova so zameraním na poznatky o Medzinárodnom olympijskom výbore, Slovenskom olympijskom výbore (poznať jeho symboliku), o olympijských hrách, kalokagatii a fair-play,
- prvá pomoc pri drobných poraneniach.

Špecifické poznatky:

- odborná terminológia vo všetkých TC,
- technika, taktika a metodika osvojovaných pohybových činností,
- pravidlá súťaženía v osvojených pohybových činnostiach a základné činnosti rozhodcu.

Výkonový štandard

- poznať drobné organizačné formy telesnej a športovej výchovy,
- vedieť vysvetliť potrebu rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti,
- dodržiavať pravidlá správnej životosprávy,
- vedieť posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti a telesného rozvoja podľa daných noriem,
- poznať základné olympijské idey a riadi sa nimi vo svojom živote,
- vedieť poskytnúť prvú pomoc pri úraze v rôznom prostredí,
- dodržiavať bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti,
- dodržiavať osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností,
- používať odbornú terminológiu osvojených pohybových činností.

Všeobecná gymnastika

Kompetencia:

Žiak v tematickom celku všeobecnej gymnastiky dosahuje takú úroveň osvojenia gymnastických činností – polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, že je schopný predviesť pohybový celok, pohybovú skladbu individuálne a skupinovo, podľa stanovených požiadaviek (pravidiel). Dosahuje tak zvýšenie úrovne pohybových schopností, osvojenie gymnastických zručností, ktoré pomáhajú zlepšiť zdravotne orientovanú zdatnosť bežnej školskej populácie.

Obsahový štandard

Vedomosti:

- zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela,
- základné názvoslovie telesných cvičení,

- pohybové prostriedky všeobecnej gymnastiky,
- štruktúra gymnastickej jednotky - úvodná, prípravná, hlavná, záverečná časť vyučovacej hodiny,
- prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb,
- organizačná činnosť na vyučovacej jednotke (hodine),
- zdravotne orientovaná zdatnosť, pohybový režim, redukcia hmotnosti, obezity,
- pozitívny životný štýl.

Na základe týchto a ďalších vedomostí je možné u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti :

Zručnosti a schopnosti:

- cvičenia rozvíjajúce kondičné, kondično-koordinačné, koordinačné schopnosti,
- technicky správne polohy a pohyby hlavy, trupu, nôh, paží, lokomócie, cvičenie na a s náradím, s náčiním, tyče, netradičné
- cvičebný program na zlepšovanie stavu pohybového a oporného aparátu tela s cieľným rozvojom pohybových schopností a zručností,
- formovanie telesných proporcií, kultivovaného prejavu osobnosti žiaka
- zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela,
- základné názvoslovie telesných cvičení,
- pohybové prostriedky všeobecnej gymnastiky,
- štruktúra gymnastickej jednotky - úvodná, prípravná, hlavná, záverečná časť vyučovacej hodiny,
- prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb,
- organizačná činnosť na vyučovacej jednotke (hodine),
- zdravotne orientovaná zdatnosť, pohybový režim, redukcia hmotnosti, obezity,
- pozitívny životný štýl.

Výkonový štandard

- vedieť správne pomenovať, popísať jednotlivé cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary;
- vedieť zostaviť a viesť rozcvičenie,
- vedieť prakticky ukázať gymnastické cvičenia, zvládnuť cvičebné väzby a pohybové kombinácie s ich vykonaním v zostave jednotlivca alebo skupiny,
- vedieť preukázať poznatky z organizácie, bezpečnosti, dopomoci, záchrany,
- uplatňovať optimálnu techniku pri vykonávaní základných gymnastických polôh, lokomočných pohyboch, cvičebných tvaroch,
- vedieť ohodnotiť techniku, estetiku a kompozíciu (obsahovú skladbu) konaného gymnastického cvičenia, postrehnúť a posúdiť chyby v predvedení, držaní tela, rozsahu pohybov, svalovom napätí, ochabnutosti tela,
- vedieť posúdiť reálne svoju individuálnu pohybovú úroveň.

Na základe týchto a ďalších vedomostí je možné u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti :

Základná gymnastika

Akrobatické cvičenie:

- ľah vznesmo; stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením; sed roznožmo, hlboký predklon; sed znožmo predklon; - kotúle vpred, kotúle vzad s rôznou východiskovou a výslednou polohou, väzby kotúl'ov so skokmi a obratmi,
- stojka na rukách oporou rúk na lavičku, stojka na rukách s dopomocou o rebrinu (stenu), stojka na rukách s polohou nôh bočne, čelne,
- premet bokom s dopomocou, premet bokom samostatne,
- podpor stojmo prehnute vzad (most na hlave, most vo vzpore na rukách).

Skoky a obraty:

- skoky odrazom obojnožne – znožmo, skrčmo prípäťmo, skrčmo roznožmo čelne, bočne, s obratom o 180° - 360°,
- obraty obojnožne v postojoch – prestupovaním, krížením, prísunom. Obraty jednonožne prednožením o 180°- 360° .

Cvičenie na náradí a s náradím:

- rebriny: rúčkovanie v podpore ležmo, vo vise prednosy skrčmo, prednosy, postupovanie po rebrinách, výdrž v zhybe, odrazom z nôh zhyby,
- lavičky: chôdza vpred, vzad, bokom; beh; poskoky, skok striedavo strižný; váha predklonmo; obrat znožmo o 180° v drepe, podrepe, stojí; zoskok odrazom obojnožne – znožmo, roznožmo čelne, skrčmo prípäťmo, skrčmo prednožmo. Väzby, zostava (1 - 2 – 3 dĺžky náradia),
- preskok: opakované odrazy z mostíka pri opore (rebrina, spolu cvičiaci), nadväzné odrazy z viacerých mostíkov, letová fáza znožmo, roznožmo čelne, skrčmo prípäťmo, skrčmo roznožmo s doskokom na žinenky (medzi mostíkmi krátky beh); odrazom z mostíka výskok do vzporu drepmo, vzporu roznožmo; skrčka, roznožka, odbočka,
- hrazda: zhyb stojmo, zhyb; vis vznesmo, vis strmhlav, vis vznesmo roznožmo bočne; výmyk; prešvihy únožmo vpred, vzad; zoskoky - prekot vpred, zákmihom doskok na podložku,
- lano: šplhanie.

Cvičenie s náčiním:

- švihadlo – preskoky na mieste, z miesta znožmo, jednonožne, skrižmo, striedavonožne. Väzby, zostava, pohybová skladba,
- tyč – priamivé cvičenia, cvičenia zvyšujúce rozsah pohyblivosti kĺbov, chrbtice, elasticitu svalov,
- plná lopta, lopta – kotúl'anie, hádzanie a chytanie,

Relaxačné a dychové cvičenie:

- aktívna kinetická relaxácia,
- pasívna kinetická relaxácia,
- cvičenie prehĺbenia nádychu a výdychu v stojí, vo vzpore kľáčmo, v sede, drepe, predklone.

Poradové cvičenie:

- nástup, pochod, povely.

Atletika

Vedomosti:

- základná terminológia a systematika atletických disciplín,
- technika atletických disciplín,
- základné pravidlá súťaženía a rozhodovania atletických súťaží,
- organizácia súťaží (časomerač, rozhodca, zapisovateľ),
- zásady fair-play,
- bezpečnosť a úrazová zábrana,
- zásady hygieny a vplyv atletiky na zdravý vývin mládeže.

Na základe týchto a ďalších vedomostí možno u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti :

Zručnosti a schopnosti:

- základy racionálnej techniky pohybových činností (atletická abeceda, nízky a polovysoký štart, švihový a šliapavý beh, šprint, vytrvalostný beh, štafetový a prekážkový beh, skok do diaľky skrčmo a kročmo, skok do výšky, hod loptičkou a granátom, vrh guľou),
- rozvoj kondičných a koordinačných schopností,
- základné (pomocné) funkcie rozhodcu a organizátora atletických súťaží,
- využitie základných atletických lokomócií pri rozvoji telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti.

Za pomoci týchto vedomostí, zručností a schopností v priebehu vyučovacieho procesu predpokladáme vytvorenie nasledovných postojov u žiakov:

Postoje:

- mať trvalý pozitívny vzťah k atletickým činnostiam ako predpokladu pre ich celoživotné uplatňovanie v individuálnej pohybovej aktivite a udržiavaní zdravia,
- preukazovať pozitívny postoj k súťaženiu,
- preukazovať pozitívny vzťah k súperom,
- dodržiavať prijaté zásady v rámci skupiny,
- vedieť súperiť, kooperovať a tolerovať súperov,
- prejavovať snahu o seba zdokonaľovanie, húževnatosť, vytrvalosť, cieľavedomosť.

Základy gymnastických športov

Kompetencia

Žiak v tematickom celku základy gymnastických športov dosahuje takú úroveň osvojenia činností gymnastického športu, že je schopný predviesť individuálne alebo v skupine zostavu podľa daných pravidiel.

Výkonový štandard

- poznať gymnastické športy, vedieť popísať disciplíny, ich cvičebný obsah, zameranie, a cieľ
- vedieť správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary,
- vedieť zostaviť a viesť rozcvičenie so zameraním na vybraný gymnastický šport,
- vedieť prakticky ukázať imitačné, prípravné cvičenia, základné cvičebné tvary, zaradiť a predviesť pohybové kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny,
- uplatňovať optimálnu techniku pri vykonávaní gymnastických polôh, lokomočných pohyboch, cvičebných tvaroch,
- vedieť ohodnotiť techniku, estetiku a skladbu gymnastického cvičenia v disciplínach vybraného gymnastického športu,
- dokázať postrehnúť chyby v predvedení, držaní tela, rozsahu pohybu, svalovom napätí, poznať práva a povinnosti v gymnastických pretekoch,
- vedieť posúdiť reálne svoju individuálnu športovú úroveň.

Obsahový štandard

Vedomosti:

- význam a zmysel vykonávania gymnastických športov,
- zásady držania tela, esteticko-pohybové prostriedky gymnastických športov,
- terminológia polôh a pohybov, cvičebných tvarov,
- disciplíny a cvičebný obsah športovej gymnastiky žien, mužov; športového aerobiku, modernej gymnastiky, gymteamu,
- prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, zostavy, spoločnej pohybovej skladby,
- zásady motorického učenia v gymnastických športoch, organizácia pretekov,
- zásady bezpečného správania, dopomoc, záchrana pri cvičení,

- zdravotne orientovaná výkonnosť, redukcia hmotnosti, obezity,
- pozitívny životný štýl.

Na základe týchto a ďalších vedomostí je možné u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti :

Zručnosti a schopnosti:

- cvičenia rozvíjajúce kondičné, kondično-koordinačné, koordinačné schopnosti,
- prípravné a imitačné cvičenia, polohy a pohyby častí tela, lokomočné pohyby, akrobacia, cvičenie na- a s náradím, s náčiním, výrazovo-estetické prostriedky gymnastických a aerobikových pohybov,
- kondičná zložka, technická zložka gymnastických športov.

Športová gymnastika – prostné, hrazda, preskok, kruhy

Prostné – zostava na páse (žinenkách), 1 - 2 rady.

Akrobacia:

- ľah vznesmo; stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením; kotúle vpred, kotúle vzad v rôznych obmenách východiskovej, hlavnej, výslednej polohy, kotúľové väzby
- stojka na rukách s rôznou polohou nôh, stojka na rukách – kotúľ vpred,
- premet bokom, väzby s kotúľom vpred, vzad, stojkou na rukách -kotúľ vpred,
- podpor stojmo prehnute vzad.
- Skoky a obraty: skoky odrazom obojnožne – znožmo, skrčmo prípäťmo, skrčmo, roznožmo čelne, bočne, s obratom o 180° - 360°. Skok odrazom jednonožne s prednožením striedavonožne (nožnice), upažiť,
- obraty obojnožne v postojoch.
- Rovnovážne cvičenie – váha predklonmo.
- Cvičenie kĺbovej pohyblivosti a elasticity svalov – sed roznožný.
- Hrazda po ramená, zostava minimálne 4 cvičebné tvary: výmyk, toč jazdmo vpred, toč vzad alebo vpred, prešvihy únožmo vpred, vzad, zoskok.
- *Preskok*, koza na šírku, na dĺžku, kôň na dĺžku: skrčka, roznožka, odbočka.
- Kruhy kmitanie vo vise, vis vznesmo, vis strmhlav, zhyb vo vise.

Športové hry

Kompetencia:

Žiak vo vybraných športových hrách dosahuje takú úroveň osvojenia herných činností jednotlivca, herných kombinácií a systémov, že je schopný hrať stretnutie podľa pravidiel.

Výkonový štandard

- vedieť správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy,
- vedieť pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku,
- vedieť vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier,
- vedieť zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupinu spolužiakov) pred hrou, resp. stretnutím,
- vykonávať funkciu rozhodcu (pomocného rozhodcu), zapisovateľa, časomerača na hodinách určených na hru (stretnutie) a v záujmovej forme športových hier a viesť jednoduchý pozorovací hárok o hráčskom výkone družstva,
- vedieť posúdiť reálnu hodnotu svojho individuálneho športového výkonu a aj výkonu svojho družstva.

Obsahový štandard

Vedomosti:

- systematika herných činností, základná terminológia,
- technika herných činností jednotlivca,
- herné kombinácie a herné systémy,

- herný výkon v športových hrách, hodnotenie športového výkonu,
- funkcie hráčov na jednotlivých postoch,
- základné pravidlá vybraných športových hier,
- organizácia jednoduchej súťaže v športových hrách (rozhodcovia, časomerači, zapisovatelia, pozorovatelia a pod.)
- zásady fair-play.

Na základe týchto a ďalších vedomostí možno u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti :

Zručnosti a schopnosti:

- kondičná príprava, základné kondičné a koordinačné schopnosti,
- popísať a prakticky ukázať správnu techniku herných činností jednotlivca:

basketbal – prihrávka jednou rukou od pleca, dribling, strel'ba zhora z miesta, z krátkej a strednej vzdialenosti, bránenie hráča bez lopty a s loptou.

futbal – prihrávka, tlenie lopty, strel'ba, dribling, obsadzovanie hráča bez lopty a s loptou.

hádzaná - prihrávka jednou rukou od pleca s veľkým náprahom, dribling, strel'ba zhora z miesta, skokom do bránkoviška, obsadzovanie útočníka bez lopty s loptou.

volejbal – odbitie horné na mieste, po pohybe, nad seba, pred seba, odbitie pod uhlom, spodné podanie, prihrávka na nahrávača pri sieti, nahrávka nad seba.

Za pomoci týchto vedomostí, zručností a schopností v priebehu vyučovacieho procesu predpokladáme vytvorenie postojov u žiakov:

Postoje:

- prejavovať trvalý pozitívny vzťah k športovým hrám ako predpokladu na ich celoživotné uplatňovanie v individuálnej pohybovej aktivite,
- súťažením v športových hrách preukázať pozitívny postoj k telovýchovnému procesu
- mať pozitívny vzťah k spoluhráčom i k súperovi,
- dodržiavať prijaté normy a pravidlá,
- dodržiavať zásady fair-play,
- prejavovať snahu o sebazdokonaľovanie, húževnatosť, statočnosť, vytrvalosť,
- mať zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti,
- vedieť zvíťaziť a prijať prehru v športovom stretnutí i v živote, uznať kvality súpera.

Sezónne činnosti

Kompetencia

Žiak vo vybraných sezónnych činnostiach dosahuje primeranú úroveň osvojenia jednotlivých techník **zjazdového lyžovania**.

Výkonový štandard

- vedieť správne vykonať a prakticky ukázať základné pohyby na lyžiach s prispôbením sa rôznym terénnym nerovnostiam resp. prekážkam pri jazde,
- vedieť pomenovať a popísať základné techniky jednotlivých jász, oblúk, brzdení a pod.,
- vedieť vysvetliť základné pravidlá vybraných sezónnych činností,
- vedieť správne vykonať základné bezpečnostné techniky – pády, pri vykonávaní sezónnych činností,
- zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupiny cvičencov) pred začiatkom jednotlivých sezónnych aktivít,
- vedieť správne prispôbiť výstroj a výzbroj potrebný pre vykonávanie jednotlivých sezónnych činností.
- plniť úlohy (funkcie) súvisiace s pretekmi v jednotlivých sezónnych činnostiach –funkcia rozhodcu, organizátora a pod.

Obsahový štandard

Vedomosti :

- techniky jednotlivých pohybových činností z oblasti sezónnych činností,
- výstroj a výzbroj, príprava a údržba výstroja a výzbroja,
- organizácia základná terminológia, názvy pohybových zručností
- práce a bezpečnosť pri vykonávaní sezónnych činností,
- základné pravidlá vybraných sezónnych činností,
- organizácia jednoduchých pretekov v sezónnych činnostiach.

Na základe týchto a ďalších vedomostí možno u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti:

Zručnosti a schopnosti:

- Kondičná príprava, základné kondičné, koordinačné a pohybové schopnosti,
- popísať a prakticky ukázať správnu techniku sezónnych činností:

Zjazdové lyžovanie – postoje a pohyby na lyžiach, obraty, chôdze, výstupy, pády a vstávanie, základný zjazdový postoj, zjazd šikmo svahom, brzdenie, oblúky v pluhu, prívrat spodnou lyžou, prívrat hornou lyžou, nadväzované oblúky a jazda cez terénne nerovnosti.

Postoje:

- emotívnosťou jednotlivých sezónnych činností získať trvalý pozitívny vzťah k sezónnym činnostiam a pobytu v prírode resp. k zimnej prírode,
- mať trvalý vzťah k týmto sezónnym činnostiam
- vykonávať pravidelnú pohybovo-rekreačnú činnosť s využitím sezónnych činností,
- formovať morálno-vôľové vlastnosti s cieľom zoznamovať sa s prírodou,
- prejavovať snahu o sebazdokonaľovanie, húževnatosť, statočnosť a vytrvalosť,
- pestovať pozitívny vzťah k ostatným účastníkom vykonávajúcim sezónne činnosti.

Povinný výberový tematický celok

Cvičenia v prírode

Kompetencia:

Žiak dosahuje takú roveň nadobudnutých vedomostí a zručností, ktoré mu umožnia aktívne a bezpečne sa pohybovať a táboriť vo voľnej prírode a zároveň vytvoria predpoklady pre uplatnenie tejto aktivity v jeho ďalšom živote.

Výkonový štandard

- vedieť sa orientovať v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov,
- absolvovať súvislý presun v teréne presunovým prostriedkom podľa výberu,
- vedieť opísať a vysvetliť základné pravidlá správania sa v prírodnom prostredí smerujúce k jeho ochrane,
- poznať historické a kultúrne pamiatky v okolí svojho bydliska a regiónu,
- vedieť poskytnúť adekvátnu prvú pomoc,
- vedieť organizovať pohybové hry v prírode,
- poznať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov.

Obsahový štandard

Vedomosti

- základy odbornej turistickej terminológie,
- základy pre výber, prípravu a likvidáciu táboriska,
- základné vedomosti o ochrane a tvorbe životného prostredia,
- základy úrazovej zábrany a bezpečnosti,
- základy odbornotechnických vedomostí a zručností z turistiky

- základy pravidiel cestnej premávky pre chodcov a cyklistov – ovláda dopravné značky.

Zručnosti a schopnosti:

- presun mierne členitým terénom s prekonávaním terénnych prekážok,
- cvičenia rovnováhy na prírodných prekážkach,
- nosenie prírodných predmetov jednotlivito, v dvojiciach a iných skupinách (klady, kamene, brvná a pod.)
- orientácia na stanovisku podľa buzoly, určovanie azimutu,
- orientácia podľa mapy, určovanie a výber vybraných smerov presunu,
- výber, prípravu a likvidáciu ohniska,
- základné pravidlá ochrany životného prostredia, kultúrnych a historických pamiatok,
- praktické poskytnutie prvej pomoci (umelé dýchanie, masáž srdca, protišokové opatrenia, stabilizovaná poloha, ošetrovanie povrchového poranenia, zlomenín, omrzlín, popálenín),
- jazda na bicykli, zmeny smeru a rýchlosti jazdy, otáčanie, predchádzanie jazdu zručnosti.

Za pomoci týchto vedomostí, zručností a schopností v priebehu vyučovacieho procesu predpokladáme vytvorenie postojov u žiakov:

- zapájať sa do aktivít súvisiacich s pobytoвыми a turistickými činnosťami v prírode, ako predpokladu na ich celoživotné uplatňovanie v individuálnej pohybovej aktivite,
- dodržiavať prijaté normy a pravidlá nevyhnutné pre presun a pobyt vo voľnej prírode,
- prejavovať snahu o seba zdokonaľovanie, húževnatosť, statočnosť a vytrvalosť,
- mať pozitívny zážitok z vykonávanej pohybovej aktivít.

Testovanie

Všeobecnú pohybovú výkonnosť a telesný rozvoj budeme kontrolovať a hodnotiť v závere každého školského roka, okrem 5. ročníka, kedy sa koná aj na jeho začiatku ako vstupná kontrola a hodnotenie.

Termíny kontroly a hodnotenia všeobecnej pohybovej výkonnosti:

5. ročník ZŠ - začiatok školského roka (vstupné testovanie)
5. ročník ZŠ - koniec školského roka
6. ročník ZŠ - koniec školského roka
7. ročník ZŠ - koniec školského roka

Prierezové témy

V predmete je možné uplatniť nasledovné prierezové témy podľa obsahov jednotlivých tematických celkov:

- Multikultúrna výchova - Poznatky z telesnej výchovy a športu
- Osobnostný a sociálny rozvoj – všetky tematické celky
- Environmentálna výchova - Sezónne činnosti, Netradičné pohybové aktivity, menej známe pohybové a športové hry
- Ochrana života a zdravia – všetky tematické celky
- Mediálna výchova – vo všetkých tematických celkoch
- Dopravná výchova – Sezónne činnosti, Netradičné pohybové aktivity, menej známe pohybové a športové hry
- Ochrana života a zdravia – vo všetkých tematických celkoch
- Tvorba projektov a prezentačné zručnosti – prezentácie PPT hlavne o sezónnych činnostiach a mediálnych zaujímavostiach v športe na Slovensku a vo svete

Medzipredmetové vzťahy – podľa povahy a charakteru učiva v jednotlivých tematických celkoch – Environmentálna a regionálna výchova, prírodopis, výtvarná výchova, matematika, dejepis, ...

Metódy a formy práce

- Praktické ukážky

- Riadený rozhovor
- Zážitkové učenie
- Hry
- Riešenie problémov
- Práca s využitím IKT

Učebné zdroje

Metodické príručky, internet, odborné športové časopisy, encyklopédie

Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známku podľa Metodických pokynov č.7/2009 –R z 28. 4. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy. Hodnotenie výkonov žiakov bude vykonané pomocou tabuliek modifikovaných podľa MORAVCA et al. (1996,1990).

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Názov predmetu	Technika
Časový rozsah výučby	0,5 hodina týždenne, 16,5 hodín ročne
Ročník	siedmy
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovacý jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Oblasť Človek a svet práce zahŕňa široké spektrum pracovných činností a technológií, vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k vytváraniu životnej a profesijnej orientácie žiakov.

Koncepcia vzdelávacej oblasti Človek a svet práce vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých žiaci prichádzajú do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach.

Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce sa zameriava na praktické pracovné návyky a dopĺňa celé základné vzdelávanie o dôležitou zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v ďalšom živote a v spoločnosti. Tým sa odlišuje od ostatných vzdelávacích oblastí a je ich určitou protiváhou. Je založená na tvorivej spolupráci žiakov.

Ciele predmetu

Pri vymedzení cieľov primárneho vzdelávania pre oblasť Človek a technika vychádzame zo všeobecných požiadaviek vedecko–technickej gramotnosti i zo všeobecných cieľov primárneho vzdelávania. V tejto vzdelávacej oblasti môžeme uvažovať z hľadiska troch navzájom prepojených komponentov :

1. výchova vzťahu k technike (**hodnoty, postoje**),
2. výchova o technike (**vedomosti**),
3. výchova prostredníctvom techniky (**skúsenosti, pracovné činnosti, zručnosti**)

Kompetencie, ktoré predmet rozvíja

Všeobecné (univerzálne) kompetencie:

1. schopnosť riešiť problém, schopnosť uplatňovať tvorivé nápady vo svojej práci,
2. schopnosť preberať zodpovednosť, schopnosť byť samostatným, schopnosť hodnotiť a vyjadrovať vlastný názor,
3. schopnosť sebapoznania a seba hodnotenia v smere vlastnej profesijnej orientácie,
4. schopnosť flexibilne reagovať na zmeny na trhu práce v snahe čo najlepšie sa uplatniť,

Pracovné kompetencie žiaka

- ♦ používa bezpečné a účinné materiály, nástroje a vybavenie, dodržiava stanovené pravidlá, plní povinnosti a záväzky, adaptuje sa na zmenené alebo nové pracovné podmienky
- ♦ prístupuje k výsledkom pracovnej činnosti nielen z hľadiska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a spoločenského významu, ale i z hľadiska ochrany svojho zdravia i zdravia druhých, ochrany životného prostredia i ochrany kultúrnych a spoločenských hodnôt
- ♦ využíva znalosti a skúsenosti získané v jednotlivých vzdelávacích oblastiach v záujme vlastného rozvoja i svojej prípravy na budúcnosť, robí podložené rozhodnutia o ďalšom svojom vzdelávaní a profesionálnom raste
- ♦ orientuje sa v základných aktivitách ktoré bude potrebovať k uskutočneniu podnikateľského zámeru a k jeho realizácii, chápe podstatu, cieľ a riziko podnikania, rozvíja svoje podnikateľské myslenie

7. ročník

Počet hodín týždenne: 0,5 hodiny

Obsahový štandard- témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

1. Človek a technika

Žiaci sa v tomto tematickom celku oboznámia s pojmom technika, spoznajú vzťahy medzi technikou a prírodou, technikou a spoločnosťou s využitím osobných skúseností. Získajú základné informácie o slovenských vynálezoch a histórii techniky všeobecne a na Slovensku. Človek – príroda – spoločnosť – technika a ich vzťahy. História techniky – človek tvorca techniky. Vznik výrobku, cesta: myšlienka – konštrukcia – výroba – využitie.

Prierezové témy: Environmentálna výchova, Multikultúra výchova, Mediálna výchova

2. Grafická komunikácia

Základy navrhovateľskej činnosti – technické tvorivé myslenie,

Základy technickej komunikácie – zobrazovanie, technický náčrt – kreslenie, technický výkres – čítanie.

Počítač a technické kreslenie (softvéry na kreslenie)

Počítač a Internet pri konštruovaní, napr. projekty „Búdka pre vtáčika“, „Stojan na CD“

Prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti

3. Materiály a technológie

Obsah tohto tematického celku je zameraný na hlavné druhy technických materiálov, ich základné vlastnosti a využitie. Základné technologické postupy pri spracovaní technických materiálov, zodpovedajúce náradie a pomôcky na ich ručné opracovanie.

Základné technické materiály – drevo, kovy, plasty – polotovary. Základy jednoduchého – ručného obrábania technických materiálov.

Pravidlá správania sa v školskej dielenskej učebni a v technickom prostredí.

Prierezové témy: Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Ochrana života a zdravia

Využitie medzipredmetových vzťahov – podľa charakteru a povahy jednotlivých tematických celkov s prírodopisom, environmentálnou a regionálnou výchovou, výtvarnou výchovou

Výkonový štandard – požiadavky na výstup

Žiak dokáže:

Človek a technika

- ♦ vysvetliť pojem technika, technické prostredie a technické dielo ako produkt ľudskej činnosti.
- ♦ vymenovať pozitívne a negatívne dôsledky techniky.

- ◆ oboznámiť sa s najvýznamnejšími objavmi a vynálezmi 18. – 20. storočia.
- ◆ oboznámiť sa s poznatkami histórie na Slovensku a so slovenskými vynálezcami.
- ◆ vysvetliť pojem technologický postup a opísať všeobecne cestu vzniku výrobku.

Grafická komunikácia

- ◆ vedieť realizovať drobný projekt (zhotoviť technický náčrt, vybrať vhodný materiál, zvoliť konštrukčné riešenia a spoje, navrhnuť technológie),
- ◆ poznať proces vzniku technického produktu.
- ◆ mať schopnosti vytvárať a realizovať technické myšlienky pre vlastné potreby pre potreby školy, pre komerčné aktivity a pod.

Materiály a technológie

- ◆ Poznať základné druhy technických materiálov
- ◆ Vedieť správne preniesť tvar a rozmery predmetu z výkresu na opracúvaný materiál, správne voliť meradlá a pomôcky na obrysovanie.
- ◆ Vedieť pracovať podľa jednoduchého technologického postupu a technického výkresu.
- ◆ Poznať a rozlíšiť základné druhy technických materiálov - drevo, kovy, plasty.
- ◆ Poznať základné náradie na ručné opracovanie dreva, kovu a plastov.
- ◆ Prakticky si precvičiť (podľa možností a vybavenia školy) a osvojiť jednotlivé elementárne zručnosti pri opracovaní dreva, kovov a plastov (pilovanie, vŕtanie dreva, ohýbanie plastov a plechu, strihanie, sekание drôtu a plechu-).

Metódy a formy práce

Metódy použité v technike: názorné, demonštračné, praktické, nácvik zručností, priama skúsenosť, skupinová práca, využitie IKT, samostatná práca,

Učebné zdroje:

učebnica, edukačné DVD, odborná literatúra, metodiky, encyklopédie, internet

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Názov predmetu	Technika
Časový rozsah výučby	0,5 hodina týždenne, 16,5 hodín ročne
Ročník	siedmy
Škola	ZŠsMŠ Cinobaňa 60
Názov ŠkVP	Vzdelávací program ZŠsMŠ Cinobaňa
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Svet práce

7. ročník

Počet hodín týždenne, 0,5 hod., ročne 16,5 hod.

1. Charakteristika predmetu:

Predmet využíva poznatky žiakov, ktoré získali v prírodovedných predmetoch a ďalej ich rozvíja novými poznatkami, pozorovaním a experimentovaním, rozvíja pracovné zručnosti, vytvára správne etické zásady a postoje vo vzťahu k prírode, k prírodným vedám, k prírodným zákonitostiam, umožňuje sebarealizáciu žiaka a podporuje rozvoj jeho kreativity. Predmet sprostredkúva žiakom poznatky o pôde, pestovaní rastlín, agrotechnike pestovania okrasných rastlín – interiérových a exteriérových, ich viazaní a aranžovaní. Vytvára základy pre ďalšie odborné štúdium, pre podnikateľské aktivity, ale aj pre aktívnu tvorbu a ochranu životného prostredia.

2. Ciele predmetu:

V tomto predmete sa majú žiaci naučiť základom pracovných zručností, kreativity a kladnému vzťahu k prírode a životnému prostrediu.

V rovine hodnôt a postojov predmet smeruje k:

- uvedomeniu si významu tvorby a ochrany životného prostredia
- rozvoju kladného vzťahu k práci a ochrane toho, čo vytvorili
- rozvoju morálnych a vôľových vlastností / systematickosť práce k dosiahnutiu cieľa, vytrvalosť, samostatnosť/
- estetickému vnímaniu bezprostredného okolia žiaka.

V rovine vedomostí predmet smeruje k:

- poznaniu významu pôdy a jej vlastností
- poznávaniu úžitkových aj okrasných rastlín – interiérových a exteriérových
- osvojeniu si poznatkov o ich pestovaní, rozmnožovaní a rýchlí
- osvojeniu si základov aranžovania a viazania kvetov
- osvojeniu si hydroponického pestovania rastlín
- poznaniu základov živočíšnej výroby a drobného chovu
- osvojeniu si poznatkov o zakladaní skalky a trávniky a ďalšej starostlivosti o ne.

V rovine pracovných činností a zručností predmet smeruje k:

- získavaniu pracovných zručností a skúseností v oblasti tvorby životného prostredia, pri

pestovaní črepníkových rastlín a pri pestovaní a ošetrovaní okrasných rastlín
- získavanie pracovných zručností a návykov používaním správneho náradia pri pestovaní rastlín.

3. Kľúčové kompetencie žiakov, ktoré vedú k:

- pozitívnemu vzťahu k práci a zodpovednosti za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce,
- osvojeniu základných pracovných zručností a návykov v rôznych pracovných oblastiach, k organizácii a plánovaniu práce a k používaniu vhodných nástrojov, náradia a pomôcok pri práci i v bežnom živote,
- vytrvalosti a sústavnosti pri plnení zadaných úloh, k uplatňovaniu tvorivosti a vlastných nápadov pri pracovnej činnosti a k vynakladaniu úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku,
- autentickému a objektívnemu poznávaniu okolitého sveta, k potrebnej sebadôvere, k novému postoju a hodnotám vo vzťahu k práci človeka, technike a životnému prostrediu,
- chápaniu práce a pracovnej činnosti ako príležitosti k sebarealizácii, sebavzdelávaniu a k rozvíjaniu podnikateľského myslenia,
- orientácii v rôznych odboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej a duševnej práce a osvojeniu potrebných poznatkov a zručností významných pre možnosť uplatnenia, pre voľbu vlastného profesijného zamerania a pre ďalšiu životnú a profesijnú orientáciu,
- k rešpektovaniu environmentálnych hodnôt a chápaniu recyklácie materiálov

4. Obsahový štandard - témy, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi

7.ročník:

- 1.Náradie a pomôcky 1h
2. Kvetinárstvo 4h
3. Hydroponické pestovanie rastlín 2h
- 4.Viazačstvo a aranžovanie 6h
- 5.Praktické práce 3,5h

1. Náradie a pomôcky 1.h - Základné ručné náradie lopatka, vysadz.kol. záhr nožnice, hrable.

Náradie na spracovanie pôd: rýľ, motyka, hrable, rycie vidly, konva. Pomôcky pri pestovaní rastlín

- ✓ **Prierezové témy – environmentálna výchova**, rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni
- 2. **Kvetinárstvo 4.h** - Význam a rozdelenie okrasných rastlín z hľadiska tvorby a estetizácie životného prostredia Črepníkové rastliny - charakteristika, rozdelenie poznávanie jednotlivých druhov, pestovanie, ošetrovanie, rozmnožovanie nároky na životné podmienky. Jedovaté izbové rastliny - poznávanie. Praktická činnosť - Vianočné aranžovanie
- ✓ **Prierezové témy – environmentálna výchova**, rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni
- ✓ **Ochrana života a zdravia** poskytnúť žiakom teoretické vedomosti, praktické poznatki pri poznávaní rastlín
- ✓ **Tvorba projektu a prezentačné zručnosti** – praktická činnosť a aranžovanie kvetov

- 3. **Hydroponické pestovanie rastlín 2h** - Hydroponia- čo je hydroponia, potreby na hydroponické pestovanie, nádoby, substrát, živný roztok
- Prierezové témy – **tvorba projektu a prezentačné zručnosti** – spolupráca v skupine prezentácie prác

- 4. **Viazačstvo a aranžovanie 6h** – Ošetrovanie črepníkových rastlín, v interiéri školy. Základy aranžovania a vazby kvetov. Význam aranžovania a estetizácia prostredia
- Prierezové témy – **tvorba projektu a prezentačné zručnosti**

- 5. **Praktické práce 3,5h** – ošetrovanie črepníkových rastlín v interiéri a exteriéri
- Prierezové témy – **environmentálna výchova**, skrášľovanie životného prostredia, vnímanie estetických hodnôt prostredia

6. Výkonový štandard - požiadavky na výstup

Náradie a pomôcky

Poznať funkciu a spôsob použitia základných druhov náradia. Vedieť používať zákl. ručné náradie pri pestovaní rastlín. Poznať náradie na základné spracovanie a ošetrovanie pôdy počas vegetácie.

Kvetinárstvo

Poznať význam okrasných rastlín z hľadiska životného prostredia. Vedieť rozdelenie okrasných rastlín, poznať najznámejšie odborné názvy črepníkových rastlín. Vedieť pestovať, ošetrovať a rozmnožovať, ich nároky na stanovištia. Vedieť využívať pracovné prostredie a udržiavať poriadok počas práce, dodržiavať bezpečnosť pri práci a hygienické zásady. Ukážky vianočného aranžovania.

Hydroponické pestovanie rastlín

Poznať pojem hydroponia, potreby na hydroponiu, výhody pestovania rastlín. Vedieť zvoliť rastlinu na hydroponické pestovanie a zasadiť ju.

Viazačstvo a aranžovanie

Poznať základné zásady aranžovania a väzby kvetov. Poznať vhodný materiál, úpravu rastlín. Vedieť uplatniť zručnosti pri jarnom, jesennom a vianočnom aranžovaní. Poznať základné pravidlá aranžovania, vedieť zhodnotiť výber materiálu a výsledok svojej práce.

Praktické práce

Vedieť správny spôsob ošetrovania črepníkových rastlín.

7. Metódy a formy práce

- Demonštračná metóda

- Praktické spoznávanie, vysvetľovanie
- Motivačný rozhovor, poznávanie
- Prezentácie poznatkov
- Spracovanie informácií, praktické činnosti
- Zručnosť s prírodným materiálom
- Prezentácie zručností, rozvoj zručností

8. Učebné zdroje

- Učebnica pestovateľských prac pre 7. Ročník
- Odborná literatúra
- Internet
- DVD
- Časopisy

9. Hodnotenie predme

Hodnotiť sa budú ústne odpovede, písomné testy, praktické aktivity na praktických cvičeniach, správy zo samostatných pozorovaní, prezentácia projektov, iné formy samostatnej práce žiakov a schopností práce s textom / vyhľadávanie informácií v odbornej literatúre a na internete atď. /

Klasifikácia zámkou podľa Metodických pokynov č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

VI. Voliteľné predmety

Z voliteľných predmetov v 1.,2.,3 . a 5..6.,7. ročníku sme si zvolili alternatívy – pridania časovej dotácie k povinnému predmetu a zvolenie nového voliteľného predmetu.

V 1. ročníku

- ❖ Vo vzdelávacej oblasti – Jazyk a komunikácia – v predmete Slovenský jazyk a literatúra sme pridali k povinnej časovej dotácii 1 hodinu.
- ❖ Vo vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami v predmete Matematika sme k povinnej časovej dotácii pridali 1 hodinu
- ❖ Vo vzdelávacej oblasti Príroda a spoločnosť v predmete Prírodoveda sme pridali k povinnej dotácii 1 hodinu a keďže sme škola s environmentálnym zameraním v tejto oblasti sme pridali nový voliteľný predmet – environmentálna výchova v prepojení s regionálnou výchovou s časovou dotáciou 1 hodina
- ❖ Vo vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra v predmete výtvarná výchova sme k povinnej časovej dotácii pridali 1 hodinu

V 2. ročníku

- ❖ Vo vzdelávacej oblasti – Jazyk a komunikácia – v predmete Slovenský jazyk a literatúra sme pridali k povinnej časovej dotácii 2 hodiny
- ❖ Vo vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami v predmete Matematika sme k povinnej časovej dotácii pridali 1 hodinu
- ❖ Vo vzdelávacej oblasti Príroda a spoločnosť sme pridali nový predmet environmentálna výchova v prepojení s regionálnou výchovou s časovou doáciou 1 hod. Predmet je pokračovaním už zavedením tohto predmetu v 1. ročníku.
- ❖ Vo vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra v predmete výtvarná výchova sme v povinnej časovej dotácii pridali 1 hodinu.
- ❖ Vo vzdelávacej oblasti Príroda a spoločnosť sme pridali nový predmet environmentálna výchova v prepojení s regionálnou výchovou s časovou doáciou 1 hod. Predmet je pokračovaním už zavedením tohto predmetu v 1. ročníku.

V 3. ročníku

- ❖ Vo vzdelávacej oblasti – Jazyk a komunikácia – v predmete Slovenský jazyk a literatúra sme pridali k povinnej časovej dotácii 2 hodiny
- ❖ Vo vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami v predmete Matematika sme k povinnej časovej dotácii pridali 1 hodinu
- ❖ Vo vzdelávacej oblasti Príroda a spoločnosť sme pridali nový predmet environmentálna výchova v prepojení s regionálnou výchovou s časovou doáciou 1 hod. Predmet je pokračovaním už zavedením tohto predmetu v 1.a 2. ročníku.

V 5. ročníku

- ❖ Vo vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia v predmete cudzí jazyk sme pridali k povinnej dotácii 1,5 hodiny

- ❖ Vo vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami v predmete Matematika sme k povinnej dotácii pridali 1,5 hodiny
- ❖ Vo vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť sme pridali voliteľný predmet Regionálna výchova s časovou dotáciou 1 hodina a v predmete geografia sme povinnú dotáciu rozšírili o 1 hodinu
- ❖ Vo vzdelávacej oblasti Človek a príroda sme pridali voliteľný predmet environmentálna výchova s časovou dotáciou 1 hodina

V 6. ročníku

- ❖ Vo vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia v predmete Slovenský jazyk a literatúra sme pridali k povinnej dotácii 1 hodinu
- ❖ Vo vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia v predmete cudzí jazyk sme pridali predmet Komunikácia v cudzom jazyku s časovou dotáciou 1 hodina
- ❖ Vo vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami sme v predmete Matematika pridali k povinnej časovej dotácii 1 hodinu a v predmete Informatika 0,5 hod.
- ❖ Vo vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť sme v predmete Dejepis pridali k povinnej časovej dotácii 0,5 hod, zaviedli sme pokračovanie predmetu regionálna výchova z 5. ročníka, pridaním 0,5 hod. časovej dotácie a v predmete Geografia sme k povinnej časovej dotácii pridali 0,5 hod.
- ❖ Vo vzdelávacej oblasti Človek a príroda sme v predmete Biológia pridali k povinnej časovej dotácii 0,5 hod. a pridali sme pokračovanie predmetu Environmentálna výchova v časovej dotácii 1 hodina

V 7. ročníku

- ❖ Vo vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia v predmete Slovenský jazyk a literatúra sme pridali k povinnej dotácii 1 hodinu.
- ❖ Vo vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia v predmete cudzí jazyk sme pridali v 2. Cudzom jazyku 0,5 hod.
- ❖ Vo vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami sme v predmete Matematika pridali k povinnej časovej dotácii 1,5 hodinu .
- ❖ Vo vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť sme v predmete Dejepis pridali k povinnej časovej dotácii 0,5 hod, zaviedli sme pokračovanie predmetu regionálna výchova z 5.a 6. ročníka pridaním 0,5 hod. časovej dotácie a v predmete Geografia sme k povinnej časovej dotácii pridali 0,5 hod.
- ❖ Vo vzdelávacej oblasti Človek a príroda sme v predmete Biológia pridali k povinnej časovej dotácii 0,5 hod. a pridali sme pokračovanie predmetu Environmentálna výchova v časovej dotácii 0,5 hodina, v predmete Fyzika sme pridali 0,5 hod.